

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

34489

VII 2 2

NE VAJE

I
SV.

ENCJA

Eksercicije

ali

tridnevne duhovne vaje

za

pobožno kmečko ljudstvo

po načrtu

sv. Vincencija Pavljanskega.

V Ljubljani, 1889.

Natisnili in založili J. Blasnik-ovi
nasledniki.

34489, VII C. g.

VII C. g.
34489

Cerkveno odobrenje.

Štev. 1741.

Knezo-škofijski cenzor v imenu mil. knezo-škofa ocenjuje knjige »Eksercicije ali tridnevne duhovne vaje« tako:

»Načrt za tridnevne duhovne vaje . . . sestavljen je dobro po knjižicah*) navedenih v vlogi. Te knjižice so že potrjene po mil. knezo-škofu Antonu Alojziju Wolfu in nič se ne najde v njih, kar bi bilo nasprotno sv. veri.

Sicer je kaj čvrsta vsebina dobro razvrstena in upati je, da bodo te eksercicije v mnogih dušah veliko dobrega obrodile.«

Knezoškofijstvo Ljubljansko 7. oktobra 1889.

J a k o b,
knezo-škof.

FEE

10648/1957.

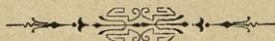
*) Mihael Hofman in Fr. Veriti.

Dnevni red za duhovne vaje.

	ob uri
Vstani zjutraj	5.
Začni jutranjo molitev in premišljevanje	$\frac{1}{2}$ 6.
Zapisuj v premišljevanji storjene sklepe	$\frac{1}{2}$ 7.
Pojdi k sv. maši	7.
Prosti čas do $\frac{1}{4}$ 9 ure.	
Beri iz Tomaža Kempčana za danes odločeno poglavje	$\frac{1}{4}$ 9. *)
Beri iz življenja Svetnikov za danes odločeni životopis	9.
(Izprašuj svojo vest od celega svojega življenja ali saj od tvoje zadnje dolge spovedi — napravi že zdaj načrt, po katerem se želiš v prihodnje ravnati.)	$\left. \begin{array}{l} \text{od } \frac{1}{2} 10. \\ \text{do } \frac{3}{4} 11. \end{array} \right\}$
Beri drugo premišljevanje	$\frac{3}{4}$ 11.
in premišluj do $\frac{3}{4}$ 12 ure.	
Moli litanije v čast sv. Jožefu	$\frac{3}{4}$ 12.
(Prosti čas do pol 2 ure.)	
Moli sv. rožni venec	$\frac{1}{2}$ 2.
Beri iz življenja Svetnikov za danes odločeni životopis	2. **
Moli sv. križev pot, ako mogoče v cerkvi pri postajah	$\frac{1}{3}$ 3.
(Prosti čas do en četrta na 4 ure.)	
Beri tretje premišljevanje (Consideratio) ali poduk o svojih stanovskih dolžnostih	$\frac{1}{4}$ 4.
in premišluj do 4. ure.	

*) Pro sacerdotibus: horae minores.
 **) " " vesperae cum completorio.

	ob uri
Obišči Jezusa v presv. Zakramentu . . .	4.***)
in ga prosi razsvetljenja in srčne žalosti zarad svojih grehov.	
Beri za danes odločeno poglavje iz Tomaža Kempčana	5.
Beri četrto premišljevanje	$\frac{1}{2}$ 6.
in premišluj do $\frac{1}{2}$ 7 ure.	
Moli litanije v čast sv. Vincenciju . . .	$\frac{1}{2}$ 7.
Moli večerno molitev	8.
in preberi prvi del premišljevanja, ki je za jutre odločeno.	
Pojdi k počitku	9.

***) Pro sacerdotibus: matutinum et laudes.

Prva knjiga.

Tridnevne duhovne vaje.

Predvečer.

Predenj se v duhovne vaje podaš, preiskuj ali saj prosi Boga, da spoznaš, katera je strast, ki v tvojem srcu razsaja in te v grehe napeljuje. To spoznati je zelo potrebno; kajti jo premagati, zatreti, svoje srce očistiti in novo življenje začeti, mora biti sad duhovnih vaj. Brez tega namena v duhovne vaje hoditi, bi ne koristilo veliko.

Veni sancte spiritus.

Veni sancte Spiritus
Et emitte coelitus
Lucis tuae radium.

Veni pater pauperum
Veni dator munerum
Veni lumen cordium.

Consolator optime
Dulcis hospes animae
Dulce refrigerium.

In labore requies
In aestu temperies
In fletu solatium.

O lux beatissima
 Reple cordis intima
 Tuorum fidelium.

Sine tuo numine
 Nihil est in homine
 Nihil est innoxium.

Lava, quod est sordidum
 Riga, quod est aridum,
 Sana, quod est saucium.

Flecte, quod est rigidum
 Fove, quod est frigidum
 Rege, quod est devium.

Da tuis fidelibus
 In Te confidentibus
 Sacrum septenarium.

Da virtutis meritum
 Da salutis exitum
 Da perenne gaudium. Amen.

✠ Emitte Spiritum tuum et creabuntur.
 R. Et renovabis faciem terrae.

O r e m u s.

Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus
 illustratione docuisti: da nobis in eodem Spi-
 ritu recta sapere et de ejus semper consola-
 tione gaudere. Per Christum Dominum no-
 strum. R. Amen.

Regina sine labe concepta (ter).
Ora pro nobis!

Pridi sveti Duh.

Pridi sveti Duh, Vladar,
Pošlji svoje luči žar
Iz nebeških visočin!

Pridi Oče revežev,
Darovalec vsih darov,
Pridi ogenj svitli src!

O Tolažnik naš krepak,
Dušam našim gost sladak,
O hladilo presladko.

Vtrujenim, počitek, mir,
Vročim mili hlada vir,
Jokajočim Tolažnik.

Luč bliščeča blážena,
Oj napolni jim srcá,
Kteri v Tebe ver'jejo.

Brez Božanstva Tvojega,
Nič v človeku ne veljá,
Nič v njem ni dobrega.

Ti nečisto vse izmij
Vse, kar suho je, polij,
In ozdravi ranjeno!

Vkloni vse, omehčaj trdó,
Vnemi, kar omrznilo,
Vôdi, kar zgrešilo pot!

Daj jim, ki v te ver'jejo,
Ki v Te trdno upajo,
Sedem blaženih darov!

Čednosti zaslugo daj,
Sprejmi nas v presrečni kraj,
V večnega veselja raj. Amen.

V. Izpošlji svojega duha in bojo vstvarjene.

R. In obnovil boš obraz zemlje.

M o l i m o,

O Bog, kateri si po razsvetljenju svetega Duha srca vernih podučil, prosimo te, daj, da bomo v ravno tem sv. Duhu dosegli pravo modrost in vsigdar se veselili njegove tolažbe, po Kristusu Gospodu našem. **R.** Amen.

Kraljica brez madeža spočeta (trikrat).
Prosi za nas.

U v o d.

Kaj so duhovne vaje ali eksercicije?

»Ako vaša pravica ne bo obilniši,
kakor pismarjev in farizejev, ne
pojdete v nebeško kraljestvo.«
(Mat. 5, 20.)

Če je nam toliko že na tem ležeče, da bi se nam na tem svetu, v našem kratkem življenju, dobro godilo, koliko več mora nam še na tem ležeče biti, da bi se nam na unem svetu, v večnosti, dobro godilo! Da bi se nam na tem svetu dobro godilo, premislimo večkrat, kako in kaj bi storiti, kam se obrniti, katerega dela bi se lotiti morali. Torej premislimo tudi enkrat, kaj bi storiti in kako bi živeti morali, da bi se nam na unem svetu, v večnosti, dobro godilo. Saj nam je vendar na večnem življenju tisočkrat več ležeče, kakor na tem kratkem časnem življenju. Če pa že za to časno življenje tako skrb imamo, koliko večjo skrb bi morali še le imeti za večno življenje?

Mislim sicer, da vsi, kar vas je tukaj, za svoje zveličanje skrb imate, ali tega se bojim, da bi pri marsikaterem ta skerb ne bila pre-

majhna. Le to, če ni naša skrb za večno zveličanje premajhna, bo vsakteri izmed vas v pričujočih svetih eksercicijah lahko spoznal. Danes, kakor v pripravi k svetim eksercicijam, vam bom le samo toliko pokazal, da, ako naša pravica, naša pobožnost, naša skrb za zveličanje ne bo obilniša, kakor je bila pravica, pobožnost in skrb pismarjev in farizejev, ne bomo prišli v nebeško kraljestvo. Ali predno vam to skažem, vam moram najpoprej povedati, kaj in kako koristne in potrebne so eksercicije. Prosim potrpite.

Prvi del.

Eksercicije so najboljša priprava k vrednemu prejemanju svetih zakramentov. In ker zdaj o velikonočnem času je slehernega kristjana dolžnost, svete zakramente prejeti, tedaj je ravno zdaj najpripravniši čas, svete eksercicije opravljati, da bi skoz nje pripravljeni z večjim pridom svete zakramente prejeti zamogli.

Najprvo, kar gre k dobri spovedi, je, da človek sam sebe spozna, da spozna, kaj in koliko je grešil. To spoznanje nam je potrebno, ker brez njega bi se ne mogli pri spovedi čisto obtožiti. Pa, o kako veliko ljudij je, kateri ravno tega spoznanja nimajo, ker večjidel svojo vest le prav slabo in po vrhu izprašu-

jejo! Ali v eksercicijah bomo svojo vest bolj natanko pregledali; v eksercicijah bodemo pregledali svoje življenje, če je tako, da zasluži z nebeškim veseljem poplačano biti. V tem premišljevanju bodemo morebiti marsikaj zelo napačnega našli, na kar poprej nismo veliko pazili.

Drugo, kar gre k dobri spovedi, je resnično kesanje. Tudi h kesanju eksercicije veliko pripomorejo, ker v eksercicijah se nam neizrečeno velika hudobija vsakterega greha pred oči postavi. Dokler grešnik ne spozná in si prav k sercu ne vzame, kako strašno hudo je greh, tako dolgo je njegovo kesanje le na jeziku in ne v srcu. In zatorej takrat njegova spoved nič ne velja.

Tretjič je potreben k spovedi trden sklep poboljšanja. Pa tudi k temu eksercicije napeljujejo, ker eksercicije ti k poboljšanju življenja najpripravniših pripomočkov poiščejo, in ti tudi voljo, se teh pripomočkov poslužiti, omehčé. In tako tedaj, ker eksercicije človeka k spoznanju svojih grehov, k pravemu kesanju in k trdnemu sklepu napeljujejo, so v resnici najboljša priprava k dobri spovedi. Že to samo, ker eksercicije človeka k dobri spovedi pripravljajo, je priporočenje te pobožnosti veliko.

Pa eksercicije nam še večji dobiček prinesejo, ker v njih je temelj položen k pobož-

nosti in pravemu krščanskemu življenju. V eksercicijah se namreč samo take resnice oznanjujejo, katere so podlaga naše svete vere. Čigar srca se bodo te resnice prav prijele, temu smem že naprej srečo voščiti, ker on se bo gotovo greha varoval, bo svoje življenje spreobrn timer, bo pobožno živel in bo v nebeško kraljestvo prišel. To je seveda velika obljuba, ali tega ne obljubim le jaz sam, ampak to obljubijo sploh sveti učeniki, in to obljubi tudi sveti Duh, ki pravi: „Premisli, o človek, svoje poslednje reči, in vekomaj ne boš grešil.“ (Sirah. 7, 40.) Ravno to nam trdijo tudi sveti učeniki, kateri pravijo, da tisti gotovo pobožno živi, kdor smrt in sodbo premišljuje; da kdor se pekla prav boji, ne bo prišel v pekel, in kdor ima resnične želje do nebes, bo tudi prišel v nebesa.

Nasproti pa, da je na svetu tolikanj greha, da ljudje tako hudo živet, da jih tolikanj pride v pekel, temu sveti učeniki in sveto pismo ta vzrok dadó, ker ljudje poglavitnih resnic naše svete vere ne premišljujejo, ker se jih malokdaj spomnijo. „Zato“, pravi sveti Duh po preroku Jeremiju (12, 11.), „zato je na svetu toliko hudega, ker si nobeden (poglavitnih resnic svete vere) prav k srcu ne vzame“, ker jih zadosti ne premišljuje. „Vendar“, pravijo sveti učeniki, „ni mogoče, da bi tisti pobožno živel in nekda j v nebesa prišel,

kdor te poglavitne resnice pozabi, kdor jih nikoli ne premišluje.“

Pa bi zamogel morebiti kdo reči, kakor je neki župnik svetemu Vincenciju rekel: „Saj se vse te resnice, ki jih ljudje v eksercicijah slišijo, tudi v drugih pridigah oznanjujejo; čemu so tedaj eksercicije?“ Pa temu je sveti Vincencij odgovoril: „Ali se pa ne znajdejo v vaši fari, med vašimi poslušalci, tudi taki, katerim vaše pridige celó nič k srcu ne gredó? kateri po toliko in toliko tudi prav lepih pridigah se nič ne poboljšajo? kateri že več let zmiraj enako v pregrehah tičé? Ali hočete le-té pustiti v pekel iti? Ali ni naša dolžnost, si po vsej moči prizadevati, da duše pred večnim pogubljenjem obvarujemo? Če je pa to, povejte mi, ako veste, kateri boljši pripomoček, kakor so eksercicije, da bi se z njim takim dušam pomagalo, pri katerih navadne pridige še nobenega sadú več ne prinesó.“

Res je, v eksercicijah se nam nič takega ne bo oznanovalo, kar bi v navadnih pridigah morebiti še stokrat slišali ne bili. Ali koliko nas je pa takih, kateri bi si pridige prav v svoj prid obrnili? Ali nas ni le prav veliko takih, katere tudi najlepše pridige nič ne poboljšajo? Ali kar se pri navadnih pridigah ni zgodilo, se bo zgodilo, kakor imam upanje, v svetih eksercicijah. Upanje namreč imam, da vam bodo v svetih eksercicijah oznanovane

poglavitne resnice bolj k srcu šle, kakor pa, kedar so vam bile oznanovane v navadnih pridigah. In to upam iz teh vzrokov:

1.) Eksercicije so prav posebna pobožnost, katero malokdaj imate. Vse pa, kar je posebnega, človeka bolj pazljivega stori, kakor to, kar je navadno, kar se vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik opravlja. Zraven tega je pri eksercicijah cerkev otemnjena, sveto rešnje telo je brez zagrinjala izpostavljeno in tudi govorjenje pridigarja je nekoliko drugačno, kakor pri navadnih pridigah. Vse to je kaj posebnega, kar človeka k bolj zvestemu poslušanju obuduje.

2.) Da navadne pridige tako malo sadú prinesó, to se zgodi zato, ker jih večidel ljudje nič ne premišlujejo in jih zatorej tudi kmalo pozabijo. Ali v eksercicijah se vam pa premišljevanje tega, kar ste slišali, posebno priporočuje. Kdor eksercicije opravlja, ima dolžnost, oznanovane resnice precej tukaj v cerkvi in potem tudi doma, dobro premisliti, in jih ves čas svojega življenja v svoje popoljšanje in v svoj prid obračati. K temu dobite pri eksercicijah tudi posebno napeljevanje in podučenje. Če tedaj to storite, se bodo gotovo oznanovane resnice vašega srca prijele in bodo obilen sad prinesle.

3.) Naša k hudemu nagnjena volja je trdovratna, da se večidel ne vda precej pri

eni sami pridigi, ampak jo je treba močno, pogosto in brez prenehanja spodbadati, predno se resnično od hudega obrne in k dobremu nagne. V navadnih pridigah je res marsikaterikrat zdaj ena zdaj druga poglobitna resnica oznanovana. Kedar se to zgodi, gre sicer le ta resnica človeku k srcu in tudi njegova volja je nekoliko omajana in omehčena, vendar pa ne tako, da bi se precej in popolnoma poboljšal.

Tako, na primer, si lahko marsikdo srčnost vzame in pravi: „Zdaj hočem svojo hudo navado zapustiti, od zdaj naprej se hočem nevarne priložnosti ogibati, zdaj hočem novo življenje začeti! Ko bi takrat, ko je srce še gorko in volja še nekoliko omehčena, ko bi takrat tak človek še dalje, zopet z drugimi in še močnejšimi resnicami spodbujen in k spreobrnjenju opominjan bil, bi se smelo upati, da se bo s pomočjo božje milosti res spreobrnjil in poboljšal. Ali predno pridigar zopet drugo nedeljo kakošno tako poglobitno resnico, katera bi srce pretresla, oznanuje, je srce že zdavno omrznilo, poprejšna resnica je iz spomina izginila in volja je zopet še tako trda, kakor da bi človek poprej oznanovane resnice nikdar slišal ne bil. Drugačno pa je pri eksercicijah, katere je sveti Ignacij tako zvrstil, da se v njih poglobitne resnice hitro ena za drugo oznanujejo in ljudem k premišljevanju pred

oči postavljajo, zato da se v prvem ali drugem premišljevanju ogreto srce, predno omrzne, v tretjem in četrtem premišljevanju še bolj vname in užgé. Tako tedaj pridigar pri eksercicijah človeško voljo, katera je že pri prvem premišljevanju nekoliko omehčena, predno se zopet utrdi, zapored in z zmiraj močnejšimi resnicami nagiba in maja, tako dolgo, da se popolnoma vda, da se spreobrne in stanovitno popboljša.

Iz tega, kar sem vam zdaj le ob kratkem povedal, zamorete že spoznati, kaj so eksercicije in kako dobre ali koristne so eksercicije. Ali k temu, da eksercicije svoj velik sad prinesejo, ni zadosti, le samo k njim hoditi ali pa jih še tako zvesto poslušati. To še ni zadosti; če jih samo poslušate, vam eksercicije kakor tudi druge pridige nič pomagale ne bodo, ampak bo treba, kakor sem vam že poprej na znanje dal, bo treba to, kar se vam bode povedalo, že precej tukaj v cerkvi in potem tudi doma dobro premisliti in te tri dni, kar bodo eksercicije trpele, nekatere nauke spolnovati, katere vam bom nazadnje povedal.

Te tri dni, o moj kristjan! prihrani svoji duši. Le samo te tri dni položi vse svoje posvetne skrbi, kolikor ti tvoj stan pripusti, na stran; zdrži se praznih in nepotrebnih pogovorov, da boš lože vse svoje misli v najpotrebnejše delo obrnil, katerega zdaj z ekser-

cicijami s posebno gorečnostjo začneš, namreč v oskrbljenju svoje duše in v svoje poboljšanje.

Premisli, da to vendar ne more biti, zmiraj le za telo in za časne reči skrbeti, za svojo dušo in za večnost pa skoraj nič ne storiti. Odtrgaj se te dni od posvetnega hrupa in vzemi si vendar enkrat toliko časa, da bodeš zamogel brez zmotnjav in raztresenja premisliti: Kateri kraj me čaka, nebesa ali pekel? Kakoršno je moje življenje? Ali živim tako, kakor dobri in pobožni kristjani živé, katerih število je majhino? Ali pa tako živim, kakor živé posvetni ljudje, katerih je veliko? Ali hodim po ozki poti, katera v nebesa drži? Ali pa sem med trumo tistih ljudij, ki gredo po široki poti v pogubljenje? — To so vendar za premisliti silno potrebne reči, katere te večno srečnega ali pa večno nesrečnega storé.

Pa vem, da je veliko takih ljudij, katerih se vse to, kar se jim k zveličanju njih duše svetuje, celó nič ne prime. Te si bom prizadeval zdaj v drugem delu, če bo moč, pregovoriti, da bi vsaj to pobožnost, katera nič več kakor tri dni ne trpi, svoji duši k zveličanju, tako kakor bodo podučeni in napeljevani, zvesto opravili.

Drugi del.

Dvojni ljudje so, kateri tega, kar se jim k zveličanju njih duše priporočuje ali svetuje, ne

spolnijo v dejanji, namreč predrzni in obupni. Oboji so v silno žalostnem stanu, ker tako dobro predrznost kakor obupnost v pekel pelje. Predrzni nimajo strahu božjega, obupni pa nimajo zaupanja. Zatorej je obojim zeló potrebno, da se zdaj v svetih eksercicijah pre-naredé.

Predrzne imenujem vse tiste, kateri sicer pošteno pa vendar posvetno živé, in zraven upajo, da bodo tudi s takim življenjem v nebesa prišli. To njih upanje je predrzno upanje in se silno motijo. Ni zadosti, da kdo pošteno in po mislih posvetnih ljudij brez graje živi, ampak mora tudi krščansko živeti, če si hoče nebesa zaslužiti.

Farizeji in pismarji so po mislih ljudij pošteno in še celó posvetno živeli; pa je vendar Jezus rekel: „Ako vaša pravica ne bo obilnejši, kakor pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo.“ Te besede bi morale marsikatero kristjane izbuditi in prestrašiti, kateri, ker tudi pred očmi drugih ljudi pošteno živé, že menijo, da zamorejo zavoljo zveličanja brez vse skrbi biti, da jim je nebeško kraljestvo gotovo. Ker jih svet za dobre ima, tudi sami mislijo, da so res dobri, da nimajo nobenega takega greha, zavoljo katerega bi pokore ali spreobrnjenja potrebovali. Ali tudi pismarji in farizeji so tako mislili. Oni so bili v pravi veri, niso bili tatovi, niso bili ubijalci,

so še marsikatero dobre dela delali, so veliko molili, so se ostro postili, so vbogajme dajali, in vendar njih pravica ni bila Bogu dopadljiva. O varuj se, kristjan! da ne boš sam sebe zapeljeval, da se ne boš pravičnega mislil, kedar nisi! Jezus Kristus vse drugače sodi, kakor ljudje sodijo.

Posvetni ljudje od krščanske pravice še pravega zapopadka nimajo. Zatorej, akoravno te posvetni ljudje za še tako dobrega, za še tako pobožnega imajo, ne bodi zavoljo tega brez strahú, ampak poglej svoje življenje pri luči svetega evangelija; tamkaj bodeš videl, ali je tvoje življenje zares dobro ali pa ne, tamkaj bodeš videl, kaj ti še manjka.

Posvetni ljudje le nekatere grehe grajajo, za veliko drugih grehov pa se nič ne zmenijo, veliko jih še celó ne spoznajo in marsikatero pregrešne reči zagovarjajo in jih za dobre imajo. Kdor ni ubijalec, ni goljuf, ni tat, ni prešestnik, ni skopuh in ni pijanec, ta še po mislih posvetnih ljudij nič hudega ne stori. Na pregrehe, katere se z mislimi storé in katerih je neizrečeno veliko, na grehe, kateri se storé z besedami, na tuje grehe, na grehe, ki jih storimo čez dolžnosti svojega stanú, na tolikanj grehov zamude dobrih del, na grehe, ki pridejo iz pomanjkanja prave žive vere in trdnega zaupanja v Boga, ali pa iz pomanjkanja prave ljubezni do Boga in do bližnjega; na

vse te pregrehe posvetni ljudje nič ne mislijo, jih ne spoznajo za kaj hudega in še ne verjamejo, da take reči kaj v sebi imajo, če se jim ravno pové. Ali si tedaj nespameten, da bi posvetnim ljudem verjel, kedar ti pravijo, da nič hudega ne storiš?

Ravno tako krive zapopadke imajo posvetni ljudje tudi o čednosti. Oni sicer tudi čednosti hvalijo in priporočajo; pa kakošne? Samo zunanje. Če je kdo le zvest v svojih opravilih, priljuden in posrežljiv; če je zraven lepega zadržanja in tudi nekatere zunanje dela krščanstva spolni, je po mislih krščanskih ljudij še prav dober in vse hvale vreden. Ali neki pregovor pravi: Ni vse zlató, kar se sveti. Take so bile tudi čednosti farizejev, pa Bog jih je zato zavrgel, ker so bile le iz posvetnega namena storjene, ne pa zavoljo Boga. Farizeji so s svojimi molitvami, posti in dobrodelnostmi bolj svojo kakor božjo čast iskali ter so le želeli, od ljudi videni in visoko čislani biti. Ravno tako bo Bog tudi naše čednosti zavrgel, kedar bo videl, da niso toliko iz ljubezni do njega, kakor zavoljo sveta storjene.

Bog ne gleda, kakor ljudje, le samo na zunanje delo, ampak on gleda vselej na srce, kakošna ljubezen da srce k temu ali onemu dobremu delu nagiba, ali ljubezen do Boga, ali ljubezen do tega sveta. Ti si v resnici zvest

v svojem delu, si priljuden, si postrežljiv; pa zakaj? Morebiti le zato, da se ljudem prikupiš, da več prijateljev dobiš. Tvoje zadržanje je res pošteno, pa morebiti le zato, ker ti je berač nadležen, da si ga hitro od glave spraviš, ali pa, da bi te ljudje ne imeli za skopuha. Ti moliš, pa saj ti je tudi kmalu dolgočasno pri molitvi in zatorej si zraven tako lahko raztresen. Ti hodiš v cerkev, pa ali za kratek čas, ali zato, ko tudi drugi hodijo, ker je že tako navada. Ti prejemaš svete zakramente, pa zadosti nerad, morebiti le zato, da ljudje vidijo, da si kristjan, in da bi menili, da si pobožen. Vse te uzroke Bog dobro, in bolj, kakor ti sam, vidi; dobro vidi, da v tvojem srcu ni prave ljubezni do njega. In če to pri tebi vidi, so mu tvoje čednosti zoprne, ker niso božje, niso krščanske, ampak le posvetne, kakoršne so imeli in jih še imajo neverniki, ki Boga ne poznajo. Take čednosti zadobé svoje plačilo na tem svetu, pa ne v nebesih.

Posvetni ljudje veliko, vsakemu kristjanu prav potrebnih čednost še ne poznajo, jih celó zavržejo in sovražijo. Nasproti pa še samo na sebi pregrešno mehko življenje, hrepenenje po časni visokosti in vživanje posvetnega veselja hvalijo in veliko cenijo. Kaj vedó taki ljudje od ponižnosti, od pokore, od ljubezni do sovražnikov, od stanovitne in goreče molitve,

ali pa od premagovanja in zatiranja svoje poželjivosti? In to so vendar ravno tiste čednosti, po katerih se pravi kristjan od malopridnih najbolj razloči.

Posvetni ljudje pravijo: „Kaj je vsega tega treba? Da se le poglavitnih grehov varuješ in se sicer lepo pošteno zadržiš, bodeš že v nebesa prišel.“ Tako je tudi mislil bogati mož, od katerega govori sveti Lukež (16, 19.). Ta se je varoval, da ni nikomur krivice storil, da ni padel v nečistost, in z eno besedo, da ni v nobeni očiten poglaviten greh dovolil. Mislil je s tem, da je že zadosti storil in zraven je bil vesel, si je vse, kar je bilo počutkom prijetno, privolil, je bil s škerlatom in tančico oblečen in je vsak dan imenitne pojedine imel. Posvetni ljudje niso nič svarljivega pri njemu našli; on je bil pošten in od vseh občespoštovan mož. Da je tako v obilnosti živel, tega mu ljudje niso zamerili, ampak so mu še prav dali in ga hvalili, rekóč: „Prav imaš, da svoje bogastvo vživaš, zato ti ga je Bog dal. Ti svoje reči pošteno k dobremu obračaš. Tako je prav.“ Tako so mislili posvetni ljudje; ali kako je pa mislil Bog? kako se je temu po mislih ljudij poštenemu možu nadalje godilo? Sveto pismo (Luk. 16, 22.) pravi: Bogatin je umrl in je bil v pekel vržen. Pa zakaj? kaj je hudega storil? Po mislih posvetnih ljudij res nič, ali po božji

razsodbi veliko hudega. On namreč ni nič dobrega, nobenih čednost nad seboj imel. Le na tem svetu je svojih nebes iskal, za druge nebesa ni nič skrbel. Zatorej mu je oče Abraham rekel: Sin! pomisli, da si svoje dobro že v svojem življenji prejel.

Tako je tedaj. Ne le samo za prešestnike, za krivične, in očitne, velike hudodelnike je pekel, ampak tudi za tiste, kateri po pravih in resničnih čednostih ne hrepene. Sveti evangeli pravi, da ne bo le samo krivični, ampak tudi leni in malopridni hlapec hudo kaznovan. Naj ima drevo še tako lepo perje, ako pa ne obrodi dobrega sadu, bo posekano in v ogenj vrženo.

Zdaj vidiš, moj kristjan, kako se goljufaš, ako misliš z svojim, desiravno poštenim, pa vendar popolnoma posvetnim življenjem v nebesa priti. Po sodbi tega sveta pošten človek biti je lahko; takošen zamore biti tudi hinavec, nejeverniki in vsaki posveten človek. Ali pri tebi, o Bog! je drugače; ti gledaš na srce, in vidiš globočino ter vse kote srca. Nikoli ne boš nikogar zveličal, kdor res dober ni; in ako ti nad menoj gregreho najdeš, kaj mi bo pomagalo, ako ravno me svet za dobrega ima? Ali se bode ta svet pred tvojo sodbo za me kaj poganjal, ali me bode tamkaj zagovarjal? Ali, mari bode svetu takrat zame! Kaj mi bode slepec pomagal, kateri

bode z menoj vred v jamo padel? O Jezus! ti bodeš takrat moj sodnik, in me ne bodeš po krivem natolcevanji sveta, ampak po naukih svetega evangelija sodil. Takrat se ne bodeš dal nič preprositi, ali zdaj se pri tebi še vedno milost najde. Toraj si hočem zdaj vse prizadevati, in tako živeti, da mi potem tvoja sodba ne bo k pogubljenju, ampak k zveličanju.

Nikar se tedaj, o kristjan, na svoje desiravno po mislih posvetnih ljudij pošteno življenje predrzno ne zanašaj; ampak preglej zdaj v svetih eksercicijah svoje življenje, in bodeš morebiti veliko napačnega nad saboj našel kar bode treba popraviti, ako hočeš v nebesa priti.

Druge vrste ljudje, kateri tega, kar se jim k zveličanju potrebnega pove, ne spolnijo, so obupni. Tem je vse pretežko, kar koli bi morali za nebesa storiti. Ne morem, ne morem! to pravijo zmiraj. Ne morem se svoji hudi navadi odpovedati, ne morem te ali une osebe zapustiti, ne morem temu, ki mi je krivico storil, dober biti; moje hudo nagnjenje je premočno, ne morem ga premagati; saj je meni samemu zoperno, da sem tak, pa ne morem drugače.

Kdor je tako obupen, mu zdaj le ob kratkem povem: Da, sam iz svoje moči tega ne moreš, to je res; ali z božjo pomočjo bodeš

pa vse to storil, in lahko boš storil. Zato le Jezusa kliči in ga pomoči prosi. — Saj sem prosil, boš morebiti rekel, saj sem molil, pa nisem bil uslišan. — Prosi pa še zdaj, in zdaj boš uslišan, ker Bog je po preroku Izaii (49, 8) tako govoril in obljubil: Ob prijetnem času te bom uslišal in v dan zveličanja ti bom pomagal. — Vprašal pa boš: Kdaj pa je ta prijetni čas? „Glej, sedaj“, pravi sv. Pavel (2. Kor. 6, 2.), „ravno sedaj je prijetni čas“; sedaj o svetih eksercicijah je morebiti tisti prijetni čas, v katerem te bo Bog uslišal, in tudi zdaj kmalu bo prišel dan zveličanja, tisti za nas srečni dan, ko je Sin božji za naše zveličanje svojo rešnjo kri prelil, in na svetem križu za nas umrl. In skoz njegovo trpljenje in njegovo smrt ti bo pomagano. Ne boš ti najprvi, kateri je v eksercicijah uslišan, in pomoč zadobil. Že pred teboj je bilo veliko tisuč in tisuč ljudij, katerim je bilo v eksercicijah pomagano. Veliko največih grešnikov je že v eksercicijah pomoč zadobilo, da so se v prav dobre kristijane spreobrnili. In ravno tako se zamoreš tudi ti spreobrniti in poboljšati, če le res hočeš. Zatorej, akoravno si velik grešnik, akoravno si še tako slab, nikar ne obupaj. Le z velikim zaupanjem to opravilo opravi in ti bo pomagano, ker zdaj je morebiti za-te prijetni čas, zdaj so morebiti dnevi tvojega zveličanja.

Ker so tedaj svete eksercicije že toliko ljudem k zveličanju pomagale, stori si jih, moj kristijan, tudi ti k pridru. Ne boš toliko zamudil, če boš te tri dni svoje posvetne skrbi na stran položil in svoje misli le v zveličanje svoje duše obrnil. Tri dni duši darovati in za svoje zveličanje skrbeti, je kaj prav malega, če pomisliš, koliko dni, tednov in let si skorej samo za truplo in za posvetne reči skrbel.

O, stori v teh treh dneh previdnost za svojo dušo, katera je tisučkrat žlahtnejša, kakor tvoje teló. Preglej zdaj, v kakošnem stanu je tvoja duša, da, če je v stanu greha, v stanu pogubljenja, ji brž na pomoč prideš, ker zdaj se ji še zamore pomagati. Ali prišel bo, morebiti kmalu, tisti čas, v katerem ji več ne boš mogel pomagati.

Zatorej začni danes opravilo svetih eksercicij. pa začni ga s trdnim sklepom in z resnično voljo, da hočeš svoje življenje popraviti, da hočeš v resnici začeti Bogu prav zvesto služiti, da bočeš v nebesa priti, naj se ti zoperstavijo težave, kakoršne hočejo. Če to trdno voljo imaš, se nič ne boj, Bog ti bo pomagal, da boš ves drug človek, kakor si do zdaj bil. Amen.

Po tem uvodnem premišljevanji naj se opravi vkupno: večerna molitev iz »dušne paše« ki je tu ponatisnjena.

Večerna molitev.

O moj Bog, spet sem po tvoji neskončni dobroti en dan srečno dokončal. Koliko jih je danes kakošna velika nesreča na duši ali na telesu zadela! Koliko jih je morda z naglo, neprevideno smrtjo danes iz tega sveta šlo, da so morebiti nepripravljeni stopili pred tvojo oestro sodbo! Meni si pa spet danes celi dan vse nesreče obvaroval, mi zdravje in življenje pustil, me še nisi pred svoj sodnji stol poklical, me še zmirej čakaš in mi prizanašaš; ker nočeš smrti grešnika, temuč da bi se spokoril in večno živel. O, kako neskončno si vendar dober in usmiljen! Jaz pa sem ti še zmiraj nehvaležen, te še zmiraj žalim, in vsak dan še kaj greha storim. Tudi danes sem marsikaj pregrešil, pa sam iz sebe ne morem vseh svojih grehov spoznati, ti mi pomagaj, o tolažnik sveti Duh, ti me razsvetli in mi gnado daj, da bom zdaj vse spoznal, kar sem danes grešil in da se bom sam oestro sodil, da tamkej pred tvojo sodbo ne bom zavržen.

(Izprašuj zdaj ob kratkem svojo vest: če nisi ta dan kaj z mislijo, z besedo ali z dejanjem grešil; če nisi kaj dobrega opustil, kar bi bil lahko storil; izprašaj se, v kakšnih priložnostih si danes bil, in če nisi sam brez potrebe v te priložnosti šel, s katerimi ljudmi si bil v družbi, kako si s svojim bližnjim ravnal, kako si svoje molitve opravil, kako si se zoper svoj navadni greh vojskoval.)

O dobrotljivi nebeški Oče, glej, spet sem zoper tebe grešil, nisem vreden tvoj otrok biti. Tako trdno sem ti že velikokrat obljubil, da ne bom več grešil, da bom le tebi zvesto služil, in tebe čez vse ljubil, pa prelomil sem spet. kar sem tolikokrat obljubil. — O, Gospod, imej potrpljenje z menoj; nikar me ne zavrži, odpusti mi vse moje grehe, s katerimi sem te danes in ves čas svojega življenja žalil. Iz srca so mi žal vsi moji grehi, ne toliko zato, ker sem z njimi nebesa zgubil in pekel zaslužil, kakor zavoljo tega, ker sem tebe, svojega nebeškega Očeta, kateri si sam na sebi vse časti, hvale in ljubezni vreden, s svojimi grehi razžalil. Odpusti mi, o moj Bog, vse moje grehe, tega te prosim po neskončnem zasluženju tvojega ljubega Sina Jezusa Kristusa, našega usmiljenega Odrešenika. Zdaj trdno sklenem s tvojo milostjo in pomočjo vsega greha in tudi vseh priložnosti še bolj skrbno se varovati, kakor do sedaj, da te ne bom več razžalil, ker si zgolj ljubezen in svetost.

Zdaj te pa prosim, moj dobrotljivi Oče nebeški, obvaruj me to noč vse nesreče na duši in na telesu! ohrani mi, če je tvoja sveta volja, moje zdravje in življenje. Če pa hočeš, da še to noč pred tvoj sodnji stol stopim, naj se zgodi tvoja sveta volja; le samo tega te v imenu Jezusa Kristusa po-

nižno prosim, vzemi me v svoji sveti gnadi iz tega sveta, da ne bom vekomaj od tebe ločen. Oh, kaj bi bilo, ko bi bil vekomaj od tebe ločen, ker se mi že tako hudo zdi, kadar me kak greh le nekaj časa od tebe loči! Oh, nikar ne pripusti lete neizrečene nesreče! Nikar me ne pokliči nepripravljenega iz tega svetá. Daj mi brez mojega zasluženja to veliko milost, da se moja duša z Jezusovim presvetim Rešnjim Telesom previdena iz tega svetá loči, in z zaupanjem pred tvojo sodbo stopi. — Oče, v tvoje roke priporočim svojo dušo! Tvoj želim biti živ in mrtev, tvoj želim biti zdaj in vekomaj. Amen.

Usmili se pa tudi, o Gospod, vseh tistih, za katere sem te posebno dolžan prositi. Stori z njimi po svoji dobroti, ohrani jih v svoji milosti, odpusti jim, kar so grešili, daj jim srečno zadnjo uro, in vzemi jih po tem revnem življenji v večno veselje. Amen.

O Marija, moja največja pomočnica za Bogom, bodi moja dobrotljiva mati; varuj me to noč, kakor varuje skrbna mati svojega otroka. Prosi za me Boga, da naj vse hudo od mene odvrne in me v svoji sveti milosti ohrani. Amen.

Sveti angel varh in vsi Svetniki Božji, prosite za me Boga, da pridem enkrat v vašo družbo in da z vami Boga hvalim vekomaj. — Oče naš . . . Češčena . . . Verujem . . .

In zdaj preberi prvi del za jutre odločenega pre-mišljevanja.

Prvi dan.

Jutranja molitev.

V imenu Boga † Očeta, in † Sina, in svetega † Duha. Amen.

Bodi češčen in hvaljena vekomaj, o presveta Trojica! Bog Oče, ki si me ustvaril, Bog Sin, ki si me odrešil, Bog sveti Duh, ki si me posvetil. — O dobrotljivi nebeški Oče, iz celega srca te zahvalim, da si me to noč pri življenji in pri zdravji ohranil, da si vse hudo od mene odvrnil, in da si me tako skrbno varoval, kakor dobra mati svojega otroka varuje, da se mu nič hudega ne zgodi. — O kako neskončno dober si ti meni, in jaz tebi tako nehvaležen! Tolikokrat te vsak dan razžalim, tolikokrat tvoje svete zapovedi prelomim. tolikokrat tvojo pravično jezo in kazen zaslužim; ti pa meni le še zmirej nove gnade in dobrote daješ; vsak dan se ponovi tvoja neskončna milost do mene. Moje nehvaležno srce hočeš z obilnostjo svojih dobrot premagati in omehčati; zgolj ljubezen mi skazuješ, da bi me primoral ljubezen z ljubeznijo povračevati.

O ljubi Oče nebeški, presrčno me veseli tvoja neskončna ljubezen. Zatoraj ti iz vsega srca zdaj trdno obljubim, da se ti ne bom več tako nehvaležnega skazoval za tvoje dobrote. Zdaj, ker po tvoji dobroti spet nov

dan začnem, trdno sklenem, s tvojo gnado in pomočjo danes prav zvesto tvoje svete zapovedi spolnovati, se vsega greha, tudi majhnega, skrbno varovati, se vseh priložnosti greha in posebno slabe tovaršije ogibati, vse svoje dela in opravila pridno in dobro opravljati, vse težave in zopernosti, katere mi boš, o Bog, morebiti danes poslal, v duhu pokore voljno prenašati in v pokorjenje za svoje grehe jemati. Res danes te hočem prav srčno ljubiti, ker si sam na sebi vse ljubezni vreden, in ker se tudi do mene tako dobrotljivega skazuješ. Tebi zdaj svoje srce v dar prinesem, le tebi hočem služiti, le tebi želim dopasti. Tebi darujem vse svoje misli, besede, dejanja in nehanja in vse dušne in telesne moči. Vse hočem danes po tvojem dopadenji storiti, v vseh rečeh le tebe počastiti.

Vendar kaj mi pomagajo vsi ti moji dobri sklepi, če me ti, o Bog, s svojo sveto gnado mogočnega ne storiš! Brez tvoje pomoči celo nič dobrega ne morem storiti; toraj te ponižno in v imenu Jezusa prosim daj mi danes svojo sveto gnado, da tudi izvršim, kar sem sklenil. Podpiraj mojo slabost, brani me vseh sovražnikov moje duše; bodi ti z menoj, da nobeden ne bo mogel zoper mene biti; v skušnjavah mi vedno pomagaj, da jih bom vse srečno premagal —

tebi v čast in meni v izveličanje. O nikar ne pripusti, moj dobrotljivi nebeški Oče, da bi te jaz danes s kakim grehom razžalil in tvojo gnado zgubil! Pusti raji vse druge nesreče danes čez-me priti, kakor le-to največi nesrečo.

Zdaj te pa tudi prosim, o moj Bog; da bi vsega tistega zasluženja deležen postal, katero si bodo danes vsi kristijani s svojimi dobrimi deli zadobili. Bodi mi ubogemu grešniku milostljiv, o Bog, in usliši moje prošnje zavoljo neskončnega zasluženja tvojega ljubeča Sina Jezusa Kristusa. Amen.

Prosim te pa tudi za vse svoje prednike, za vse duhovske in deželske oblastnike, za vso svojo žlahto, za vse svoje prijatle in sovražnike, za vse revne, bolne in umirajoče, za vse verne duše v vicah. Vse danes tvoji neskončni milosti priporočam; usmili se vsakega po njegovih potrebah in po svoji neizmerni modrosti in ljubezni. Amen.

Prosi pa tudi ti, o prečista devica Marija, Boga za nas, ker si naša ljubeznjiva mati in najmogočnejša pomočnica; prosi ga, da bi nas varoval danes in vselej vse nesreče na duši in na telesu, da bi danes v nobeden greh ne privolili, temuč da bi z vsemi svojimi mislimi, besedami in dejanjem in nehanjem njegovo sveto voljo spolnovali in večno krono zaslužili. Amen.

Tudi tebi, moj sveti angel varh, se danes priporočim, da me celi dan zvesto varovaj, kakor si me varoval do sedaj. Vodi me po pravi poti proti nebesam, svari me pred vsem hudim, napeluj me k vsemu dobremu. Tvoj glas hočem zvesto poslušati in po njem ravnati, le sprosi mi gnado od Boga; saj vem, da me tvoj glas, katerega v svoji vesti slišim, drugam ne kliče, kakor v večno zveličanje. Amen.

Beri zdaj:

Prvo premišljevanje.

Najpotrebnejša skrb je, da rešiš svojo dušo.

Premisli prvič: V zveličanje priti je edino opravilo vseh ljudi, in toraj kar koli delajo, bodi po zapovedih, da vse svoje misli, besede in dela obračajo v svoje zveličanje. Potrebno je to, resnično je pa tudi, da veliko kristjanov, po sveti veri podučenih, v nemar puščajo delo svojega zveličanja, in po nečimernosti sveta hrepene. Če je kako sosebno opravilo posvetno, so ljudje čuječi, skrbni, in se vseh pomočkov poslužijo, da dosežejo, kar želé ali odvrnejo, česar se bojé; za svoje zveličanje pa so neskrbni in nevedni; veliko jih je, da jim je silno težko, kar so za svoje zveličanje storiti dolžni in za nepotrebne po-

svetne reči neizrečeno skrbé; eni so toliko hudobni, da si prizadevajo grešiti in hoditi po poti večnega pogubljenja, ker ljubijo to, kar jim zasluži pogubljenje. Tem slepim dušam Modri pravi: „Ne hitite v smrt (v pogubljenje) s svojim zmotepolnim življenjem, in ne vrzite se z deli svojih rok v pogubljenje. (Modr. 1, 12.) Kdor zgubi svojo živino, ali svoje blago, je žalosten, skrbno iše, in se iz srca zahvali človeku, ki mu pomaga najti, kar je zgubil: ni jih pa malo kristijanov, da, če milost božjo zgubé, so veseli, se smejajo, in prijatelje štejejo nje, ki jih zapeljujejo, in jim branijo na pot pravičnosti priti, in Boga najti s pravo pokoro. Sv. Bernard sleherni zmoteni duši pravi: Krščanska duša, podoba božja, rešena s krvjo Jezusovo, in v večno zveličanje namenjena, zakaj se motiš in nečimernost ljubiš?

Kristijan! ne pozabi, ampak vedno pomni, da, če zveličanje zgrešiš, zgubiš vse vekomaj. Sv. Janez Krizostom prav pove: Zveličanje je bolje od vsega, ker je zapopadek vsega dobrega. Premisli, da Oče nebeški je svojega edino-rojenega Sina v smrt dal, da je tebi in vsem ljudem s svojim krvavim križem nebeško kraljestvo odprl. Sv. Peter pravi: Veste, da niste s strohljivim zlatom ali srebrom odkupljeni, temuč z drago krvjo Kristusovo. (I. 1, 18—19.) To drago ceno je usmiljeni Jezus

za te dal, da boš zveličan; če pa nočeš po njegovih naukih živeti, boš vržen v pekel, in sveta kri Jezusova bo nad teboj v huje obsojenje vekomaj.

Prav je tedaj sv. Filip Neri govoril: „Hudoben bedak si, če si ne prizadeneš zveličanja doseči.“ Smrt bo konec vsega posvetnega, in vrata v srečno ali nesrečno večnost; kar te zdaj veseli in kar te zdaj pokori, bo hitro minulo; veselje in trpljenje sveta je kratko, kar ti pa sedanje kratko življenje zasluži, je večno; hudoben bedak si tedaj, če ne skrbiš večnega zveličanja doseči.

Zdihljeji.

Moj Bog! groza me obide, ko mislim, da sem toliko let živel v tvoje razžaljenje in v svoje pogubljenje, dasiravno sem vstvarjen, da ti služim in se zveličam. Ljubi Odrešenik! kaj ti bom odgovoril pri sodbi, če svojih grehov ne opustim, in po njih ognjusen pred-te pridem? Ti si me očistil in posvetil s svojo sv. krvjo, jaz sem pa radovoljno živel po svojem hudem poželjenji, da bi sad tvoje smrti nad menoj zgubljen bil! Neumen, slep in hudoben sem bil, ker sem te hudo žalil, posihmal pa nočem tebi, svojemu usmiljenemu Odrešeniku, nehvaležen in nepokoren biti. Zahvalim te, da si me potrpežljivo čakal; po-

magaj mi s svojo milostjo, da se resnično spokorim, da v dobrem stanovitno živim in dosežem namen, s katerega sem vstvarjen, odrešen in posvečen, to je, da pridem v večno zveličanje. Amen.

Premisli drugič: Kar koli človek misli, govori in dela, je nečimerno, prazno, ali grešno in škodljivo, če v zveličanje ne služi. Jezus je Marti rekel: „Marta, Marta, ti si skrbna in si veliko prizadevaš, le edino je potrebno“. (Luk. 10, 41—42.) Kar je Jezus Marti rekel, je vsem ljudem rekel, da skrbé in vse reči obračajo v svoje zveličanje. Marta je skrbela Jezusovemu telesu streči in je vendar posvarjena bila; koliko so pa tisti svarjenja vredni, ki svojim hudim željam strežejo, in delajo, kar jim brani v večno zveličanje? Odrašeni ljudje se otrokom smejajo, ker oni skrbno delajo, kar ni v prid, in ker milo jokajo, če jim kdo njih prazno delo pokazi: odrašeni ljudje so velikokrat neumniši od otrok, ki si veliko prizadenejo za prazne posvetne reči, katere bodo kmalo zapustili, in ne skrbe za svoje zveličanje, to je, da bi bili srečni vekomaj Čuditi se ni nad otroci, da po otroško delajo, ker pravega razuma še nimajo; čuditi se je pa, da odrašeni verni po otroško delajo.

Ljubi moj! kaj ti bo mar, da si bil reven, zaničevan, bolehen in preganjan na svetu, ako si po smrti zveličan? Če se zveličaš, bo

minilo vse posvetno hudo, kar te zdaj pokori, in boš vse večne čase vseh nadlog prost in vsega dobrega poln; če si pa tukaj srečen, vesel in časten, pogubiš pa svojo dušo, kaj ti bo v pogubljeni vsa časna sreča pomagala? Sv. Filip Neri je nekemu posvetnemu mladenču rekel: „Ljubi moj otrok! ti boš srečen in visoko povišan na svetu; to misliš in želiš; kaj pa po smrti, če se pogubiš?“ Potlej je mladenču rekel: „Pojdi in velikokrat premisli te besede: Kaj bo, če se pogubim?“ Ljubi kristijan! premisli in premišluj tudi ti besede, katere je sv. Filip posvetnemu mladenču rekel: in če me ubogaš, upam, da ne boš zastonj storil tega.

Premisli tudi, da eno samo dušo imaš, in če svoje edine duše ne zveličaš, druge duše nimaš, da bi jo zveličal. Nek mogočen gospod je prosil papeža Benedikta XII., mu dovoliti v nepripuščeno reč; papež mu je odgovoril: „Ako bi jaz dve duši imel, in bi eno zavoljo vas zgubil, bi morda drugo zveličal; ker pa eno samo dušo imam, če jo pogubim, zgubim vse.“ Ti ravno to misli, kadar si skušan, da ne grešiš, in grešil ne boš, če te resnice ne pozabiš. Dušo zveličati je edino dobro, in družega dobrega ni, ker eno samo dušo imaš; dušo pogubiti je edino hudo, in družega hudega ni, ker eno samo dušo imaš. Vtisni to resnico v srce, jo vedno pomni, in

z Davidom neprenehoma prosi, rekoč: „Ene milosti sem Gospoda prosil, in njega bom še prosil, da bi jaz vse svoje žive dni v Gospodovi hiši prebival.“ (Ps 26, 4.)

Zdihljeji.

Usmiljeni Gospod! zahvalim te, da me nisi vrgel v pekel, katerega sem tolikokrat vreden bil, in da mi odlog daješ svojo dušo zveličati. K čemu pa bi bilo meni življenje zdaljšano, ako bi se ne spokoril, zapovedanega dobrega ne delal, in se bolj zadolževal pri tebi? Daj mi spoznati mojo hudobo, da neprenehoma žalujem in skrbno zadostujem tvoji razžaljeni svetosti. Prepričaj mene, nevednega človeka, da zavolj svojih grehov nad peklom visim, in daj mi delavno voljo po tvojih svetih zapovedih živeti, da zasluženi nersreči odidem. Tebi, večni svetosti in dobroti, hočem posihmal sveto služiti; podpiraj me s svojo milostjo, da ne slabim, temuč da sem čedalje boljši, in pridem v tvoje kraljestvo tebe hvalit vekomaj. Amen.

Premisli tretjič. Zveličanje doseči je edino opravilo vseh ljudi, in kdor ne zadobi zveličanja, bo pogubljen; pogubljenje pa je narhujsa nesreča, ker je večna in je popraviti ni mogoče. Če je človek nesrečen na svetu, da mu toča, ali ogenj, ali vojska, ali druga nad-

loga vzame njegovo premoženje, morda bo s pridom pridobil, kar mu je nesreča odvzela; če zboli, upa zdravja, če se pa ne ozdravi in umrje, mu je smrt v dobiček, ako je v milosti pri Bogu; če pa umrje v velikem grehu, bo pogubljen, v grehu ostane, ni več poprave in ni več upanja vekomaj. „Grešniki bodo v pogubljenji večno trpljenje prejeli.“ (II. Tes. 1., 9.)

Kristijan! premisli to resnico, in jo tako dolgo premišluj, da ti srce stiska in presune. Dvoje imaš pred seboj: zveličanje ali pogubljenje; eno boš dosegel, ne veš pa, če zveličanje ali pogubljenje; če pojdeš v zveličanje, boš zveličan vekomaj, če pa pojdeš v pogubljenje, boš pogubljen vekomaj; s sedanjim kratkim življenjem si boš zaslužil, da boš nebeških dobrot vžival, ali neskončnih bolečin trpel vekomaj. Mojzes je Izraelcem rekel: „Pokličem danes na pričo nebo in zemljo, da sem vam zbrati dal življenje in smrt. Zberi si tedaj življenje, da boš živel.“ (V. Mojz. 3, 19.) Ravno to tebi rečem: Zberi si zveličanje ali pogubljenje, kar si boš zaslužil, boš imel vekomaj. Ne odlašaj tedaj pokore, ker, če pokoro odlašáš, boš morda umrl v nepokori, in če v nepokori umrješ, boš pogubljen. Vstani tedaj, in pojdi k svojemu Bogu po Jezusu Kristusu, da boš srečen vekomaj.

Zdihljeji.

Ljubi Jezus! vzemi iz mojega srca lenobo in predrzno upanje, in daj mi gorečo in delavno voljo, da pravično živim, prav upam in srečno pridem v zveličanje. Velikokrat sem tebi obetal, da se poboljšati in tebi samemu služiti hočem, pa ni bilo res, in moje življenje je zmiraj enako leno, nerodovitno in pogubljenja vredno. Gospod! silno velika je moja hudobija v tebe: ti si živel in umrl za me, jaz sem pa sebi živel in sem tebi veliko hudega za veliko dobrega vračeval. Ne gledaj moje hudobe, ampak daj mi ljubezen, da iz nje milo jokam nad njo, in po tvojih svetih naukih živim, da milost najdem pri tebi. Objamem tvoj sv. križ, na katerem si ti iz ljubezni do mene umrl, in prosim te, da moje duše ne zavržeš, temuč da ji pomagaš in da jo po ločitvi v nebesa vzameš. Amen.

Ne pregleduj in ne prebiraj **zdaj** drugih reči, ampak to premišluj, to si k srcu jemlji, kar si ravno zdaj bral. — Kateri nauk ali katera beseda v tem premišljevanju te je najbolj zadela? Zapomni in zapiši si jo — ob času skušnjave bodi ti naj kakor šopek dišečih cvetlic. — Ko je ura za premišljevanje potekla — moli:

Angel Gospodov je oznanil Mariji, in spočela je od sv. Duha.

Češčena Marija itd.

Glej, dekla Gospodova sem, zgodi se mi po tvoji besedi. Češčena itd.

In beseda se je včlovečila in je med nami prebivala. Češčena itd.

Skleni jutranjo molitev in premišljevanje z litanijami:

Litanije

presvetega Imena Jezuscvega.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Jezus, sliši nas!

Jezus, usliši nas!

Bog Oče nebeški,
 Bog Sin, Odrešenik svetá,
 Bog sveti Duh,
 Sveta Trojica, en sam Bog,
 Jezus, Sin Boga živega,
 Jezus, odsvit Očeta,
 Jezus, žar večne luči,
 Jezus, kralj veličastva,
 Jezus, solnce pravice,
 Jezus, Sin Marije Device,
 Jezus, ljubeznjivi,
 Jezus čudoviti,
 Jezus, močni Bog,
 Jezus, Oče prihodnjega veka,
 Jezus, Angel vélikega sklepa,
 Jezus, najmogočnejši,

usmili se nas!

Jezus, najpotrpljivejši,
 Jezus, najpokornejši,
 Jezus, krotki in iz srca ponižni,
 Jezus, ljubitelj čistosti,
 Jezus, naš ljubitelj,
 Jezus, Bog miru,
 Jezus, začetnik življenja,
 Jezus, vzgled krepostij,
 Jezus, goreči duš ljubitelj,
 Jezus, naš Bog,
 Jezus, naše pribežališče,
 Jezus, oče ubogih,
 Jezus, zaklad vernih,
 Jezus, dobri pastir,
 Jezus, prava luč,
 Jezus, večna modrost,
 Jezus, neskončna dobrota,
 Jezus, pot in življenje naše,
 Jezus, veselje angelov,
 Jezus, kralj očakov,
 Jezus, voditelj apostolov,
 Jezus učitelj evangelistov,
 Jezus, srčnost marternikov,
 Jezus, luč spoznovalcev,
 Jezus, čistost devic,
 Jezus, krona vseh svetnikov,
 Bodi nam milostljiv, zanesi nam, o Jezus!
 Bodi nam milostljiv, usliši nas, o Jezus!
 Vsega zlega, reši nas, o Jezus!
 Vsega greha, reši nas, o Jezus!

usmili se nas!

Svoje jeze,
 Zalezovanj hudičevih,
 Duha nečistosti,
 Večne smrti,
 Zanemarjanja navdihov tvojih,
 Po skrivnosti svojega svetega včlove-
 čenja,
 Po rojstvu svojem.
 Po detinstvu svojem,
 Po božjem življenji svojem,
 Po trudih svojih,
 Po smrtni bridkosti in trpljenji svojem,
 Po križi in zapuščenosti svoji,
 Po bolečinah in slabostih svojih,
 Po smrti in pokopu svojem,
 Po vstajenji svojem,
 Po vnebohodu svojem,
 Po radostih svojih,
 Po slavi svoji,

reši nas, o Jezus!

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe svetá, zanesi
 nam, o Jezus!

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe svetá, usliši
 nas, o Jezus!

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe svetá, usmili
 se nas, o Jezus!

Jezus, sliši nas!

Jezus, usliši nas!

Molimo!

Gospod Jezus Kristus, ki si rekel: Prosite in boste prejeli, iščite in boste našli, trkajte in bode se vam odprlo, daj nam, te prosimo, gorečnost božje svoje ljubezni, da te s celim srcem, z besedo in dejanjem ljubimo in neprenehoma hvalimo.

Dodeli nam, Gospod, da strah in ljubezen do tvojega svetega imena vedno v sebi ohranimo, ker nikdar voditi ne nehaš, katere v stanovitnosti svoje ljubezni utrdiš. Ki živiš in kraljuješ na vekov veke. Amen.

(300 dni odpustka, 16. jan. 1886.)

Zapisuj zdaj v premišjevanji storjene sklepe, da se jih po duhovnih vajah ložej poslužiti zamoreš.

Ob 7. uri pojdi k sv. maši. *)

(Prosti čas.)

Ob $\frac{1}{4}$ 9. uri beri iz:

Tomaža Kempčana prve knjige 20. poglavje:

Bodi rad sam in molčeč!

1. Išči si pripravnega časa, da sam za-se živiš in premišljuj dobrote božje! Ne bodi radoveden! — Beri to, kar te bolj h kesu nagiba, kakor pa raztresa. Ako se izogneš

*) Na deželi — pri ljudskih duhovnih vajah — se ta dnevni red zelo spreminja. Jutranja molitev je med prvo sv. mašo ob 5. uri; ob pol 6. uri je z blagoslovom sv. maša in potem še le prvo premišljevanje.

nepotrebnim pogovorom, ako brez dela ne postopaš in tudi ne poslušáš praznih novic in govoric, našel boš dovolj pripravnega časa za sveto premišljevanje.

Največji svetniki so se umikali človeškim družbam, karkoli so mogli ter so rajši v samoti služili Bogu.

2. Rekel je nekdo: Kolikorkrat sem bil med ljudmi, vselej sem slabši prišel domov. To skušamo, kedar se dolgo pogovarjamo. Lože je popolno molčati, kakor pa se ne pregrešiti z besedo. Lože je doma skrivaj živeti, kakor med ljudmi dovolj se varovati.

Kdor tedaj želi doseči notranje in duhovno življenje, mora se z Jezusom umikati množicam. Nikdo se ne pokaže varen, kdor ne živi rad za-se. — Nikdo varno ne govori, kdor rad ne molči. — Nikdo ni varen prvi, kdor ni rad drugi. — Nikdo varno ne ukaže, kdor se ni dobro naučil pokorščine.

3. Nikdo se brez skrbi ne veseli, kdor nima mirne vesti. Vendar pa so bili svetniki pri vsej varnosti polni strahu božjega, in zato niso bili nič manj skrbni in ponižni, če so se tudi lesketali v lepih čednostih in v milosti.

Hudobnež pa se čuti varnega zato, ker je napuhnen in domišljav, a naposled se je le goljufal. Ne obetaj si nikoli varnosti v tem

življenju, če tudi se zdi, da si dober menih ali pobožen puščavnik.

4. Mnogokrat so taki, katere so ljudje bolj cenili, zabredli v večje nevarnosti, ker so preveč zaupali va-se. Zato je za marsikoga bolje, da ni popolno brez vseh skušnjav, zato da ni preveč brezskrben, da se ga ne loti napuh, in da se preveč ne uda zunanjim tolažbam.

O kako mirno vest bi ohranil, kdor bi nikoli ne iskal minljivega veselja, kdor bi se nikdar ne pečal s svetom! — O kako popoln mir in pokoj bi užival, kdor bi odstranil vsako nečimerno skrb in le na zveličalne in božje reči mislil!

5. Nebeške tolažbe je vreden le tisti, ki se je marljivo vadal v svetem kesanju. Ako hočeš biti skesanega srca, zapri se v svojo hišico in umakni se posvetnemu šumu, kakor je pisano: Kesajte se v svojih hišicah! — V celici dobiš, kar zunaj večkrat izgubiš! Čim rajši si doma, tem ljubši ti bo dom; če pa nisi rad doma, ti bo zopern dom. Ako si v začetku svojega spreobrnjenja rad bival v celici in jo varoval, bode ti pozneje prijateljica ljuba in presladko tolažilo.

6. V molčanju in pokoju se boljša pobožna duša ter razumeva skrivnosti sv. pisma. V samoti najde potoke solzá, v katerih se koplje in čisti vsako noč, ona je toliko bliže

svojemu Stvarniku, kolikor dalje je ločena od posvetnega hruma.

Kdor se torej loči od prijateljev in znancev, njemu se bliža Bog s svetimi angeli. Bolje je skrito živeti in za-se skrbeti, kakor pa sebe zanemarjati in čudeže delati.

Hvale vredno je za meniha, če le redko hodi od doma, nerad se kaže in tudi nerad gleda po ljudeh.

7. Čemu bi gledal, česar ne smeš imeti? Svet preide in poželjenje njegovo. Mesena poželjivost te vabi na sprehod: toda ko mine ura, kaj prineseš seboj? Težko vest in raztreseno srce. — Vesel greš od doma, pa se dostikrat žalosten vrneš, in veseliš se pozno v noč, pa si zjutraj ves pobit.

Tako je vsako telesno veselje v začetku vabljivo, toda nazadnje grize in mori. Kaj bi mogel drugod videti, česar doma ne vidiš? Glej nebo in zemljo in vse prvine; iz teh namreč je vse vstvarjeno!

8. Kaj moreš videti drugod, kar bi bilo stalno pod solncem. Meniš li, da se boš nasitil? Toda dobil ne boš, kar želiš. Ko bi tudi vse videl, kar je, ali bi ne bila le nečimerna prikazen?

Dvigaj svoje oči k Bogu na višavah, in moli zarad svojih grehov in zanikernostij! — Pusti nečimerno nečimernim, ti pa glej na to, kar ti Bog ukazuje! — Vrata zapri za

seboj in kliči k sebi Jezusa, svojega prijatelja! — Ostani ž njim v celici, ker nikjer ne najdeš toliko miru. — Ko bi ne bil hodil iz doma in ne poslušal govoric, užival bi lepši mir. Odkar pa rad včasih poslušáš novice, trpeti moraš tudi nemir srca.

Sklep.

Res je: kedarkoli grem v družčino, pridem raztresen, zbeغان domov. Zaradi dela moram sicer hoditi med ljudi, pa ker spoznam, kako koristna mi je samota, zato hočem vsaj ob nedeljah in praznikih kako uro v cerkvi ali doma biti sam s svojim Jezusom, ki me bo učil besede večnega življenja. Vpisal se bom v ta namen v bratovščino svetega Rešnjega Telesa, da bom vsak mesec vsaj eno uro ločen od ljudij molil svojega Boga.

(Prosti čas do 9. ure.)

Ob 9. uri duhovno branje. Na deželi se bere: Dušna pomoč III. del stran 15 »O znamenjih Božje ljubezni«. Spisal J. Zupančič. — Ali pa: »Življenje svetnikov in svetnic Božjih«, in sicer berejo danes

Moški:

I.

Sveti Egidij (Šent Il).

Sveti Egidij ali Šent Il je bil kraljevega rodu, rojen v Grški deželi, v slovečem mestu Atenu. Že v mladosti je skrbel sveto učenost

doseči, in po vseh zapovedih živeti. Po smrti svojih staršev je vse svoje premoženje ubogim razdal, ker je do njih sosebnost usmiljen bil. Enkrat je vidil bolnega in nazega berača; v srce se mu smili, in mu da svojo zgornjo obleko. Berač jo obleče in se ozdravi. Ta čudež se je razglasil, in vsi so sv. Egidija častili, in svetnika imenovali. Ta čast ga je grozno pekla, tako da je sklenil svojo deželo zapustiti. Zapusti jo, in pripelje se čez morje na Francosko. V mesto Arle k slovečemu, svetemu škofu Cezarju je šel, ter bil pri njem dve leti, da bi se natanko učil po volji božji živeti. Potem je šel na hribe v samoto, kjer ni drugzega vžival ko zeljišča in mleko košute, katera je vsak dan v njegov brlog prišla. Veliko let je v puščavi vsem ljudem neznan v veliki svetosti živel, pa Bog ga je razodel. Primeri se, da so psi Francoskega kralja, kateri je po tistih hribih lovil, osledili in goniti začeli košuto, od katere mleka je sv. Egidij živel. Košuta beži naravnost v brlog sv. Egidija. Kralj gre za njo, ter jo vidi pri božjem moži; bila je pri njemu ko domača. Kralj se je čudil, in sv. Egidija začel spoštovati. Sezidal mu je ondi samostan. Več dobrih ljudi se je sv. Egidiju pridružilo, in učil jih je po vseh zapovedih, tudi po svetih Jezusovih v popolnosti živeti. Več let je bil v tej ljubi puščavi, in ondi je s sladko smrtjo svoje sveto

življenje sklenil. Sv. Egidij je živel ob času papeža Zimaka, to je okoli 500 let po Kristusu. Leta in dneva njegove smrti ne moremo zvedeti.

Nauk.

Kaj pomaga vse, če se duša pogubi?

Sveti Egidij se je z milostjo božjo prepričal, da je dušo zveličati nar. potrebnejše. Ni le vedel, kar tudi slabi kristjani vedo, da je duša vrednejši od vsega, ker je podoba božja, edina in neumrjoča; temuč tudi moč te razodete resnice je čutil, po vseh zapovedih zvesto živel, in svojo dušo resnično zveličal. Da bi jo lažej zveličal, je svoje veliko premoženje ubogim razdal, v daljno deželo šel, in v samoti do smrti bil. Prave sreče je iskal, in s svetim življenjem jo je našel, zakaj smrt ga je v večne dobrote preselila.

Kaj ti bo pomagalo, v vseh grešnih veseljih živeti, ako dušo pogubiš? Ali ne misliš, kakor hudobniki, od katerih modri govori: „Vživajmo pričujoče dobrote, zakaj to je naš del.“ Modr. 2, 6, 9. Ti so tako govorili ker so se v srcu motili, in niso družega življenja verovali; ti pa veruješ drugo življenje, in vender slabo živiš. Oni so se v svojih mislih motili, ti pa se v svojih mislih motiš; veruješ, da je duša neumrjoča, in živiš, kakor da bi večnega življenja ne bilo. Kaj ti bo pomagalo

vse veselje in dobrote sveta uživati, če boš potem pogubljen? Drugo ti ni na umu, kakor se razveseljevati in delati, kar se tvojim željam zljubi; kako bo po smrti s tvojo dušo? Premisli, kaj Salomon govori: „Kmalo po veselji pride žalovanje. Norec bo od svojih del nasiten.“ Prip. 14, 13. 14. Hoče reči: Življenje je kratko; po tem kratkem življenji bo večna žalost, katero si človek s svojim slabim življenjem zasluži.

O kristjan! premisli pravično sodbo božjo, lepe nebesa, strašni pekel in neskončno večnost. Jezus te bo pravično sodil, sojen boš po naukih, katere je učil; po sodbi pojdeš v hišo svoje večnosti, kjer nobenega premenjenja vekomaj ne bo. Razujzdani nečistniki, neusmiljeni gospodovavci, prevzetni bogatini, grdi požrešniki in pijanci in drugi svojevoljni grešniki, kakošno ohlajenje imajo zdaj v peklen-skem breznu? Se bo kdo hvalil, meniš, v peklu, da je bil oblastnikom nepokoren, da je drugi spol zalezoval, svoje slabe želje nasitoval? Na vekomaj ga bo peklo, ker si je božjo kletev nakopal, in bo vekomaj svojo nespamet obžaloval. Kar je kdo na svetu imel, je drugim ostalo; hudo zasluženje samo je z njim šlo, in bo nad njim ostalo na vse večne čase. „Grešnik bo plačeval za vse, kar je hudega storil; vender ga ne bo konec.“ Job. 20, 15. Zmiraj bo plačeval, nikoli poplačal.

Premisli, in pravično sodi svoje življenje in poboljšaj ga, da ne boš od Jezusa pravično obsojen. Upaš v nebesa iti, pa med katere svetnike pojdeš? Med apostole ko nič ne skrbiš za čast božjo, in druge pohujšaš? Med marternike, kateri so kri prelivali za svete zapovedi? Med spokornike, kateri so svojo dušo in svoje telo pokorili? Med puščavnike, ko si v svet zaljubljen? Med device, ko nesramno živiš? Opusti svoje pregrehe, delaj neprenehoma za srečno večnost, in ti bo dobro vekomaj. Bogastvo, oblast, čast, veselje, in kar si hodi, ti ne bo pomagalo, ako ne skrbiš svoje duše zveličati; če jo pa zveličas, boš Boga vekomaj hvalil, da ti je dal s premagovanjem, pokorjenjem, poterpljenjem in z družimi dobrimi deli nebeško kraljestvo zaslužiti. „Prizadevaj si skozi ozke vrata v nebeško kraljestvo priti.“ Luk. 13, 24.

Molitev.

O Jezus! tvoj sveti služabnik sv. Egidij je svoje veliko premoženje med uboge razdal, vse dobrote sveta zaničeval, v samoto šel se pokoriti, in v spokorjenji do smrti ostal ker je hotel in skrbel svojo edino dušo zveličati. Nisem sicer dolžan vsega premoženja ubogim razdati, v brlog iti, od vseh odločen živeti; pa zakaj v svet neumno upam, za posvetno preveč skrbim, v slabo družbo hodim, v igrah

in v neumnosti čas zapravljam? O Gospod! na prošnje tvojega ljubega prijatelja sv. Egidija mi ogreni vse grešno veselje, daj mi okusiti nekaj kapljic tvojega grenkega kelha, povzdiguje moje želje k nebeškim dobrotam, daj mi skrbeti za svojo edino neumrjočo dušo, da pride, kadar se bo od telesa ločila, v tvoje kraljestvo te uživati vekomaj. Amen.

Sveti Avguštin, škof in cerkveni učenik.

Sveti Avguštin, nar bolj razsvetljeni učenik ali očak katoliške cerkve, je bil rojen v Afriki v mestu Tagastu leta 334 trinajsti dan listopada. Njegov oče je bil Patricij njegova mati Monika. Patricij je bil nejevernik in razujzdan. Monika je bila kristjana in bogaboječa. Njegova sveta mati ga je skrbno in sveto učila, sosebno mu je ognjeno priporočala ljubeznjivega Jezusa ljubiti. To priporočevanje je v njegovem srcu tičalo, tudi kedar je bil od grešne ljubezni oslepljen. Oče Patricij je ves drugačen bil, njemu ni bilo mar svojega sina bogaboječega imeti, ampak le učenega in slovečega. Sv. Monika si je hudo prizadevala ga nedolžnega ohraniti, pa Avguštin je raji svojega nevernega očeta in svojo naravno željo slušal. Oče ga je v veliko mesto Kartago v šolo poslal. V spačenem mestu, od

slabih tovaršev obdan, od svoje matere daleč je padel v zadrge, katerih je sam iskal, in predrzno hodil po poti nečistosti v večno pogubljenje. Dasiravno je živel po svoji spačeni volji, ni miru imel, ker ga je vest vedno pekla, in je veliko britkost prestal. Božja naredba je, da, kdor z grehi išče miru, ga ne najde; to ni le pravica, je tudi milost, da grešnik spozna, kako je hudo Boga zapustiti, in da ga išče z resnično pokoro. Mladeneč Avguštin je bral bukve posvetnih modrijanov, pa te mu niso dopadle; je bral sv. pismo, pa ga ni mogel umeti, ker je njegovo srce bilo polno hudega: želel je sebi in Bogu služiti, kar ni mogoče. Dasiravno je nekoliko želel Bogu služiti, ga je vender grdo poželenje in lakomnost posvetne časti v sužnosti držalo.

Avguštin, v svojih mislih visoko učen, je začel druge učiti. Vsi so ga ljubili, poslušali in hvalili; pa obžalovanja, ne hvale je bil vredén. Ko je bil trideset let star, je šel v Milan ali Majland posvetne modrosti učiti, in tudi ondi je bil visoko hvaljen. Božja milost mu je dala želje pridige sv. škofa Ambrozija slišati. V začetku ga je rad poslušal iz naravne radovednosti; pa s časom je tudi njegovo srce občutilo nekaj prijetne moči razodetih resnic, katere je sv. Ambrozij ljubeznjivo oznanoval. Svete resnice, katere je rad po-

slušal, so mu še več notranjega nepokoja napravile, ker so mu grešno življenje očitale, katerega s prevelike slabosti še ni žačel premagovati. Velikokrat je svojim prijateljem pravil od svojih vestnih bolečin; pa je le še ostal kar je bil. Njegova dobra mati, sv. Monika, je iz Afrike v Milan do njega prišla, da bi bila nad njim čula, in ga je prosila in nagovarjala, da naj se spreobrne. Rad jo je poslušal, pa slaba navada ga je zmiraj v sužnosti držala. Avguštin je vse vedel, kar so posvetni modrijani pisali; pa njegovo srce ni bilo razsvetljeno. Sklenil je sv. pismo brati, in resnice željno iskati; sosebno rad je bral pisma sv. Pavla, ki pričujejo od potrebe milosti božje, brez katere se nič dobrega ne zamore. Stanovitno branje in premišljevanje listov sv. Pavla mu je v srcu obudovalo dopadajenje do vsega dobrega, in vnemalo želje sveto živeti; pa komaj je verjel, da bi zamogel svoje hude navade popolnoma opustiti. Ljubezen do resnice in ljubezen do greha ste se vedno vojskovale v njegovem srcu; noč in dan mu ni bilo miru, ker je še razdeljen bil med Bogom in svetom.

Avguštin, gnan od vestnega nepokoja, je šel razsvetljenega božjega namestnika, mašnika Simplicijana, obiskat. Vse mu je povedal, kar ga je težilo, in potlej ga je sveta prosil. Sveti mašnik ga je lepo učil, in mu je tudi lepo pripovedoval, kako se je posvetni modrijan

Viktorin srčno spreobrnil, in se ponižno Jezusovemu jarmu podvrgel. Avguštin je zdihoval, in milo jokal, čezdalje bolj je želel se spreobrniti; vendar so ga stare navade, dasi ravno manj ko poprej, v grehu zadrževale. Malo časa po tem je k njemu mogočen gospod cesarjeve hiše prišel. Ta mu je od življenja sv. Antona puščavnika veliko povedal; tudi je pravil, da sta se dva njegova tovariša v cesarjevi hiši svetu odpovedala, in šla v samoto Bogu služiti. Avguštin je vse rad poslušal, kar je deželski gospod pravil, in po njegovem odhodu je svojemu prijatelju Alipiju rekel: „Si slišal, kaj mi tukaj delamo? Smo modri, vender nevedni; priprosti pojdejo v nebesa, mi pa ne bomo za njimi hodili?“ Avguštin je bil ves v ognji ko je to govoril, zakaj znotraj ga je neizrečeno peklo. Potem sta vstala, in na vrt šla ter se vsedla. Avguštin je vzdihoval in jokal neprenehoma, ker je v njegovem srcu silno vojskovanje bilo. Da bi ložej premišljeval in jokal, se je od svojega prijatelja Alipija odločil, in šel pod figovo drevo v senco, ter se vsedel. Obilniši solze so se mu vdrle, glasno je jokal in zdihoval po rešenji iz hudih navad. Dokler je v tej veliki bridkosti bil, je slišal glas: „Vzemi in beri.“ Pri sebi je imel knjigo listov sv. Pavla, te je v roke vzel, odprl, in tu so bile besede: „Živimo pošteno ne v požrešnosti in v pijanosti, ne v nečistosti in ne-

sramnosti, ne v kregu in nevošljivosti; temuč oblecite Gospoda Jezusa, in ne strezite mesu po njegovih željah.“ Takrat je v svojem srcu čudno premenjenje občutil, močno voljo je imel le Bogu služiti, in svojega poželenja nikdar več ne poslušati. Svojemu prijatelju Alipiju je vse povedal, in po tem k sveti Moniki hitel, ter ji ravno to povedal. To slišati je ona polna veselja neskončno usmiljenega Boga zahvalila, in ga prosila, da naj mu še obilniši milost da. Njegovo spreobrnjenje je bilo resnično in stanovitno; s svojo sveto materjo je v samoto šel, in se skrbno pripravljajl sveti krst prejeti; pri sv. škofu Ambroziji pa se je dal zapisati med novince v veri. O veliki noči sta bila on in njegov prijatelj kršena. Tri in trideset let je bil star takrat Avguštin. Ves prenovljen in preroben od milost sv. Duha, je neizrečeno vesel bil, in tudi do smrti Bogu stanovitno služil.

Sv. Avguštin je kmalu po prejetem krstu domov šel. Blizo mesta Tagaste je nekaj lastnine imel. Ondi je v samoti v družbi svetih priljateljev kakor v samostanu živel v vednih solzah, v molitvah in v pokorjenji tri leta; potem je vse svoje prodal in ubogim dal. Zaveljo nekega svetega opravka je šel v mesto Hipon, kjer je njegovo sveto življenje že znano bilo. V cerkev gre, kjer je škof Valerij vernim priporočeval kacega svetega moža zvediti,

katerega bi za mašnika posvetil, in pomočnika imel v svojih duhovskih opravkih. Verni so se sv. Avgušтина poprijeli, in škofa enoglasno prosili za mašnika ga posvetiti, kar se je tudi zgodilo. Sv. Avguštin se ni mogel ubraniti; pa bil je neizrečeno žalosten, in neprenehoma je jokal, ker se je tega vi-socega stanu nevrednega štel. On je jokal, škof pa in vsi verni so bili veseli, ker je bil svetega življenja in poln modre učenosti. Res, ni mogoče popisati, kako je sveto živel, in koliko je skrbel za zveličanje Jezusove čede. Vsi dobri so ga bili veseli; on pa je le svojo nevrednost vidil, in se zavoljo nje poniževal. Dasiravno se je nevrednega štel, se vender ni mogel škofijstva ubraniti; leta 395 je bil škof mesta Hipona blagoslovljen. Sv. Pavlin pričuje, da je bilo njegovo povikšanje vsej cerkvi v prid, ker je neizrečeno skrbel za čistost in lepoto katoliške cerkve. Vsaki dan skoraj je pridigoval, pa tako, da so ga tudi priprosti lahko umeli, neizrečeno ljubeznjivo, tudi srčno in oestro, kakor so ga verni potrebovali. Dasiravno je bil škof, je vender živel v pokorjenji in v uboštvu, in se ni hotel od drugih ločiti. Popotnike je rad pod streho jemal, njim in ubogim obilno pomagal, vse učil v miru živeti, si zelo prizadeval ljudi mirovati; vse je vsem bil, da bi bili vsi Kristusu podobni. Iz vseh dežel so k njemu ho-

dili, ali mu pisali zavoljo dušnih potreb; tudi škofje so ga za svet popraševali, ker je bil od Boga s soseбно modrostjo napolnjen.

Njegova gorečnost, učenost in srčnost se je soseбно razodevala zoper krivoverce, katerih je bilo dovolj v Afriki in drugej. Iz srca jih je ljubil, in iz ljubezni jih želel spreobrniti; zato se jim je srčno vstavljaj z mečem besede božje, in jih je sramotil, da bi z zapeljivimi nauki nedolžnih ne zapeljali. Bog ga je z milostjo božjo, modrostjo in srčnostjo napolnil, in nihče se ni mogel njegovi razsvetljeni učenosti ustaviti. Veliko učenih knjig je spisal, in njegovi čisti nauki so še sedaj v katoliški cerkvi nepremagljivo orožje zoper vse hudobije in hudobne, zlasti zoper tiste, kateri povišujejo človeško moč —, in pomanjšujejo potrebnost milosti božje. On je skusil, kako reven je bil brez milosti, koliko je potem z njeno pomočjo delal; prav zato ga je Bog izvolil, da bi bil srčen vojšak zoper prevzetne krivoverce, kateri niso hotli spoznati spačenosti in nezmožnosti človeške pokažene narave. Od ognja ljubezni do Boga je gorelo njegovo srce, in ponižnost ga je učila do smrti le za čast božjo in za zveličanje bližnjega delati. Njegova ponižnost je bila v vsem: ako je bil hvaljen se je ponižal; ako je bil zaničevan, se je ponižal; ako je dobro delal, se je ponižal; le Boga je hvalil, sebe pa pokoril. Kedar

so mu krivoverci ali drugi grehe pred krstam storjene očitali, je rekel: Ti me opominjajo, da naj ne pozabim božje milosti, od katere sem odpuščenje grehov prejel.“ Njegova globoka ponižnost je našla slabosti in pregreške v rečeh, katere drugi in tudi bogaboječči prezirajo. V zveličavnem strahu je vedno živel, dasiravno je za čast božjo vedno delal.

Velika nadloga je prišla nad primorsko mesto Hipon, kjer je škof bil. Sovražniki so z vojsko obdali mesto, in ga silno nadlegovali. Sv. Avguštin je Boga iz srca prosil, da naj ne da mesta neusmiljenim sovražnikom v roke, ali da naj njega iz svetá vzame, da bi nesreče svojega ljudstva ne vidil. V tretjem mesecu te strašne vojske je zbolel, in s tega je spoznal, da ga Bog iz svetá kliče. Skrbno se je k smrti pripravljal, bral in premišljeval Davidove psalme od pokore, milo jokal in prosil Boga, da naj ga v nebesa vzame. Sv. Posidij, pisatelj njegovega življenja, pričuje, da je sv. Avguštin ko je bolan ležal, nekega bolnega otroka čudežno hitro ozdravil. Ta sveti škof, in razsvetljeni učenik je 76 let star, ravno ta dan leta 430 mirno v Gospodu zaspal, in šel v nebesa večnega plačila vživat, ker je po svojem spreobrnjenji veliko in stanovitno za čast božjo trpel.

Nauk.

*Čudno vojskovanje hudega poželenja in milosti v srcu
sv. Avgušтина.*

Hudo poželenje in milost sta eden drugemu nasproti; če hudo poželenje gospoduje, je milost premagana, če milost ali ljubezen gospoduje, je hudo poželenje premagano. Tudi grešnika, ki je svojih grehov suženj, milost opominja, in tudi v njem je še nekaj strahu božjega; pa hudo poželenje se mogočno vstavlja. Grešnik, v greh zaljubljen, če še kaj vere ima, ne more popolnoma mirno živeti; več ali manj vestnega nepokoja čuti po velikosti slepote, katero so grehi v njegovo srce vlili. Bog ga zamore hitro, in kedar hoče, spreobrniti, kakor je Savla in druge naglo spreobrnil, ker je njegova milost vsemogočna. Nar močnejši hudo poželenje se ne more milosti božji ustavljati, če hoče Bog mogočno in stanovitno milost dati; pa Bog po navadi le toliko pomaga, da se grešnik zamore poboljšati, pa tudi da težkost čuti. To ga uči ponižnosti, molitve in varnosti; to ga ponižuje, ker ga prepriča, da sam ne zamore nič dobrega; ga priganja Boga prositi milosti; ga uči po zadobljenem odpuščenju varno živeti.

Grešnik, dokler greh ljubi, se boji in brani poboljšanja. Sv. Avguštin tako govori: „Težko in močno verigo svojih hudih navad sem vlekel za seboj, bal sem se odklenjen

biti; nerad sim poslušal lepo čistost hvaliti; rešenja sem se bal, ker sem sužnost ljubil.“ Dokler je tak bil, se ni nič vojskoval, ker je svojo nesrečo še ljubil; vest ga je sicer zmiraj pekla, pa močno poželenje je pečenje vesti v njem gasilo.

Grešnik hoče in noče, želi in se boji, si prizadeva, pa z močno voljo noče spreobrnjenja. To čudno vojskovanje milosti božje in grešnega poželenja je dolgo čutil, in na tanko popisal sv. Avguštin s temi besedami: „Sem zdihoval po rešenji, da bi le tebi, o Bog, dopadel; pa sem se zvezanega čutil od svoje trdovratne volje. Hudi me je v svoji oblasti držal, in v sužnosti imel. Hudo poželenje je moje voljo pačilo; z dovoljenjem v greh sem si hudo navado napravil; huda navada me je v grehe primorala, pa to je bilo radovoljno. Volja tebi o Bog, s čistim srcem služiti, se je v meni budila; vendar je nezmožna bila drugo voljo premagati, katera je iz hudega poželenja, iz grešne navade bila. Dve volji ste v meni bile, ena sveta druga grešna; ena od milosti druga od poželenja. Te dve ste se vojskovale, in moje srce trgale. V sebi sem čutil resnico besed sv. Pavla: Duh želi zoper meso. Bil sem ko zaspani otrok kateremu stariši zapovedo vstati. Zeli stariše ubogati, vstati; vendar se da od sladkega spanja premagati, in zopet zaspi. Tako sem jaz vedel da sem

bil dolžan vstati in k tebi, o Bog! iti; žalosten sem bil svoje lenobe, vendar sem v grehu tičal. Rekel sem v svojem srcu: Zdaj, zdaj vstanem, še majhno počakaj, poboljšati se hočem; pa sem le odlašal, ker se mi je sladko zdelo v grehih živeti. Šlišal sem božji glas v svojem srcu: Le hitro vstani —; včasih sem vzdihoval in jokal, vendar me je nasprotna volja premagovala!“ Tako se je sv. Avgustin dolgo vojskoval, včasih močneje včasih slabeje po velikosti milosti in hudega poženja. Usmiljeni Bog mu je popolnoma premagati dal zavoljo odrešenika Jezusa; potem mu ni z razdeljenim, ampak z vsem srcem stanovitno služil.

O kristjan! premisli dobro, kaj hudega prinese radovoljno dovoljenje v skušnjave. Tudi v človeku, ki je suženj grešnih navad, ostane še vera, nekoliko strahu božjega in neko dopadenje do Boga, pa to ga ne reši, to mu le grenko bojevanje in pečenje vesti napravi; le mogočna milost mu da resnično vstati. Brez mogočne milosti grešnik hoče in noče, želi in se boji, ima želje, pa nezmožne želje ako sladkost milosti popolnoma ne premaga sladnosti greha. Bogu bodi zvest, in živi v vsej ponižnosti; sam lahko grešiš, pa sam se poboljšati ne moreš, ker je resnično, kar sv. Pavel govori: Ne pri njem, kateri hoče, ampak pri Bogu je, kateri se usmili., Riml. 9. 16.

Molitev.

O ljubeznjivi Oče nebeški! ne zapusti me nikdar, ker sam iz svoje moči nič ne zamorem. Nevošljivi hudi po moji edini duši streže, zapeljivi svet me moti, nadležno meso me skuša, sam hitim v pogubljenje, in bom pogubljen, ako mi ti ne pomagaš. Sem prepričan, vender še premalo, kako slaba je moja volja; daj mi svojo neizrečeno slabost bolj spoznati, da se ponižujem, te iz srca prosim, in obilno dobrot od tvoje milosti prejmem. O sv. Avguštin! tvoja slabost mi pričuje, kako da sem slab; tvoje dolgo bojevanje me uči, koliko si moram prizadevati vezi starih navad raztrgati; tvoje poboljšanje in tvoja stanoovitnost v dobrem mi pričuje, kaj zamorem s pomočjo milosti božje: toraj prosi zame usmiljenega Boga, da naj mi obilno milost zavoljo Jezusa da, da, ker sem te v grehih posnemal, te tudi v resnični pokori. Sprosi mi pravo spreobrnjenje in stanoovitnost v božji službi, da moja duša tukaj le Boga ljubi, in potem ga hvali vekomaj. Amen.

(Potem izpraševanje vesti — pretresanje svojih stanovskih dolžnosti — priprava za sv. spoved.)

O dolgi spovedi je pomniti:

Velika, dolga ali vesoljna spoved je A) nekaterim potrebna B) nekaterim koristna, C) nekaterim škodljiva,

A) absolutno potrebna je vesoljna spoved vsem tistim, ki so eno ali več svojih poprejšnjih spovedi neveljavno ali božjeropno opravili:

a) Neveljavna pa je utegnila biti spoved 1.) če spovedenec še tistih resnic ne ve, ki so vsacemu potrebne necessitate medii (glej spodej, kaj je to pod b) 2) če se zavoljo velike zanikarnosti kakega smrtnega greha ni obtožil; 3) če ga je nalašč zamolčal, 4) ga nalašč tako povedal, da ga spovednik razumel ni, ali če se je 5.) s kako lažjo v spovedi zelo pregrešil. 6.) Če pri spovedi ni imel potrebnega kesanja, ali ni 7.) imel trdnega sklepa, kakor n. pr. oni, ki dokaj časa ostanejo v prostovoljni bližnji priložnosti, v sovraštvu; ki nočejo naloženega povračila opraviti ali drugih važnih dolžnosti, — dasiravno so bili opominjani in jim je bilo tudi možno storiti; ali 8) ki v smrtnih grehih živeč nalašč išejo . . . gluhih, . . . zelo površnih spovednikov, da bi ne bili zavoljo grehov svarjeni. i. t. d.

(Zupančič-evo duhovno pastirstvo pag. 635.)

Kristjan! kadar je gotovo, da je vsled katerega tukaj naštetih bistvenih nedostatkov bila ena ali več tvojih spovedi neveljavnih, gre ti ponavljanje dotičnih spovedi t. j. moraš veliko spoved kot potrebno opraviti.

b) Gledé verskih resnič, katere mora vsak kristjan vedeti in verovati, da vredno prejme sv. zakramente, pomniti je to: ako bi spokornik celó tistih resnic ne vedel, katere je k izveličanju treba vedeti in verovati (necessaria necessitate medii) še zmožen ni, zakrament sv. pokore prejeti. Če bi toraj še tega ne vedel, da so v Bogu tri osebe: Oče, Sin in sv. Duh, in da se je Sin Božji za nas včlovečil, da nas je s svojim trpljenjem in smrtjo odrešil; ko bi se ne zavedel neumrljivosti človeške duše, — ti spovednik kot nezmožnemu ne more dati odveze. Če si toraj v toliki nevednosti spovedi opravljal si jih neveljavno opravljal.

c) Ozir laži pri in v spovedi je pomniti: Spoved mora biti odkritosrčna in resnična — brez zvijačnosti v

besedah in brez laži t. je povedati mora vse tako, kakor storjene grehe človeku vest narekuje. »Da je laž, v spovedi storjena, še bolj pregrešna, kot ob drugih slučajih, je gotovo; vendar samo na sebi ni vselej smrten greh, ako se kedo pri spovedi v kaki reči zlaže. — Zelo bi grešil ter spoved neveljavno storil, kedor bi 1.) spovedniku vedoma neresnico povedal v zadevah potrebne daljne tvarine, toraj ko bi smrten greh, o katerem ve, da ga je storil, prikril ali nalašč tako povedal, da ga spovednik ne razumé.« (Zupančič pag. 551.) 2.) Kdor pri spovedi reče, da ni privolil v nečiste misli, akoravno ve, da je privolil, — laže. V nečiste misli privoliš, kedar se nad nečistimi rečmi veseliš, rad vidiš, da take ostudne reči po glavi letajo in se nič ne ustavljaš, ko se jih zaveš. 3.) Kedor pri spovedi vedoma gotovost z negotovostjo zamenja in reče, da ne ve gotovo, je-li tisti greh storil ali ne, akoravno ve, da ga je storil, v spovedi laže. — Kar gotovo veš, da si storil, reci pri spovedi: to sem storil, če ne veš gotovo, reci: da ne veš prav, je-li si storil ali ne. 4.) Kedor v spovedi reče: »ta greh sem bil enkrat pozabil povedati«, če tudi dobro ve, da ga ni pozabil, ampak zamolčal — v spovedi laže. 5.) Kedor se pri spovedi kakega smrtnega greha izpove in reče: »ta greh sem že v mladosti storil, pa sem ga pri spovedi za prvo sveto obhajilo pozabil povedati« — akoravno ve, da ga ni pozabil, ampak zamolčal, — laže. 6.) Kedor k spovedi gre s tem namenom, da bo tisti ostudni greh zamolčal, če ga spovednik sami ne bojo vprašali, stori nevredno spoved, če ni svojega slabega namena razodel, dasi je omenjen greh na spovednikovo vprašanje tudi povedal. 7.) Kedor na spovednikovo vprašanje reče: »nisem vedel da je ta reč smrten greh«, dasi je gotovo to vedel, — laže in stori neveljavno spoved. 8.) Kedor števílo svojih smrtnih grehov pri obtožbi vedoma zmanjša in reče, da je tisti greh storil le enkrat, akoravno ve, da ga je 5 krat storil — laže. Pri spovedi mora grešnik povedati tudi števílo svojih

smrtnih grehov. 9.) Kedor pri spovedi vrsto grehov nalašč premenjava, da reče n. pr. »imel sem 3 krat nečiste misli in željé«, ko dobro ve da so bile nečiste dejanja, — laže. Nečiste dejanja niso misli — in nečiste misli niso dejanja. 10.) Kedor ima 3 smrtne grehe in pove le enega svojemu navadnemu spovedniku, dva pa tujemu, laže pri obeh spovednikih. 11.) Kedor pri spovedi reče, »da je zapustil grešno priložnost, povrnil krivično blago, se spravil s svojim sovražnikom«, akoravno nobene teh reči ni storil — laže. 11.) Kedor pri spovedi pove, da se je z drugim spolom pregrešil, pa prostovoljno zataji, da je oseba bila iz žlahte, omožena, vdova, ali da je imela obljubo čistosti — je storil neveljavno spoved.

Premisli kristjan, če si nisi tudi ti pri spovedi z lažmi iz kake zadrege pomagal; odkrij to svojemu spovedniku, kateri vejo razsoditi, je-li so tvoje spovedi veljavne ali neveljavne bile.

Kake žalostne nasledke v spovedi storjena laž ima, kaže naslednja dogodba, katere so le okoliščine predrugačene, jedro pa je gola resnica, Dva dečka France in Janez sta se v jezeru y . . . kopala. Storila sta nekaj tako ostudnega da se ne da povedati. Domov grede pravi starejši (France) mlajšemu: »Tega greha pa ne smeš pri spovedi povedati; in če bi te spovednik tudi vprašali:« »jeli si kaj takega storil«, reci: »nisem;« vendar potem, ko so ti pokoro naložili in predenj ti odvezo dajo, popravi svojo laž in reci: gospod! še nekaj imam povedati: — »da sem se zlagal«. Tako je starejši mlajšega pohujšal z ostudnim grehom in ga naučil, kako mora pri spovedi lagati. — Mlajši (Janez) — če tudi zoper svojo vest — je pri spovedi tako storil, kakor mu je hudobni tovariš svetoval, ali mirne vesti odzdaaj ni imel več.

Preteklo je 40 let, Janez je hodil sicer k spovedi po 4 krat na leto, a ker je nevredne zakramente prejemal, ni dobival gnade ustavljati se skušnjavam in pogrezal se je — čedalje v večje hudobije. V nekem po-boju je bil Janez hudo ranjen in prinesli so ga v . . .

Huda vest in misel na strašno sodbo ste mu oči odprle, bil je tako skesan, da reče nekega dne postrežnici: »Pokličite mi spovednika, jaz moram svojo vest poravnati, ker celo življenje sem nevredne zakramente prejemal. Bil sem še le 12 letni deček, ko me je moj hudobni tovariš . . . (tu je povedal, kako ga je hudobni France pred 40 leti pohujšal in pri spovedi lagati učil.)

Janez se je sicer z Bogom spravil in lepo umrl; njegove besede pa, katere je izustil na smrtni postelji, damo v pretres tistim, katerim vest enake pregrehe očita: Janez je v 40 letih 160 nevrednih spovedi opravil in 160 nevrednih obhajil prejel in vsled tega tudi 40 krat ni zamogel svoje velikonočne dolžnosti spolniti.

O kolika nesreča! Kaj je bilo tega treba? In vse te nesreče kriva je ena sama laž, katero je Janez pred 40 leti pri spovedi storil. — Žalibog, da so še dandanes taki, ki v greh zapeljujejo in potem, ko so zapeljali — nesrečnim zapeljanim rečejo: »tega ni treba pri spovedi praviti — ta greh jaz na-se vzamem.«

II.

Žene berejo danes:

Sveta Ana, mati device Marije.

Sveta cerkev časti ponižno in hvaležno ne le prečisto devico Marijo, mater vseh odrešenika, ampak tudi njene svete stariše Joahima in Ano. Oba sta bila Davidove rodovine, kakor sveto pismo pričuje; vendar uboga, ker je božja modrost hotla s poniževanjem teh zvestih duš ponižnost učiti. Koliko sta bila uboga, pričuje le to zadosti, da sta svojo ljubo, hčer Marijo revnemu tesarju, svetemu Jožefu, v zakon dala, kateri je bil tudi Davidove ro-

dovine. Sveti Joahim in sveta Ana sta bila svojega ubošta zadovoljna, sta Boga hvalila, in mu zvesto služila. Da je bil Davidov rod ponižan in zaničevan, jima ni bilo mar; želela sta le, česar so vsi pravični želeli, prihoda odrešenika, katerega je Bog po svojih prerokih obljubil v rešenje Izraela in vsega svetá. Té svete želje so se v njunih srcih bolj in bolj vnemale, ker je obljubljeni čas že blizo bil, in zlasti ker sta vedela, da bo iz Davidove rodovine odrešenik. Sveta Ana je bila že zdavnaj zaročena, pa zaroda ji ni bilo: kadar skoraj ni več upanja bilo, jo je božja milost obiskala, ji rodovitnost dala, in jo razveselila s hčerjo, z Marijo devico, namenjeno materjo Sinu božjega. Ni mogoče popisati ali praviti velicega veselja svete Ane in nje bogaboječega moža, svetega Joahima, katera sta za ta predragi dar Boga neprenehoma hvalila. Veliko bolj sta bila hvaležna ko nekdanja Ana, mati Samvela preroka. Sosebna svetost, katero sta nad Marijo vidila, ji je spodbadala še bolj Boga hvaliti, od katerega vse dobro pride. Dasiravno malo vemo od življenja svete Ane, vender ni mogoče drugače misliti, kakor da je po vseh zapovedih na tanko živela. Boga je iz vse svoje duše ljubila, in bližnjega ko sebe, in v vseh nadlogah je potrpežljiva bila. Svojega pobožnega moža je sveto ljubila, eden družega sta bolj in bolj posvečevala, eden drugemu z vso

poterpežljivostjo pomagala. Bogu je vse svoje trpljenje darovala, in vse svoje dela posvečevala, doma je rada bila, in nikoli se ni vtilkala v tuje opravke. Mesto Nazaret, kjer je stanovala, je bilo zelo majhno, vendar ji je veliko mestjanov bilo neznanih, ker ni nič nepotrebnega iskala, ni bila praznih novic radovedna, ni hodila brez potrebe po mestu, temuč je skrbela doma se posvečevati. Sveta Ana je bila vredna hvale s katero Salomon povišuje bogaboječo ženo rekoč: „Nje otroci so vstali, in jo memo vseh srečno imenovali, tudi nje mož jo je hvalil. Veliko hčer si je bogastvo spravljalo, ti si vse premagala. Priljudnost je go ljufna, in lepota je prazna, žena katera se Gospoda boji, je hvale vredna,“ Prip. 31, 28—30. Vsa hiša je srečna, kjer je bogaboječa žena po zgledu sv. Ane.

Nauk.

Blagor hiši, v kateri strah božji gospoduje.

Sveta Ana je bila bogaboječa žena, pobožna mati, skrbna gospodinja, mirna sose dinja, in v vsem dobra, ker se je iz ljubezni Boga bala. Sveto in stanovitno je svojega moža ljubila, ravno tako je bila od njega ljubljena, zelo je skrbela za svojo ljubo hčer Marijo, in ta je svoji sveti materi v vsem ljubeznjivo pokorščino skazovala, pridno in poterpežljivo je gospodinila iz pokorščine do Boga;

mirna je bila in srednica miru med bližnjim, da bi Bog razžaljen ne bil, in je tudi od družih v miru bila pušena, vse čednosti je imela, ker se je Boga bala, in ga v srcu nosila. Prav govori modri: „Gospodov strah je modrosti začetek.“ Prip. 1, 7. Vse je modro, mirno, sramožljivo, priljudno in dobro pri človeku, v katerem Gospodov strah gospoduje.

Srečen sv. Joahim, kateri je imel tako sveto in modro ženo! Modri pričuje: „Dar čez vse darove je sveta in sramožljiva žena.“ Sirah 29, 19. Kdor bogaboječe žene išče, jo najde, ker so njegove oči čiste, in se ne dado zmotiti od slepega poželenja. Kedor bogaboječe živi, dobi enako tovaršico; ravno tako najde bogaboječa deklica pametnega moža, ker ne dela neumno, ampak z božjim svétom. Modri uči: „Dobra žena dober dar; delež je bogaboječih, in bo zavoljo dobrih del (dobremu) možu dana.“ Sirah 26, 3. Ravno to je reči od bogaboječega moža.

Če sta mož in žena bogaboječa, se sveto ljubita, mirno živita v vsi poterpežljivosti, skerbta eden drugega posvečevati in zveličati; so tudi nju otroci sploh dobri. Bog je že poprej njeno pametno zavezo blagoslovil, in jima svojo milost dal; oba mu služita, in imata veliko skrb za otroke, vedno za nje Boga prosita; otroci vidijo vse dobro nad njima, slabega nič, toraj so tudi oni dobri. Bogaboječi stariši

so vsem otrokom zvesti namestniki božji, skrbni angeli varhi, otroci v božjem strahu zrejeni, so pomoč in veselje svojih starišev. Blagor tej hiši! Ljubezen, edinost, mir, pomoč in vse dobro je delež bogaboječih starišev in otrok; tudi je upati, da bo njih bogaboječnost od roda do roda, kakor je od Tobijeve zapisano: „Ves njegov zarod je ostal v dobrem življenji, tako, da so bili Bogu in ljudem prijetni.“ Tob. 14, 17.

Nikoli ni prevečkrat rečeno: „Blagor hiši, kjer strah božji gospoduje!“ V tej srečni hiši eden družega ljubijo, eden drugemu pomagajo, eden z drugim imajo potrpljenje, eden za vse, in vsi za vsacega skrbe, da bi bilo vse po volji božji. Vsi verni naj bi si prizadjali strah božji imeti, in ga ohraniti, ta bi jih z vsem dobrim napolnil. Modri pričuje: „Blagor človeku, kateremu je strah božji dan, kdor ga ima, komu bo enak?“ Sirah 25, 15.

Molitev.

O Gospod! vem, blagor hiši, v kateri tvoj strah gospoduje, pa tudi gorje hiši, kjer tvojega strahu ni. ravno tako blagor ali gorje slehernemu človeku, kakor se tebe ali boji ali ne boji. Če premislim svetost, edinost, potrpežljivost svetega Joahima, svete Ane in Marije, mi srce od veselja poskakuje, čutim veliko dopadenje nad njimi, in pravim: „Blagor tej

sveti družini, med katero Bog prebiva! Blagor tudi vsem, ako bi se po njih ravnali.“ Pa sedaj je malo pokorščine, edinosti, potrpežljivosti, pomoči, ker se te ljudje premalo bojé. Ljubeznjivi Oče nebeški! napolni nas s svojim strahom, da smo zavoljo tebe enega duha v zavezi miru. O sveta Ana! ti si velika božja prijateljica, in veliko zamoreš pri Bogu, sprosi nam pravo bogaboječnost, da vsi po tvojem zgledu živimo, in Bogu dopademo. Amen.

Sv. Joana Frančiška Fremiot.

Sвета Joana Frančiška, z priimkom Fremiot, je bila rojena na Francoskem v deželi Burgundii v velikem mestu Dijonu od bogatih starišev leta 1572. Krščansko je bila izrejena, in že v prvih letih je imela znamenja sosebne svetosti nad seboj. Pravijo, da se je že takrat srčno vstavila mogočnemu krivovercu, in je darilo, ki ji ga je bil posilil, v ogenj nesla rekoč: „Tako bodo krivoverci v peklu goreli, kateri niso Jezusovemu nauku pokorni.“ Komaj je nekoliko odrastla, ji je mati umrla. Preljubo devico Marijo si je Joana zdaj svojo skrbno in mogočno mater izvolila, in se ji goreče priporočevala. Polna ognjenih želj le Jezusu in Mariji dopasti, je zaničevala vse dobrote svetá, in je od sebe srčno spodila posvetno déklo, katera je s slabimi besedami skušala njeno dušo zapeljati. Oče jo je bo-

gatemu gospodu, knezu Šantalu, v zakon dal. Podvrgla se je očetovi volji, pa skrbela je tudi svoje dolžnosti zvesto spolnovati, domače, zlasti služabnike, je krščanskega nauka učila, in pridno gospodinjala; za vse je skrbela, da bi pridno, mirno in ponižno živeli; usmiljena je bila do ubogih tako, kakor da bi bila mati slehernega ubožca.

Tej bogaboječi gospej se je grozna nesreča prigodila. Njen mož je šel na lov, in tamkej je bil od sovražnega človeka umorjen. Kako je sv. Joana žalostna bila, ni mogoče popisati, vender se je Bogu podvrgla, in je zavoljo njega sovražniku iz srca odpustila, v znamenje resničnega odpuščenja tudi celo hotla njegovemu otroku botra biti pri krstu. Mož ji je tri otroke in veliko premoženje zapustil. Bila je takrat komaj dve in dvajset let stara. Mlade vdove so včasih neumnejše od mladih dekličev. Joana ne, nikoli se ni dala pregovoriti, da bi se v drugič omožila, in to iz ljubezni do čistosti in svojih otrok. Nekatera vdova iz ljubezni do družega moža zavrže svoje prve otroke, sv. Joana pa je vse delala po volji božji. Poprej je pobožno živela, potem je skrbnejši služila Bogu; njene oblačila so bile ponižne, njeni posti vedni, njene molitve dolge, njeno usmiljenje do ubozih veliko. Lenobo je smrtno sovražila; vedno je Bogu v čast ali delala, ali molila, ali otroke, družino in druge

učila, ali ubogim stregla, ali v cerkvi Boga očitno molila. Vsi so pri njej dušno in telesno pomoč našli. Njen grad, kjer je s svojimi otroci živela, je bil pribežališče in prebivališče ubozih in bolnikov. Tudi je svoje bogaboječe služabnike pošiljala po hišah revežev in bolnikov zvedit, katere je v svojo hišo spravljala, in z vsem oskrbela. Ne le po služabnikih, sama tudi je bolnikom stregla, jim postelje postiljala, rane obvezovala, zdravila dajala, nečedne oblačila prala in zašivala. Njena narvečja skrb pa je bila za njih duše, da bi bili potrpežljivi, da bi sv. zakramente vredno prejemali, in srečno umrli. Ni se bala ne neznane, ne kužne bolezni, temuč vsakemu je ljubeznjivo stregla, ko svojemu edinemu otroku, ko Kristusu. Enega dne ji je bilo rečeno, da neznan berač za plotom leži. Hitro je ukazala ga v hišo prinesti. Drugi so se bali ga v svojo hišo vzeti, tudi memo njega iti zavaljo velikega smradu, in da bi se njegove bolezni ne nalezli, sv. Joana pa mu je sama stregla, ga čedila, in v tej ljubezni bila do njegove smrti stanovitna. Drugi so ji branili, pa ona je odgovorila: „Le greh je grd, in se ga bojim, drugzega ni nič grdega.“

Lahko se vé, da je sv. Joana, katera je z ljubezni do Boga tolikanj skrbela za bližnjega in tudi za neznane berače, zelo skrbela za domače, zlasti za svoje otroke. Vedno je

svoje otroke učila, ne le, da so Boga, Jezusa in Marijo po imenu poznali, in vedili poglavitne resnice katoliške vere, temuč skrbela je in si zelo prizadevala jim v srce vlititi pravo bogoslužnost. Pogosto jim je govorila od ljubeznjivega Boga; od usmiljenega odrešenika Jezusa, od spačenosti človekove narave, od potrebe milosti božje; razlagala jim je zapovedi in dolžnosti krščanskega človeka, jih opominjevala le po ozkem potu hoditi, svet zaničevati, nebeškega kraljestva iskati; kadar je nad njimi kako slabost vidila, jih je učila se spoznati in poboljšati; vedno je Boga prosila, da naj njenim otrokom obilno milost da. Ko otroci njene pomoči že več niso bili potrebni, je po nasvetu sv. Frančiška Salezijana svet zapustila, in v samostan šla. Otroci in žlahta so ji branimi, pa se ni dala pregovoriti. Bila je duhovna mati veliko pobožnih redovnic in je med njimi v popolnosti živela, kakor je bila od svojega duhovnega očeta Frančiška naučena. Trdno je Bogu obljubila vse delati, kar koli bo spoznala, da mu bolj dopade. Tej obljubi je bila zvesta, in si je neizrečeno plačilo pri Bogu zaslužila. Ta zvesta služabnica božja je 69 let stara, trinajsti dan grudna leta 1641. mirno umrla, in na nje prošnje so se veliki čudeži godili, s katerimi je Bog njeno soseбно svetost razodel.

Nauk.

Kdo je pri Bogu resnično pravičen?

Sv. Joana je bila pri Bogu resnično pravična, ker je po vseh zapovedih zvesto živela iz ljubezni do Boga in s pomočjo njegove milosti. Bila je poštena deklica, pametna žena, ponižna vdova, kratko, bila je sveta v vseh stanovih. Pošten človek in svet kristjan ni eno; ni malo poštenih ljudi, kateri so vendar malo vredni kristjani. Ne le unanja pravičnost, ampak veliko bolj je notranja zapovedana, iz katere izhajajo unanje dobre dela. Ni vse dobro, kar podoba dobrega ima; pravičnost ni le po enih zapovedih živeti, ampak po vseh s pomočjo milosti, iz ljubezni do Boga. Zmota je lahka, pa silno nevarna, toraj dobro premisli nauke, katere ti dajem.

Spolnui vse zapovedi. Vsa volja božja ti je oznanjena, da po vsej volji božji živiš. Zapovedi niso oznanjene, da bi si iz njih eno, ali dve, ali tri odbral, druge pa zaničeval. En sam smrten greh, znan ali neznan, te ognjusi in pogubi, ena sama bolezen lahko loči tvojo dušo od telesa, ena sama nepremagana slabost lahko loči tvojo dušo od Boga. Bog je po Mojzesu zapovedal: „Spolnujte vse zapovedi, katere vam dam.“ V. Mojz. 27, 1. Jezus Kristus je svojim učencem rekel: „Učite ljudi vse spolnovati, kar koli sem vam zapovedal.“

Mat. 28, 20. Vse božje in cerkvene zapovedi, vse dolžnosti svojega stanu moraš dopolnovati iz ljubezni do Boga. Nečistnik pravi: „Ako bi šeste božje zapovedi ne bilo, bi bil svet;“ kak drug bo pa drugači rekel, pa kaj pomaga, če kdo ne živi po vseh zapovedih? Starišem vse dobre dela ne pomagajo, če za otroke ne skrbè, eni so ubogim usmiljeni, pa storjenega dolga nočejo poplačati; eni so pravični v vsem, pa sovražnikom ne odpuste, eni so z bližnjim mirni pa nesramno živé. Tako delajo ti, drugači drugi, pa kaj pomaga eno brez drugega? Premisli, kaj sv. Jakop govori: „Kdor koli vso postavo spolni, greši pa v enem, je vsega kriv, zakaj kateri je rekel: Ne prešestuj, je tudi rekel: „Ne ubijaj.“ Jakop 2, 10, 11.

Dobre dela imajo zasluženje, če so s pomočjo milosti opravljene. Je katoliška razodeta resnica, da brez milosti ne zamoremo nič Bogu dopadljivega storiti. Sv. Pavel uči: „Sami ne zamoremo nič (dobrega) misliti, temuč naša zmožnost je od Boga. II. Kor. 3, 5. Človek z naravno močjo zamore velike reči delati, pa to je prazno in brez zasluženja. Ne le naravna moč, tudi grešna slabost lahko obroduje dela, ki so krščanskim delam podobne. Eni se branijo očitne hvale iz presejanega napuha se ponižne razodevati; eni se obilne pijače ali kake druge reči varujejo iz lakomnosti; eni so usmiljeni, toda za svoj dobiček, eni radi

molijo, pa da bi na svetu srečni bili. Eden odpusti sovražniku, ker ve, da ga bo kmalo potreben; eden bližnjega brani pred krivico, ker mu je plačilo obljubljeno; eden razodene potrebno reč ali goljufijo, ne iz ljubezni do pravice, temuč ker je razaljen bil. Vse to ima podobo dobrega, pa ni dobro, ker ni iz dobrega srca, ni iz ljubezni prave, ni s pomočjo milosti božje storjeno. Neumnežu je vse dobro, pa ne bo tako pri vsegavednem sodniku. „Posvetni modrijani so ko farizeji enaki pobeljenim grobom, kateri so zunaj lepi, znotraj pa polni gnjusobe.“ Mat. 23, 27.

Ljubi moj! grozno zvito so preprežene človekove misli; pa ravno to te uči in pri-ganja prositi, in zdihovati v usmiljenega Boga, da naj ti obilno milost da, s katere pomočjo vse zapovedi dopolnuješ. Sv. Avguštin vpraša: „Kakošno zasluženje ima človek pri svojih delih, preden milost ima? Nobenega, zakaj milost božja je začetek vsega zasluženja.“ Premisli skrbno, premisli vse zapovedi, vse dolžnosti, svoje misli, govorjenje, dela in okoliščine, da spoznaš, kakošno je tvoje življenje, kaj je še popraviti in poboljšati. Če si Bogu popolnoma podvržen, če le njemu živiš, ne sebi, če le njegove časti pri vsem išeš; si pravičen. Ljubi Boga iz vse duše, ljubi in delaj kar ti on zapoveduje; sovraži in se varuj, kar ti on prepoveduje; lahke in težke reči

delaj iz ljubezui do njega; ljubezen do Boga naj gospoduje v tvojem srcu, tako si pravičen. Nikoli ne pozabi besed sv. Pavla. „V Kristusu Jezusu nič ne velja nobena reč, ampak vera, katera, po ljubezni dela.“ Gal. 5, 6. Tudi: „Vse reči v ljubezni delajte.“ I. Kor. 16, 14.

Molitev.

O Bog! ako premislim sveto življenje tvoje služabnice Joane in družih svetnikov, vidim in spoznam svoje mlačno in slabo življenje; vender se na svojo pravičnost slepo zanašam. Po vseh zapovedih živeti je pravičnost, vse delati iz ljubezni do tebe je svetost; pa vse drugačno je do sedaj moje življenje bilo. Naravna dobrot, naravna sramožljivost, naravno usmiljenje, naravna pravičnost je v meni bila, kakoršno so tudi nekateri neverniki imeli; pa ljubezen, katera je začetek in konec vsega dobrega, brez katere ni nič dobrega, je bila mlačna v meni, ne pa močna, delavna, stanovitna. O Gospod! napolni mojo dušo s sladkim ognjem svoje ljubezni, in na prošnje svoje prijetne služabnice sv. Joane me stori od tega nebeškega ognja goreti, da po vseh tvojih zapovedih iz ljubezni do tebe živim, in v tvoji ljubezni umrjem. Amen.

(Potem izpraševanje vesti — pretresanje svojih stanovskih dolžnosti — priprava za sv. spoved kakor spredej stran 64 do 68.)

III.

Device berejo danes:

Sveta Marija Magdalena, ali spokorna grešnica.

Cerkev obhaja 22. julija spomin spreobrnjenja očitne grešnice, katera je v hiši Simona farizeja pri Jezusovih nogah svoje očitne grehe očitno obžalovala. Že zdavnej je vprašanje, katera bi bila ta očitna grešnica? Eni pravijo, da je Marija, Martina in Lazarjeva sestra iz Betanije, drugi, da je Marija Magdalena, iz katere je Jezus sedem hudobnih duhov izgnal, kakor piše sv. Luka 8, 2; drugi še drugači pravijo. Naj bo to v temi, dokler ne bo dognано; meni ni mar se za imena prepirati, ker za boljšanje pišem. Očitna grešnica ni od nobenega evangelista po imenu imenovana; tedaj bo tukaj popisano od nje, kakor se najde pri svetim Luku 7, 37—50.

Eden iz farizejev, imenovan Simon, je Jezusa prosil, da bi pri njem jedel. Jezus je vedel, kakošnega duha so farizeji, iz napuha nepripravljeni ga spoznati, in njegove nauke poslušati; vendar je v hišo farizeja šel, da bi njega in povabljene učil. Ravno pri mizi so bili, kar nepovabljeni ženska pride. Očitna grešnica je bila; pa od milosti božje spreobrnjena, je prišla svojega usmiljenega zdrav-

nika iskat, in se pred njim ponižat. Prinesla je kamnato pušico drazega mazila, s solzami je Jezusove noge močila, jih s svojimi lasmi brisala, poljubvala in s mazilom mazala. Farizej Simon je to žensko dobro poznal, zakaj v mestu je bila očitna grešnica, pohujšal se je nad Jezusom, in sam pri sebi je dejal: „Ako bi ta prerok bil, bi vsaj vedel, kakošna je ta, katera se ga dotikuje.“ Simon je ponižnega Jezusa po svojem napuhu slabo sodil, in se čudil da očitne grešnice od sebe ne spodi. Farizej je oba slabo sodil; vedel je njeno grešno življenje, pa tudi vidil njeno očitno poniževanje in njene solze; Boga naj bi bil hvalil, kateri ji je milost dal, in tudi Jezusa hvalil, kateri je bil z njo usmiljen. Dokler je farizej v teh mislih bil, mu je Jezus rekel: „Simon! nekaj ti imam povedati.“ Simon mu je odgovoril: „Učenik! povej.“ Jezus mu pravi: „Posojevalec je imel dva dolžnika; eden mu je bil dolžan petsto denarjev, eden pa petdeset. Ker nista imela s čem plačati, je obema dolg odpustil. Povej, kateri iz teh dveh ga bo bolj ljubil?“ Simon mu je odgovoril: „Menim da tisti, kateremu je bilo več odpuščeno.“ Jezus mu reče: „Prav si sodil.“ Potem se je k očitni grešnici obrnil, in Simonu dejal: „Veliko grehov je njej odpuščenih, ker je veliko ljubila; komur je pa malo odpuščeno, malo ljubi.“ K njej pa je ljubeznjivo rekel:

„Tvoji grehi so ti odpuščeni; tvoja vera ti je pomagala, pojdi v miru.“ Jezus je hotel reči: Vem da je ta očitna grešnica, pa tudi, da iz čiste ljubezni svoje grehe sovraži in obžaluje; toraj so ji vsi grehi odpuščeni, in to milostljivo odpusčenje jo bode primoralo še bolj iz ljubezni žalovati, in Bogu zvesto služiti.

Očitna grešnica je vsa vesela šla spred usmiljenega Jezusa, in Boga hvalila za sprejeto dobrotljivo odpusčenje. Akoravno je od samega Jezusa zaslišala: „Tvoji grehi so ti odpuščeni,“ jih vendar ni jenjala sovražiti in obžalovati; ravno zato jih je zelo sovražila in obžalovala, ker je sosebnost milost prejela. Vsa drugačna je bila v srcu, v govorjenji, v noši, v vsem. Prej je le skrbela svetu dopasti, potem le Bogu; prej je le svojim počutkom stregla, potem jih vedno pokorila; prej je svojega bližnjega pohujševala, potem v očitni pokori živela. V ljubezni do Jezusa, v pokori, v vseh dobrih delih je bila stanovitna do smrti, in šla v nebeško kraljestvo, katero je usmiljeni Bog nedolžnim dušam in spokorjenim grešnikom obljubil.

Nauk.

Očitni grešniki so očitne pokore potrebni?

Očitna grešnica se je v hiši Simona farizeja pred Jezusom in drugimi poniževala, ker je svojih grehov zelo žalostna bila. Se

poniževati v hiši prevzetnega farizeja, in jokati pri povabljenih je bilo nepriložno; pa priložno je bilo spokorni grešnici, da bi bila od vseh zaničevana, ker je hvale vseh iskala, in jih veliko pohujšala. Zaničevanje je spokornemu grešniku po volji, pa hinavsko spreobrnjenemu zoprno.

Dvanajst sto let je bila očitna pokora v katoliški cerkvi; očitni grešniki so jo morali dostati, če so je bili po zapovedih vredni. Verni so s časoma slabeli, in se očitnega pokorjenja bali, eni so mesto zaslužene očitne pokore šli v Rim, ali k svetemu Jakopu na Španjsko, ali v Jeruzalem svete kraje obiskavat, ali drugam; drugi so namesto očitnega pokorjenja kako cerkev ali kak samostan sezidali, ali šli na vojsko zoper nevernike ali krivoverce. Tako in drugači je očitna pokora sčasoma bila opuščena. K temu so tudi preobilni odpustki pripomogli in dosti družega, ker mlačni grešniki vse drugo raji delajo kakor pokoro. Odpuščenje očitne pokore je vernim škodljivo; cerkev zmiraj polna prvega duha, po prvih časih zdihuje, pa velika slabost vernih brani pravičnih želj spolniti. Tridentinski zbor v 24. seji tako zapové: „Kdor je vpričo družih grešil, in jih pohujšal, njemu se mora po velikosti greha očitna pokora naložiti, da z njo dano pohujšanje popravi.“ Ravno tako se bere v Rimskem krščanskem nauku

in v Rimskem ritvalu. Le velika slabost vernih, kakor je bilo zgoraj rečeno, zadržuje cerkev, da svojih svetih želj ne spolni.

Ljubi grešnik! ne le misel in želje katoliške cerkve, ampak veliko bolj božja zapoved te podvrže očitni pokori, ako si očitno grešil. Sveti Pavel uči svojega ljubega Timoteja: „Očitne grešnike svari očitno, da se bodo tudi drugi bali.“ I. Tim. 5, 20. David je v psalmih očitno spoved svojih grehov in svoje pokore zapustil. Sveti Peter je Jezusa očitno oznanoval, katerega je bil očitno zatajil. Sveti Avguštin je nalašč spisal bukve, ki jim pravimo očitna spoved, v katerih je svoje poprejšnje slabosti in zatem svojo žalost očitno povedal. Sveta Margareta iz Kortone je v pričo veliko ljudi klečé očitno obžalovala svoje pretečeno slabo življenje. Ne le ti, ampak veliko družih spokornih grešnikov je tako delalo po božji zapovedi in po opominjevanji dobre vesti.

Če si očitno grešil, ali če je tvoj skriti greh potem razodet bil v pohujšanje družih; si dolžan očitno razodevati svojo žalost in pokoro. Če se, ne da bi se očitno poniževal, še predrzno togotiš, kadarti le omenijo tvoj greh, ni duha pokore v tebi. Če svoje poboljšanje skrivaš, da bi te slabi kristjani ne zaničevali, te napuh gospoduje; napuh pa in pokora ne moreta vkupej biti. Ubogaj me, in

delaj, kar ti bom zdaj povedal. Če si nedelje ali praznike zaničeval, če nisi hotel k sveti maši hoditi; bodi skrbnejši in ponižnejši od družih pri očitni službi božji, tudi ob delavnikih hodi k sveti maši, ako zamoreš, dalje ko drugi moli v cerkvi. Če si svoje stariše ali oblastnike očitno razžalil, pred njimi se očitno ponižuj. Če o veliki noči nisi hotel k spovedi iti; prosi svojega duhovnega, da naj ti odpusti, obljubi cerkvi pokorščino in prizadevaj si z resnično pokoro od Boga zadobiti odpuščenje svoje grešne lenobe. Če si v družih velikih grehih očitno zapopaden bil; ne sramuj se očitno poniževati se, kakor ti bo moder spovednik zapovedal, če si očiten grešnik, očitna grešnica, spoznaj svojo hudobijo, kader je treba, nosi ponižne oblačila, ne skrivaj od spovednika zapovedanih postav, in v vsem se ponižuj, da ti bo Bog milostljiv.

Molitev.

O ljubi Jezus! ti si očitno grešnico s svojo milostjo k sebi vlekel, in ji vse grehe dobrotljivo odpustil; tudi meni pomagaj vse svoje grehe spoznati in obžalovati, vse grehe in grehov priložnosti opustiti. Ako me s svojo milostjo obišeš, si bom prizadeval po njenim zgledu se spokoriti. Dosihmal sem jo v grehih, pa ne v pokori posnemal; svoje grehe sem pred ljudmi skrival, ker sem se ne tebe, ampak

le ljudi nekaj sramoval; kader so moji grehi očitni postali, me je bilo sram, pa poboljšal se nisem; po navadi sem živel, in ni bilo pri meni ne skrite, ne očitne pokore. O ljubi Gospod! po zgledu te spokorne grešnice želim milo jokati, moje življenje bo s pomočjo tvoje milosti tebi in mojemu bližnjemu dišeče mazilo, iz hvaležnosti poljubujem tvoje rane, in obljubim te nikdar zapustiti. Solze, pokorjenje in poniževanje bo v prihodnjo moj vsakdanji kruh, da zaslišim ko ona od tebe: „Tvoji grehi so ti odpuščeni.“ Amen.

Sv. Roza devica.

Sveta Roza je od ubožnih, pa katoliških starišev rojena bila v Ameriki, v mestu Limi, leta 1585. Bila je pri sv. krstu Izabela imenovana; ker je pa njeno obličje bilo lepo rudeče, so ji rekli Roza ali Roža. Tega pridejanega imena ni bila vesela; pa ni si mogla pomagati, ker so jo vsi tako imenovali. V čast Marije device, katero je sosebno častila, se je hotla imenovati „Roza sv. Marije.“ Bog je svojo služabnico Rozo s svojo milostjo sosebno razsvetlil. Sedem let stara ga je ljubila, hvalila, in v njegovo čast živela; nobena reč je ni veselila, le Bog sam in božje reči. Od mladosti si je v zgled svojega življenja izvolila sosebno božjo služabnico, sv. Katarino Sijenčanko. Po tej je živela v pokorščini, v

samoti, v trpljenji, v molitvi, v postih. Po dnevi je hodila delat, ponoči je šivala, in s svojim zaslužkom uhogim starišem pomagala. Med delom je svoje srce le v Boga obrnjeno imela, in kader koli je mogla, je goreče molila, skrbno premišljevala, Boga hvalila, in se posvečevala. Vsa polna je bila svetega ognja čiste ljubezni do Boga; njeno srce je le v nebesih bilo, zemlja ji je bila dolina solz. V tej ljubezni si je Jezusa svojega ženina izvolila, in mu svoje devištvo za vselej v dar dala. Marijo devico je sosebnostno ljubila, in s čistim življenjem častila. Ni drugzega želela, kakor po vsej sveti volji Božji na tanko živeti, in svojo edino dušo zveličati.

Sv. Roza je v uboštvu, v trpljenji, v samoti in v čistosti veselo služila Bogu. Njeni ubogi stariši, iz upanja kake telesne pomoči, so jo v zakon namenili, in jo silno nadleževali, da naj se omoži; pa ona ni hotla v to dovoliti, ker se je bila Jezusu v dar dala. Stariši ji niso odjenjali, so jo zaničevali, prosili, strahovali, in vse počeli, da bi jo v zakon napravili; pa nič niso pri njej opravili. Njih nadležnost ni bila po volji božji. Stariši nimajo oblasti otrok siliti v ta ali ta stan; oni naj otrokom pomagajo z molitvijo in z dobrim svetom, da si stan po volji božji izvolijo, sile pa jim ne smejo delati zoper voljo božjo. Ker sv. Roza njih nadležnosti drugači ni

mogla premagati; je šla v bližnjo samoto, je oblačilo bratovščine sv. Dominika oblekla, in v družbi več bogaboječih devic sveto živela. Takrat je bila dvajset let stara. V ljubi samoti, v sveti družbi je sosebnost služila Bogu, vedno delala ali molila, zmiraj se postila, od Boga, od Jezusa, od Marije, od dobrot nebeškega kraljestva govorila, in živela, kakor da bi od sveta odločena bila. Trpljenja in poniževanja je bila zmeraj željna; oistre oblačila je nosila, na trdi in bodeči postelji malo počivala, in le toliko jedla da je živela. Dasi ravno je njeno življenje popolno bilo; je vender Bog pripustil, da je bila dolgo skušana od telesne slabosti; tudi je veliko trpela za voljo dolzega bolehanja. Kar ji je nar bolj hudo bilo, je to, da je skoraj petnajst let bila v veliki dušni temoti in v čudni mrzloti, kakor da bi bila od Boga zapuščena; zvesto mu je služila, pa bila je res brez vsega občutnega veselja. Njeno dobro dušo je to grozno bolelo, vender ni od dobrega odstopila, ni obupala, s ponižno stanovitnostjo, s mogočno pomočjo Marije je vse skušnjave premagala. Bog je njeno zvestobo s sosebnim notranjim veseljem že na tem svetu obilno plačal, in potem jo v svoje kraljestvo s srečno smrtjo vzel. Le trideset let stara je umrla leta 1617. Veliki škof v mestu, vsi kanoniki in mogočni so njeno sveto truplo častito k pokopališču premili.

Bog je svojo zvesto služabnico z velikimi čudeži povelical.

Nauk.

Od dušne mlačnosti in temote.

Sv. Roza je Bogu zmiraj zvesto služila, vender je bila s temoto in mlačnostjo dolgo skušana. Ta dušna nadloga je njeni dobri duši bolj boleča bila od vseh telesnih smrtnih bolečin, ker se je bala Bogu neprijetna biti. Dasiravno je to silno strašno in boleče, je bilo vender usmiljena skušnja in tudi pripomoček v popolnejši pravičnost. Da je bila skušnja in pripomoček, je njeno stanovitno vojskovanje, njena nepremakljiva zvestoba in vedno prizadevanje Bogu čedalje zvesteje služiti pričevalo. Ta nepripravnost, mlačnost in neobčutnost je sv. Rozo grozno bolela; pa stanovitna zvestoba v dušnih bridkostih ji je obilnejši plačilo zaslužila.

Notranja mlačnost ali neobčutnost dušnega veselja v božji službi je dobrim dušam silno težavna, pa dobra; ker lažje spoznajo svojo slabost, se obilnejši ponižujejo, v svojo moč manj upajo, se od sveta bolj odločijo, se z Bogom močnejše združijo, in se ga trdnejši držé. Dobre duše brez notranjega veselja v božji službi so v velikih težavah; mislijo, da nič dobrega ne delajo; menijo, da so njih posti, molitve, spovedi, obhajila in vse druge

dela slabe, to jim je smrtna bridkost, ker se bojé od Boga odločene biti, kateremu iz vse duše služiti želè. Te duše so, tako rekoč, zraven križanega Jezusa križane, in ž njim v smrtnih bridkostih. Lahko jih večkrat obidejo misli vse dobre dela opustiti, ali nevredno od Boga misliti; tudi so lahko skušane od svojega slabega telesa, in ne vedo, če v te skušnjave privolijo ali ne. Vse bridkosti zamore namnožiti dušna temota, v kateri ne vedó kaj jim je storiti, česa se varovati.

Duša tako bodeče in nevarno skušana je razsvetljenega spovednika zelo potrebna; če ga je dobila, ga mora slušati, tudi zoper svojo vest, ker je ta zelo zadržana in v veliki temoti. S ponižno pokorščino in stano vitno zvestobo zamore zopet zadobiti mir in gorečnost; zakaj tema v kateri je vest, in notranji viharji, so skušnje, ne zapušenje. Če se pa duša ne da modremu spovedniku voditi; če sem ter tje hodi, pri ljudeh tolažbe išče, in je svojovoljna, pokaže, da ji ni mar njeno zveličanje, in si je veliko hudega sama kriva.

Ali je mlačnost in nepripravnost skušnja in pripomoček v popolniši pravičnost, se iz tega vé, če je duša čedalje ponižnejša; če čezdalje manj v se upa, če ne opušča svojih dobrih del, in si zelo prizadeva vse po volji božji delati; če se zmiraj voskuje zoper svoje slabosti in skušnjave; če je svoje mrz-

lote zelo žalostna, in gorečé prosi Boga, da naj ji pomaga. Če je v tem zvesta; bo po viharji prišla tihota, in po temni noči prisijalo ljubo solnce, obilnejši milost bo prejela.

Mlačnost, mrzlota, nepripravnost, je pa tudi dostikrat zaslužena kazen, je lenoba ali zapušenje. Ali je kazen, se s tega vidi, če iz srca noče moliti, če nepotrebno skrbi za svet, če iše posvetnega veselja, če k spovedi poredko hodi, če svojega srca ne premišljuje, in si ne prizadeva se spoznati, in poboljšati. Premisli, o kristjan! svoje srce in svoje življenje; iši pomoči pri Bogu, pri modrem spovedniku; tega poslušaj. da svoje duše ne pogubiš.

Molitev.

O moj Bog, globoko se ponižam, in poniževal se bom vedno pred tvojim veličastvom. Tvojim vsigavednim očem je vse golo in odgrnjeno; jaz pa le malo vem, zelo ne vem, kaj se v mojem sercu godi, cene svojih del ne spoznam. Nezvedljive so tvoje sodbe, čudne so pota tvoje pravice in milosti; toraj ne vem, če sem tvojega srda ali tvoje ljubezni vreden. Mrzloto čutim v sebi, in nepripravnost po tvoji sveti volji živeti, pa ne vem, ali je to skušnja moje vere ali kazen mojih grehov. O Gospod razsvetli moje dušne oči, ogrej moje mlačno srce, daj mi ljubezen do tebe. Naj mi

bo to znano ali neznano, čutno ali nečutno, nič ne de; da me le ne zapustiš, da me le vodiš v nebeško kraljestvo. O sv. Roza! ki si tudi v velicih dušnih bridkosti Bogu zvesta ostala, sprosi mi stanovitno zvestobo, da v nobenih težavah Boga ne zapustim; da mi bridkosti in zoprnosti, če jih tukaj trpim, večne dobrote zaslužijo. Amen.

(Potem izpraševanje vesti — pretresanje svojih stanovskih dolžnosti — priprava za sv. spoved kakor str. 64—68.)

Drugo premišljevanje ob $3\frac{1}{4}$ 11.

Veliki greh je neizrečena hudobija.

Prvi del.

Veliki greh je neizrečena hudobija, ker razžali Boga. Vsak nar manji greh žali Boga, veliki greh pa je huje razžaljenje božje, ker je njegovi sveti volji popolnoma nasproti. Ravno zato je zapisano: „Gorje vam, vi hudobni ljudje, kateri ste postavili nar višjega Gospoda zapustili. Sir. 41, 11.

Kristjan, premisli koliko razžališ Boga s velikim grehom: in da to, kolikor je mogoče, razumeš, vedi, da greha hudoba je po tvoji nizkosti, in po božji visokosti. Če berač berača, ali gospoda, ali kralja žali, je njegova pregreha po manji ali večji visokosti razža-

ljenega človeka. Premisli, kdo si ti? Revna in slaba stvar si, ki nič svojega nimaš. Kdo je Bog? Bog je neskončno veličastvo, gospod gospodov in kralj kraljev. Sveti Tomaž učenik pravi: „Greh je neskončna hudobija, ker razžali Boga, neskončno svetost.“ Sveti Avguštín tudi pravi: „Greh je neskončno hudo, ker slab človek z njim razžali veličastvo božje.“

Kakšnega pokorjenja je tedaj človek vreden, ki svojega vsegamogočnega Gospoda razžali? Cerkveni učenci trdijo, da, ako ravno Bog velicega greha krivega grešnika z večnim pogubljenjem pokori, ga vender manj pokori od njegovega hudega zasluženja. Premisli tedaj, kaj hudega storiš, ko v veliki greh dovoliš; nehvaležni človek, hudobni kristjan in puntarski otrok si, in svojemu Gospodu, ki te je vstvaril in živil, praviš: „Služil ti ne bom.“ Jer. 2, 20.

Da boš obilnejši od tega prepričan, premisli svojo hudo nepokorščino, ko zapovedi prestopiš. Bog je tvoj vsegamogočni Gospod, ti si pa njegov hlapec; on zapove tebi sovražniku odpustiti, in ti nočeš, s tem pa kažeš, da njegove oblasti ne čišlaš; prepoveduje ti krasti, in krivično škodovati svojemu bližnjemu, in ti s svojo nepravico ovržeš pravično zapoved božjo; prepoveduje in zapoveduje tebi kaj družega, in ti hočeš po svoji hudi volji storiti, in s svojo nepokorščino praviš

kar je terdovratni Farao nekdam rekel: „Kdo je Gospod, da bi mu pokoren bil? ne poznam Gospoda.“ II. Mojz 5, 2.

Premisli tedaj, koliko da je huda tvoja nepokorščina, da ti slabi človek vsegamogočnega Boga ne poslušáš, kateremu si vender v oblasti, in te pogubi, kader hoče. Vedi zdaj hudobo svojih grehov, sovraži in opusti jih, da ti ne bo bridko v zadnji uri, in da boš obsojenju odšel.

Zdihljeji.

Gospod! glej mene, svojega hudobnega hlapca, pred tvojim obličjem klečati; usmiljenja nisem vreden, ker sem se v te hudobno puntal, tebe hudo razžalil in nehvaležno zapustil. Pekel je res strašen, pa je vender manji od moje velike hudobije, in nemogeče mi je trpeti, kolikor so mi moji veliki grehi zaslužili. O Bog! življenje mojega življenja, zapopadek vseh lastnost, izvir vsega dobrega, in neskončna svetost, odpusti mi zavoljo Jezusa, svojega edino rojenega Sina in mojega Odrešenika. S pomočjo tvoje milosti hočem tebe z vso dušo ljubiti, in z vso voljo tebi služiti, ker si vse ljubezni in pokorščine vreden, pomagaj mi, da ti dopadljivo služim, in da v tvoji milosti umrjem. Amen.

Drugi del.

Veliki greh je neizrečena hudobija, ker zaničuje Boga. Vsak človek, sosebnost pa kristjan, ko v velik greh dovoli, ne razžali le, ampak tudi zaničuje Boga, ker on za prazno reč, majhen dobiček, za kratko veselje ali drugo tako overže njegove zapovedi, in se njegovi prijaznosti odpove. Sveti Pavel pravi: „S prelomljenjem postave Bogu nečast delaš: Riml. 2, 2 3.

Kristjan! da hudobijo svojiga greha veš, premisli, kar ti bo zdaj rečeno. Ako bi ti grešil, da bi velikega kraljestva, ali vsega sveta gospodar bil, bi vendar izgovora ne imel, ker božja prijaznost je vrednejši od vsega. David vpraša: „Zakaj je hudobnež Boga razsrdil? Psl. 10, 13. Prerok Ezechijel odgovori: „Za pest ječmena in za košček kruha hudobneži sramoté Boga“. 13, 19. Povej, ali si ti tudi eden unih, ki tako malo cenijo Boga? Odkritosrčno povej, zakaj Boga, vsegamogočnega Gospoda, neskončno svetost in nezapopadljivo dobroto zaničuješ? Primoran si povedati, de vanj grešiš, ga zaničuješ za voljo nevrednih reči.

Premisli, kako da so judje krivični bili, ko so vpili na Pilata: „Spusti nam Baraba in križaj Kristusa!“ ravno tako krivičen bi ti bil, ako bi iz jeze, ali lakomnosti, ali nečistoti

ali družega poželjenje Jezusovo milost prodal. Nezvesti Judež je hudobnim Judom prodal Jezusa za trideset srebernikov, in za to je njegovo ime ostudno do konca svetá; kakošen bi pa ti bil, ako bi za manjo reč njegovo milost prodal? kakošen bi bil, ako bi hudobneže plačeval, da bi bili tvojih grehov deležni, in bi ti pomagali huje zaničevati Boga?

Če ti zavoljo svojega hudega poželjenja grešiš, ti je, kar je tvoje grde ljubezni namen, namesti Boga; zakaj, kar grešno ljubiš, to malikuješ in Boga zavoljo tiste reči zavržeš. Sveti Ciprijan pravi: „Karkoli človek iz vsega srca ljubi, je njemu namesti Boga“. Slepí malikovavci so stvari bogove verovali in molili; ti veš, da stvari niso bogovi, ker v pravega Boga veruješ, pa si vendar malikovavec s svojimi željami in deli, ker zavoljo stvarjenih reči grešiš in zaničuješ Boga.

Hudobni Jeroboam je deset Izraelskih rodov odločil, in je nad njimi kraljeval; ker se je pa bal, da, ako bodo hodili v Jeruzalem v tempelj molit pravega Boga, se bodo morda k svojemu kralju Roboamu vrnili; jim je dva zlata teleta naredil, in nje moliti zapovedal, in da bi se to malikovanje manj ostudno zdelo, jim je rekel: „Lej, to so tvoji bogovi, Izrael, kateri so tebe iz Egipta izpeljali.“ III. kralj. 12. Satan te hoče ravno tako zapeljati, da bi služil rečém, katere bi te ločile

od Boga: varuj se tedaj ga poslušati, in služi Bogu z vso dušo. Če si bil svojemu Bogu nezvest, ponižuj se, žaluj in prosi:

Zdihljeji.

Moj Bog! toliko sem tebe žalil in zaničeval, da se skoraj ne predrznem odpuščenja upati; velika je moja hudobija, ker sem tebe večno dobroto zavoljo nevrednih reči zapustil in zaničeval. Akoravno je moja hudobija neizrečeno velika, upam vendar v tvojo neskončno milost, ker me sam vabiš k pokori in mi ponujaš odpuščenje, ako se spokorim; zakaj ti nočeš mojega pogubljenja, ampak hočeš moje zveličanje, ker si neskončno usmiljen. Tvoja velika dobrota z menoj hudobnim grešnikom me primora milo jokati nad svojimi grehi, in jih iz vsega srca sovražiti, ker sem tebe, usmiljenega Gospoda, hudobno zaničeval. Trdno tudi obljubim, s pomočjo tvoje milosti tebe ne več razžaliti, in prosim te, da podpiraš mojo voljo, da raji umrjem, ko v tebe grešiti. Vse dni svojega življenja hočem tebi v hvalo živeti, da srečno umrjem in pridem v nebesa tebe hvalit vekomaj. Amen.

Tretji del.

Veliki greh je neizrečena hudobija, ker človeka Bog zapusti. Kdor je v milosti božji,

je z Bogom združen, in njegova duša je dopadljivo božje prebivališče; kdor v velik greh dovoli, zgubi milost božjo in odpravi Boga iz svojega srca. Jezus je rekel: „Ako kdo mene ljubi, moje besede spolnuje, in moj Oče ga bo ljubil, in mi bomo k njemu prišli in pri njem prebivali.“ Jan. 14, 23. Velika dobrota je to, da Bog s svojo gnado prebiva v človeku, in velika nesreča je, če on z velikim grehom zgubi milost in prijaznost božjo.

Premisli, o kristijan, da, kader v velik greh dovoliš, Bogu rečeš, da naj gre iz tebe. Job to potrdi rekoč: „Oni hudobneži Bogu reko: Pojdi od nas, znanja tvojih pot nočemo. 21, 14. Vem, da ti tega ne misliš in ne govoriš, ampak želiš, da bi ti pripuščeno bilo storiti, kar hočeš, in božje prijaznosti ne zgubiti; to je pa nemogoče. Če tega ne misliš in ne govoriš, zadostno poveš s svojimi hudimi deli, da božje milosti nočeš.

Nekoliko še premisli svojo hudobijo. Ko si ti po veliki milosti božji krščen bil, je duhoven v imenu cerkve po oblasti Jezusovi rekel hudiču: „Pojdi iz njega, nečisti duh, in daj prostor svetemu Duhu.“ Hudič, pod katerega oblastjo si zavoljo greha bil, te je takrat zapustil, in sv. Duh je s svojo milostjo v te prišel; ko pa grešiš, praviš: „Pojdi iz mene Bog, in daj prostor hudiču.“ Prestrašiš se, ko to bereš; res je pa, da to storiš, kader

v velik greh dovoliš, in ne pomisliš. Ker je to res, je tudi resnično, da si hudobnejši od puntarja, kateri svojega kralja iz kraljevega sedeža spodí; ker on, človek človeku stori to, ti pa, človek, Bogu svojemu Gospodu storiš. Ako bi ti Boga iz svojega srca spodil, da bi njemu enakemu gospodu služil, bi se izgovoril; izgovora pa nimaš, ker drugzega gospoda ni, in ker njega, svojega edinega Gospoda, iz srca odpraviš, in se podvržeš hudiču, kateri je božji in tvoj sovražnik. — Premisli svojo veliko nespamet in hudobijo, ponižuj se in prosi:

Zdihjeji.

Gospod, neizrečeno hudoben sem jaz bil, kader koli sem v veliki greh dovolil, in groza me obide, ko mislim, da sem tebe, začetnika življenja, zgubil iz svojega srca in dal prostor satanu, svojemu in tvojemu sovražniku. Strah me obide, ko mislim, da sem se z velikim grehom odpovedal tebi, Očetu nebeškemu, Sinu odrešeniku, in svetemu Duhu posvečevalcu, in se satanu podvrgel. Ako bi tvoja milost ne bila neskončna, bi gotovo obupal, vem pa, da tvoja milost je večí od moje hudobije, in te zavoljo tega upljivo prosim, da mi daš milost prave pokore, in da me stanovitnega ohranjuješ v tvojih zapovedih, da raji umrjem, ko grešiti v tebe,

večno dobroto, neskončno ljubezen in nezapopadljivo svetost. Oče nebeški! daj mi svojega svetega Duha po zasluženji grenke smrti svojega edinorojenega Sina Jezusa Kristusa, kateri s teboj in s svetim Duhom kraljuje od vekomaj do vekomaj. Amen.

(Premišljuj in pretresaj te resnice do $\frac{3}{4}$ 12 potem obiši Jezusa v presv. Zakramentu in skleni svojo pobožnost z litanijami

Sv. Jožefa.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Bog Oče nebeški, usmili se nas!

Bog Sin, Odrešenik sveta, usmili se nas!

Bog sveti Duh, usmili se nas!

Sveta Trojica en sam Bog, usmili se nas!

Sveta Marija, nevesta sv. Jožefa,

Sveti Jožef, ženin Device Marije,

Sv. Jožef, mož po Božji volji,

Sv. Jožef, narviši med očaki,

Sv. Jožef, z neizrekljivimi milostmi
oblagodarjen,

Sv. Jožef, deviški mož deviške matere,

Sv. Jožef, v deviški zakon izvoljen,

Sv. Jožef, varuh Marijinega devištva,

za nas Boga prosi!

- Sv. Jožef, ki si za Devico prvi Kristusa molil,
 Sv. Jožef, Kristusov oče imenovan,
 Sv. Jožef, varuh Kristusov najljubeznivši,
 Sv. Jožef, najzvestejši rednik Kristusov,
 Sv. Jožef, ki si Odrešenika sveta rešil,
 Sv. Jožef, rešitelj darovanega Odrešenika,
 Sv. Jožef, voditelj večne modrosti,
 Sv. Jožef, sodelavec velikega sklepa,
 Sv. Jožef, hranitelj nebeških zakladov.
 Sv. Jožef, vodnik ravnatelja vseh stvari,
 Sv. Jožef, tovariš potujočega Boga.
 Sv. Jožef, kateremu sta kralj in kraljica nebes stregla,
 Sv. Jožef, od Jezusa in Marije posebno ljubljen,
 Sv. Jožef, pravični mož,
 Sv. Jožef v revščini zelo potrpežljiv,
 Sv. Jožef, v čistosti popolnoma čist,
 Sv. Jožef, v ponižnosti najglobokejši,
 Sv. Jožef, v pokorščini najgorečnejši,
 Sv. Jožef, premišljevalec najviših skrivnosti,
 Sv. Jožef, v ljubezni najbolj goreč,
 Sv. Jožef, ki si v rokah Jezusa in Marije umrl,
 Sv. Jožef, ki si tako blizo Maternega in sininega trona,

za nas Boga prosi!

Sv. Jožef, zavetnik umirajočih, za nas Boga prosi!

Sv. Jožef, naš patron in najslajši branitelj, za nas Boga prosi!

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe svetá, zanesi nam, o Jezus!

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe svetá, usliši nas, o Jezus!

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe svetá, usmili se nas, o Jezus!

Prosi za nas, sveti Jožef!

Da bomo vredni obljub Kristusovih.

M o l i m o.

Naj nam, prosimo, Gospod, zasluženje ženina tvoje presvete matere Marije pomaga, da, kar naša slabost ne premore, nam bode po njegovih prošnjah dodeljeno. Ki živiš in kraljuješ na vekov veke. Amen.

(Prosti čas do $\frac{1}{2}$ 2. ure.)

Ob $\frac{1}{2}$ 2. uri se moli sv. rožni venec, potem branje iz življenja svetnikov, in sicer berejo danes **možki**

Sveta Godeleva.

Sveta Godeleva je bila od bogatih in plemenitih starišev rojena v Flandru. Bila je zmiraj pokorna, modra, bogaboječa, sramožljiva in vsega dobrega polna. Kader je bila odrastla, je veliko mladenčev stariše prosilo,

da naj jo v zakon dajo. Med temi najbolj nadležen je bil Bertulp, bogat gospod blizo mesta Ostende. Unifrid, oče bogaboječe Godeleve, je dovolil v njegove nadležne prošnje le zato, ker je bil silno bogat; pa ni skrbel zvedeti, kakošnega življenja da je. Bertulp, dasiravno kristijan, je bil ves hudoben in neusmiljen; pa Bog je iz skrivnih naklepov ta zakon pripustil, da bi svojo služabnico Godolevo očistil, in da bi druge žene od nje imele zgled sosebne potrpežljivosti. Bertulp je kmalu po poroki pokazal svoje hudo srce, zaničeval in sovražil jo je. Zaničevana od svojega moža, daleč od svojih starišev in vseh znancev, in brez vse človeške pomoči bi bila obupala; ako bi ne bila trdno upala v usmiljenega Boga. Njega je vedno pred očmi imela, in ga prosila, da naj ji pomaga vse nadloge voljno pretrpeti. Z božjo pomočjo je vse potrpela, in se tako zadržala, da ji mož, dasiravno hudoben, ni vedel kaj resničnega hudega očitati. Nobenega veselja ni imela in ni hotela imeti na svetu, temuč v samoti, v molitvah, v postih, v družih dobrih delih je živela, da bi svojemu Bogu dopadla. Nikoli ni bila brez dela; bila je ali doma v svojih poštenih opravilih, ali v molitvi, ali pri bolnikih, ali v cerkvi. To njeno pridno in sveto življenje, ne da bi bilo hudobnega moža Bertulpa tolažilo, ga je še huje žalilo,

ker se nad njo ni za kaj imel hudovati; ni je jenjal sovražiti. Želel jo je s poti spraviti; da bi je več ne videl, neusmiljeno jo je zaničeval, ji gospodinjstvo vzel, in va-njo nadražil družino, zlasti pa hudobnega hlapca, da jo je zaničeval in pretepal, da bi iz gole žalosti umreti morala. Neusmiljenemu možu to še ni bilo zadosti. Postavil je tistega nečloveškega hlapca namesti sebe gospodarja vse hiše, in mu zapovedal, da naj sovraženi gospej malo živeža daje, in tudi to malo z očitanjem. Godeleva je hvaležno jemala iz trdih rok svojega hlapca malo odločenega živeža, in njega polovico ubogim dajala, je božjo previdnost molila, tiho vse potrpečala, in iz srca prosila za svoje hude sovražnike. Njena velika potrpežljivost je še huje razkačila neusmiljenega moža; zapovedal je hudobnemu hlapcu, ji tako malo živeža dajati, da bi morala zboleti, in lakote umreti.

Unifrid, nje oče, je vse to zvedel, se je pri gosposki pritožil, in ta je Bertulpu zapovedala s svojo dobro gospo lepo ravnati. Iz strahu je obljubil in na videz ubogal; ali ljubezen ni iz strahu. Nekaj časa je bil malo drugačen, pa kmalu je z njo delal spet po svojem neusmiljenem srcu. Molčé je Godoleva vse potrpečala, Bogu se popolnoma podvrgla, ga hvalila v svojih nadlogah in ga vedno prosila, da naj ji potrpežljivost ohrani. Ber-

tulp, od lastne hudobije gnan in oslepljen, jo je sklenil umoriti, pa tako, da bi pred ljudmi nedolžen bil. Poklical je dva hudobna hlapca in z njima se posvetoval, kako da bi jo natihoma umorila. Hlapca sta mu rekla: „Gospod! spravite se lepo z njo, in bodite ji prijazni, da ljudje to izvedó in vas potlej ne bodo njene smrti obdolžili, vse drugo bova že mi dva po vaši volji opravila.“ Bertulp je neusmiljena svetovalca ubogal, se s svojo gospo sprijaznil in ji dober bil; čez nekaj časa je šel od doma. Ponoči, ko je vse spalo, sta hlapca šla v njen hram, jo neusmiljeno zgrabila in umorila; potlej pa hram spet zaprla in šla spat. Družina ni vedela tega. Zjutraj, ko vidi, da gospa ne vstane, gre v njen hram in jo mrtvo najde; jok in vpitje je zagnala in nje smrt obžalovala. Tako je ta dobra in bogaboječa gospa umrla leta 1070. Bog je na njene prošnje veliko čudežev storil, da se je njena sosebna svetost razodela.

Nauk

zakonskim, med katerimi ni ljubezni.

Unifrid, oče svete Godeleve, jo je dal hudobnemu človeku Bertulpu, pri katerem je neizrečeno trpela. Unifrid bi mu ne bil dal svoje dobre hčere, ako bi ga bil poznal; pa ni skrbel zvesti njegovega zadržanja, zadosti

mu je bilo, da je ženin bil bogat. S tem je sebi in svoji sveti hčeri britke dni nakopal. To je navadno na svetu; toda potrpežljivosti je malo, veliko pa prepira, kletve, nezvestobe in družega hudega. Kaj pomaga bogastvo, če družega ni? Dober mož, dobra žena je velik dar; hud mož, huda žena pa je velika nadloga. Modri pravi: „Bolje je zraven leva ko zraven hudobne žene (ali hudobnega moža) stanovati.“ Sirah 25, 27. Prej se mora dobro premisliti, in se ne prenaglo do smrti zavezati, potlej ni pomagati kakor s potrpljenjem: če tega ni, so vice tukaj, lahko pekel po smrti.

Če te zadene taka nesreča, da dobiš slabega moža ali slabo ženo, premisli, morebiti si sam te nadloge kriv, ker ti je le nečisto oko ali lakomno srce izvolilo tovariša ali tovaršico. Brž ko ne, si brez božjega in modrih sveta po svojem poželenji storil, in nihče te ni mogel pregovoriti, ker si bil trdovratno slep; zdaj se kesaš, pa prepozno, ker ni razveze do smrti. Ravno zato, ker si se brezpametno prenaglil, in ker ni razveze do smrti, potrpi, in si prizadevaj, svojega moža ali ženo poboljšati. Bodi svoje nesreče kriv ali ne, pretrpi po zgledu svete Godeleve in več družih. Hudo očitiranje, kletev, tepenje ali drugo hudo ne daje ljubezni, temuč jo le konča; s strahovanjem ne boš srca premagal,

ampak le razdražil. Če vsem praviš, kakošen je tvoj mož, kakošna je tvoja žena; pridevaš drva v ogenj, napraviš hujo jezo, in bo čedalje manj miru. Zakonski, med katerimi je sveta ljubezen, so srečni; slabo je, če je le natorna ljubezen med njimi; pa veliko huje še, če ni nobene.

Lahko veš, kaj tvojega tovariša žali in kaj mu dopade; varuj se vsega, kar mu ni všeč, in delaj, kar koli mu dopade, če je le mogoče brez božjega razžaljenja. Če hudo prejmeš, povrni dobro; če uni ne odstopi od hudega, ti ne odstopaj od dobrega; s tem ga boš najlože poboljšal; če ga ne boš poboljšal, mu boš vsaj branil hudobnejšemu prihajati, in tvoje plačilo bo veliko. Hudobno jezo premaguj, ne govori in ne molči iz jeze; zakaj jeza ni še nobenega prav učila. Imej Boga pred očmi, in boš vedel, boš vedela, kaj, kedaj, koliko, kako govoriti. Praviš: „Ne morem toliko pretrpeti; pri taki družbi bi sveti Job ne mogel potrpežljiv biti; se moram jeziti in prepirati, ker ni nič po moji volji.“ Tedaj prepiraj se, kolni in klubuj, kolikor veš in znaš; boš li potlej lažje živel? Ne, ampak težje; po smrti pa kaj bo? Ljubi moj! bodi žive vere v Boga, potrpi zavoljo Jezusa, in upaj, da tvoja potrpežljivost ne bo zastonj. Tebe in vse uči sveti Pavel rekoč: „Potrpežljivost vam je potrebna, da božjo voljo de-

late in obljubo večnega zveličanja dosežete.“
Hebr. 10, 36.

Molitev.

O Bog! kateri si v začetku sveta zakon postavil, da bi se tvoji služabniki množili, dodeli vsem zakonskim v zavezi miru živeti. Neizrečeno težak je jarm zakona, ako sprave ni; vrh tega pa izvira iz nemirnosti pohujšanje otrok, domačih, družih in dosti hudega. O Jezus! ki si s svojo pričujočnostjo in milostjo zakonsko zavezo povišal, da bi poročeni sveto in mirno živeli, ne zapusti svojih služabnikov, da po zgledu svete žene Godeleve svoje nadloge voljno nosijo, eden drugega v duhu krotkosti prenašajo vse dolžnosti zvesto dopolnujejo, da bodo oni in otroci zveličani. Amen.

Sveti Euplij.

Veliko slovečih mučenikov je bilo na otoku Siciliji pod cesarstvom Dioklecijana in Maksimijana; pa najimenitnejši je bil sv. Euplij, duhoven šestega blagoslova, kakor pričuje resnično popisovanje njegovega trpljenja in njegove smrti. Neverniki vsega cesarstva so skrbeli verne kristijane zvediti, ker so bili vneti za čast svojih lažnjivih bogov. V Siciliji bilo je ravno to, sosebno pa v primorskem

mestu Kataniji, kjer je bil oblastnik neusmiljeni Kalvizijan. Neverniki tega mesta so vse hiše preiskali, da bi kakega kristijana našli. Našli so sv. Evplija ravno v branji sv. evangelija, ga popadli in gnali pred nevernega oblastnika. Sv. Evplij je ves pot govoril: „Sem kristijan in sem pripravljen zavoljo presvetega imena Jezusa umreti.“ Ko je oblastnik Kalvizijan njega in evangeli v njegovih rokah videl, mu je rekel: „Zakaj imaš v rokah bukve, ki so od naših cesarjev prepovedane?“ Sv. Evplij mu je odgovoril: „Našli so me v njih branji“. Oblastnik: „Beri iz njih kaj“. Odprl je bukve in bral ravno te besede: „Blagor jim, kateri preganjanje trpé zavoljo pravice; zakaj njih je nebeško kraljestvo. Kdor hoče za menoj priti, naj zadene svoj križ, in naj hodi za menoj.“ Kaj je to?“ ga je oblastnik vprašal. Sv. Evplij mu pravi: „To je zapoved našega Gospoda Jezusa, Sinu živega Boga.“ Oblastnik je djal: „Ker svojo vero očitno na znanje daješ, boš hudo pokorjen.“

Neverni služabniki so ga zvezali, topli in razmesarili. Kader je bil ves krvav, ga je Kalvizijan vprašal: „Boš li še ko poprej neumno govoril?“ odgovoril mu je: „Kar sem poprej rekel, rečem zdaj: Sem kristijan in berem sv. pismo.“ Oblastnik: „Zakaj mi nisi prepovedanih bukev poprej v roko dal?“ Sv.

Evplij: „Zato, ker sem kristijan; zapovedano mi je, da naj raji umrjem, kakor da bi pa to storil. Kdor sveto pismo nevernikom v roke dá, da bi ga sožgali. se nebeškemu kraljestvu odpové.“ Oblastnik, ves raztogoten, ga zapové še huje mučiti, pa sv. Evplij ni v velicih bolečinah družega govoril, kakor: „Zahvalim te, o Jezus Kristus! ohrani me stanovitnega, ker iz ljubezni do tebe trpim“. Potlej je sodniku rekel: „Molim Jezusa, sovražim malike; delaj z menoj, kar hočeš, in še huji bolečine mi pridevaj, kristijan sem in bom“. Oblastnik ga je le nagovarjal, da naj bogove moli; pa sv. Evplij mu je odgovoril: Molim Očeta, Sina in sv. Duha; vsi maliki naj bodo pokončani. Jaz sem kristijan. Ne molim bogov, in jim ne darujem, pa sebe dam v dar Jezusu Kristusu. Zastonj se z menoj prizadevaš, kristijan sem“. Potlej je molil: „O Jezus Kristus; zahvalim se za vse, kar sem iz ljubezni tvoje trpel; pomagaj mi, ker zavoljo tebe trpim“.

Ta srčni vojščak Jezusov je od velicih tepežev in bolečin na telesu oslabel, in ni mogel glasno govoriti; pa njegova duša je čedalje močnejša prihajala. Oblastnik Kalvizijan videti, da z njim nič ne opravi, ga je obsodil rekoč: „Evplija kristijana, zaničevalca naših bogov, z mečem umorite.“ Neverniki so mu na vrat obesili bukve svetega evangelija, so

ga peljali v smrt, in so vso pot vpili: „Evplij kristijan in sovražnik naših bogov!“ Evplij pa je vesel šel v smrt. Ko je na morišče prišel, je pokleknil in molil: „O Gospod Jezus! zahvalim te za moč, katero si mi dal, tvoje presveto ime pred neverniki pričati; dopolni, kar si v meni dobrega začel, da bodo tvoji sovražniki osramoteni“. Pričujočim vernim je tako govoril: „Preljubi bratje! služite Bogu, in ljubite ga iz vse duše, ker jih on ne zapusti, kateri ga ljubijo.“ Potlej je pokleknil in svojo glavo odsekati dal. Kristjani so njegovo sveto telo vzeli in častito pokopali.

Nauk.

Božja beseda slabim ne dopade.

Sv. Evplij je rad bral in premišljeval sv. evangeli; v tem branji in premišljevanji je zmiraj bil, ker je želel in si prizadeval po njem živeti. Neverni cesarji so vsem kristjanom oestro prepovedali sv. pismo pri sebi imeti; pa pravoverni so radi umrli, ko nevernikom v tem pokorni bili. Neverniki so sv. pismo sovražili, ker prepoveduje po svojem poželenji živeti; kristijani slabega življenja ne sovražijo sicer sv. pisma, vendar jim razodete resnice niso všeč, ker so sužni svojega hudega poželenja. Kar je večna modrost zapovedala ali prepovedala, slabim ni prijetno,

ker svojo spačenost ljubijo. „Modrost je grešnikom gnjusoba.“ Sirah 1, 26.

Porečeš: „Beseda božja je dobrim in slabim bodeča in težka.“ Res, beseda božja je slabi natori ojstra, ker je beseda božja čista, natora človeška pa spačena. Sv. Pavel pravi: „Živa je beseda božja in močna, in ojestreji ko na obe strani režejoč meč, in seže do ločenja duše in duha.“ Hebr. 4, 12. Ako bi nauki dopadli slabi natori, bi ne bili od Boga razodeti. Nauki so oznanjeni, da bi slabo natoro po njih poboljšali. Tudi dobrim so težki; pa dobri prosijo Boga, da naj jim usmiljeno pomaga po razodetih naukih zvesto živeti, ker vedó, da človek, ako spačen ostane, ne more zveličan biti. Sveti nauki so slabim ljudem zoperni, ker se jim nočejo podvreči. Izaija pričuje od njih hudobnega srca rekoč: „Otroci, kateri nočejo postave božje slišati, pravijo: „Govorite nam dopadljive reči, vidite za nas zmote, vzemite od nas dobri pot, odvrnite od nas ravno stezo““. Iza. 30, 10, 11. Varuj se iz teh biti; si pa, če mehko živiš, če ljubiš, kar ti Bog prepoveduje. Ljubezen do greha ti lažnjivo vest napravi, jarm Jezusov ti je pretežak, razlagaš zapovedi po svojem hudem poželenji, norce rad poslušáš in Jesusu nasproti delaš, kateri le tvoje poposvečenje in zveličanje hoče.

„Vendar je res, pravijo nekateri, da duhovni preojstro učé, preveč strašijo.“ Ti naj premislijo Jezusove nauke in življenje, in ne bodo duhovnov obdolževali. Je li Jezus učil po spačeni volji, v razujzdanih veseljih mehko živeti? Ne, temuč svojo voljo premagovati svoje slabe želje križati, v pokorjenji živeti. Kaj so pa apostoli učili? Ravno to, kar Jezus, in kar zdaj duhovni učé. Kako so svetniki živeli? Po naukih Jezusovih in apostolov so živeli in raji umrli, ko od njih odstopili; ravno tako mora vsak živeti, če hoče v nebesa priti. O kristijan! kaj bi rad od duhovnov slišal? „Živi po poželjenji v lakomnosti, v požrešnosti, v pijanosti, v nečistosti, v sovraštvu, vendar boš v nebesa prišel?“ Hočeš slišati: „Pot je prostoren in gladek v nebeško kraljestvo?“ Kaj bi djal, ako bi tako pridigo slišal? Djal bi: „Nikoli nisem tega slišal, to ni božja beseda“. Prav, pa zakaj ti je čista beseda božja pretežka? Zato, ker je tvoj um zadržan in tvoje srce od mnogih viharjev gnano. Vse tvoje misli so v teh besedah zapopadene; se bojiš pogubljenja, želiš v nebesa, pa premalo premaguješ svoje hudo poželjenje. Premaguj svoje hude želje, ukroti svojo slabo natoro; in tako ti bodo razodete resnice prijetne, in boš z Davidom resnično rekel: „Kako sladke so mi, o Bog, tvoje besede! slajši so ko med mojim ustam“. Psalm 118, 103.

Molitev.

O moj Bog, stvarnik in oče! ti me po svojih služabnikih učiš sveto živeti in svojo dušo zveličati; pa moji spačeni natori se to zdi pretežko. O Jezus! ti me s zgledom in z besedo učiš po ozkem potu hoditi, pa jaz le po širokem rad hodim. Bojim se tvojega trpljenja deležen biti, vendar upam v tvoje kraljestvo priti. Kako bom k tebi prišel, ako po drugem potu hodim? O ljubeznjivi Gospod! daj mi razsvetljenje in moč z gnado svojo: z njeno svetlobo bom vedno premišljeval tvoje svete zapovedi; z njeno močjo hočem po njih živeti, ker so ključ nebeškega kraljestva. O sv. Evplij, ki si ojstre Jezusove nauke ljubil, po njih živel in za-nje umrl, sprosi mi veliko dopadenje do vsega, kar mi Bog zapoveduje, da vselej ljubim in delam, kar mu dopade. Amen.

Žene berejo danes:

Sveta Radegunda.

Življenje svete kraljice Radegunde jih je več pisalo, sosebnost pa sv. Venancij Fortunat, škof v mestu Poitiers, kjer je veliko let prebivala. Okoli leta 529 je Klotar I., francoski kralj, z vojsko v Turingo šel nad kralja Bertarja, ga premagal, in tudi njegovo deset let

staro hčer Radegundo odpeljal. Bila je v malikovanji zrejena, pa njen gospodar, Klotar, jo je po duhovnih pregovoril, da je sprejela krščansko vero in v njej bogaboječe živela. Ni ji bilo zadosti po zapovedih božjih živeti, tudi po svetih Jezusovih je skrbno živela: ljubila je poniževanje, pokorjenje in vse, kar je Jezusu všeč bilo; sebi je pritrgovala, da je ubogim obilnejši delila; sladnosti sveta so ji bile zoprne; s križem obložena je za križanim Jezusom hodila, in tudi želela svojo kri za Jezusa prelit. Kralju Klotarju je bila Radegunda všeč, in sklenil jo je za svojo ženo vzeti. Ta novica bi bila drugi neizrečeno vesela, njej pa ne, ker je želela v devištvu in v poniževanji do smrti biti; skušala je ubožati, pa ni mogla, bila je primorana se s kraljem očitno poročiti.

Sv. Radegunda, prej sužnja, potlej mogočna kraljica, je le ponižna ostala, in skrbela se bolj in bolj posvečevati. Ne le v srcu, tudi v vnanjem je bila ponižna; sramožljivo je bila oblečena, v samoti je rada živela, sveto govorila, slabe svarila, bolnike obiskovala, in jim stregla, za potrebne in nedolžne pri kralji govorila, in zmiraj skrbela, da bi bilo vse po ljubeznjivi pravici. Njena sosebna pobožnost je kralju dopadla, dasiravno on ni bil bogaboječ. Nevošljivci so jo pri njem zaničevali rekoč: „Kraljica je

nuni podobna, ne ve med svetom živeti, kakor se spodobi, in visokosti svojega stanu nečast dela; kmalo bo kraljevo hišo v samostan premenila.“ Tako in drugači so nevoščljivi in sprideni svetovalci zoper sv. kraljico Radegundo govorili; pa kralj, dasiravno v božji službi mlačen, jo je spoštoval. Sv. Radegunda je dobro vedela, kaj slabi ljudje pri kralji hudega govore; pa prikupovala, kolikor je bilo pripuščeno, se mu je, in ga tolažila, da bi oba v pravičnem miru živela. Kralj Klotar je sčasoma v ljubezni do svoje svete kraljice pešal, ker ga je hudo poželenje do družih motilo; čedalje mlačnejši je do nje bil, sosebnost pa, ker ga je iz ljubezni do njegove duše svarila. Pohlevno sicer ga je svarila, pa tudi pohlevno svarjenje mu je bilo bodeče in neprijetno. Ker je vidila, da pri njem nič ne opravi, ga je prosila, da naj ji pripusti v samostan iti. Lahko je to pripuščenje dosegla, hitela v mesto Nojon k svetemu škofu Medardu, in pred njim obljubila, vse dni svojega življenja od sveta odločena živeti.

Sv. kraljica, že v nunsko oblačilo preoblečena, je s kraljevim pripuščenjem v mesto Poitiers šla, ondi sozidala velik samostan, imenovan svetega križa, bogaboječe device vanj sprejemala in med njimi živela, kakor da bi bila vseh dekla. Nobena je ni smela razločiti ali častiti; največje razžaljenje ji je bilo, če so ji

kraljica rekle. Kralju je potlej bitko bilo, od nje odločenemu biti, in jo je želel iz samostana spraviti, pa goreče je prosila in ojstro se postila, da bi kralja od njegovega sklepa odvrnila, kar je dosegla od usmiljenega Boga. Hvaležna je bila Bogu, kateri je njene prošnje uslišal in srce kraljevo nagnil; v velikem miru je živela in Bogu skrbno služila. Silno ojstro je bilo njeno življenje: ne le delala je ko druge nune, temuč tudi pridnejša od vseh je bila, in zlasti v nizkih opravilih; nikoli ni belega kruha ali mesa jedla in vina pila; vedno se je postila, malo spala, in zmiraj skrbela, kako bi ojstreje pokorila svoje telo, da bi bila križanemu Jezusu podobna. V teh in vseh družih dobrih delih je skrbela le Bogu dopasti; zato je vedno molila in mu darovala svoje trpljenje, pa nikoli ni iskala svoje časti. Vsa ponižna je bila, in ponižnost je priporočevala, ker brez nje ni Bogu nič prijetnega. Dasiravno je vsa sveta bila, so jo vendar nekateri opravljivi jeziki grdo obdolžili. Pa molčala je in za svoje sovražnike molila. Mestni škof, sv. Venancij, je o njeni nedolžnosti pričeval; Bog še bolj, ker ji je dal čudeže delati, kateri so hudobnih usta zamašili. Čas božjega povračila je prišel, ta sv. kraljica je 68 let stara, trinajsti dan velicega srpana leta 597, mirno umrla.

Nauk.

Iz njenega življenja.

Sv. Radegunda je ubogim, zlasti bolnim, zelo usmiljena bila. Lepo znamenje je to dobrega in ljubeznjivega srca. Da je ona, bogata kraljica, ubogim rada pomagala, se ni čuditi; pa tudi skrbela je zvedeti uboge, zlasti sramožljive, kateri so memo družih obilnejši pomoči potrebni in vredni bili. Njena dobra in ponižna duša se je še bolj pri bolnikih razodevala; te je krščansko učila, jim obilno pomagala, in s svojimi rokami ljubeznjivo stregla ko Jezusu. O kristijan! tudi ti delaj kakor ona, kolikor ti je moč. To ni svet, ampak je zapoved Gospod Boga, v stari in novi zavezi velikokrat ponovljena. Nesrečna sodba te čaka, ako si neusmiljen. Ubogim, zlasti sramožljivim in bolnim, pomagaj, pa iz dobrega srca zavoľjo Boga. Pomisli, da so ubogi tvoji bratje, ker so otroci božji; če si premožen, ti je Bog posebno zato premoženje dal, da bi potrebnim pomagal. Ako bi ti za uboge odločil, kar brez vsega prida zapravljáš; bi ubogim obilno pomagal, in sosebno usmiljenje od Boga prejel. Dajaj rad, ne zavoľjo nadležnosti ubozih, ker dobrovoljnega darovalca Bog ljubi. Premisli te besede: „Kdor se ubozega usmili, Gospodu posojuje in on mu bo povrnil“. Prip. 19, 17. Kaj ti bo Go-

spod dobrega povrnil? Kristus ti odgovori: „Blagor usmiljenim, usmiljenje bodo dosegli.“ Mat. 5, 7.

Sv. kraljica Radegunda je bila zmiraj ponižna; zato se je povišanja bala, v visokosti je ponižno živela, po poniževanju zmiraj hrepenela, v obdolženju potrpežljiva bila. Vsi svetniki sicer so bili in so ponižni, ni nobenega prevzetnega svetnika ali svetnice v nebesih, in nobeden tak v nebesa ne pride; pa pri sv. Radegundi in pri nekaterih drugih svetnikih je bila ponižnost posebno očitna. Da so imenitni sveta napuhjeni, ni prav, vendar je to po človeški slabosti lažej prenesti; da so pa reveži prevzetni, tega ni mogoče potrpeti, Bogu in ljudem so ostudni. Glej, lažej je najti ponižnost pri mogočnih, ko pri drugih, ker jim v obilnosti vsega ni mar se povišati, ko se pa revež v majhnih rečeh od drugih zamore razločiti, že meni, da je, kdo ve, kaj. O revni človek! zakaj se povišuješ? Kaj imaš, veš ali premoreš, da bi ne bil od Boga prejel? Kar imaš dobrega, imaš od Boga; kar je hudega nad teboj, je iz tebe: če se hvališ, si hudoben, si pijan v duhu. Ravno zato te modri svari: „Kaj se povišuješ, ki si prah in pepel?“ Sirah 10, 9.

Sv. Radegunda je v obilnosti vsega le vendar v pokorjenji živela, ker je svoje telo sveto sovražila. Glej, ona, kraljeva hči, in

potlej mogočna kraljica, je v vednem pokorjenji živela, kako se boš ti izgovarjal? Ona je v dobrih delih, v nedolžnosti bila, vendar je oestro živela; ti pa se, z grehi obložen, braniš trpljenja? Zdržno življenje in pokorjenje je človeku potrebno, da ga hudo poželenje ne gospoduje; če mehko živi, si skušnjave namnoži, in v njih konec vzame. Mehko življenje je ravni pot v skušnjave, v grehe in v pogubljenje. Kateri po mesu živé, ne morejo Bogu dopasti. „Ako boste po mesu živeli, boste umrli (pogubljeni).“ Rimlj. 8, 8, 13. Od nobenega svetnika ne slišiš in ne bereš, da bi bil v pijanosti, v požrešnosti, v plesu, v norostih živel; če so eni taki bili, so se potem poboljšali, svoje grehe miló obžalovali, in se zavoljo njih oestro pokorili. Če ti v slabih delih živiš in se ne spokoriš, kam pojdeš? Premisli svoje življenje, in ga hitro poboljšaj, da nagla smrt tvoje pokore ne prehití, in zavržen ne boš.

Molitev.

O Jezus, učenik usmiljenja, ponižnosti, pokorjenja in vsega dobrega! kako daleč je moje življenje od tvojega zgleda. Že zavoljo svoje natorne slabosti, s katero me je prvi greh napolnil, bi moral v ponižnosti, v molitvah in v pokorjenji živeti; potlej sem z radovoljnimi grehi huje spridil svojo že po-

kaženo natoro in si velike kazni zaslužil; vendar le mehko živim. Kaj bo pri sodbi? kako se bom izgovarjal? kaj bom od tebe zaslišal? Vem, da sem vreden od tebe zaslišati: „Poberi se, prokleti, spred mene v večni ogenj.“ Usmiljenje, o Gospod! imej z menoj; pomagaj mi, počakaj me, da se spokorim. S pomočjo tvoje gnade hočem po tvojem zgledu živeti, da te prijaznega najdem. O sv. Rade-gunda! bodi moja pomočnica pri Bogu, in sprosi mi od njega milost po tvojem zgledu živeti, kakor si ti po zgledu Jezusa Kristusa križanega živel. Želim bolečine in mrtvenje Jezusovo na svojem telesu nositi in sebi od-mreti, da Jezusu živim in ga v tvoji družbi vekomaj hvalim. Amen.

Sveta Marta.

Sv. Marta. katere spomin cerkev 29. julija obhaja, je bila sestra Lazarja, katerega je Jezus obudil, in Marije, katera je do Jezusovih naukov sešebno veselje imela. Vsi trije so bili iz trga Betanije blizo Jeruzalema. Jezus je to sveto družino sešebno ljubil; večkrat je bil v njih hiši, ker so ga radi poslušali in bogali. Dopadenje Jezusovo nad njimi je obilno pričevanje njih dobrega življenja. Ko je nekega dne Jezus v njih hišo prišel, je Marta zlo skrbela za njegovo postrežbo, njena

sestra Marija pa je pri njegovih nogah sedela in njegove besede poslušala, ker so ji silno sladke bile. Dobra Marta je pred Gospoda stopila, se potožila, da sama vsega ne more opraviti, in ga prosila, sestri Mariji ukazati, da naj ji pomaga. Jezusu je bilo sicer všeč, da Marta iz ljubezni za njegovo postrežbo skrbi, pa ni mu bila prijetna njena prevelika skrb. Marijina gorečnost mu je zlo dopadla, torej je Marti odgovoril: „Marta, Marta! ti si skrbna, in si veliko prizadevaš; le eno je potrebno. Marija si je najbolji del izvolila, kateri ji ne bo odvzet.“ Marija je bila tega Jezusovega odgovora zlo vesela, je pri njegovih nogah mirno sedela, in z njegovo besedo svojo dušo pasla. Marta je bila prijazno posvarjena, da naj ne skrbi tolikanj za telo, ampak bolj za dušo, katera nikdar ne umrje.

Nekaj časa po tem je Lazar, Marte in Marije brat, nevarno zbolel. Te dve sestri, polni vere in upanja v Jezusovo vsegamogočnost in milost, ste mu sporočile: „Gospod! Lazar, katerega ljubiš, je bolan“. Vedile ste, da Jezus svojih služabnikov ne zapusti, tudi ste ga verovale vsegavednega; vendar ste do njega poslale, da bi svojo vero in upanje va-nj razodele. Gospod Jezus je takrat bil na uni strani Jordana daleč od trga Betanije. Ostal je še dva dni ondi, potlej je še le šel; odlašal je tje iti Lazarja ozdravit, da bi ga

mrtvega obudil. Kader je bil v trg Betanijo prišel, je Lazar že bil pokopan. Marta mu je djala: „Gospod, ako bi bil ti tukaj, bi moj brat ne bil umrl; pa vem, da. kar koli boš Boga prosil, ti bo Bog dal.“ Jezus ji je rekel: „Tvoj brat bo spet vstal.“ Marta mu odgovori: „Vem, da bo poslednji dan spet vstal.“ Jezus reče Marti: „Jaz sem vstajenje in življenje; kdor v me veruje, bo živel, akoravno bi že mrtev bil.“ Marta mu je odgovorila: „Gospod! jaz verujem, da si ti Kristus, Sin živega Boga.“ Jezus ni hotel žive vere te pobožne duše brez plačila pustiti, vprašal je: „Kam ste ga položili?“ Marta, Marija in veliko Judov, kateri so prišli dveh žalostnih sester milovat in tolažit, so k grobu šli. Vrh groba je bil velik kamen. Jezus je rekel: „Odvalite kamen.“ Marta ni vedela, kaj hoče Jezus storiti; zato mu je branila rekoč: „Gospod! nikar, že smrdi, zakaj štiri dni že je mrtev.“ Jezus je spet ukazal kamen odvaliti. Kadar je bil odvaljen, je oči v nebo vzdignil in rekel: „Oče! zahvalim te, da si me uslišal,“ Potem je s krepkim glasom zavpil: „Lazar, pojdi vunkaj.“ Lazar je ves zdrav vstal in Boga hvalil. Marta, Marija nje sestra, in pričujoči Judje so ostrmeli in Boga hvalili. Veliko Judov, ki so ta čudež videli, je v Jezusa verovalo. Jezus je bil zmiraj prijatelj te boga-boječe družine in jo je večkrat obiskal; tudi

šest dni pred svojo smrtjo je s svojimi učenci pri njih v Betaniji večerjal. Sveto pismo nič drugega sosebnega od življenja sv. Marte ne pravi, vendar ni mogoče drugega misliti od nje, kakor vse dobro in sveto. Jezusu je zmiraj bila zvesta, sveto je živela in sveto umrla.

Nauk

iz poprejšnjega popisovanja.

Jezus je Marto, Marijo in Lazarja obiskoval, ker so bili vsi po njegovi volji. Sveta in srečna družina je ta bila, pri kateri je božji strah bil, do katere je Jezus veliko dopadenje imel. Naj bi bile vse krščanske hiše take, bile bi podoba nebeškega kraljestva. Kaj pa je reči od družih hiš, katere so razujzdanim zmiraj odprte, kjer so le igre, klafanje, nespodobnost? Te so vrata peklenške ali pot v pogubljenje. Do prvih ima Jezus dopadenje, do družih pa hudič. Prizadevaj si zelo tako živeti, da ima Jezus nad teboj dopadenje. Če si gospodar, gospodinja, skrbi, da vsa družina po Jesusovi volji živi, in blagor ti bo.

Sveta Marta je blezo bila stareji sestra zato je gospodinjala. Iz ljubezni do Jezusa je skrbela za njegovo postrežbo; pa morebiti je

preveč skrbela, zato je od njega zaslišala: „Marta, Marta! ti si veliko prizadevaš; le eno je potrebno. Marija si je najbolji del izvolila, kateri ji ne bo odvzet. Jezus kliče Marto dvakrat po imenu, da bi skrbnejši poslušala in ohranila, kar ji bo rekel. Ona, dobra duša, ga je rada poslušala in ubogala. Marta pomenja tiste, kateri v mnogih posvetnih skrbih Bogu služijo; Marija pomenja tiste, kateri si, odločeni od vseh skrbi, zlo prizadevajo svojo dušo zveličati.

Kristijan! ti moraš v mnogih opravkih biti na svetu, pa tudi za zveličanje svoje duše moraš skrbeti. Če dolžnost svojega stanu ne spolnuješ, ne moreš biti dober; ne moreš kakor puščavniki v kaki jami tičati, le moliti in premišljevati; če le delaš, pa ne moliš, nisi dober kristijan; če le moliš, pa ne delaš, nisi Bogu všeč. Kaj ti je storiti? Skrbi Marto in Marijo ob enem posnemati. Ni li to mogoče? Ni nemogoče. Pridno delaj po svojem poštemem stanu, v svojih opravkih nosi Boga v srcu in v vsem njegovo voljo dopolnui; delaj, kar ti Bog zapové, in skrbi zmiraj za svoje zveličanje. V svojih delih bodi potrpežljiv, Bogu daruj svoja dela in svoje trpljenje, pa varuj se, da posvetne skrbi tvojega srca ne prevzamejo, ne omotijo in ne odvrnejo od božje službe. V svojih opravkih nikdar ne pozabi, kar je Jezus Marti rekel: „Le eno je

potrebno“. Res je to. Kaj bi ti pomagalo veliko premoženje, skrbi in dela, ako bi dušo pogubil? Bodi tak, kakor te sv. Pavel uči rekoč: „Čas je kratek: tedaj naj bodo, kateri jokajo, kakor da bi ne jokali; kateri se veselé, kakor da bi se ne veselili; kateri kupujejo, kakor da bi ne imeli; kateri svet uživajo, kakor da bi ga ne uživali; zakaj podobna svetá prejde.“ I. Kor. 7, 29 — 31. Sv. Pavel hoče reči: „Odloči se z ljubeznijo od sveta, nadloge naj ne potlačijo tvojega srca, dobrote naj te ne motijo, vse mine na svetu; torej skrbi srečno večnost zadobiti.“ Če to delaš, boš Marto in Marijo ob enem posnemal.

Preden je Jezus mrtvega Lazarja obudil, se je zjokal, da bi vsi spoznali njegovo veliko ljubezen do njega, in je skazal svojo neizrečeno milost do vseh. Lazar je le po telesu bil mrtev; vendar se je Jezus zjokal, ker je pomenil grešnike duhovnega življenja potrebne, do katerih bo Jezus skazal sosebnost usmiljenja, ako hočejo spokorno živeti. Jezus je s krepkim glasom zaklical: „Lazar, pojdi vunkaj!“ Zakaj je Jezus krepko zaklical? Lazar je bil že štiri dni prej umrl in je bil podoba grešnikov, kateri so se že zdavnej od Boga odločili. Veliki glas Jezusov pomeni, pravi sv. Janez Krizostom, da so oni mogočne in sosebne milosti Jezusove potrebni, brez katere ne morejo z navadno pokoro vstati. Je-

zusu je vse mogoče; vendar grešnik, v hudih navadah zakopan, se brani pokore in se ne spreobrne, če ga mogočna milost ne odloči od zapeljivih reči. Grešnik! pridruži svoje solze solzam ljubeznivega Jezusa, da boš milosti deležen.

Molitev.

O Jezus! blagor človeku, do katerega imaš ti dopadenje. Pa kaj je v človeku tvoje ljubezni vrednega, če ga ti s svojo gnado vrednega ne storiš? Kar ti dopade, je le od tebe; stori me toraj svojega dopadljivega služabnika in ne zapusti me nikdar. Vse reči me motijo in omagujejo; svet mi nakopava dosti škodljivih skrbi, hudič me nevarno skuša, poželenje dela vse skušnjave nevarnejše, in pogubljen bom, ako mi dobrotljivo ne pomagaš. Vem: le eno je potrebno, pa le nepotrebne potrebe si tukaj izmišljujem, in kar bom v večnosti potreboval, puščam v nemar. O dobrotljivi Gospod! pokliči me vunkaj iz teh zmot s svojo vsegamogočno milostjo, da le tebi živim. Kakor si dobrotljivo uslišal močne želje svojih prijateljic Marte in Marije, in njih mrtvega brata Lazarja obudil, tako oživi mene na prošnje tvojih svetnikov s svojo milostjo, in ohrani me v svoji ljubezni, da te vekomaj hvalim. Amen.

Devica berejo danes:

Sveta Proba.

Sveta Proba je bila Rimska devica, hči bogatega in mogočnega oblastnika Simaka, mlajšega imenovanega. Leto njenega rojstva se ne more natanko vedeti, bila je rojena okoli 500 let po Jezusovem rojstvu. Imela je doma svete izglede vseh krščanskih čednost; pa premalo ji je bilo tako živeti, kakor drugi dobri živé, temuč želela je in si zelo prizadevala, popolnost doseči. Bog ji je dal sosebnost milost, in s pomočjo njegove milosti je dobro pripravno voljo imela. Lahko bi se bila bogato omožila ali doma v mehkobi živela, ker je bil njen oče silno bogat in mogočen; pa raji si je izvolila poniževanje Jezusovo, in je njemu svoje devištvo za vselej obljubila. Da bi po svojem poklicu in po svoji obljubi zvesto živela; bila je rada samotna, je pridno delala, goreče molila, se s postom pokorila, in zmiraj skrbela, svojemu božjemu ženinu dopasti. Le Jezusu in Mariji, ne ljudem, je skrbela dopasti. Da bi po potu pravice in čistosti stanovitno in brez zmote hodila, je želela razsvetljenega duhovnega očeta najti, in ga je našla, namreč sv. škofa Fulgencija, kateri je bil iz Afrike na otok Sardinijo zavoljo vere poslan. Njemu je z vsem spoštovanjem pisala in ga ponižno pro-

sila, da naj jo uči, kako bi živela po volji božji. Sv. škof Fulgencij je bil njene prošnje vesel, ji je pisal in jo učil.

Ta sveta devica je visoko cenila prejeta pisma svojega duhovnega očeta, in Boga hvalila in prosila, da naj ji pomaga po vseh prejetih naukih zvesto živeti. Bog je njene ponižne prošnje uslišal, jo s svojo milostjo napolnil, s katero je bila zgled globoke ponižnosti in sosebne čistosti. V sredi velicega Rimskega mesta, v katerem je bilo še dosti spačenih nevernikov in slepih krivovercev, tudi ne malo hudobnih kristijanov, je bila vsa čista in nedolžna. Akoravno je bila silno bogata, je le ponižne oblačila nosila, in je bila rada služabnica svojih služabnic. Bila je v številu modrih devic, in s svetilom goreče ljubezni zmiraj pripravljena Jezusu ženinu naproti iti. Bog je to svojo zvesto služabnico z veliko nadlogo obiskal. Oblastnik Simak, njen dobri oče, in Boezi, njene sestre Gale mož. sta bila pri krivovernem kralji Teodoriku krivično zatožena, in od njega v smrt obsojena. Sv. Proba, polna žive vere, pokorščine in potrpežljivosti, je molila nezapopadljivo modrost božjo, in se ji popolnoma podvrgla. V vseh dobrih delih je stanovitna ostala do smrti, katera je bila okoli l. 550.

Nauk.

Kakošne naj bodo device.

Sv. Proba je skrbela s čisto dušo in s čistim telesom božjemu ženinu Jezusu dopasti, in mu je dopadla. Da bi varnejši živel, je sv. škofa Fulgencija prosila, da naj jo uči, je od njega prejemala svete nauke in jih zvesto spolnovala. Zapopadek teh svetih nauk bo tukaj popisan, da device vedó, kako Bogu dopasti.

Sv. Fulgencij uči sv. Probo najprej spoznati devištva vrednost, in pravi, da je devištvo prečistemu Bogu najbolj všeč, da človeka dela angelom podobnega, in da so čiste duše prijetne neveste Jezusove. „Ni zadosti, pravi on, da je telo čisto, tudi duša mora biti čista; ne le z nesramnimi deli, tudi z nečistimi željami se pri Bogu čistost zgubi. Kdor pa je čistega telesa in sramožljive duše, ni še Bogu všeč, če se napuha ne varuje; želje do človeške hvale ognjusijo človeka, čeravno čisto živi. Pokorjenje pomaga čistost ohraniti; ponižna oblačila, samotno življenje, slabe jedi, majhen počitek, vedno delo in kaj tacega je potrebno; pa naj se varuje, pri tem hvale iskati. Če je telo v pokori, duša pa prevzetna, kaj pomaga?“ Piše ji: „Varuj se vsega, kar tvoje telo grešno ali nepotrebno veseli, ker Jezus, tvoj ženin, pokorjenje ljubi.

Sv. Pavel je od sebe djal: Tarem svoje telo in ga v sužnost devam, da zavržen ne bodem. On je obsodil premehko vdovo rekoč: Vdova, katera v sladnosti živi, je živa mrtva. Kaj pa je reči od device, če v sladnosti živi?“

Dalje jo Fulgencij uči: „Pôsti se rada, pa, kolikor zamore moč tvojega telesa prestat; mehko življenje in obilen živež dela telo duši nepokorno, preojstro pokorjenje preveč oslabi telo. Tvoja oblačila naj bodo ponižna; če obilno skrbiš za snažnost svojega telesa, boš ljudem, pa ne Jezusu dopadla. Z nesramožljivimi oblačili bi sejala skušnjave in priklicala božje maščevanje. Ne ravnaj se po družih, ampak sodi se po zapovedih; nisi še dobra, ako so druge slabejši od tebe, temuč če si res dobra pri Bogu. Kdor je bolehen, ni zdrav, ako je kdo drug smrtno bolan; kdor ima kalne oči, ne vidi čisto, ako je kak drug slep. Varuj se napuha, in vedno prosi po Jezusu Kristusu obilnejše milosti.“

„Bodi v ponižnosti ukoreninjena, in le tako boš velike božje milosti deležna; le če si uboga v duhu, boš v nebeško kraljestvo prišla. Božja beseda in tvoja slabost ti pričujete, da si zmiraj milosti in varnosti potrebna. Bodi lačna pravice, sama iz svoje moči ne moreš pravična biti, tedaj se vedno ponižuj, vedno upaj v božjo milost, zmiraj prosi in se očiščuj, da boš Jezusu prijetna.

Z vero in čistostjo si Jezusu zaročena; pa ne mogla bi ga ljubiti, ako bi ne bil on prej tebe ljubil. Jezus, nebeški kralj, te je našel prazno vsega dobrega; on te je obogatil, njegovo je, kar imaš, in njega hvali. Spomin njegove milosti naj zmiraj bo v tvojem srcu; tako boš ponižna, in ponižnost te bo ohranila čisto. Če si Jezusu resnično hvalježna, se boš skrbno varovala, ga z nezvestobo žaliti. Premišljuj svoje slabosti, in Jezusa prosi pomoči; le on daje voljo in moč, dobro delati. Premisli nevarnosti, v katerih se znajdeš; slaba si in v sredi prekanjenih hudih sovražnikov; če si tudi zdaj dobra, zamoreš grešiti in se pogubiti, ker je čistosti sovražnik, hudo poželenje, v tebi. Ponižna bodi, vedno moli, zmiraj čuj; tako boš vse skušnjavce in skušnjave premagala. Če to delaš, boš šla v nebeško kraljestvo, kjer nobene skušnjave ne bo; če si Jezusu zvesta, boš v njegovi časti nasitena.“

To je le nekoliko svetih nauk, katere je sv. Fulgencij pisal sv. Probi. Ti te uče, da ni zadosti le zunanjih in očitnih grehov se varovati, ampak tudi notranjih se moraš varovati. Ni jih malo nečistih duš v čistem telesu, katere so Jezusu zoprne. Sv. Fulgencij uči, da moraš svoje nepokorno telo pokoriti in ga ponižno oblačiti, da ne daje pohujšanja ne tvoji duši, ne ljudem. Da boš mogel v

ponižnosti vkoreninjen biti in iz ponižnosti goreče moliti, se tudi priložnosti varuj in zmiraj čuj, da ne padeš v pogubo. Če si premalo sramožljiv, če drugim želiš dopasti, če si rad v slabi družbi, nesreče iščeš in jo boš našel. Sv. Pavel pravi: „Velik zaklad imamo v prstenih posodah.“ II. Kor. 4, 7. Res je to, in ravno zato pravi sv. Hieronim: „Čistost je težka čednost, zato je redka.“ Človek je slab, sovražnikov je dosti, kdor skrbno ne živi, hoče obropan biti, in bo obropan, kakor vsakdanje nesreče obilo pričujejo.

Molitev.

O Jezus, presveti ženin čistih duš! usmili se me nespametnega grešnika, daj mi milost, spoznati skrito lepoto ljube čistosti, in v njej živeti. Glej, tvoji bogaboječi služabniki in tvoje bogaboječe služabnice so goreče skrbeli, s čisto dušo in s čistim telesom ti dopasti, vendar so zmiraj trepetali; jaz pa, ves poln grdega ognja, se malo varujem in bojim. Žalostna skušnja me je že prepričala, da v skušnjavah ne ostanem stanovit, vendar le skušnjav iščem. O Gospod! več ne bom tako živel; s tvojo pomočjo bom delal, kar je sveti Fulgencij učil, in kakor je tvoja sveta služabnica Proba živela. O velika božja prijateljica! priporoči me

Jezusu in Mariji, in sprosi mi milost, da Jezusu, nebeškemu kralju, in Mariji, njegovi prečisti materi, s čistim življenjem dopadem. Amen.

Sveta Afra.

Sv. Afra je bila rojena na Nemškem v velikem mestu Augsburgu od nevernih staršev. Tudi ona je nekaj časa bila v tej slepi veri in je malike molila, silno grdo in nesramno je živela, predenj je pravega Boga spoznala; vsemu mestu je bila v pohujšanje. Bog ji je iz sosebne milosti mogočno milost dal; z njo se je popolnoma poboljšala, svoje grehe vedno sovražila in pokorila, tudi svoje življenje dala za vero. Pravijo, da je Narcis, mestni škof, njo in vso hišo spreobrnil. Ko je s pomočjo milosti teže svojih grehov spoznala in obžalovala, je hitela odpraviti grehi pridobljeno bogastvo; ubogim je obilno pomagala in ob kratkem vse razdala, kar je krivično pridobila. To je bilo ne le hvale vredno, ampak tudi potrebno, ker je z grehi pridobljeno blago krivično, in se ga prav spreobrnjeni grešnik hitro znebi. Kdor je dal denar ali kaj drugega za prepovedane reči, je nevreden ga nazaj dobiti; kdor ga je vzel, da bi grešil, ga ne sme obdržati: to gre ubogim, kakor je sv. Afra storila, brž ko ne od sv.

škofa Narcisa in od svoje vesti naučena. Popisovanje njenega življenja tudi pričuje, da je veliko ubogih vernih, katerim je denar ali blago ponudila, se branilo ga vzeti, ker so vedeli, da ga je s grehi zaslužila; komaj jim ga je posilila in slehernemu goreče naročila: „Usmiljenega Boga prosi, da naj mi grehe odpusti.“

Neverni cesar Dioklecijan je verne po vsem cesarstvu zelo hudo preganjal; pa njegova neusmiljena sila je razodevala neizrečeno moč milosti božje nad svetniki. Tudi v mestu Avgsburgu je bilo oklicano in oostro napovedano, malike moliti. Mestni oblastnik je bil neusmiljen malikovalec Gaj. Ta je brž zapovedal, sv. Afro pred se pripeljati. Vprašal jo je več reči, potlej nagovarjal, da naj malike moli. „Če jih moliš, ji je rekel, boš smrti odšla; če ne, boš umorjena“. Odgovorila mu je: „Sem že preveč svojega Boga razžalila; nočem poprejšnjim grehom z drugimi teže pridevati; rajši umrjem, da mi, v svoji krvi oprani, Bog odpusti, kar sem s svojim telesom hudega storila.“ Sodnik ji je rekel: „Sem slišal praviti, da si nečisto živela; če je to res, Bog kristijanov za te ne mara, in ti je prazno va-nj upati.“ Sv. Afra mu je odgovorila: „Moj Gospod Jezus Kristus je djel: Sem prišel na svet zavoljo grešnikov. Očitna grešnica je pri njegovih nogah svoje

grehe obžalovala in odpuščanje dosegla; tudi meni bo milostljiv in mi bo grehe odpustil.“ Slepí sodnik jo je nagovarjal spet ko prej, da naj v grehih živi, da bo dosti prijateljev imela in obogatela. Ona mu reče: „Kar sem z grehi pridobila, sem ubogim razdala; kako bom spet slabo živela, ker nepripuščene dobičke sovražim? Jaz nisem krščanskega imena vredna, pa božja milost je večja od mojih grehov; tudi upam, da mi bo moje današnje pričanje pripomoglo odpuščanje grehov zadobiti. Moje upanje je le Jezus, kateri je na križi desnemu razbojniku grehe odpustil.“

Oblastnik Gaj je sv. Afri hude bolečine napovedal, ako ne bo ubogala, in pristavil: „Vpričo vsega mesta boš zasramovana, če nepokorna ostaneš.“ Odgovorila mu je: „Le svojih grehov se sramujem, družega nič.“ Sodnik se je ves razsrdil in ji rekel: „Kaj se hočem več s teboj prepirati? kratko ti rečem, moli malike, ali boš umrla.“ Umreti želim, odgovorila mu je srčno, da me smrt v večni mir prenese.“ Sodnik je nad njo zaupil: „Ubogaj, če ne, boš živa sožgana!“ Še srčneje odgovori: „Naj moje grešno telo bolečine trpi, da le duša od Boga ne odstopi.“ Na to jo je neverni sodnik obsodil rekoč: „Afra, nepoštена ženska, ki naše bogove zaničuje, bodi živa sožgana.“ Služabniki nevernega sodnika so jo brž peljali k smrti, k

stebru privezali in grmado okoli nje nanесли. Sv. Afra je tako molila: „O Gospod Jezus Kristus, ki ne želiš smrti grešnika, ampak da se spreobrne, odpusti mi moje velike grehe! Iz vse duše ti dam svoje življenje v dar, in te prosim, da ta ogenj, v katerem bom zdaj umrla, me obvaruj večnega ognja. Amen.“ Neverniki so grmado zažgali, in v božji hvali je Afra veselo umrla. Tri njene deklet, poprej v grehih, potem v pokori tovaršice, so njeni tudi spreobrnjeni materi vse to povedale in ponoči ostanke njenega trupla pokopale; pa zavoljo tega usmiljenega dela je sodnik tudi njo ukazal umoriti. To se je godilo leta 304 po Jezusovem rojstvu.

Nauk.

Nečistost je velik greh.

Sv. Afra je poprej nečisto živela; pa temu se ni tolikanj čuditi, ker je bila od nevernih starišev, je med neverniki prebivala, pravega Boga ni poznala, zapoved ni vedela. Ko je bila od svete vere razsvetljena, je ne le pošteno, ampak tudi sveto živela, svoje grehe vedno sovražila, in rajši umrla, ko grešila.

O kristijan! morebiti si, kakor ona, živel in sužnik bil svojega grdega poželenja, pa je ne posnemaš v pokori. Ona je bila v

neveri, ti pa si v sveti veri Jezusovi, veš in zmiraj slišiš, da je nečistost velik greh; vendar se ga malo bojiš, ali ga zagovarjaš. Res, nečistost je velik greh, zlasti pa pri kristijanih, ker so Jezusovi udje. Sv. Pavel pravi; „Nečistost ne bodi zeló imenovana med vami, kakor se svetim spodobi.“ Ef. 3, 5. Zdaj je ves svet poln tega greha in nesramnega govorjenja; tudi nedolžni otroci so pohujšani, ter med odraščenimi ni skoraj več sramožljivosti. Sužniki grde nečistosti se nočejo ne le spokoriti, tudi nečistost zagovarjajo rekoč: „To je mala reč, ali: ni greh.“ Grdi besedniki ostudnega nečistega greha ne bodo obsojenju odšli, ker hudobno pravijo: „Nečistost ni greh.“ Sv. Pavel pričuje: „Ne mehkužniki, ne nečistniki ne bodo kraljestva božjega posedli.“ I. Kor. 6, 10.

Nečistnik je malikovavcu podoben. Sv. Pavel pravi od požrešnikov: „Njih bog je trebuh.“ Filip. 3, 19. Ravno to se sme od nečistnika reči. Kar človek bolj ljubi, to je njegov bog ali namesti Boga. Malikovavec moli stvari, nečistnik meso; tedaj je malikovavec. Nobena grešna zaveza ni skoraj hujši od tiste, katero nečista ljubezen napravi. Nečistnik je izmed vseh grešnikov malikovavcu najbolj podoben. Malikovavec ima malike lesene, kamnate, bronaste, srebrne, zlate, jih moli, jim daje svoje srce, se pred njimi po-

nižuje; nečistnik ima malika iz mesa, ga ljubi, ga časti, mu daje svoje srce, pokoj, dobro ime, premoženje in tudi dušo. Ali se ne pravi to: odvrniti se od Boga? Prav je Job govoril: „Nečistost je velika hudobija.“ Job 31, 11. Sv. Peter pričuje: „Gospod bo prihranil krivične k trpljenju, zlasti tiste, kateri po mesu v poželenju nečistosti živé“. II. 2, 9, 10.

Nečistost je pri kristijanih hujši greh, ker so v sveti Jezusovi krvi posvečeni, so njegovi udje in prebivališče sv. Duha. Nečistost je nevernikom prepovedana, kristijanom je ojestrejšje prepovedana. Tako govori sv. Pavel: „Ne veste, da ste tempelj božji in da Duh božji v vas prebiva? Ako bo kdo božjemu tempelju nečast storil, ga bo Bog končal; zakaj svet je tempelj božji, in to ste vi.“ I. Kor. 3, 16, 17. Dasiravno so sveti zakramenti k posvečevanju duše, je vendar pri njih prejemanji tudi telo nekoliko posvečeno, tedaj je tudi telo časti vredno. Kaj bi rekel, ako bi videl kelih ali kako drugo posvečeno posodo v blato vreči? Kako pa ti grešiš, če svoje posvečeno telo z nečistostjo osramotiš? Časti svoje telo, katero je prebivališče duše in posoda svetega Jezusovega telesa. Ravno to zapove sveti Pavel: „To je volja božja, da se nečistosti zdržite; da vé vsak med vami svoje telo ohraniti v svetosti

in časti, ne gnan od poželjenja, kakor neverniki, kateri Boga ne poznajo.“ I. Tes. 4, 3—5.

Velike kazni v svetem pismu popisane. s katerimi je Bog nečistnike oestro pokoril, pričujejo od hudobe nečistega greha; pa od teh kazni bo drugikrat rečeno. Lepo te prosim, o ljubi kristijan! ne zavrzi svoje neumrjoče duše zavoljo svojega slabega telesa; čuj nad seboj, moli, premišluj, bodi sramožljiv, varuj se hudih priložnosti in vsega, kar te v nečistost napeljuje. „To je volja božja, vaše posvečenje, da se nečistosti zdržite; zakaj Gospod je tega maščevalec.“ I. Tes. 4, 3, 6.

Molitev.

O moj Bog! ti spoznaš bolj ko jaz veliko slabost in spačenost vsega človeštva; vendar si nečistnike strašno pokoril, da bi se nobeden s svojo slabostjo ne izgovarjal. Jaz sem poln grdega poželjenja, vendar z amore s pomočjo tvoje milostje čisto živeti; sam sem tedaj svojih padcev kriv, ker pri tebi ne iščem pomoči. Ne le pri tebi pomoči nisem iskal, nakopaval sem si še sam skušnjave. Zavoljo svoje velike slabosti sem dolžan varno živeti, pa sem nevarnost neumno iskal, ložej grešiti; kako se bom s svojo slabostjo izgovarjal? O Gospod! pomagaj mi spačenemu človeku po svoji veliki milosti, in daj

mi po tvoji sveti volji čisto živeti. Veliko mladih je s pomočjo tvoje milosti čisto živelo, s tvojo milostjo tudi jaz zamorem. O sveta Afra! ki si od Boga po Jezusu milost pravega spreobrnjenja milostljivo prejela, bodi moja pomočnica pri usmiljenem Bogu, da mi dá milost, po svojem poklicu čisto živeti; tudi me priporočuj prečisti devici Mariji, katera je usmiljena mati pokore željnih grešnikov, zakaj ona veliko zamore pri Bogu, in mi lahko sprosi obilno milost, svoje življenje poboljšati in sveto živeti, da usmiljeno sodbo od Jezusa zaslišim. Amen.

Ob $\frac{1}{2}$ 3. uri se moli sv. križev pot. — Na deželi je po križevem potu navadno govor ali premišljevanje, po govoru litanije in sv. blagoslov.)

Ob 5. uri beri iz

Tomaža Kempčana prve knjige, 23. poglavje :

Misli na smrt!

1. Kmalu boš umrl, premisli tedaj, kako živiš; danes je človek in jutri ga ni več. In če le izgine izpred očíj, izgine tudi iz spomina. — O kako topo in trdovratno je srce človeško, ki misli le na sedanje, za prihodnje pa nič ne skrbi!

Kar misliš in delaš, delaj, kakor bi že danes moral umreti. Ko bi imel čisto vest, bi se tudi toliko smrti ne bal. — Boljše bi

bilo grehov se varovati, kakor pa bežati pred smrtjo. Če nisi danes pripravljen, kako boš pa jutri? Juteršnji dan ni gotov; kdo ve, ali ga doživiš?

2. Kaj pomaga dolgo živeti, ako se pa tako malo poboljšamo? Ah, dolgo življenje nas pač malokedaj poboljša. pogosto pa le še bolj zadolži. O da smo vsaj en dan prav preživeli na tem svetu!

Marsikdo šteje leta svojega spreobrnjenja, toda pogosto je le majhen sad njegovega poboljšanja. Ako je umreti strašno, je morda dolgo živeti še nevarnejše. — Srečen, kdor ima vedno pred očmi svojo smrtno uro in se vsak dan pripravlja na smrt! Če si videl kedaj koga umirati, spomni se, da se boš ti preselil po isti poti.

3. Zjutraj misli. da morebiti večera ne doživiš; na večer pa si jutra ne obetaj! Vedno bodi tedaj pripravljen in živi tako, da te smrt nikoli ne najde nepripravljenega.

Veliko jih umrje nagloma in neprevi-deno. Zakaj ob uri, ob kateri ne mislimo, pride Sin človekov. — Ko pride zadnja ura, boš mnogo drugače mislil o svojem preteklem življenju in zelo ti bo žal, da si bil tako zanikern in mlačen.

4. Kako srečen in pameten je, kdor se v svojem življenju prizadeva tak biti, kakoršen želi biti ob smrtni uri! Zakaj veliko upanja

ima, da bo srečno umrl, kdor popolno zaničuje posvetno in goreče hrepeni v čednostih rasti; kdor ljubi ostrost, dela pokoro, ročno posluša, sam sebe zatajuje in vse zopernosti prenaša iz ljubezni do Kristusa.

Dokler si zdrav, lahko storiš veliko dobrega, toda v bolezni ne vem, koliko boš mogel. Malokoga poboljša bolezen, kakor se tudi malokedaj posveté, kateri radi hodijo po božjih potih.

5. Ne zanašaj se na svoje prijatelje in bližnje in ne odkladaj svojega zveličauja na prihodnost, kajti ljudje bodo hitreje na-te pozabili, kakor misliš. Bolje je zdaj še o pravem času poskrbeti in kaj pred seboj poslati, kakor pa zaupati na pomoč drugih. Če zdaj ti sam za-se ne skrbiš, kdo bode še le pozneje skrbel za-te?

Zdaj je čas zeló drag, zdaj so dnevi izveličanja, zdaj je prijeten čas! — Toda žalibog, da bolje ne rabiš časa in se ne potruдиš, da bi večno živel. Pride čas, ko si boš želel en dan ali le eno uro za poboljšanje, pa ne vem, če jo boš dobil.

6. O predragi, kakošne nevarnosti bi se ti rešil, kakega strahu se iznebil, ko bi zdaj vedno bogaboječe živel in na smrt mislil! Glej, da zdaj tako živiš, da se boš ob smrtni uri rajši veselil, nego tresel. Zdaj svetu odmiraj, da takrat s Kristusom oživiš! Zdaj

zaničuj vse, da brez zadržka prideš h Kristusu. Zdaj pokori svoje telo, da boš potem imel trdno zaupanje!

7. O nespametnež, zakaj si obetaš še dolgo življenje, ker še enega samega dneva nimaš gotovega? Koliko se jih je že goljufalo in šlo nenadoma iz sveta! — Kolikrat si že slišal praviti, da je eden padel pod mečem, drugi utonil, tretji z višine padel ter si zlomil tilnik; zopet drugi je pri jedi strepetal ali umrl med igranjem. Eden izgubi življenje v ognju, drugi v boju, tretji v kugi, četrti pri roparskem napadu in tako je konec vseh smrti in — življenje človeško izgine urno kakor senca.

8. Kdo se te bo spominjal po smrti in kdo molil za-te? Delaj, predragi, zdaj delaj, kolikor moreš, ker ne veš, kedaj umrješ in kaj te čaka po smrti. Nabiraj si neminljivega bogastva zdaj, dokler imaš čas. Le na svoje zveličanje misli in samo zato skrbi, kar je božjega!

Nabiraj si zdaj prijateljev, časti svetnike božje in posnemaj njih dela, da te onemoglega v tem življenji sprejmejo v večna svoja bivališča. Na zemlji živi kakor popotnik in tujec, komur posvetna opravila niso nič mar. Ohrani čisto srce in dvigaj se kvišku k Bogu, ker tukaj ti ni vedno ostati. Tje pošiljaj vsaki dan

svoje molitve in vzdihljeje s solzami, da bo tvoj duh vreden, po smrti srečno preseliti se h Gospodu. Amen.

Sklep.

Smrt je gotova, smrt je strašna, smrt je blizu! Ah, strašne resnice in jaz tako redko mislim na-nje! Umreti moram, pa ne vem kedaj, rad vem kje, ne vem kako? Kaj, če me smrt prehiti? Tega ne dopusti dobri Bog! Jaz pa se hočem vsak dan za smrt pripravljati; rad bom mislil na Jezusovo smrt, rad bom obiskoval bolnike, rad molil pri umirajočih, mrtve pokopaval in ranjcih se spominjal v molitvah, da tudi meni Bog milostno podeli srečno zadnjo uro. — Ali sem pripravljen, če me Gospod zdaj le pokliče?

Ob $1\frac{1}{2}$ 6. uri beri:

Tretje premišljevanje.

Smrt lenega kristijana.

Prvi del.

Nesrečna smrt je najhujša nesreča, ker je pot v pekel ali v večno pogubljenje; niso pa samo najhudobnejši ljudje vrženi v pekel, ampak tudi mlačni in leni, ker ne ljubijo

Boga in zapoved ne spolnujejo iz ljubezni do njega. Veliko jih je, ki se nedolžne štejejo, dasiravno so nevredni kristijani, ker lenoba je greh in veliko grehov izvir. „Vsako drevo, ki dobrega sadu ne rodi, bo izsekano in v ogenj vrženo.“ Luk. 3, 9.

Ljubi bralec! premisli lenega kristijana nevarno bolnega in že blizo smrti, da se zmodriš. Njegovo telo je bolečin polno, njegova glava zmešana, težko govori in pokoja nima, ker ga telesne bolečine in dušne bridkosti nadlegujejo. Njegova največja bridkost je to, da je njegovo življenje dobrih del prazno bilo, da se smrt bliža in ne vé, kako bi obsojenju odšel. Ker se grozno boji umreti, skrbno išče, kar mu zamore življenje zdaljšati, in ker toliko skrbi za telo, pušča dušo v nemar, in od svoje prejšnje lenobe ne odstopi. Prijatelji in domači iz neumne ljubezni do njega podpirajo njegovo upanje, da se bo ozdravil, in bojé se mu odkrito povedati, da je njegovo življenje v bližnji nevarnosti; mu nočejo reči, da naj se pripravi, svete zakramente prejeti in v večnost iti, da ga ne žalijo. Če mu ravno prijatelji in domači povedati nočejo, da ne bo dolgo živel, nekoliko njih misel pozna, ker jih žalostne in nepokojne vidi. Včasí upa, da se bo ozdravil, včasí misli, da bo umrl, in pravi: Kakošna bo z mojo dušo? V smrtni nevarnosti veliko

več grehov vidi, ko prej, in veliko manj dobrega, kakor je prej videl, in ga grozno skrbi.

Sveti Hilarijon puščavnik, ko je blizu smrti bil, se je nekoliko bal, pa je upanje obudil v usmiljenega Boga, in upljivo rekel: „Duša moja! sedemdeset let služiš Bogu in se bojiš?“ Len kristijan ne bo mogel tako reči, temuč bo djal: „Mlačen sem zmiraj bil, Bogu nisem služil, in kaj bom njemu, pravičnemu sodniku, odgovoril?“ Premislil bo on velike dobrote, katere je po Jezusu prejel in svojo nehvaležnost; premislil bo svoje slabe molitve, mlačno prejemanje sv. zakramentov, opuščanje zapovedanih dobrih del in drugo; skrbi ga, popravil bi rad vse, in ne vé, kako.

Če ti, kristijan, mlačno živiš, se hitro in resnično poboljšaj in ne odlašaj do zadnje bolezni, ker morda ne boš mogel; če zdaj nočeš, bo čas prišel, da ti več časa ne bo.

Zdihljeji.

Gospod, ako bi jaz sedaj blizu smrti bil, oh! kako velike britkosti bi v svojem srcu imel? Zdelo se mi je, da zadosti pravično živim, ko pa smrt premislim, spoznam in vem, da moje življenje ni večnega plačila, temuč večnega pokorjenja vredno. Usmiljeni Bog, zahvalim te, da mojo dušo razsvetliš in da mi daš odlog, svoje življenje poboljšati,

kar bom s tvojo pomočjo storil, in tebi stanovitno služil. Vstvaril si me, da vedno delam v tvojo čast in v svoje zveličanje, in se ne bom posihmal temu svetemu namenu vstavljaj, ampak ljubil te bom, in ti služiti hočem vse dni svojega življenja, da, ko se bo moja duša od sveta ločila, milost najde pri tebi. Amen.

Drugi del.

Dokler je človek mlad, zdrav in močen, mu ni mar smrti premišljevati, in strah ne brzda njegovega poželjenja. Vidi veliko ljudi hudobno in neskrbno živeti, in on tudi živi po natori; kader se pa smrt bliža, njegova duša spregleda, ker hudo poželjenje nima moči v njem, ker se loči od sveta in se pravične sodbe božje boji; vse drugačno vidi svoje pretečeno življenje, in vse drugače sodi svoja dela. Dokler je njegovo poželjenje močno bilo, je bil po ljubezni in vživanji počutnih dobrot zmoten; verske resnice so malo moči imele v njem; zaničeval je tiste, ki so pobožno živeli; hvalil je norosti in ničemurnosti sveta, poredko prejemal svete zakramente, opravljal na videz krščanske dolžnosti, in se pravičnega mislil, ker ni bil najhudobnejši na svetu; vse drugače pa misli, ko je smrt blizu, zdaj ga skrbi in zdihuje, ker je prepričan, da

ni prav živel. Sv. Siloe, puščavnik, je v sedanji bolezni jokaje rekel: „Želim še nekaj časa živeti, da se obilnejše pokorim, ker se nisem, kolikor zdaj želim.“ Če je on, zvesti služabnik božji, to mislil, kaj bodo pa posvetnjaki mislili in rekli?

Kristijan! ne ljubi zmote, nevednosti in slepote, da ne boš prepozno žaloval. Če boš blizo smrti svoje dušne oči odprl, ne boš morda milosti dosegel, in boš v bližnji nevarnosti večnega pogubljenja. Vera te uči, da tvoja duša je edina in neumrjoča, in da si dolžen za-njo vedno skrbeti; zakaj pa za vse bolj skrbiš, ko za svoje večno zveličanje? Zdaj misli, želi in stori, kar boš blizo smrti želel, da bi bil storil; zdaj sovraži in zapusti, kar ti bo blizo smrti veliko bridkost nakopalo. „Delaj po moči, kar koli tvoja roka dobrega storiti zamore; zakaj v grobu, kamor hitiš, ni dela, ni razuma, ni modrosti. Sir. 9, 10. Skleni iz srca zvesto služiti Bogu in moli:

Zdihljeji.

Velika je, o Gospod, moja dosedanja hudobija, ne bom pa posihnjal tvojega prizanašanja v tvoje razžaljenje obračal. Zahvalim te za luč in moč, katero meni, svojemu nevrednemu služabniku, daješ v moje boljšanje. Velikokrat sem bil večnega pogubljenja vre-

den, čutim vendar dobroto tvoje neskončne milosti, da me k pokori kličeš in mi pomagaš. Ne gledaj moje hude nehvaležnosti in mojega velicega zadolženja, o Gospod! ampak gledaj zasluženje nedolžne krvi svojega edino-rojenega Sina Jezusa, mojega usmiljenega zveličarja. Daj mi milost, spokoriti se iz ljubezni do tebe, pokori in trpinči me z nadlogami v moje zveličanje pomagljivimi, da se tukaj očistim in v tvoje kraljestvo pridem. Amen.

Tretji del.

Bolniku, ki je bil v opraviu svojega zveličanja len in nemaren, bodo vse reči nadležne. Pekel ga bo spomin posvetnega veselja, po katerem je neumno hrepenel; pekkel ga bo spomin zapeljivih prijateljev, kateri so bili njegovih grehov tovariši; žalosten bo zavoljo svetih nauk, katerih poslušati ni hotel; bridkosti bo čutil, ker je svete zakramente mlačno prejemal; pobitega srca bo, ker ga je bolezen k postelji priklenila, in ni vaje trpeti; podoba križanega Jezusa ga bo s strahom napolnila, ker je vse drugače živel, kakor ga je Jezus z izgledom in z besedo učil. Premislil bo svoje pretečeno življenje, pravično sodbo božjo in neskončno večnost, in prestrašen bo rekel: „Neumnež! koliko lepih priložnost sem imel posvetiti se, in silil

sem se v bližnjo nevarnost večnega pogubljenja. Srečen bi bil, zdaj in vekomaj, ako bi bil po Jezusovih zapovedih zvesto živel, poslušal sem pa svoje hudo poželenje in hudobne tovariše, in ravno zatega voljo tolikanj pečenja zdaj trpim in bom morda trpel vekomaj.

Leni kristijan! premisli to, in varuj se, da v enake nadloge ne prideš. Če svoje lenobe ne opustiš, in boš v Boga klical, kadar te bo bolezen gnala iz sveta pred božjega sodnika, bo morda prepozno. Če se sedaj božji volji ne vdaš in do zadnje bolezní odlašáš služiti Bogu, boš enak človeku, kateri je v globoko jamo padel, in ne ve, kako bi smrti odšel; telesne bolečine, dušne bridkosti, kar si storil hudega in kar nisi storil dobrega, pretečeno, sedanje in prihodnje te bo obsulo, videl boš resnico Jezusovih besed: „Srečen je hlapec, katerega bo njegov gospod, kadar pride, čuječega našel: hudobnega hlapca pa bo odločil in njegovo plačilo dal s hinavci.“ Mat. 24, 46 — 51.

Koliko bi dal, da bi še nekaj časa imel, da bi svojemu razžaljenemu sodniku zadostil? Čas imaš zdaj, časa potlej ne bo, ampak iti boš moral v večnost, če hočeš ali nočeš, če si pripravljen ali nepripravljen. Če zdaj v lenobi živiš, kaj boš mislil, ko boš blizu smrti? Mislil boš: „Morda to noč umr-

jem; zdaj sem na svetu, in kmalo me ne bo; iz večnosti ne pridem nazaj, in kakošna bo? Ljubi moj! kar boš želel pri svetlobi goreče sveče, in ko ti bodo podobo križanega Jezusa podali, zdaj stori; opusti hude prilžnosti in vse grehe, odpusti sovražnikom, povrni krivično blago, ubogaj spovednika, moli goreče in živi krščansko.

Zdihljeji.

Usmiljeni Oče nebeški! ti nočeš mojega pogubljenja, temuč da se resnično spreobrnem in živim vekomaj pri tebi v tvojem kraljestvu; zato zdaj iz vsega srca pridem k tebi, in se nočem ločiti od tebe nikdar. Ko premislim težave in bridkosti umirajočega lenega kristijana, se moja duša prestraši; koliko se bom pa bal, kader bo moja smrt blizo, če se ne spokorim? Gospod! kader me bodo hudič, poželjenje, sladnost. tovariši i. t. d. skušali, ne zapusti me, in jaz s tvojo milostjo hočem vse skušnjave premagovati, da tebi dopadem in srečno umrjem. Amen.

Ob $\frac{1}{2}$ 7. uri moli:

Litanije

v čast svetega Vincencija Pavljanskega.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Bog Oče nebeški, usmili se nas!

Bog Sin, Odrešenik sveta, usmili se nas!

Bog sveti Duh, usmili se nas!

Sveta Trojica en sam Bog, usmili se nas!

Sveta Marija,

Sveti Vincencij Pavljanski,

Sv. Vincencij, že od otroških let moder,

Sv. Vincencij, že v otroških letih usmiljen,

Sv. Vincencij, od čede ovac izvoljen,
da bi pasel čedo Gospodovo,

Sv. Vincencij, v sužnosti prost,

Sv. Vincencij, pravičen, ki živi iz vere,

Sv. Vincencij, utrjen s sidrom krščanskega upanja,

Sv. Vincencij, ognja Božje ljubezni ves vnet,

Sv. Vincencij, poln priprostosti, odkritosrčnosti in strahu Božjega,

prosi za nas!

- Sv. Vincencij, kroták in iz srca ponižni
Kristusov učenec,
Sv. Vincencij, ki si se v duhu in na
telesu zatajeval,
Sv. Vincencij, ki si iz Duha Kristuso-
vega živel,
Sv. Vincencij, goreč za Božjo čast,
Sv. Vincencij, ki si bil ves goreč za
izveličanje duš,
Sv. Vincencij, ki si vedno sovražil in
zaničeval svet,
Sv. Vincencij, bogat krščanskega ubo-
štva,
Sv. Vincencij, ki si hrepenel po an-
gelski čistosti,
Sv. Vincencij, ki si s svojo pokorščino
v vsem zmagal,
Sv. Vincencij, v bridkostih od mladih
let,
Sv. Vincencij, ki si se varoval sence
hudega,
Sv. Vincencij, hrepeneč popolnost čed-
nosti doseči,
Sv. Vincencij, kakor skala nepremak-
ljiv v valovih svetá,
Sv. Vincencij, v svoji modrosti stano-
viten kakor solnce,
Sv. Vincencij, v vseh bridkostih naj-
potrpežljivejši,

prosi za nas!

- Sv. Vincencij, prizanesljiv in zelo usmiljen,
 Sv. Vincencij, najpokornejši sin katoliške cerkve,
 Sv. Vincencij, Rimskemu sedežu do smrti vdan,
 Sv. Vincencij, ki si studil krivoverske novosti,
 Sv. Vincencij, poklican ubogim evangelij oznanovat,
 Sv. Vincencij, duhovnim ljubeznjivi oče,
 Sv. Vincencij, modri ustanovitelj misijonske družbe,
 Sv. Vincencij, čujoč utemeljitelj hčerá krščanske ljubezni,
 Sv. Vincencij, ki si svoje vsakovrstne dobre dela učil,
 Sv. Vincencij, ki si z radovoljnim srcem ubogim pomagal,
 Sv. Vincencij, molitvi in oznanovanji Božje besede vdan,
 Sv. Vincencij, ki si vedno Kristusovo čednostno življenje posnemal,
 Sv. Vincencij, stanoviten do smrti,
 Sv. Vincencij, katerega smrt je dopadljiva bila pred Gospodom,
 Sv. Vincencij, ki si sedaj v ljubezni resnično vekomaj srečen,

prosi za nas!

Sv. Vincencij, da bi mi kakor zvesti otroci
izglede svojega sv. Očeta posnemali, prosi
za nas!

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe svetá, zanesi
nam, o Gospod!

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe svetá, usliši
nas, o Gospod!

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe svetá, usmili
se nas, o Gospod!

Ÿ. Pravičnega je Gospod po ravnem
potu vodil;

R. In mu je pokazal kraljestvo Božje.

M o l i m o.

O Bog, ki si ubogim v blagor in za
zboljšanje duhovščine v svoji Cerkvi novo
družino po svetem Vincenciju združil: daj,
te prosimo, da bomo tistega duha vneti tudi
mi ljubili, kar je on ljubil, in storili, kar je
on učil. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Ob 8. uri se moli skupno večerna molitev glej
stran 27 in se prebere **prvi del** premišljevanja, ki je za
jutre odločeno, namreč: »O posebni sodbi«.

Začni

Drugi dan

z jutranjo molitvijo, in moli, kakor stran
30 do 33.

Preberi sedaj:

Prvo premišljevanje.

O posebni sodbi.

Prvi del.

Dobro in potrebno je velikokrat premisliti pravično sodbo božjo, da zmiraj živimo v skrbi in v dobrih delih. Brž, ko se bo duša odločila, bo sojena, ne vemo pa kedaj bomo umrli, ker je zapisano: „Človekovi sin bo prišel ob uri, katere ne veste.“ Mat. 24, 44. Sodba bo gotova in pravična, in Jezus, kateri je umrl za vse ljudi, sodi vse ljudi, pravične in nepravične.

Kristijan! najprej premisli odhod tvoje duše iz sveta in nje prihod pred božjega sodnika. Po sedanjem dobrem ali hudem življenji boš v sedANJI bolezni več ali manj upanja imel, gotovo pa ne boš vedel, če boš pogubljen ali zveličan, in za to bo tvoja duša trepetaje šla pred božjega sodnika. Blagor tebi, če ga prijaznega najdeš, ker to bo zna-

menje večnega zveličanja; če ga pa srditega najdeš, ti bo znamenje večnega pogubljenja. Modri pravi: „Kralja prijazno obličje dá življenje: kraljevi srd je smrti oznanovavec.“ Prip. 16, 14 — 15. Ravno tako bo s teboj, da boš po božjega sodnika prijaznosti ali srdu vedel, kaj te čaka, večno zveličanje ali pogubljenje.

Zgodilo se je, da je nekateri hudodelnik lakote umrl, ali kako drugači sebe umoril, ker se je sodnika bal, in ker je vedel, da bo obsojen: koliko se otrok boji pred svojega razžaljenega očeta iti, in koliko ga v živo peče očetovo svarjenje in očitanje? Toliko se človek človeka boji, kateri nad njim oblast ima; koliko se boš pa ti Jezusa Kristusa, svojega vsegamogočnega gospoda in pravičnega sodnika bal, ako po njegovih svetih zapovedih ne živiš? Pozabiš zdaj njega, svojega sodnika, in zavoljo tega predrzno živiš, videl boš potem, koga si razžalil, ko boš pred-nj šel. Jezus, jagnje božje, ko je prej po hudobnih Judih in slepih nevercih veliko pretrpel, potrpežljivo trpi tebe, povrnjeno pa ti bo, ko k sodbi pojdeš, ker je resnično, kar sv. Pavel piše: „Nadloga in britkost čaka dušo slehernega človeka, kateri hudo dela. Rimlj. 2, 9.

Ko so Jožefovi bratje pri njem bili in iz njegovih ust slišali: „Jaz sem Jožef, vaš

brat, katerega ste v Egipt prodali. I. Mojz. 45, 4., so lno ostrmeli; hujše se boš prestrašil ti, Jezusa, svojega sodnika, zaničuješ, ko boš pred njegovo veličastvo prišel. Sv. Avguštin popisuje tvoj grozni strah, rekoč: „Nad teboj bo božji sodnik, pod teboj bo odprti pekel, na desni bodo tvoji neodpusčeni grehi, na levi tvoji tožniki, notri te bo vest tožila, in kam boš ubežal?“ Premisli in prosi:

Zdihljeji.

O Jezus moj, usmili se me! moj Bog, gospod in sodnik si ti, pa te vendar raji Jezusa imenujem, ker je to sveto ime polno milosti, sladkosti in upanja meni, nevrednemu grešniku, in ker ono mi oznanuje tvojo grenko smrt na križi, da bi jaz milost dosegel in ne umiral vekomaj v peklu. Odpuščanja nisem vreden, ker sem zaslužil, da me med proklete duhove obsodiš, upam vendar v tvojo neskončno milost, vpričo tebe ponižno klečim, in te jokaje prosim, da mi daš duha pokore in odpuščanje grehov. Pri sodbi mi bodo tvoje globoke rane v veliki strah, ako se zdaj spokoriti nočem, zdaj mi one oznanujejo milost, če se spokorim; v nje pribežim, in odpuščanja grehov prosim za voljo njih, da se poprijaznim s teboj, in tvojemu pravičnemu srcu sodnji dan ubežim. Amen.

Drugi del.

Božji sodnik, Jezus, bo vsakega pravično sodil in vsacega grešnika prepričal, da je hudobno živel, in da je večnega pogubljenja vreden: hvalil bo pa nedolžnega ali resnično spokorjenega, in mu po svoji dobrotljivi obljubi rekel, da pojde v nebeško kraljestvo. Vsak bo sojen po dobrem ali hudem življenji, in vsak bo sojen po svetem evangeliji. Jezus sam je rekel: „Beseda, katero sem govoril, ona bo njega poslednji dan sodila.“ Jan. 12, 48. Življenje, ki je sv. evangeliju nasproti, zasluži večno pogubljenje.

Ljubi moj! premisli, da, če v resnični pravičnosti ne umrješ, ne boš obsojenju odšel. Če si po krivem obdolžen, ali si iz nedolžne vesti storil, kar podobo hudega ima, ali če si kako drugače izgovora vreden, ne boš obsojen, ker Jezus je pravičen in usmiljen sodnik; če si pa iz grešne nevednosti, ali iz hudobne hinavščine, ali iz predrzne hudobije zoper zapovedi storil, Jezus ve vse, in ti izgovora ne bo. On ve, koliko milosti si prejel, kaj da si ali ne zamogel, če je hinavščina ali resnica v tvojem srcu, in ravno za to, ker ve vse, je pravičen sodnik. „On bo vsakateremu po njegovih delih povrnil.“ Ps. 61, 13.

Če so zdaj tvoje misli iz hudobije zmotene; če si izmišluješ krščansko pravičnost

po svoji sprideni pameti; če po svoji samopašni volji dobro in hudo sodiš, kaj ti bo sodnji dan vse to pomagalo? Sv. Peter pravi: „Če bo že pravični komaj obstal, kje se bo brezbožni in grešnik prikazal?“ I. 4, 18. Kaj boš Jezusu odgovoril, v katerega si predrzno grešil? Ali boš odgovoril, da nisi vedel njegove volje, ali živeti ni bilo mogoče po njegovih zapovedih? Nič tega, ampak osramoten boš, ker obilnosti vseh nebeških darov v katoliški cerkvi vživaš, katere je on s svojo sveto krvjo zaslužil, in mu vendar nepokoren živiš.

Kadar boš pred sodnika Jezusa, v katerega veruješ, prišel, te bo njegova svetloba obsijala, in vest te bo prepričala, da si prostovoljno in radovoljno živel zoper njegovo sveto voljo. Če pa njemu podvržen živiš, ti bo vest pričala, da si njegov dober učenec bil. Živi tedaj pravično, da si in boš prijatelj Jezusov; če pa živiš kot sovražnik njegovega križa, gorje tebi, ker boš zaslišal: „Sovražil si svarjenje in moje besede zametoval; pokoriti te hočem, in tebe prepričati, da si hudobnež in pogubljenja vreden.“ Ps. 49, 17—21.

Zdihljeji.

Ljubi Jezus! kaj ti hočem odgovoriti, in kako hočem svojo hudobo izgovarjati? Zdaj, čeravno v temi tičim, ter greha hudobo in

lepoto pravičnosti malo vem, poznam vendar, da sem obsojenja vreden, kaj pa bo pri pravični sodbi? Kakošna bi bila z menoj, ako bi zdaj pred te prišel? Zahvalim te zavoljo velike potrpežljivosti, katero si z menoj imel; daj mi luč, da vem svoje dolžnosti, moč, da se boljšam, in stanovitnost, da ne odstopim. Poželjenje, lenoba, pohujšanje in drugo napeljuje mojo slabo natoro v grehe in brez tvoje svetlobe in moči, kako bom zadrgam in pogubljenju odšel? Usmiljeni Gospod! ozdravi in reši mojo dušo, da, ko pred te pride, te prijaznega najde. Amen.

Tretji del.

Da duša zadobi usmiljenje pri pravičnem zodniku, bodi v njegovi prijaznosti, to je, brez velicega greha. Sin Božji je na svet prišel, ne le v naše odrešenje, ampak tudi v naš uk in izgled, da vemo pravo pot v zveličanje, in da po njej hodimo, da bomo resnično zveličani; kdor po njegovih naukih in izgledih živi, je pravičen, in ga bo prijaznega našel; kdor pa drugače živi, je hudobnež in ga bo srditega našel. Sv. Pavel to priča, rekoč: „Katere je Bog poprej vedel, jih je tudi poprej odločil, da bodo enaki podobi njegovega Sina“. Riml. 8, 29. Kdor je Jezusu podoben, bo iz njegovih ust slišal: „Pridi za menoj v

nebeško kraljestvo.“ Kdor ni Jezusu podoben, bo iz njegovih ust slišal: „Pojdi, prekleti, v večni ogenj.“

Kristijan! kaj boš iz Jesusovih ust slišal? Premisli svoje življenje, kakošno da je, zakaj po tvojem dobrem ali hudem življenji bo sodba. Nedolžni Job je djal: „V skrbi sem zavoljo vseh svojih del, ker vem, da nobenega greha ne pregledaš.“ 9, 28. Job je pravičen bil, pa ga je vendar skrbelo, ker človek, dokler tukaj živi, gotovo ne ve, če je ljubezni ali srda pri Bogu vreden. Job je tudi rekel: „Kaj bom počel, kadar bo Bog vstal mene sodit? in kadar bo spraševal, kaj mu bom odgovoril? 31, 14. Kaj boš ti, kristijan, Jezusu odgovoril? premisli. Povabljen mož, kateri je brez sva-tovskega oblačila k ženitnini prišel, ko ga je kralj svaril in obsodil, je obmolknil (Mat. 22.); tudi ti boš molčal, ker ne boš vedel, kako svoje hudobe izgovoriti.

Bere se v posvetnih zgodovinah, da španjski kralj Filip II. je enega svojih služab-nikov, kateri se mu je zlagal, oestro svaril, rekoč: „Tako lažeš meni, svojemu kralju?“ Te besede so lažniku tako bodeče in boleče bile, da je od zgolj žalosti umrl. Kaj boš pa ti počel in koliko se boš prestrašil, ko ti bo Jezus, nebeški kralj, tolikanj ostudnosti in pregreh očital? Koliko boš pa prestrašen, če boš vreden slišati: „Pojdi spred mene, pre-

kleti v večni ogenj?“ Huji kakor strela bi te Jezusove besede tebi bile; sosebno pa zato, ker ne bo poprave in ne bo upanja vekomaj.

Ljubi moj! čas bo prišel, in morda kmalu, da pojdeš pred božjega sodnika, hitro popravi tedaj, kar ga žali, da boš milostljivo sprejet. Premisli, da, če hudobno živiš, Jezus Kristus, kateri je za-te umrl na križi, te bo preklel, in ti, ki si v njegovi sveti krvi opran bil, boš klel Jezusa v peklu vekomaj. Usmiljeni Jezus naj te varuje, in ti se varuj te grozne nesreče.

Zdihljeji.

Ljubi Jezus! velik strah me obide, ko mislim, da si s svojim hudobnim življenjem tvojo kletev nakopljem, in da vendar grešiti ne neham. Vreden sem, da me obsodiš, ker sem raje po nagnjenji neumne živine, ko po tvojem izgledu živel; zdaj pa čutim srčno voljo tebi pokoren živeti, in prosim te, da mi bodi po svoji neskončni dobroti usmiljen. Zahvalim te, da si meni smrt in obsojenje odložil; ako ne, bi bila zdaj in vekomaj tvoja kletev nad menoj; spokoriti se hočem s pomočjo tvoje gnade, da, ko pred te, svojega sodnika, pridem, iz tvojih ust zaslišim: „Pridi za menoj v nebeško kraljestvo.“ Amen.

Premišljevanje se sklene z angelovim češčenjem stran 40 in litanijami stran 41.

(Če je mogoče, zapisuj svoje v premišljevanji storjene sklepe in pojdi k sv. maši ob 7. uri.)

(Po sv. maši je do $\frac{1}{4}$ 9. uri prosti čas.)

Ob $\frac{1}{4}$ 9. uri beri iz

Tomaža Kempčana prve knjige, 24. poglavje :

Sodba in kazni za grešnike.

1. Pri vseh rečeh glej na konec in pomni, kako boš obstal pred pravičnim sodnikom, kateremu ni nič skritega, ki se ne dá podkupiti z darovi in ne posluša izgovorov, ampak, kar je pravično, bo sodil. O nesrečni, nespametni grešnik, ki se že treseš pred obličjem srditega človeka, kaj boš odgovoril Bogu, ki ve za vse tvoje hudobije? — Zakaj ne poskrbiš za dan sodbe, ko te nikdo ne bo mogel opravičevati ali braniti, ampak bo vsak sam zadosti obtežen z lastnim bremenom.

Zdaj je tvoje delo zaslužno, jok prijeten, zdaj so vzdihljeji dovolj glasni, zdaj z žalostjo zadostuješ in se čistiš.

2. Veliko in dobro čistišče ima potrpežljiv človek, ki po krivici trpeč bolj žaluje zaradi hudobije bližnjega, kakor zavoljo krivice, ki jo trpi, ki rad moli za svoje sovražnike in iz srca odpušča krivice, ki brez odkladanja druge prosi odpuščanja, ki se lože usmili, kakor razjezi, ki dela sam sebi silo in se sploh prizadeva, da je meso duhu podložno.

Boljše je, tukaj se očistiti grehov in iztrebiti napake, kakor jih hraniti za prihodnje čistišče. Res, mi z neredno ljubeznijo, katero imamo do telesa, sami sebe slepimo.

3. Kaj bo oni ogenj družega žgal, kakor tvoje grehe? Kolikor bolj sedaj sebi zanašaš in mesu strežeš, toliko huje se boš pozneje pokoril in toliko več peklenškega ognja vrednih del si prihraniš.

V kateri reči se človek bolj pregreši, v tisti bo tudi huje kaznovan. Tam bodo zbadali lenuhe z gorečimi bodali in požeruhi bodo trpeli hudo lakoto in žejo. Tam se bodo nečistniki in sladneži topili v goreči smoli in smradljivem žveplu in nevoščljivci bodo kakor stekli psi tulili od bolečin.

4. Vsaka pregreha bo imela svojo muko. Tam bodo ošabneži popolno osramoteni in skopuhe bo stiskala najhujša revščina. Tam bo eno uro trpeti huje, kakor tukaj sto let najojstrejšo pokoro delati. — Obsojeni tam ne bodo imeli ne miru ne tolažbe; tukaj se vsaj včasih odpočijemo od trudov in se veselimo tolažbe prijateljev.

Zato zdaj skrbi in obžaluj svoje grehe, da boš ob dnevu sodbe smel biti brezskrben med zveličanimi! Takrat namreč bodo pravični stali v veliki srčnosti nasproti onim, ki so jih stiskali in

odirali. — Takrat bo druge sodil tak, ki zdaj ponižno trpi, da ga drugi sodijo.

5. Takrat se bo pokazalo, da je bil moder na tem svetu, kdor je znal zavoljo Kristusa nespameten in preziran biti. Takrat nam bodo všeč britkosti, ki jih tukaj voljno trpimo in obmolknila bo vsa hudobija. Takrat se bodo veselili pobožni, žalovali pa grešniki. Tedaj se bo spokorjeno meso bolj veselilo, kakor če bi se bilo vedno topilo v veselju. — Takrat bo bolj slovela revna koča, kakor palača pozlačena. Takrat bo več pomagala stanovitna potrpežljivost, kakor oblast vsega sveta. Takrat bo priprosta pokorščina više povzdignena, nego vsa posvetna zvijača.

6. Takrat bo bolj razveseljevala čista in dobra vest, kakor globoka učenost. Tedaj bo imelo večjo ceno zaničevanje bogastva, kakor vsi zakladi sveta. Takrat boš bolj vesel, da si molčal, kakor pa še toliko govoril. Več bodo takrat veljala dobra dela, kakor pa obilne lepe besede. Ostro življenje ti bo takrat bolj všeč, kakor vse pozemeljsko razveseljevanje.

Uči se sedaj trpeti v malem, da se takrat hujšega rešiš. Tukaj poprej pokaži, kaj bi premogel pozneje trpeti. Ako ti je sedaj vsaka stvar pretežavna, kako boš prenašal večne muke? Ako si zdaj nevoljen pri najmanjšem trpljenju, kaj bo pa v peklju? Glej, dvojnega veselja v resnici ne moreš uživati:

veseliti se tukaj na svetu in tam kraljevati s Kristusom.

7. Ko bi bil do današnjega dne vedno živel v časteh in slastéh, kaj bi ti vse to pomagalo, ko bi te zdaj ta trenotek zadela smrt? Vse je torej nečimerno, razun Boga ljubiti in njemu samemu služiti. Kdor namreč ljubi Boga iz celega srca, se ne boji ne smrti, ne kazni ne sodbe, ne pekla, zakaj popolna ljubezen varno vodi k Bogu. — Kogar pa veseli še greh, za takega ni čudno, da se boji smrti in sodbe. Toda dobro je, da te vsaj strah pred peklom zadržuje, ako te ljubezen ne varuje pred grehom. Kdor pa zanemarja celó strah božji, ne bo dolgo ostal dober, temveč se bo kmalu vjel v zanjke hudičeve.

Sklep.

Moj sodnik bo pravični, vsevedni Bog, pred njim ne bo veljal noben izgovor. „Gorjé največjemu svetniku“, pravi sv. Avguštin, „če ga boš Ti, o Bog, sodil brez usmiljenja.“ In če bo že pravični komaj obstal, kje se bo brezbožni in grešnik prikazal, pristavlja sv. Peter. Kaj bo z menoj pri sodbi? — Vsak dan hočem na sodbo misliti, tukaj sebe ostro soditi, pa mi bo takrat milostljiv večni Sodnik.

(Do 9. ure prosti čas.)

Ob 9. uri : Duhovno branje. Na deželi se bere : »Dušna pomoč« III. del stran 44, ali 59 ali 73, kar se potrebnejše zdi. Ali pa življenje svetnikov in svetnic Božjih, in sicer berejo danes **možki** :

Sveta Evdocija, mučenica.

Sv. Evdocija je bila rojena od nevernih starišev; tudi ona je malike molila in v neveri silno razujzdano živela; ali potlej je verna postala, sveto živela in tudi za vero umrla. Ona je bila v neveri rojena, živela je brez vsega strahu v nesramnosti in nečistosti; z grehi je silno obogatela in je mislila prav srečna biti na svetu. Bog iz sosebnega usmiljenja jo je spreobrn timer, kakor bo zdaj rečeno. Nekega dne je šla v hišo svojega soseda, kateri je bil katoliške vere; on je ravno takrat bral svoji družini od pravične sodbe božje. Blagor ljudem, kateri radi prebirajo svete bukve! Neverna Evdocija je skrbno poslušala in se čudila nad tem branjem, ker ni nikoli nič slišala od tega. Branje od pravične sodbe božje je obudilo v njej velik strah; gre domu, pa nikdar ne more iz srca spraviti, kar je brati slišala, vso noč ni mogla zaspater. — Drugi dan pošlje po soseda, in ko on v hišo pride, ga vpraša: Ljubi moj sosed! povej mi

*) Stran 44, 59, 73 sodi le za možke; žene berejo iz »Dušne pomoči« str. 104 ali 121; in device str. 89 ali 167.

je li vse res, kar si včeraj bral od sodbe božje? Nikoli nisem od tega slišala, povej mi odkritosrčno resnico. Sosed ji odgovori: Res je vse, kar sem bral: vera uči, da Bog bo vsakega pravično sodil in mu pravično povrnil po njegovem zasluženji. Potlej jo je učil bolj natanko od sodbe božje. Evdocija še bolj prestrašena ga skrbne vpraša: Kaj mi je storiti, da ne bom vekomaj obsojena? Sosed ji odgovori: Odpovej se malikom, vsemu hudemu življenju, verna kristijana bodi in služi pravemu Bogu. Ona je s pomočjo gnade vsega voljna: sosed jo pelje k škofu, ki jo je prijazno sprejel, podučeval in potlej krstil.

Sveta Evdocija je skrbno živela po zapovedih, da bi ohranila gnado svetega krsta; žalostna je zmiraj bila svojih grehov, vendar tudi vesela v Gospodu; vso nečimurnost je opustila, hudih priložnosti se skrbno varovala, molila in se rada postila; vse svoje bogastvo je ubogim razdala. Njeni nesramni prijatelji, po navadi hudobnega svetá grozno razsrdeni zavoljo njenega spreobrnjenja, so jo pri nevernem cesarskem oblastniku zatožili, da malike zaničuje. Oblastnik brž pošlje po njo in si zlo prizadeva od vere jo odvrniti; ker je pa ne more, jo ukaže z mečem umoriti.

Nauk.

Sodbo Božjo premišljevali in se k sodbi pripravljati.

Neverna in razujzdana Evdocija se je spreobrnila, ker je z gnado trdno verovala pravično sodbo božjo. Sveto pismo pričuje, da Feliks, neverni Rimski oblastnik v Judeji, se je ves prestrašil, kedar je sv. Pavel pred njim govoril od prihodnje sodbe božje. Djan. apost. 24, 25. O grešnik! zakaj je vera pravične sodbe božje v tebi mlačna? Veruješ pravično sodbo božjo, pa slabo živiš in se nočeš spokoriti; vendar si brez strahu? Vedi, če se zdaj manj bojiš sodbe, bolj se je boš po smrti bal. Sodba božja bo silno strašna grešnikom, sosebn pa hudobnim kristijanom. Salomon pričuje: „Grešniki vsi bodo prestrašeni, in njih lastne hudobije jih bodo tožile.“ Modr. 4, 25. Sveti Janez pravi: „Grešniki bodo djali goram: „Padite na nas in skrite nas pred obličjem sedečega na tronu in pred jezo Jagnjetovo“. Skriv. raz. 6, 16. Vsi grešniki bodo prestrašeni, pa hudobni kristijani najbolj, ker so Jezusa spoznali, njega dobrote uživali, pa vendar trdovratni v hudobnem ostali. Grešnik! na sodni dan se ne boš smejal hudobiji; se ne boš hvalil s svojimi grehi, jih ne boš izgovarjal; če si po izgledu slabih živel, boš z njimi pogubljen. Sv. Pavel pravi:

„Bog bo vsakemu po njegovih delih povrnil“. Rimlj. 2, 6. Nobeden ti ne bo zamogel pomagati; nobeden ti ne bo sprosila milosti, če nisi milosti vreden. Salomon pravi: „Ne kralj, ne oblastnik se ne bo predrznil, sodnika za grešnika prositi.“ Modr. 12, 14.

Premisli, o kristijan! da Jezus bo sodil dobre in hude. On je svojo kri za odrešenje vseh prelil; on, odrešenik vsega sveta, bo svet sodil. On je zapovedal svojim apostolom pričevati ljudem od njega, da on je sodnik živih in mrtvih. Djan. ap. 10, 42. Vsi bomo videli svojega odrešenika in sodnika Jezusa, od katerega smo prejeli in prejemo neizrečeno veliko milost, od njega bomo pravično sojeni. Jezus, odrešenik vseh, priča vseh dobrih in hudih del, bo sodnik vsega in vseh ljudi. Grešnik! zdaj ga zaničuješ in ga križaš v svojem srcu; on ve in molči, ali njegov čas bo prišel, čas pravičnega povrnjenja. Ko je Jožef svojim nevoščljivim bratom rekel: „Jaz sem Jožef, katerega ste v Egipt prodali“, so ostrmeli, akoravno jim je to prijazno rekel: kaj boš ti, o grešnik! odgovoril, ko ti Jezus poreče: Jaz sem Jezus, katerega si nehvaležno in hudobno zaničeval? Pri svetlobi Jezusovi boš videl od njega prejete dobrote in svoje hudobije; preden bo sodba, boš sam sebe obsodil. Sveti Pavel pričuje: „Ker so grešniki prejeto resnico radovoljno zaničevali, bo

strašna sodba in ognjeno maščevanje čez nje prišlo“. Hebr. 10, 26—27.

Premisli, o kristijan! da na dan sodbe bo vse razodeto. Danijel pričuje: „Bog odkrije globoke in zakrite reči, ker ve, kar je v temi, in luč je ž njim.“ Dan. 2, 22. „Nič ni skritega, pravi Kristus, kar bi se ne razodelo.“ Mat. 10, 26. Če si nedolžen, če na skrivnem dobro delaš; če si po krivem obdolžen; če tvoje dobre dela hudobni slabo razlagajo; ne boj se, ker tvoja nedolžnost je znana Jezusu, in bo od njega razodeta. Če ti hudo misliš, govoriš ali delaš na skrivnem, tema ti ne bo pomagala; če zavržeš pravico in goljufno ravnaš; če iz napuha iz hinavščine dobro delaš: vse to bo razodeto. Hudobnež pravi: „Okoli mene je temno, stene me zakrivajo, in nobeden me ne pase, koga se bom bal?“ Sirah 23, 26. Neumnež! če te ne vidi nobeden, te vidi Bog, in on ti bo pravično povrnil. Bodi tedaj ne le pri ljudeh, ampak veliko bolj pri Bogu pravičen, ker hinavščina ne bo izgovor, temuč dolg obsojenja.

Pri sodbi božji boš, o grešnik! spoznal, kar zdaj nočeš vedeti in spoznati. Svetloba božja bo razodela, kar skrivaš pred ljudmi in kar je skritega pred teboj. Ti veliko dolžnosti do Boga, do sebe, do bližnjega ne veš; ne veš, v čem je pravo krščansko življenje, in ne veš dosti drugega potrebnega, ker ti ni mar ve-

deti, in ker nočeš prav poslušati besede božje; ti v obilnosti svetih nauk ostajaš v nevednosti, kakor boš zgovorjen? Vsi ti grehi iz grešne nevednosti storjeni bodo brez vsega izgovora. Iz zgolj hudobije si upal, da tvoje nesramne dela niso grešne: vest te je pekla, pa si se spoznani resnici ustavljal, da bi v grehih mirno živel; kako zamore to brez pokorjenja ostati? Grehi, ki si se jih bal na spovedi razodeti; v nepokori opravljene obhajila; krivice zvijačno storjene; grehi tvojih otrok in domačih, katerim si pregledoval; vse nesramnosti in vse hudobije bodo razodete, in pokorjene od pravičnega sodnika Jezusa, akoravno ti misliš ali praviš: To ni greh. Sv. Pavel pričuje: „Nadloga in bridkost čaka duše vsacega, kateri dela hudo“. Rimlj. 2, 9.

Pripravljaj se k sodbi. Tudi pravični so se bali sodbe. Nedolžni Job je djal: „Kaj bom počel, kadar me bo Bog sodil? Kaj mu bom odgovoril? Job. 31, 14. Poslušaj svetega Petra: „pravični bo komaj obstal, kaj pa bo z grešniki.“ I. Petr. 4, 18. Premisli dobro svoje življenje, in se pravično sodi, da ne boš od Jezusa neusmiljeno obsojen. Hiti popraviti vse zmote in krivice, delaj vreden sad pokore, da zamoreš pravični jezi božji oditi. Ne veš ure svoje smrti, hiti se poboljšati; v dobrem bodi stanovit, da, kadar gospodar pride, te najde čuti. Kristus pravi: „Blagor

hlapcu, katerega gospod pripravljenega najde“. Luk. 12, 37. Popravi svoje življenje po vseh zapovedih, in živi sveto, da če te nagla smrt spravi pred sodbo, zadobiš usmiljenje.

Molitev.

O Gospod Jezus! ti mi oznanuješ svojo pravično sodbo, kako bo grešnikom strašna, in me opominjaš se pripravljati k sodbi le zato, da od tebe usmiljeno sodbo zaslišim; vendar le malo sem skrbel usmiljeno sodbo od tebe zaslišati. Zahvalim te za dobrotljivo opominovanje, poboljšal bom svoje grešno življenje, da od tebe odpuščanje grehov milostljivo zadobim. Da se ložej spokorim, bom vedno imel pred očmi sklepe tvoje pravične sodbe: Pridite vi, moji prijatelji, z menoj v nebeško kraljestvo: Poberite se, vi prekleti, od mene v večni ogenj. Kaj bom jaz od tebe zaslišal? kam pojdem? s teboj ali od tebe? O ljubi Gospod! daj mi obilost milosti, in ne zapusti duše, za katero si svojo sveto kri prelił. Sveta Evdocija! sprosi mi milost od Jezusa, da vera sodbe božje enako moč ima v meni, ko jo je imela v tebi, da svoje slabo življenje poboljšam, v dobrem stanoviten ostanem, v milosti umrjem, in Jezusa prijaznega najdem. Amen.

Žene berejo danes :

Sveta Brigita vdova.

Sveta Brigita je bila rojena v Švedski deželi od mogočnih in bogaboječih starišev leta 1303. Njen oče Brigeri je bil kraljeve rodovine, in tudi njena mati Sigrida je bila visoke rodovine. Oba sta skrbela svojo ljubo hčer Brigito bogaboječe vzgojiti. Bog je kmalo pokazal svoje usmiljeno dopadajenje nad Brigito. Do tretjega leta ni mogla nič govoriti; potlej je spregovorila, in brž vedila od vsake reči ko odrašen človek govoriti. Vsi so se čudili, in vsegamogočnega Boga hvalili, kateri je nad njo svojo milost skazal. Majhna Brigita je bila vsa v Boga zaljubljena, in čedalje bolj je rasla v ljubezni do njega. Le deset let stara je poslušala pridigo od trpljenja Jezusovega, in skoraj je omedlela velike žalosti. Tisto noč je v prikazni vidila Jezusa Kristusa križanega, in od tiste ure ga ni mogla nikdar pozabiti; vedno ga je pred svojimi očmi imela, in njegove bolečine premišljevala in obžalovala. Tudi preljubo devico Marijo je visoko častila; Jezusa in Marijo je zmiraj v srcu imela, in vedno skrbela obema dopasti.

Ko je bila odrašena, jo je oče mogočnemu mladenču Ulfu za ženo dal. Raji bi bila nezavezana živela, pa iz pokorščine do svojega očeta

se je jarmu zakona podvrgla. Ponížno je prosila vsaj eno leto odloga, da se je skrbno pripravljala, in Boga goreče prosila, da bi njeno prihodnjo zavezo blagoslovil. S posti, molitvami in solzami je pri Bogu milosti iskala, in jo dosegla. V zakonu je potrpežljivo, mirno in sveto živela; toraj so bili tudi njeni otroci bogaboječi. Bila je razumna žena, ni moža gospodarila, temuč mu je bila pokorna in postrežna. Zato ga je lahko nagibala, kamor je hotla; hotla pa ni družega, kakor kar je božja volja, namreč, da bi mož, otroci in družina Bogu služili. Tudi z bližnjim je bila zelo usmiljena: uboge in bolnike je v prostorno hišo jemala, jih z vsem oskrbela, učila in jim stregla ko dobra mati svojemu edinemu otroku. Ko je bil njen dobri mož umrl; je med svoje že odrašene otroke premoženje razdelila, vse druge posvetne skrbi odložila, in Bogu skrbnejši služila. Trdno je Bogu obljubila, vse dni svojiga življenja v pokorjenji biti. Ponižne oblačila je nosila, vedno se postila, in doma in po cerkvah dolgo molila. Posvetni ljudje so se ji sicer posmehovali; pa ona jih ni poslušala, temuč ostala je nepremakljiva v svojem trdnem sklepu.

Sveta Brigita je dobivala moč tako sveto živeti iz stanovitne molitve, iz pogostega prejetanja Jezusovega telesa in iz vednega premišlevanja Jezusovih bolečin. Vedno premišljevanje Jezusove ljubezni, trpljenja in smrti je

njeno srce vnemalo, in v gorečnosti ohranilo. To premišljevanje ji je dajalo potrpežljivost, usmiljenje in vse, zlasti pa veliko sovraštvo zoper greh in resnične želje do pokorjenja. Iz ljubezni do Jezusa je skrbela ne le sebe in svoje, ampak tudi druge posvečevati. Iz tega dobrega nagiba je iz svojiga premoženja samostan za redovnice sezidala, bogaboječe in pokore željne ženske vanj sprejemala, jim svete zapovedi dajala. in med njimi, kadar je bilo mogoče, prebivala. Ker je bila zelo vneta za čast božjo, je skrbela vse popraviti in poravnati po sveti volji božji. Dasiravno je bila ženska je srčno, pa ponižno pisarila papežem, škofom, kraljem, in vojvodam v prid vse cerkve. Nobeden ni bil s tem razžaljen, ker se je vedilo, da jo sv. Duh vodi. Zmiraj je želela pokopališča svetih apostelov Petra in Pavla in mesta od Jezusove pričujočnosti posvečene obiskati, in se s tem v ljubezni božji čedalje bolj vnemati kar se je tudi resnično zgodilo. Ta sosebna božja služabnica je šla v Rim, ondi je od velicega trpljenja, dolzega bolehanja in velike starosti popolnoma opešala, in mirno in veselo zaspala v Gospodu. Njeno sveto truplo je bilo potlej v njeno rojstno deželo preneseno, v samostan Vanstein, katerega je poprej iz svojega postavila. Umrla je sicer 23. malega srpana, 70 let stara, leta 1373; pa cerkev ta dan, osmega kozoprška, njen veliki spomin obhaja,

ker je ravno ta dan papež Bonifacij IX, njeno spoznano svetost očitno na znanje dal. Bog je to svojo sveto služabnico s čudeži pove-
ličal.

Nauk.

Za koga, za kaj in koliko je Jezus trpel.

Sveta Brigita je vse dni svojega življenja skrbno premišljevala neizrečeno trpljenje in grenko smrt ljubeznivega Jezusa. Po tem pre-
mišljevanji se je v ljubezni in hvaležnosti do Jezusa vnemala; je greh zlo sovražila, in se ga skrbno varovala; se je oistro pokorila, po-
trpežljiva bila v vseh nadlogah. in tudi skr-
bela vse ljudi ljubeznivemu Jezusu podvreči. O kristjan; tudi ti delaj po njenem zgledu: premišluj ljubezen in trpljenje dobrotljivega Je-
zusa, da njegovo sosebnost usmiljenje do vseh spoznaš, ga ljubiš, mu služiš, in v nebesa prideš.

Premišluj, kdo je trpel in umrl za odrešenje vsega človeštva. Veš in veruješ, da je Jezus trpel in umrl; pa ni zadosti tega ve-
rovati, temuč tudi premišluj to resnico, da boš svojemu vsegamogočnemu in usmiljenemu odrešeniku hvaležen. Jezus Kristus, Sin božji, vsegamogočni Gospod, katerega svetost, oblasta in čast angeli s trepetanjem molijo, je trpel in umrl. Jezus, kralj nebes in zemlje, pred katerim se mora vsako koleno vklanяти tistih,

ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, je bil zaničevan, razmesarjen, med hudodelnike postavljen in umorjen. Jezus, kralj večne časti, kateremu angeli niso vredni streči, je na zasramovavnem križi na hribu mrtvaških glav, blizu velicega mesta Jeruzalema, vpričo veliko ljudi umrl.

Za katere je Jezus, kralj večne časti in Gospod vsega, na križi umrl? Za-te, o človek! je ljubeznjivi Jezus na križi umrl, te rešil večne smrti. Premišljuj: Bog je za človeka, stvarnik za stvar, gospod za hlapca iz zgoli usmiljenja umrl. Kdo umrje za pravico, za prijatelja? Kar drugi ne storé, je Jezus storil, in še več, ker je celo za grešnike in sovražnike umrl. Ravno to je sveti Peter Rimljanom pisal: „Komaj za pravičnega kdo umrje. Bog pokaže svojo ljubezen do nas, ker je Kristus, ko smo še grešniki bili, za nas umrl.“ Rimlj. 5, 7. 8.

Premišljuj, zakaj je Jezus trpel in umrl? Zato je trpel in umrl, da bi vse ljudi rešil večnega pogubljenja, in vsem odprl nebeško kraljestvo. Kakošen dobiček je ljubeznjivi Jezus od svoje smrti imel? On, vsegamogočni Gospod in kralj večne časti, ni ničesar potreben; trpel in umrl je iz zgoli milosti, da bi nam večno srečo zaslužil. Jesusu bi nobene škode ne bilo; ako bi bili vsi ljudje pogubljeni, ker ni on nas, ampak mi smo njega potrebni. On je brez nas popolnoma, mi bi bili pa brez njega nesrečni

vekomaj. O kristjan! kako zamoreš biti trdega in nehvaležnega srca do ljubeznjivega dobrotnika Jezusa?

Da čezdalje bolj spoznaváš ljubezen Jezusa Kristusa, skrbno premišljuj, koliko je on trpel. Neizrečeno veliko in radovoljno je trpel. Njegova sveta duša je bila z nezapopadljivo britkostjo napolnjena; ravno zato je od silnih notranjih težav na vrtu Getsemani krvav pôtipil, umreti mu je bilo. Na časti je veliko trpel. Res, Jezus; nebeški kralj, je bil neizrečeno zaničevan: hudobni ljudje so ga zvezali, po Jeruzalemu, ravno ob veliki noči, zvezanega očitno vodili, ga zasramovali, nad njim vpili, in smrti vrednega spoznali. Po dnevi je skozi veliko mesto Jeruzalem križ nesel, med dva hudodelnika je bil postavljen, in kot poglavar hudodelnikov je med razbojnikoma na križu umrl. Na telesu je neizrečeno trpel: topli so ga, vlečili, suvali, bili, kronali in križali. Na treh ali štirih žebljih je njogovo razmesarjeno umirajoče telo viselo, trdi križ je bila njegova postelja v smrtnih bolečinah.

O kristjan! če premišljuješ le to, kar je ob kratkem popisano, ne moreš neobčutljiv biti. Premišljevanje ljubezni, trpljenja in smrti Jezusove je ogenj in začetek vsega dobrega. Ako bi ti rad premišljeval silne bolečine usmiljenega Jezusa, bi se tvoje srce vnemalo v njegovi ljubezni, bi ga vedno hvalil, se greha

skrbno varoval, svoje grešno telo pokoril, vse nadloge potrpel, vsem sovražnikom odpustil, branil ga žaliti, in po vseh zapovedih živel. O nehvaležna duša! odrešena in posvečena si v predragi Jezusovi krvi, in vendar Jezusa pozabiš, in ga zaničuješ? Kaj mu boš pri sodbi odgovorila, in kako se izgovorila? Kaj bi Jezus zamogel več storiti iz ljubezni do tebe? kako pa ti njemu vračuješ? On je neprošen zate umrl, in ti s svojimi grehi njegovo presveto kri taptaš, in ga v svojem srcu vnovič križaš? Ponižuj se in prosi:

O Gospod Jezus Kristus, kralj nebes in zemlje, naj bolji pastir in jagnje božje! kaj si v meni našel, da bi bilo vredno tvoje ljubezni? Od kod je to, da si ti, Bog za človeka gospod za sužnika in stvarnik za stvar hotel neizrečeno trpeti in umreti? O dobrotljivi odrešenik! ne moje zasluženje, ampak tvoje usmiljenje je to storilo. Jaz sem bil pogubljenja vreden; ti pa si dobrotljivo umrl, da bi jaz vekomaj ne umrl. To sem zmiraj veroval! vendar te, o moja velika hudobija! nisem ljubil, ampak žalil sem te. Moja nehvaležnost je silno velika, pa še večja je tvoja milost, iz katere si me čakal, me vabil, in mi pomagal spokoriti se. O preljubeznjivi Gospod! s pomočjo tvoje milosti hočem po zgledu sv. Brigite preiščevati, in vedno pred očmi imeti tvojo neskončno ljubezen, trpljenje in smrt, da se v tvoji lju-

bezni vnamem, in ti sveto služim, da se tvoje presvete krvi vdeležim. Amen.

Od $\frac{1}{2}$ 10 do $\frac{3}{4}$ 11 izpraševanje vesti in priprava za spoved.
(Glej stran 64.)

Device herejo danes:

Sv. Terezija devica.

Sveta Terezija je bila rojena v Španskem mestu Avili leta 1515, Bila je hči Alfonza Sankeza in Beatrice, ki sta bila oba visokega rodu. Alfonz je imel sveto navado svojim otrokom in družini po večerji nekaj brati iz življenja svetnikov. Deklica Terezija in eden njenih bratov sta med vsemi drugimi življenje svetnikov naj raji poslušala. Ta dva bogaboječa otroka sta se potlej od tega pogovarjala, in eden družemu dejala: „Kako bi bila pač midva neizrečeno srečna, ko bi za Jezusa voljo svojo kri prelila!“ To niso bile le prazne besede; sklenila sta tudi dom zapustiti, in v Afriko iti med nevernike, da bi za vero umrla. Po tem sklepu sta šla iz mesta; pa njun stric ju je na poti srečal, in domu vrnil. Ta dva sveta otroka sta bila žalostna, da jima ni bilo dopuščeno za vero umreti: sklenila sta vsaj puščavnike posnemati. Doma na vrtu sta dva majhna šotora iz vej naredila

ondi brala, molila, in se od Božjih reči pogo-varjala. Stariši so jima to radi dopustili in Boga hvalili.

Majhna Terezija je bila lepo prebivališče svetega Duha; pa le 12 let je bilà stara, ko ji je dobra mati umrla. Njen oče je bil sicer dober, pa zavoljo domačih opravkov ni mogel zmiraj nad njo čuti. Terezija je, še ne ve od kod, v roke dobila posvetne bukve, katerih branje ji je v srce vlivalo ljubezen do sveta. Tudi se je z neumno deklico soznanila, jo poslušala, in se nad njo pohujšala. Sveta Terezija je sama potlej od tega pisala tako: „S tisto spačeno tovaršico sem se bila z vso dušo združila, ker me je napeljavala v to, kar je dopadlo moji slabi natori. Pripovedovala mi je vse svoje posvetno življenje, in s tem mi je v srce prijeten strup vlivala.“ Deklica Terezija je bila takrat v narnevarnejši starosti, se je neumno ljubila, se visoko nosila, in pešala v ljubezni božji. Od branja slabih bukev, od slabe tovaršice in od svojega poželenja zapeljana, je menila, da pravično živi; zunanjih grehov se je varovala, pa ne tistega, kar prežene ljubezen do Boga. Druga njena nesreča je bila ta; da je dobila premehke spovednike, kateri so ji pregledovali, in jo puščali v mehkem življenji, v lažnjivem miru.

Njen oče je kmalo vidil nad njo znamenja posvetnega življenja in zapeljane duše, poslal

jo je k redovnicam v samostan, da bi se ondi v samoti, molitvi in premišljevanji spoznala in poboljšala. Usmiljeni Bog ji je dal svojo poprejšnjo nevarnost spoznati, in še bolj jo je spoznala v bolezni, s katero jo je Bog milostljivo obiskal. Oče jo je potlej poslal k njenemu stricu, deželnemu in bogaboječemu gospodu. Njen stric je bil mož po vsej volji božji, je dolgo molil, rad svete bukve bral, in v vseh krščanskih dolžnostih bil je bogat. Deklica Terezija je morala pri njem biti, z njim moliti, in poslušati svete nauke. Ni bila sicer kaj lačna dobrega, vendar ni hotela svojega dobrega strica žaliti; sčasoma je dobila veselje do vsega dobrega, se je čedalje bolj vnemala v ljubezni do Boga, in iz srca želela le njemu služiti.

Kadar je bila njena duša spet vneta Bogu zvesto služiti, je goreče molila, in dolgo premišljevala, kam bi se obrnila; potlej je sklenila v samostan iti, in ondi ostati do smrti. Drugi so ji zlo branili, pa ona ni odstopila od svojega dobrega sklepa. Takrat je bila le 21 let stara. Šla je v samostan, je neizrečeno ojstro živela, in se skoraj neprimerjeno pokorila, ker so bile njene resnične želje le za Jezusa voljo terpeti. To preojstro življenje in preobilno pokorjenje ji je napravilo nevarno bolezen. V bolezni so jo prijatelji in prijateljice obiskovali, in so jo nagovarjali, da naj bolj

mehko živi, to je, po navadi sveta. Terezija jih je poslušala in ubogala; pa kmalo je spoznala nevarnost svoje duše in zapeljivost posvetnih prijateljev. Da bi v vednem pokorjenji rada in stanovitna ostala, je pogosto premišljevala neizrečene bolečine ljubeznjivega Jezusa. Premišljeva je Jezusovo trpljenje je svoje grehe milo obžalovala, in Jezusa z solzami prosila gnade ga ne več razžaliti. To pogosto premišljevanje ji je zlo pomagalo v ljubezni božji rasti, in od ljubezni goreti. Ljubezen božja je bila življenje njenega življenja. Ta nebeški ogenj jo je popolnoma gospodoval. V znamenje te velike ljubezni, katero je do Boga imela, je enkrat vidila božjega angela z ognjeno pšico ji srce prestreliti. Iz ljubezni do Boga je trdno obljubila vse delati, kar koli bi spoznala, da je Bogu dopadljivo. Težka je bila ta obljuba, pa veliki ljubezni lahko; ljubezni je vse mogoče.

Ta ljuba in čista božja prijateljica je lahko spoznala, da redovnice, njene tovaršiče, premehko žive; želela jih je tedaj preroditi v Jezusu Kristusu. Kader so one in drugi to zvedili; so jo neizrečeno zaničevali, in hudo preganjali. Pa v Bogu utrjena se tega ni prestrašila, stanovitna je ostala, in veliko samostanov je sezidala, v katerih je bila duhovna mati, in je svoje duhovne hčere vodila po poti križanega Jezusa. Ojstro jim je prepovedala meniti se ali znanje imeti s posvetnimi,

in skrbela je dobivati spovednike po Jesusovem duhu. Zato je zelo skrbela, kar je sama sku- sila da posvetni duh in premehki spovedniki ste dve velike nesreče. Ta neutrudna božja služabnica si je zlo prizadevala tudi minihe pregovoriti, da so ne po duhu svetá, ampak po svojem poklicu živeli. Ta njen namen je bil silno težak, vendar ga je z božjo pomočjo dosegla. Boga usmiljenega je za vse to hvalila, in vedno skrbela njegovo čast širiti. Njeno sveto življenje je bilo po Jezusu Kristusu; vendar jo je Bog z dolgim bolehanjem pokoril, da bi ji dal obilnejše plačilo v nebesih. Veliko let je bila bolehná; pa moč njene vnete duše je vso telesno slabost premagala, ker ni družega želela, kakor zraven križanega Jezusa križaná umreti. Zato ga je vedno prosíla rekoč: „Gospod! ali trpeti ali umreti.“ Njena goreča duša je le nebeško kraljestvo premi- šljevala, Boga ljubila in hvalila. Bog je to svojo sveto služabnico pustil na svetu do 67. leta njene starosti; jo je z sladko smrtjo k sebi vzel ravno ta dan leta 1582. Na njene prošnje so se veliki čudeži godili.

Nauk.

Iz njenega življenja.

Sveta Terezija je rada poslušala, brala in premišljevala življenje božjih svetnikov in

svetnic; to jo je vnemalo po njih zgledih živeti in trpeti. Ravno iz tega svetega namena beri ali poslušaj in premišluj tudi ti življenje in trpljenje svetnikov, da za njimi hodiš, kakor so oni za Jezusom hodili. Sveti Pavel pravi: „Prosim vas, po meni se ravnajte, kakor se tudi jest po Kristusu,“ 1. Kor. 4. 16. Prav to ti pravijo svetniki, da boš v njih družbi Boga hvalil vekomaj. Rad obiskuješ cerkve sosebnih hožjih prijateljev, pa se braniš po njih izgledih živeti; nezapovedano delaš, zapovedano pa opustiš, in tako ne častiš svetnikov po volji božji. Tudi te zmote se bojim, da svetnike morebiti le meseno častiš. Cerkev uči, da je čast do svetnikov dobra in koristna; pa ti jih morebiti častiš le zavoljo svojega posvetnega dobička, ne pa da bi bogaboječe živel. Ti častiš sv. Antona puščavnika, da tvoje nečedne živali obvaruje; sv. Blaža za grlo; sv. Florijana zopèr ogenj; sv. Joba, da se čebele množijo; sv. Lucijo za oči; sv. Nežo, da skrbi za tvoje ovce; sv. Primoža, da bo ajda bogata; sv. Apolonijo za zobe; sv. Roka zoper kugo; sv. Štefana za konje; sv. Urha zoper mrzlico; sv. Valentina zoper božjast; sv. Urbana za vinsko trto. To vse izhaja iz krivega pojma katerega ima nevedno ljudstvo od pomoči svetnikov. Te vprašam: Katerega svetnika imaš pomočnika za svojo dušo? katerega posnemaš v pravičnosti in pokori? kateremu se priporočuješ, da

bi ti gnado sprosil nevarne skušnjave premagovati? Svetniki pomagajo sicer tudi našemu telesu, toda veliko raji naši duši; če pa meniš da svetniki le za tvoje telo skrbe, in se jim le zavoljo telesa priporočuješ, si jih slabe izmišljuješ, kakor si ti. Išči pri Bogu po njegovih služabnikih naj poprej „nebeškega kraljestva, in tudi drugo ti bo privrženo, če ti je v prid. Luk. 12, 31.

Sveta Terezija, dasiravno vsa goreča, je pešala zavoljo nevarne družbe posvetne prijateljice. Kristjan! ne pozabi tega; nikoli ne imej nepotrebne družbe z slabim človekom. Če ne ubogaš, boš pešal, opešal, in Boga zapustil, V začetku te bo sram z človekom drugega spola govoriti; slab človek tvojega spola pa ti bo kmalo vso sramožljivost odvezel. če ga poslušáš. Pravi ti nekoliko svojih in drugih ljudi slabosti, in s tem te pripravlja v ravno tako življenje. Kar si slišal, dopade tvoji slabi natori; to preišljuješ, nečutno slabiš, in se napravljaš v velike dejanske grehe. Ravno zato opominja sveti Pavel vse rekoč. „Ne pustite se zapeljati, malopridni pogovori skaze dobro življenje.“ I. Kor. 15, 33. Le verjemi, da je velika nesreča v duhu slabeti. Če se tvoja duša posvetnega duha navzame, ne vidi svoje velike nevarnosti, mlačno moli, grehe izgovarja, in hiti v pogobljenje. Kristjanu spri-dene duše so Jezusovi nauki preojstri, spo-

vedniki prenatanci, pot pravičnih neznana ali nemogočna. Tako misli, ker je zadržanega uma, se po svoji slepoti povrhama spoveduje, je lahko odvezan, in prejme Jezusa pri svetem obhajilu v srce, katero mu je zoperno. Če mu Bog da spoznati, potlej pravi: „Zdaj vem, kako da sem bil neumen in zapeljan.“ Verjemi, da slepota, katero ti je hudobija napravila, ni pri Bogu nedolžna ali izgovorjena. Sveti Pavel pravi od tacihi neumnežev: „Njim ni bilo mar Boga spoznati, zato jih je Bog zdal njih spačenemu umu.“ Rimlj. 1, 28. Da nisi in ne boš tako nevarno zapeljan ali zapeljana, prosi ponižno in stanovitno Jezusa rekoč: „O Gospod! daj mi svojega svetega Duha, in obvaruj me zapeljivega duha sveta.“

Sveta Terezija je bila z gnado božjo rešena zapeljivosti sveta, je v ljubezni božji rastla, v njej stanovitna ostala in umrla. O kristjan! dokler posvetni duh gospoduje v tebi, dokler imaš meseno ljubezen do sebe in do družih, dokler se z neumnim svetom veseliš, ni Jezusovega duha v tebi, in ga ne ljubiš. Le njegova gnada ti daje veselje do čeznatornih dobrot, ker podverže telo in dušo njegovim zapovedim. Le milost božja ponovi in prerodi človeka, ker premaga vse počutne zapeljivosti. Le gnada božja daje človeku nepremagljivo moč v nadlogah, v zaničevanji in preganjanji stanovitnemu ostati. Če si razde-

ljenega srca med Bogom in svetom. nisi pravi služabnik božji. Prosi neprenehoma Boga, da naj te z svojo ljuheznijo napolni. da mu iz ljubezni služiš, in boš zveličan.

Molitev.

O moj Bog, stvarnik in gospod! kedaj ti bom začel resnično služiti? Tvoja služabnica sveta Terezija je res pešala v ljubezni do tebe, pa le nekoliko in malo časa; jaz pa že dolgo hodim za zapeljivim svetom, in živim po vsem svojem poželenji. Velika nesreča je to, vendar je nisem do zdaj spoznal, in vseč mi je neumnežu bilo živeti daleč od tebe. Večna hvala ti bodi, o usmiljeni Gospod! ki si me poterpežljivo čakal, in mi sedaj daš spoznati svojo nevarno slepoto. Brez tvojega dobrotljivega razsvetljenja bi bil v svoji nespa-meti živel, umrl, in se pogubil vekomaj. Ti me zdaj dobrotljivo kličeš, in jaz ti hočem pokoren biti; dokončaj delo mojega pobolšanja, in stori me svojega svetega služabnika, da ti po zgledu tvoje prijateljice svete Terezije živim, in srečno umrjem. Amen.

Ob $\frac{3}{4}$ 11. uri beri:

Drugo preišljevanje.

V peklu je neizrečeno hudo.

Prvi del.

Pekel je mesto, kjer napuhnjeni duhovi in nepokorne duše silno trpé, in bodo trpele vekomaj zavoljo svojega zadolženja, katerega ne bodo nikdar zbrisale. Job od njih pravi: „Grešnik bo plačeval za vse, kar je storil, in ne bo umrl. Kolikor je hudega storil, toliko bo trpel.“ 23, 18. Pekel je strašen, ker je v njem grozovito in večno trpljenje, en sam veliki greh ga pa zasluži, kdor v velikem grehu umrje, bo pogubljen vekomaj.

Pekel je gotov, ker to je razodeta resnica, in sveto pismo povsod pričuje, da je mesto, kjer Bog svoje nepokorne stvari trpinči. Malikovalci, da si slepi, so vidili, da dobrim in hudim enako ne bo po smrti: katoliška vera uči trdno verovati, da dobre in hude večno povrnjenje čaka v nebesih ali v peklu, ker Bog je pravičen. „Moje plačilo je z menoj (pravi Gospod), da vsakemu plačam, po njegovih delih.“ Skriv. raz. 22, 12.

Dvoje hudo človek stori, kadar v velik greh dovoli, loči se od Boga, in se z vsem

srcem obrne k stvarem: zavoljo tega, če v tej hudobiji umrje, zgubi Boga vekomaj, in stvari, to je, hudiči, druge pogubljene duše, ogenj, in drugo bo njegovo večno pokorjenje. Njemu, ki se v velikem grehu loči od sveta, ni več pokore v odpuščanje grehov, ker je v grehu, in v hudi volji vtrjen, in se za to spokoriti ne more, in bo ravno za to trpel vekomaj. Trpel bo neizrečeno veliko, in vse njegovo veliko trpljenje ne tolaži razžaljenega Boga, in ne zbriše njegovih grehov, ampak njegovo zadolženje, in njegovo trpljenje bota večna.

Kristjan! premisli kaj je pekel, da se ga bojiš, in vanj ne prideš. Kaj je pekel? Mesto bolečin. Luk. 16, 28. Kratko je rečeno kaj je pekel, neizrečeno je pa to, ker vse hudo je v peklu, dobrega pa ni nič; in to brez vse premembe ostane vekomaj. Premisli strašno jezo peklenško, v kateri se puntarji božjega veličastva pokoré vekomaj. Ogenj, tema, šum, križanje, preklinjevanje, obupanje, in vse hudo je in bo ondi: počitka, miru, poterpežljivosti, ljubezni, upanja, in družega dobrega ni, in ne vekomaj. Sveti Judež Tadej v malih besedah pove vse, rekoč: „Njim je temni vihar prihranjen vekomaj.“ 13. Ako bi ti v brezdno padel in bi ondi petdeset let bil, kako bi prestal? Kaj pa, ljubi moj, v peklu, kjer je veliko in večno trpljenje?

Premisli, nesrečna duša, katera je zavoljo svoje velike nepokorščine obsojena v peklenško ječo. Nepokorna duša se v velikem strahu odloči, ko je odločena je obsojena, je sovražnikom v oblast izdana, in vržena v pekel, v večni ogenj, med ostudne hudiče in druge preklete duše; zgubila je Boga, kateremu služiti ni hotla, nima prijatelja, nima upanja in strašno trpi. Pogubljen duša prekljinja Očeta stvarnika, Sina odrešenika, svetega Duha posvečevalca, devico Marijo, angele, svetnike, sebe, hudiče, tovariše svojih grehov in tovariše svojih bolezni; in polna grizenja, serditosti, sovraštva in obupanja vedno vpije: Oh! oh! tukaj bom vekomaj.

Zdihljeji.

Gospod! ves trepečem, ko po svojem temnem umu premislim strašno jezo peklenško, v katero pošiljaš puntarje svoje oblasti in časti, da ondi trpe vekomaj. Pred stolom tvoje milosti ponižno klečim, in odpuščanja prosim, katerega vreden nisem, ampak dodeli mi ga po svoji dobroti, in po zasluženji Jezusovem. Vreden sem, da me vržeš v večni ogenj, ker sem malo čislal tvojo prijaznost, in malo bal se tvoje pravice; glej pa svojega Sina, Jezusa Kristusa za-me križanega, da mi dobrotljivo prizaneseš. Hočem in obljubim s

pomočjo tvoje milosti v vedni pokori biti, in tebi v čast živeti, da pridem med tvoje prijatelje v nebeško kraljestvo. Amen.

Drugi del.

Duša, katera se je Bogu vstavljala, in se v velikem grehu odločila, bo obsojena, in vržena v večni ogenj. Kakšen ogenj je v peklu? Ne vemo, vemo pa, da je resničen ogenj, ker sveto pismo to pričuje. Izaija pravi: „Kdo zmed vas bo zamogel s požrešnim ognjem prebivati? Kdo zmed vas bo mogel z večno žarjavico stanovati?“ 33, 14. Sveti Janez krstnik je Judom v priliki govoril, rekoč: „Vsakatero drevo, katero dobrega sadu ne rodi, bo izsekano, in v ogenj vrženo.“ Mat. 3, 10. Obsojen bogatin je rekel: „Grozovito trpim v tem plamenu.“ Luk. 16, 24. Jezus bo sodnji dan rekel tistim, kateri so na levi: „Pojdite spred mene, vi prekleti, v večni ogenj, kateri je hudiču in njegovim angelom pripravljen.“ Mat. 25, 41. Sveto pismo pričuje tedaj, da je v peklu resničen ogenj.

Grešnik, premisli, kako veliko trpljenje je to v večnem ognji prebivati. Naš ogenj, katerega nam je Bog iz milosti dal, je silno mogočen, on spepeli les in drugo, razdrobi kamnje, konča mesta, razdrobi železo, in vse drugo v svojo natoro preobrne: kakšen je pa

peklenski ogenj, katerega je božja pravica vžgala v maščevanje puntarjev? Sveti Avguštin odgovori: „Naš ogenj memo peklenskega je prazna ječa.“ Sveti Vincencij Fereri tudi pravi: „Naš ogenj je memo peklenskega mrzel.“ Naš ogenj, da si je memo peklenskega slab, grozne bolečine napravi, zato so neusmiljeni malikovavci narsrčnejše kristjane z ognjem morili. Držati bi ne mogel svoje roke tretinko ure nad gorečo svečo, in bi raji več let v ostri pokori bil; kako bi pa v peklenskem ognju prestal? Manaseza, Juditnega moža, ko je na polji bil, je solnčna vročina na njegovo glavo pripekala, in za to je umrl (Jut. 8, 3.); premisli tedaj koliko da je huji peklenski ogenj. Blizo velicega ognja prestati ne moreš, kako bi pa, ne blizo peklenskiga ognja, ampak v peklenskem ognju prestal?

Veruješ, da bota po vstajenji duša in telo dobrega ali hudega plačila deležna, in toraj da bo peklenski ogenj dušo in telo pokoril vekomaj. Naš ogenj vsako reč z svojo ognjeno natoro navdaja, in peklenski ogenj bo veliko huje navdal pogubljene duše in telesa. Ogenj je v njih, okoli njih, nad njimi in pod njimi, kakor suhi les v razbeljeni peči, tako so oni v peklenskem ognju. Premisli to, in prestrašen reči: „Kako bom zamogel v požrešnem ognju biti.“

Bolnik v vročinski bolezni čuti, da vse gori v njem, meče se, je nepokojen, in skoraj

nori: kako boš ti pretrpel, ako zavoljo svojega hudega življenja v peklenski ogenj prideš, v katerem boš vekomaj? Naš ogenj je telesu silno boleč, če je pa človek vržen v ogenj, kmalo umrje; veliko bolečin čuti, pa ne dolgo časa. Sv. Lovrencija so malikovavci živega pekli; svetega Polikarpa in druge so z ognjem morili, njih velike bolečine pa so hitro minile, in zdaj so v nebesih, v večnem veselji: če pa ti v peklenski ogenj prideš, boš veliko huje trpel, in te ne bo ogenj umoril, ampak umiral boš zmiraj, in umrl nikoli, in kar trpiš, ne skrajša časa tvojih hudih bolečin, ker boš v ognji trpel vekomaj. Prav je Izaija tedaj rekel: „Kdo zmed vas bo zamogel z večno žarjavico prebivati?“ 33, 14.

Zdihljeji.

O Jezus! tvoja sveta rešnja kri je moje upanje, in tvoja grenka smrt je moja bramba, ker vem, da si umrl, da bi jaz večne smrti odrešen bil. O Gospod! opran sem bil v tvoji sveti krvi, in udeležil sem se zasluženja tvoje smrti na križu, živel sem pa hudobno, nehvaležno, in kot sovražnik tvojega svetega križa. Umrl si ti na trdem križi iz goreče ljubezni do grešnikov, da bi bili tudi mi polni goreče ljubezni do tebe; ni pa to res, in jaz zmed vseh sem naj hudobnejši bil, in vem, da sem

le po tvoji milosti za večni ogenj obvarovan. Pomnil bom zmiraj, da sem velikokrat pekel zaslužil, in da si me dobrotljivo rešil; pomagaj mi z svojo milostjo, da te ljubim, in te čedalje bolj ljubim, in ti goreče služim, da ti dopadem, peklenskimu ognju odidem, in v tvoje kraljestvo pridem. Amen.

Tretji del.

Človek, ko v veliki greh dovoli, se božji oblasti vstavi, se punta zoper svojega Stvarnika, ovrže prijaznost svojega Boga, se odpove nebeškemu kraljestvu, in si večno pogubljenje izvoli; vse to stori, da bi malo časa po svojem poželenji živel. Če v tej hudobiji ostane, je odločen od Boga, to pa je v peklu naj huje njegovo pokorjenje: Boga je zapustil, Boga je zgubil, in bo brez njega vekomaj. Pogubljeni verujejo v Boga, pa ga svojega sovražnika imajo, in vedo, da se ne bodo nikoli poprijaznili z njim. Rečeno jim je: „Moje ljudstvo niste, in jaz ne bom vaš“ (Bog). Oz. 1, 9. Ta strašna ločitev bo zmiraj, in oni bodo odločeni in prekleti vekomaj.

Ljubi moj! premisli, kaj je to, zgubiti Boga. Silno nesrečen bi bil, ako bi z velikim grehom zgubil milost božjo, te velike nesreče pa bi skoraj ne čutil, ker ti vse drugo ostane, kar na svetu premoreš, in se v vživanji stvari,

ali družbe, ali družega motiš, da svoje velike nesreče ne ceniš. Če se pa tvoja duša v velikem grehu odloči, se odloči od vsega posvetnega, in tudi od Boga vekomaj, ker jo on sovraži, in jo bo sovražil zmiraj. Dokler si tukaj, te posvetni opravki, telesne skrbi, družba prijateljev, in druge reči motijo, in za to malo veš, koliko hudo je, da si milost božjo zgubil: če boš pa zavoljo svoje hudobije pogubljen, ti je vse odvzeto, premoženje in opravki, ne skrbiš za telo, ne delaš, ne počivaš, ne ješ, ne spiš, ne smejaš se, ne igraš, nimaš družbe prijateljev, in se ne motiš z nobeno rečjo; ampak vest te zmiraj peče, si in boš v ognji, si in boš v strašni družbi hudičev in obsojenih duš, si in boš brez vsega upanja vekomaj: ne bo dneva ali ure, da bi ne trpel; spokoril se ne boš nikoli, in boš zmiraj nesrečen, ker si zgubil Boga, in našel ga ne boš prijaznega, in ga boš sovražnega imel vekomaj. Te velike nesreče so se božji prijatelji naj bolj bali, ker je zapopadek vseh nesreč. Sveti Bruno je goreče in stanovitno prosil: „O Bog! vse nadloge mi pošiljaj, te pa nikar, da bi jaz brez tebe bil.

Premisli tudi, da pogubljeni duši so devica Marija, vsi angeli in vsi svetniki sovražni, in oni hvalijo Boga, kateri je nje pravično obsodil. Če so pogubljene duše starši, ali otroci, ali bratje, ali sestre v nebesih, vsi so

zoper njo, in nikjer usmiljenja ne najde. Obsojena in prekleta duša je polna srda in obupanja, preklinja Boga, Jezusa, svete zakramenta, vse svete reči, svojega angela varha, svojega pomočnika, hudiče, druge obsojene duše in vse. Kar jo naj huje peče in pokori je to, da sili k Bogu, ker ve da le tam pri njem bo srečna, in sovraži Boga, ki jo trpinči; sovraži svoje grehe, ker so ji pogubljenje nakopali, in je v njih vtrjena; sovraži hudiče, in druge obsojene duše. in je zmiraj pri njih. Pogubljena duša skuša nad seboj resnico Gospodove besede: „Vedi in vidi, koliko hudo in grenko je tebi, da si zapustil Gospoda svojega Boga.“ Jer. 2, 19. Premisli to, in prestrašen prosi:

Usmiljeni Bog! ne zavrži me spred svojega obličja, da ne bom v ognjeni ječi peklenški ločen od tebe vekomaj. Daj mi svojega svetega Duha zavoljo zaslužnja Jezusove smrti na križu, da te ne zgubim vekomaj. Odpri moje dušne oči z svetlobo svoje milosti, da v večno temo ne pridem. Daj mi krščansko živeti, in tebe hvaliti, da ne bom v hudem vterjen tvojega svetega imena preklinjal. Reši me iz grehov, da ne pridem med tvoje sovražnike v večno pogubljenje. Daj mi spoznati, koliko da si ljubezni vreden, da te resnično iščem, te najdem in te hvalim vekomaj. Amen.

Ob $\frac{3}{4}$ 12. uri moli: **Litanije sv. Jožefa** (glej stran 101.) —

Popoludne ob $\frac{1}{2}$ 2. uri se moli sv. rožni venec. Ob dveh duhovno branje iz življenja svetnikov — in sicer berejo danes **možki**:

Sv. Filip Benicij.

Sv. Filip je bil rojen od imenitnih staršev v mestu Florenci v Toškani, leta 1233. Njegovi dobri stariši so ga ne le skrbno ampak tudi bogaboječe zredili, in ga neprenehoma opominjali, da naj Boga ljubi, nečimernosti sveta zaničuje, skušnjave premaguje in nedolžno živi. Doma, v Parizu in v Padovi se je več let učil, zraven je pa tudi Bogu služil, ker se je le iz tega namena pridno učil, da bi Boga popolnejše spoznaval, in njegovo sveto voljo skrbnejše spolnoval. Ko je bil izučen, je goreče Boga prosil, in dolgo premišljeval, kakošen stan bi si izvolil svojo dušo ložej zveličati. Bog, kateri rad usliši prošnje dobrovolnih duš, mu je svojo voljo razodel, da naj gre v samostan bratovščine služabnikov Marije. Bil je boljšemu povelju pokoren, je šel k patru Bonfilju Monalditu, poglavarju samostana, in ga ponižno prosil, da naj ga med svoje vzame. Uslišan je bil, in poslan na hrib Senari v samostan, okoli dve uri hoda od mesta Florence. Takrat je bil dvajset let star. Izvolil si je in sprosila naj zadnji biti v

samostanu, in po tem je vse nizke in težke dela opravljal. On, gosposki otrok, ni bil težkega dela navajen; pa iz ljubezni do ponižnosti in do pokorjenja je potrpežljivo in veselo trpel, da bi svoje mlado telo pod pokorščino deval, in nedolžnost ohranil. Molitev, premišljevanje in delo ga je veselilo; hvalil je Boga za lepi mir, katerega je užival, in želel vsemu svetu neznan v ljubi samoti živeti.

Njegovi oblastniki so nad njim sosebnost modrost in razsvetljenje vidili, in ga zavoljo tega v mesto Sijeno poslali, da bi nov samostan dodelal. Ravno ob ti priložnosti je bila njegova visoka učenost, katero je skrbno skrival, razodeta. Dva učena miniha iz reda sv. Dominika sta k njemu prišla, se pogovarjala od božjih reči z njim, in spoznala, da je on moder in razsvetljen služabnik božji. Po tem sta šla k poglavarju samostana, in mu rekla, da je Filip visoko učen in zlo bogaboječ, toraj je škoda to veliko luč skrito držati. Njegov poglavar, kader je to govorjenje zaslišal, je Boga hvalil, in Filipu zapovedal se pripravljati na mašnikovo posvečenje. Nerad, vendar moral se je podvreči. Sosebno gnado je prejel, in vsem svetil s svojim bogaboječim življenjem. Komaj 34 let star je bil naj višji poglavar vseh samostanov postavljen. Te visokosti je bil zlo žalosten, pa še bolj, kadar je zvedel, da ga kardinali hočejo na stol sv. Petra

povzdigniti, to je, za papeža izvoliti. Kardinali so bili voljni ga izvoliti, ker so zvedeli njegovo modrost in svetost, sosebno pa, ker je poprej s čudežem nekega gobovega človeka ozdravil. Ko je to novico zvedel, se je prestrašil, zbežal na hribe, in ondi bil toliko časa, da je bil drugi izvoljen, namreč Gregorij X. Takrat je šel v Florenco nazaj, od ondod je šel na Francosko pokoro oznanovat. Povsod so ga radi poslušali, in se spreobračali, sosebno v Avinjonu, v Tolozi v Parizu. Potlej je tudi na Nemško šel, in veliko dežel obhodil, povsod je učil, in kraljestvo Jezusovo razširjal. Kadar je na Laško nazaj prišel, so ga ko angela božjega sprejeli, in visoko častili; pa vse te časti je bil žalosten, in je le za božjo čast skrbel. Ob njegovem času so skoraj po vseh mestih hude razprtije bile. Sv. Filip je okrog hodil ljudi mirovat. Ali vsi ga niso poslušali, eni so ga zaničevali in preganjali; pa Bogu v čast je vse potrpel. Od vednega trpljenja vtujen, je svojo smrt previdel zelo blizo. Kmalu je nevarno zbolel, in z zakramti previden bil. Malo pred smrtjo je svoje duhovne otroke prosil: „Dajte mi moje bukve.“ Minihi ga niso razumeli, pa eden mu je podobo križanega Jezusa v roke podal, in sv. Filip mu je z glavo pomignil, da ravno to so njegove bukve. Iz pristrčne ljubezni in hvaležnosti do Jezusa je njegovo podobo ljubeznjivo kuševal,

in med tem mirno umrl dva in dvajseti dan tega meseca leta 1285.

Nauk.

Ponižnost je vsem zapovedana.

Sveti Filip je bil visocega rodu in bogate rodovine, ljudje so ga poviševali in častili, tudi kardinali so ga hoteli papeža izvoliti; vendar je bil zmiraj ponižen. Revež, od vseh zaničevan, se lahko ponižuje, pa da človek v časti in oblasti ponižen ostane, to je sosebnost hvale in plačila vredno. Jezus Kristus, kralj nebes in zemlje, je tako govoril: „Nisem prišel, da bi drugi meni stregli, ampak da bi jaz drugim stregel.“ Mar. 10, 45. Tudi je ponižnost zapovedal ne le majhnim, ampak tudi velikim rekoč: „Kdor je višji med vami, naj bo (v svojem srcu) naj manjši.“ Luk. 22, 26. Ne pozabi pa, da mora ponižnost biti resnična, ne pa hinavska; hinavska ponižnost ni ponižnost, ampak je cvet napuha ali naj huji napuh,

Bodi ponižen v sreči, v časti in v oblasti. Če si bogat, če se ti vse po sreči godi, če imaš modrost, zdravje, ali kar si bodi: nikoli se ne hvali; hvali Boga, začetnika vsega dobrega, od katerega so vsi dobri darovi. Če rad moliš, voljno trpiš, grehov se varuješ, dajaj hvalo Bogu, sebe nikoli ne hvali, zakaj nič dobrega nimaš, da bi ne bil od Boga

prejel, ker si pa prejel od Boga, njega hvali. Če se povišuješ, si božjega zapuščenja vreden, ker je papuh Bogu silno ostuden. Ni svetosti brez ponižnosti; kdor ni ponižen, ni svet. Sv. Bernard pravi: „Napuh je kuga, katera vse dobre dela pokonča.“ Če si ravno v časti in oblasti, bodi ponižen, ker si tudi to od Boga prejel. Viši ko je tvoj stan, večje dolžnosti imaš; si človek, si grešnik, in sodbi božji podvržen. Glej, kako mogočen kralj govori, in ravnaj se po njem: „Jaz sem črv, zaničevanje ljudi in zvršek ljudstva.“ — Ps. 21, 7.

Ponižen bodi tudi v obilnosti dobrih del, in brez potrebe ne govori od njih. Če si ravno veliko prizadevaš po vsej volji božji živeti, se le vendar pravičnega ne šteje. Če ti vest nič ne očita, še nisi za to opravičen; saj se ne boš sam sodil, ampak Gospod te bo; on bo razgrnil, kar je tvojim očem skrito, in razodel, kar ti ne veš, morebiti iz skrivnega napuha. Nikoli ne pozabi Jezusovih besed: „Kadar vse storiš, kar ti je zapovedano, reci: Nepriden hlapec sem.“ Luk. 17, 10. Ne govori brez potrebe od svojih dobrih del. Če od njih brez potrebe govoriš, iz napuha govoriš. Zakaj razodeneš ali razodevaš, kaj in koliko delaš dobrega. To pomeni, da hvale iščeš; tedaj si že svoje plačilo prejel. Ponižnost te uči molčati, tiho trpeti, Bogu se zročiti, in od njega pomoč upati. Ne govori od svojih dobrih del,

če te resnična ljubezen do bližnjega ne primora. Kadar ti je zapovedano očitno delati dobro, imej resnično misel le Bogu dopasti, bližnjega napraviti, da bi le njega hvalil. Jezus vse opominja: „Glejte, da svojih dobrih del ne delate pred ljudmi, njim k videzu: sicer ne boste plačila imeli.“ Mat. 6, 7.

Ponižnost daje potrpežljivost, krotkost in mir. Ponižni je potrpežljiv v nadlogah, je pohleven z ljudmi, je previden v govorjenji, ne govori brez potrebe zoper svojega bližnjega, ga pohlevno svari, ve molčati in govoriti ob priložnem času, kratko, modro se zadrži v vsem, in zato pokojno živi. Ako le pomisliš, lahko spoznaš, da je ponižnost v vsem in pri vsem potrebna. Zato Boga vedno prosi ponižnosti, in žaluj, da si do sedaj premalo ponižen bil.

Molitev.

O učenik in zapovedovalec ponižnosti, Kristus Jezus! vem, da je ta naj potrebnejša čednost, ker je brez nje molitev slaba, usmiljenje prazno, govorjenje nepriložno, spovedi in obhajila nevredne, in vse drugo slabo; vendar sem le premalo ponižen. Lastno dopadajenje, prazna hvala se v vse reči vtikuje, in vse popači. Ti si ponižnost ojestro zapovedal, vendar je zmiraj premalo imam; velike slabosti, skušnjave, nevarnosti in grehi, ka-

terih sem poln, bi me morale globoko poniževati, pa to se ne zgodi, le napuh me vedno gospoduje. Ozdravi, dobrotljivi Jezus! moje spačeno srce, daj mi pravo spoznanje svojih dušnih in telesnih nadlog, stori me ponižnega, da zavržen ne bom. O sv. Filip! ki si bil zmiraj zvest služabnik božji, ravno zato, ker zmiraj ponižen; sprosi tudi meni ponižnost, da se pod vsegamogočno roko božjo ponižujem goreče milosti prosim, v se nikdar ne zaupam, in v zveličavnem strahu vedno živim, da bom od Jezusa povišan. Amen.

Žene berejo danes:

Sv. Elizabeta kraljica Portugalska.

Sveta Elizabeta je bila rojena v Aragoniji na Španskem leta 1271. Njen oče je bil Peter III. kralj tiste dežele. Skrbno je svojo ljubo hčer za Boga vzgojeval. Toraj je bila pa tudi vsega dobrega lačna. Že majhna deklica je dolgo molila, rada brala in premišljevala, kar koli dušo k Bogu povzdiguje. Ponižna je bila v srcu, v oblačilih in v vsem, nikoli ni prostovoljno poslušala ali gledala, kar zamore slabe misli obuditi; z eno besedo, vsa bogaboječa je bila. Dionisi, kralj Portugalski, kateremu je bila v zakon dana, ji v pobožnosti ni bil enak; vendar je njeno bogaboječnost

spoštoval, in jo pustil po svojih svetih željah živeti. Dasiravno je bila mlada kraljica, je vendar natanko živela po vseh Jezusovih naukih; dasiravno je bila polna velicih skrbi, ie bila vendar stanovitna in goreča služabnica božja; dasiravno je bila tako visoko povišana, je bila vendar vsem dobra in prijazna, kolikor je dobra vest pripustila. Vsak dan je zgodaj vstajala, nekaj časa molila in premišljevala, potlej pa k sveti maši šla; vse ure dneva in vse opravila je posvečevala, ker je Boga zmiraj pred očmi imela, in vse njemu v čast delala. Pogosto je hodila k božji mizi, da bi čedalje bolj v ljubezni vneta bila. Zraven zapovedanih postov se je trikrat v tednu postila, in več družih postov opravljala; pa tudi, kadar se ni postila, je malo jedla in pila, da bi svoje telo duši, oboje pa Bogu podvrgla. To njeno sveto življenje ni vsem dopadlo, nekateri so ji rekli: „Kraljici se ne spodobi tako živeti, temuč po navadi družih.“ Tem je odgovorila: „Jezus Kristus se ni nikoli imenoval navada, ampak resnica; pokorjenje je tudi meni potrebno; še zelo potrebnjše, da bi ne bila od dabrot svetá zapeljana.“ Ubogim pomagati, in bolnike obiskovati je bilo njeno največje veselje. Mirna je bila in srednica miru, da bi Bog razžaljen ne bil; s svojo priljudno modrostjo je odvräčevala vojske, punte in sovraštva. Njen mož, kralj Dionizi, ni po zapovedih živel,

pohujšanje je dajal; pa le z lepo ga je prosila, da naj se poboljša, ker je vedela, da bi ga oestro svarjenje ali hudo očitanje le še hudobnega storilo. Njegova zakonska nezvestoba je njeno srce neizrečeno žalila, pa zato mu ni bila sovražna ali nepokorna, temuč jokala je pred Bogom vedno, da bi mu duha pokore dal.

Dasiravno je bila vsa bogaboječa, je vendar hudo obdolženje in preganjanje hudobnežev trpela; pa Bog je bil njen odrešenik. Bila je od nevošljivega kraljevega služabnika krivično obdolžena, da z enim svojih hlapcev grešno živi. Tisti njen hlapec je bil bogaboječ, in kraljičinih dobrih del deležen; poslužila se ga je revežem in bolnikom pomagati; pa nevošljivo oko je vse drugači videlo. Kralj po navadi slabih, je svojemu lažnjivemu hlapcu neumno verjel, in sklenil se nad kraljičinim hlapcem hudo maščevati. Nekega dne je kralj šel iz mesta se malo sprehodit, in je prišel do apnenice; pokliče apneničarja, in mu reče: „Jutre bom enega svojih hlapcev do tebe poslal vprašat: Si vse storil, kar je kralj bil zapovedal? Primi ga, in vrzi v apnenico.“ Drugi dan je kralj kraljičinega hlapca tje poslal apneničarja vprašat, ali je storil, kar mu je kralj bil zapovedal. Hlapec je šel, pa memo cerkve grede sliši k sveti maši zvoniti, stopi vanjo, in je pri njej; ko je minila, je

drugi mašnik pristopil, in tudi pri tej je še. Kraljev hlapec, njegov tožnik, kateri je vedil, kaj je bil kralj zapovedal, je menil da je uni hlapec že zgorel, in šel k apneničarju ga prašat, kakošna da je bila. Apneničar je mislil, da ravno njega je kralj zapovedal v ogenj vreči, ga je zgrabil, in v apnenico vrgel. Kraljičin hlapec, kateri se je bil v cerkvi pomudil, je za prvim prišel, je zvedil da je bilo vse storjeno, kar je bil kralj zapovedal, pa ni vedel kaj. Kralj je ostrmel, molil prečudno božjo pravico, in spoznal kraljičino nedolžnost.

Tudi druga nadloga se je tej sveti kraljici zgodila. Alfonz prvorojenec se je zoper svojega očeta in kralja spuntal. Srce, tako rekoč, prebode to materi Elizabeti. Hitela je k puntarskemu sinu, ga učila, kako velika pregreha je njegova, ga svarila, in prosila, da naj se svojemu očetu in kralju podvrže. Nevošljivci, katerih je zmiraj dosti, so jo pri kralju zatožili, da nepokornemu sinu pomaga. Kralj se zelo razsrdi, je sveto kraljico v mesto Alankver za kazen poslal, in vrhu tega vse njeno premoženje ji vzel. Elizabeta je to hudo preganjanje voljno trpela, in za svoje sovražnike molila. Kralj je kmalo spoznal njeno nedolžnost, jo spet v prvo čast postavil, in ji bil prav dober.

Ta sveta kraljica je veliko nadlog trpela in pretrpela, pa Bog jo je razveselil in ji dal,

kar je naj bolj želela, spreobrnjenje hudobnega kralja. Rad jo je poslušal, je svoje grešne navade obžaloval in opustil, in Bogu služil. Nekaj let po tem je umrl. Prvorojeni Alfons je za njim kralj postal, ona pa je šla v samostan, vendar je zmiraj skrbela za srečo vsega kraljestva. Ta sveta kraljica, polna velicega zasluženja, je mirno umrla 65 let stara leta 1336.

Nauk.

Nevošljivost je grda pregreha.

Nevošljivci so kraljici, sveti Elizabeti, velike nadloge napravili; ona je s potrpežljivostjo veliko zaslužila pri Bogu, uni so prejeli, kar grda nevošljivost zasluži. Res, grda pregreha je nevošljivost, vendar je svet poln, zlasti pri tistih, kateri so enake službe in enacega dela. Veselje zavoljo nesreče in žalost zavoljo sreče svojega bližnjega je nevošljivost, ako to izvira iz hudega srca. Kdor je boleznih ali kake druge nesreče bližnjega vesel, da bi ga zmodrila, in njegovo dušo ozdravila, ni nevošljiv, kdor je časne sreče bližnjega žalosten, ker je ta njegovi duši škodljiva, ni nevošljiv. Dober kristjan voši sam sebi ravno tako, da bi namreč tukaj trpel, ne v večnosti. David je Bogu rekel: „Dobro mi je, da si me ponižal (z nadlogami,) da se tvoje postave naučim.“ Ps. 118, 71, Iz

tacega namena je pripuščeno posvetno hudo vošiti, pa vsak mora nad seboj čuti, ker je nevošljivost polna zvitih izgovorov.

Nevošljivost je ostudna pregreha, ker je brez vsega izgovora. Tudi drugi grehi sicer nimajo izgovora, vendar so bolj po človekovi slabosti, nevošljivost pa ne. Nečistnik streže svojemu poželjivemu telesu, krivičnik ima dobiček, pijanec se pri vinu veseli, tako drugi grešniki, nevošljivec pa si napravi grizenje, pečenje, slabost brez vsega dobička.

Nevošljivost je ostudna pregreha, ker je naravnost zoper ljubezen. Vsem je zapovedano, da naj eden družega ljubijo, branijo krivico; in slehernemu dobro vošijo. Sveti Pavel uči: „Veselite se s tistimi, kateri so veseli, in jokajte s tistimi, kateri so žalostni.“ Rimlj. 12, 15. To je po bratovski ljubezni, pa nevošljivec je nima. Drugi grešniki se slabo ljubijo; nevošljivec ne ljubi ne dobro ne slabo. ker si pečenje napravi.

Nevošljivost je ostudna pregreha, ker stori človeka hudiču podobnega. Sv. Avguštin pravi: „Nevošljivost je hudičeva pregreha.“ Hudič je iz nevošljivosti prve stariše zapeljal, kakor modri pričuje rekoč: „Po hudičevi nevošljivosti je smrt na svet prišla.“ Modr. 2, 24. Iz enake nevošljivosti hudič vse človeštvo zalezuje, da bi ga pogubil. Naša sreča je hudiču pečenje, naša nesreča je njegovo veselje;

ravno tak je nevošljivec, pravi sv. Janez Kri-
zostom. Nevošljivi človek je hudobnejši od
hudiča. Hudič ni družim hudičem nevošljiv,
in njemu ni zapovedano človeka ljubiti, ne-
vošljivi človek pa je družim ljudem nevošljiv,
katere mu je Bog ljubiti zapovedal.

Ljubi moj! varuj se nevošljivosti, da se
je resnično varuješ, premaguj napuh in la-
komnost. Iz teh dveh izvirkov je nevošljivost,
napuh ne trpi hvale družih, lakomnost hoče
sama vse imeti. Bodi ponižnega in ubo-
gega srca, in nevošljivost te ne bo gospo-
dovala.

Molitev.

Ljubeznjivi nebeški oče! ti obdaruješ
mene in vse, ker si brez konca dober; ti si
gospodar svojih darov, in po svojih skrivnih,
pa pravičnih sodbah daješ, komur in kolikor
hočeš. Jaz sem od tebe prejel in prejeman
več, ko sem vreden: pa ne da bi te zato
hvalil, sem svojim bratom nevošljiv, moje
oko je hudobno, ker si ti dober. Š to grdo
nevošljivostjo si nič ne pomagam, temuč si
žalost, britkost, pečenje nakopavam, in pri
tebi se hudo zadolžujem. O Gospod! ozdravi
moje slabo srce, in preženi iz njega grešno
nevošljivost, katera me hudiču podobnega dela,
daj mi ljubezen do tebe in do svojih bratov,

da me peče njegovo hudo, in veseli njegovo dobro, vzemi iz mojega srca napuh in lakomnost, da tvoje darove hvaležno uživam, in da svojim bratom ne bom nikdar nevošljiv. To mi dodeli na prošnje svoje služabnice, svete Elizabete, po Jezusu Kristusu, ljubeznivem Gospodu in odrešeniku. Amen.

Devce berejo danes:

Sveta Marcela vdova.

Sveta Marcela je od svetega Hijeronima imenovana slava katoliške cerkve, čast Rima, zgled vsega dobrega. Rojena je v Rimu, od najbogatejših starišev tistega mesta, se je tudi bogato poročila, pa nje mož je čez sedem mesecev potlej umrl. Prej je bila bogaboječa, in se ni hotla več poročiti. Da je nje volja bila stanovitna, se lahko ve iz tega, ker ni hotla moža vzeti bogatega in močnega gospoda iz cesarjevega rodu.

Sveta Marcela je če dalje bolj spoznala, da nezavezana ložje služi Bogu, in da so srečne vdove, katere zavoljo Boga tako ostanejo, kakor sveti Pavel priporoča. „Vdova je ostala, da bi živela brez vsega strahu po volji božji, kar je tudi resnično bilo.“ Veliko nevernikov je bilo še tistikrat v Rimu in veliko slabih zgledov, pa ona se ni nad slabimi po-

hujšala, temuč je očitno neprestrašeno vse krščanske dolžnosti spolnovala. Sveti Hije-ronim je bil nje duhovni oče in učenik, rada ga je ubogala, je hodila po ozki poti Jezusovih nauk, in je za svojo dušo zvesto skrbela. Tudi si je zlo prizadevala druge bogate Rimske gospe preučiti, in ravno ona je sveto Pavlo napravila slovo dati zapeljivemu svetu, kakor se bere v njenem življenji.

Zapopadek njenega svetega življenja je ta. Ponižna je bila v srcu in v oblačilu, pomagala je rada ubogim, le v pričo bogaboječih žen je govorila z možkimi, ako je bilo treba; ni obiskala rada nobene gospe posvetnega duha, doma je bila najraje, da bi v samoti premišljevala, molila in delala, v cerkev je skrbno hodila k božji službi, pa kadar je cerkve iz sosebne pobožnosti obiskovala, je hodila, kadar je bilo malo ljudi, da bi ne bila skušana od radovednosti, vedno se je po svoji moči postila, v sredi velikega mesta je živela ko v puščavi.

Akoravno se je sveta Marcela skrbno varovala posvetne družbe, se je vendar, da bi bolj pokojno služila Bogu, preselila v samotno hišo zunaj mesta. Sveti Hijeronim jo hvali sosebno, ker je silno rada brala in premišljevala sveto pismo. Imela je veliko premoženja, družine in skrbi, vendar ni bila od nobene reči zmotena, ker je bila z Bogom resnično

združena. Kadar je srce ognjeno, odganja skušnjave, zmote posvetne in vse, kar kristjana slabi v ljubezni do Boga.

Nadloga je skusila živo vero svete Marcele. Leta 410 so prišli srditi sovražniki nad Rimsko mesto, so ga z silo premagali, v njem ropali in morili. Ti neusmiljeni vojšaki so tudi šli v nje hišo z golimi meči, so hotli veliko zlata in srebra od nje imeti, pa jim ga ni mogla dati, ker ga je bila že ubogim razdala. Hudo so jo strahovali in neusmiljeno topli, pa vse to je potrpeła voljno, in tudi zahvalila Boga. Kmalo potlej je Bog sveto Marcelo, svojo zvesto slažabnico, k sebi vzel; mirno je umrla in šla v nebesa vživat veliko plačilo, katero je Bog obljubil, in bo dal vsem svojim zvestim služabnikom.

Nauk.

Živi sveto, in nikogar se ne boj.

Sveta Marcela je bila prva gospa v Rimu, ki je očitno spokorno živela. Akoravno mlada in bogata, se ni sramovala za Jezusom očitno hoditi, in ni gledala po slabih, se ni nad njimi pohujšala, in se ni z njimi izgovarjala, ker je resnično voljo imela, svojo edino neumrjočo dušo zveličati. Kdor gleda po slabih, kdor se boji žaničevanja hudobnih, ni resnično boga-boječ, in ni vreden nebeškega kraljestva.

Kristjan! veruješ v Jezusa Kristusa križanega, in se zaznamenuješ z križem na čelu, zakaj se tedaj sramuješ Jezusovega ponižanja, Jezusovega križa? Jezus najsvetejši Gospod, je vpričo veliko ljudstva zasramljivo umrl na križu, dasiravno je njegova smrt bila trdovratnim Judom pohujšanje, in nevercem norost; ti pa se sramuješ krščanskih dolžnosti v pričo kristjanov? Premalo ti je v srcu imeti Jezusa in njegove nauke, ako se bojiš v pričo drugih krščansko živeti. Če se bojiš zaničevanja slabih, tudi v srcu ne nosiš Jezusa, ne njegovih nauk, si malosrčen kristjan nebeskega kraljestva še nevreden.

Živi dobro ali slabo, boš moral veliko preslišati od ljudi. Če dobro živiš, te bodo slabi zaničevali, ti grda imena dajali in hudo zoper tebe govorili. Če slabo živiš, bodo dobri godrnjali ali te svarili. Če dobro ali slabo živiš, ne boš mogel vsem dopàsti, tedaj bodi srčen, in živi prav zavoljo Boga. Razujzdanim je navadno zaničevati dobre, akoravno morebiti v srcu drugač mislijo. Ako boš v njih družbo stopil, vse noči plesal, neprenehoma pijančeval, nesramno govoril, ti bodo dobri in prijazni saj z besedami, če boš daleč od njih slabe družbe, rad molil, ponižno se nosil, rad hodil k spovedi, bodo vse hudo govorili zoper tebe. Spremisli, kaj bo na sodnji dan? kdo ti bo pomagal, če boš od Jezusa zavržen? kdo

ti zamore škodovati, ako Jezusu dopadeš. Delaj tedaj. kar slep pri Jerihu. bolj ko so ga ljudje svarili, bolj je upil: Jezus učenik, usmili se me!

Hudobni pravi: Naj ljudje govore, kar hočejo, meni ni nič mar. Slabo znamenje je to, ker se svojih hudobnih del ne sramuje. Manj predrzni grešniki se varujejo očitnih grehov, in jih skrivajo pred ljudmi, da bi ne bili od njih svarjeni ali zaničevani. Kaj njim to pomaga, ker bodo njih hude misli in dela razglāsene in pokorjene na sodnji dan? Varuj se hudega, ne le zavoljo ljudi, ampak zavoljo Boga, tudi nikoli na skrivnem ne greši, ker Bog te povsod vidi. Kar ti je od Boga ali od cerkve zapovedano ali prepovedano, delaj ali varuj se očitno, in ne sramuj se svojih dolžnosti, ako te ravno drugi zaničujejo.

V nesrečnem času pred pustom kristijani sploh pozabijo Jezusa in njegove čiste nauke. Nesramnost, nečistost, ples, norost, požrešnost in dosti hudega se ko povodenj razliva po vsej zemlji. Ti nikar ne posnemaj norlicev, ker ni časa, ni dneva, ni ure, da bi sme Jezusa pozabiti. Ne sramuj se odločen biti od druhali razujzdanih, naj te le zaničujejo, bo že čas prišel, da bodo molčali. Nikoli ne daj priložnosti, da bi kdo zoper tebe govoril, pa tudi ne boj se krivičnega zaničevanja.

Molitev.

O moj Jezus! ti kralj nebes in zemlje, se nisi sramoval zaničevanja, preklinjevanja, očitne zasramljive smrti, jaz pa sem se sramoval po tvojem zgledu živeti. Ako bi se bil ti sramoval očitne zasramljive smrti, kaj bi bilo za mojo grešno dušo? Če se jaz tvojega poniževanja sramujem, mi nič ne pomaga, in bom zavržen. O preljubi Gospod! v tebe bom zmiraj ravno gledal, da tvojo sveto voljo srčno spolnujem, in ne bom nikdar slabih poslušal. Če iz strahu pred slabimi od tebe odstopim, mi oni ne bodo mogli pomagati, kadar boš ti z oblastjo sodil žive in mrtve. Ti si mogočen in pravičen sodnik vseh, in boš vsakemu pravično povrnil. Takrat ne bodo zapovedi po ljudeh sojeni, ampak ljudje bodo po zapovedih sojeni. Tedaj s pomočjo tvoje milosti trdno obljubim, nikdar odstopiti od tebe ne zavoljo zaničevalcev, ne zavoljo slabih navad, ne zavoljo drugega, temuč srčno in stanovitno po zgledu tvoje služabnice svete Marcele ti bom iz ljubezni do tebe služil, da bom v tvoje kraljestvo prišel. Amen.

Ob $\frac{1}{2}$ 3. uri se moli skupno sv. križev pot.

Namesto **tretjega premišljevanja** je pridiga.

Ob 4. uri obišči Jezusa v presvetem Zakramentu.

Ob 5. uri beri iz **Tomaža Kempčana** prve knjige 15. poglavje:

Kako se nam je vèsti, kako govoriti,
kedar kaj želimo?

1. Sin, tako-le reci pri vsaki stvari: Gospod, ako je Tebi po volji, naj se zgodi! Gospod, če je Tebi v čast, zgodi se v Tvojem imenu! Gospod, ako vidiš, da je to dobro za-me in spoznaš, da mi koristi, tedaj mi daj v svojo slavo! Če pa spoznaš, da bi bilo meni v škodo in bi mi nič ne pripomoglo zveličati dušo, odvzemi mi take želje!

Zakaj vsaka želja ni od svetega Duha, če tudi se človeku zdi, da je prava in dobra. Težko je presoditi, ali te vodi dobri ali hudobni duh, da poželiš to ali ono, ali pa te morda naganja tvoj lastni duh. — Veliko jih je bilo poslednjič goljufanih, ki so od kraja mislili, da jih vodi dobri duh.

2. Zato le v strahu božjem in ponižen želi in prosi, karkoli spoznaš, da je vredno poželeti; pred vsem pa preziraj sam sebe in vse meni izročaj, rekoč: Gospod, ti veš kako je boljše: zgodi se to ali ono, kakor hočeš!

Daj, kar hočeš, kolikor hočeš in kedar hočeš! Stori z menoj, kakor veš in kakor Ti je bolj všeč in kakor Ti je v večjo čast! — Postavi me, kamor hočeš in v vsem ravnaj z menoj, kakor Ti drago!

V Tvoji roki sem, vrti in obračaj me kakor Te je volja! Glej Tvoj služabnik sem,

za vse pripravljen, ker nočem sebi živeti, ampak Tebi; o da bi Ti pač služil vredno in popolno!

Moli: Zgodi se volja božja!

3. Daj mi, predobrotni Jezus, svojo milost, da dela z menoj in do konca ostane pri meni! Daj mi, da vedno želim in hočem, kar je Tebi prijetnejše in ljubše!

Tvoja volja naj je moja volja, in moja volja se ravnaj vselej po Tvoji volji in se ž njo vsa skleni! Kar Ti hočeš to hočem jaz, in družega naj ne želim in nočem, kakor kar Ti hočeš in nočeš.

3. Daj, da vsemu posvetnemu odmrjem in da sem rad zavoljo Tebe na tem svetu zaničevan in nepoznan! Daj mi nad vse želje to željo, da v Tebi počivam in se v Tebi pomiri moje srce!

Ti si srcu pravi mir, Ti edini počitek; brez Tebe je vse težko in nepokojno. V tem edinem miru, to je: v Tebi, edini, največi in večni dobroti, bom spaval in počival. Amen.

Ob $\frac{1}{2}$ 6. uri preberi:

Tretje premišljevanje.

Prijaznost z Bogom je največja sreča.

Prvi del.

Prijaznost z Bogom je največja sreča, ker povišuje človeka, in ga z Bogom združi, in mu je zastava večnega zveličanja. Malikovavci so mislili, da jim je nemogoče s svojimi bogovi prijatelji biti, in oni, ker niso po sveti veri razsvetljeni bili, so prav mislili, ker je silno velik razloček med človekom in Bogom: mi pa po božjem razodenju vemo, da zamoremo prijatelji biti z Bogom in da smo z njim prijatelji, ako pravično živimo in da toraj smo z njegovo milostjo posvečeni. Ljubeznivi Jezus je svojim učencem in nam rekel: „Vi ste moji prijatelji, ako bote storili, kar vam zapovem.“ Jan. 14. 15. „Čudim se nad to sosebno dobroto,“ je sveti Gregorij papež dejal, „da mi nevredni hlapci, smo prijatelji božji imenovani, in smo res, če zapovedi spolnujemo.“ Čudimo se tudi mi nad tem, in hvalimo Boga, neskončno usmiljenega.

Kristijan! premisli, koliko da si srečen, in visoko povišan, ako s svetim življenjem dopadeš Bogu; tvoja sreča je čez vse sreče,

ker si kralja nebes in zemlje prijatelj. Srečnega bi se mislil, ako bi bil s svojim cesarjem prijatelj: podložen si njegov, in tega misliti ne upaš; ako bi se pa to resnično zgodilo, kaj dobrega bi ti cesar dati zamogel? Dal bi ti bogastvo, veliko službo, in kako drugo posvetno dobroto, drugzega pa ne. Z Bogom si lahko prijatelj, ker ti on v to pomaga s svojo gnado, in te lahko obogati, da boš srečen vekomaj.

Premisli tudi, da če si v gnadi božji, si božji otrok: če pa v njegovi gnadi nisi, dosežeš to veliko srečo s pravo pokoro po Jezusu Kristusu, kateri je naša sprava z Očetom nebeškim. Če si v gnadi božji, zopet rečem, si ljubeznjiv otrok božji, kakor sveti Janez priča, rekoč: „Glejte, kako veliko ljubezen nam je Oče skazal, da smo otroci božji imenovani, in smo res.“ I. 3, 1. Blagor tebi, če to veliko srečo po njeni vrednosti ceniš, da si resnično prizadevaš božjo prijaznost. zadobiti, in jo ohraniti, ker pokojno živiš, mirno vmrješ, in pojdeš v božje kraljestvo, katero je usmiljeni Jezus s svojim krvavim križem odprl.

Zdihljeji.

Ljubeznjivi Gospod! moja duša povišuje tvojo neskončno milost, in hvali tvojo nezapadljivo usmiljenje, da mene, ki vreden nisem

se tvojega hlapca imenovati, v čast svojih prijateljev in otrok povišati hočeš. Zdaj, ko to premislim, vem, kako sem hudo storil, da sem tebe, večno dobroto, razžalil, tvojo prijaznost zgubil, in se velikim dobrotam odpovedal, katere si svojim svetim otrokom odločil in jim jih daješ. Ravno zato me silno peče, da sem tebi nehvaležen bil, in zdaj v naročje tvoje neskončne milosti s polno voljo pridem, in ti vedno služiti želim. Oče nebeški! gospoduj v meni s svojo milostjo in me ohranuj v njej, da upam priti in pridem v tvoje kraljestvo. Amen.

Drugi del.

Posvečujoča gnada, ali prijaznost božja je dar čez vse darove in dobrota viši od vseh dobrot, ker ona združi stvar z svojim Stvarnikom, da je njegove svetosti, visokosti in časti deležna. To sosebno srečo nam je Jezus zaslužil, kakor je sam malo pred svojo smrtjo k svojemu Očetu govoril: „Čast, katero si ti meni dal, sem jaz jim dal, da bodo eno (z menoj), kakor smo tudi mi eno.“ Jan. 17, 22. Kdor je posvečen, je prijatelj božji in dopadljivo prebivališče božje. Jezus je to govoril: „Prišli bomo k njemu, in pri njem prebivali.“ Jan. 14. 23.

O kristijan! ko bi vedel, kako lepa je duša in Bogu všeč, ki je z njegovo mi-

lostjo posvečena in očiščena! Bog sam jo visoko hvali, rekoč: „Kako lepa si ti, moja prijateljica, kako lepa si!“ Vis. pes. 4, 1. Veš, da človekova hvala ni nič, ali malo vredna, ker se človek lahko zmoti, božja hvala je veliko vredna, ker Bog ve vse, in se ne zmoti. Božje stvari so lepe, solnce in zvezde so neba lepota, vse to pa ni nič memo lepote človeške duše, ki je v gnadi pri Bogu.

Premisli še, da duša po posvečujoči milosti božji lepotičena, je tudi polna moči, da dela dobro po volji božji, svoje dobro zasluženje vedno množi pri Bogu, je njemu čedalje dopadljivejša in bo sosebno čast prejela in vživala v njegovem kraljestvu. Srečna je tedaj duša, katera je prijateljica vsegamogočnega in usmiljenega Boga, ker obilne milosti prejema, veselo živi, mirno se loči od svetá, in pride v lepa nebesa, kjer bo v milosti vtrjena, vživala, ljubila in hvalila Boga vekomaj. Premisli, kaj modri od pravičnih govori: „Pravičnih duše so v božji oblasti in trpljenje (večne) smrti jih ne bo doseglo, — oni so v miru. Malo hudega so prenesli, ali veliko dobrega bodo prejeli: zakaj Bog jih je skušal, in jih je sebe vredne našel. Dodr. 3.

Prizadevaj si tedaj, da posvečujočo milost zadobiš in da jo ohraniš; zakaj to je tvoja največa sreča in vir večne sreče: če si božji prijatelj, to je tvoja največja čast in

če v božji prijaznosti ostaneš, pojdeš gotovo v božjo čast in boš srečen vekomaj.

Zdihljeji.

O Jezus! ti si res dobri pastir, ki si svoje življenje za grešni svet dal in si umrl na križu, da bi mi ne umrli vekomaj. Nehvaležen sem tebi bil, ti pa mene iščeš z svojo milostjo in jaz te zategavoljo z svojim srcem iščem: jaz pridem k tebi, o Gospod, ti pa me sprejmi, svojega žalostnega hlapca, in dodeli mi svojo prijaznost, katera je boljši od vseh dobrot vsega sveta. Odpusti mi mojo veliko nezvestobo po svoji veliki milosti, iz katere si hotel za nas grešnike umreti. Podvrzi me svoji volji z nebeško sladnostjo svoje ljubezni, in varuj mojo dušo z svojo mogočno milostjo, da te ne zapustim nikdar. Daj mi duhovno moč vse skušnjave premagovati, da tebi samemu služim, da v tvoji prijaznosti živim in umrjem. Amen.

Tretji del.

Silno velika sreča je to, če je duša prijateljica božja, ker, če v njegovi milosti ostane, bo vzeta v nebesa in bo pri Bogu vekomaj: silno velika nesreča je pa, če je duša brez posvečujoče milosti božje, ker je ločena od Boga, je v hudičevi sužnosti in bo v pogub-

ljenju pri njem vekomaj, ako se z resnično pokoro ne vrne k svojemu Bogu. Duša, katera je v velikem grehu, je ločena od svojega Boga, delivca vsega dobrega, vira vsega zaslužnja, in je hudiču v oblasti. David pravi: „Ti (Bog) sovražiš vse, kateri hudo delajo.“ Ps. 5, 7. Vse stvari so Bogu prijetne in nič tega ne sovraži, kar je vstvaril, veliko manj človeka, katerega je po svoji podobi vstvaril: Bog le greh sovraži, ker se greh njegovi neskončni svetosti vstavlja; če se tedaj človek ne loči od greha, ga Bog pogubi, ker je pravičen.

Kristijan! premisli, ako bi te tvoj cesar sovražil, kaj bi mislil, koliko bi skrbel in se bal, da bi te nesrečnega ne storil? kako ti je pa mogoče mirno živeti, če si v sovraštvu z Bogom? Če si kaj pri cesarji obsojenja vrednega storil, se mu lahko skrivaš, ali greš iz njegovega cesarstva, ali se kako drugače varuješ: kam pa pojdeš, da bi te božja vsegavednost ne našla? David je dejal? „Kam hočem pred tvojim obličjem bežati? Ako v nebo grem, si tamkaj; ako v globočino grem, si tudi tamkaj.“ Ps. 138, 7 — 8. Ti ravno to misli, in ne pozabi, da božji vsegavednosti in oblasti ubežati ne zamoreš: bodi blizo ali daleč, živ ali mrtev, božji oblasti si podvržen in gorje tebi, če svojih grehov ne opustiš.

Premisli tudi, da je duša, katera ni v milosti pri Bogu, vse svoje poprejšnje zasluženje zgubila in je nezmožna, kaj dobrega in večnega storiti. Ako bi ti imel veliko zasluženje device Marije in vseh Svetnikov, zgubiš vse to z enim velikim grehom in zraven te velike škode se podvržeš hudiču in boš tedaj tudi njegovega obsojenja deležen, če se resnično ne spokoriš. Bog po svojem preroku pravi: „Če pravičnik od svoje pravice odstopi — ali bo mar živel? Vse njegove pravične dela, katere je storil, bodo pozabljene; zavoljo nezvestobe, katere je kriv — bo umrl.“ Ez. 33, 12.

Vidiš, ljubi kristijan, kako velika nesreča je od božje prijaznosti odstopiti, in kako velika sreča je v božji prijaznosti biti; zakaj si tedaj neobčutljiv in neskrben? Če hočeš večno srečo zadobiti, bodi prijatelj z Bogom; če pa nočeš, boš med puntarje vržen v večno pogubljenje, kjer boš božji sovražnik vekomaj.

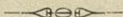
Zdihljeji.

Ljubi zveličar! zdaj spoznam in obžalujem svojo veliko nespamet, da sem tebe nehvaležno zapustil, tvojo prijaznost zgubil in se svojemu in tvojemu sovražniku podvrgel. Tri in trideset let si trpel, da bi grešnike zveličal, jaz sem pa za kratko veselje, za

majhen dobiček, ali za drugo nevredno reč pohodil tvojo kri, in ovrigel neskončno zaslužnje tvoje grenke smrti. Večnega pogubljenja sem vreden, vender upam v tvojo veliko vsmiljenje, da mi boš dal milost prave pokore in stanovitnosti v dobrem, da se zopet poprijaznem s teboj in v tvoji prijaznosti umrjem. O Jezus! skaži mi to dobroto po ljubezni, iz katere si hotel zame umreti na svetem križi, da sem in bom vekomaj tvoje neskočne milosti deležen. Amen.

Premišljevanje se sklene z litanijami sv. Vincencija (glej spredej stran 154).

Ob 8. uri opravi večerno molitev glej stran 27 in preberi prvi del za jutre odločenega premišljevanja: »Boga in Jezusa Kristusa ljubiti«.

Tretji dan.

Opravi najprej jutranjo molitev str. 30, potem beri:

Prvo premišljevanje.

Boga in Jezusa Kristusa ljubiti.

Prvi del.

Kdor hoče srečno umreti, naj ljubi Boga iz vsega srca, ker to je prava in največja

zapoved v postavi. „Kdor ne ljubi, ostane v smrti.“ I. Jan. 3, 14. Kdor ne ljubi Boga, ostane v prvem obsojenju, katero mu je prvi greh zaslužil, in prvemu obsojenju pridene težo z svojo nehvaležnostjo.

Da Boga ljubiš, iz ljubezni, da njegove zapovedi spolnuješ, pravično živiš in srečno umrješ, prepričan bodi, da te je usmiljeni Bog prej ljubil. On sam po svojem preroku pravi: „Z večno ljubeznijo sem te ljubil; zato sem te iz usmiljenja k sebi vlekel.“ Jer. 31, 3. Veliko usmiljenje je to, da te je Bog prej ljubil, da zdaj ljubi tebe, svojega služabnika, in da ti zapoveduje njega ljubiti. Bog ti iz sosebnega usmiljenja zapoveduje njega ljubiti, da po tej ljubezni dosežeš pravičnost in zveličanje; da pa to veliko srečo zadobiš, te je Bog prej ljubil, in ti iz te ljubezni pomagal, da ga ljubiti zamoreš. Ravno zato sv. Janez pravi: „Ljubimo Boga, ker je Bog nas prej ljubil“ I. Jan. 4, 19. Če ne ljubiš Boga, si nehvaležen, nepokoren, hudoben in večnemu pogubljenju podvržen; če pa ljubiš Boga, si pravičen in če v njegovi ljubezni ostaneš, pojdeš v večno zveličanje.

Da ljubiš Boga, premisli, da ti je on dal dušo, teló in neizrečeno veliko stvari, da njega, svojega dobrotnika, spoznaš in mu služiš. David pravi: (Bog je). „kateri te z dobrotami po tvojih željah obdaruje.“ Ps. 102, 5.

Vse reči in stvari neba in sveta ti oznanujejo in te prepričajo, da te Bog ljubi in te v božjo ljubezen napeljujejo; varuj se tedaj stvarjenih reči v božje razžaljenje obračati, ker to bi bilo nehvaležno in hudobno.

Premisli tudi sosebne dobrote, katere si po božji milosti prejel in jih prejemaš. Zakaj si v krščanski deželi rojen, ud Jezusov in katoliške cerkve? Od kod imaš to srečo, da si pravoveren kristijan, z Jezusovo krvjo posvečen, z njegovimi nauki učen, z njegovo milostjo razsvetljen in njegovih zakramentov deležen? To in drugo ni iz tvojega zasluženja, ampak iz neskončne milosti božje, katere vreden nisi bil in nisi. Kako je mogoče tedaj, da bi Boga ne ljubil, in da bi njega žalil? Bog ni tvoje ljubezni potreben, pa zapoveduje ti, da ga ljubiš, ker je tvoji duši usmiljen; ljubezen tebi zapoveduje iz ljubezni, da boš po njej večno srečo dosegel in se braniš?

Zdihljeji.

O Bog, stvarnik, vladar in gospodovavec nebes in zemlje, mene, svojo nevredno stvar ljubiš, jaz pa tebe žalim, in me vendar še potrpiš? Kdo sem jaz memo tvojega veličastva? in me vendar ne pozabiš, temuč odobrotuješ in povišuješ, da se v meni ljubezen do tebe vname, katera ni tebi, temuč meni

potrebna. O Gospod večne časti in dobrote, klečé in jokaje vpričo tebe povem in obžalujem svojo veliko nehvaležnost, in te prosim, da mi napolniš srce z svojo ljubeznijo, da te ljubim iz vse duše, da se iz ljubezni do tebe vseh grehov varujem, in vse tvoje zapovedi spolnujem, da, ko smrt pride, me preseli v kraljestvo večne ljubezni. Amen.

Drugi del.

Bog je neskončno usmiljen, ki nam daje, kar naša duša in naše telo potrebujeta: največjo ljubezen pa nam je skazal, ko nam je dal svojega edinorojenega Sina, da nas je iz hudičeve sužnosti in večnega pogubljenja otél in nam vrata nebeška odklenil. Jezus sam pravi: „Bog je toliko svet ljubil, da je svojega edinorejenega Sina dal, da slednji, kateri va-nj veruje, ne bo pogubljen, ampak večno življenje ima. Jan. 3. 16.

Kristijan! premisli veliko poniževanje Sinu Božjega, ki preseže vse človeške in angelske misli. Kar sv. Janez pravi: „Beseda je meso postala in med nami prebivala“ (1, 14), je velik čudež božje milosti in modrosti, katerega razumeti je nemogoče; visokost te sosebne skrivnosti te pa prepriča, da je ljubezen božja do človeka nezapopadljivo velika.

Jezusova ljubezen je večega čudenja vredna, če premisliš velike britkosti in grozne bolečine, katere je on za nas nevredne ljudi pretrpel. Odrešil bi nas lahko bil z eno samo kapljico svoje svete krvi, ali s kakim drugim majhnim trpljenjem, pa je hotel prelit vso svojo sveto kri in umreti na križi, da bi nam svojo neskončno ljubezen razodel. Sveti Janez Krizostom pravi: „Ako bi bil Jezus malo trpel za naše odrešenje, bi nas bil sicer odrešil; kar bi pa našemu odrešenju zadosti bilo, ni bilo njegovi veliki ljubezni zadosti“. Če je ravno Jezus hotel umreti za nas, bi si bil ložej smrt lahko izvolil, hotel je pa na križi umreti, da po njegovih velicih bolečinah njegovo veliko ljubezen poznaš. „Ponižal se je, in je pokoren bil do smrti, do smrti pa na križi.“ Filip. 2, 8.

Ako bi bil tvoj brat ali prijatelj namesti tebe umrl, kakošno ljubezen in hvaležnost bi ti do njega čutil. Nimaš človeka v rodu in ne najdeš prijatelja, da bi namesto tebe umrl, in ni tako velike ljubezni na svetu: Jezus pa je umrl, ne za svoje prijatelje, temuč za svoje sovražnike, ker ti in vsi smo bili njegovi sovražniki zavoljo greha prvih starišev. Jezus pravi: „Večje ljubezni nihče nima od te, da kdo svoje življenje za svoje prijatelje dá.“ Jan. 15, 13. Res je to, njegova ljubezen pa je večja od ljubezni vseh stvari, ker je on za svoje sovražnike umrl.

Ker vse to veš in veruješ, zakaj tako malo ljubiš ljubeznjivega Jezusa? Kakošnega pokorjenja si tedaj vreden, če si usmiljenemu Jezusu nehvaležen? Premisli, kaj sveti Pavel pravi: „Kdor ne ljubi Gospoda našega, Jezusa Kristusa, bodi proklet.“ I. Kor. 16, 22.

Zdihljeji.

O Jezus! strah me obide, ko mislim, da bom preklet, ako tebe ne ljubim, in odreči ne morem, da sem res tvoje kletve vreden, če ne ljubim tebe, ki tolikanj ljubiš mene, in ki si zavaljo mene umrl na križi. Pravično obsojenje bi to bilo, da bi jaz tvoj večni sovražnik bil, ako bi te čez vse drugo ne ljubil; zakličem pa v tebe, svojega usmiljenega Odrešenika, da me obvaruješ velike nesreče. Ljubiti te hočem, ker si vse moje in vseh umnih stvari ljubezni vreden; storiti hočem iz ljubezni do tebe, kar koli mi zapoveduješ; pretrpel bom zavaljo tebe vse križe in nadloge, ker si ti umrl zavaljo mene. Storil bom s pomočjo tvoje milosti, kar zdaj obljubim, da bom tvoj v življenji, v smrti in v večnosti. Amen.

Tretji del.

Čudno je to, da nas vsegamogočni Bog ljubi, in da nam je svojega edinorojenega

Sina dal; dal ga je v smrt na križi, da bi mi hudobni grešniki ne umirali v peklu vekomaj; to nas sili, in priganja njega iz vsega srca ljubiti in njemu s polno voljo služiti. Naša ljubezen do Boga in Jezusa Kristusa je v naših srcih lahko obudena in povišana, če premislimo, da je Jezus silno želel trpeti in umreti za naše grešne duše. Sam je djal: „s krstom imam krščen biti, in kako mi je bitko, dokler ne bo spolnjen.“ Luk. 12, 50. S temi besedami je hotel reči, da bo v svoji krvi krščen iz ljubezni do naših duš, in je tudi svojo močno željo do njega razodel, da vemo njegovo ljubeznjivo in usmiljeno srce do nas, in da ga iz srca ljubimo.

Kristijan! čudi se nad to prečudno ljubeznijo Jezusovo, in njega iz ljubezni de tebe križanega in umrlšega ne pozabi. Sv. Pavel pravi: „Ljubezen Jezusova nas sili; sili nas ljubiti njega, ljubeznjivega in usmiljenega Gospoda. II. Kor. 5, 14. Jezus je tebe, in vse ljudi tolikanj ljubil, da si je izvolil zaničevanje in zasramovanje, da bi ti in drugi v čast božjih otrok prenešeni bili. Judje, kateri niso hotli Jezusa spoznati, so se nad njegovo smrtjo pohujšali, in neverneži, kateri so v temoti bili, so njegovo smrt na križi norost imenovali. Sv. Pavel to priča rekoč: „Mi oznanujemo Kristusa križanega, Judom sicer pohujšanje, nevernežem pa norost.“ I. Kor. 1, 23.

Zakaj je Jezus za-te, in za vse umrl na križi? Za to, da vsem grešnim rečem odmrješ, in njemu živiš. Odrešil te je in očistil, da sveto živiš, in da si ves njegov; odkupil te je z svojo drago krvjo, da njemu samemu služiš. Ojstra zapoved je to, katero sv. Pavel v Jezusovem imenu oznanuje, rekoč: „Kristus je umrl za vse, da tudi, kateri živé, ne živé več sebi, temuč njemu, kateri je za-nje umrl.“ II. Kor. 5, 15. Če Jezusu živiš zdaj, boš pri njem živel vekomaj; če pa njemu ne živiš, boš umiral vekomaj v peklu. Stori tedaj, kar dopade Jezusu, križaj svoje hudo poželjenje, pokori svoje nepokorno telo, odpušaj sovražnikom, usmiljen bodi bližnjemu. voljno pretrpi vse nadloge, tovariš bodi njegov v trpljenji, da boš v njegovo čast prišel. Če to in drugo iz ljubezni do Jezusa storiš, v družbi svetnikov za njegovim krvavim križem hodiš, in boš prišel v nebeško kraljestvo; če pa tega ne storiš, gorje tebi!

Zdihljeji.

Moj ljubi Odrešenik! nehvaležen kristijan sem jaz, ker sem tvojo neskončno ljubezen do mene pozabil, in sem tebe, neskončno dobroto in nezapopadljivo milost razžalil; tebe iz ljubezni do mene križanega sem sicer veroval, pa sem se Judom in nevernežem pri-

družil v povišanje tvoje žalosti. Oh, kaj sem storil, ko sem tebe, večno ljubezen zaničeval? Milosti nisem vreden, pa prosim te vendar, da me ne zapustiš, in mi ne povrneš po mojem hudem zasluženji; in stori, da se v mojem srcu ogenj velike ljubezni vneme, in gori, da te ljubim in ti služim iz vse svoje duše. Po svoji neskončni milosti ozdravi mojo bolno dušo, da te ljubi in da sovraži vse, kar tebe žali. Dokler bom živel, bom hvalil tvojo milost, o Jezus! ne le z besedo, ampak veliko bolj s pokornim življenjem, da, ko umrjem, v tebi umrjem, in pri tebi živim vekomaj. Amen.

Skleni premišljevanje z angelovim češčenjem in litanijami kakor stran 40 in 41.

Zapisuj zdaj svoje v premišljevanji storjene sklepe i. t. d. — ob 7. uri pojdi k sv. maši glej str. 44.

Ob $\frac{1}{4}$ 9. uri beri iz **Tomaža Kempčana** druge knjige 7. poglavje:

S ponižnostjo hrani in zakrivaj milost!

1. Sin, boljše in varnejše je za-te, da zakrivaš milost pobožnosti, da se ne hvališ ž njo, ne govoriš veliko o njej in je ne prečenjuješ, temveč sam sebe zaničuješ in se bojiš, da bi je nevreden ne prejemal. — Temu čutu ni preveč verjeti, ker se rad spremeni v nasprotje.

V milosti premišluj, kako reven in ubog si brez milosti. Zakaj v duhovnem življenju ne rasteš le takrat, kedar te milost tolaži, ampak tudi, če si ponižen, udan in voljan, kedar milost izgubiš in ne otrpneš v goreči molitvi in ne opustiš tudi drugih dobrih del, ki jih navadno opravljaš.

Stori vse, kakor najbolje veš in znaš in kolikor je v tvoji moči, in ne zanemarjaj se zato, ako čutiš, da si suhoparen in vnemaren v srcu!

2. Veliko jih je namreč v srcu nepotrpežljivih in tóžnih, če jim ne gre vse po volji. Zakaj človek nima vedno svojega pota v oblasti, ampak Bog daje in tolaži, kedar hoče, kolikor hoče in kogar hoče, kolikor mu je drago in ne več.

Nekateri neprevidneži so v pobožnosti uničili sami sebe, ker so več hoteli, kakor jim je bilo mogoče, niso pomislili pa svoje slabosti in rajši poslušali nagnenje svojega srca, kakor razsodbo svoje pameti.

Upali so si več, kakor je bilo Bogu všeč, zato so hitro izgubili milost. Taki, ki so se že skoro udomačili v nebesih, postali so ubogi in zapuščeni reveži, da bi se ponižani in ubožani učili: ne letati s svojimi perutmi, ampak upati pod mojim krilom. — Novinci in še malo izkušeni na potu Gospodovem se

radi goljufajo in pogubé, če ne poslušajo, kar jim svetujejo izkušeni.

3. In ker hočejo le po svoji glavi ravnati, ne pa drugim zvedenim verovati, bodo slabo končali, ako se nikakor ne dajo odvrniti od svoje trme. — Kdor se sam sebi moder zdi, ne trpi, da bi ga drugi vodili.

Boljše je malo znati in malo vedeti, pa ostati ponižen, kakor pa imeti velike zaklade učenosti, pa sam sebe nečimerno ljubiti. Boljše je, da imaš manj, kakor pa veliko, ker bi se morebiti prevzel.

Ni dovolj previden, kdor se vsega uda veselju, da celó pozabi na svoje prejšnje siromaštvo in mu ni mar za sveti strah božji, kateri se boji izgubiti podarjeno milost. — Tudi ne ravna dovolj krepostno, kdor se preobupno vêde v nesreči ali kaki težavi in se ne zanaša na moje obljube tako trdno, kakor se spodobi.

4. Kdor bi bil v miru popolno brez skrbi, bode ob času boja preveč pobit in plašen. Ko bi vedno sam pri sebi ostal ponižen in majhen in bi svojega duha prav vodil in vladal, bi ne zabredel tako hitro v greh.

Dober svèt je ta: Kedar si ves goreč, premišluj, kaj bo, kedar te zapusti gorečnost. In če se to res primeri, misli, da se

morda zopet povrne razsvetljenje, katero sem ti odvzel za nekaj časa, tebi v svarilo, sebi v slavo.

5. Večkrat je taka skušnjava boljša, kakor če bi ti vedno šlo vse po sreči. Zaslug namreč ne smemo meriti po tem, če je imel kdo več ali manj prikaznij in tolažeb, ali če je kdo zveden v svetem pismu, ali če je v višji službi, temveč po tem se merijo zasluge, da je utrjen v resnični ponižnosti in poln božje ljubezni, da vselej in povsod išče le božje časti, da sam sebe nič ne ceni in se v resnici zaničuje in ga bolj veseli, če ga drugi zaničujejo in ponižujejo, kakor pa da bi ga častili.

Sklep.

Gospod, kolikor več milosti mi boš delil, toliko bolj hočem biti ponižen. Premišljeval bom vsak dan svoje grehe in žaloval nad njimi in spoznaval, kaj da sem brez Tebe. Vedno hočem paziti na-se in misliti na besede svetega Pavla: Kdor stoji, naj gleda, da ne pade!

(Do 9. ure prosti čas.)

Možki berejo danes:

Sveti Marin.

Akoravno je bil cesar Galjen prepovedal preganjati kristijane zavoľjo vere, vendar ne-
verno ljudstvo in neverni oblastniki vneti za
prazno čast svojih izmišljenih bogov niso jen-
jali, zlasti v daljnih deželah, kristijanov pre-
ganjati in moriti. To pričuje, da cerkev tudi
pod mirnimi cesarji ni popolnoma miru imela.
Ravno pod zgoraj imenovanim mirnim cesar-
jem Galjenom je sveti Marin bil umorjen za
vero. On je bil imenitnega in bogatega rodú,
in zraven zvest vojšak. Ahej, oblastnik v
Cezareji v Judeji je svetega Marina v veliki
časti imel zavolj njegove sosebnosti, srčnosti,
in ga je hotel visoko povzdigniti; neki
drugi vojšak ga je iz nevošljivosti zatožil pri
oblastniku rekoč: Marin je namenjene službe
nevreden, ker je kristijan. Oblastnik brž po-
kliče svetega Marina in ga vpraša: Kakšne
vere si ti? Sveti Marin mu srčno odgovori:
Jaz sem kristijanske vere. Oblastnik mu oestro
reče: Tri ure ti dam odloga premisliti ali svojo
vero zapustiti ali pa umreti. Škof tistega
mesta, imenovan Teotekni, je to zvedel, je šel
svetemu Marinu naproti, ga je peljal v cer-
kev in ondi rekel: Marin! kaj si boš zbral,
čast sveta ali prijaznost Jezusa? Sveti Marin
brž odgovori: „Jezusa si zvolim.“ Škof mu

reče: „Bodi stanoviten Bogu, on te bo močnega storil, in ti bo dal sebe za plačilo, pojdi v miru.“ Sveti Marin gre iz cerkve naravnost pred oblastnika, in srčnejši ko poprej mu reče: „Raji vse trpim, preden bi se odpovedal Jezusu.“ Oblastnik ga je ukazal peljati in umoriti. Sveti Aster, bogat, žlahtni Rimski gospod, je vpričo nevernikov njegovo sveto truplo vzел, in ga častito pokopal leta 261 ali 262 po Jezusovem rojstvu.

Nauk.

Od stanovitnosti v božji službi.

Sveti Marin je vsem dal izgled srčne stanovitnosti. On je bil bogat, pa ni ljubil bogastva: on je bil vojšak pod nevernim cesarjem, vendar je vse svoje kristijanske dolžnosti dopolnoval, kakor jih vera uči, pa zoper božjo zapoved ni hotel nič storiti, raji je umrl. On je bil srečen pred očmi sveta, pa je bil še bolj srečen pri Bogu, kadar je vse zgubil zavolj njega. O srečna njegova stanovitnost! kadar mu je bilo rečeno: Zberi si, povikšan biti v veliko čast ali umreti; si je raji zbral smrt za resnico, ko srečo z grehom. Kar je govoril, je bila čista resnica, ker je umrl, da bi Jezusa ne razžalil.

Ljubi kristijan! premisli, kakšno voljo imaš greh opustiti in Bogu služiti? Ti veli-

kokrat oblubiš zvestobo vsegamogočnemu Bogu, pa kakor majhen otrok hitro pozabiš storjene obljube. Kaj misliš, od kod je tvoja grešna nestanovitnost? Od tod je, iz tvoje majhne žalosti čez grehe, ker je tvoje srce premalo skesano iz ljubezni do Boga, zato nima stanovitnosti. Če duša resnično sovraži grehe, je tudi stanovitna v dobrem. Sovraštvo čez grehe izvira iz pravega pojma, ki ga človek ima od njegove hudobe, in zato trdno sklene ne več grešiti; in ne sklene le ne več grešiti, ampak se tudi greha resnično varuje. David je iz vsega srca sovražil grehe, zato pa je tudi resnično dejal: „Sem sklenil in prisegel zapovedi tvoje pravice držati.“ Ps. 118, 106. Ti tedaj zato grehe ponavljaš, ker jih premalo sovražiš: prizadevaj si prav za prav žalost od Boga zadobiti, in boš stanoviten.

Stanovitna zvestoba v božji službi je potrebna, ta pričuje od ljubezni do Boga. Kaj pomaga vedeti svoje dolžnosti, obljubiti stanovitnost in ponavljati obete, če vendar ni nobene stanovitnosti? Veliko grešnikov ob velikonočnem času oblubi svoje življenje popeljšati, vendar popeljšanja ni: čez malo časa se zopet razodeva njih stara hudobija, kakor poprej v prijaznosti, v nečistosti, v krivici, v nevarnih priložnostih, v navadnih grehih. Morebiti ti ravno tako delaš. Oblubiš: Raji hočem vse zgubiti in vse trpeti, ko Boga raz-

žaliti, pa hitro raji Boga žališ, ko trpeti majhno zaničevanje; ali razžaliti majhnega človeka, ali si majhno silo storiti. Tebi in slehernemu grešniku pravi modri: „Sin! si grešil? ne greši več.“ Sirah 21, 1. Ta stanoovitnost je potrebna, in jo imaš, če ljubiš Boga iz vse svoje duše.

Nič ti ne pomaga le želeti, le obljubiti poboljšanje, ampak se moraš tudi poboljšati in v dobrem stanoviten ostati. Po grehu si žalosten in obljubiš se ga varovati, pa zopet grešiš: si zopet po navadi žalosten, vendar po navadi ponavljaš grehe, ne le majhne, tudi velike. Ta grešna nestanovitnost je v tebi, ker nočeš vsega storiti, in se vsega varovati, kar ti Bog zapove in prepove. Ti premalo premišljuješ božje resnice, katere bi te z božjim strahom napolnile, premalo moliš, mehko živiš, ne opustiš slabih priložnosti, si rad pri slabih, nočeš svojega slabega telesa pokoriti; se ni treba tedaj čuditi, da se pri slabih hudobije navzameš, in da v skušnjavah grešiš. Ti se z svojo slabostjo izgovarjaš, in tvoja slabost te obsodi, ker nočeš storiti in se nočeš varovati, kar ti Bog zapove in prepove. Ti si slab, in sam si nakopaš skušnjave, ker ljubiš greh. Kako boš izgovorjen? Ne moreš izgovorjen biti, in ti morem s prerokom Ozeam reči: „Sam si kriv svojega pogubljenja.“ Oz. 13, 9.

Da v večno nesrečo ne prideš, premišljuj večne resnice. prosi iz srca Boga, bodi ponižen, živi v strahu, varuj se nevarnih priložnosti, imej srčnost, vojskuj se srčno čez hudo poželenje, tako boš premagovalec. Neizrečeno močne so grešne navade, pa z milostjo božjo jih zamoreš premagati, delaj, kar sem prej pravil, in Bog te ne bo zapustil; greh ti bo čedalje bolj ostuden, dobrega se boš privadil, in dobro delal; potlej boš lahko in stanovitno služil Bogu. Ne obupaj nikoli, pa tudi bodi priden in verjemi, da bo tvoje srce od veselja poskakovalo zavolj božje pomoči. Ps. 12, 6.

Molitev.

Usmiljeni Gospod! kaj bo z menoj? Jaz sem trdno upal, da vsi moji grehi so bili na spovedi odpuščeni, pa moja premajhna žalost in nestanovitna volja mi pričuje drugače. Premalo sem sovražil svoje grehe, trdne volje nisem bil se jih varovati; v hude priložnosti sem radovoljno hodil, in od tod je moja grešna nestanovitnost v dobrem. Vem in spoznam, da sem pogubljenja vreden, vendar upam, v tvojo neskončno milost, in iz tega upanja te prosim, daj mi svojo milost, s katero bom vse zamogel; daj mi spoznati tvoje neizrečene dobrote, in obžalovati silno hudobijo greha, da ga iz ljubezni do tebe iz srca sovražim,

in se ga varujem. O sveti Marin! ti srčni voj-
šak Jezusov, sprosi mi tako srčno voljo,
kakoršno si ti imel, da stanovitno in nepre-
strašeno služim Bogu, da umrjem raji, ko
njega razžalim. Amen.

Žene berejo danes:

Sveta Klara, devica (nuna).

Sveta Klara je bila rojena od bogatih
starišev v laškem mestu Asisu leta 1193.
Majhna deklica še, je v hiši svojih bogatih
starišev v pokorjenji živela, dolgo molila, malo
spala, se pogosto postila, in vse ničemurnosti
sveta sovražila; vsa nedolžna, pokorna, potr-
pežljiva in bogaboječa je bila, ko da bi ne
bila otrok grešnega Adama. Bog jo je po-
svetil in čedalje bolj posvečeval, da bi vsem
ljudem, sosebnno pa mladim deklicam bila lep
izgled svetega življenja. Prijetni duh njenega
svetega življenja se je čedalje bolj razširjal,
vsi so se čudili in jo častili; pa ona ni dru-
zega želela, ko od vseh odločena Bogu slu-
žiti. Zato je vedno premišljevala, kam bi šla
v samoto se bolj posvečevat. Blizo mesta
Asisa je bil sv. Frančišk Serafik v samostanu
Porcijunkuli; k temu božjemu možu je ho-
dila, da je božjo voljo zvedela. Sv. Frančišek
jo je brez vse ljubezni do sveta našel, ji je

svetoval, se Jezusu Kristusu darovati, čisto, sveto in goreče mu služiti.

Sv. Klara je takrat bila osemnajst let stara. Dolgo je molila in premišljevala, potem v družbi več bogaboječih deklic v cerkev Porcijunkulo šla. Sv. Frančišk jih je veselo sprejel. Ona in tovaršice so se Bogu darovale, v ponižne oblačila preoblekle, in šle v najeto hišo Bogu služiti. Stariši sv. Klare, ko so zvedeli, so tje hiteli, in jo silili domu iti. Žalostna je bila jeze svojih starišev, pa ni se jim dala premakniti, ker božjemu poklicu ni hotela nezvesta biti; pokazala jim je odstrižene lase in se z vso močjo branila domu. Stariši, videti njeno srčno stanovitnost, so jo jenjali nadleževati in kmalo potlej se je sv. Klara po nasvetu sv. Frančiška preselila v drugo hišo blizu cerkve sv. Damijana. Neža, njena dobra sestra, in tudi druge bogaboječe ženske so se sv. Klari pridružile. Živele so v velikem uboštvu, v postih, v molitvah in v vseh dobrih delih; tudi so pridno delale, se z svojim trudom živeti in telo pokoriti. Sv. Klara je Jezusa v zakramentu sv. Rešnjega telesa z gorečo dušo molila, ga pogosto prejemala, in od njega sosebne milosti sprosila. Njena trdna vera se je sosebno razodela ob vojskini sili. Sovražniki so ropali deželo in nekega dne tudi silili v samostan iti. Sv. Klara je pred sv. zakramentom jokaje

prosila: „O Gospod! ne daj nas sovražnikom v roke, in obvaruj svoje služabnice, za katere si svojo sveto kri prelil.“ Sovražniki od božje moči prestrašeni, so zbežali. Sosebno je častila tudi prečisto devico Marijo, in se ji vedno priporočevala. Trpljenje Jezusovo in žalost Marije je bilo njeno vedno premišljevanje; to je tudi svojim duhovnim hčeram priporočevala, da bi v ljubezni do Jezusa čedalje bolj rastle, in čedalje skrbnejše po izgledu Marije živele. Skrbela je zmiraj ubogo živeti; ker je le v božjo previdnost upala, je Bog njo in njene tovaršice v sili čudno oskrbel. Kar ji je po ranjem bogatem očetu premoženja šlo, ni hotela nič imeti, vsega je med uboge razdelila.

To pa pričuje, da je v sv. Klari bil duh ponižnosti, pokore in molitve; vendar še dosti družega dobrega vemo od nje. O zapovedanih in obljubljenih postih ni skoraj nič jedla, več let je na golih tleh ležala, in drugače svoje deviško telo pokorila. Še ostreje bi bila živela, pa iz pokorščine do sv. Frančiška in do svojega škofa je nekoliko odjenjala. Ta čista nevesta Jezusova je bila polna dobrega zaslužnja, vendar jo je Bog obiskal z dolgo boleznijo; osem in dvajset let je bolna ležala, vendar zmiraj potrpežljivo in veselo trpela. Malo pred smrtjo je svojim duhovnim hčeram sosebne nauke dala, in šestdeset let

stara ravno ta dan leta 1253. v Gospodu mirno zaspala. Papež Inocencij IV., kateri jo je bil malo pred smrtjo ljubeznjivo obiskal, je tudi njeno sveto truplo na pokopališče spremil, in veliko čudežev se je po njej godilo.

Nauk.

Od bližnjega pripravljanja k svetemu obhajilu.

Sv. Klara je rada premišljevala Jezusovo ljubezen, življenje in trpljenje, ga je iz vse duše ljubila, po njegovem izgledu sveto živela, ga goreče molila v presv. zakramentu, in pogosto sv. obhajilo prejemala. Ker je Jezusa v čisto srce prejemala, je tudi od njega sosebne milosti sprejela. Dasiravno je zmiraj bila čista, se je vendar skrbno pripravljala k svetemu obhajilu. Kristijan! posnemaj to sveto devico: živi sveto, da si vselej pripravljen Jezusa Kristusa vredno prejeti; bodi zmiraj brez smrtnega greha ali v gnadi božji; tudi majhne slabosti odstrani in sovraži, da si čedalje sveteji, in tako si, če te ravno nagla bolezen potlači, vredno obhajan. Če tako živiš, naj te tudi nagla smrt zadene, ne bo nesrečna. Če tako živiš, boš Jezusa vredno prejemal, sosebne milosti dobival, in šel ga uživat vekomaj. Če pa trdovratno grešno živiš, boš tudi v zadnji bolezni težko milost prejel; obhajila opravljene v ljubezni do greha, bodo tvojim grehom

težo prizadjale, tvojo dušo z slepoto napolnile in lahko nesrečno sodbo ti nakopale. Sv. Pavel pravi: „Kdor jé ali pije nevredno, si sodbo (obsojenje) jé in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega.“ I Kor. 11, 29. Če pa tudi s pomočjo milosti pravično živiš, se vendar še sosebno pripravljaj k svetemu obhajilu; bolj ko si pripravljen, večje milosti prejmeš. Vse molitve katoliške cerkve so sicer dobre, pa pred prejemanjem Jezusovega presvetega telesa je bolje tako, kakor te zdaj učim.

Obudi vero, in premišljuj, kar veruješ od tega sv. zakramenta. Vero, pa živo vero obuduj, in premišljuj, da je v zakramentu sv. rešnjega telesa Jezus, Bog in človek. Res, pri sv. obhajilu prejmeš Gospoda nebes in zemlje, odrešenika vsega svetá, katerega je Marija rodila, so pastirji in modri molili, kateri je na desnici Očeta, in bo prišel soditi žive in mrtve. Premišljevanje tega bo v tebi obudovalo spoštovanje, upanje, ljubezen, hvaležnost, ponižnost, žalost in vse dobro, ker je resnično, da je vera korenina vsega dobrega. Moli tako: „O Jezus! trdno verujem, da si v tem presvetem zakramentu resnično pričujoč, ker mi to tvoja vsegamogočna beseda in vera vse katoliške cerkve pričuje. O Gospod odrešenik vseh in Oče svojih vernikov! kako se bom predrznil te prejeti? Pomagaj mi z

svojo milostjo, in očisti mojo dušo, da te vredno prejmem.“

Obudi upanje. Ako bi premislil le Jezusovo visokost in svojo slabost, bi nikoli ne pristopil k božji mizi; veš pa, da je ljubeznjivi Jezus poznal človeško slabost, in vendar je v spomin svoje neskončne milosti hotel ta sv. zakrament postaviti. Očisti, kolikor je mogoče, svojo dušo, in upaj v Jezusovo usmiljenje. Ponižnega in potrtega srca Jezus ne zaničuje; ponižne in spokorne duše k sebi kliče, in jih z vsem napolnuje. Obudi upanje tako: „O usmiljeni Jezus! vse dobro upam od tvoje neizrečene milosti prejeti, tudi upam, da boš zdaj milostljiv moji revni duši, če je ravno tvoje svetosti nevredna. Ljubeznjivi Gospod! kakor si prej bolnike ozdravil z svojo vsegamogočno voljo, ozdravi mojo dušo z svojo vsegamogočno milostjo. Upam v tebe; jaz pridem k tebi, pridi ti k meni, da milost, moč in vse dobro od tvoje nezaslužene milosti prejmem.“

Obudi ljubezen. Če Jezusa Kristusa iz vsega srca ne ljubiš, boš pri sv. obhajilu svoje obsojenje prejel, ker to visoko skrivnost zaničuješ; čeravno Jezusa ljubiš, obudi ljubezen do njega pred sv. obhajilom, zakaj to je zakrament ljubezni. Jezus je vedel, da ga ne bo malo nevrednih, hinavcev, mlačnih in družih slabih prejemale: vendar je on, lju-

beznjivi Gospod, zavoljo izvoljenih in iz ljubezni do njih hotel ta sv. zakrament postaviti, v katerem bo v katoliški cerkvi do konca sveta. O neizrečena moč Jezusove ljubezni! Ljubi toraj ljubeznjivega Jezusa, in sosebno pred svetim obhajilom obudi ljubezen tako: „O presladki Jezus! ti si svojim vernim neizrečeno usmiljen, ker se jim samega sebe v jed daješ. Dasiravno si vsegamogočen, le vendar nisi vedel kaj boljšega dati, ker sam se svojim vernim daješ, da bi v moči tega nebeškega kruha srečno prišli do tebe v nebeško kraljestvo, in te odkritega uživali, ker te zdaj prikritega prejemajo. Nikdar te ne zamorem hvaliti in ljubiti po vrednosti in visokosti tvoje neskončne milosti; stvari v meni novo srce, napolni me z ljubeznijo, daj mi goreti ljubezni tvoje, da te v ljubezni prejmem, da v njej rastem, umrjem in v kraljestvo večne ljubezni pridem“.

Obudi žalost in ponižnost. Ravno to, kar je bilo rečeno od neskončne ljubezni Jezusove do tvoje duše, ti mora srce z ognjenim mečem sladke ljubezni presuniti, in te napraviti, da svoje grehe milo obžaluješ, ki si bil nehvaležen otrok svojega najboljšega očeta. Svoje grehe, velike in majhne, vidne in nevidne, sovraži presrčno iz ljubezni do Jezusa; ravno iz te ljubezni imej stanovitno

voljo, ga ne več razžaliti. Premišljevaje svoje grehe se lahko ponižuješ, in se moraš poniževati ne le pred spovedjo in v spovedi, ampak tudi pred sv. obhajilom in vselej. Premišljuj veliko Jezusovo poniževanje v tem zakramentu. Dokler je na svetu bil, je njegova božja natora pod človeško skrita bila; v tem presvetem zakramentu ste obe skriti. da ga lahko pod podobami kruha in vina prejemaš. O velika ponižnost Jezusova! Ponižuj se, o grešnik, rekoč: „O Jezus! svojo veliko nevrednost pred teboj ponižno spoznam in iz srca obžalujem. Angeli, čisti duhovi te v trepetanji molijo; kako bi se jaz ne bal in se ne poniževal, ker sem velik grešnik? Angeli, dasiravno čisti duhovi, te niso popolnoma vredni; kaj pa jaz, ki sem slab človek in nevreden grešnik? Res je to, pa iz ljubezni do tebe sovražim vse svoje grehe, in se zavoljo svoje nehvaležnosti ponižam; daj mi čedalje bolj svoje grehe spoznovati, sovražiti in opustiti. Z sveto milostjo, katero zdaj upam prejeti, me stori boljšega, srčnejega in svetejega, da v tvoji sveti službi živim in umrjem.

Obudi želje Jezusa prejeti. Ne le pred sv. obhajilom, ampak vselej bodi lačen presv. zakramenta; če Jezusa ne želiš, nič dobrega ne želiš, ker je on zapopadek vsega dobrega. Imej resnične želje do Jezusa, kakor

jih ima dober prijatelj do dobrega prijatelja. Dobrega prijatelja želiš viditi in objemati, in te želje se v tebi močnejše vnamejo, kadar ga vidiš; ravno tak bodi do Jezusa, pa iz čiste ljubezni do njega. Če ga iz čiste ljubezni ne želiš prejeti, si podoben Judežu izdajavcu, kateri ga je poljubil brez ljubezni. Bodi enak pravičnemu Simeonu, kateri je zmiraj želel Jezusa videti; sosebnost pa se je njegovo srce vnelo, kadar ga je v tempeljnu našel, objemal in Boga hvalil. Tudi ti obudi pred sv. obhajilom čiste želje tako: „O Jezus! ti želiš. iz velike ljubezni do moje družbe priti v moje srce, da bi ga z svojimi darovi napolnil, in mi dal zastavo častitljivega vstajenja; pridi, pridi, o Gospod! pod streho svojega nevrednega hlapca. Moja duša te želi, hrepeni in koprne po tebi; kakor je trudni jelen žejen hladne vode, tako sem jaz tebe, o ljubi zdravnik moje revne duše! da bom odobroten in zveličan.“

Ljubi kristijan! delaj po teh naukih, da pri sv. obhajilu obilniši milosti prejmeš; ne le pred obhajilom, tudi med sveto mašo in druge krate obuduj vero, upanje in ljubezen, ponižnost in želje do Jezusa. Sosebno pa skrbi, da bode vse to resnično. Kar v svetih bukvah svetega bereš, te ne posvečuje, tudi te ne poboljša in ne pripravlja k svetim zakramentom, ampak ti pomaga in te uči, da skrbiš z božjo milostjo v resnici tak biti.

Sosebno skrbi Jezusa vredno prejeti pri sv. obhajilu; preišluj njegovo neskončno ljubezen, in moli:

Molitev.

O Jezus, moj Gospod in Bog! velika in ljubeznjiva skrivnost je presv. zakrament tvojega telesa in tvoje krvi. Ta je bolji od mane, katero so očaki v puščavi jedli: jedli so jo, in umrli; kdor pa tebe vredno vživa, ima zastavo častitljivega vstajenja in nebeškega kraljestva. Ta sv. zakrament je pričevanje tvoje neskončne ljubezni do svojih otrok: pri vrednem prejemanji družih zakramentov daješ svojo milost; v tem pa daješ sebe in svojo milost, da smo mi s teboj in ti z nami popolnoma združeni. O Gospod! ponižno te prosim, stori me vrednega tvoje božje mize, varuj me nevrednega obhajila, obleci me z svatovskim oblačilom goreče ljubezni, da te ljubeznjivo objamem, in se nikdar od tebe ne ločim. O čista in ljuba božja prijateljica, sv. Klara! sprosi mi od ljubeznjivega Jezusa milost ga vselej vredno prejeti, da zdaj in ob zadnji uri prejmem popotnico v srečno večnost. Amen.

Sveta Matilda, kraljica.

Sveta Matilda je bila rojena v Vestfaliji na Nemškem od bogatih in mogočnih starišev. Bili so dobri katoliški kristijani, ki so dali svojo majhno hčer v samostan, da bi ondi bila v vsem dobrem vzgojena. Njena nedolžna duša je v samostanu imela obilno svetih izgledov in naukov. Delati, moliti, brati, premišljevati in v pokorščini živeti so jo pobožne nune skrbno učile, ona pa je rada vbogala. Pobožna Matilda je šla iz samostana, in je bila poročena z Henrikom, vojvodom Saksonskim, kateri je bil pozneje izvoljen za kralja nemškega kraljestva leta 919. Bog jo je povzdignil v prid veliko družih, ker ona, mogočna kraljica, je veliko dobrega storila. Ako tudi je bila tako visoko povzdignjena, je vendar bila ponižna, in če dalje ponižnejša. V visokem stanu je bila še bolj vtrjena in prepričana, da vsa posvetna čast ni nič, temveč da le Boga moliti in njemu služiti je prava modrost, zato je rada molila in hvalila Boga. Iz srca rada je pomagala ubogim, bolnike in jetnike obiskovala in tudi jih učila potrpežljivo vse nadloge trpeti. Nje pobožni mož, kralj Henrik, je bil vsega tega vesel, ker tudi on je bil bogaboječ.

Sveta Matilda je tri in dvajset let z svojim dobrim možem bogaboječe in mirno ži-

vela. Po njegovi smrti pa je veliko hudega prestatiti morala. Dva njena sinova, Oton in Henrik, sta poslušala hudobne podpihovalce, in sta prenašlo verjela, da je mati zapravljevka, ker s preobilnim darovanjem zapravlja kraljevo premoženje. Oton in Henrik sta svojo sveto mater tako oestro imela, da je bila primorana brez vsega premoženja iz dežele iti. Ona je sicer v pobožnosti svoje otroke skrbno redila, vendar iz natorne materinske premehke ljubezni do mlajšega sina Henrika si je preveč prizadevala ga povišati: potlej je bila od obeh zaničevana. Bog je njeno nepremišljeno slabost tukaj oestro pokoril. Pregarjana od lastnih otrok je molče trpela, molila za-nje, nikdar mrmrala, čez nju nehvaležnost tudi jih je zagovarjala, kolikor je zamogla. Kadar je bila popolnoma očiščena s preganjanjem, je bila obveseljena od Boga, ker nje sinova sta spoznala storjeno krivico, in jo hitela popraviti. Stareji sin Oton je poslal nekatere imenitne gospode do svoje matere, jo ponižno prosit nazaj priti. Ko je zvedel, da pride, ji je šel naproti, in potlej vpričo vseh jo je kleče prosil odpuščenja. Drugi sin Henrik je ravno tako storil, ona je oba ljubeznjivo objemala in vesela šla na prvi dom, kjer je bila ljubljena in častena od vseh. Še bolj skrbno ko prej je dobro delala, molila stanovitno, revežem pomagala, in se pripravljala k smrti, katera je bila leta 968.

Nauk.

Nekateri nauki starišem in otrokom.

Sveta Matilda je imela pobožne stariše, ki so zlo skrbeli za nje podučenje in zveličanje, Ona je tudi v zakonu bogaboječe živela, in je skrbela za zveličanje svojih otrok. Kateri stopijo v zakon po volji božji, v njem žive v božjem strahu; so željni zaroda, da bi bil Bog moljen; skrbe sebe in otroke zveličati, ti so in bodo srečni. Kateri so pa brez božjega strahu, se zavežejo iz grdih želj, in nimajo Boga pred očmi, kako zamorejo prav živeti? Če stariši ne skrbe za svoje zveličanje, če so med seboj prepirljivi; če otroci nimajo pravega podučanja, če so pohujšani od njih slabih izgledov; bodo lahko stariši in otroci nesrečni. Vsi stariši morajo učiti svoje otroke, ne le po stanu živeti, ampak sosebno Jezusa posnemati. Če so otroci izrejeni v božjem strahu, to bo potlej veliko dobrega sadu obrodilo. Če otroci v božjem strahu izrejeni zajdejo, bo vendar ostalo v njih srcu seme vsega dobrega. Ves svet bi bil prenovljen in preroden, ako bi vsi stariši tudi skrbeli za svoje otroke, ker bi ti potlej enako skrb za svoje imeli, in potlej od rodu do rodu. Tako bi se godilo, kar je od Tobija pisano: „Ves njegov zarod je ostal v dobrem življenji, in so bili Bogu in ljudem prijetni.“ Tob. 14, 17.

Sveta Matilda je sicer zlo skrbela za zveličanje svojih otrok, pa iz natorne ljubezni se je preveč prizadevala za časno srečo svojega mlajšega sina Henrika, ravno to je bilo krivo njenih velikih nadlog. Stariši sploh skrbе za svoje otroke, zato od njih prejemajo nehvaležnost in zaničevanje. Natora uči ljubiti otroke, pa ta ljubezen ne sme le natorna biti. Neuma živina ljubi svoje mlajše, pa človek, in zlasti kristijan, mora višje misliti in skrbeti za zveličanje svojih otrok. Stariši ljubijo po mesu svoje otroke, kadar bolj skrbе za telo ko za dušo, bolj za časno ko za večno srečo. Natorna ljubezen, ako je sama, je škodljiva duši, ker taki stariši pregledujejo, prizanašajo otrokom in jih puščajo živeti po poželjenji. Modri stariši skrbе za telo, pa veliko bolj za dušo svojih otrok, nikoli ne delajo razločka med otroci iz slabosti, ampak vse ljubijo, in za vse skrbе pravično. Razloček med otroci je potreben, kakor so umni ali nevedni, močni ali slabi, boječi ali predrzni, nedolžni ali hudobni, da stariši uče, svare, strahujejo mehko ali oistro, pravično in primerjeno svoje otroke. To je resnično, pa ta razloček mora biti iz modre ljubezni, ne pa iz slepega nagnjenja. Otrok lepega obličja ali priliznjenih besedi je ljubljen, zagovarjan in hvaljen tudi v svojih slabostih, drugi manj prijetni so vedno strahovani. To ni pravično,

in ta krivična ljubezen prinese veliko hudega, rodi zaničevanje, nevošljivost, prepir in napravi starišem grenke solze, kakor se je to godilo sveti Matildi, in prej očaku Jakobu.

Dva sinova svete Matilde sta z njo neusmiljeno delala, pa potlej sta popravila njej storjeno krivico. Ona sta veliko ljudi pohujšala z svojo grdo nehvaležnostjo, potlej sta se vpričo veliko ljudi pred njo ponižala. Otroci ne bodite nikdar nehvaležni svojim starišem, nikoli jih krivično ne žalite, akoravno imajo kako slabost. Pisano je v sv. pismu: „Preklet bodi otrok! kateri ne spoštuje svojega očeta in svoje matere.“ V. Mojz. 27, 16. Kdor je svoje stariše razžalil, mora hiteti popraviti to, da ga božja kletev ne konča.

Sveta Matilda je bila vsem vdovam izgled pobožnosti. Vdove, ako so prave vdove, so spoštovanja in pomoči vredne. Prave vdove so te, katere ljubijo svojega pokojnega moža zmiraj in za njegovo dušo molijo; katere močno skrbе za svoje otroke, da bi v pobožnosti živeli; katere so v molitvi in v dobrem stanovitne; katere se nosijo in zadrže ponižno, varno, sramožljivo, odločene od sveta; katere upajo v Boga in skrbе le njemu dopasti. Vse niso prave vdove, ker žive brez vsega strahu; so ničemerne in prazne dobrih del; so preradovedne nepotrebnih novic, se vesele, da so breme svojega moža od sebe

spravile, ker brez pokorščine žele živeti; zavržejo svoje prve otroke iz neumne ljubezni do drugega moža; so radi hvaljene, ljubljene od sveta, ali so visoke noše, radi v poedinah, v družbi, v slabih priložnostih. Sveti Pavel od dobrih in slabih vdov piše svojemu ljubemu Timoteju, in njegove besede naj dobro premišlujejo te, za katere so pisane, da po svojem stanu žive. On tako piše: „Spoštuj vdove, katere so res vdove. Vdova naj upa v Boga, in naj bo stanovitna v molitvah. Vdova, katera v sladnostih živi, je živa mrtva. Zapoveduj, da naj bodo sramožljive in skrbne za svoje. Vdova naj tako živi, da ima pričevanje dobrih del, da je otroke (pobožno) zredila, bližnjemu pomagala in v družih dobrih delih stanovitna bila. Mlajših vdov pa ne sprejemaj, ako postopajo, hodijo po hišah, so lene in jezične, preradovedne in govoré, kar se ne spodobi.“ I. Tim. 5, 3—13.

Molitev.

O Bog! veliko lepih naukov najdem nad tvojo sveto služabnico Matildo. Ona je bila v visokem stanu rojena, od Boga višej povzdignjena, vendar je bila čedalje pobožnejša in ponižnejša. Ona bi bila lahko vse dobrote vživala, katere svet zamore dati, vendar je rada v pokorjenji živela. To me uči in svari. Jaz

sem poln dušnih in telesnih potreb, vendar visokega duha; se nerad ponižam, in nikdar nečem svoje velike revščine spoznati, sem poln grehov, vendar ni duha pokore v meni. O gospod! ponižaj mojo prevzetno dušo s pravim spoznanjem moje slabosti, nevrednosti in hudobije. Daj mi duha pokorjenja, da odmerjem vsem grehom. Odpusti mi vse hudobije, in ponovi me po svoji svetosti. O sveta Matilda! prosi zame revnega grešnika, da bi zamogel s pomočjo milosti po tvojem izgledu živeti, ker tako bom tudi po Kristusovem izgledu živel in bom prišel v božje kraljestvo. Amen.

Device berejo danes:

Sveta Jedert, devica (nuna).

Sveta Jedert je bila rojena v majhnem mestu Lauden od mogočnih starišev leta 626 ali 628. Njenemu očetu je bilo ime Pipin, njeni materi Ita ali Idoberga. Ta pobožna in sveta gospa je svojo ljubo hčer prav skrbno učila Boga spoznati, in mu služiti z svetim življenjem. Blagor otrokom! ako se od starišev uče prave bogaboječnosti, in nad njimi vidijo ravno tako sveto življenje. Sveta Jedert je bila vsa goreča v božji službi, ohranila se je nedolžna, in je tudi sklenila dati se Jezusu

v dar s popolnoma čistostjo. Njena stanovitna volja se je pri vsem razodevala, pa posebno ob tej priložnosti. Kralj Dagobert je nekega dne kosil v hiši nje očeta Pipina. Neki mogočen, bogat, mlad in lep gospod je vpričo vseh povabljenih prosil kralja prgovoriti očeta Pipina, mu dati v zakon deklico Jedert. Pipin je brž dovolil v to prošnjo; in kralj vpraša deklico, če bi tudi ona v to dovolila? Ona je srčno odgovorila: „Moj ženin je Jezus; nočem tedaj nobenega, ne tega ne drugega.“ Vsi so se čudili nad njenim srčnim odgovorom, in ji niso bili nič nadležni.

Oče Pipin je kmalu potlej umrl, sveta Ita je po njegovi smrti tamkaj blizo sezidala samostan, v katerega je z svojo hčerjo šla; pridruževale so se druge ženske iz duha pokore k njima, in vse skupaj so v molitvah, v postih, v ponižnosti in v čistosti Bogu služile. Sveta Jedert je bila le en in dvajset let stara izvoljena, vse druge nune voditi, in v tem težkem opravilu se je očitno vidilo, da je bil sveti Duh v njej. Posebno je skrbela, da bi vse nune bile dobro podučene v ljubeznivi veri Jezusovi, ker je vedela, da nevednost je rodovitna, mati napčne gorečnosti, škodljivih vraž in dosti družega hudega. Akoravno je sveto živela, in veliko skrbela, se je vendar več let pripravljala k smrti s posebnimi dobrimi deli. Umrla je mirno in sveto brž po

sveti maši, med katero je bila obhajana, 17. dan meseca sušca, dva in trideset let stara. Bog je njeno svetost z mnogimi čudeži razglasoval.

Nauk.

Čistost je lepa, pa ima veliko sovražnikov.

Očitno se vidi, da sv. Jedert je dar čistosti od Boga prejela, ker je lahko in stanovitno premagovala najmočnejše nagnjenje slabe nature. Ona je bila hči mogočnih in bogatih starišev; bogat, mlad in lep mladeneč s privoljenjem njenega očeta želi in prosi se zavezati z njo; kralj jo nagovarja v zakon, pa ona mlada in čista devica srčno odgovori: Jezus je moj ženin, zato nočem ne tega, ne družega. Kar je govorila, je bila čista resnica, kakor je njeno sveto in čisto življenje potlej pričevalo. Ona je bila ena tistih, od katerih je Jezus rekel: „Eni se nezmožne storé zavolj nebeškega kraljestva. Kdor zamore zapopasti, naj zapopade! Vsi ne zapopadejo te besede, ampak oni, katerim je dano.“ Mat. 19, 11—12. Jezus hoče reči: Eni premagujejo svoje telesno poželenje, in živé v popolnoma čistosti, da bi lože prišli v nebeško kraljestvo, pa vsi ne zapopadejo, kako je devištvo lepo, in vsi ne zamorejo toliko, ampak le oni, katerim je dano od Boga. Sv. Jedert

je z milostjo božjo spoznala in cenila po vrednosti lepo devištvo, in ga je ohranila do smrti.

Nečistost ni nobenemu pripuščena, in zato pravi sv. Pavel apostol: „Nečistost se celo ne sme imenovati med vami; zakaj nečistniki ne bodo deleža imeli v kraljestvu Jezusovem.“ Efež. 5, 3—5. Zakon je pripuščen, in kdor v njem živi po volji božji, je Bogu všeč. Strah božji, zdržnost, potrpljenje in goreča skrb za zveličanje otrok je velicega plačila vredno, vendar je zakon nižej od lepega devištva. Devištvo ali popolna čistost Bogu najbolj dopade. Salomon pravi: „Čistost stori dušo Bogu najbližej.“ Modr. 6, 20. In zopet: „Kdor čistost ljubi, je prijatelj nebeskega kralja“. Prip. 22, 11. Sv. Atanazij pravi: „Čista duša je prijetno prebivališče svetega Duha.“ Sv. Ciprijan: „Device so cvet Jezusovih ovčic.“ Božja beseda in očaki hvalijo čistost, devištvo pa najbolj. Sv. Ambrož tako govori: „Kdor ohrani devištvo, je angelom podoben.“ Res! bolj hvale vreden od angelov, ker oni čisti duhovi niso skušani; device pa premagujejo z srčnim vojskovanjem nadležne počutne skušnjave.

Dober je zakon, vendar bolje je človeku nezavezanemu ostati, ako zamore, ker lože Bogu služi. Zakon nakopava veliko skrbi, ktere prav lahko razdelé človeka med Bogom

in svetom. Nezavezan ima manj skrbi in dolžnosti, zato veliko lažje služi Bogu. Tukaj so prav priložne besede svetega Pavla, ki tako piše: „Od devic nimam Gospodovega povelja, da bi jim zapovedal tako ostati, in se ne močiti ali ne ženiti: svet pa vam dam, ker vam je bolje nezavezanim biti. Če si z ženo zavezan ali z možem zavezana, ti Gospod zapové v tej zavezi ostati. Če se oženiš, ne grešiš; če se devica omoži, ne greši, ker to je pripuščeno; vendar želim, da bi vi brez skrbi in dolžnost zakona ostali. Kdor je prost, lažje misli, kar je Gospodovega, in lažje mu služi z vsem srcem: kdor je zavezan, skrbi za svet, in težej služi Bogu, ker je razdeljenega srca.“ I. Kor. 7, 25 — 34. Vsaki naj premišljuje besede sv. Pavla, katere so polne razsvetljenja, da si izvoli stan po božjem poklicu. Vsak ima svoj dar od Boga, in vsak naj vpraša modrega za svet in naj prosi Boga, da bi njegovo voljo spoznal in po njej storil.

Čistost ima veliko sovražnikov, zato bodi varen. Sovražnik čistosti je telesno poželenje, katero zapeljivo vabi tvojo dušo dovoliti v greh. Res je, kar pravi sv. Pavel: „Velik zaklad imamo v slabem telesu.“ II. Kor. 4, 7. Sovražniki tvoje čistosti so vsi nadležni skušnjavci, katerih je svet poln. Ti nastavljajo zadrge, zlasti mladim; nimajo in ne dajejo pokoja, ker so polni nečistega duha. Zato

je čistost redka, pravi sv. Hieronim, — ker jo lastno poželenje in vidni sovražniki zalezujejo. V nečistost pripravi slabo govorjenje, nepotrebna prijaznost z drugim spolom, slaba družba, razujzdan ples, obilnost jedi in pijače, radovednost slabega, življenje brez dela, predrzne oči in več družega. Če hočeš po zapovedi čist biti, varuj se prav skrbno vsega tega, karkoli te napeljuje v nečistost, zraven tega trudi svoje nepokorno telo s poštenim delom; premišljuj svete reči; ljubi samoto in moli stanovitno.

Ljubi moj! sosebno ti priporočim ponižnost in sramožljivost, ker brez teh čednosti ne moreš ohraniti čistosti. Če si ravno dolgo časa živel v čistosti, ne zanašaj se, ampak zmiraj bodi v skrbi; drugi morebiti bolj stari od tebe, so v sivih laseh svojo dušo ognusili z nečistostjo. Boj se ljudem dopasti, sicer si boš veliko skušnjavcev in skušnjav nakopal. Ako se hvališ z svojim telesom, ker imaš dopadenje do sebe zavolj družih, nisi ponižne in sramožljive duše, boš resnično padel v zanjke hudobnih. Tvoja lepota naj bo ponižna sramožljivost pred Bogom in pred ljudmi. Spoštuj svoje slabo telo vpričo Boga in angela varha. Blagor tebi, če me ubogaš, ker lahko boš prišel v družbo čistih duhov čistega Boga uživat. Kristus pravi: „Kateri so čistega srca, bodo Boga gledali“. Mat. 5, 3.

Molitev.

O Jezus! ženin čistih duš! kako bom jaz prišel v tvoje kraljestvo, ker me nečisto poželenje lahko zapelja? Če se ravno bojim dejanskih grdih grehov, to je le iz natorne sramožljivosti, ali iz strahu pred ljudmi; sicer je moje srce polno ostudnih želj, v katere večkrat dovolim. Sam si nakopavam skušnjave, sam sem sovražnik svoje duše, ker premalo molim, premalo sem sramožljiv, premalo se varujem skušnjavcev: s predrznimi očmi, z smehom, s priliznjenim govorjenjem in drugač slabim svojo že pokaženo natoro. O Gospod! pomagaj mi po svoji veliki milosti; vstvari v meni čisto srce; daj mi čiste misli; obvaruj me nečistih ljudi, da se obvarujem tega strupa, in da s čisto dušo tebi služim. O sveta Jedert, čista nevesta Jezusova! sprosi mi milost svetega Duha, da z njeno pomočjo čisto živim po svojem stanu in da pridem čistega Boga vekomaj uživat. Amen.

Možki berejo danes :

Sv. Cezarij, škof in cerkveni učenik.

Sv. Cezarij je bil rojen na Francoskem v mestu Šalonu leta 470. Njegovi katoliški in bogaboječi stariši so ga skrbno učili in rad

jih je bogal. Še otrok je bil ubogim silno usmiljen in njegovo usmiljenje mu je sosebno milost od Boga sprosil. Le sedemnajst let star je bil od svojega škofa, sv. Silvestra, med duhovščino sprejet, ker je bil sosebnega bogaboječega življenja. Dve leti potlej je šel v samostan Lerin, kjer je v pokorščini, v ponižnosti in v pokorjenji sveteje živel. Zavoljo neprimerjenega pokorjenja je v samostanu zbolel; ko se je pa malo bolje počutil, je bil od opata Porkarja v mesto Arle poslan, da bi se ondi popolnoma ozdravil. Bogaboječi Eoni je bil v tem mestu škof. Ta ga je spoznal in v mašnika blagoslovil, da bi bil v duhovskih opravilih njegov pomočnik. Škof Eoni je nevarno zbolel, in pred smrtjo rekel: „Želim, da bi bil Cezarij moj naslednik.“ Cezarij je po njegovi smrti v neznane kraje iz strahu te visoke službe zbežal; pa Bog ga je razodel, našli so ga in v mesto Arle peljali. Vsi so ga želeli svojega škofa imeti, in bil je posvečen leta 502. Le dve in trideset let je sv. Cesarij tistikrat bil star: pa bil je poln razsvetljene modrosti, visoke učenosti, sosebne svetosti in svete srčnosti, tedaj pripraven, čedo Jezusovo posvečevati.

Prva skrb tega svetega škofa je bila odložiti nadležno butaro posvetnih opravkov zavoljo prihodkov svoje škofije. Odbral si je v to zveste može, da bi on le za svoje in

svojih zveličanje neprenehoma delal. Vsako nedeljo, vsak zapovedan praznik, in kader mu je priložno bilo, je božjo besedo goreče označeval. Njegove pridige so sploh bile od ostudnosti greha, od lepote kršanskih čednosti, od ničemerncsti sveta, od nebeškega kraljestva, od pokore. Ker je na tanko preiskoval slabosti svoje čede, je med njo veliko vraž našel. Vedel je, da so grozno škodljive, da vera zavoljo njih peša in veliko hudega nakopavajo; zato jih je skrbel popolnoma odpraviti, da bi se njegovi le vsegamogočnega Boga bali, in le va-nj upali, ne pa v vražne pripomočke, katere si je hudoba izmislila. Ravno tako je skrbel druge hudobije, grešne navade, in kar Boga žali, s korenino izruvati, da bi njegove ovčice velicemu pastirju Jezusu všeč bile in se zveličale. Veliko njih ga je rado poslušalo in bogalo, pa eni so v svoje huje obsojenje trdovratni ostali.

Dasiravno je bil sv. Cezarij ves svet, je bil vendar hudo zatožen pri kralji Alariku, da hoče njegovim sovražnikom mesto Arle v oblast dati. Kralj je bil krivoverec, toraj je katoliškega škofa krivo obdolženje rad verjel, in ga je v drugo mesto poslal. Sveti škof je svojim ovčicam zvestobo do kralja priporočal v vsem, kar ni zoper božje zapovedi, in je šel, kamor je poslan bil. Sam Bog je svojega svetega služabnika opravičil pred kraljem in

druzimi, ker mu je dal velik čudež storiti. Kralj je to zvedel in ga nazaj v škofijo poklical. Ob priložnosti hude vojske je sveti škof spet pri kralji, ravno ko poprej, zatožen bil. Krivoverci so to radi verjeli, ga popadli, suvali, topli in v temno ječo vrgli. Malo časa je bil v ječi, ker so mestni izdajavci bili razodeti, in on rešen. Ob času te vojske je revnim obilno pomagal; vse svoje premoženje je razdal, in ni družega premogel, ko veliko upanje v dobrotljivo previdnost božjo. Skrbel je svoje ovce posvečevati in zveličati, pa njegovi hudobni sovražniki mu niso pokoja dali; v tretjič so ga zatožili pri Teodoriku, da hoče mesto sovražnikom izdati. Kralj ga je k sebi poklical; pa kader je tega svetega škofa pred se priti videl, je iz velicega spoštovanja do njega vstal, ga prijazno sprejel, se z njim lepo pogovoril, in ga častito nazaj poslal. Kralj je potlej djal: „Bog odpusti njegovim hudobnim tožnikom; ni mogoče od tega svetega škofa hudega misliti. Potlej je sv. škofu poslal veliko sreberno skledo in v njej tristo zlatov rekoč: „Kralj, tvoj otrok, te prosi, sprejmi ta mali dar v znamenje ljubezni“. Sv. Cezarij je vzel to, pa vse med uboge razdelil. Kralj je to izvedel, ga pohvalil in še bolj spoštoval.

Sv. Cezarij je še veliko več dobrega storil, sosebnost pa neizrečeno skrbel za spre-

obrnjenje slepih krivovercev, kateri so iz grešnega napuha učili, da človek iz svoje moči zamore kaj dobrega za zveličanje delati. Najnevarnejši nauk je ta, zato si je on, zvesti učenec svetega Avguščina in pokorni otrok katoliške cerkve zlo prizadeval ga pokončati. Že štirideset let je bil škof, in prišel je čas večnega plačila; zbolel je in sveto umrl ravno ta dan leta 542. Čudeži, katere je delal, sosebno pa njegovi čisti nauki, gorečnost, trpljenje, usmiljenje in druge dobre dela bodo v vednem spominu v katolški cerkvi.

Nauk.

Opravljanje je grešno in škodljivo.

Kdor le pomisli sosebno bogaboječe življenje sv. Cezarja, lahko vidi neizrečeno hudobijo njegovih tožnikov; pa prekanjeni opravljevalci dosti hudega najdejo tudi, kjer ni podobne hudega, ker je njih srce polno hudega. Koliko so nevošljivi farizeji vedeli zoper nedolžnega Jezusa hudega govoriti! Tudi njegove čudeže so slabo razlagali rekoč: „V imenu Belcebuba, višega hudečev, hudiče izganja.“ Opravljevalci so polni nevošljivosti, zato so hudobni in prekanjeni; oni vedo tako govoriti, da hudiča store belega, svetnika pa črnega. Ravno od teh govori sv. Pavel: „Njih grlo je odprt grob, s svojim jezikom so go-

ljufno ravnali, pod njih ustnicami je modrasov strup.“ Rimlj. 3, 13. Modri pravi: „Preklet je podpihovalec in dvojezičnik; zakaj on jih bo veliko med seboj mirnih zdražil.“ Sirah 28, 15. To ti dosti pričuje od opravljevca hudobije.

Opravljanje zamore biti resnično, lažnjivo, pohujšljivo, škodljivo. Če razodeneš, kar razodeti ne smeš, si opravljevec, če ravno resnično govoriš. Če je potrebno govoriti, resnico govori, pa iz dobrega srca, kateremu in koliko gre govoriti. Služabniki, kateri so gospodarju hišnikovo krivico iz potrebe in zavoljo vesti razodeli, niso grešili, in niso bili opravljevci; hišnik je bil odstavljen, pa je bil sam svoje škode kriv. Včasih je dolžnost razodeti krivično ali nepošteno življenje družih; pa se mora iz dobrega srca govoriti, kader, koliko in komur je treba. Če brez potrebe razodeneš grehe svojega bližnjega, grešiš; huje grešiš, če z lažnjivim govorjenjem svoje brate pohujšaš, ali komu škodo storiš. Opravljanje ima večkrat trojno hudobo: je lažnjivo, pohujšljivo in škodljivo. Jezik hudobnega opravljevca je ko ognjena os v rokah slepega, pa neusmiljenega človeka. Resnično je to, kakor sv. Jakob pravi: „Jezik (hudobnega opravljevca) je nepokojna hudoba, polna smrtnega strupa.“ Jak. 3, 8.

Opravljanje je grozno škodljivo. Opravljevec rani svojo dušo, pa tudi bližnjemu lahko dela veliko krivico. Žalostna vsakdanja skušnja

nam to pričuje: dosti jeze, prepira, nepokoja, škode, pohujšanja in družega hudega je zavoljo hudobnih jezikov. Eni govore iz lakomnosti zoper bližnjega, kakor hudobni hlapec Siba, kateri je svojega gospoda Mifibozeta pri kralji Davidu krivično zatožil iz krivičnega namena njegovo premoženje dobiti. II. kralj 19. Drugi opravljajo svojega bližnjega iz nevošljivosti; iz nje je Doeg Idumejec Ahimeleka pri Savlu zatožil, in s tem nedolžnemu Ahimeleku, in vsej njegovi družini smrt nakopal. I. kralj. 22. Kdo zamore vse škode in krivice popisati, katere je neusmiljeno opravljanje napravilo?

Bodi previden v govorjenji; pa tudi prehitro ne verjemi vsaki besedi, ker neumneži veliko lažnjivega govoré. Nisi nedolžen, če se le sam nič hudega zoper bližnjega nisi izmislil; grdega opravljanja si kriv, če le za družimi neumno govoriš. Praviš: „Res sem govoril, pa le enemu, le eni, in zraven tudi prosil, da naj nobenemu drugemu ne pravi.“ O neumnež! zakaj si se na družega zanesel, če se sam nisi hotel premagati? Ti nisi molčal, uni tudi ne bo, in vsa fara bo hitro tega grešnega opravljanja polna. Molči od tega, kar ti morda ljubezen molčati zapové; ukroti svoj nepokojni jezik, da ti in drugi uživata mir, da sebi in drugim krivice ne delaš. S krivičnim opravljanjem Boga žališ, svojo dušo

raniš, si nepokoj delaš; svoje brate pohujšuješ, in jim dosti hudega nakopavaš. Sv. Peter pravi: „Kdor hoče veselo življenje imeti, in dobre dni viditi, naj ne govori hudega.“ I. Pet. 3, 10.

Moliter.

O moj Bog! bodi mi usmiljen, ker sem zavoljo svojih grehov velicega usmiljenja potreben. Neizrečeno veliko grehov imam, in kar sem le z jezikom pregrešil, je brez števila. Moj jezik je zapopadek vse krivice, je strupen, neusmiljen, pohujšljiv in škodljiv: v té in v svoje brate sem grešil, ker sem prenašlo, neumno in hudobno govoril. Pa zakaj sem svojega bližnjega opravljal, zdražbe in krivice delal? Zato, ker je moje srce prazno prave ljubezni; iz hudega srca je moj jezik hudo govoril. Torej te prosim, napolni me s čisto ljubeznijo; zakaj le ljubezen prežene vso hudobo, in da modrost. Obljubim varnejši biti v svojem govorjenji; pred govorjenjem bom premislil tvojo sveto voljo, tudi kaj, koliko in komu gre govoriti ali molčati. O Gospod! daj mi na prošnje svojega služabnika sv. Cezarja čisto ljubezen in razsvetljeno modrost, da z svojim jezikom ne grešim, temuč da z njim tebe hvalim in bližnjemu v nebesa pomagam. Amen.

(Izpraševanje vesti — priprava na spoved — glej stran 64 prvi dan.)

Ob 9. uri duhovno branje iz »Dušne pomoči III. del«, in sicer berejo danes **možki**: stran 89 ali 246; ali če je potrebno, tudi stran 153;

žene stran 451 ali 136;

device: stran 220 ali 208 ali pa življenje svetnikov.

Ob $\frac{3}{4}$ 11. uri se bere:

Drugo premišljevanje.

Nebesa so mesto nezapopadljivega veselja.

Prvi del.

Veselje nebeškega kraljestva je neizrekljivo veliko veselje, ker vsegamogočni Bog je svojih zvestih prijateljev obilno plačilo. Naš um je temen in slab in razumeti ne zamore dobrot nebeškega kraljestva; naša duša prenizko misli, in zakopana je v slabem mesu, toraj ne ve, in vedeti ne more večnih dobrot. Ako bi človek v samoti izrejen šel v kraljevo hišo in bi vso nje lepoto in bogastvo ogledal, kaj bi potlej rekel? Rekel bi, da je lepe in čudne reči videl, da pa povedati ne more, kakošne da so. Sv. Pavel (prej razsvetljen in potlej vzet v nebo ni vedel družega povedati od nebeških dobrot, ko to: „Oko ni videlo, uho ni slišalo, tudi v srce človekovo ni

prišlo, kar je Bog pripravil tistim, kateri njega ljubijo.“ I. Kor. 2, 9. Sv. Bonaventura pravi: „Angeli in svetniki ne zamorejo vredno govoriti od lepote nebeškega kraljestva: ako bi pa oni povedati zamogli, kakošne da so, bi mi umeti ne zamogli njih besed“. David, razsvetljen prerok je rekel: „Napili se bodo od obilnosti tvoje hiše, in s potokom svoje radosti jih boš napajal.“ Ps. 35, 9.

Vsi pričujejo, da v nebesih so velike, čiste, svete in neskončne dobrote, nihče pa jih prav popisati ne zamore, in ravno to pričuje, da so neizrekljivo velike, in da „srečen je on, katerega je Bog izvolil, in sprejel v svoje kraljestvo. Ps. 64, 5. V nebesih ni skušnjav, ne greha, ne jeze, ne bolezní, ne smrti, ampak večni mir, večna čast in večno veselje. Zato sv. Bernard pravi: „V nebesih ni nič, kar nočeš, in je vse, kar hočeš.“

Kristijan! če po zapovedih živiš in svoje hude želje krotiš, boš srečen vekomaj v nebeškem kraljestvu. Tvoja duša se bo sicer v strahu in upanju odločila, razveseljena bo pa, ko bo Jezusa prijaznega našla, in kaj bo mislila, ko pojde za njim v njegovo kraljestvo? Tvoja duša, ako se v milosti božji odloči, in je čista znajdena, predere oblake in hiti k Bogu, v katerega čast pojde, in bo ondi vekomaj. Kaj bo duša mislila, in kako bo ve-

sela, ko bo prišla v neizmerjeno čast, v nebeško svetlobo, v neskončno veselje, med sveto družbo device Marije, angelov in svetnikov? Tovaršica bo patrijarhov, prerokov, apostolov, mučenikov in vseh svetnikov, in z njimi bo pela vedno hvalo Bogu, svojemu vsegamogočnemu in usmiljenemu Gospodu. David je ravno to premišljeval in djal: „Kakor hrepeni jelen po mrzlih vodah, tako hrepeni moja duša po tebi, o Bog.“ Ps. 41, 2. Ravno zato je sv. Pavel iz srca rekel: „Želim razvezan in s Kristusom biti.“ Filip. 1, 23. Tudi ti hrepeni po nebeških dobrotah, živi pa tako, da jih dosežeš.

Zdihljeji.

Glej me, moj Bog, nehvaležnega otroka, katerega si vstvaril in namenil v svoje kraljestvo, storil sem pa, kar mi je večno pogubljenje zaslužilo. Neumnež sem res bil, da sem za malo blaga, za svojo prazno čast, za voljo telesnega kratkega veselja prodal nebesa, katere so vrednejši od vsega. Gospod! kako zamorem vse to popraviti? Žaloval bom zmiraj, sovražil in opustil, kar je tebe žalilo, in meni odvzelo nebesa, da se zopet poprijaznem s teboj. Če premislim, kaj je ljubi Jezus trpel, da bi mi nebesa odprl, kaj so sv. mučeniki trpeli, in si drugi svetniki pri-

zadjali, da bi v nebesa prišli, še bolj me peče moja lenoba in hudoba. Usmiljenje, o Gospod, imej z menoj, in pomagaj mi, da bom tvoj zvesti služabnik, in da zaslišim: Pojdi v veselje svojega Gospoda. Amen.

Drugi del.

Srečna duša, ki pride v lepe nebesa, je z nezapopadljivim veseljem napolnjena, ker je v milosti vtrjena, z Bogom združena, vsega hudega prosta in vsega dobrega polna. Sveti Janez popisuje njeno veliko srečo, rekoč: „Slišal sem velik glas iz (božjega) sedeža, rekoč: Lej, prebivališče božje z ljudmi, in prebival bo z njimi: in oni bodo njegovo ljudstvo in sam Bog z njimi bo njih Bog: in bo obrisal vse solze njih oči: in smrti ne bo več, tudi ne žalovanja, ne vpitja in bolečine ne bo več. ker je prvo minilo. Skriv. raz. 21, 3—4. V nebesih ni bolezni, ali uboštva, ali nadležnosti, ali družega hudega: tam gori se časi ne premenjujejo, da bi bil mraz, vročina, dan in noč, ampak stanovitne dobrote so v čudni svetlobi, katera iz božjega sedeža gre po vsej širjavi častitljivega nebeškega Jeruzalema.

Največje veselje zveličane duše je to, da jo Bog ljubi in ji svojo čast dobrotljivo razodeva in da ona ljubi Boga, in ga hvali iz vse moči. Bog je Abrahamu rekel: „Jaz

sem tvoje veliko plačilo.“ I. Mojz. 15, 1. Velika sreča, da človek upa doseči Boga, veliko veči pa, če ga doseže, njega pozna, vidi, vživa, hvali, in se veseli v njem vekomaj. Sveti Avguštín pravi: „Ako bi Bog pogubljenim dušam svojo čast razodel, bi se njih pekel v nebesa spreobrní.“ Kaj pa še le v nebesih, kjer je vse sveto veselje, ter hudega nič ni, in ne bo.

Ljubi moj! povišuj svoje misli v lepe nebesa, in kolikor zamoreš zapopadi, kaj je Bog dobrega pripravil tistim, kateri mu tukaj iz goreče ljubezni zvesto služijo. Ljubezen do Boga je dobremu kristijanú tako sladka, da preseže vse sladnosti te naše revne zemlje: če ljubiš Boga, veš in skušaš, da je resnično, kar povem, „ker Gospod je sladek.“ I. Petr. 2, 3. Ljubezen do Boga je toliko sladka, da spokornik čuti veliko veselje, ko nad svojimi grehi joka, in kakor sveti Avguštín pravi: „Prijetnejše je jokati nad grehi, ko vse dobrote sveta vživati.“ Ljubezen do Boga je toliko močna, da so sveti mučeniki v svojih strašnih bolečinah veseli bili. Če jokati in trpeti iz ljubezni do Boga je dobri duši dopadljivo in sladko, premisli, kakošno veselje je Boga gledati, ljubiti in vživati v nebeškem kraljestvu? Pobožne duše, da si silno želé, malo poznajo Boga, pa ga vendar ljubijo in mu služijo: kaj pa bo, ko bodo

prenesene pred božje obličje? „Zdaj vidimo Boga po zrkalu (ali v špeglu) in v megli, takrat pa ga bomo videli od obličja do obličja. I. Kor. 13, 12. Hrepeni tedaj po lepoti nebeškega kraljestva, in živi tako, da va-nj prideš, da boš spoznal Boga, v katerega veruješ, in videl, da je on nezapopadljiva dobrota in neskončna lepota.

Zdihljeji.

Moj Bog! zapopadek si vsega dobrega, izvir prave sreče ter Gospod miru in veselja, in vendar sem te zapustil in obrnil se k stvarem, katere motijo moje srce, ga pa s pravim veseljem napolniti ne zmorejo. Vreden sem, o Gospod, da tvojega obličja ne vidim vekomaj, ker te nisem ljubil, ampak razžalil tebe, neskončno dobroto in lepoto; prosim vendar, da bi bil meni, nevrednemu grešniku, usmiljen zavoljo Jezusa Kristusa, svojega Sina, kateri je dobrotljivo umrl za grešnike. Ljubeznjivi Gospod! povzdigni moje misli k željam nebeškega kraljestva; vlij v moje meseno srce kapljico nebeške sladkosti, da zaničujem vse zmote sveta in vse počutne grešne sladnosti, da po poti zveličanja hodim in srečno pridem v tvoje kraljestvo, kjer bom z vsemi tvojimi prijatelji srečen vekomaj. Amen.

Tretji del.

Kar na svetu najhuje peče pobožne duše je to, da so v nevarnosti grešiti in zgubiti Boga, in da ne vedo, če resnično ljubijo Boga, in če mu dopadljivo služijo. „Človek ne vé, ali je ljubezni ali srda vreden“. Prid. 9, 1. Pravični upajo, da dopadejo Bogu, gotovo pa ne vedo, in Bog jih pušča v strahu, ker so ga potrebni, da bi skrbneje služili njemu in se zveličali; ko se pa duša iz te zapeljive doline preseli v nebeško kraljestvo, je v ljubezni božji vtrjena in povišana, da ne bo Boga zgubila nikdar; vé, da jo Bog ljubi, in tudi vé, da ona ljubi Boga, in je v tej ljubezni nezapopadljivo vesela, sosebno za to, ker je v tej ljubezni vtrjena, da ga bo ljubila, molila, hvalila in poviševala vekomaj.

Duša, z veliko ljubeznijo z svojim ljubeznjivim Bogom združena, vidi njegove neskončne lastnosti, sosebno pa milost in modrost, katere ste jo vodile po poti večnega zveličanja: vé takrat, da jo je Bog iz sosebne ljubezni pokoril z boleznijo, preganjanjem, zaničevanjem in drugimi nadlogami, da je po njegovi milosti dosegla nebeško kraljestvo; vidi takrat neizrečeno število pogubljenih; da bi bila tudi ona prišla med nje, ako bi je usmiljeni Bog ne bil obvaroval in da se ji ni pogubljenja bati, ker je v milosti

vtrjena, in zato neprenehoma hvali usmiljenega Boga.

Kristijan! premišljuj nebeške dobrote, pa se tvoja duša vneme in hrepeni po njih.

Če nebeške dobrote pogosto premišljuješ, boš z svetim Filipom Nerijem mislil: „Zemlja mi smradi, ko nebesa premišlujem.“ Tukaj so majhne, kratke, nestanovitne in škodljive dobrote krščanskega človeka nevredne; le v nebesih so svete, čiste, velike in stanovitne dobrote božjih otrok vredne, in po njih hrepeni. Če v nebesa prideš, boš velicega veselja poln in lačen, in kar boš vžival, boš vžival vekomaj in se ne boš nikdar naveličal. To vedno misli, in po tem vedno hrepeni, in reci z Davidom: „Nasiten bom (z veseljem), kader pridem v tvojo čast.“ Ps. 16, 15.

Ljubi moj! veseli te upanje, da prideš v božje kraljestvo, premisli pa, če pravično živiš in če vse nadloge voljno pretrpiš. „Ako hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi.“ Mat. 19, 17. Jezus je svojim apostolom zapovedal ljudi učiti, da moramo po velicih nadlogah v kraljestvo božje iti. Djan. ap. 14, 21. Sveti Bernard pravi: „Mučeniki so kri prelivali in svetniki veliko trpeli zavoljo nebeškega kraljestva, in ti, leni kristijan, hočeš brez trpljenja va-nj priti?“ Napuh, lakomnost, žrtje, nečistost, togota in drugo tako ti brani v nebesa, in te, ko silna teža, sili v večno

pogubljenje: opusti vse to tedaj, da boš preseljen v nebesa. Kader te skušnjave nadlegujejo ali nadloge obsujejo, vzdigni svoje verne oči v nebesa, in premisli večno plačilo, da vse zadržke premaguješ. Stori vselej, kar ti Bog po Davidu zapoveduje: „Varuj se hudega in stori dobro; in boš večno prebivališče (v nebesih) imel. Ps. 26, 37.

Zdihljeji.

Ljubi moj Izveličar! ti si me učil in mi zapovedal prositi. Pridi k nam tvoje kraljestvo; prosim tedaj ponižno, da prideš v moje srce kraljevat z svojo ljubeznijo, da jaz po smrti pridem v tvoje kraljestvo, v kraljestvo večne ljubezni. Kdo sem jaz, o Gospod, da si me namenil v svoje kraljestvo? Vreden nisem na zemlji prebivati, nevreden sem posvetnih darov, vreden sem večnega pogubljenja, in me vabiš in mi pomagaš v svoje kraljestvo, da tebe uživam vekomaj? Tvoja neskončna dobrota stiska in tlači moje nehvaležno srce, da svoje grehe resnično sovraži in opustiti hoče. — Oh! da bi jaz tebe, usmiljenega Gospoda nikdar razžalil ne bil? zakaj nisem tebi vselej zvesto služil? Odpusti mi po svoji veliki milosti, in daj mi pravično živeti, da pri tebi živim in tebe hvalim vekomaj v tvojem kraljestvu. Amen.

Ob $3\frac{1}{4}$ 12. uri se molijo **litanije sv. Jožefa** (glej prvi dan stran 101).

Popoludne ob $1\frac{1}{2}$ 2. uri se moli sv. rožni venec.

Ob dveh je duhovno branje iz življenja svetnikov, in sicer berejo danes **možki**:

Sveti Gordij, mučenik.

Sveti Gordij, stotnik (poglavar čez sto mož) v Cezareji, je bil zvest, mogočen in od vseh časten. Leta 303. pod cesarjema Dioklecijanom in Maksimijanom je hudo preganjanje vstalo čez cerkev. Od tega hudega preganjanja očak sv. Bazilij pravi: Neverniki so bili bolj neusmiljeni od zverin; kdor ni hotel moliti malikov, je bil brez vsega usmiljenja umorjen; pušave in ječe so bile polne kristjanov, hiše pa prazne.

Sveti Gordij je pred Bogom dobro premislil, potlej je sklenil, svojo imenitno službo pustiti in v pušavo bežati, kar je tudi storil. V pušavi je živel v molitvi in v pokori. Njegova duša se je v pušavi čedalje bolj vne-mala, in družega ni želela, kakor veliko tr-peti za vero Jezusovo. Izvedel je, da v Ceza-reji bodo neverniki velik praznik obhajali šel je v mesto, da bi nevedne od hudega odvrnil, pa brž so ga spoznali, zavpili, s zobmi škripali, ga popadli in peljali pred oblastnika, pred katerim je prav srčno spoznal Jezusa in zaničeval malike. Oblastnik ves srdit

ukaže svojim služabnikom, da naj pripravijo šibe, nože, sekire, ogenj. Sveti Gordij ves vesel reče: Bog je moja pomoč. nič se ne bojim; če bom huji trpel, večje plačilo me čaka. Kedar so ga neverniki mučili, jim je sam srčnost dajal, ker je želel še več trpeti.

Oblastnik vidi, da z hudo nič ne opravi, mu začne prijazno govoriti, in mu obljubi čast, bogastvo in veliko drugega, če se odpové Kristusu in malike moli. Sv. Gordij srčno odgovori: Nespameten si, če misliš, da bi jaz prodal lepe nebesa za posvetne dobrote. Oblastnik se razsrdi in ga brž obsodi. Takrat so pristopili prijatelji k sv. Gordiju in so ga prosili rekoč: Saj z besedo tolaži oblastnika, da ne umrješ v najlepši starosti; zadosti je, da Jezusa v srcu imaš. On jim odgovori: Ne obžalovajte mene, temuč sebe. Jaz sem pripravljen ne le enkrat, ampak tavižentkrat za Kristusa umreti, ker je tudi on za me umrl.

Kedar oblastnik vidi njegovo srčno stanovitnost, katero je on trdovratno nepokorščino mislil, ga je ukazal umoriti. Iz nekatarih besedi svetega Bazilija se da sklepati, da je sv. Gordij v ognji svoje življenje sklenil.

Nauk.

V slehernem stanu je mogoče dušo zveličati.

Sveti Gordij je bil stotnik, in pričuje, da je mogoče v vsakem stanu dušo zveličati. Vojaški stan je častit, pa slabemu človeku je nevaren. Vojak za svojo deželo vnet, zvest svojim vikšim, tudi z nevarnostjo svojega življenja, srčan zoper sovražnike, vendar v sredi morije usmiljen, pravičen in bogaboječ, je sosebne hvale vreden. — Ne le sv. Gordij, ampak tudi veliko drugih vojakov je sveto živelo in tudi za vero življenje dalo. Neverni cesarji niso imeli bolj zvestih vojakov, ko so bili kristijani, ker oni so jim bili zvesti za voljo Boga, pa tudi so raji dali vse, in tudi življenje, ko odstopiti od Boga. Kdor je od viših v vojaško službo poklican, mora prve verne posnemati; naj bo zvest, bogaboječ in potrpežljiv, in bo veliko plačilo od Boga prejel.

Lažnjivi prijatelji so obdali svetega Gordija in so želeli ga odvrniti, pa niso nič zamogli opraviti. Mislili so usmiljeni biti, pa so bili neusmiljeni. Kristijan moj! ljubi Boga, in boš slabe prijatelje ne le hitro spoznal, ampak tudi srčno odpravil. Dobrih prijateljev je zelo malo. Vsaki da svoj svet, kakor mu je, ali ni resnica pri srcu. Ni tvoj prijatelj ta, kateri se tebi prilizuje; in ni tvoj

sovražnik ta, kateri tebe svari. Varuj se prijatelja nebogaboječega; kdor ne ljubi Boga, ne more ne sebe, ne tebe prav ljubiti. Tudi ti bodi z drugimi pravičen in resničen. Preljubi moj! spremisli svoje srce; morebiti vsakega poslušáš, akoravno te zapeljuje; morebiti se bojiš žaliti človeka, tudi kedar ne moreš njemu in Bogu dopasti. Sebe vpraša sv. Avguštin: Kaj bi začel v bolečinah, ker se brezpametno bojiš besedi? — Poslušaj in ubogaj prijatelja dobrega sveta, in tudi ti uči druge po volji božji.

Sveti Gordij in vsi svetniki so bili srčni in stanovitni, ker so vedno pred očmi imeli prihodnjo življenje. Lepe nebesa, strašni pekel in neskončno večnost so zmiraj premišljevali; zato so bili v dobrem stanovitni. Slep grešnik! ljubezen do Boga nima moči v tebi, ker te ljubezen do greha le bolj neobčutljivega dela. Kaj je storiti? Premišljuj saj večno pogubljenje, da te bo skrbelo, da boš iz srca molil, da greh opustiš in sčasoma opravičenje zadobiš. Vedno premišljuj besede Jezusove: „Poberite se od mene vi prokleti v večni ogenj!“ Ako boš skrbno to pravično sodbo premišljeval, boš saj nekoliko zapopadel hudobijo greha. Greh primora ljubeznjivega in usmiljenega Jezusa, obsoditi dušo v pekel, za katero je vso svojo presveto kri prelil. Če ostaneš trdovraten, boš v neizrečenih bo-

lečinah vekomaj. V peklu te bo vest pekla, ker si bil tolikanj milostim nehvaležen. V katoliški cerkvi vživaš vse dobrote, pa zaničuješ milost, zapovedi, božjo besedo, zakramente in vse. Zato pravim, vest te bo pekla neizrečeno in vekomaj, ker si sam pahnil svojo dušo v brezdno velikega trpljenja.

Praviš: Če bom pogubljen, ne bom sam. Vem, da ne boš sam; boš zraven sebe, okoli sebe, nad seboj, pod seboj neizrečeno veliko prekletih duš in zavrženih duhov imel. Ti in drugi bodo preklinjevali Boga, sebe, sorodnike in vse, tudi med seboj se bodo grozno sovražili. Zdaj eden drugega napeljuje v greh, potem bodo eden drugega kleli rekoč: Prekleti stariši, ker ste mi vse pregledovali; prekleti otroci, ki ste krivi mojega pogubljenja; prekleti tovariš, kateri si me učil grešiti; prekleti prijatelj, ki si me v večne bolečine pripravil. Vidiš konec grešne ljubezni in spoznaš predrznost svojih neumnih besedi, če bom pogubljen, ne bom sam? Ljuba kristijanska duša! ne zavrži se, ponižno spoznaj in reci:

„O groza, strah in trepetanje! le premalo in skoraj nič nisem do zdaj premišljeval, koliko hudega čaka nehvaležnega grešnika. Oče nebeški! dosihmal sem jaz delal le za svoje večno pogubljenje, in nisem mislil, kam grem. V grehih sem mirno živel in nisem

hotel vedeti, kako veliko nesrečo si nakopavam, to je večno pogubljenje. Zdaj za naprej si volim le pokoro, pokorjenje, solze in dobre dela, da v pekel ne pridem. Premalo je še to, le pogubljenja se bati; pomagaj mi z svojo milostjo greha se varovati, se spokoriti in dobre dela opravljati iz ljubezni do tebe. Usmiljeni Jezus! kdo zamore praviti tvoje dobrote in moje grehe? Veliko je pogubljenih manj vrednih pogubljenja ko jaz, vendar še živim, ja še živim, s tvojo milostjo se zamorem spokoriti in v nebesa priti. Upam v tvojo milost, vendar ne bom nikdar brez strahu. Tebi se v roke podam, pomagaj mi, da s pravim poboljšanjem in iz usmiljenja zadobim odpušanje grehov in srečno večnost. Amen.

Žene berejo :

Sv. Klemen Anciran, škof in mučenik.

Sveti Klemen je bil edini otrok svoje svete matere Evfrozine. Ni mogoče dopovedati, kako sveto in presrčno ga je ljubila. Zmiraj je želela, da bi Klemen Jezusov mučenik bil; od tega mu je velikokrat pravila. Njeno govorjenje je bilo le od Kristusa in od njegovih svetnikov. Sosebno mu je rada pripovedovala, kaj in koliko so mučeniki trpeli za vero. Učila ga je skrbno po vseh zapo-

vedih živeti, in njeno življenje je bilo ravno tako. Kedar so neverniki kakega kristijana mučili, je tje peljala svojega sina in mn srčnost dajala.

Klemen je bil dvanajst let star, ko je njegova skrbna mati Evfrozina zbolela in umrla. Vdova je bila, zato ji je bitko bilo, svojega edinega otroka na svetu pustiti v tako hudem času. Ko je videla, da se zadnja ura bliža, pokliče k sebi svojega ljubega edinega otroka, ga objame, poljubi in mu milo reče: Zadnjikrat zdaj s teboj govorim; ljubi moj otrok, prosim te, ne pusti se nikdar od Jezusa odločiti. Vem, hudo preganjanje bo vstalo, tudi tebe bodo peljali pred oblastnike, pa ne boj se jih; trpljenje je kratko, plačilo bo večno. Za vse skrbi, ki sem jih s teboj imela, nočem drugzega od tebe, kakor to, da bom mučenikova mati. Solzé so se ji takrat udrle in ni mogla več govoriti; le poljubovala je svojega ljubega sinka. Kmalo potem je umrla. Klemen je v srcu nosil lepe nauke svoje svete ranjce matere, in se skrbno z dobrimi deli pripravljaj za Kristusa svojo kri preliti. On je tudi druge otroke lepo učil, in na to nagovarjal, ker je skrbel za njih izveščanje.

Sveti Klemen je bil izvoljen in posvečen škof v mestu Anciri. Se ve, kako ognjeno je skrbel za svoje ovčice. — Dioklecijan, ne-

verni in neusmiljeni cesar, je cerkev božjo preganjal. Sveti Klemen je bil vjet in pred oblastnika peljan. Ta je ukazal z železnimi grabljami Klemenca po životu trgati, on pa je v bolečinah hvalil Boga. Oblastnik se ni mogel prečuditi; ni bilo mogoče verjeti, da bi človek zamogel tolikanj bolečin prestati; mesa ni več imel, kosti so se vidile, ves je bil razmesarjen, vendar vesel.

Oblastnik, ker ni mogel Klemenca užugati, ga je poslal cesarju Dioklecijanu v Rim. Ondi je še huje muke trpel, pa je zmiraj nepremagan ostal. Nevernikov veliko je spoznalo božjo moč nad Klemenom, in so se spreobrnili. Klemen je bil več časa skušan, na zadnje so ga nazaj gnali v Anciro, kjer je bil obsojen v ječo do smrti. Vojaki so vendar na skrivnem ponoči spuščali svetega Klemenca k vernim kristijanom božjo službo opravljati. To so delali, ker so jim kristijani denarje dajali. Vikših eden je to izvedel, je šel z drugimi vojaki tje, in ko je sv. Klemen ravno maševal, ga je z mečem umoril. Umrli je leta 309.

Nauk.

Kaj naj stariši storijo, da svoje otroke zveličajo.

Blagor starišem, blagor otrokom, blagor vsemu svetu: ako bi vsi ravnali po izgledu

pobožne matere Evfrozine in dobrega otroka Klemenca. Stariši sploh skrbe za posvetno srečo svojih otrok, pa ne vsi, da bi otroci sveto živeli. Tukaj je priložno o njih dolžnosti nekaj spregovoriti.

Porodniki morajo svoje otroke ljubiti. Ta ljubezen je v natori, in vsi sploh jo imajo, pa vsi ne ljubijo prav svojih otrok. Eni bolj skrbé za posvetno srečo, ko za zveličanje svojih otrok; raji imajo enega ko družega, ker je zalega obličja; pregledajo jim, kar bi morali strahovati; jim vse dovolijo, tudi kar njih duši škoduje. Bogaboječi stariši skrbé za posvetno srečo, pa veliko bolj za večno srečo svojih otrok; so dobri ali ostri z otroci po njih boječi ali predrzni natori; pa tako, da jih vedno v dobro napeljuje. Tukaj je tudi potrebno opomniti, da stariši ne smejo svojim otrokom preveč očitne ljubezni skazovati, da so zmiraj v potrebnem strahu.

Stariši naj skrbno učé otroke. Otroci so podučnja sosebnostno potrebni. Nekateri ne učé svojih otrok, kako bi sveto živeli; jih dajejo služiti ljudem, katerim bi ne izročili svoje neumne živine, če jih učé moliti, so le prazne besede, ker drugih nauk ni. Stariši naj razlagajo svojim umnim otrokom lastnosti božje, da Boga spoznajo in njemu služijo. Naj jih učé, kaj je človek in kako spačen; koliko je Jezus nas ljubil, in kaj je iz lju-

bezni za nas trpel. Naj jim velikokrat govoré od smrti, sodbe in večnosti. Stariši naj svojim otrokom, tako rekoč s prstom kažejo ob priložnosti, kaj je ali ni prav; kako morajo biti prizanesljivi, dobri, usmiljeni, kako se morajo zadržati v molitvi, v cerkvi, pred duhovnimi in vikšimi. Tako tudi v drugih rečeh, da bodo otroci Bogu in ljudem prijetni.

Stariši morajo svoje otroke svariti. Svarjenje in strahovanje je otrokom potrebno brž v začetku, in potlej; pa to mora biti po ljubezni in modrosti, to je po njih natori, po njih pregreških, in po njih starosti. Svarjenje ali strahovanje ne sme biti neusmiljeno, hudobno ali s kletvijo, ampak pravično. Včasih je svarjenje starišev bolj svarjenja vredno, ko slabost, zavoljo katere svaré. Vera naj sodi o njih pregreških, in po tem razločku naj svaré ali strahujejo modro. Porodniki ne smejo ko otroci vsako uro drugačni biti, da bi včasih vse pregledali, včasih za nič neusmiljeno strahovali. Oče in mati morata biti ene misli v svarjenji; zakaj če jim eden potuho daja, spači otroke, da potem potrebnega ne ubogajo.

Stariši morajo otrokom dober izgled dati. Otroci so slabe nature in brez pravega spoznanja; bodo tedaj radi posnemali stariše, zlasti v hudem. Stariši bi bili ubijavci svojih otrok, ako bi jih pohujšali. Oni morajo po

vseh zapovedih živeti; morajo biti svetega in modrega govorjenja; tudi ne smejo pripustiti, da bi drugi govorili ali delali v pričo otrok, kar jih pohujša; ne smejo svojih otrok neznanim ali hudobnim dati v službo; tudi ne smejo slabe družine pri hiši imeti; ne smejo pušati otrok po hišah, v slabo ali nevarno družbo. Stariši naj prvi storé, kar otrokom zapovedujejo; naj bodo pridni v molitvah, pobožni v cerkvi, usmiljeni in pravični z vsemi. Oče in mati naj živita v miru med seboj in z drugimi; če se med seboj ali z drugimi prepirata, je nemogoče, da bi otroci ne bili pohujšani.

Stariši so dolžni moliti za otroke. Vsaki je dolžan za druge moliti, še bolj stariši za otroke. Eni so videti skrbni za svoje otroke, pa premalo molijo in prosijo Boga, da bi njih prizadevanje blagoslovil. Le z vpitjem in strahovanjem se malo opravi, ako ni goreče molitve zraven. Nedolžni Job je prosil vsak dan Boga za svoje otroke; drugi skrbni stariši so ravno tako delali, in vsi so to dolžni. Stariši naj prosijo Boga za otroke še pred njih rojstvom, da bi milost svetega krsta dosegli in jo ohranili. Naj goreče prosijo Boga za otroke sosebno, kadar vidijo pri njih kako pregreho ali hudo navado. Naj ne rečejo: Molimo in prosimo, pa nič ne pomaga. Naj posnemajo sv. Moniko, pobožno mater svetega Avgušтина.

Dolgo in goreče je prosila, in je bila uslišana. Le nekaj malega je tukaj rečeno od dolžnosti starišev do otrok, ker te dolžnosti preširoko segajo, in tukaj ni mogoče vseh popisati. Prosim, da naj stariši bodo polni dobrega duha pobožne matere Evfrozine, in bodo po volji božji otroke svoje izredili. Preljubi moj kristijan! če te dolžnosti zadevajo, lahko spoznaš, da nisi vselej tako storil. Moli tedaj iz srca tako:

O moj Bog! kje so zdaj taki pobožni in skrbni stariši, ko je bila tvoja služabnica Evfrozina? Kdo uči svoje otroke vsegamogočnega Boga spoznati? Kdo skrbi, da bi otroci spoznali skrivnosti včlovečenja Sina božjega, njegovo veliko ljubezen; pregrešno natoro ljudi, pravo pobožnost, resnično ponižnost, potrebo milosti božje in dosti takega? Zato so otroci slabi, in zato so slabi kristijani. Jaz sem morebiti do zdaj ravno tak bil. Usmiljeni Gospod, razsvitli vse krščanske stariše in otroke, da bodo stariši polni ljubezni, modrosti, potrpežljivosti in vsega dobrega, da bodo otroci polni spoštovanja in pokorščine. Tako bo tvoja cerkev prenovljena, ker bodo povsod dobri kristijani; tako bodo stariši in otroci vekomaj tebe hvalili v nebesih. Amen.

Device berejo danes:

Sveta Sinkletika, devica.

Imenitnost, bogastvo, lepota je prav redko z svetostjo v mladem človeku združena, pa sv. Sinkletika je vse zadržke s pomočjo milosti premagala. Bila je rojena v velikem in spačenem mestu Aleksandriji od bogatih starišev. Njena sreča je bila, da je imela prav bogaboječe stariše, kateri so jo z vso skrbjo v božjem strahu izredili.

Bila pa je silno bogata in lepa. Ko je odrasla, je svoje devištvo Jezusu v dar dala za vselej. Bogato bi se bila lahko omožila, pa stanovitna je ostala v svojem sklepu. Doma je rada bila, ponižno in sramožljivo je bilo njeno oblačilo; skrbno se je varovala tudi hudobnih žensk, pridna je bila, premišljevala svete resnice in molila neprenehoma. Njeno sosebno veselje je bilo z Jezusom se pogovarjati, velikokrat ga je po imenu klicala in djala: Ljubi Jezus! preljubi, za-me križani Jezus! ti si ves moj, in jaz sem vsa tvoja. Ker je do Boga največje dopadajenje imela, ni hotela od šumečega sveta nič govoriti, nič poslušati; od svojih dobrih del je rada molčala in tudi pred domačimi jih je skrbno skrivala, ker se je bala od napuha skušana biti, in ker je hotela le Jezusu dopasti.

Stariši so ji pomrli, ko je bila še mlada, prodala je vse svoje veliko premoženje in ga med uboge razdelila. Potem je šla v domače pokopališča prebivat. V tistih časih so bile pokopališča bogatih prostorne, in so imele sobe za prebivališče živih. Ondi je bila v delu, v postu, v molitvi. Od nevošljive hudobe je bila hudo skušana, pa je z ljubeznijo do Jezusa s postom in z solzami vse skušnjave srečno premagovala.

Sinkletika je povsod slovela. Bogate de-vice in imenitne žene so jo obiskovale in so se nad njo čudile. Čudile so se nad njo, da mlada, lepa in bogata je vsemu svetu slovo dala iz ljubezni do Jezusa. Želele so po svoji moči ravno tako živeti in so jo prosile za zveličanske nauke. Ona se je dolgo branila druge učiti, vendar primorana je djala: „Kdor hoče dopasti Bogu, mora vreden sad pokore delati; nikdar mehko živeti; svoje telo pokoriti; pred vsemi hudobnimi bežati; v samoti, v postu, v molitvi stanoviten biti; nikoli v se upati, temnč le v milost svetega Duha; rado-vidnost in radovednost premagovati, svoje misli vedno v nebesih imeti“. To je zapopadek njenih svetih nauk.

Bila je že osemdeset let stara, in polna dobrih del; pa Bog je hotel po njej izgled velike potrpežljivosti drugim dati. Tri leta je bila bolna, da nikoli ni počitka imela.

Zadnje tri mesece je bilo njeno nedolžno telo ena sama rana; najboljše in potrpežljivejše prijateljice so komaj pri njej prestale. Umrta je peti dan prosenca okoli 360 po Jezusovem rojstvu.

Nauk.

Mogoče je v nebesa priti.

Sveta Sinkletika uči, da moremo v nebesa priti, pa tudi da moramo za nebesa veliko trpeti. Ona je bila mlada, lepa, bogata in v sredi velikega spačenega mesta, pa se ni dala premotiti, temuč je Bogu zvesto in stanovitno služila do smrti. Ravno tako moramo mi, da svojo edino neumrjočo dušo zveličamo.

Nekateri mislijo brez trpljenja v nebesa priti, kar ni res. Kristus pravi: „Vozke so vrata in tesna je pot, katera v življenje pelja“. Mat. 7, 14. Svetniki so bili v samoti, v postu, v molitvi, v žalosti, v pokori stanovitni, vendar so zmiraj trepetali. Zdaj pa grešniki v smehu, v igrah, v norčijah, v požrešnosti vendar le upajo v nebesa priti. O neumni!

Drugi mislijo, da je nemogoče dušo izveličati! pa morebiti te misli izvirajo iz ljubezni do greha, ker se jim ne ljubi slabo naravo premagovati. Oni si iz lenobe domišljujejo veliko težo v zapovedih, in zato mislijo,

da je nemogoče po volji božji živeti. Enaki so lenemu otroku, kateri se očetu vedno odgovarja: Ne morem; v resnici pa noče.

Kdor ima srce po Jezusovih naukih, misli, da le s trpljenjem in premagovanjem se pride v nebeško kraljestvo, vendar se zamore priti, in sleherni pride, kateri s pomočjo milosti božje resnično hoče. Res je to, narava je slaba, sovražnikov je veliko; pa kar ni človeku mogoče, je Bogu mogoče, ker vse zamoremo z njegovo milostjo. Zapovedi so res butara in jarm sprideni natori, z milostjo božjo je ta butara lahka in ta jarm sladak. Kar so perute pticam, to so zapovedi človeku. Ptice ne težé perute, ampak ji služijo k letanju, tudi zoper mraz in močo; ravno tako ima človek, kateri Boga resnično ljubi, v zapovedih vso pomoč. Kdor najde Boga s pravo vero, in ga iz vsega srca ljubi, nosi butaro njegovih zapovedi, ko človek, ki zaklad najde in ga nese domu. Težko nese, pa lahko nese, in trpljenja ne čuti, ker rad trpi.

O kristijan, zakaj se ti zdi, da preveliko trpiš za zveličanje svoje duše? Ti trpiš silno veliko za svet, morebiti trpiš veliko za pekel, morebiti več trpiš za pekel, ko bi bilo treba trpeti za nebesa. Tedaj si vero zastonj prejel, ker se tako grdo motiš v svojih mislih. Obudi in obuduj živo vero, in spoznaj vrednost svoje duše; upaj v usmilje-

nega Boga, in ga iz srca prosi, da pomoč milosti zadobiš. Le verjemi mi, da tvoja slaba narava povikšuje težo božjih zapoved, ker ji greh dopade. Hitro in srčno se podaj na pot zveličanja, po kateri so svetniki hodili. Kar so oni zamogli, zamoreš tudi ti. Moli iz srca:

O moj Bog! ponižno spoznam, da sem do zdaj premalo skrbel za svoje zveličanje, sem živel do zdaj v zmoti; svetu sem služil in le za telo skrbel, vendar sem upal v nebesa priti. Moj preljubi Izveličar mi je pravo pot kazal s križem, svetniki s križem obloženi so hodili za njim, jaz sem hodil po poti pogubljenja in živel brez vsega strahu. Za naprej, o Jezus se bom le tebe držal in po tvojih zapovedih živel. Tvoje zapovedi so bile moji pokaženi naravi težka butara, ker sem radovoljno ljubil greh, pa vse zamorem, ako mi pomagaš; tvoj jarm mi je bil težak le za to, ker nisem tebe ljubil. Daj mi po svoji veliki milosti ljubezen do tebe; napolni me z nebeško sladkostjo, da rad trpim, da premagujem nadležne skušnjave, da stanovitno tebi služim, in v sveti družbi tvojih svetih tebe hvalim vekomaj. Amen.

Ob $\frac{1}{2}$ 3. uri se moli skupno sv. križev pot.

Namesto **tretjega premišljevanja** je na deželi navadno nauk ali pridiga.

Ob 4. uri obišči Jezusa v presvetem Zakramentu.

Ob 5. uri beri iz **Tomaža Kempčana** četrte knjige
12. poglavje:

Zeló skrbno se pripravljaj za sveto obhajilo !

1. Jaz ljubim čistost in delim vso svetost. Jaz iščem čisto srce in v čistem srcu najrajši počivam.

Pripravi mi prostorno obednico in obhajal bom pri tebi s svojimi učenci veliko. Če hočeš, da pridem k tebi in pri tebi ostanem, postrži stari kvas in očisti stan svojega srca! Vrzi iz sebe ves svet in vse posvetne napake; čuvaj na strehi kakor samotni vrabec in premišluj svoje prestopke v britkosti svoje duše.

Vsak ljubitelj namreč pripravi svojemu dragemu ljubljencu najboljši in najlepši prostor, kajti iz tega se spozna ljubezen tistega, ki ljubljenca sprejme.

2. Vedi pa, da se ne boš mogel zadosti pripraviti s svojim lastnim delovanjem, ko bi se tudi pripravljaj leto in dan in bi vedno le na pripravo mislil. Le po moji dobrotljivosti in milosti ti je dovoljeno pristopati k moji mizi: kakor bogatin pokliče reveža na kosilo, ki mu pa njegovo dobroto povračuje le s tem, da se pred njim ponižuje in vedno zahvaljuje.

Stori, kolikor moreš, in stori skrbno; ne iz navade, ne iz sile, ampak s strahom, spo-

štovanjem in gorečo ljubeznijo prejmi Telo svojega ljubeznjivega Gospoda in Boga, ki milostno pride k tebi!

Jaz sem te poklical, jaz sem ukazal to storiti; jaz bom namestil, česar ti nimaš; le pridi in prejmi me!

3. Zahvali se svojemu Bogu, kedar ti podelim milost pobožnosti; ne zato, kakor da bi je bil vreden, temveč ker sem se tebe usmilil. — Ako pa nimaš duha pobožnosti in se čutiš bolj pustega, moli stanovitno, vzdihuj in trkaj ter ne odnehaj, dokler vsaj mrvice ali kapljice izveličalne milosti ne prejmeš.

Ti mene potrebuješ, ne jaz tebe. In ti ne prideš, da bi mene posvetil, pač pa jaz pridem, da tebe posvetim in poboljšam. Ti prideš, da te jaz posvetim in se združiš z menoj, da prejmeš novo milost in se z nova vnameš za poboljšanje.

Nikar ne zanemarjaj te milosti, temveč z vso skrbjo pripravljaj svoje srce in sprejemaj svojega ljubljenca!

4. Potrebno pa je, da se za pobožnost ne pripravljaš samo pred svetim obhajilom, temveč da se skrbno ohraniš pobožnega tudi po svetem obhajilu. — Enake skrbi je potreba pozneje, kakor poprej po pobožnem pripravljanju. Kdor se pozneje skrbno varuje, se posebno dobro pripravlja, da prejme še večje milosti.

Kdor je hitro ves raztresen v zunajnih tolažilih, postane zeló nepripravljen za sveto obhajilo.

Varuj se mnogega govorjenja, ostani sam in veseli se s svojim Bogom; ker Boga imaš, ki ti ga ne more odvzeti ves svet. — Meni sebe vsega izroči; v prihodnje ne živi v sebi, temveč v meni brez vseh skrbi!

Zdihljeji.

Sladko Srce Jezusovo, bodi moja lju-bezen!

(300 dni odpustka. — Pij IX. 30. sept. 1852.)

Ob $\frac{1}{2}$ 6. uri beri:

Tretje premišljevanje.

Stanovitnost v dobrem.

Prvi del.

Dobro začeti je potrebno, potrebníši je pa dobro končati; veliko ljudi začenja dobro živeti, stanovitnih v dobrem je pa malo. Savl, Salomon, Judež, Tertuljian in drugi so dobro začeli, niso pa stanovitni ostali, in niso dobrega plačila prejeli. Jezus pravi:

„Kdor bo do konca stanoviten, bo izveličan.“
Mat. 24, 13.

Ljubi moj, če si začel živeti pravično, ali če pravično živiš, ne odstopi, ampak prizadevaj si čedalje bolji prihajati. Sv. Bernard tako govori: „Če si dobro začel, ti je plačilo obljubljeno; prejel ga pa boš, če si stanoviten v dobrem.“ Sv. Pavelj apostol potrди to, rekoč: „Ne veste, da oni, kateri v ograji tekó, vsi sicer tekó, vendar en sam stavo dobi? Tako tecite, da jo dosežete.“ I. Kor. 9, 24. Če se zdaj lahko varuješ greha, rad moliš, se pogosto izpoveduješ in sveto obhajilo prejemaš, stanoviten bodi do smrti, in ne odstopi, ker Jezus reče: „Srečen je hlapec, katerega bo njegov gospod, kedar pride, našel, da tako stori.“ Mat. 24, 46. Da si lahko služiš Bogu, ne bodi brez skrbi, ker, če se boš bolj zanašal v svojo moč, ložej boš padel v greh in pogubo.

Če si se dobrega navadel, in že zdavnej nosiš jarm svetega evangelija, hvali Boga, in ponižen bodi, ker nisi, dokler živiš vtrjen v dobrem. Če ni dolgo, kar si se božji službi podvrgel, in te nevarne skušnjave nadležvajo, goreče moli, vedno čuj, varuj se hudih priložnosti in možko se vojskuj, da ne padeš; vsak je dolžan to storiti, sosebnó pa ti, ker si slabeji od družih. Sv. Pavel opominja: „Kdor stoji, naj se varuje, da ne pade“. I. Kor. 10, 12,

Če si se spokoril, in si opravičen bil, ostani pravičen; zakaj, če v veliki greh potem dovoliš, je tvoja nesreča huji od prve, in si enak človeku, kateri je s pokoro izgnal hudobo, zavoljo nestanovitnosti pa je bil vreden, da je osem hudob va-nj šlo, „in poslednje tistega človeka je huje od prvega.“ Luk. 11, 24—26. Vidiš, kako strašno je po prejetem odpušnji zopet grešiti? Ne upaj tedaj v tvojo moč, ker iz svoje moči zamoreš hudo, ne dobrega storiti, ampak upaj v pomoč milosti božje, in zvest ji bodi, da stanovitni ostaneš do smrti, in večno plačilo prejmeš.

Zdihljeji.

Ne zavrzi in ne pahni me spred svojega obličja, o Gospod! Vem, da si me ljubil. preden sem te poznal, da te jaz s pomočjo tvoje milosti iz vse duše ljubim, in tebi z vso voljo služim: vem tudi, da me zveličati želiš, pa bojim se vendar zavoljo svoje velike slabosti, iz katere lahko grešim. Gospod! ti si pomoč in trdnost slabih, in tebe toraj prosim, da me močnega in stanovitnega storiš, da v službo hudobe zopet ne pridem, in da mi tvoji darovi ne bojo v huje obsojenje. Dodeli mi gnado prave pokore in srčne stanovitnosti po zasluženji svojega edinorojenega Sinu in mojega zveličarja Jezusa Kristusa. Amen.

Drugi del.

Stanovitnost je potrebna, ker je na svetu silno veliko skušnjavcev in skušnjav; kdor pa stanoviten ni, neizrečeno velikokrat pade. Hudoba je naš nevaren sovražnik, pa še nevarniši od njega so hudobni ljudje, kateri s svojo pričujočnostjo ter zapeljivim govorjenjem ali zaničevanjem omajajo nestanovitne duše. Ravno zato je Jezus rekel: „Varujte se lažnjivih prerokov (zapeljivih ljudi), kateri k vam pridejo v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi. Mat. 7, 15.

Ljubi kristijan! ne bodi mehkega duha, in ne poslušaj hudobnih ljudi; zakaj, kateri koli te v greh napeljuje, je hudobnež, namestnik hudobe in sovražnik tvoje duše. Če te zaničujejo, ako jim ne dovoliš, tvoja velika sreča je to, da si zaničevan zavoljo pravičnosti in zvestobe. Stara navada je to, da skušnjavci zaničujejo nje, ki se jim ne vdado. Sveti Pavel pravi: „Vsi, kateri hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje trpeli.“ II. Tim. 3, 12. Hudobneži so Jezusa, njegove apostole, in veliko njegovih vernikov morili, zakaj bi se ti njih praznega zaničevanja bal? Prizadevaj si zvesto služiti Bogu, vstavlaj se hudobnim, in moli za-nje, da se spreobrnejo.

Pusti, da hudobneži govoré, kar hočejo: ako bi njih prijatel bil, bi božji ne bil; če pa

njih zaničevanje zaničuješ, dopadeš Bogu in mu je tvoja zvestoba dopadljivši, če več zoprnost pretrpiš zavoljo njegovih zapovedi. Premisli, kaj je David rekel: „Oni bodo (mene) kleli, in ti (o Bog) me boš blagoslovil: oni bodo zasramovani, (in jaz) tvoj hlapec, se bom veselil. Ps. 108, 28. Če te hudobni kolnejo in vse hudo govore zoper tebe, ker nočeš v njih želje dovoliti, ker Bog ima dopadajenje nad teboj, in bo tvojo zvestobo obilno plačal. Jezus je svojim učencem in tudi vsem svojim služabnikom rekel: „Blagor vam, kader vas bodo kleli in preganjali in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavolj mene. Veselite se, in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih. Mat. 5, 11—12.

Da skušnjavcev ne poslušáš in ostaneš stanoviten v dobrem, premisli tudi pravično sodbo božjo. Ko bo Jezus sodil žive in mrtve, bodo pravični veseli in časten, grešniki pa bodo prestrašeni in zaničevani; zdaj hudobni predrzno govore in grešnike hvalijo, takrat pa ne bodo ne sebe, ne druge izgovorili, in in tudi nihče se ne bo predrznil za-nje prositi. „Ni kralja, ni oblastnika, kateri bi se predrznil vpričo tebe (božjega sodnika) grešnike braniti. Modr. 12, 14. Boj se Boga ter mu zvesto služi in boš milost našel pri njem.

Zdihljeji.

Moj Bog! vem, da sem dolžen stano-
vitno služiti tebi, svojemu vsegamogočnemu
gospodu in pravičnemu sodniku, pa nisem
storil, kar mi zapoveduješ, in sem tebe za-
pustil zavoljo hudobnih skušnjavcev in zani-
čevavcev. Hvaljen bodi usmiljeni Gospod!
ki me nisi po zasluženji pogubil, in ki mi
pomagaš moje grehe poznati, sovražiti in opu-
stiti. Trdno obljubim s pomočjo tvoje milosti,
da ti ne bom posihmal nehvaležen in ne-
zvest; hudobnih ne bom poslušal in tudi ne
pohujšal se nad njimi, ampak le tvoje svete
zapovedi me bodo vodile. Daj mi stanovit-
nost v dobrem sklepu, da te ne zapustim
nikdar in da v tvoji milosti umrjem. Amen.

Tretji del.

Stanovitnost v dobrem je potrebna, pa
je redka, ker je človek s slabim mesom
obdan, katero nadležuje dušo in ker pre-
malo skrbi. David je resnico govoril: „Moje
ledje je polno zmotnjav: in v mojem mesu
dobrega ni.“ Psal. 37, 8. Vsak človek je
dolžan enako misliti, ker meso je slabo in
po prepovedanem veselji hrepeni. Meso je
najnevarniši sovražnik, ker se ga ogibati ne
moremo, in ga, kamor gremo. s seboj vla-

čimo. Zavoljo nadležnosti slabega telesa so vsi pravi služabniki božji žalovali in žalujejo, ker njegove skušnjave so silno nevarne.

Kristijan! kaj ti je storiti, ker te hudoba, svet in meso vedno skušajo, napeljujejo v greh, in silijo v pogubljenje? Da sovražnike premaguješ in stanoviten ostaneš v božji službi, stori, kar ti zdaj povem.

Moli iz srca, da ti Bog pomaga premagovati skušnjave, ker brez pomoči milosti božje si ko odsekana mladika, katera dobrega sadu ne rodi, ali bolniku enak, nad katerega srdit sovražnik gre. Jezus pravi: „Prositi, in se vam bo dalo“, prosi goreče in stanovitno, in boš uslišan. Goreča in stanovitna molitev je vsem potrebna, tistim pa sosebno, katere skušnjave pogosto premagujejo.

Premišluj razodete resnice, da tvoja slaba duša čedalje več moči dobiva. David pričuje: „Moje srce se je v meni vnelo, in v mojem premišljevanji se je ogenj vžgal.“ Ps. 38, 4 Če premišluješ edinost in neumrjčnost duše, smrt, sodbo, pekel, nebesa, večnost in drugo tako, se strah obuduje v tebi, išeš pomoči pri Bogu, bojiš se greha in se ga varuješ. Če razodete resnice pogosto premišluješ, boš trdne in stanovitne volje, in boš z Davidom resnično rekel: Obljubil in prisegel sem zapovedi tvoje pravice spolnovati.“ Ps. 118, 106.

Varuj se skrbno nevarnih priložnosti, in če tega ne storiš, je vse drugo zastonj. Če se nevarnih priložnosti ne varuješ, in sosebnost če jih iščeš, si brez pomoči milosti božje, ti si slabiji, skušnjave nevarniši, in padeš, ker je resnično, kar Bog po Modrem govori: „Kdor nevarnost ljubi, bo v njej poginil.“ Sir. 3, 27.

Hodi pogosto k spovedi, imej stanovitega spovednika, katerega si si po dobri vesti izvolil, in vbogaj ga v vsem. Nauki namestnika Jezusovega pomagajo k boljšanju, ker Jezus pridružuje svojo milost; sam veš, da je tvoje srce goreče v tebi, kader si po spovedniku učen, svarjen in opominjan, in če ga vbogaš, boš lahko stanovitno v dobrem. K božji mizi pristopaj, kader ti bo rečeno, da duhovno moč dobivaš, in stanovitno služiš, da boš zveličan.

Zdihljej.

Usmiljeni Bog! zahvalim te zavolj svetlobe, katero mi dobrotljivo daš, in zavolj vseh pomočkov, katere mi deliš, da zapeljive skušnjave premagujem, in tebi stanovitno služim. Vem, da me hočeš zveličati, da sem pogubljenja vreden. Ljubil si me, in me ljubiš neprenehoma, jaz tudi želim ljubiti tebe vse dni svojega življenja, da te ljubim v nebesih vekomaj. Da to sosebnost milost dosežem, napolni me s svojo ljubeznijo, da moč in voljo

imam vse storiti, kar me stanovitnega ohra-
nuje. Potrdi in dokončaj v meni, kar si s
svojo milostjo začel, da se tebi popolnoma
podvržem in te ne zapustim nikdar, da
srečno umrjem in te hvalim v nebesih ve-
komaj. Amen.

Ob pol 7. uri skleni premišljevanje z litanijami
sv. Vincencija, kakor prvi dan stran 154.

Ob 8. uri opravi večerno molitev glej stran 27 in
preberi prvi del premišljevanja, ki je za jutre odločeno.

Na dan sv. obhajila.

Pri sv. maši ponavlja Kristus svojo molitev.

1. Ljubljenec Kristusov, sv. Janez piše
(v 1. pismu 2. pogl.): „Besednika imamo pri
Očetu, Jezusa Kristusa, pravičnega, ki je
sprava za naše grehe.“ Ali nam ne zago-
tavlja s tem za trdno sv. pismo našega zve-
ličanja, rekoč, da se sam Sin Božji poteguje
pri božji pravici za žive in mrtve, da je naš
zagovornik in besednik pri Bogu.

2. Tu pa nehoté vprašamo: kdaj in kje
opravlja Kristus to službo? Katoliška Cerkev
veruje in uči, da Kristus ne le v nebesih,
temveč tudi na zemlji za nas prosi priporo-
čevaje nas Bogu. To priča učenjak Suarez
(Tom. 3. disp. 79. sect. 2.), ker pravi: „Koli-

korkrat se daritev sv. maše opravlja, tolikokrat prosi Kristus za darovalca in za tiste, za katere se sv. maša daruje“. Kristus prosi namreč za mašnika berečega sv. mašo in za vse tiste, katerih se mašnik in pričujoči posebno pri sv. maši spominjajo.

3. Kako Kristus za nje prosi, popisuje sv. Lavrencij Justinijan (Serm. de corp. Christi): „Kedar se Kristus na altari daruje, kliče svojega Očeta kažoč mu telesne rane, ter goreče prosi, da bi zavoljo njih človeški rod bil oprosten večne kazni.“ Zares krasne besede! one so nam živa priča, kako verno ljubeznjivi Jezus za nas prosi. kako iskreno se za nas poteguje. Kako je bivajoč na zemlji za naš blagor skrbel, to nam dokazuje marsikaka v vedni molitvi prečuta noč, tako piše sv. Luka (6. pogl.): „Šel je molit na goro, in je prenočil v molitvi pred Bogom.“ In to se ni zgodilo le enkrat, sv. Luka mnogokrat govori o molitvi Zveličarjevi (tako v 21. pogl.): „Učil je po dnevu v tempelju, po noči pa je hodil in ostajal na gori, katera se Oljska imenuje. In (v 22. pogl.) pristavlja: „In je šel proti večeru po navadi na Oljsko goro“. Iz tega razvidimo, da je imel ljubi Jezus navado, prenočevati v molitvi pod milim nebom na Oljski gori. Česa je prosil, za koga je molil, kaj misliš? Sv. Ambrož (Lib. 3. in Luc.) odgovarja: „Gospod ni prosil za-se,

za-me in za-te in za vse ljudi je prečul Zveličar toliko noči v molitvi, da bi nas rešil večne pogube, kakor pravi sv. Lavrencij Justinjan. Kristus je videl v duhu, koliko milijonov ljudi odrešenih s predrago krvjo bode požrlo peklenško brezno, zato je objokoval v goreči molitvi pogubljenje toliko duš, zato je trpelo njegovo usmiljeno srce.

4. Vse te vnete molitve, ki so nekdaj v tihi noči puhtele proti nebesom, vse ponavlja ter navdihnjene s svetim ognjem zopet pošilja nebeškemu Očetu pri vsaki sv. maši. vnovič dosežejo Božji prestol, in ž njimi združene se prikažejo pred Božjim obličjem tudi grenke solze, katere je točil Odrešenik za blagor svojih otrok. srčni izdihljeji, katerim vzrok so bili grešniki, dolge noči, ki jih je premolil za grešnike. Vse to daruje Zveličar svojemu Očetu za blagor vesoljnega sveta, posebno pa za blagor tistih ljudi, ki so pričujoči pri sv. maši. Sedaj pomisli, kako sveta, kako pobožna, kako vspešna mora biti ona molitev, katero moli najsvetejši svetnik, Jezus Kristus, Sin Božji, z vso močjo, kar jo le ima njegova božja in človeška natora. O Bog! Kako koristna mora biti ta molitev tistim dušam, katerim je namenjena! kako prijetna mora biti nebeškemu Očetu, katerega tako goreče prosi! Bog, kako dopadljiva mora biti ta molitev presveti Trojici, ker se njej pri-
naša v dar!

5. Kristus pa ne moli le na altarji za vse pričujoče, da bi njegova molitev imela veči uspeh, se tudi Bogu daruje za njih blagor. Kdo ve ceniti veličastnost, mogočnost, krepost tega daru? kdo to spozna? kdo to zapopade? kdo razloži? Čuj čudo, ki nam ga hrani razodenje sv. Jederti (lib. 2. cap. 62.): „Pri povzdigovanji sv. hostije je videla sv. Jedert Kristusa dvigajočega z lastnimi rokami presladko srce v podobi zlatega keliha, postavil ga je pred svojega Očeta ter se sam tako neizrekljivo in neprecenljivo daroval za svojo Cerkev, da tega nobena stvar nikakor razumeti ne more“.

6. Premišljuj vendar, kako velika skrivnost je sv. maša. Glej, ter si vzemi k srcu, kako častitljiva božja daritev je to. Glej, ter občuduj, kako neizrekljivo, kako čudežno se naš presladki Zveličar pri vsaki sv. maši svojemu Očetu daruje za blagor vseh pravovernikov, zopet teče na duševni način njegova kri, ali ni to daritev najčastitljivša, največja? Ni ga človeka, ni ga angela, ne svetnika, ki bi jo popolnoma spoznal, da še celo mati Božja je popolno ne zapopade. Da bi še bolj razjasnil ter potrdil svojo besedo, je razodel Kristus blaženi Mehtildi, sestri sv. Jederti, to-le (Lib. 2. c. 31): „Jaz sam vem in spoznam popolno, kako se vsaki dan na altarji darujem Bogu Očetu v blagor vernikov, tega

razumeti niso v stanu ne Kerubi ne Serafi, tega zapopasti ne morejo vse nebeške moči“. Jako pomenljive so te besede, one ti razodevajo, kako vneto, kako neprestano ljubeznjivi Jezus na altarji ne samo prosi za svoje vernike, posebno za tiste, ki so pričujoči pri sv. maši, ampak se za-nje tudi daruje, tako imenitno, tako nezapopadljivo, da tega celo najvišji nebeški duhovi čisto razumeti ne morejo. O kolika milost za nas! O kolik blagor!

7. Razun tega je treba pomniti, da se Kristus pri sv. maši ne daruje v svojem nebeškem veličastvu, temveč v največji ponižnosti, v največji pohlevnosti. Na altarji namreč ni le v podobi hostije resnično pričujoč, ampak tudi v najmanjšem koščeku, ki se oddrobi od sv. hostije. Kako neznaten, kako zaničljiv je v takem drobcu, lahko obrača nase besede Davidove, ki govori o njem (v 21. ps.): „Črv sem in ne človek, v zasmehovanje ljudem in v zaničevanje ljudstva“, in to zategadel, ker malokdo tako majhni posvečeni drobtini izkazuje dostojno čast, malokdo spozna in moli v njej svojega Boga.

8. Skrit v tako majhni podobi, globoko ponižan kliče z altarja proti nebeški visočini k Bogu tako mogočno, tako glasno, da se delé oblaki, da se odpre nebo, ter njegov klic prihiti do Božjega usmiljenja. O Ninivljanskem

kralju beremo pri preroku Jonu (pogl. 3.): „da je izvedevši mestu preteči pogin vstal s prestola, odvrigel kraljevsko obleko, oblekel žimnato odejo, ter zapovedal vsemu ljudstvu, naj iz vse moči kliče k Bogu“. Taka ponižnost in spokornost mu je pridobila milost pri Gospodu, odvrnila je zaslužen kazen od spričenega mesta. Če je že torej ponižnost paganskega kralja potolažila ter k usmiljenju nagnila Boga, koliko prej bo to mogoče ljubeznjivemu Jezusu, ki veliko več stori pri sv. maši, ali ne bode on vsega od Boga Očet prejel, česar ga prosi? Saj on zapusti svoj kraljevski sedež; vrže od sebe svoje veličastvo, obleče ostro raševino zakrivši se s podobo presvete hostije, ter milo prosi vsemogočnega Boga usmiljenja svojemu ljudstvu rekoč:

9. O predragi Oče nebeški! ozri se na mojo pohlevnost, glej moje globoko ponižanje, črvu sem enak, ne človeku, tako sem ponižan. To storim zavaljo grešnikov in grešnic, za-nje to delam, da bi našli pri Tebi usmiljenje. Uprli so se tebi, jaz pa se ponižujem pred teboj. Žalili so te s svojimi grehi, jaz pa te bom potolažil s svojo ponižnostjo. Zaslužili so pravično maščevanje, jaz pa bom odvrnil od njih pretečo šibo nenehoma proseč. Prizanesi jim zatorej, o ljubi Oče, zavaljo mene, ne kaznuj jih, kakor zaslužijo. Ne daj

jih v roke zoperniku, in ne pogubi jih na veke. Nikakor ne smejo poginiti, ker moji so, in z lastno krvjo sem jih drago odkupil. Posebno pa Te prosim, ljubi Oče, da pričujejoče grešnike in grešnice obvaruješ večne smrti, saj darujem sedaj zopet svoje življenje zanje, ter prelivam v duhu za-nje predrago kri.

10. O Jezus Kristus! kolika je ljubezen tvoja do vernikov; tako krepko se poteguješ za-nje, toliko storiš za njih blagor na altarji, tako vneto moliš za-nje! Tolike ljubezni, tolike zvestobe nismo v stanu dovolj ceniti, zamoremo jo le po nekoliko vračati s pridnim vdeleževanjem sv. maše. Kdo ne bi bil rad in pogostoma pri daritvi sv. maše, vedè, da Jezus Kristus sam zanj Boga prosi, zanj ponavlja bitko trpljenje, njemu v prid prinaša neizrekljivi dar podpirajoč ž njim svojo molitev? Kdo ne bi zaupal taki priprošnji? kdo bi si ne želel takega priprošnjika? O kako lahko si ga pridobiš! Saj tudi za-te prosi, kadar si zbran pri sv. maši. Gotovo je Kristus viseč na križu svojemu Očetu posebno priporočil pod križem stoječe vernike, ter njih posebno vdeležil sadu svojega trpljenja. Zato tudi pri sv. maši brez dvombe Kristus ravno to stori pričujeočim, posebno kedar se njegovi priprošnji priporočajo, proseči ga, da se za-nje daruje. In tedaj ravno tako iskreno za-nje moli, kakor nekdam na križu za svoje sovraž-

nike. Kako velikanski vspeh bode imela ta molitev! Koliko milosti nam bo pridobila! Kako trdno, kako nepremakljivo mora biti naše upanje v večno zveličanje, ker vemo, da edinorojeni Sin Božji vsaki dan za nas prosi, da nam nevrednežem zagotovi večno srečo.

11. Kako veselje bi občutil, ko bi preblazena devica Marija stopila z nebes, ter se ti prikazala tolažeča te: „Preljubo moje dete! ne boj se! obljubim ti, da si bom vse prizadevala, da te zveličam, prosila bom svojega Sina brez prenehanja, dokler mi ne obljubi tvojega zveličanja“. Poskakoval bi same radosti pri teh besedah, iz dna srca bi zaklical: Potolažena je inoja duša, sedaj ne dvomim več nad svojim zveličanjem, ker mati Božja se mi je prikazala, ter mi zagotovila, da mi izprosi večni blagor. Po pravici bi se lahko veselil, ako bi ti bila došla ta milost in tudi jaz bi se radoval, če bi mi mati Božja tako dobroto skazala ter mi obljubila svojo mogočno priprošnjo.

12. Če torej po pravici toliko zaupanje stavimo v krepko priprošnjo prečastitljive matere Božje, zakaj ne zaupamo ravno tako, in še veliko bolj najmogočnejšemu priprošnjiku, Sinu Božjemu samemu? On nam ni le obljubil pospeševati našega zveličanja ter prositi svojega Očeta za našo večo blaženost, marveč zares tudi pošilja pri vsaki sv. maši,

katere se osebno vdeležimo, goreče prošnje pred prestol Najvišega, ter prisili tako božjo pravico, da nas ne kaznuje zovoljo storjenih krivic, kakor zaslužimo, temveč nam milostljivo prizanese ter nas zveliča. Ne moli sam, ž njim se združijo njegove solze spremljane s tolikimi prošnjami, kolikor solznih kapljic je priteklo iz njegovih oči. Ž njim vkupaj prosijo one neštevilne kaplje krvi, ki so izvirale iz njegovih bolečnih ran. Ž njim združeno prosi njegovo božje srce in vsi izdihljeji, kateri so tolikokrat kipeli iz njega. Ta glas sv. krvi, to vpitje ran, solzá in izdihljev je vsemogočno, preseže oblake, razdeli nebo ter predre srce nebeškega Očeta. Ali ne bo vsega prejelo, česar le poželi? ali nam ne bo izprosilo vseh milosti? nas mar ne bo obvarovalo vsega zla?

13. Če torej dobro veš, da Kristus pri sv. maši posebno prosi za vse pričujoče, zakaj ne greš k sv. maši, zakaj se ne vdeležiš tudi ti njegove molitve? Tolikokrat tožiš ter zdihuješ, da nisi v stanu zbrano moliti; zakaj ne hodiš k sv. maši, da bi tu Kristus za tebe in namesto tebe prosil ter tvoje slabosti popravil? Saj te tako prijazno vabi k sebi rekoč (Mat. 11.): „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas bom poživil“. Tako je klical bivaje še na zemlji. Iz altaja pa se mi zdi, da kliče: „Pridite k

meni vsi, ki ne morete pobožno moliti, in jaz bom za vas molil“. Zakaj ne izpolniš Kristusovo volje, borni človek? zakaj ne hitiš k njemu, ki hrepeni po tebi pri vsaki sv. maši? Saj v nadlogah še okoli ljudi letaš tožé jim svoje nadloge in britkosti ter se jim priporočaš v molitev. Če imaš toliko zaupanja do človeške molitve, zakaj se ne zanesesh toliko bolj na vsemogočno molitev Kristusovo? Obložen si z nadlogami, da jih komaj nosiš, tvoja največa nadloga pa je očitna nevarnost večnega pogubljenja; vprašali so učenci Kristusa (Mat. 10.); „Gospod! kdo bo zveličan?“ On pa jim je odgovoril: „Pri ljudeh je nemogoče, pri Bogu pa ne“. Čuj Kristusa samega, sam se ne boš zveličal, pravi, iz svoje moči ne boš dosegel večnega življenja, išči torej v toliki nevarnosti pogubljenja vsaki dan pomoči pri sv. maši, zateci se h Kristusu, on bo molil za-te ter ti izprosil pri Bogu zveličanje.

14. Morda pa porečeš: Oh, jaz ubogi človek, ne zaslužim ter tudi nisem vreden, da bi Kristus za-me prosil. Ne bodi takih misli, ker zagotovim te, da en sam zaupljiv izdihljaj h Kristusu pri sv. maši ti bo naklonil njegovo priprošnjo, da, primoral ga bo za-te prositi. Saj piše sv. Pavel (Hebr. 5.): „Vsak veliki duhoven, izmed ljudi izbran, je za ljudi postavljen v to, kar Boga zadeva,

da daruje dari in daritve za greh“. Ker pa je po naredbi Boga Očeta Jezus Kristus naš najvišji duhoven, in ker pri sv. maši izvršuje duhovsko službo, zato mora zbog te svoje službe prositi za svoje ljudstvo ter sv. mašo za-nj darovati. Tega pa ne stori le za vse v obče, marveč moli in daruje tudi za vsakega posebej ravno tako, kakor je za vse sploh, pa tudi za vsakega posamezno trpel in kakor sedaj za vse ljudi v obče, in tudi za vsakega posebej skrbi. Ne dvomi zatorej nad molitvijo Kristusovo, bodi temveč trdno prepričan in zagotovljen, da se ona vselej, kedar si pri sv. maši, zate pošilja proti nebesom.

15. Iz doslej povedanega lahko spoznaš, kako verno, kako vneto ljubi Jezus na altarji za nas prosi in kako blagonosna je nam ubožcem njegova sv. molitev. Veže te še ena dolžnost, da svojo molitev skleneš z molitvijo Kristusovo, ali pa ga prosiš, da jo sam združi s svojo molitvijo. Tako združena je mogoč-niša, je krepkejša, kot marsikatero druge molitve. To dokazuje Forner, škof Hebronski (Miser. conc. 83 num. 10.) rekoč: „Molitve združene z daritvijo sv. maše prekose vse druge pobožne, dolgo časa trajajoče molitve in nebeška premišljevanja zavoljo velikih zaslug trpljenja Kristusovega, ki pri sv. maši tako obilno siplje milosti in nebeške dobrote.“ „Kakor je namreč glava najponosniši del te-

lesni — nadaljuje Forner svoj dokaz — ter po dostojnosti preseže vse ude, tako prekosi tudi molitev, ki jo naš glavar Kristus pri sv. maši za nas opravlja, zedinjeno molitev vseh kristijanov, ki so udje Kristusovi“.

16. Kedar toraj človek svojo slabo molitev, ki jo opravlja pri sv. maši, združi z najpopolnišo molitvijo Kristusovo, tedaj se požlahni ter popravi, kakor bakreni denar v raztopljenem zlatu, tedaj se dviga vkupej z božjo molitvijo Kristusovo proti nebesom ter pride kot prijeten dar pred Božje obličje. Iz tega sledi, da je slaba molitev opravljena pri sv. maši mnogo boljša od pobožne domače molitve. Zatorej ne ravna jo prav duhovni in svetni in opravlja je navadne molitve doma, ker bi se lahko med tem vdeležili sv. maše, ter si pridobili tako večje zasluženje. Pri sv. maši pričujoči bi zbrano sledili mašnika pri vseh molitvah, ponavljali bi tako molitve Kristusa samega, ter ž njim vred darovali najveličastnejši dar; mnogo koristniše je tedaj pri sv. maši moliti, kakor pa doma ali na polju. Kdor spolnuje ta svet, ta se vdeleži vseh milosti, o katerih se govori v teh bukvah, ter si nakopiči bogat zaklad zasluženja v nebesih.

KAZALO.

	Stran
Dnevni red za duhovne vaje	3
Prva knjiga. Tridnevne duhovne vaje	4
Predvečer „	4
Veni s. Spiritus	4
Pridi sv. Duh	7
Uvod. Kaj so duhovne vaje ali eksercicije?	9
Večerna molitev	27

Prvi dan.

Jutranja molitev	30
Prvo premišljevanje: Najpotrebnejša skrb je, da rešiš svojo dušo	33
Litanijske prošnje Jezusovega imena	41
Tomaž Kempčan I. 20.	44
Možki berejo :	
1. Sv. Egidij	48
Nauk: Kaj pomaga vse, če se duša pogubi?	50
2. Sv. Avguštin	53
Nauk: Čudno vojskovanje hudega poželenja in mi- losti v srcu sv. Avgušтина	61
O dolgi spovedi	64
Žene borejo :	
1. Sv. Ana	68
Nauk: Blagor hiši, v kateri strah Božji gospoduje	70
2. Sv. Joana Frančiška	73

	Stran
Nauk: Kdo je pri Bogu resnično pravičen . . .	77
Device berejo:	
1. Sv. Marija Magdalena	81
Nauk: Očitni grešniki so očitne pokore potrebni . .	83
2. Sv. Roza	87
Nauk: Od dušne mlačnosti in temote	90
Drugo premišljevanje: Veliki greh je neizrečena	
hudobija	93
Litanije sv. Jožefa	101
Moški berejo:	
1. Sv. Godeleva	103
Nauk: Zakonskim, med katerimi ni ljubezni . . .	106
2. Sv. Evplij	109
Nauk: Božja beseda slabim ne dopade	112
Žene berejo:	
1. Sv. Radegunda	115
Nauk: Iz njenega življenja	119
2. Sv. Marta	122
Nauk: Iz poprejšnjega popisovanja	125
Device berejo:	
1. Sv. Proba	129
Nauk: Kakošne naj bodo device	131
2. Sv. Afra	135
Nauk: Nečistost je velik greh	138
Tomaž Kempčan I. 23. o smrti	142
Tretje premišljevanje: Smrt lenega kristijana . .	146
Litanije sv. Vincencija Pavljanskega	154

Drugi dan.

Prvo premišljevanje: O posebni sodbi	158
Tomaž Kempčan I. 24.	166
Moški berejo: Sv. Evdocija	170
Nauk: Sodbo Božjo premišljevali in se k sodbi	
pripravljati	172
Žene berejo:	
Sv. Brigita	177

	Stran
Nauk: Za koga, zakaj in koliko je Jezus trpel	180
Device berejo:	
Sv. Terezija	184
Nauk: Iz njenega življenja	188
<u>Drugo premišljevanje: V pekl</u> <u>u je neizrečeno hudo</u>	193
Moški berejo:	
Sv. Filip Benicij	202
Nauk: Ponižnost je vsem zapovedana	205
Žene berejo:	
Sv. Elizabeta	208
Nauk: Nevošljivost je grda pregreha	212
Device berejo:	
Sv. Marcela	215
Nauk: Živi sveto in nikogar se ne boj	217
Tomaž Kempčan I. 15.	220
<u>Tretje premišljevanje: Prijaznost z Bogom je naj-</u> <u>večja sreča</u>	223

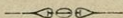
Tretji dan.

<u>Prvo premišljevanje: Boga in Jezusa Kristusa ljubiti</u>	230
Tomaž Kempčan II. 7.	238
Moški berejo:	
Sv. Marin	242
Nauk: O stanovitnosti v Božji službi	243
Žene berejo:	
1. Sv. Klara	247
Nauk: Od bližnjega pripravljanja k sv. obhajilu	250
2. Sv. Matilda	257
Nauk: Nekateri nauki starišem in otrokom	259
Device berejo:	
Sv. Jedert	263
Nauk: Čistost je lepa, pa ima veliko sovražnikov	265
Moški berejo:	
Sv. Cezarij	269
Nauk: Opravljanje je grešno in škodljivo	273

Drugo premišljevanje : Nebesa so mesto nezapo-	
padljivega veselja	277
Možki berejo :	
Sv. Gordij	286
Nauk : V slehernem stanu je mogoče dušo zveličati	288
Žene berejo :	
Sv. Klemen	291
Nauk : Kaj naj stariši storijo, da zveličajo otroke	293
Device berejo :	
Sv. Sinkletika	298
Nauk : Mogoče je v nebesa priti	300
Tomaž Kempčan IV. 12.	303
Tretje premišljevanje	305
Dan sv. obhajila	313
Premišljevanje	313

Druga knjiga.

I. Mesečne duhovne vaje.

Mesečne duhovne vaje čistijo srce in neizrekljivo veliko pripomorejo k popolnosti. — Redovniki in tudi svetni **prvi petek** ali **prvo nedeljo** vsakega mesca v to obračajo, da se ta dan v duhu prenovijo ali mesečne duhovne vaje opravijo; — stori tudi ti tako; glej tukaj imaš:

Načrt in dnevni red za mesečne duhovne vaje.

1. **Predvečer:** Poklekni pred Božjo martro in preglej poglobitne pregreške, v katere si pretekli mesec zabredel.

2. Določi si že danes, katere resnice misliš jutre premišljevati.

3. Opravi zvesto in pobožno večerno molitev glej stran 27, in preberi **prvi** del jutrajšnjega premišljevanja. Tako je **priprava** za mesečne duhovne vaje storjena.

Kaj pa zjutraj?

1. Vstani ob 5. uri in opravi svojo jutranjo molitev glej str. 30, potem pojdi k sv. maši.

2. Proti 9. uri preberi životopis **enega** Svetnikov ali Svetnic Božjih, ki ga najdeš spredej v prvi knjigi. —

Najprimernejše je, ako to bereš, kar tebe in tvoje dolžnosti zadeva, ali kar ti pomaga tvojo glavno napako zatreti.

Je bila, postavim, tvoja glavna napaka v pretečenem mescu: **slabo govorjenje o bližnjem** — beri životopis sv. Cezarja stran 269; si se z nevošljivostjo največkrat pregrešil, beri sv. Elizabeto; si se rad bahal, si veliko domišljeval, o samem sebi veliko govoril, beri sv. Filipa Benicija stran 202; si le z ustnicami molil, le za ta svet in za svoj dobiček delal, na Boga pozabil, beri: sv. Frančiško Fremiot stran 73; je bila tvoja priprava za sv. obhajilo mlačna in slaba, beri sv. Klaro str. 247 i. t. d.

Če te je življenje sv. Cezarija presunilo, da si sklenil: ne več govoriti o slabostih bližnjega, — če te je sv. Elizabeta naučila premagati nevošljivost. — če si iz nauk sv. Filipa Benicija spoznal potrebnost ponižnosti in da zdaj ne misliš več tako visoko od sebe: — smeš reči, da si se **prenovil** v duhu in se resnično poboljšal.

To je zdaj eno, namreč, da ob 9. uri bereš životopis in na-se obrneš.

3. Ob 10. uri beri premišljevanje, kakor si si ga sinoči določil.

4. Ob 11. uri izprašuj svojo vest, da o priložnosti opraviš **mesečno** spoved, t. j. da se obtožiš vseh pretekli insec storjenih grehov.

5. Ob $\frac{3}{4}$ 12. uri moli litanije sv. Jožefa str. 101.

6. Ob 2. uri moli sv. rožni venec in po rožnem vencu beri životopis enega v prvi knjigi omenjenih Svetnikov.

7. Ob 5. uri beri Tomaža Kempčana stran 142 ali pa stran 221.

8. Ob $\frac{1}{2}$ 6. uri moli litanije sv. Vincencija stran 154 in obiši Jezusa v presv. Zakramentu. — Če je mogoče, opravi tudi sv. križev pot, kakor bolj kaže — pred ali popoldne. Če želiš, da bi ta dan **Bog** s teboj govoril, ne smeš **z ljudmi** veliko govoriti, zato se pa zdrži

danec vsakega nepotrebnega obiskovanja, govorjenja in razveseljevanja; kjer je veliko hrupa, se ne more slišati Božji glas.

Ob letnih in mesečnih duhovnih vajah ti služijo za duhovno branje lahko tudi:

II. Izbrane čednosti svetega Vincencija Pavljanskega.

Prvo poglavje.

I. Vera sv. Vincencija.

„Kdor hoče k Bogu pristopiti, mora verovati, da je, in da je tistim, ki ga iščejo, plačevalec“, pravi sv. pismo Hebr. 11, 6.

Prva reč, katera je potrebna temu, ki hoče Bogu služiti, je toraj vera. Ona je korenina vseh krščanskih čednosti in podlaga duhovnega življenja. Tako je mislil sv. Vincencij o veri, in na to podlago se je vsigdar naslanjal; iz nje je zajemal duhovno moč za vse svoje ravnanje in podvzetja.

Čudovita je bila njegova vera, iz katere se je odsvitala otroška priprostost in možka značajnost in katero je v srci hranil kot vir čeznatornega življenja ter korenino, iz katere je rastla njegova ljubezen, ki se je imela po vsem svetu razlivati.

Močna, po skušnjavah utrjena je bila njegova vera in podobna tistemu drevju, ki od viharjev sem ter tje majano, še globokeje korenine požene. V Tuniški sužnosti je premagal prilizovanje in protenje svojih gospodarjev (glej življenje), na dvoru kraljice Margarete je prišel kot zmagovavec iz boja s skušnjavami k neveri, katere je bil prostovoljno prevzel, da je prijatelja rešil; v časih Janzeniških zmotnjav se je vedel vsem zanjkam in sleparijam krivovercev umakniti. — „Vedno Boga hvalim, je djāl, da mi je moja vero neskaljeno ohranil v sredi časov, ki so toliko zmot in pohujšljivega mnjenja rodili, kakor tudi za to milost, da se nisem nikdar vklonil mnenju, ki je naukom sv. Cerkve nasproti. Vkljub vsem nevarnim priložnostim, v katerih bi bil lahko pravo pot zgrešil, sem po posebnem Božjem varstvu vselej na strani resnice ostal. Bila je njegova vera ne samo močna, ampak tudi čista in priprosta, ker se je samo le na večno resnico upiral, namreč na Boga in sv. Cerkev.

Njegova vera je vse obsegala in je bila vpljivna kakor vse njegove druge čednosti. S posebno radostjo je katekizem razlagal revnim in podučeval kmečko ljudstvo; kakor veliko morje, je hrepenel ves svet obseči in ker tega sam ni zmogel, je svoj namen dosegel s tem, da je svoje misijonarje v daljne

neverske dežele pošiljal. Njegova vera je bila vedno oborožena in pripravljena zoper zmote se bojevati; oborožena s „Credo“, katerega je kakor oklep na prsih nosil (glej življenje); oborožena z molitvijo, od katere je trdil, da je izvirek razsvetljenja in duhovne moči ter človeka v duhovni vojski najbolj braniti zamore; oborožena z gorečnostjo in krščansko ljubeznijo, ki ga je gnala ne samo svojo dvojno duhovno družino kužnih nauk varovati, ampak tudi druge duhovna in posvetna društva, da, zelo učenjake in škofo v pravi veri ohraniti in utrjevati. Njegova vera je bila ponižna tudi takrat, ko je zmagala. „Bog mi je tudi še to milost dal, je rekel, da sem zmoto od resnice ločiti vedel še prej, ko jo je Rimski sedež odločil; vendar nisem nikoli kakšno prazno dopadenje ali prazno veselje občutil zaradi tega, ker se je moja sodba s sodbo sv. Cerkve vjemala, vedel sem, da je to gola milost Božjega usmiljenja do mene, za katero mu hočem vedno hvaležen biti. — Njegova vera je bila obilna, popolnoma in delavna; ona je dajala njegovemu duhu razsvetljenje, ona je njegovo srce ogrevala, njegove misli, nagnjenje, besede in dejanja navduševala; ona ga je vodila, da je vselej in povsod po resnicah in naukih Jezusovih ravnal; vera ga je nagibala, ne samo v rečeh, ki Boga zadevajo, ampak tudi v posvetnih

zadevah po verskih resnicah ravnati, tako, da ni nobenega dela pričel, da bi ne bil poprej vere za podlago svojemu početju postavil in mu tako čeznatoren namen dal.

2. Njegovi izreki o veri.

Taka je bila njegova vera, taka je bila tudi vera, katero je druge učil. Svaril je tiste, ki so krščanske resnice preveč z lučjo vednosti razjasnovati in s znajdbami človeškega uma podpirati iskali; tudi mu ni bilo po volji, ako jih je kdo radovedno in predrzno preiskaval; take je zavračal s to-le priliko: „Bolj ko solnce gledaš, bolj te blišči in manj vidiš; tako je vera: bolj ko si prizadevaš s človeškim umom resnice sv. vere pretresati in spoznati, manj jih boš skoz vero spoznal; zadosti je, da nam jih sv. Cerkev verovati zapove, mi jih moramo verovati in se podvreči. Sv. Cerkev je kraljestvo Božje; Bog sam navdihuje tiste, katerim je vladanje svoje cerkve izročil, katere naredbe morajo določiti. Sv. Duh je predsednik v (cerkvenih) zborih, od njega izhaja lnč, ki se na ves svet razliva, Svete razsvetljuje, hudobne slepi, dvombe odstranjuje, resnico razodeva, zmote razkriva in pota kaže, po katerih sv. Cerkev sploh in vsak vernik posamezno varno in gotovo hoditi more.

3. Vincencij brani verske resnice.

Njegova ljubezen in miroljubnost do Janzenijanov več ni mogla storiti, kakor je storila v opatiji Port-Royal, vendar so mu svetovali, se še enkrat z njimi poskusiti. Ali Vincencij je odgovoril: „Kadar je kaka prepirljiva reč razsojena, se ne sme vnovič presojevati, kajti veljavo je zgubila in držati se je sodnikove razsodbe. Predenj ko so ti gospodje obsojeni bili, je djal, so se na vse načine prizadevali, resnico z lažjo zatreti, in s tako gorečnostjo so svoje trdili, da si nikdo ni upal jim nasprotovati, ker od sprave niso nič vedeti hotli; zdaj pa, ko je Rim kontroverzo v njihovo škodo razsodil, si prizadevajo papeževi razsodbi drugi pomen dati, da bi vničili nje nasledke in učinke. Hlinijo se, kakor da bi želeli Papežu, očetu vseh vernih se podvreči in razsodbo v tem pomenu, v katerem so Janzenijevi izreki zavrženi, sprejeti, vendar pisatelji njihove stranke, ki so te krive nauke še dozdej v časnikih in bukvah trdili, jih še z nobeno besedo niso preklicali ne ustmeno ne pismeno. Kako bi bilo mogoče na spravo misliti, ker nimajo namena se podvreči? Kakošno potrpljenje hočemo z njimi imeti v rečeh, katere je sv. Cerkev določila? Tu nam gre za verske resnice, ki so nespremenljive, in se ne dajo prenarediti,

kakor ti gospodje mislijo. Marveč je njih dolžnost se podvreči in se v veri z nami spraviti. Če se le ne zgodi, ne moremo drugo, kakor Boga prositi, da jim dá boljše misli?

4. Nezaupnost v Božjo previdnost izhaja iz pomankljive vere.

Grajal je tudi prenašlo in nepremišljeno ravnanje v svetih rečeh rekoč, da je to znamenje lastne volje in nezaupnosti v Božjo previdnost. O tej reči je nekega dne gospodičini Le Gras pisal: „Dozdeva se mi, da prečloveško sodite ter mislite, da je vse zgubljeno, odkar ste zvedeli, da sem bolan. O maloverna ženska! Nimate večega zaupanja in več zanesljivosti na Jezusovo vodbo in njegov izgled? Ta Božji Izveličar se je v vseh zadevah svoje Cerkve na svojega nebeškega Očeta zanesel, in vi mislite, da vam bo za peščico devic, katere vam je očividno Božja previdnost sama dala, Božja pomoč manjkala? pojte! in ponižajte se pred Bogom.

5. Kdo najbolj napreduje in največ koristi?

Slabi napredek v pobožnosti in čednostih je pripisoval prevelikemu zaupanju na človeško razsvetljenost. „Ne, oh ne, je djal, samo le večne resnice zamorejo naše srce izpolniti in nas varno voditi. Verjemite mi, če

se kdo le na eno Božjih popolnost, postavim, na njegovo dobrotljivost, previdnost, resničnost, neizmernost upira, da, pravim, če se kdo le na eno teh podslomb trdno upira, mora v kratkem popolnost doseči. S tem pa ni rečeno, da bi se Božje resnice ne smele z natornimi dokazi pojasniti, kajti taki dokazi nas bolj prepričajo; a zgoditi se mora to med mejami sv. vere. Skušnja nas uči, da pridigarji, ki se od luči sv. vere dajo voditi, več dobrega v dušah storijo, kakor tisti, ki svoje govore z človeškimi dokazi napolnejo — zato, ker verske resnice vselej nekako nebeško mazilenje imajo, ki se skrivnostno v srca poslušalcev razliva. Iz tega lahko spoznamo, kako zelo nam je treba tako dobro za lastni napredek, kakor tudi za blagor in izveličanje duš drugih se navaditi, vselej in v vseh rečeh se luči sv. vere držati.“

6. Vincencij ni gledal na zunanjo veljavo.

Opozoril je tudi, stvari ne na videz in po zunanjem soditi. ampak tako, kakor so pred Bogom. Poslužil se je tu besed sv. pisma: „Quae videntur, temporalia sunt, quae autem non videntur, aeterna sunt.“ I. Cor. 4, 18. Rekel je: „Revnega kmetiča ali stare beračice ne smem po njuni zunanji postavi ali po njuni slabi razumnosti soditi, ker včasih se malo človeškega najde na takih, tako surova

in neotesana sta. Ali preobernimo denar, pogledjmo ga v luči sv. vere, in spoznali bomo v teh revnih Božjega Sina, ki je hotel za nas reven biti. V svojem trpljenji ni imel, rekel bi, več človeške podobe; bil je nevernikom neumnež, Judom pa kamen spodtinkljeja; pri vsem tem pa se le imenuje oznanovavca, ki ubogim evangelij oznanuje: „Evangelizare pauperibus misit me.“ Luk. VI., 18. Oh Bog, kako žlahni in ljubi nam bodo ubogi, ako jih po Bogu in po tej veljavi sodimo, katero jim je Jezus Kristus dal! Če jih pa sodimo po čutilih mesa in posvetnega duha, se nam morajo zaničljivi zdeti.“

Drugo poglavje.

1. Upanje sv. Vincencija.

Iz vere prihaja upanje. Bolj živa pa. ko je vera, veči in trdneje je tudi upanje. Kdor Boga pozna in vanj veruje, mora tudi na-nj upati in se na njega zanašati. Kakor vera stori, da Božje resnice brez vse zmote vidimo, tako stori upanje, da se le na Božjo neskončno dobrotljivost oziramo, se na njegovo previdnost zanašamo in zaupamo, za človeške pomoči pa malo maramo. — Če je sv. Vincencij, kakor Abraham, oče vseh vernih, imel polnost vere, je imel tudi toliko

upanje, da je upal zoper upanje. Kadar mu je vsega manjkalo, je najbolj upal. To sveto upanje ga je navduševalo vselej v začetku bodisi katerega koli dela; ono je bilo pravilo njegovega ravnanja, ono ga je podpiralo v zadregah in težavah, in samo upanje mu je pri opravih zagotavljalo uspeh.

2. Vincencij prične svoje delo še le, ko spozna, da je po Božji volji.

Se je bilo treba poganjati za reči, ki so imele služiti v Božjo čast, je začetek storil s tem, da se je k molitvi podal, da bi spoznal najprej Božjo voljo; je spoznal pa Božjo voljo, je delo pričel in se je čisto njegovemu usmiljenju prepustil. Poslužil se je sicer vseh človeških pripomočkov, katere je po svoji previdnosti za primerne spoznal, vendar se na nje ni upiral, ampak samo na Božjo pomoč. Da, v začetku se še za človeške pomoči nič zmenil ni; prepustil je začetek Božji previdnosti in pozneje ko mogoče, je svoje delovanje z Božjim delovanjem zedinil; kajti prepričan je bil, manj ko se človek za kako reč poganja, bolj jo Bog pospešuje.

3. Vincencij trdno stoji in se ne dá preplašiti.

Modri tega sveta in boječe srca so mu včasih poskušali neizpeljatov kakega podvzetja

pred oči staviti ali nje zadržke zvekšati, pa zastonj; Vincencij je navadno rekel: „Pustite Boga ravnati, njegovo delo je; kakor je bila njegova volja ga začeti, bodimo prepričani, da bo tudi njegova skrb ga izvršiti. Le srčno zaupajmo in zanašajmo se na Boga, on nas je poklical k temu delu, on bo tudi naš voditelj“. Potem se je, rekel bi, slep in gluh zagnal v najtežavnejše in najvažnejša dela in je pomnožil svoje zaupanje na Boga v največih zoprnostih, vojakom enak, katerih srčnost še raste, kadar so v boju v največi nevarnosti. Nadloga, ki je stiskala njegovo družino v raznih naselitvah, je sicer žalostila njegovo očetovo srce, ali upanja mu ni mogla odvzeti. Preveliki stroški, ki so se morali v neki posebni priložnosti narediti, so nekatere malosrčne storili; njega niso preplašiti mogli, pa tudi ne vznemiriti zaradi prihodnosti misijonske družbe.

4. Vincencij ne gleda na neugodni izid, ampak na Božjo voljo.

Bridkosti, zopernosti, težave in mnogotere nevarnosti ga niso potrle, ampak so bile priložnosti se še bolj Bogu prepustiti in se čisto dati od njegove previdnosti voditi. Ni mu bilo nič na vspehu ležeče, vse je iz Božje roke sprejel, če je bil srečen ali nesrečen, na vsak način je hvalil Božje usmi-

ljenje. — Tako je mislil in ravnal ne samo v malo pomenljivih rečeh, ampak tudi v najvažnejših zadevah, postavim, zarad ustanove, obstanka in razširjenja misijonske družbe, katero je bolj ljubil, kakor samega sebe. — Ko se je v Rimu pretresala prošnja zarad potrditve misijonske družbe, so ob enem tudi nasprotniki v Parizu planili nad Vincencija ter so si hotli posestvo prijorata svetega Lazarja prisvojiti, Vincencij pa je rekel — ne iz baharije, ampak upirajoč se samo na Boga: „jaz se le zarad mojih grehov bojim, zarad ugodnega ali neugodnega izida obravnave v Rimu se nič ne bojim, tudi zadeve posestva sv. Lazarja me nič ne strašijo. Prej ali pozneje se bo vse pomirilo. „Qui timent Dominum, speraverunt in Domino — adjutor eorum et protector eorum est. ps. 113. 19.

5. Junaško zaupanje.

Da bi svojo udanost v Božjo previdnost, ki ga je vodila v začetku ustanove misijonske družbe, tudi pri njenem razširjenju razodeval, ni nikdar nobene stopinje storil, ne sam, pa tudi ni dovolil, da bi se kdor drugi poganjal za pridobitev novih naselišč, novih udov ali beneficij. Sta se mu ponudila dva ugodna predloga, si je izvolil vselej slaberega; je bilo treba izmed dveh oseb eni dati prvenstvo, si je izvolil tisto, ki je revnejša, od revnejših

starišev in manj podučena bila, zato, da bi se mu pri volitvi notorno nagnjenje ali častilželjnost ali lastna volja ne vrinila.

6. Vincencijevi izreki in nauki o upanji.

Da bi tudi svoje s takimi mislimi navdušil in v takem ravnanju utrdil, jim je na srce polagal, naj se posebno varujejo prevelikega zaupanja v same sebe. „Bodite prepričani, je djal, da z vašim lastnim trudom nič ne opravite, marveč bote Božje namene preobrnili in Božje dela pokvarili“. Potem jim je razlagal bogastvo Božjega usmiljenja rekoč: „Bog je izvir, iz katerega vsak vodo zajema, kolikor je potrebuje; kateri je želi 6 škafov, je dobi 6 škafov, kateri tri, je dobi tri; tica, ki s klunom zajema, dobi toliko, kolikor je v klun srkne, popotnik jo zajema z pešico. Tako je mislil od Boga in rekel, da se moramo njegovi previdnosti tako prepustiti, kakor se otrok svoji dojki prepusti, „če dojka otroka v desno roko vzame, je zadovoljno, če ga na levo preloži, mu to ne dela večje skrbi; če le mleka dobi, je zadovoljno. Recimo toraj: Bog je moj oče, ako me na desno stran postavi, to je moje želje spolne, ali na levo stran, ki križ pomeni, preloži, mi je vse jedno, on me bo krepčal, to zaupam“.

7. Kako Vincencij malosrčne tolaži.

Če so misijonarje nadloge stiskale in jim je zarad tega srce upadlo, jim je vedel spet pogum in srčnost napraviti z zaupanjem na Boga. Tako piše nekemu predniku misijonarjev: „Umiljujem vas zarad vaših prevelikih opravil, ki se dan za dnevom množijo, moči pa pešajo. Dobri Bog je tako storil, vendar vam ne bo tolike teže na rame nalagal, da bi vam je tudi nositi ne pomagal; ne, ampak on sam bo vaša moč kakor tudi vaše plačilo za vse dela, katere ste v tem težavnem slučaju zanj opravili. Verjemite mi, da trije več opravijo kakor deset, ako je Božja roka z njimi; Božja roka je pa vselej z nami, kadar nam človeške pomoči vzame in nas v slučaj postavi, dela opravljati, ki presežejo naše moči. Vendar hočemo moliti in dobrega Boga prositi, naj vašim bolnim duhovnom zdravje dá, in vašo družino z velikim zaupanjem na svoje usmiljenje napolne.“

8. Še nekaj o tolažbi malosrčnih.

Vincencij ni hotel, da bi kdo ob časih lakote in dragine to zaupanje popustil. Nekomu je o tej zadevi pisal: „Nesmete se zarad enega ali več nerodovitih let čuditi ali prestrašiti; Bog je preobilno bogat. Ker vam dosedaj nič ni manjkalo, zakaj se za pri-

hodnost bojite? Radi bi mnogotere zaloge pripravljene imeli in pred seboj gledali, da bi zagotovljeni bili. Po človeško govorim, ker v duhu se bote iz te priložnosti, mislim, učili samo na Boga zaupati in kakor v resnici ubogi samo od njegove radodarnosti, ki je neskončno bogata, vsega pričakovati; Bog se usmili revnega ljudstva, ki je ob času dragine zato najbolj obžalovati, ker si ne ve v svoj prid obrniti in ker ne išče najprej Božjega kraljestva in njegove pravice; na ta način namreč bi vredno postalo od Boga vse za večno življenje potrebne pripomočke pa tudi za telesno življenje dostojne hrane dobiti.“

Tudi najobčutljivše zgube niso zamogle njegovega zaupanja pretresiti. „Vse, kar Bog stori, prav stori, je djal, zatoraj moramo upati, da nam ta zguba koristila bode, ker od Boga pride. Pravičnim vse k dobremu služi; bomo torej prepričani, da se nam bodo bridkosti, ako jih iz Božje roke sprejmemo, v veselje in blagoslov spremenile. Prosim toraj vas duhovne in vas brate, se Bogu zahvaliti za izid te zadeve, kakor tudi zato, da nam je to posestvo vzel, pri vsem tem pa še tako pripravno srce dal, to zgubo iz ljubezni do Boga prenesti. Res, zguba velika je, vendar modri Bog jo bo vedel v naš prid obrniti, kako, nam sicer ni znano, pa enkrat bomo

to spoznali; da, gotovo bomo to enkrat spoznali, in upam, da bo vdanost, s katero ste to nepričakovano zgubo sprejeli, podlaga milosti, katero vam bo Bog dal, da si bote vedli vse nadloge, ki vam jih še poslati misli, v svoj prid in k Božji časti obrniti“.

9. Kako Vincencij v preganjanji upa.

Tudi krivičenje in preganjanje ga nič ni motilo. Tako je nekomu pisal. „Kar krivičenje zadeva, s katerim so nas pometali, rečem le toliko, da bomo Boga prosili, naj nas obvaruje takega duha. Ker take reči na drugih grajamo, se moramo prizadevati, da jih daleč od nas samih odstranimo; drugače se pregrešimo zoper Božjo previdnost; tako ravnanje bi nas utegnilo Božje oskrbljivosti, s katero za vse skrbi, nevredne storiti. Bodimo čisto od Božjega vodstva odvisni in zaupajmo, da dokler tako ravnamo, se bo vse, karkoli ljudje zoper nas govore in storijo, k dobremu obrnilo. Da, ko bi ves svet nad nas planil in nas pokončati hotel, se bo samo le to zgodilo, kar Bog hoče, na katerega smo zaupali. Prosim vas toraj, te misli si prisvojite, in v tem dušnem stanu se ohranite tako, da nikdar več svojega srca s takim praznim strahom ne trpinčite.“

10. Kaj je storiti, ako nas grehi strašijo?

Po njegovem mnenji bi moralo zaupanje na Boga še celó večí biti, kakor zavest naših slabosti in grehov. Rekel je nekega dne: „Cimo Božje vsegamogočnosti v sebi imamo, in zato smemo tudi vkljub mnogih pregreškov zaupati na Boga. Nikar se ne čudite, da imate toliko pomanjkljivosti; kdo je čisto brez njih? Dobro je, da jih spoznate, da se pa zato nezmerno togotite, ni dobro; da, če nas misel na naše grehe malosrčne dela, svetujem, jo odvracati od grehov in raji zaupanje na Boga in udanost v Božjo voljo obujati“. V tej zadevi je pisal misijonarju Martinu v Genuo: „21. junija 1647.“ „Poznam vašo skrb in zvestobo za Božje dela, česar še potrebujete za mir vaše duše? Bog terja samo to od vas in da v ponižnosti pričakujete vspeha, katerega vam hoče dati — pa tudi to ponižno pričakovanje je v vaši duši; zakaj ste se tedaj toliki nezaupnosti prepustili? Razodevate mi svoje pomanjkljivosti — oh, kdo jih nima nič! Ali dosti je, da jih spoznamo in se zato same sebe zaničujemo, kakor tudi vi storite; pa ne dalje, kakor je treba, se v njih zadržavati, da se trdna podlaga za zaupanje na Boga vloži; tako stoji hiša na skali, in vihar je ne bo mogel podreti. Nič se toraj ne bojte, ker vaša malosrčnost

in boječnost, katero čutite, izhaja iz nature, pa ne iz vašega blagega srca. Bog naj nas in naše dela porabi čisto v svojo čast! Če naše dela pri ljudeh tudi brez vsega sadu ostanejo, če nam ljudje naš trud tudi z ne-hvaležnostjo povračujejo, zato svojega delovanja ne smemo prenehati, ker vemo, da s tem postavo spolnujemo, ki hoče, da ljubimo Boga čez vse in bližnega kakor same sebe.“

11. Dobrotljivost Božja mora biti podslomba našega zaupanja.

Vincencij je večkrat svojim to-le resnico na srce polagal: „Kadar Bog začne komu svoje dobrete deliti, mu jih deli do konca, ako se jih le sam nevrednega ne skaže.“ Rekel je tudi: „Ako se Bog s svojo ljubeznijo proti kaki duši obrne, jo tako rad ima, da jo prenaša, naj stori kar hoče. Še niste nikoli videli očeta, ki svojega majhnega presrčno ljubi: Vse mu prizanese, naj stori kar hoče; včasih mu reče: mali! vgrizni me. Od kod je to? ker ga rad ima. Ravno tako Bog z nami ravna.“ Dokazoval je to dobrotljivost Božjo s tem, da jim je čudno vodstvo misi-jonske družbe predstavil. „Zaupajmo gospodje in dragi bratje, na Boga, pa čisto in popolnoma nanj zaupajmo, in bodimo prepričani, da bo on, ki je v nas dobro delo pričel, ga

tudi izvršil bode. Kajti vprašam vas: Kdo je misijonsko družbo ustanovil, kdo nas je k misijonom, k duhovnim vajam za posvečence in h konferencam poklical: Jaz? ne; ali gospod Portail, katerega mi je Bog v začetku pridružil: tudi ne. Mi dva tega nisva nameravala, da, še mislila nisva na to. Kdo je tedaj začetnik teh reči? Bog sam, — njegova očetova previdnost in dobrotljivost. Kajti mi vsi smo revni delavci, nevedneži; med nami jih je malo, ki bi bili imenitnega stanu, malo učenih, malo takih, kateri bi bili za vse te reči sposobni. Bog je vse to naredil in ravno za take, kakor smo mi, da vsa čast njemu gre. Zaupajmo toraj čisto na Boga; ker če bi svoje zaupanje na ljudi stavili, če bi se na dobiček, na srečo upirali, bi se nam Bog odmaknil. — Porečete mi: Nekaj prijateljev si pa le moramo za družbo pridobiti. Oh, bratje moji, varujmo se, takim mislim v srcu prostor dati, kajti goljufali bi se. Išimo samo Boga, on nam bo prijateljev in vsega dal tako, da nam nič manjkalo ne bode. Hočete vedeti, zakaj nam nekatere dela ne grejo po sreči? Ker preveč sami na sebe zaupamo. Ta pridigar, ta prednik, ta spovednik se preveč na svojo razsvetljenost zanaša in na svojo učenost. Kaj pa Bog? Odmakne se od njega, prepusti ga samemu sebi; naj se trudi kolikor hoče, njegevo delo nima vspeha, da spozna

svojo nezmožnost in sam na sebi skusi, da vkljub vseh svojih talentov brez Boga nič ne zamore“.

12. Prevelike in nepotrebne skrbi so znamenje premalega zaupanja.

„Pustimo Boga delati, je večkrat Vincencij djali; nikar se ne prenaglimo, in ne bodimo preveč boječi.“ Enemu izmed svojih misijonarjev v Rimu je pisal: „Dan na dan mi dajate priložnost Boga hvaliti zaradi vaše udanosti za misijonsko družbo in zaradi vaše čujočnosti pri vaših opravilih, zahvalujem se mu tudi res iz vsega svojega srca. Pa vam tudi moram povedati, kar je Izveličar Marti povedal, da si pri vaših opravilih s skrbmi preveč glavo terete, da le eno je potrebno, namreč se Bogu in njegovemu vodstvu bolj prepustiti, kakor vi storite. Previdnost je sicer dobra, ako je pod Božjim vodstvom, zamore pa tudi nečimerna biti, ako si s praznimi skrbmi glavo teremo in preveč hrepenimo vse odstraniti ter na vsak način se vsega ogibati, kar nas straši. Kajti tako od svojega truda več pričakujemo kakor od Božje previdnosti, in mislimo, da smo veliko opravili takrat, ko smo s svojim prehitenjem Božje namene preobrnili ter kažemo, da smo na svojo razsvetljenost bolj navezani, kakor na

Božjo besedo. Božji Izveličar nas uči, da noben vrabec iz strehe, še nobeden las iz naše glave ne pade brez Božje volje; vi pa mislite, da se misijonska družba ne bo držala, ako se tako rekoč vedno oboroženi ne branimo, ako tega in unega ne storimo, in, da, če to in to reč opustimo, se bojo drugi na naših razvalinah naselili. Precej, ko se kaj nasprotnega zoper nas skova, bi se morali zoperstavljati, in hitro, ko nasprotniki zoper nas vstanejo ter s svojim govorjenjem na videz zmagajo, ker mi molčimo, bi jih morali prehiteti in zavrniti, drugač je vse zgubljeno. Taka je vsebina vaših pisem. To pa, kar je najhujši, je, da tudi to storite, kar rečete; pri vsem tem pa še mislite, da imate toliko lastnega razsvetljenja, da ga od nikod več ne potrebujete. Moj dragi gospod! kako je to vaše ravnanje ravnanju pravega misijonarja nasproti!“

13. Abraham živ izgled zaupanja.

Večkrat in posebno rad je svojim Abrahamu v izgled upanja pred oči stavil. „Kaj ne, da se še spominjate velikega očaka Abrahamu, kateremu je Bog obljubil, po njegovem edinem sinu, ki mu ga je dal, vso zemljo obljuditi? vendar mu ukaže, ga darovati. Marsikdo bi rekel: če Abraham svojega sina umori, kako bo Bog svojo obljubo spolnil?“

Ta mož pa, ki je bil vaje, se v vseh okoliščinah Božji volji prepuščati, se napoti tudi to povelje spolniti, ter ne poprašuje, kaj bo zanaprej. Morda si je mislil: Bog bo skrbel za to; če jaz njegovo povelje spolnem, bo on svojo obljubo spolnil; kako, tega sicer ne vem, a dosti je, da vem, da je vsegamogočen, zato grem, da mu darujem to, kar mi je najljubše na svetu, — ker on hoče. — Pa kaj? Moj edin sin je, in drugega nimam! nič ne dene; — pa če edinemu sinu življenje vzamem, Bogu sredstvo vzame, njegovo besedo spolniti; je vse jedno, on hoče tako, in zato moram to storiti. — Pa po tem sinu bo moj zarod blagoslovljen, Bog je tako rekel; res, pa je tudi rekel, da ga moram darovati; ubogal bom, naj se zgodi kar hoče, na njegove obljube zaupam. Občudujte tako zaupanje. Nič ga ne skrbi, kako se bo to spolnilo, akoravno je vse to njega najbolj zadevalo. Abraham misli, vse bo dobro šlo, ker se Bog sam poteguje za to. Bi ne morali tudi mi imeti tako zaupanje, ako bi vso skrb zase Bogu prepustili in se najprej zato potegovali, kar Bog zapoveduje?

14. Rehabiti ali Jonadab in njegovi sinovi.

V tem obziru moramo tudi zvestobo Jonadabovih sinov ali Rehabitov občudovati. Jonadab je bil mož pobožnega srca. Po Božjem navdihnjenju je sklenil svoje življenje od živ-

ljenja drugih ljudi drugač ravnati, namreč ne v hiši, ampak v šotorih prebivati. Zapustil je vse, kar je imel, podal se je na polje, pa ne vinograd saditi, ker sklenil je nikoli več vina piti; in ga res ni več pil. Tudi svojim otrokom je prepovedal ne pšenice ne drugega žita sejati, ne drevja saditi, ne vrta graditi, tako da so brez žita, brez sadja, brez kruha bili. Revni Jonadab, kaj boš zdaj počel? Bote li mogli ti in tvoji brez telesne hrane živeti? Jedli bomo, si misli, to, kar nam bo Bog poslal. To je prav trdo; tudi najubožnejši redovniki se tako ojestro ne vežejo. *) Naj bo, kakor hoče, zaupanje tega moža je bilo tako veliko, da se je vsem prijetnostim življenja odpovedal, ter sebe in svojo otroke čisto Božji previdnosti prepustil; in v tem položaju so ostali 350 let, to je on, njegovi otroci in njegovih otrok otroci. To se je Bogu tako do-

*) Razun Teatincev, kajti v življenji sv. Kajetana (glej 7. avg.) beremo: *Collapsam Ecclesiasticorum disciplinam ad formam apostolicae vitae instaurare desiderans, ordinem Clericorum regularium instituit, . . . sv. Kajetan je red ali družbo pravilnih duhovnov ustanovil, ki so se odpovedali vsej skrbi za časno tako, da ne smejo ne dohodkov imeti, ne od vernih živeža prositi, ampak od milošnje, katero jim prostovoljno donašajo, živeti. Zgodi se, da k mizi sedejo, pa nimajo nič na mizo položiti, takrat v zvoniku z večjim zvonom pozvonijo. Ljudje, ki zvon slišijo, rečejo: Čujte, Teatinci nimajo kaj jesti, nesite jim živeža.*«

padlo, da je preroku Jeremiju, katerega je k Judom poslal, naj jim njihovo trdovratnost in požrešnost očita, rekel: „Pojdi k tem trdovratnežem in povej njim: tu je mož, ki je to in to storil. Jeremija skliče Rehabite, da bi skusil njihovo veliko zdržljivost. Dal je na mizo kruha in vina prnesti, ter rekel: Bog mi je ukazal vam naročiti, da vino pijete. Rehabiti so odgovorili: Nam je pa ukazano, da ga ne smemo piti, naš oče nam je to prepovedal“. Če je ta očak toliko zaupanje imel, da bo Bog sam za hrano njegove družine skrbel, oh moji dragi, koliko zaupanje moramo mi imeti! V kateri položaj koli nas postavi, gotovo nam bo tudi priskrbel, česar nam je treba. In kakošno zvestobo imamo do naših pravil v primeru s zvestobo Rehabitov, ki še prav za prav zavezani niso bili se vsemu odpovedati in vendar so v taki revšini živeli? Oh moj Bog, gospodje, oh moj Bog, dragi bratje, prosimo Božjo dobrotljivost, naj nam dá veliko zaupanje v vseh okoliščinah se prepuščati Božjemu vodstvu. Če bomo mi njemu zvesti, nam nič manjkalo ne bo; on sam bo v nas živel, nas vodil, branil in ljubil; vse, karkoli bomo govorili ali storili, mu bo dopadljivo“.

15. Vse dosedaj rečeno potrjuje z besedami sv. pisma.

„Poglejte tice neba, ki ne sejejo, ne žanjejo, vendar jim Bog povsod hrano in obleko daje; ali ne oskrbuje zeliša na polji; pogledajte limbarje, kako krasno okinčani so, da se še Salomon v svojem veličastvu z njimi primerjati ne zamore. Če tedaj Bog tako skrbi za tice in zelišča, zakaj bi tudi vi ne zaupali na tako dobrega in skrbljivega Boga? Hočete li bolj na-se kakor na-nj zaupati? Ali ne veste, da on vse zamore, vi pa nič ne zamo-
rete? Kako je to, da se bolj na svojo spret-
nost kakor na njegovo dobrotljivost, bolj na svojo revščino, kakor na njegovo bogastvo zanašate? O nespamet človeška!“

16. Le predniki morajo za časno skrbeti.

„Vendar pa dostavim, da so predniki dolžni, za potrebe vsacega izmed podložnih skrbeti, kajti, kakor Bog za vse svoje stvari tudi za črvička skrbi, tako je njegova volja, da predniki in tisti, ki v družbi za to posebno nalogo imajo, skrbijo, da nič potreb-
nega ne manjka ne duhovnom, ne novincem, ne bratom, ne 200, ne 300 ali še več osebam, ki bi tu bile. — Pa tudi vi dragi bratje se morate v zadevah za časno na ljubeznjivo

oskrbljivost Božje previdnosti upirati ter s tem zadovoljni biti, kar vam dá; zatoraj si ne delajte nobene skrbi in ne poprašujte, če družba to in to ima, ampak išite le Božje kraljestvo, vse drugo vam bo Božja modrost priskrbela! Še ni dolgo, kar sem prednika kartuzijanov vprašal, če se zarad časnega tudi s svojimi podložnimi posvetuje, in odgovoril mi je: Pri nas je navada, da v posvetovanje zarad časnega samo tiste skličemo, ki v družbi zato posebno nalogo imajo: prednikovega namestnika (Subpriori-ja) in hišnega oskrbnika (prokuratorja) vse druge v miru pustimo; njih delo je samo hvalo Božjo prepevati in to opraviti, kar jim pokorščina veleva. Tudi pri nas je, hvala Bogu, ta navada, držimo se je. Tudi mi moramo nekatere posestva imeti, iz katerih dohodke dobivamo, da potrebnih reči priskrbimo. — Bili so časi, ko je Božji Sin svoje učence brez denarjev in brez torbe na pot pošiljal; ali pozneje je hotel tudi nekaj premoženja imeti, s katerim je svoje preskrbel in ubogim delil. Ta izgled so apostoli posnemali; tako pravi sv. Pavel: da je s svojimi rokami delal in ubogim kristijanom z milošnjo pomagal. Predniki (v misijonski družbi) imajo dolžnost za časno skrbeti, vendar ne smejo pozabiti, da skrb za časno ne zadržuje skrbi za večno, ter morajo tako ravnati, da se duhovno življenje v njihovih naselitvah vedno

bolj razcveta in da je Bog prvi gospodar pri njih; to je prva reč, po kateri hrepeneti morajo.“

17. Ptuje in stranske ravno tako uči.

Vincencij je ptujim in stranskim osebam, ki so ga v tej zadevi posvetovanja pro-sile, ravno take nauke dajal. „Otresite si iz glave, je djal, vse misli, ki vam nemir in skrbi delajo, Bog bo vse preskrbel. Vaše pre-velike skrbi v tej zadevi bi Božje srce žalo-stile, kajti vidil bi, da ga s svetim zaupanjem premalo častite. Prosim vas, zaupajte na-nj, in vse se bo spolnilo, česar vaše srce poželi. Še enkrat rečem, odpravite take misli in ne-zaupnost iz vašega duha. Ali zakaj bi popol-noma ne zaupali na Boga, saj ste po Božjem usmiljenji njegova ljubljena hči! O koliki za-kladi so v sveti previdnosti Božji skriti! in kako povelčujejo in častijo Boga tisti, ki se njegovi previdnosti prepuščajo in njegovih na-menov ne prevračajo! Še ni dolgo, odkar sem iz ust nekega velikaša našega kraljestva slišal, da je te resnice iz lastne skušnje spoznal. Le štirih opravił sem se iz lastnega nagiba lotil, ali namesto srečnega vspeha sem škodo imel.“ Ali ni pametno, in nimate pravice od vašega strežnika zahtevati, da ne sme nič storiti brez vašega povelja? — Da,

in če je tako ravnanje pametno med ljudmi, koliko bolj med stvarjo in stvarnikom?“

18. Ali zamore kedaj zaupanje preveliko in preobilno biti?

Vincencij je bil takih misli, da preveč in čez mero nikoli ne moremo na Boga zaupati. „Kakor Božjih resnic nikoli preveč verovati ne moremo tako, je djal, ne moremo na Božje obljube preveč zaupati. Res je, da se zamore kdo v tem goljufati, ako reči upa, katerih Bog ni obljubil, ali če to upa, kar je Bog pod pogojem obljubil, na spolnitev pogoja pa ne misli; če postavim grešnik na Božje usmiljenje upa, svojemu bližnjemu pa odpustiti noče; če za usmiljenje prosi, pa se spokoriti noče, če bi se rad skušnjav znebil, pa se vojskovati in jih premagati noče; tako upanje je prazno in goljufno. Pravo upanje ne more nikoli preveliko biti, ker se na dobrotljivost Božjo in na Jezusovo zasluženje upira“.

19. Kako Vincencij ve črne megle razgnati.

Na te resnice se je Vincencij upiral, z njimi je oživiljal svoje srce in svojega duha, z njimi je vedel vse skušnjave nezaupnosti od sebe in od drugih odvrčati. V tem ob-

ziru je pisal nekemu duhovnu, ki mu je svoje dušne težave potožil: „Upam, da je Bog med tem, ko ste mi pismo poslali, črne oblake, ki so vam skrbi delali, že razgnal; le memogrede hočem o tem dve besedi spregovoriti. Dozdeva se mi, da se je v vaše srce dvomba vzgnjezdila, ste li v številu izvoljenih nego ne. Na to vam odgovorim: Akoravno brez posebnega Božjega razodenja nihčér nezmotljivih znamenj nima, po katerih bi spoznal, da je iz števila izvoljenih, se vendar po besedah sv. Pavla najdejo take, po katerih prave otroke Božje spoznamo tako, da ni treba nad tem dvomiti. Take znamenja, moj blagi gospod, vidim po Božji milosti nad vami; ravno vaše pismece, v katerem trdite, da nič kaj tacega ne najdete na sebe, mi kaže nekatere take znamenja, druge so mi pa iz večletne dotike z vami znane. Verjemite mi, moj dragi gospod, ne poznam duše na tem svetu, katera bi bila Bogu bolj vdana, kakor je vaša. Porečete mi: Meni se ne vidi tako. Na to vam odgovorim: Da Bog svojim ne dopusti vselej v sredi med poželjivostjo spridene nature viditi čistost njihovega znotrajnega, zato, da se vedno ponižujejo, in da je njih zaklad, ki je na ta način skrit, bolj zavarovan. Sv. Pavel je čudne reči v nebesih gledal, vendar se zato ni za opravičenega imel, ker je v sebi veliko temo in vojsko vidil; vendar pa je tako trdno

na Boga zaupal, da je s prepričanjem rekel: nič me ne more ločiti od ljubezni Jezusa Kristusa. Ta izgled je zadosti, da v vaši črni temoti mirni ostanete in na neskončno Božjo dobrotljivost popolnoma zaupate, kajti on, ki bo delo vašega posvečenja izvršil, vas vabi, se v roke njegove previdnosti prepustiti. Dajte se toraj od njegove očetove ljubezni voditi, ker zares vas ljubi. On, ki je vselej pripravljen sprejeti tudi hudobneža, ako na njegovo usmiljenje upa, ne more moža tako poštenega srca, kakor ste vi, zavreči“.

20. Kako Vincencij misijonarje in hčere krščanske ljubezni še posebej uči.

S posebno gorečnostjo je svojim misijonarjem in hčeram krščanske ljubezni zaupanje priporočal. „Pravi misijonar, je djal, ne sme za posvetno skrbeti, ampak mora vso svojo skrb v Božjo previdnost postaviti, ter prepričan biti, da, tako dolgo, ko bo v ljubezni nepremakljiv in v upanji trdno stal, pod varstvom mogočnega Boga ostane; nič hudega se mu ne bo prigodilo, in nič potrebnega mu ne bo manjkalo tudi takrat ne, kadar se bo dozdevalo, da je vse zgubljeno. To ni moje lastno mnenje, ampak sv. pismo nas uči, ki pravi: Qui habitat in adjutorio Altissimi, in protectione Dei coeli commora-

bitur ps. 90. *) V tem stanu sme upati, da se mu hudo ne bo bližalo, ampak vse mu bo k dobremu služilo in nič mu ne bo manjkalo, toliko manj, ker se mu Bog samega sebe da — kdor pa Boga ima, ima vse, česar za dušo in telo potrebuje. Ohranite toraj, moji bratje to prepričanje v vas, da, dokler trdno zaupate, ne bote samo vsega hudega in vse nesreče ovarovani, ampak še z mnogoterimi dobrotami obdarovani.“

Ravno s takim zaupanjem je navduševal tudi hčere krščanske ljubezni ter jim je pred oči stavil čudno skrb, s katero jih je Bog v tolikih nevarnostih varoval. Tako je ena izmed njih očitvidno čudežno rešena bila, ravno, ko se je zidovje neke še nove hiše pred in nad njo razsulo. „Zamore li Bog še bolj živo pokazati, je djal, da so mu dela vseč, s katerimi vi njemu služite, ko ubogim strežete? Kaj nas zamore tega še bolj prepričati? Zidovje še čisto nove hiše se razsuje, ter 35 do 40 oseb v svoje razvaline zakopa, a tej sestri, ki je ravno takrat v hiši bila, se nič hudega ne prigodi; z loncem v roki stoji v kotu, katerega nji je, bi rekel, Božja previdnost nalašč v to prihranila, da jo nesreče ovaruje, — in brez vsega poškodovanja pride

*) 1. vrsta 90. psalma: »Kdor stanuje v zavetji Najvišega, on prebiva pod varstvom nebeškega Boga.«

iz razvalin. Verovati smemo, da so jo angeli rešili — ker kako bi bil mangel človek to storiti? Res je, da so nji roko podali in iz razvalin potegnili, ali nesreče so jo angeli varovali. Oh, kakošno varstvo! Mislite, moje hčere, da je Bog to brez posebnega namena storil, da se je ta nova hiša podrla? Mislite, da je primerlej, da se je takrat podrla, ko se je naša sestra ondi zadrževala? Mislite, da se je njej to tako posrečilo, da je brez poškodovanja odšla? Oh ne, ne, vse to je čudno. Bog je vse tako pripustil, da pokaže, koliko skrb za vašo družbo ima.“ V neki naselitvi hčer krščanske ljubezni se je strop hiše vdrl ravno tačas, ko nikogar ni bilo ne zgoraj ne spodaj. „Oh, moje drage hčere, je rekel Vincencij, kako nas ta slučaj k zaupanju na Boga nagiba! V zgodovinskih bukvah se bere, da je nekemu možu pod prostim nebom smrt življenje vzela s tem, da mu je želva, katero je orel v zraku izpustil, na glavo padla; dandanes pa vidimo, da se čisto nove hiše podirajo in hčere krščanske ljubezni brez vsega poškodovanja odidejo! Ali ni to živi dokaz in gotovo znamenje, s katerim Bog pokazati hoče, da vas ljubi, kakor svoje oko? O, moje drage hčere, bodite prepričane, da vas bo na vsakem kraju, kjerkoli bote prebivale, varoval, dokler bote to sv. upanje v srci hranile.“

Tretje poglavje.

I.

1. Vincencijeva ljubezen do Boga.

Ljubezen je zgolj notranja, katere gorečnost samo oko tistega pozna, ki globočine srca preiskuje. Vendar se pa iz tega skritega ognjišča vzdigujejo iskrice, ki tudi človeškim očem razodevajo ogenj znotraj plamteče ljubezni — Vincencij je svojo ljubezen do Boga kazal najprej s popolnoma pokorščino do Božjih zapovedi. Kajti Gospod sam je rekel: „Kdor moje zapovedi ima in jih spolnuje, ta je, ki me ljubi. Janez 14, 21. In njegovi učenec: „To je ljubezen do Boga, da njegove zapovedi spolnujemo“. — Vincencij je Božjo postavo imel v sebi zapisano; vse na njem je bilo v pravem redu, vse na njegovem telesu in na duši, vse v njegovih mislih, čutilih, besedah in dejanju je bilo po Božji postavi vravnano; njegovo življenje je bil nepretrgan žgavni dar, katerega je ogenj Božje ljubezni požigal. — Ta njegova ljubezen se je še razodevala po njegovem gorečem hrepenenju namreč, da bi Bog vsak čas, povsod in od vseh stvari bolj in bolj spoznan. ljubljen, moljen in počasten bil. To hrepenenje je izrazil z besedami: „O moj gospod! o moj

Izveličar, o Božja dobrotljivost, o moj Bog! kedaj nam boš milost dal, da bomo čisto tvoji in samo tebe ljubili! — To ljubezen so razodevale njegove besede, katere so, ker so mu iz srca prišle, živo pričale, kakošen ogenj mu v srci gori. Od Vincencija so njegovi poslušalci rekli, kar so od Božjega Sinu rekli: „ali nam ni srce gorelo, ko je z nami govoril?“ Tako je pričala nekega dne v zboru gospá krščanske ljubezni predsednica Lamoignon, ko je vojvodini Mantuanski rekla: „Ne zamoremo tudi me reči, kar sta učenca v Emausu rekla, da so naše srca ogenj Božje ljubezni čutile, ko nam je Vincencij govoril: Kar mene zadeva, moram odkritosrčno reči, da, akoravno sem malo vneta za Božje reči, mi je vendar moje srce z nekakim sladkim duhom napolnilo to, kar nam je ta sveti mož ravno zdaj povedal“. „Ni se nam treba čuditi, odgovori Marija de Gonzaga, Vincencij je angel Gospodov, ki na svojih ustnicah goreče oglje Božje ljubezni ima, ki mu v srcu gori“. Res je to, pravi tretja gospa, zatoraj je naša dolžnost ognja te ljubezni se vdeležiti.“

2. Besede iz tako ognjenega srca morajo tudi druge vneti.

Ravno tak vspeh so njegove konference ali duhovni pogovori imeli. „O, s kakošnim

hrepenenjem smo poslušali njegove besede, pravi Bossuet!“ Poslušalci so čutili, da se tu besede sv. Petra spolnujejo: „Si quis loquitur, quasi sermones Dei. I. Petr. IV. 11. Ako kdo govori, naj govori, kakor Božje besede“. Tronson, vodja semenišča sv. Sulpicija, pride nekega dne po dokončanem pogovoru ves navdušen od sv. Lazarja ter reče: „Zares, ta mož je poln sv. Duha in Božje ljubezni“. Veliko jih je prišlo k duhovnim pogovorom ga samo le poslušat, in pobitega srca so odšli, kadar Vincencij iz ponižnosti ni hotel govoriti. Dostikrat so bili najimenitnejši škofje navzoči, in takrat je Vincencij nekaj iz ponižnosti, nekaj pa iz spoštovanja do njih, po pravilih društva, katerega vodja je sam bil, njim besedo prepustil, česar so se pa branili. Eden izmed najstarejših škofov mu reče nekega dne: „gospod Vincencij! ne bilo bi prav, ako bi nam iz ponižnosti pridržali svete misli, katere vam je Bog o današni konferenci dal. Nekako neizrekljivo maziljenje sv. Duha imajo vaše besede, vsacega ginejo; zato vsi ti gospodje prosijo, da jim svoje misli poveste; kajti ena beseda iz vaših ust več velja, kakor vse, kar bi mi vedli povedati“. — Duhovni, ki so ga slišali govoriti, so — preden so se od misijonarjev poslovili, — rekli: oh, kako srečni ste, da vidite in slišite moža, ki je poln Božje ljubezni!“ Ta njegova ljubezen se

je še razodevala po odkritosrčnosti in čistosti njegovih namenov, ki so le na čast Božjo in samo na čast Božjo merili.

II.

Vincencijevi izreki in nauki o ljubezni.

1. Veliko stori, kdor vse iz ljubezni do Boga stori.

Ravno to čistost namenov je svojim učencem priporočal, da bi jih v Božji ljubezni izučil. „Bog ne gleda tako na naše zunanje dela, je djal, kakor na stopnjo ljubezni, na kateri jih izvršujemo in na čistost namena, s katerim jih izvršujemo. Nad majhnimi deli, katere zato opravljamo, da se Bogu dopademo, ne čutimo tako hitro praznega dopadenja, kakor nad imenitnimi, katere ničemerne kakor dim razžene. Če hočemo s svojimi deli Bogu dopasti, moramo se navaditi, mu v majhnih rečeh dopasti“. Iz teh besed se da posneti, kako mu je mrzelo, če je kdo zavoljo ljudi kako delo opravil. Enemu izmed njegovih misijonarjev v Rimu je v misel prišlo, najprej po posestvih kardinaljev misijone napravljati, da bi si njihovo naklonjenost pridobil. Ali Vincencij, kateremu je misijonar o tem poročal, mu odgovori: „O Jezus, moj dragi gospod, Bog nas obvaruj, iz

tako slabega namena kaj storiti. Bog zahteva, da nikoli in nikjer ne smemo dobre dela opravljati zato, da si slovez in veljavo pridobimo, ampak odkrito, naravnost in brez vsega obzira moramo pri svojih delih dobro nameravati. To me je primoralo, vas pri Jezusovi ljubezni prositi za dve reči; v duhu toraj k vašim nogam poklekнем ter prosim prvič: Da se varujete, kolikor je le mogoče, sebičnosti; drugič pa, da nikoli nič ne storite zavoljo ljudi. Prav dobro bi bilo, ako bi za nekoliko časa skrito življenje našega Izveličarja častili; v tem mora nek poseben zaklad zakopan biti, ker je Božji Sin 30 let skrit delavec bil, preden je očitno učiti začel. Vselej je ponižno pričeto delo obilniši blagoslovil, kakor slavno in bleskeče. — Porečete mi: kaj bo pa tukajšni dvor mislil o tem, in kaj bojo v Parizu rekli: Pustite ljudi misliti in govoriti, kar hočejo, in bodite prepričani, da, če se po Jezusovih naukih in po izgledu njegovega življenja ravnamo, se nikoli ne bomo prekanili; vedite, da bo tako ravnanje v pravem času čisto gotovo svoj sad obrodilo, in da je vse prazno, kar je temu nasproti ter tisti, ki tem naukom nasprotno ravnaajo, nikoli in nikjer z uspehom ne delajo. To vam povem iz prepričanja in iz lastne skušnje. V imenu Božjem, moj dragi gospod, imejte to za gotovo in nezmotljivo resnico in ljubite skrito življenje.“

2. Kaj naše dobre dela žlahni?

Tistim, ki niso s čistim namenom svoje dela opravljali, je rekel: „Bolje je, da bi na rokah in nogah zvezani v goreče oglje vrženi bili, kakor da zato kaj dobrega storijo, da se ljudem dopadejo“. Da bi živo pokazal krivico in nespamet tistih, ki iz nizkih in človeških nagibov dobro delajo, je svojim pred oči stavil popolnost stvarnika in revščino stvari rekoč: „Spoštujmo vedno Božje popolnosti, vzemimo si pri svojih poslih in opravilih tiste Božje lastnosti za izgled, ki so našim nepopolnostim najbolj nasproti, postavim, njegovo pohlevnost in dobrotljivost, ki ste naši čmernosti — njegovo modrost, ki je naši slepoti nasproti — njegovo velikost in veličastvo, ki ste tako visoko čez našo nizkost in zaničljivost, in njegovo dobrotljivost, ki je vsigdar naši hudobiji nasproti. Hrepenimo toraj svoje dela opravljati zato, da tiste Božje popolnosti častimo in poveljučujemo, ki so našim pomanjkljivostim najbolj nasproti. — To je ravnilo, po katerem je presodil vso žlahnost, vrednost in zasluženje dobrih del; kajti, je djal, ne cenimo obleke tako visoko zarad blaga, iz katerega je narejena, ampak zarad zlatih port, zarad olepšave z biserji in z dragocenjenimi kamni, s katerim je okinčana; ravno tako še ni dosti, da dobre dela opravljamo, ampak

moramo jih tudi okinčati, obogatiti s zasluženjem dobrega namena ter jih samo zato opravljati, da se Bogu dopademo in z njimi Boga poveličujemo“. Svoj govor je sklenil z besedami sv. evangelija: Išite najprej Božjega kraljestva in njegove pravice“ in jih je tako razložil: „Naš ljubi Izveličar nam s temi besedami priporoča, hrepeneti, da bi Bog v nas kraljeval in da bi mu mi pomagali s pridobitvenjem duš njegovo kraljestvo razširjevati in utrjevati. Ali ni za nas velika čast, da smo poklicani tako imenitno in sveto delo izvrševati? Ali ni naš posel posel angeljev, ki neprenehoma in edino le za razširjenje Božjega kraljestva delajo? Ali se da še slavnější in imenitnejši poklic misliti, kakor je naš poklic, ki nič drugega ne namerava, kakor Božje kraljestvo širiti, utrjevati in poveličevati? in ni na nas ležeče, moji bratje, takega svetega poklica se vredne skazati?

3. Kedaj je ljubezen čez mero.

Vincencij, ki se je vselej in povsod vedel nezmernosti ogibati, ni mogel tudi v ljubezni preobilnosti trpeti. Imamo o tej reči od njega prav lepo konferenco.

4. avgusta 1655 je sklenil premišljevanje s temi besedami: „Res je, če ljubezen v duši prebiva, se vseh njenih moči polasti. Nima

nobenega pokoja, kakor ogenj, tako šviga in želi vse požgati. Če je človeka vnela, ga vedno nagiba in navdušuje. Oh, moj Izveličar! spomin se hoče samo na Boga spominjati, vse druge misli zametuje in jim ne da vstopa; vseh pripomočkov se poslužuje, da bi ljubezen vedno pričujoča bila; — ti pripomočki so še premalo, zato drugih išče; ako še to pobožnost opravi, si misli, imam ljubezen, hočem še to opraviti. Pa še druge pobožnosti imam, kako se bodo vjemale z uno? Naj bo, kakor rado, vse hočem prevzeti. Se je obložil človek z novo pobožnostjo, hrepeni še po drugi in spet po drugi. Ubogi duh, vse prevzame, pa še ni zadovoljen, čez svojo moč se trudi, čisto je že potlačen, vendar misli, da še ni dosti storil. O dobrotljivi Izveličar, kam to pelja? Volja je vedno vneta, zavezala se je toliko zdihljev storiti, da ni mogoče več zadostovati; zdihljev za zdihljevem dela, zdihljuje vsak trenutek, zdihljuje na vsakem kraju, zdihljuje v opočitnih urah, v obednici, da, celo še v družbi in med razveseljevanjem; z eno besedo: tu — tam — in povsod le zdihljeji ljubezni — sam ogenj in plamen in vedni zdihljeji — ljubezen jih je čisto prevzela. Ali kolika nevarnost in škoda je v taki preobilnosti, v vednem kipenji in hitenji! Pa, kako zamore ljubezen do Boga nam škodovati? Je li mogoče čez mero Boga ljubiti?

Sploh rečeno, je li mogoče, da kedaj Boga le zadosti ljubimo? Ne. O Bog, moj Izveličar, kdo bi zamogel kedaj tisto čudno ljubezen doseči, s katero si nas ti ljubil, ko si za nas sirote vso svojo kri prelil, katere že ena kapljica neskončno vrednost ima! Vendar — ako ravno nam Bog zapoveduje, ga iz vsega srca in iz vseh moči ljubiti, se je treba varovati, da s prepogostimi zdihljeji ljubezni svojemu zdravju ne škodujemo in ga ne razdenemo, kajti tega Bog ne terja od nas. Pri takem, ki se je že v tem presilil, kri zavreje, iz krvi pa gorki sopar v možgane puhti, ki se precej vnamejo, (zdi se, kakor da bi se vse vrtelo, ali kakor da bi glavo neka teža tlačila in z vezjo ovezana bila, tudi udje oslabijo) — in tak človek ni za nobeno delo več — smrt ga čaka, katero si je s takim presiljenjem po spešil. Dozdeva se nam, da je to lepo; na ta način umreti se pravi najslavnejši smrt storiti — iz ljubezni umreti; dozdeva se, ta je marternik ali mučenec ljubezni, dozdeva se, da smejo take duše besede visoke pesmi na se obračati ter reči: „Vulnerasti cor meum“ ti, o ljubeznjivi Bog, si moje srce ranil, s tvojimi gorečimi pšicami si moje srce zadell in ga prebodel, bodi večno hvaljen moj Izveličar!“ Med daritvami, ki so jih Izraelci Bogu prinašali, so bile klavščine ali žgavne daritve najimenitnejše: morala se je vsa klavščina na

altarji zažgati, nič si niso smeli duhovni pri-
držati, ker s tem so Božje najviši gospostvo
naznanjali. Taka klavščina so imenovane duše
čisto od ognja Božje ljubezni zjedene. —
Vendar pa je bolje ne se tako siliti in si
tako glavo tretji s tem, da bi si ljubezen ob-
čutljivo in tako rekoč naravno napravili, kajti
pri vsem tem praznem prizadevanji se mora
taki prenapetosti enkrat le konec storiti, in
žalibog kako lahko potem pridemo v dušni
stan, ki je hujši od poprejšnega, v stan, od
katerega sv. Pavel pravi, da ga ni mogoče
(t. j. prav težko) več zapustiti. Res, prerado
se zgodi, da iz take presiljenosti pride gnu-
senje do vseh pobožnosti, čednosti in bogo-
ljubnih del. Tako se godi novincem. Kadar
začnejo sladkost pobožnosti okušati, se je ne
morejo nasititi, nikoli nimajo zadosti, čisto
se vanjo vtopijo. O to je preveč — preveč!
Večkrat nas s tem še hudoba skuša; če nas
ne more naravnost v greh zapeljati, nas na-
peljuje več dobrega začeti, kakor storiti za-
moremo, vedno nam nove bremena nalaga,
tako dolgo, da pod preveliko težo onemagamo
in obležimo. O moji dragi bratje! prava čed-
nost je v sredi med preveč in med premalo,
v sredi med tema nasprotjema moramo ho-
diti, tako bojo naše dobre dela hvale vredna.
Ne bodimo ne prenapeti, pa tudi ne zanikrni,
morimo svojo naturo, pa je nikar ne umo-

rimo, tako hoče Bog; kajti tako dober in pravičen je, da ne zahteva več. Saj pozna našo revščino in ima sočutje z nami, ter sam nadomestuje s svojim usmiljenjem, kar nam manjka. V svojem ravnanji in vedenji mu moramo zaupanje kazati in ne smemo se nikoli presiliti. V tem obziru se spominjam besed Genfiškega škofa, ki je rekel: Ne hotel bi k Bogu, ako bi Bog ne hotel k meni. „Čudna beseda, ki zamore pa le iz srca priti, ki je polno Božje ljubezni. In tako je. Prave ljubezni presunjeno srce, ki razume, kaj se pravi Boga ljubiti, se noče Bogu približati, ako se mu Bog popred ne približa in ga na se ne potegne. Tako pa ne ravna tisti, ki z vso silo k Bogu priti in ga k sebi potegniti hoče. Ne, ne, tukaj se s silo nič ne dá opraviti. Kadar se nam Bog samega sebe hoče dati, se nam bo dal, pa ne posiljeno, ampak mirno, krotko, sladko in ljubeznjivo“.

Četrto poglavje.

I.

Vincencijeva ponižnost.

1. Dospeli smo zdaj do glavne čednosti sv. Vincencija Pavljanskega, do tiste ponižnosti, katere, — če izvzamemo Najsvetejšega

vseh Svetnikov, ki je v Božji podobi bil, pa se je ponižal in podobo hlapca na se vzel, in blaženo Devico, katera je v ponižanji vzrok svojega poveličanja našla, ne nahajamo pri nobenem drugem Svetniku — na tako visoki stopnji kakor pri Vincenciju. Tako čudno ponižnost, da pred njo strmi ne samo naš napuh, ampak tudi naš um, če premislimo, kako se je ta čudni mož ponižal pod zemljo in pod pekel, kako je od vseh drugih boljše mislil, kakor od samega sebe, kako je najbolj zavrženim klatežem, galijotom, k smrti obsojenim predstvo dajal, in še hudobne duhove više stavil kot samega sebe. In ravno ta ponižnost nam odkriva in razlaga njegovo uspešno delovanje. Z vednim zatajevanjem in z vedno daritvijo samega sebe, je razvijal svojo delavno ljubezen, ki je ravno tako čudna, kakor on; ker je bil najponižnejši, je bil tudi najljubeznivši. — Pravili so, da je njegova ponižnost bila čez mero; temu pa ni tako. Če je Vincencij od drugih res predobro mislil in jih preobilno hvalil, vendar zaničevanja samega sebe ni pretiral. Res je, da se je postavil na nezasluženo mesto, če se je pod hudobne duhove ponižal, vendar v razmeri proti Božji velikosti in svetosti, kaj je največi Svetnik drugo, kakor ničemernost in nepopolnost? Ta resnična in utemeljena misel od Boga je Svetnike, ki so sicer na viši stopnji

čednosti stali, kakor navadni ljudje, zato ponižnejše in ljubeznivše delala. — Pravijo, ko bi se milosrčnost iz tega sveta prognala, bi morala v kraljevem srcu pribežališče najti. Te besede obrača kardinal Rochefoucauld (Rošfukol) na ponižnost in srce Vincencijevo. Ni zadosti, če ponižnost imenujemo posebno priljubljeno Vincencijevo čednost, temuč ona je bila, rekel bi, njegova strast. Nobeden častilakomen ni tako hrepenel po časti, in nobeden razujzdanec tako po sladnosti, kakor Vincencij Pavljanski po zaničevanji in zanemari samega sebe.

2. Prava ponižnost nikoli ne govori v svojo hvalo.

Ne samo, da nikoli nič ni povedal, kar bi mu v hvalo bilo, ampak na vse načine si je prizadeval vse zabrisati in iz spomina spraviti, kar je v njegovem življenji častnega bilo. Koliko se je trudil pismo končati, ki je bilo edin spominek njegove Tuniške sužnosti! To izvirno pismo so leta 1657 med drugimi papirji našli in ga korarji Saintmartinu poslali. Ta pa ni vedel boljšega početi, kakor, da ga je prepisal, izpis ali duplikat Vincenciju poslal misleč, mu v starosti veselje narediti s takim zanimivim spominkom iz mladih let. Ali Saintmartin ni pregledal vso globočino

tiste ponižnosti, katera še v spominih iz mladih let novo zaničevanje pri ljudeh najti želi. Ko Vincencij spominek svoje slavne sužnosti ugleda, ga rudečica obleti in hitro ga v ogenj zažene. Toda ta spominek je le izpis iz prvotnega pisma, original pa je bil še v ptujih rokah, katere so se ga poluževale v dokaz zoper njega, kadar je navadno svojo revščino in ničemernost prav živo odkrival. Piše toraj Saintmartinu ter ga prosi, naj mu tudi izvirno pismo pošlje. Ali korarju se oči odpirajo, kajti razvidel je namen svojega ponižnega prijatelja in mu ni hotel prošnje spolniti. Celo leto in še dalje je Vincencij ponavljal svojo prošnjo, še 6 mescev pred svojo smrtjo 18. sušca 1660 je Saintmartinu pisal rekoč: „Zarotim vas pri vseh milostih, katere vam je Bog v svoji dobrotljivosti dal, da mi blagovolite tisto revno pismo poslati, v katerem je govorjenje od Turčije. Še enkrat vas prosim pri Jezusovi ljubezni, storite mi to dobroto, katere vas prosim“. Je-li kedaj kak revež bolj milo prosil, naj njegovemu življenju prizane-sejo? Tu je hodilo Vincenciju za velike reči: bal se je, da bi se autentično, z lastno roko pisano in podpisano spričalo, ki je bilo v njegovo čast, ne podedovalo na potomce. Bil je tudi zadnji čas, čutil je, da se mu smrt bliža, zato tako silna prošnja. — Še več; v celem svojem življenju je en samkrat o svoji

sužnosti spregovoril, pa takrat, ko je ta reč pri vseh še v spominu bila in le proti enemu samemu duhovnu, katerega je, kakor se dozdeva, kot misijonarja v Tunis poslati mislil. Drugač pa je o tem nepretrgano molčečnost hranil. Več ko 20krat je imel priložnost v družbi gospá krščanske ljubezni o tem govoriti, pa več ko 20krat je molčal o tem. Tudi najponižnejši, ko bi bil te reči od samega sebe razlagal, bi bil našel lahko izgovor in opravičenje, postavim, ko je bilo treba za uboge sužnje usmiljenje in sočutje vzbuditi, bi bil lahko — ne nadloge drugih, ampak svoje lastno trpljenje in svoje muke, ki jih je prestal, prav živo popisal, lahko bi se bil samega sebe v živ izgled postavil in po šegi nekdanjih govornikov sledi železnih verig na nogah pokazal; ali Vincencij je mislil, da tudi največa ljubezen ga ne more siliti zoper ponižnost ravnati. Najbolj čudno pa je to, da so sicer vedeli o njegovi Tuniški sužnosti ali posameznih reči, akoravno so ga večkrat izpraševali, niso mogli izvedeti. Posebno ga je kraljevi tajnik po imenu Janez Kr. Daulier, ki je sam v Algieri suženj bil, z dopovedovanjem svojih nadlog skušal napeljati, naj tudi on svoje odkrije; pa vse zastonj. Vincencij je to živo dopovedovanje poslušal tako, kakor da bi se od njemu čisto neznanih krajev govorilo; poslušal je opisovanje žalostne

osode sužnjih, kakor da bi je sam nikoli skusil ne bil. Nikoli se ni dal od tiste — rekel bi natorne skušnjave — zapeljati, kateri so le preveč podvrženi popotniki in srečolovci, ki radi pripovedujejo, kake čudne reči so na ptujem doživeli.

3. Ponižni od samega sebe slabo misli.

Velikanske dela je izvršil, vendar je mislil, da še za najmajhnostnejše ne sodi, in da v sv. Cerkvi le podira, namesto da bi zidal. Iz tega prepričanja pa je izhajalo zaničevanje samega sebe in nezaupnost na lastne moči, ter boječnost se v opravila vtikati, ako ga Božja roka sama ni z njimi v zvezo spravila. Bolj je želel, da bi drugi več dobrega storili, kakor on. Je spoznal, da je dolžan se kake stvari vzajemno poprijeti, čakal je na okolšino, ki mu je zunanje voljo Božje previdnosti naznanila; kajti Bogu je hotel pri njeni izpeljavi vso čast in slavo pripisati. „Bog je, je djāl, ki je vse to naredil, jaz še na to mislil nisem; če sem kaj pripomogel, sem s svojimi grehi pripomogel, ki so Božje delo le zadrževali“.

4. Junaške daritve v srcu.

Skrbno je zakrival vse posebne, od Boga prejete gnade in osebno vdeleževanje pri slavnih

delih. Samo ljubezen ga je primorala, da je včasih kaj razodel, kar mu je znalo v čast prišteto biti. Navadno se je držal tega pravila: „Če očitno kako delo opravljam, in bi ga zamogel še bolj bliskotno in sloveče storiti, bi ne hotel tako ravnati, ampak vse bi odstranil, kar bi znalo delu slovez in meni čast napraviti. Izmed dveh misli, ki mi o kaki reči v glavo pridejo, bom, ako mi ljubezen drugač ravnati ne svetuje, slabejo izvolil in izjavil, boljšo pa za se ohranil, da se ponižam in v srcu Bogu dar prinesem. Jezus Kristus ima dopadenje le nad ponižnostjo in priprostostjo v besedi in dejanju.“ Še, ko je primoran bil govoriti od del, katere je Bog po njem storil, ali od blagoslova, s katerim je njegovo življenje blagoslavljal, je vedel svojo osebo tako v temo poriniti, da se je dozdevalo, kakor bi on pri vsem tem nič opraviti ne imel. Vse dobro je pripisoval ali trudu svoje družbe, ali pa je v množini govoril, tako je mislil, da bo njegova čast razplavala in se med druge razgubila. Je bilo pa treba govoriti od kakošnega ponižanja ali od nesreče, katero mu je Bog poslal, takrat je vse na se obračal. Bogu in drugim je čast in hvalo priznaval za vse, kar se je po njegovih dobrega storilo, sebi pa, svoji nerodnosti in svojim grehom, kar se je v družbi hudega zgodilo. Kakor je o svojih zaslugah

molčati in vse, kar bi mu v čast služiti znalo, zakrivati vedel, ravno tako je rad svoje pregreške razodeval, katere je njegova ponižnost v vrsto ostudnih hudobij stavila. Z nekako sveto obzirnostjo je govoril od takih reči, ki so njegovo rodstvo, njegovo osebo ali njegovo življenje zniževale in zaničljivo delale. Leta 1609 je prišel v Pariz, pa se je tako prizadeval vbežati časti, kakor se nekateri prizadeva, jo doseči. Ker se je bal, da bi ga po krivem ne imeli za žlahniškega, se je dal, kakor kakošen postrežnik le po svojem krstnem imenu: „gospod Vincencij“ klicati. Je bil pa primoran v očitnih in autentičnih pismih tudi svoje rodovinsko ime podpisati, je te dve besedi tako tesno zvezal, da ni bilo lahko sumičiti na žlahni stan.

5. Prava krščanska baharija.

Pri vsaki priložnosti je rad povedal, kako nizkega stanu je in kako zaničljive dela je moral v mladosti opravljati. Škof de Saint Pons je pri neki priliki omenil grad Montgaillard, od katerega je Vincencij svoje rodovinsko ime dobil. „Vem dobro, kje je, mu Vincencij v besedo seže, o kolikokrat sem v svoji mladosti na tisto stran živino gnal“. „Jaz si v veliko čast štejem, da sem vam v sorodstvu“, mu je nekdo iz rodovine pisal

in se njegovi prošnji priporočal. „Potrudil se bom za vas tako, kakor bi se za svojega lastnega brata trudil, vendar ne imenujte se več sorodnika takega človeka, ki je revnega kmečkega stanu in ki je v svoji mladosti živino svojega očeta pasel.“ Tako je govoril vpričo ubogih in imenitnih. „Milostljivi gospod! prosim za mili dar“. mu reče nekega dne stara beračica, katera si ga je hotela s takimi prilizljivimi besedami naklonjenega storiti; „oj revna žena, pravi Vincencij, vi me slabo poznate, „jaz sem ubovega kmetiča sin“. Neki drugi, ki je trdila, da je pri njegovi milostljivi gospej materi za deklo bila, je rekel: „Vi me ne poznate, moja mati niso nikoli deklet imeli, bili so žena ubovega kmeta, in sami svojega dekla.“ Pa ne samo na (kraljevem) dvoru in v mestu, očitno in zasebno, ampak tudi v ptujih deželah je na ta način o nizkosti svojega stanu govoril, ker tako je od ene strani priložnost dobil, se za vse svoji družbi storjene dobrote zahvaliti, od druge strani pa hvalo odbijati, s katero so ga zaradi njegovih čednosti obsuli. „Kaj bi se še našlo hvalevrednega nad človekom, kateremu vsega manjka, in ki revnega kmetiča za svojega očeta ima?“ Tako je v Lisabon grofu Obidos pisal, ki je enega njegovih misijonarjev poladijolomu pred Portugalskem obrežji prijazno sprejel in Vincenciju v pismu svoje spošto-

vanje izrekel. — Vsem ubogim in imenitnim je rad pravil, kako revnega stanu je, posebno ubogim zato, da bi ga za svojega vrstnika imeli. Nekega dne pride kmetič k sv. Lazarju v Pariz in zahteva z gospodom Vincencijem govoriti. Vrtar mu naznani, da ravno zdaj ni mogoče, ker se z nekimi imenitnimi gospodi meni. Ali kmetič naravnost reče: „Tako pa ni več gospod Vincencij, kajti on mi je sam povedal, da je ravno tako, kakor jaz, navadnega kmeta sin“. To ponižno priznanje svoje nizkosti pa ni hinavsko računanje, s katerim marsikdo prerad svojo nizkost pokaže zato, da zasluga bolj zableskeče, ki ga je na visoko stopnjo časti povzdignila — ne, ker tak prav za prav s svojim poniževanjem hvale išče. Pri Vincenciju je to priznavanje izhajalo iz hrepenenja po ponižanju. Včasih je pa zaradi veselja, ki mu je tako poniževanje v srcu delalo, grizenje vesti občutil. Tako piše leta 1633 enemu svojih misijonarjev: „Ni še dolgo, kar sem v nekem samostanu med pridigo povedal, da sem sin revnega kmetiča — in pri drugi priložnosti: da sem čedo pasel.“ Mi hočete verjeti, da me nekoliko skrbi, če nisem nad tem praznega zadostenja imel, ker je moji natori zoprno bilo“. Res, čudno tako grizenje vesti, ki iz voljno prenešenega ponižanja in trpljenja izhaja, in iz hrepenenja pozabljen in zaničevan biti!

6. Še nekaj o krščanski bahariji.

Leta 1623, ko je bil še v zavetišču „dobrih otrok“ (*collège des bons enfants*) je njegova ponižnost v veliko tesnobo zabredla, v kateri je pa slavno zmagal. V svoji sobi je bil in vratar mu naznani, da ga nek revno oblečen človek pri vratih čaka, ki pravi, da je njegov nečak ter želi z njim govoriti. V prvem trenutku so se vzdignili v srcu tudi ponižnega Vincencija gibljeji napuha; rudečica ga je obletela, prosil je enega svojih, naj doli gre in človeka sprejme. Pa pri tej priči ga začne vest griziti, zakaj se revnega sorodnika sramuje; sam se je doli podal, na ulico stopil, kjer ga je nečak še čakal, ga objel, za roko prijel in v dvorišče peljal. Potem je vse svoje duhovne sklical, jim mladenča, ki je nekoliko osupnjen bil, pokazal rekoč: „Gospodje! vidite tu prav ljubeznjivega uda moje rodbine. Ljubi moj, reče mladenču, pozdravi vse te gospode.“ In tisti dan ga je vsem, tudi najimenitnejšim osebam v njegovi domači narodni obleki predstavljal kot osebo, ki je vse pozornosti vredna. To pa še ni vse; imel je še zadosti nepokojno vest; hotel je toraj to težo iz svoje vesti odvaliti pri duhovnih vajah, katere je poznej s svojimi obhajal. „Moji gospodje in dragi bratje, je djal, molite za tistega napuhneža, ki je svojega nečaka na tihem hotel v svojo sobo poklicati, zato, ker je kmečki

in v revni obleki bil.“ — Ta slučaj od nečaka nas spominja še druge dogodbe iz Vincencijeve mladosti, katero je kot sivi starček predsednici Lamoignon povedal. Šel je nekega dne z njo na Božjo pot k sv. Fijakriji, *) ki je blizu mesta Meaux proti severu 8 ur od Pariza; govorila sta od posebnih čednosti Svetnika, kateremu ta Božja pot velja. „Bil je prav ponižen Svetnik, pravi Vincencij, jaz sem pa napuhnjen človek in grešnik. Spominjam se, da sem nekega dne, bil sem še dijak, zvedel, moj oče, ki so bili revni kmetič, želijo z menoj govoriti. Jaz sem se pa tega branil in se utajil; oh, kako velik greh sem s tem storil!“ — — — To je bil, mislim, je rekla predsednica pozneje, največi greh v njegovem življenju. Kako čudno čednost kaže s tem častitljivi starček, ki je takrat zaradi svoje svetosti in visoke službe občno spoštovanje vžival; storil pa je to, da bi se dvakrat ponižal; prvič s tem, da je obstal in razodel svoj pregrešek mladih let; drugič, da je nizkost svojega stanu pokazal.

7. Kmečki stan srečen stan.

Njegova ponižnost mu nikoli ni dopustila, da bi katerega izmed sorodnikov iz

*) In territorio Meldensi sancti Fiacrii Confessoris; tako v Mart. Rom. 30. aug.

nizkega v viši stan poklical. „Dosti srečni so v svojem kmečkem stanu, ki je najnedolžnejši in za izveličanje duše najgotoviši“, je bil njegov navaden odgovor na vse ugovore, ki so mu jih napravljali. Še težje se je dal pregovoriti, da bi se eden izmed njegovih nečakov v šole dal, ali da bi mu kako duhovnijo v roke spravili. Posebno je njegovi čednosti nasprotovalo, koga v cerkveno službo spraviti samo iz sorodniških vzrokov. „Bolje kmet, kakor duhoven“, je odgovarjal na najsilnejše prošnje, s katerimi so ga nadlegovale pobožne osebe cele škofije. In korarju Saint-martinu, svojemu najstarejšemu prijatelju je o tej zadevi pisal: „Zahvalujem se vam za skrb, ki jo za mojega malega nečaka imate, vendar vam povem, da nisem nikoli želje imel, da bi v duhovski stan stopil, pa mi tudi še v misel ni prišlo za to ga izobraževati, kajti ta stan je najviši, ki se na zemlji misliti dá, to je stan, katerega si je Jezus Kristus sam izvoliti hotel. Ko bi jaz bil takrat, ko sem se predrznil v ta stan stopiti, tako dobro vedel, kakor sem poznej spoznal, kako visok je, bil bi raji kmet ostal, kakor da sem si tako odgovorni poklic izvolil. To sem že več ko stokrat revnim kmečkim ljudem povedal, da sem jih navduševal zadovoljnim in poštenim biti, in sem jim povedal, da jih zarad njih stanu srečne štejem.“ To

čudno pismo nam razjasnuje tisto sklepno formulo, s katero je vse pisma sklepal in jo svojemu imenu dostavljaj; v očitnih pismih se je podpisal kot prednik misijonarjev, a v drugih pa: Vincencij, nevredni duhoven misijonske družbe.“

8. Drobtince.

1. Vkljub svojih korenitih bogoslovskih znanosti — bil je bakalaver bogoslovja in licencijat cerkvenega prava — vkljub svoje vsestranske in obširne vede, bistrega uma in zdrave razsoje, je vendar govoril od svoje „nespameti, nevednosti in se je imenoval učenca četrtega razreda (écolier).“ „Vi ste nevednež,* mu reče nekega dne prevzetni Saint-Cyran, in ne zaslužite, da ste prednik misijonske družbe, marveč, da bi vas spodili; čudim se, da vas še med seboj trpijo.“ „O, gospod, odgovori ponižni Vincencij, jaz se še bolj čudim, kakor vi, kajti moja nevednost je še večja, kakor si misliti zamorete; ako bi z menoj po pravici ravnati hoteli, bi ne bilo napčno, ako bi me od sv. Lazarja spodili.“

2. Nekega dijaka, ki je od obupnih misli veliko trpeti imel, je tolažil rekoč: „Kadar vas bo hudobni duh s takimi nespodobnimi

*) Zasramljiva beseda: »l' ignorant« več pomeni kakor »nevednež«.

mislimi še nadlegoval, povejte mu to, kar sem vam zdaj jaz rekel in recite temu nesrečnemu zapeljivcu: „Vincencij, tisti nevednež, učenec četrtega razreda, mi je tako naročil“.

3. Ko se je nekdo čez svojega prednika pritožil, češ, da nima omike, katera je za tako službo potrebna, je odgovoril: „In jaz, kakošen sem pa jaz? Kako je to, da mene do sedaj v tej službi trpijo, mene, ki sem izmed vseh najbolj neomikan, surov, smešen, da še deset poštenih besedi ne znam povedati, da bi ne spoznali, da mi bistroumnosti manjka, in da, kar je najhujše, čisto nič od tistih čednosti nimam, kakor ta prednik, od katerega mi pišete.“

4. Iz tega se razvidi, da je svoje čednosti in natorne lastnosti rad zakrival, nizkost svojega stanu pa odkrival. Nekega dne je Mariji Henrieti de Rochechouart (Roš-šuár), prednici v samostanu Marijinega obiskovanja, odgovoril na pismo, v katerem se je njegovim molitvam priporočala in rekel: „Hočem vas sicer Bogu priporočati, ker ste mi ukazali, vendar ne potrebuje nihčér na svetu tako molitve pobožnih duš, kakor jaz, zaradi mojih slabosti, ki me tolikanj tlačijo; zdi se mi, da je spoštovanje, ki mi ga skazujejo, kazen za mojo hinavščino, ker me za drugega imajo, kakor sem v resnici.“ — Nekemu škofu, ki ga je popolnoma kristijana imenoval, je rekel:

„O kaj pravite — jaz popolnoma kristijan? — Pravičnejše bi bilo, ako bi me za zavrženca in največega grešnika imeli.

5. Nek nov misijonar, ki je bil še le pred nekaj časom v družbo stopil, se je Vincenciju pritožil, da se je dosedaj premalo trudil v čednostih napredovati vkljub njegovih lepih izgledov in čudnežnega življenja, ali Vincencij mu odgovori: „gospod, pri nas je navada, da ne smemo nikogar v obraz hvaliti. Res je, da sem čudež, a čudež hudobije, hujši kakor hudoba, ki ne zasluži tako pekel, kakor jaz. Tega ne rečem iz prenapetosti, ampak iz golega prepričanja“.

6. Nek pisatelj je bil svoje delo Vincenciju odmenil, ali on mu odpiše: „Gospod, kaj vam na misel pride? Ko bi se bili spomnili, da sem revnega kmeta sin, bi ne bili meni te sramote in svoji knjigi tolike nečasti napravili, da ste na naslov ime duhovna zapisali, ki se nima z drugim ponositi, kakor z revščino in z grehi“. V enaki zadevi je nekemu drugemu pisatelju odgovoril: „Prav malo dopadenje mi storite, ako izvršite, kar ste se namenili: Take posvetila se osebam odmenjajo, ki hvalo zaslužijo, jaz pa nisem nobene hvale vreden.

Kdor bi hotel od mene resnico govoriti, bi moral povedati, da sem revnega kmeta sin, da sem krave in svinje pasel in bi moral

dostaviti, da še to nič ni proti moji hudobiji in nevednosti. Presodite torej gospod, če se sme taka siromaška oseba s takim spoštovanjem očitno imenovati, kakor vi nameravate, s tem bi mi prav slabo vstregli. Zares, gospod, to bi me tako bolelo, da ne vem, če bi kedaj na to pozabiti zamogel“.

Vse njegove pisma so polne takih izrazov lastnega ponižanja. „Čisto sem osupnjen, je pisal gospej de Renty, da ste se do tako revnega duhovna obrnili, kakor sem jaz, ker revščino mojega duha in moje slabosti dovolj poznate“.

7. Prednici samostana Marijinega obiskovanja v Parizu je pisal: „Že nad 80 let imam duhovno oskrbnništvo v vaših naselitvah v Parizu, vendar, častitljiva mati, nisem zato nič boljši, akoravno bi bil oziroma toliko svetih duš lahko na visoko stopnjo čednosti prišel.

9. Vincencij dvorni svetovalec v duhovskih zadevah.

Pri duhovnih zborih in v društvu gospá krščanske ljubezni, pri cerkvenih konferencah je iz ponižnosti ali molčal ali pa svoje besede tako v zatišje postavil, da so drugi predstvo dobili. Neka gospa je to zapazila in mu pohlevno očitala rekoč: „Zakaj se vendar ne držite svojih misli, ki so gotovo najboljše?“

„Bog me varuj, milostljiva gospa, je djal Vincencij, da bi moje malovredne misli pred drugimi predstvo imele! Zadovoljen sem, ako Bog svoje delo brez mene izvršuje, ker sem tolik siromak.“

Narjasnejše se je svetila njegova ponižnost v svetovalnici v sredi visoke časti — na kraljevem dvoru. S to službo je postal kraljevi dvornik in uradnik; vsi častiželjni so tišali ga s častjo in spoštovanjem prehiteti; dosegel je tako rekoč vsegamogočnost čez vse zadeve in vse cerkvene posestva francoskega kraljestva. Iz dosedaj rečenega pa lahko razsodimo njegovo veliko žalost zarad tega — in prizadevanje, se te službe iznebiti. Pisal je v Rim rekoč: „Še nikoli nisem sočutja tako zaslužil, in še nikoli nisem vaših molitev tako potreboval, kakor v moji novi službi, katero sem zdaj nastopil. Upam, da ne bo dolgo trajala. Molite za me.“

Celo leto je to upanje gojil. „Vsak dan prosim Boga, je nekemu duhovnu rekel, da bi me za nespametnega imeli, kakor sem res, da bi mi ne bilo treba več v tej službi biti, ampak, da bi se za svoje grehe spokoriti zamogel.“ In res je iskal zato pomoči pri Bogu in pri ljudeh. Od dne svojega imenovanja ni nobenkrat maševal, da bi ne bil Boga za gnado prosil, se te službe iznebiti.

S to prošnjo je kraljico nadlegoval, prosil je kardinala-ministra, pri vseh, od katerih je mislil, da imajo kak upljiv, je iskal za to pomoči. H koncu leta 1644 se je dozdevalo, da so njegove prošnje vslišane. O priložnosti nekega potovanja se je govorica raznesla, da je na dvoru v zamero prišel. Nek duhoven, ki je zvedel, da je to govorjenje neresnično, je hitel mu veselo novico naznaniti; Vincencij pa svoje oči proti nebesam povzdigne, na prsa trka rekoč: „O, ko bi bila Božja volja, da bi se to vresničilo, vendar tak grešnik, kot sem jaz, ni te milosti vreden“. V tem pomenu je pisal 4. prosinca 1645 gospodu Codring-u v Rim: „Bodi Bog hvaljen za vse, kar mi sporočate. Res je, da se je dozdevalo, kakor da bi me ne hoteli več v moji službi imeti, ali moji grehi so krivi, da je drugače prišlo, in da Bog daritve, katere sem mu v ta namen prinašal, ni hotel sprejeti. Vendar zaupam na Gospodovo ime, in vem, da ne bom osramoten“.

10. Vincencijeva obleka.

V tisti obleki, v kateri je po ljudskih misijonih hodil, je prišel tudi na kraljevi dvor. Še dandanes se kaže njegov iz grobe tvarine narejen, postaran in ves zakrpan talár, ki ga je takrat nosil. Nikoli ga ni hotel z drugim

zamenjati, če je tudi v Louvre moral. Ako so mu novega v sobo položili, je starega nazaj terjal, in če tega ni bilo več najti, je od enega svojih duhovnov, ki je bil enake velikosti, kakor on, starega in ponošenega dobil ter ga z novim zamenjal — pod kakim izgovorom, postavim, da ga bo treba popraviti . . . Če je bila njegova obleka tudi ubožna, je bila vendar snažna in čedna; „brez krpe in brez luknje“ je smehljaje rekel, kadar so ga zaradi revščine obirali. Tako je nekega dne rekel tudi kardinalu Mazarinu, ki ga je za njegov postaran in borni pas (Cingulum) prijel in kraljici pokazal rekoč: „poglejte, veličanstvo, v kakošni obleki Vincencij na dvor hodi in kako lep pas ima!“ Res, ne imenitno, a snažno je hotel oblečen biti in tako je zadoštoval postavam spodbnosti, katere se po njegovih mislih čisto lahko s priprostostjo in z uboštvom vjemajo.

II. Še nekatere črtice iz Vincencijeve ponižnosti.

Blišč Louvra ga nikakor ni slepil in če je v zrcalah, katerih je vse polno bilo, svojo podobo vgladal, je zdihnil: „o koliki kup kamnja! s katerimi besedami je kraljevo palačo z borno bajtico primerjal, v kateri je rojen bil. Potem pa je svoje misli viši po-

vzdignil in rekel: „O moj Bog, ako že steklo, ki je zemeljska tvarina, vzroči, da se vse vidi, kar se v sobi godi, kaj še le bojo izvoljeni v velikanskem gledalu, v Bogu vidili, ki vse napolnuje, in v katerem je vse?

2. Pa ne le sam pred seboj, ampak tudi pred vsemi drugimi se je z nekakim posebnim duhovnim veseljem ponižaval, ker tako se je mislil kaznovati za svojo visoko službo, katero je zoper svojo voljo nastopiti moral, za vse mu skazovano spoštovanje in čast, ki ste ga hudo mučile. Minister le Pelletier, ki je o priložnosti Vincencijevega razglaševanja za Svetnika v Rimu v tej zadevi pričati moral, pravi: „Bil sem še mlad, ko sem tega Božjega služabnika prvič v Louvru*) vidil in potem sem ga še večkrat vidil, pa vselej v nekaki častitljivi ponižnosti in previdnosti. Dvorniki, škofje, duhovni in drugi so mu visoko čast skazovali, katero je pa z veliko ponižnostjo sprejemal. Ko je svetovalnico zapustil, kjer je o najvažnejših zadevah kraljestva svojo določno besedo izrekel, je bil proti revnim ravno tako priljuden in prijazen, kakor nekdej v Tuniški sužnosti z sužnimi ali pri galijotih. — Nek pobožen

*) Louvre (Luvr) se imenuje kraljeva palača v Parizu; staviti jo je začel kralj Franc I., nadaljevali to delo so: Henrik IV. Ljudevit XIII., Ljudevit XIV. in Napoleon I.; načrt za krasno Façado je Perault napravil.

škof, ki ga pred vstopom v kraljevo službo ni poznal, zunaj službe ga pa ravno tako ljubeznjivega, ponižnega in proti vsem prijaznega vidil, je rekel: „gospod Vincencij je zmirej gospod Vincencij.“

3. Precej po nastopu svoje službe je imel pri kraljeviču Condé-ju opraviti; reče mu, naj se vsede; a Vincencij si vljudno to čast odbije rekoč: „kraljeva visokost, že to je prevelika čast, ako smem vpričo vas stati; spomnite se, da sem kmečki sin“. S tem geslom je navadno branil svojo ponižnost. Urno ga kraljevič zavrne rekoč. „*Moribus et vita nobilitatur homo*: omika in življenje človeka žlahnite; za drugo pa, gospod Vincencij, ne mislite, da so nam vaše zasluge še le od včeraj znane.“ Da bi zamogel o tem še ugodnejši sodbo izreči, je govor obrnil na neko prepirljivo vprašanje, katero je Vincencij tako jasno in bistro razvozlal, da je kraljevič kar strmel in rekel: Kaj? gospod Vincencij! vi povsod pravite, da ste nevedni, in zdaj ste mi z dvema besedama najtežavniše reči, s katerimi nas nasprotniki nadlegujejo, rešili! Kraljevič mu še nekatere vprašanja iz cerkvenega prava predloži, pa se ni mogel zadosti načuditi nad urnim in jasnim odgovorom „učenca četrtega razreda“ vstane in gre h kraljici ter ji čestita za izvolitev moža, „ki je tako izurjen v cerkvenih vprašanjih“.

4. Večkrat se je prigodilo, da so ga z grdim zasramovanjem in črnim obrekovanjem ometali; poskušali so ga pri kraljici, pri ministrih in drugih poštenjakih počrniti; a Vincencij si je to v veliko srečo in v plačilo svoje gorečnosti štel. „Vi ste star bedak“, mu reče nek mlad žlahnik, katerega nepravilne terjatve ni spolniti mogel; „prav imate, moj sin (mon enfant) mu reče starček in predenj poklekne rekoč: „prosim, odpustite mi, da sem vam k takim besedam priložnost dal.“ „Veste, gospod Vincencij, kaj ljudje od vas pravijo“, mu reče nekega dne kraljica smehljaje! „Veličanstvo, jaz sem velik grešnik.“ Pa se morate opravičiti.“ „Od Božjega Sina so še hujše govorili, pa se ni opravičeval.“

5. In res, nikoli se ni zagovarjal, branil ali opravičeval. Nek razujzdan duhoven, kateremu je bil primoran, duhovnijo odvzeti, se je hotel s tem nad njim zmaševati, da ga je kot krivičnega in strankarskega razglasil. „Da je Vincencij meni nasproti, tako je več imenitnim osebam povedal, pride odtod, ker si ga nisem podkupil. Ta mož, ki simonijo pri drugih sovraži, se je vé v svoj dobiček dobro poslužiti; vem nekoga, kateremu je za bukvarno in za veliko denarjev duhovnijo v roke spravil. Zdaj je bil Vincencij res nekoliko razburjen in v prvem trenutku raz-

burjenosti prime za pero, da bi se branil in pismeno odbil tako krivičenje. Pa še pet vrstic ni spisal, ko mu boljše misli pridejo; rekel je sam pri sebi: „hudobnež, kaj misliš? Opravičevati, braniti se hočeš? Ravno zdaj sem zvedel, da so v Tuniški sužnosti kristijana po krivici zatožili, tri dni na tezavnici mučili, pa še zinil ni, da bi se bil pritožil in je umrl, akoravno ni bil nič tega kriv, česar so ga dolžili; in ti se hočeš braniti in zagovarjati? Nak, tega ne storim!“ In raztrgal je začeto pisanje. Ne dolgo potem je obrekljivec nagle in nesrečne smrti umrl; ljudje pa so rekli, da je to kazen Božja.

6. Pri nekem visokem gospodu, s katerim sta si dosedaj vedno prijatelja bila, zapazi nekako zamrzo do sebe. Obišče ga in mu prijazno reče: „gospod! zadosti reven sem, in lahko sem vam vzrok k nejevolji dal, akoravno tega nisem mislil. Ker mi pa nobena taka priložnost znana ni, vas prosim, da mi jo zaznamovate, da se poboljšam“. Zarad tolike odkritosrčnosti in ponižnosti se imenovani gospod ni upal več čeznj pritožiti, marveč mu je odsedaj skazoval poprejšno prijaznost. Tako je ravnal nekega dne tudi z nekim redovnikom, ki mu je nasprotoval. Ravno se je za sv. mašo pripravljal, bil je še v zavetišču „dobrih otrok“; mislil je k altarju pristopiti, kar mu besede sv. evange-

lija Mat. V. 23. na misel pridejo: „Kadar tvoj dar k altarju prineseš, in se spomneš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti tvoj dar pred altarjem, pojdi prej, spravi se s tvojim bratom. in potem pridi in daruj tvoj dar.“ In glej, odložil je mašno obleko, šel k imenovanemu redovniku ter ga ponižno odpuščanja prosil. In še le, ko je redovniku in njegovemu redu vse spoštovanje in zadostenje skazal, se je povrnil in daritev sv. maše opravil.

7. Če se mu prva poskušnja ni posrečila, je vedla njegova ljubezen najti pripomočke, s katerimi je vso jezo pogasil. Pri predniku nekega reda je bil, akoravno po nedolžnem, v hudo zamero prišel. Obišče ga, predenj poklekne in ga odpuščanja prosi; a ta ga s zasramljivimi besedami odpravi. Vincencij je Boga hvalil, da je iz ljubezni do pravice imel kaj trpeti. Ne dolgo potem so misijonarji pri sv. Lazarju mašne oprave potrebovali; Vincencij se obrne k temu predniku kakor k svojemu najboljšemu prijatelju s prošnjo, naj blagovolji mašne obleke posoditi. Osupnjen in začuden nad tako prošnjo zakliče prednik: „na tem ravnanju spoznam Božjega služabnika“. Cerkvena obleka pride, pa takoj pride tudi prednik in pred Vincencija poklekne. Spravila sta se in od sedaj sta si bila najboljša prijatelja. Včasi je z

nepričakovanim ponižanjem samega sebe najhujše nasprotnike osramotil in jim j-zo pogasil. Nekemu žlahniku se je bil s tem hudo zameril, da po svoji vesti ni mogel njegovega sinu višim priporočiti. Žlahnik pride k sv. Lazarju, Vincencija vpričo vseh obira in psuje. Vincencij ni nič družega rekel, kakor predenj je pokleknil: „gospod, prav imate, jaz sem velik grešnik“. Žlahnik v kočijo skoči in se misli naglo odpeljati, ali Vincencij hiti za njim, se mu globoko poklone in ga ljubeznivo pozdravi.

8. Vse to nam pa kaže, da Vincencijeva ponižnost ni bila v praznih besedah, ampak resnično poniževanje in zaničevanje samega sebe. O, kolikokrat je pred svoje duhovne na kolena padel in se obtoževal malenkosti, katere je hudobije svojega življenja imenoval! Kolikokrat je vpričo vseh odkrival svoje domišljene nezvestobe, da, celó skrivne gibljeje nature, katere je tako ojstro krotiti vedel, da jih še nihčér zapazil ni! Kolikokrat se je obtožil pregreškov, ki so jih drugi storili, katere je pa sebi pripisaval! Smrt misijonarjev, nesrečo in zgubo na premoženju vse to je, je djal, kazni za moje grehe. — Vsako leto dan sv. krsta je vpričo svojih na kolena padel, Boga in ljudi za odpušanje prosil za vse grehe in za vsako pohujšanje, ter se je vsem v molitev priporočal, naj bi mu spo-

korjenje in od Boga usmiljenje izprosili. Ni mu bilo pretežko tako se ponižati tudi pred najmlajšim bratom. Če je mislil, da je katerega razžalil, ga je šel iskat, in kjerkoli ga je našel, bodisi na vrtu, v kuhinji ali v kleti, je predenj pokleknil, noge poljubil in ponižno za odpuščanje prosil. — Leta 1649 je bil v Richelieu zbolel; poslali so mu iz Pariza brata postrežnika, ki je najbolj njegovo bolezen poznal in mu najbolj postreči vedel. Vincencij ga prijazno sprejme, vendar s žalostnim srcem reče: „Moje stare kosti pač niso vredne, da tako daleč k meni hodite“. Pa precej ga začne vest griziti, češ, da je brat te besede kot očitjanje in ne kot ponižanje samega sebe sprejel, zato predenj k nogam pade in ga odpušanja prosi. To pa še ni bilo zadosti Vincenciju, ki je po zaničevanju zeval in pred vsako tudi najmanjšo razžalitvijo ljubezni se tresel. Ko se je bil v Pariz povrnil, je iskal priložnosti, to domišljeno žalitev še slovesnejši popraviti. Neka dne pride imenovani brat v Vincencijevo sobo, ravno ko se je s svojim asistentom pogovarjal. Vincencij zdaj reče: „gospod, glejte, tega dobrega brata sem neprijazno sprejel, ko je v Richelieu k meni prišel, prosim ga toraj vpričo vas za odpuščanje in tudi vas prosim, molite za me, da mi Bog milost da, ne več v tak greh pasti.“

10. Iz tega je pa razvidno, da človeku, ki se tako ponižuje, ni za visoko službo, ne za čast tega sveta. V prvih bukvah smo vidili, koliko se je Vincencij trudil, svojo visoko službo kot prednik komu drugemu prepustiti (l. 1642). Ko jo je pa le moral obdržati, si je zabranil vso čast, katera ji gre. Pritožil se je toraj zaradi časti, ki so mu njegovi skazovali iz spoštovanja do njegovih čednosti, in če so se sklicovali na šege drugih redov, je rekel: „Dobro vem to, in visoko cenim vzroke, zaradi katerih to delajo, jaz pa imam še važnejše vzroke si to zabraniti, ker sem najhudobnejši človek, ki se z najnevrednejšim primerjati ne zamorem“. Zato ni dopustil, da bi se v cerkvi njegov sedež s preprogo pregrnil ali nad druge malo povišal. „To je posebna pravica škofov, je djal, pa ne za tako revnega dukovna, kakor sem jaz“. V tem duhu ponižnosti je hotel za se tudi najslabejo mašno obleko. O priložnosti rojstva kraljeviča leta 1638 je poslala kraljica Ana Avstrijska srebern mašni plašč k sv. Lazarju. Bili so božični prazniki, in vse se je veselilo tega velikega praznika, ga v tej obleki prvo krat pri sv. maši gledati. Ali Vincencij se prestraši, ko dragocenjeni plašč ugleda — in si da starega prinesiti.

11. Če je za druge rad najnižejše službe opravljal, tako, da je v kuhinji posodo umival,

posvečencem škornje snažil, sebi je tako službo zabranil, akoravno bi bil zarad svoje starosti in bolehnosti smel to terjati. Sam si je svoje otekle noge obvezal, in je imenoval kočijo, katere se je posluževati moral, svojo nečast. Ljubezen do ponižnosti je prenesel na svojo družbo, katero je „majhno, revno družbico“ imenoval. Hotel je, naj bi jo imeli med vsemi redovi za najrevnejšo in naj bi se med posvetno duhovščino na najzadnje mesto postavila, „kajti naš poklic je, samo revnim, kmečkim ljudem Božjo besedo oznanovati“.

12. Enkrat so mu v pismu na Franciško Chantal neke besede všle, ki bi se znale v čast njegovi družbi obračati, zarad tega ga je vest tako grizila, da je vdručič pisal rekoč: „Pisal sem vam nekaj, kar bi se znalo naši družbi v prid in čast prištevati, a prosim vas, veliko manj mislite, kakor sem vam pisal, in nikomur nič ne povejte. O, častitljiva mati, ko bi poznali našo nevednost in naše slabe čednosti, bi imeli usmiljenje z nami... Solze me oblivajo, ko vam to pišem in premišljujem, kako resnično je vse, kar govorim in kako grda je moja duša. Ponižno vas toraj prosim, darujte Bogu moje osramočenje, ki ga zarad tega občutim, in spoznanje mojih grehov, katere vpričo Boga tukaj spoznavam. — Iz ravno tega vzroka je tistim, ki so se ponujali v družbo stopiti, rekel:

„Kaj? vi hočete misijonar biti? Kako je to, da ste se na našo majhno družbico ozrli? Mi smo revni ljudje.“ Turnški opat Ljudevit de Rochechouart de Chandenier je želel v obleki misijonarjev umreti in kot misijonar pred Božjega sodnika stopiti. Obrnil se je s to prošnjo do Vincencija; ali Vincencij se morebiti v svojem življenji nikoli ni tako začudil, kakor nad tem zahtevanjem.

13. Če je kdo nepremakljivo trdil, da hoče misijonski družbi v hvalo kaj storiti, je Vincencij rekel: „Samo vaše dobro srce je, ki tako od nas misli; resnica pa je, da so druge društva čisto svete, mi pa smo revni, najrevnejši med vsemi revnimi.“ Ako je zvedel, da se delovanje njegovih misijonarjev zasramuje in zaničuje, se je tega veselil in ni dopustil, se braniti ali zagovarjati. „Nikoli se nočem opravičevati drugače kakor z mojimi dobrimi deli; za drugo pa je sreča za nas, ako z nami tako ravnajo, kakor so z Jezusom Kristusom ravnali.“

Ni nam treba dostavljati, da se ponižnost pri duhovnu, kakoršen je bil Vincencij Pavljanski, stanovitnosti in blagosrčnosti ni ustavljala. Sv. Tomaž Akvinski prav uči, ker pravi, da ponižnost velikodušnosti ne more škodovati, marveč jo še utrjuje, ker nji Boga za podlago dá, jo ureduje, ravna in brani, da je gibljeji nature s seboj ne potegnejo. Nihčer

se ni vedel s tako neprestrašenostjo in krep-
postjo poganjati, kadar je bilo treba za Boga
ali za sv. Cerkev kaj storiti, kakor Vincencij.
On sam je nekega dne iz življenja sv. Lju-
devita, kralja dokazal, da se ponižnost prav
dobro vjema z blagosrčenostjo in velikoduš-
nostjo; izgledi njegovega lastnega življenja so
pa pokazali, da je za izvršitev velikih reči
ta najbolj sposoben, ki se samega sebe naj-
bolj ponižuje.

II.

Vincencijevi izreki o ponižnosti.

Od ponižnosti, te svoje priljubljene čed-
nosti je Vincencij s posebnim veseljem in
navdušenostjo govoril. Pa se tudi v spisih
učenikov duhovnega življenja ne najdejo lahko
nauki, kateri bi se z izvrstnimi Vincencije-
vimi govori o ponižnosti primerjati dali. Da
bi svojim pokazal, kako lepa in potrebna je
ponižnost, jim je navadno najprej Jezusove
nauke in izgled pred oči stavil. „Ko bi ka-
teri izmed vas — bodisi kdorkoli — o tej
reči spregovoril, bi nam lahko mnogo poro-
kov in nagibov naštel, ki nam to čednost
priporočajo; vendar, da spoštujemo misli in
besede našega Božjega Izveličarja, rečem, da
nas je on sam ponižost učiti hotel. *Discite
a me, quia mitis sum et humilis corde*: Učite

se od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen. Ko bi apostol bil, postavim, sv. Peter ali sv. Pavel, ko bi preroki bili ali kakošen drug svetnik, od katerega ta nauk prihaja, bi morali reči, da so se sami morali učiti in so učenci, kakor mi; ko bi bili modrijani — oh, ti še ponižnosti poznali niso; Aristotel, akoravno je toliko lepega od djanskih čednosti pisal, od ponižnosti nam ne pove nič. Le Jezus Kristus je rekel in je zamogel reči: Discite: učite se. O, kakošna beseda! Učite se od mene in ne od drugih, ne od človeka, ampak od Boga. Učite se od mene. Kaj je to, gospod, kar je pred tvojimi očmi tako drago? Quia humilis sum: ker sem ponižen. O moj Izveličar, kakošna beseda! Jaz sem ponižen! Da, jaz sem, ne zunajno iz baharije, ampak ponižen iz srca; ne vsled lahkega in hitro minljivega ponižanja, ampak vsled resnično pred mojim večnim očetom ponižanega srca; iz srca, ki se je vedno pred ljudmi in za grešne ljudi poniževalo, ki je vedno po zaničljivih in ničevnih rečeh hrepenelo, ter jih je rado in z veseljem sprejemalo. Učite se. To je posvetnemu duhu in njegovim naukom tako nasprotno, da, ko bi tega ne bil Bog izrekel, ko bi se ne bil Bog po tem ravnal, bi nihčer (tega) še poslušati ne hotel. — Vsi namreč cenijo to, kar imajo in kar storijo, tako, da še eden se ne najde,

kateri bi iz natornega nagiba rad brez vsega spoštovanja bil, ampak vsak se za hvalo in poštenje poganja. Vendar pa vsi saj po duhu ponižnost bolj ljubijo, kakor vsako drugo čednost, kar je sad krstne milosti in Jezusovega duha. Vsi jo ljubijo, pa je nihčér nima, zato, ker smo preveč na napuh navezani. O Izveličar, ko bi nas tvoje dela kaj boljšega naučile! Kaj drugo je življenje Božjega Izveličarja, kakor nepretrgano poniževanje, katerega ali prenaša ali sam izvršuje. Tako je poniževanje ljubil, da ga nikdar v svojem življenju ni hotel zapustiti; še po smrti je hotel, da nam sv. Cerkev njegovo Božjo osebo v podobi križanega pred oči stavi, da ga v stanu zasramovanja gledamo, kakor hudodelnika, ki je za nas na križ pribit bil, kot takega, ki je najzasramljivšo smrt prestatil moral, ki se le misliti dá. Zakaj to? Ker je vrednost ponižnosti poznal in je vedel za nasprotno strast, katera ne zvekša samo druge grehe, ampak tudi še dejanja, ki same na sebi niso slabe, popači, in Bogu ognusne napravi; pa še dobre, ja najsvetejše dobre dela ostrupi in pokvari. Storil je to, ker je poznal visokost, globokost, dolgost in širokost ponižnosti, in vedel, kako ravno ponižnost grešnega človeka Bogu podobnega dela. Vse njegovo življenje je bila nepretrgana vrsta samih poniževanj; njegovo čudopolno,

od svetega Duha spočeto telo je hotelo tako dolgo v telesu brezmadežne Device zaprto biti. Hotel je, naj se od njega reče, da so mu prenočišče odrekli in ga primorali v hlevu prebivati. Od nebes in zemlje je počastenje prejel, a ne dolgo, tudi je že zaničevanje čakalo na-nj, ker je moral kakor majhen, reven otrok v Egipt bežati; mislil sem reči kakor Bog, ki je hotel slab in reven biti. V vsem svojem življenji je hrepenel po zaničevanju, njegov duh je bil tega tako poln, da, ko bi bili njegovo srce razdvojili, bi bili v tem vse časti vrednem srcu med vsemi čednostmi ponižnost najbolj zaznamvano naši.

Ponižnost je toraj posebna Jezusova čednost, ona je čednost njegove sv. matere, čednost največih Svetnikov, ona je čednost misijonarjev. Pa kaj sem rekel? besedo nazaj vzamem, le želim, da bi jo vsi imeli; in če sem rekel, da je čednost misijonarjev, menim, da je čednost, katere najbolj potrebujejo, in po kateri najbolj hrepeneti morajo, kajti naša revna družbica, ki je izmed vseh ta zadnja, mora na ponižnost, ki je njena lastna čednost, zidana biti, drugače ne bomo nikoli nič storiti zamogli, kar bi vrednost imelo, ne zunaj ne znotraj. Brez ponižnosti ne moremo nobenega napredka upati za se, pa tudi bližnjemu nič koristiti. O Izveličar! daj nam to sveto čednost, katera bi nas znača-

jevati morala, čednost, katero si na svet prinesel, in tako srčno ljubiš. Vi pa, moji gospodje, vedite, da mora tisti, ki hoče pravi misijonar biti, vedno se truditi, si to čednost pridobiti, v njej napredovati in se varovati napuha tudi v mislih, vsake častiželjnosti in nečimernosti; kajti to so nje največi sovražniki; tem morate iz vseh moči nasprotovati in precej, ko jih zapazite, jih zatreti pa tudi skrbno čuti, da jim še vhod v srce zabranite. Še enkrat rečem, če hočemo pravi misijonarji biti, se mora vsak izmed nas veseliti, ako nas za revne, zaničljive ljudi imajo, za take, ki so brez vse čednosti in brez vse vede; da veseliti se moramo, ako nas zasramujejo in zaničujejo, ako nam naše pregreške očitajo in rečejo, da nas zaradi naših nerodnosti in slabosti ne morejo trpeti. Pa tudi to moramo radi imeti, ako se od nas reče, da naša družba sveti Cerkvi nič ne koristi, da ima samo revne ljudi, da je njeno delovanje brez vspeha, da so njeni misijoni na kmetih brez sadu, semenišča brez milosti, duhovne vaje za posvečence brez pravega reda. Zares, če imamo Jezusovega duha, se moramo veseliti, ako nas za take imajo, kakor sem zdaj povedal. Marsikateri bi znal reči: „Gospod, kaj pravite? Durus est hic sermo; to je trdo govorjenje, Res je, da je trdo, a za natoro, ki nima rada, ako reči mora, da

je kriva, pa še hujše je, prenašati, ako se to od nje veruje in se njej očita; za dušo pa, ki pravo ponižnost ima, in se za tako spozna, kakoršna je, to ni pretrdo. Tudi se ne bo zarad tega togotila, ampak veselila se bo, in zadovoljna bo, da se po njenem ponižanji Bog povišuje in časti. Vem sicer, da je naš Božji Izveličar nekaterim izmed nas milost dal, da, rekel bi tekó po potu te čednosti in da vsa njihova dela vodi želja: se pred svetom čisto skriti, zatajiti in vničiti; vendar moramo misliti, da Bog to milost tudi še vsem drugim dá, tako, da nič drugzega ne želimo, kakor same sebe poniževati in iz ljubezni do Boga se vničiti, tako da bo označena čednost misijonarjev: ponižnost. Da se je pa vzajemno poprimete, pomnite, kaj vam bom povedal; če ste kedaj slišali inostranske (*les étrangers*) praviti, koliko dobrega je družba storila, bote zapazili, da zato tako pravijo, ker so nekakošno podobo ponižnosti videli v tem, da smo zaničljive in nizke dela opravljali, postavim, revne kmečke ljudi podučevali ali ubogim stregli. Ravno tako, ako poposvečenci po dokončanih duhovnih vajah spodbudeni in rekel bi čisto osupnjeni našo hišo zapuste, pride to od tod, ker so zapazili v našem ravnanji nekako nizkost in ponižnost, ki jim je čisto kaj novega in ki vsakega očara.“

2. Ne le posamezni udje, ampak vsa družba skupno mora ponižna biti.

Priporočal je pa ponižost ne le posameznim udom, ampak hotel je, da bi vsa družba skupno ponižna bila. „Naš ljubi Izveličar, je djal, ni bil sam ponižen, ampak tudi oziroma svoje majhne družbe in s svojo družbo. Sostavil jo je z malo priprostih in revnih ljudi, ki so bili brez vednosti, brez omike, ki s prvega še celo med seboj niso enih misli bili; pozneje pa so zapustili vse in za njim šli ter so ravno tako osodo imeli, kakor njih učenik, zaničevani so bili, v prognanstvo so morali iti, k smrti obsojeni in mučeni so bili. Meni se prav čudno zdi, ako nekateri hočejo, posamezni udje družbe, postavim, Peter, Janez in Jakop naj se sicer časti ogibajo in zaničevanje ljubijo, a družba sama, pravijo, cela družba mora željo imeti pri ljudeh v spoštovanji in ljubezni biti in si to čast hraniti. Pa kako je mogoče, da bi Peter, Janez in Jakop zaničevanje resnično ljubili, družba pa, ki je iz Petra, Janeza, Jakopa in drugih sostavljena, bi čast ljubila in po njej hrepnela? Saj vidite, da se to ne vjema; zato pa morajo vsi misijonarji ne samo takrat zadovoljni biti, kadar so posamezni udje zaničevanji in ponižanji izpostavljeni, ampak tudi, kadar se vsa njih družba zaničuje, in to bo

dokaz, da so v resnici ponižni. Apostoli so 12 členov vere sestavili, da bi se z njimi same sebe in kristijane od drugih razločevali, tako, da so, če so vprašani bili: kdo ste, odgovorili: Credo in Deum, credo in Jesum Christum: Verujem v Boga, verujem v Jezusa Kristusa; ravno tako mora ponižnost značajno znamenje naše družbe biti, da se bo bolj po tej čednosti, kakor po svojem imenu imenovala, in da, če nas po našem poslu poprašujejo, odgovorimo: naš posel je ponižnost; in če nas vprašajo, kdo smo, se naš odgovor glasi: ponižnost.

3. Zadnje mesto za misijonarje primerno mesto.

Od takih misli presunjen je svojim zapovedal vselej na zadnje njim najprimernejše mesto se postaviti, kadar se bodo očitnih zborovanj na vseučiliščih ali kolegijah vdeleževali. „Varujte se, je djal, da ne bote svojih vednosti na ogled nosili in z njimi blesketati želeli.“ Eden izmed njegovih najizvrstnejših misijonarjev Jakob de la Fosse je na to zapoved pozabil in je pri neki priložnosti veliko hvalo dobil. Ali Vincencij, ki je to zvedel, ni mogel tega potrditi, ampak rekel mu je: „Gospod, vedite, da resnično ponižen mož in reven misijonar v zborovanju nikoli ne sme ne prvega

mesta, pa tudi ne hvale iskati. Zapovem vam toraj, da takoj greste in tiste, katerim ste tako slab izgled dali, odpuščanja prosite“.

4. Kako se ponižnost vlaga?

Kako se vlaga ponižnost in katera so njena posamezna dejanja? Prvo dejanje je, se samega sebe zaničevati. Zares, ko bi vsak izmed nas si prizadeval sebe dobro spoznati, bi videl, da je čisto pametno se za zaničljivega imeti. Pomislite, kako spridena je naša natora, kako lahkomišljen naš duh, kako otemnjen naš um, kako neredna naša volja, kako popačeno naše nagnjenje — in pretresajmo od druge strani svoje delo oziroma naših visokih in svetih dolžnosti, in naši bomo, da je vse zaničevanja vredno. Ali v to vrsto prištevate tudi naše pridige, spovedi, trud in skrbi, katere smo za svojega bližnjega in v službi našega Izveličarja imeli? tako mi bo marsikateri rekel. Gotovo, da. Kajti, ako tudi svoje najsvetejša opravila pretresujemo, bomo našli, da smo večidel koliko koliko pomankljivi bili, bodisi v izvrševanju bodisi zaradi čistega namena, in da se v njih — ogledujemo jih od katere strani koli — ravno toliko pomankljivega kakor dobrega najde. Povejte mi, vas prosim, kaj hočete od človeške slabosti dobrega imeti? Kaj zamore ni-

čemernost storiti? Kaj zamore greh dobrega narediti? In kaj imamo iz nas samih kakor greh in ničemernost? Gotovo je, da smo za vse in povsod graje in zaničevanja vredni zaradi naše spridenosti, ki Božji svetosti in popolnosti ter Jezusovemu življenju in klicu njegove gnade nasprotuje. Da je to res, nas še prepričuje naše nagnjenje h grehu in nezmožnost k dobremu, kakor tudi lastna skušnja; kaj ne, kadar smo kaj dobrega storili, in se nam je vse po naših željah zgodilo, da je vse drugače prišlo, kakor smo mislili in je Bog dopustil, da nas je zaničevanje našlo? Prizadevajmo si same sebe dobro spoznati, in naši bomo v mislih, v besedah in dejanji tako dobro v bistvu kakor v okoliščinah dosti vzrokov za svoje osramotenje in zaničevanje. Ne prilizujmo se samim sebi, ampak pravično se sodimo in spoznali bomo, ne samo, da smo slabeji od drugih ljudi, ampak še hudobnejši, kakor hudobni duhovi v peklju, kajti, ko bi ti nesrečni zavrženci te pripomočke in milosti imeli, kakor jih mi imamo, bi jih tisučkrat bolje porabili, kakor mi in bi se poboljšali.“

5. Kako škodljivo je se z veseljem po svojih dobrih delih pasti.

To pa še ni vse; mi moramo tudi zadovoljni biti, ako drugi naše pregreške poznajo in nas zato zaničujejo. Z veseljem mo-

ramo zaničevanje sprejemati, ki nas zadene, bodisi zaradi našega stanu in naše osebe, ali zaradi našega ravnanja v govorjenji in delovanji. Naš ljubi Izveličar bi se bil očitani, zmerjanji in krivičenji Judov lahko umaknil, pa ni hotel. Naklonimo se toraj k poniževanji in Bog nam bo ponižnost dal; on jo bo v nas hranil in gojil, da bo rastla, ker nam bo priložnosti priskrbel poniževanje radovoljno sprejemati; kajti prvo ponižanje dobro sprejeto nas pripravne stori za drugo, in prva stopnja ponižnosti nam v to služi, da ložej na drugo stopimo, iz druge pridemo na tretjo in tako na vse druge stopnje. Spomnite se, gospodje in moji dragi bratje, da Jezus Kristus, ko od ponižnega cestninarja govori, pravi, njegova molitev je vslišana bila. Če je Božji Sin tako dobro spričevalo dal človeku, katerega življenje je grešno bilo, kaj še le mi smemo pričakovati, ako bomo v resnici ponižni? Kaj je pa z Farizejom, ki je sam od sebe dobro mislil? Ta mož je bil po svojem poklicu več kakor drugi ljudje, nekako redovnega stanu in Bogu posvečen je bil; molil je, postil se je, in je opravljal dobra dela usmiljenja, vendar je bil od Boga zavržen; in zakaj? ker je z dopadenjem na svoje dobre dela gledal in se z ničemernim veseljem po njih pasel, kakor da bi jih bil iz lastne moči opravil. Glejte, pravičnega in velikega grešnika vi-

dimo tu pred Božjim tronom; a pravičnega, ker nima ponižnosti, vidimo vkljub njegovih dobrih del zavrženega, in to, kar je on mislil, da je čednost, je pred Bogom strast; grešnika pa, ki spozna svoje grehe, svojo revščino, vidimo opravičenega; nič dobrega, veliko pa hudega na sebi vidi, in v takem spoznanji iz ponižnosti pri vratih ostane, na prsa trka ter si ne upa svojih oči proti nebesom povzdigniti. S takimi čutili ponižnosti gre opravičen iz tempelna, akoravno je z mnogoterimi grehi obložen v tempel stopil; eno ponižanje mu je bil pripomoček k izveličanji. Iz tega pa razvidimo, da ponižnost, ako je resnična, vse druge čednosti s seboj v dušo pripelja, in da, če se človek globoko in resnično poniža, svet postane, akoravno je poprej velik grešnik bil.“

6. Brez ponižnosti naše čednosti pred Bogom nič ne veljajo.

„Zares, ko bi bili tudi angelom enaki, ko bi se v najlepših čednostih svetili, če ponižnosti nimamo, bi si teh čednosti ne zamogli ohraniti, ker nimajo podslombe: in bili bi, ker bi brez ponižnosti vse čednosti razpadle, zavrženim podobni, ki tudi nobene ponižnosti nimajo. Zapomnimo si dobro to resnico, gospodje moji, in dragi bratje; naj si

jo vsak globoko v srce vtisne in reče: Ko bi vse čednosti imel, ponižnosti bi pa ne imel, bi se samega sebe goljufal, in med tem, ko se za pobožnega mislim, sem v resnici napuhnjen Farizej in zaničljiv misijonar. O Izveličar Jezus Kristus, izlij v našega duha to Božje razsvetljenje, s katerim je tvoja duša napolnjena bila, in ki te je naklonilo, da si hvalo pustil in zaničevanje sprejel. Vnemaj v našem srcu tiste svete čutila, ki so v tvojem srcu klile, in te nagibale, poveličanje tvojega Očeta v svojem lastnem osramotenju iskati. Pomagaj nam s tvojo gnado začeti s tem, da zametujemo vse, kar ni k tvoji časti in k našemu zaničevanju, vse, kar po lastni časti in nečimernosti diši; stori, da se za vselej odpovemo ploskanji goljufnih in zapeljivih ljudi, da nikoli zavolj srečnega uspeha svojih dobrih del hvale ne išemo, in da, o moj Izveličar, podučeni od tvoje milosti in tvojih izgledov v resnici iz srca ponižni bodemo“.

To je v kratkem konferenca od ponižnosti, ki jo je imel 18. aprila 1659.

7. Vincencij natančneje razlaga dejanja ponižnosti.

Ne samo v tej konferenci, še večkrat je spregovoril o tej svoji priljubljeni poniž-

nosti. Nekega dne je po ponavljanji premišljevanja brat pred Vincencija pokleknil in se obtožil svoje revščine pri premišljevanji, češ, da ne zna nič misliti „Tako ponižanje samega sebe nam veliko koristi, mu reče Vincencij, in dobro je, ako si k srcu jemljemo tudi majhnotne reči, ki nas ponižujejo, in jih, ako se brez spodtike storiti dá, očitno pred vsemi odkrijemo, kajti iz tega veliko dobrega dobimo, ker se same sebe premagamo ter to odkrijemo in pokažemo, kar bi napuh rad zakril. Sv. Avguštin je celo najskrivnejše pregrehe svoje mladosti pred svetom spoznal in cele bukve z njimi napisal, naj bi vso grdobno njegovih zmot in velikost njegove razuzdanosti povsod zvedili. Ali ni tudi sv. Pavel, ta izvoljena posoda, ta veliki apostol, ki je bil v tretje nebo zamaknjen, obstal, da je Cerkev preganjal? Pa še zapisal je to, naj bi se do konca sveta vedilo, da je preganjavec bil. Res, če ne bomo dobro na se pazili in se premagali, da odkrijemo svoje slabosti in pregreške, bomo le to povedali, kar je nam v hvalo, to pa zakrivali, kar bi nas osramotiti znalo. To slabost smo od Adama podedovali, ki je, potem ko je greh storil, šel in se skril. Mnogotere in različne samostane sem obiskoval, in popraševal, do katere čednosti največe nagnenje in ljubezen imajo; še pri takih, od katerih sem vedel, da ne

držijo veliko na ponižavanje, sem to popraševal, a med dvajsetimi je bil, morebiti eden sam, kateri bi mi ne bil ponižnosti imenoval, tako resnično je, da se ponižnost vsem dopade, ter lepa in ljubeznjiva zdi. Kako je toraj to, da jih je tako malo, ki po njej hrepenijo, in še manj, ki jo v resnici imajo? To pride odtod, ker jo samo premišlujejo, pa si nič ne prizadevajo, si jo tudi pridobiti. Če jo v duhu ogledujemo, se nam čudno lepa zdi, kadar jo je pa treba v djanji pokazati, nam je zoperna. Nje posamezna dejanja se nam nič ne dopadejo, ker nas nagibajo vselej na zadnje mesto se postaviti, se med najrevnejše prištevati, obrekovanje prenašati, po zaničevanji hrepeneti, ponižavanje ljubiti — za take reči naša natora nobenega okusa nima. Vendar je treba, da tako nasprotnost natore premagamo. in da se vsak potruži, tudi v djanji to čednost pokazati, drugače si je ne bomo nikoli pridobili. Vem, da so nekateri tu, ki z Božjo milostjo to čednost tudi v djanji kažejo; so taki, kateri si zaradi svojih vednosti, svojih talentov, svojih čednosti nikakor visokih misli ne delajo, ampak same sebe za revne in uboge imajo, in želijo, naj bi jih tudi drugi za take imeli; radi bi se med vsemi stvarmi na najnižje mesto postavili. Kar mene zadene, moram reči, da vselej, kadar jih vidim, se globoko

v srce sramujem, kajti molče mi očitajo moj napuh, ki še v meni revnem grešniku gospodari. Ti so vedno zadovoljni in na obrazu se odsvita njih znotranjo veselje, ker v njih stanujoči sv. Duh jih s takim mirom napolnuje, katerega nič skaliti ne zamore. Ako se jim nasprotuje, so mirni, ako se obrekujejo, trpijo, se na nje pozabi, mislijo, da je ravno tako prav, se preobložijo z delom, voljno delajo; in naj bo delo še tako sitno in težavno, ki se jim ukaže, ga z veseljem opravijo in svoje zaupanje na pokoršino stavijo. Skušnjava, ki jih nadlegujejo, jim še koristijo, ker jih v ponižnosti utrjujejo in priganjajo pri Bogu pomoči iskati in hudobnega premagati. Tako pa nimajo nobenega drugega sovražnika, kakor napuh, ki nas v tem življenji nikoli ne bo v miru pustil. Saj je tudi največje Svetnike nadlegoval, ene s tem, da jim je dopadenje vžigal nad tem, kar so dobrega storili, druge s tem, da bi se z veseljem pasli po vednostih, katere so si pridobili; te je napeljeval, naj bi od sebe mislili, da so najbolj razsvetljeni, une pa, da so najpobožnejši in najstanovitnejši. Iz tega spoznamo, kako treba nam je Boga prositi, da nas te škodljive strasti milostljivo varuje in brani, katere se toliko bolj bati moramo, koliko bolj smo od nature že nagnjeni k napuhu. Skrbno moramo paziti in nasproti ravnati temu, k

čemu nas spridena natora nagiba. Ako nas povišuje, se moramo poniževati, ako se zbujaajo želje po lastni časti, mislimo na svoje slabosti, kadar nas napeljuje z dobrim ponašati in blesketati, moramo skriti to, kar bi znalo oči drugih na nas obračati; opravljajmo raji nizke in zaničljive, kakor imenitne dela. Zbujajmo v sebi ljubezen do ponižavanja, kajti ona je pribežališče, ki nas bo varovalo takih zank, katere nam nagnenje do napuha vedno nastavlja. Prosimo našega ljubega Izveličarja, naj nas po svojem vse časti vrednem ponižnem življenji in smrti na se naveže; da darujmo mu vsak za se in vsi za eden družega vse poniževanja, katere prenašati moremo in navdušujmo se za sv. ponižnost samo iz tega nagiba, da njega častimo in same sebe osramotimo.“

8. Jezus na križu najlepša slika ponižnosti.

Nekega dne je Vincencij svojim poročal o torkovih konferencah (les conférences de mardi), ki so jih unajni duhovni pri sv. Lazarji imeli in rekel: „Duhovni, ki se tu shajajo, so zadnji torek za predmet duhovnih pogovorov imeli čednosti, katere je vsak izmed njih zapazil na rajnkem g. Olier-ji, ki je tudi v ta zbor hodil. Kar se je v tej priložnosti govorilo, je bilo med drugim tudi rečeno, da je ta veliki služabnik Božji edino

si to prizadeval, v svojem govorjenji se samega sebe ponižavati, in da je med drugimi čednostmi posebno po ponižnosti hrepenel. Med tem, ko so se tako pogovarjali, sem ogledoval po steni obešene slike teh svetih mož in rekel sem si: O Gospod, ko bi tudi mi tako globoko v Božje resnice pogledati in jih vse tako spoznati zamogli, kakor ti, kako vse drugače bi ravnali, kakor ravnamo! Ko sem, postavim, sliko rajnkega škofa Genfeškega ogledoval, sem si mislil: Ko bi mi stvari tega sveta s tistimi očmi gledali, kakor on, bi tudi mi od njih ravno tako govorili, kakor on; in ko bi naše ušesa bile za Božje reči tako odprta, kakor njegove, bi ne mogla nečimernost ne naših počutkov niti našega duha omrežiti. Pred vsem pa, moji gospodje, ako najlepšo sliko, ki je tu pred našimi očmi, to čudno podobo ponižnosti, našega gospoda Jezusa Kristusa ogledujemo, ali je mogoče, da še dopadenji do samih sebi v srcu prostor damo? Pomislimo, kako daleč smo še od njegovega ponižanja! Bi zamogli tako predrzni biti, da bi same sebe za več imeli, kakor druge? Ali ni prepustil, da so ga še za zaničljivšega imeli kakor hudodelnika? (Baraba.) Se bomo še bali, ako nas drugi za revne, zaničljive ljudi imajo, če vidimo, kako je nedolžni hudodelstva obdolžen, in kakor, da bi največi hudodelnik bil med dvema

razbojnikoma križan? Oh, gospodje, prosimo Boga, da nas take dušne slepote ovarje, prosimo ga za milost, da vedno po tem hrepnimo, kar je nizko in zaničljivo; spoznavajmo vpričo Boga in vpričo ljudi, da sami iz sebe nismo drugo, kakor greh, nevednost in hudobija, in ne opustimo nobene priložnosti se poniževati. Vendar ni še dosti, da se za to vнемamo in sklepe delamo, kakor nekateri res delajo, tudi premagati se moramo, da ponižnost tudi v dejanju pokažemo, in v tem se premalo trudimo.“

9. Le če bomo ponižnost imeli, bomo od Boga milosti dobivali.

Po nasvetu sv. apostola Pavla si je prizadeval bodisi prilično ali neprilično, da bi ponižnost bila družbe značajna čednost. „Bog nas ni poklical, da bi visoke službe imeli in imenitne dela opravljali, tudi ne, da bi s svojim govorjenjem in ravnanjem iskali si veljavo pridobiti in pred svetom blesketati, ampak da bi ubogim stregli in jim sv. evangelij oznanovali ter druge dolžnosti svojega stanu v ponižnosti in priprostosti spolnovali. Kar sv. Janez Krizostom v svoji homiliji pravi, smemo tudi mi nase obračati, tako dolgo, dokler v pravi ponižnosti ovce ostanemo, nas volkovi ne bodo raztrgali, ampak

še volkove bomo v ovce spremenili; nasproti pa, če bomo svojemu poklicu lastno ponižnost in priprostost popustili, bomo tudi tem čednostim navezano milost zgubili in svoje tudi najimenitnejše dela ne bomo brez njene pomoči opravljati mogli. Ali se ne zgodi po pravici, da misijonar, ki je pri svojem majhnotnem delu Božji blagoslov in priznavo ljudi zaslužil, oboje zgubi, ako dela prične, s katerimi blesketati hoče in svetu svojo veljavo kazati? Ni to posveten, našemu poklicu nasprotni duh? Ali se ni bati, da se bo, od takega posvetne ga blišča preslepljen, shujšal, enak hlapcu, ki je hotel čez gospodarja gospodariti, od katerega se je reklo, da je ob enem napuhnen in neznosen? Rajnki kardinal, gospod Berulle, je večkrat rekel, da je dobro v nizkem stanu biti; najzaničljiviša dela so najvarnejša dela, v visokih službah pa in v imenitnih opravkih nekaka hudobija tiči. Zato so se Svetniki vselej ogibali visokih in častnih služeb, in da bi nas s svojim izgledom in z besedo tega prepričal, je Jezus Kristus, naš gospod, rekel, ko je od samega sebe govoril, da je prišel streč in ne da bi se njemu streglo“.

10. Misijonska družba se ne sme hvaliti.

Vincencij ni mogel trpeti, da bi, bodi si stranski, veliko manj pa še domači, družbo

hvalili. Nekega dne je eden izmed domačih, ki je še le pred kratkim v družbo sprejet bil, ter šeg in duha družbe poznal ni, jo „sveto“ družbo imenoval. Ali Vincencij mu precej v besedo seže rekoč: „gospod, kadar od družbe govorite, je ne smete nikoli s takimi ali enaki bleskečimi besedami značajeovati, ampak le: revna družba, majhna družbica itd. Tako bomo Božjega Sina posnemali, ki je družbo svojih apostolov in učencev majhno čedo imeneval. Moje edine želje so, naj bi Bog le pičli družbi milost podelil, da bi se v ponižnosti ukoreninila, da bi ponižnost njena trdna podlaga bila, da bi na tej podlagi rastla in na tej podlagi kot na svojem pravem mestu ostala. O gospodje, ne dajmo se goljufati, če ponižnosti nimamo, nič nimamo. Tu ne menim unajne ponižnosti, ampak posebno ponižnost srca, tisto ponižnost, ki nas nagiba za resnico imeti in verovati, da ni nikogar na svetu ubožnejšega, kakor smo mi, da je misijonska družba med vsemi duhovnimi družbami najrevnejša, ozir števila in sposobnosti udov najmanjša in zaničljivša; pa še čisto zadovoljni biti moramo, ako tudi ljudje tako mislijo od nas.

11. Ne pri ljudeh časti iskati.

Oh, kaj se pravi hrepeneti po posvetni časti? Pravi se, želeti, naj drugače z nami

ravnajo, kakor z Božjim Sinom. Bi pa ne bil to neznosen napuh? Kaj so vse rekli od Božjega Sina, ko je še po svetu hodil! Za koga je hotel pri ljudeh veljati? Za nespa-metnega, za zapeljivca, za živinče (ut jumentum factus sum) za grešnika, akoravno to ni bil; še dopustil je, da so ga hudodelniku Barabu nazaj postavili. O Izveličar, o moj Izveličar, kako bo tvoja ponižnost sodnji dan take grešnike, kot sem jaz, osramotila. Zapomnimo si to, pazite na to vi, ki po misionih hodite, vi, ki se morate očitno kazati in govoriti. Včasi in dostikrat se zgodi, da je ljudstvo od pridigarjevih besed ginjeno; vse se joče; zgodi se, da nekateri celó pridigarji rečejo: srečno telo, ki te je nosilo in prsa, ki so te dojile. Smo že slišali ljudstvo tako vpiti. Slišimo pa take reči, se nad tem razveselimo in prazno dopadenje se v nas zbudi. Oh, kolika nevarnost. ako hitro ne spravimo iz srca takih ničemernih misli! O, ne, take hvale ne smemo željeti, ker samo za Boga, samo za Božjo čast in za blagor bližnjega moramo delati. Kdor bi hotel drugače ravnati, bi samega sebe, in ne Jezusa Kristusa oznanoval; in ta, ki z oznanovanjem Božje besede hvalo lovi, čast in priznavo pri ljudeh išče, ki želi, da bi se povsod od njega govorilo, tak Božje rope dela, res, Božje rope dela. Kako je to! Posluževati se Božje be-

sede, svetih reči, z hrepenenjem si slovez in čast pridobiti, ni to Božji rop? O moj Bog, o moj Bog, dodeli tej družbi milost, da nobeden ud v to nesrečo ne zabrede. Verjemite mi, gospodje, da ne bomo nikoli sposobni za Božje dela, ako ne bomo globoke ponižnosti imeli, in ako same sebe zaničevali ne bomo. Res, ako misijonska družba ne bo ponižna, to je: če ne bo tega prepričanja imela, da nič dobrega ne zamore, ampak da je bolj sposobna vse pokvariti, kakor pa kaj dobrega storiti, ne bo nikoli uspešno delovala. Če bo pa tega duha imela, od katerega ravno zdaj govorim, če bo v tem duhu živela in ravnala, tedaj moji gospodje, bo pripravna za izvršitev Božjih namenov, zato ker se Bog ravno takega orodja v velikih rečeh in resnično dobrih delih poslužuje.

12. Kakoršno je drevo, takošen je sad.

Učeni današnji evangelij od deseterih devic obračajo na redovnike, ki so se svetu odpovedali. Če je toraj polovica teh devic pogubljena, oh, kako se je nam treba bati — in jaz, oh, kaj bo za me? Vendar, gospodje, zaupajmo, nikar ne zgubimo srca, vdajmo se čisto Bogu, odpovejmo se samim sebi, svojim željam, svojim prijetnostim in ničemernostim; bodimo prepričani, da nimamo večega sov-

ražnika, kakor same sebe, storimo, kolikor zamoremo dobrega, a storimo vse popolnoma. Vendar še ni zadosti, če bližnjemu strežemo, če se postimo, če molimo, na misijonih delamo; to je dobro, a zadosti ni; tudi v duhu Jezusa Kristusa moramo vse to storiti in na ta način, kakor je Jezus Kristus delal, v ponižnosti in s čistim namenom, da se ime njegovega Očeta časti in se njegova sv. volja izpolnuje. — Seme ne zamore drugega pognati, kakor panj svojega plemena. Mi smo, bi rekel, seme tistih, ki bodo za nami prišli in ki ne bojo nič boljših del opravljali, kakor mi. Smo mi dobro delali, bodo tudi oni; lep izgled naših dobrih del se bo od nas na nje podedoval. Ti, ki so zdaj tu pričujoči, bodo one, ki za njimi pridejo, podučevali, kako so si prvi za čednost prizadevali; ti bodo spet druge učili, ki še pozneje pridejo, to pa bodo storili s pomočjo milosti Božje, katero so jim prvi zaslužili. Odkod je to, da se med posvetnimi družine nahajajo, katere so tako bogaboječe? Ravno zdaj mi v misel hodi, da sem poznal tako družino, v kateri sta ded in oče prav pobožno živela in še danes poznam njih otroke, ki ravno tako pobožno in pošteno živé. Odkod je to? Od tod, ker so njih očetje s svojim pobožnim življenjem to milost od Boga sprosili za svoje otroke, kakor je Bog obljubil rekoč: da bo pobožnost

takih družin v tisučni rod blagoslovil. Poglejmo to reč še od druge strani. Najdejo se zakonski, kateri sicer pošteno in lepo živijo, vendar jim vse izpod rok zgine in nobenega vspeha nimajo. Odkod je to? Odtod, ker se je Božja kazen, katero so njih predstariši za velike pregrehe zaslužili, na otroke podedovala, po besedah sv. pisma: da bo Bog hudobnega očeta v njegovih otrocih kaznoval do 5. roda. To se sicer mora na časni blagor obračati, vendar se sme tudi obrniti na duhovne reči. Spolnujemo toraj zvesto svoje pravila, vadimo se v vseh misijonarjem potrebnih čednostih, tako bomo za svoje potomce od Boga milost dobili, da bodo tudi oni dobro delali, kakor mi. Če bomo pa greh delali, se nam je treba bati, da ga bodo tudi oni delali, in še več kakor mi, kajti natora s svojim nagnenjem vedno v slabo vleče, in v prelemljenje napeljuje. Mi smo kakor očetje onih, ki za nami pridejo, družba je še, rekel bi, v zibelji, še ni dolgo, da se je rodila, še le pred nekimi leti se je začela. Kaj ne, da je še v zibelji? Oni, ki bojo 200 ali 300 let pozneje živeli, nas bojo kot svoje stariše imeli, še tisti, ki precej za nami pridejo, se bodo k starišem šteli, kajti, kateri v prvem stoletji živijo, so kakor prvi stariši. Hočete kakošen izrek, ki se pri cerkvenem učeniku prvega stoletja nahaja, v dokaz navedeti, re-

čete: ta izrek se nahaja pri tem učeniku, ki je bil v prvem ali drugem stoletju. Ravno tako bodo rekli od nas: V časih prvih duhovnov misijonske družbe so tako in tako delali, tako so živeli, te čednosti so med njimi cvetele. Če je temu tako, moji gospodje, kakošen izgled moramo svojim otrokom zapustiti, ker bo vse dobro, kar bojo oni storili, iz nas rastlo! Če je resnica, kar nekateri cerkveni učeniki pravijo, da Bog pogubljenim starišem grehe kaže, katere njih otroci na zemlji delajo, in da se s tem njih bolečine v peklju množijo, — in več grehov ko otroci storijo, več kazni tudi njih stariši trpeti morajo, ker so s svojim slabim zgledom grehov svojih otrok krivi, ali ni po takem tudi res, da Bog dobrim starišem v nebesih vse kaže, kar njih otroci na zemlji dobrega storijo? ali se s tem ne pomnožuje tudi njih veselje? Zatorej, gospodje moji, koliko tolažbo in veselje bomo imeli mi, ako bo Bog tudi nam v nebesih kazal, kako naša družba napreduje, dobre dela opravlja, kako zvesto se dnevnega reda drži, svoje dolžnosti vestno izpolnuje; kako se prizadeva, si čednosti pridobiti in naše izgleds posnemati, katere smo ji v posnemo zapustili! O kakošen revež sem, ki to govorim, ne storim pa ne tega! Prosite Boga za me, gospodje moji, molite za me, dragi bratje, da mi Bog milost

spokorjenja da. Tako tedaj, darujmo se čisto Bogu, da služimo ubogim, ki na nas čakajo“.

13. Brez dovoljenja višjega prednika se ne sme nič tiskati dati.

Nek misijonar, ki je v Artois del časa opraviti imel, je iz lastnega nagiba kratek popis misijonske družbe, njenega napredovanja in delovanja tiskati dal in to Vincenciji poslal misleč, da mu bo s tem prav vstregel ter pohvalo dobil. Ali ponižni Vincencij mu 7. svečana 1657 odpiše: „Zarad vašega popisa sem tako žalost občutil, da vam je ne morem popisati; ponižnosti je namreč čisto nasproti razglašati to, kar smo in kar delamo. Se najde nad nami res kaj dobrega, je gotovo le od Boga, in on ima pravico to razglasiti, ako je njegova sveta volja. Kar pa nas zadeva, ki smo le revni in nevedni grešniki, se moramo skrivati, ker ne sodimo za nobeno dobro delo, in nismo vredni, da bi kdo le mislil na nas. Zato, moj gospod, mi je Bog vedno pomagal, da sem se dosedaj držal pravila: nikoli ne privoliti v tisk kakošnega popisa, ki bi poznanje in spoštovanje misijonske družbe pospeševal. Že večkrat so me v tej zadevi nadlegovali, posebno zarad sporočil in novin iz Madagaske, Berberije in hebridskih otokov. Veliko težje

bi bil privolil, da bi se dalo tiskati, kar bistvo, duha, ustanovo, napredek, nalogo in cilj naše družbe zadeva. O ko bi bila Božja volja, da bi bil zamogel to zabraniti! Ker pa ni več mogoče, moram vse tako pustiti, kakor je. Vendar vas prosim, nikoli več kaj storiti, kar družbo zadeva, da bi mi ne pisali poprej“.

14. Ljubezen je duša vseh čednosti, ponižnost pa jih vzgoja in varuje.

Če mu včasih ni bilo mogoče čednosti in uspešno delovanje družbe pred seboj in drugimi zakriti, se je saj ponižaval; navadno je rekel: „Nikoli ne smemo preglejevati, kar smo dobrega storili, ampak na to, kar je na dobrem pomankljivega, to veliko pripomore za ohranitev ponižnosti. Milost grešnike spreobračati in zunajni talenti nam niso dani za nas, ampak v rabo za druge, kajti pri vsem tem še znamo pogubljeni biti. Zato si ne sme nihčér nič domišljevati, ali dobro od sebe misliti, ali samega sebe v spoštovanju in časti imeti, ako vidi, da Bog po njem velike reči dela; ampak še bolj se mora ponižavati in se imeti samo za orodje, katerega se Bog ravno tako poslužuje, kakor se je nekdaj Mojzesove palice, s katero je velike čudeže delal, poslužil; vendar ni bila palica nič drugo, kakor kos lesa. Prosim vas toraj,

bodite teh misli, in ne želite pri svojih delih nič družega, kakor osramotenje, zaničevanje in smrt, ako je Božja volja. Duhoven bi moral same sramote umreti, ako vidi, da ga zarad del, s katerimi Bogu služi, spoštujejo, ako v postelji umrje, ko dobro ve, da je Jezus Kristus za plačilo svojih dobrih del zasramljivo smrt na križu storiti moral. Pomnite, da skoz Jezusovo smrt v Jezusu živimo, in da, če hočemo Jezusovo življenje imeti, z Jezusom Kristusom umreti moramo, da naše življenje skrito biti mora v Jezusu Kristusu in napolnjeno z Jezusom Kristusom; in da, če želimo umreti kakor Jezus Kristus, moramo tudi živeti kakor Jezus Kristus. Ako smo to podlago v nas vložili, prepustimo se čisto zaničevanji in osramotenji; zaničujmo čast, ki nam jo skazujejo, slovez in priznavanje, ki si ga pridobimo, in nič, ne ene stopinje ne storimo, zato, da bi nas kdo hvalil. O globoko se ponižajte, kadar se spomnite Judeža, ki je še večje in močnejše milosti od Boga dobil, kakor vi, pa je pri vsem tem v pogubljenje prišel. Če kateri pridigar tudi povsod slovi, če ima najboljše talente, če si je s svojimi govori priznanje cele dežele pridobil in tisuče duš k Bogu pripeljal, kaj mu vse to pomaga, če sam v pogubljenje pride?“

Trdil je tudi, da nam iz ponižnosti vse druge čednosti prihajajo, posebno pa ljubezen.

„V teh 67 letih, kar me Bog na zemlji živeti pusti, sem velikokrat premišljeval, s katerimi pripomočki bi se najbolj dala ljubezen do Boga in do bližnjega pridobiti in ohraniti, pa nisem nič boljšega našel, kakor sv. ponižnost. Pod vse se ponižati, od nikogar nič slabega ne misliti, samega sebe za najslabejega imeti, to je najboljši pripomoček. Kajti lastna ljubezen in napuh nas slepita in napeljujeta, da se bližnemu nasproti svojih misli trdo držimo; ponižnejši pa ko je človek, ljubeznivši bo tudi z bližnjim. Ljubezen spreminja duhovne društva v nebeški raj: ljubezen je duša vseh drugih čednosti, a ponižnost je, katera jih odgoja in hrane. Ponižne družbe so, kakor doline, ki vso vodo iz hribov dobivajo. Ako smo prazni samih sebe, bode Bog, ki praznega trpeti ne more, nas s samim seboj napolnil; ponižajmo se toraj moji dragi bratje, ker je Bog svoje oči na to majhno družbico obrnil, da mu v sv. Cerkvi služi — akoravno ima le peščico ljudi, ki so nizkega stanu, ki so brez vednosti in čednosti, smet in izvržek sveta. Vsaki dan 2 po 3krat Boga prosim, naj nas pokonča, ako nismo več k njegovi časti. Kako, dragi gospodje, na zemlji živeti in ne se Bogu dopasti in njegovo čast pospeševati, je-li to prav?“

Peto poglavje.

I.

Vincencijeva enovoljnost z Božjo voljo.

Ljubezen srca edini, edini tudi voljo. Živi dokaz, da človek Boga v resnici ljubi, je, da svojo voljo ravna po Božji volji, in se z njegovimi naredbami popolnoma vjemati prizadeva. Vincencijeva ljubezen do Boga je bila popolnoma, toraj se je tudi popolnoma vjemal z Božjo voljo. — Predenj je kaj pričel, se je s sveto priprostostjo prašal: „Gospod, kaj hočeš, da naj storim?“ V svojih mislih in svojem nagnjenju je vedel natančno ločiti človeško od Rožjega; tega, kar je bilo od Boga, se je poprijel, človeško je ovrigel. V teku svojega dela in opravila se je nespremenljivo držal načrta, ki mu ga je Božja volja pred oči postavila. Svojo enovoljnost z Božjo voljo je razodeval ne le ozir svoje duše, ampak v vseh delih, katere je opravljal v blagor bližnega, sploh v vseh zadevah svoje družbe. Nikoli ni dela prevzel iz lastnega nagiba, čakal je raji, da ga je kaka zunanja okoliščina k temu naklonila, ker tako je spoznal, da ga Bog kliče, drugače pa se je bal, da bi kje ne prehitel Božjih sklepov. — Je

bilo treba novega uda v družbo sprejeti, ali kakega duhovna v službo nastaviti, novo naselišče prevzeti, ali v kak posveten dobiček privoliti, je storil to le, če je iz okoliščin spoznal, da mu Božja roka to ponuja. Če je moral pridobljeno premoženje hraniti in varovati, je storil to, iz spoštovanja, iz hvaležnosti in ljubezni do dobrotnikov, in zavoljo Boga, ki hoče, da za pošteno pridobljeno premoženje skrb imamo. Njegova nepremakljiva postava je bila: Božjo voljo pričakovati in ne jo prehiteti, se ji podvreči, jo vbogati in ji darovati trud, premoženje, poštenje in tudi življenje. Je spoznal pa Božjo voljo, bodisi iz notranjega glasu, bodisi iz nasveta ali povelja, je tudi svojo voljo z njo zedinil, je po njej ravnal svoje misli in namene, katere je od časa do časa ponavljal, da bi se kje kaj tujega vanje ne vrinilo. So mu Božjo voljo razodevali dogodki, katere le Božje viši gospostvo pošilja, postavim, bolezn, zguba, bridkosti in druge človeške nezgode, se je podvrgel ne le z udanostjo in potrpežljivostjo, ampak tudi z ljubeznijo in veseljem, ter je vse natorno nasprotovanje Bogu v dar pri nesel. Bodi si, kakor hoče, toliko je res, da je pokorščina pod Božje naredbe gotovo znamenje udanosti v Božjo voljo.

2. Vincencijeva enakoveljavnost. *)

Najžalostnejši dogodki ga niso zamogli pobiti; iz ust ali prav za prav iz srca tega svetega moža slišale so se le besede: „Bog bodi hvaljen! Bog bodi hvaljen!“ To pa je glasni izraz njegove voljne udanosti v Božjo previdnost. Je pa tudi druga čednost, ki še to udanost presega, ki si naturo podjarmi, akoravno je ne žrtvuje in to je: enakoveljavnost. Res, Vincencij je vedel svojo pokorščino do Božje volje ozir svoje osebe in svojih del tudi do te junaške stopnje povzdigniti. V njegovih očeh je veljala bolezen toliko, kolikor zdravje, in življenje toliko, kolikor smrt. Vsaka hrana, dobra ali slaba, je pri njem imela enako veljavo, ravno tako tudi zdravilo, pil ga je, če se mu je tudi stidilo, in akoravno je vedel, da mu ne bo teknilo. Če se mu kaka reč ni posrečila, je bil ravno tako zadovoljen, kakor da bi bila najboljši vspeh imela. — Ne le, da se sam za se ni veliko zmenil, tudi ozir svoje družbe,

*) Sv. Vincencij tej čednosti pravi: indifferentia cap. II. 10. enakoveljavnost. — Pet goldinarjev toliko velja, kakor 50 desetic, ali 500 soldov; če petak dobiš ali 50 desetic ali 500 soldov. vse enako velja. Vincenciju je veljala bolezen toliko, kolikor zdravje, sreča toliko, kolikor nesreča, za vse je Boga hvalil.

zarad njenega pomnoženja in vspeha mu ni bilo veliko mar. Svetovali so mu, naj jo najprej v velikih mestih upelje, da si pridobi „omikanih“ udov. Vincencij pa je rekel: „Ako hočemo na potu ostati, katerega nam je Bog odkazal in po katerem smo dosedaj hodili, sami od sebe ne smemo ne ene stopinje storiti, da bi se kje naselili. Božja previdnost sama nas je poklicala na kraje, kjer smo zdaj, mi pa tega nismo iskali. Taka ponižna udanost, s katero vse od Boga pričakujemo, mu bo gotovo všeč, tolikanj bolj, ker zatira naše natorno nagnenje. Naše natorno nagnenje se le prepogostokrat opravlja z obleko gorečnosti in se poganja za Božjo čast ter začne dela, ki niso za Boga, pa tudi blagoslova Božjega nimajo. Bog že ve, kar za nas najbolj sodi, tudi nam bo vsega dal, kadar pride čas in ako bomo kakor pravi otroci na tako dobrega očeta zaupali. Res, ako bi bili prepričani, da nismo za nič, bi se nikoli v žetev drugih ne vtikali, razun, če nas pokličejo; pa bi tudi dela ne pričenjali, in drugih prekositi ne želeli, ki so morebiti ravno zato od Boga poklicani bili.“

3. Kako Vincencij prenačlenje kroti.

Se mu je za družbo kaj ugodnega ponujalo, je navadno rekel: „Mislim, da bomo

dobro storili, ako s takimi rečmi še nekoliko časa počakamo; nekaj zato, da krotimo hrepenenje svoje nature, ki želi hitro izvršiti, kar je ugodno, nekaj pa zato, da se vadimo in učimo enakovoljnosti ter Bogu priložnost damo, nam svojo sveto voljo naznaniti med tem, ko mu bomo zadevo v molitvah priporočali. Hoče, da se reč izvrši, nam zakasnenje ne bo nič škodovalo, in manj ko se mi vtikamo v to, več bo Božjega zraven“.

Najboljše evangeljske delavce mu je smrt pobrala, njegove enovoljnosti z Božjo voljo mu ni zamogla skaliti. Je kateri zbolel, ga je molitvi udom svoje družbe priporočal. Rekel je: „Boga bomo prosili, da nam tega dobrega misijonarja ohrani, vendar vdajmo se v njegovo sv. voljo. Verovati namreč moramo in resnica je, da ne le njegova bolezen, ampak tudi boleznih drugih, sploh vse, kar se v družbi zgodi, se po Božji naredbi in nam v prid zgodi. Če toraj Boga prosimo, da bi nam ga ozdravil in nam v drugih stiskah pomočnik bil, prosimo ga le s tem pogojem, če mu je dopadljivo in če v njegovo čast služi.“ Novico o smrti umrlih udov je poročal s temi besedami: „Bogu je bilo vseč, da nam je tega misijonarja vzel“. In dostavil je: „Mislím, da bo tudi vas prestrašila zguba tega dragega sobrata; pa Bog bodi hvaljen, saj veste, da je dobro storil, če ga je k sebi

vzel; tudi ne želite, naj bi drugače bilo, kajti tako je Božja volja.“

II.

Vincencijevi izreki.

Občudovanja vredno je tako življenje, ki se da voditi le od Boga in katerega podlaga je sv. enakoveljavnost. Kakor je Vincencij Pavljanski sam ravnal, tako je tudi druge učil. Njegovi nauki in izreki o tem se nahajajo v njegovih pismih in nagovorih. Vselej in povsod Božjo voljo spolnovati, je rekel, nad Božjo voljo svoje edino veselje imeti, zares, to je angelsko življenje, tako živeti se pravi po Jezusovem izgledu živeti. Naš Božji Izveličar je vedno zedinjen z dušami, ki se v vsem po Božji volji ravnajo, ki le to hočejo, kar Bog hoče, in to studijo, kar Bog studi. Ti nauki pa izhajajo iz njegove nezaupnosti na ljudi in iz zaupanja na Boga. Rekel je: „Ozir Božjih zadev se na človeške moči ravno toliko zanašam, kakor na hudiča. Božje reči se same storijo in prava modrost je, vsako stopinjo Božje previdnosti nasledovati in ne ji pot kazati. Resnica je, in, če se marsikateremu tudi smešno zdi, bodimo prepričani, ta, ki prenašlo ravna, Božjim potom meje stavi.

Človeškega duha zamorejo posvetne reči ložej po sebi obračati, kakor veter zastavo, tako omahljiv je. Bodi Bog hvaljen, ki je vse stvari tako uredil, da so spremenljive in negotove, ker tako se s svojimi željami le na Boga upiramo in za svoje podjetja le pri njem pomoči iščemo, pa tudi le tako se bodo v naš prid obrnile. Oh, ko bi vredni bili, da bi nas Bog svoje večne misli, katero od sebe ima, s katero svet vlada in za potrebe vseh stvari do najmanjše muhe skrbi, deležne storil! Res potruditi se moramo, da se vdeležimo tega duha.“ Ko je razlagal Božje vladanje sveta, kateremu se podvreči in vse svoje življenje po njem vravnati moramo, je rekel: „Bog se ne da voditi pri svojih delih od naših želj in nazorov; zadovoljni moramo biti, če smo tudi malo talentov dobili, kar smo pa dobili, moramo dobro obračati, več in boljših zahtevati, bi ne bilo prav. Smo v malem zvesti, nas bo čez veliko postavil; to pa je pri njem, in ne pri nas. Pustimo ga, naj on ravna, mi pa se skrijmo v svojo polževo hišo. Družba se je začela, ko še na to mislili nismo, pomnožila se je zgolj po Božjem nagibu, razširila se je brez našega prizadevanja — le po Božjih naredbah; naše delo pri tem bila je le naša pokorščina, drugo nič. Preteklo je več, kakor 20 let, da si nisem upal Boga prositi za razširjenje naše družbe,

mislil sem, družba je Božje delo, toraj se tudi skrb za njen obstanek in rast mora Božji previdnosti prepuščati. Pozneje pa sem se prepričal, da bi bilo dobro in koristno za to prositi, zlasti so me pri tem besede sv. evangelija vodile, ki vелеvajo Gospoda žetve prositi, da pošlje delavcev v svojo žetev. Ravnajmo se še zanaprej po tem. Ta vdanost bo Bogu gotovo všeč, mi pa bomo v miru. Duh tega sveta je ves nepokojin in bi sam rad vse storil, pa pustimo ga. Mi si nočemo svoje pota sami voliti, ampak hodimo po tistih, katere nam je Božja previdnost pokazala. Imejmo se za nevredne, da se nas poslužuje, in da se nas ljudje spominjajo, tako bomo prav ravnali. Darujmo se Bogu tako, da vse storimo in vse trpimo za njegovo čast in v povzdigo njegove sv. cerkve, več od nas ne terja. Hoče od naših vspeha, ni na nas ležeče, ampak na njem. Razširimo toraj pred njim svoje srce in svojo voljo, določili pa se za to ali za uno ne bomo, predenj ni sam govoril. Prosimo ga pa za milost, da si med tem tiste čednosti pridobimo, v katerih se je naš Gospod v svojem skritem življenju vabil.“

2. Vincencijevo pismo v tej zadevi.

Kakor ni prenesti mogel, ako je kdo preveč v se zaupal, tako je tudi grajal pre-

naglenje v ravnanju, pobitost in preveliko žalost srca v zopernostih. „Vse to, je djal, je znamenje premalo vdanosti v Božjo previdnost.“ Nekomu je pisal: „Dve reči ste, ki vam nemir in žalost delate, in od katerih pravite, da se vas lotite, kadar se vam vaše delo ne posreči. Odgovorim vam prvič: Ne človek, ampak Bog je, ki vspeh da in dopusti, da reči drugače iztečejo, kakor smo želeli; s tem nam hoče pokazati, da mi pri tem prav nič ne zamoremo ali pa, da moramo potrpljenje imeti. Drugič: Preveč zapate na svoje lastno vodstvo, in mislite, ker lep red ljubite, da je na vas ležeče, da se mora vse v lepem redu vrteti. Odtod pride vsa vaša togota. Bolje pa bi bilo, ako bi pomislili, in se prepričali, da vaša zmožnost je: le podirati. Čudili bi se raji, kako da še ni hujše prišlo, in tako bi pri vseh nasprotnih dogodkih, ki vas zadevajo, pokojni bili, ker je Bog vse tako naredil. Prosim vas, sprejemajte vse od Božje previdnosti, storite skrbno in ponižno vse, kar premorete, da je vse v lepem redu, vse drugo od Božje volje pričakujte.“

3. Še nekatera pisma.

Nesreča in zadržki so mu bili le porok, da se mu bo delo posrečilo. Dokazoval je to

s sledečo priliko: „Upam, da se vam bo tako zgodilo, kakor sadunosnemu drevesu; dolga in huda zima ga sicer pridržuje, da ne more razcvéteti, a med tem globokejše korenine požene in obilniši sad rodi“. Iz tega je razvidno, da je vedel na vsakega ta nauk obračati, kakor je bilo ravno potrebno in so okoliščine nanesle. Nekemu župniku, kateri je hotel svojo duhovnijo z drugo zamenjati, je rekel: „Le molite in posvetujte se, če je tudi Božja volja, da nevesto zapustite, katero vam je on izročil.“

Prednikom svojih naselišč, ki so mu o zgubi ali preganjanji poročali, je odgovarjal: „Le toliko se bo zgodilo, kolikor Bog hoče; on je gospod ne le našega posestva, ampak tudi našega življenja, toraj je prav, ako s tem stori, kakor je njegova volja.“

Tistim, ki so mu telesne bolezni ali dušne težave tožili, je rekel: Vdajte se voljno v Božje naredbe, bodite zadovoljni z vsako osodo, v katero vas Bog postavi in nikoli ne zahtevajte, da bi vas rešil, razun, če spoznate, da bi mu bilo všeč. Ni je izvrstnejše in više vadbe v pobožnosti, v kateri bi se kristijan in tudi duhoven poskusil, kakor je ta“.

Gospodičini Les Gras, ki se je čez mero togotila zaradi bolezni Portailja, vodje hčerá krščanske ljubezni, je pisal: „Takim rečem,

ki nam skrbi delajo, se mora nasprotovati, svoje srce raztrgati, ali saj omehčiti in ga za vse pripraviti. Dozdeva se, kakor da bi Bog hotel svoje iz naše družbe vzeti; pa, saj je čisto njegova, toraj tudi pravico ima, z z njo storiti, kar hoče. Kar mene zadeva, moram reči, da le eno želim, namreč, naj se Božja volja zgodi. Ne morem vam povedati, na kako visoko stopnjo vdanosti v Božjo voljo je naš bolnik že prišel, in zato se mi dozdeva, da ga Bog hoče na kraj prestaviti, kjer bo celo večnost Božjo voljo še bolj spolnoval.

O kdo nam bo dal popolnoma udanost naših čutil in našega uma v Božjo voljo? Res, le začetnik našega čuta in uma, če se jih le v njem in zanj poslužujemo. Prosiva ga toraj, vi in jaz, da le to hočeva, kar on hoče, in tega nočeva, česar on noče; tako živeti se pravi že na zemlji okusiti rajsko veselje.“

4. Pravi vzrok bolezni.

Sinovo obnašanje je gospodičini Les Gras skrb in marsikatero grenkost delalo. Vincencij jo tolaži rekoč: „Izročite sina in mater Gospodu našemu; on bo oba najbolje preskrbel. Prepustite mu, naj nad vami in vašim sinom svojo voljo spolnuje. Na to sv. voljo se ozirajte pri vseh svojih delih, drugega

pa nič ne poželite, kajti to je zadosti, da do Boga pridete. O kako malo je treba, da se posvetite! Najboljši in, rekel bi, edin pripomoček k temu je, navaditi se v vseh rečeh Božjo voljo spolnovati.“ Gospodičina Les Gras ga je prosila, naj ji naznani njeno dušno napako, katera je, kakor je mislila, tudi vzrok njene telesne bolezni, in Vincencij ji odpiše: „Ne morem vam nobenega družega vzroka bolezni povedati, kakor, da je Bog tako storil. Molite toraj Božje naredbe, a ne pretresajte (jih), zakaj vam Bog bolezen pošlje. Čisto posebno ga počastimo s tem, ako se njegovemu vodstvu prepuščamo; vendar nikar ne preiskujmo vzrokov Božje volje, ali če le zato, da pomislimo, njegova sv. volja je ta vzrok in vzrok je njegova volja. V te misli se vtopimo, kakor se je Izak v voljo Abrahamovo in Jezus Kristus v voljo svojega nebeškega Očeta vtopil.“

5. Vincencijeve konference.

Koliko veselje je občutil, ako je videl svoje duhovne otroke le po Božji volji ravnati! „Bog bodi hvaljen, je enemu svojih pisal, da ste pripravljeni v vseh rečeh in povsod Božjo voljo spolnovati, iti v življenje in smrt, kamorkoli bi vas Bog hotel poklicati. Take misli so misli le dobrih Božjih služab-

nikov in pravih apostolov, ki niso na nič navezani; to je znamenje pravih Božjih otrok, ki si varujejo prostost, vselej po Božjem namenu ravnati. Hvalim ga zato v vašem imenu s presrčno hvaležnostjo in ne dvomim, da bi vašo tako pripravljeno srce ne dobilo obilnosti milost iz nebes, s katerimi bote veliko dobrega storili na zemlji, za kar Boga posebno prosim“.

Te nauke, ki se v njegovih nebrojnih pismih in nagovorih le raztroseni nahajajo, je Vincencij ob enem svojim podal v konferencah: „Najpopolnejša ljubezen, je djāl, ni v zamaknjenju, ampak v spolnovanju Božje volje. In med vsemi najpopolnejši je ta, ki svojo voljo z Božjo voljo najbolj ediniti ve. Vsa naša popolnost toraj je, da svojo voljo z Božjo voljo tako zedinjamo, da je njegova volja in naša volja le ena volja, da to hočemo, kar on hoče, in tega nočemo, česar on noče. Kdor se je v tej čednosti najbolj izuril, ta je najpopolnejši. Ko je Božji sin učenca, od katerega je v sv. evangeliju govorjenje, v popolnosti podučiti hotel, mu je rekel: „Kdor hoče priti za menoj, naj sam sebe zatajuje, naj svoj križ zadene in naj hodi za menoj.“ Vprašam vas toraj: kdo se bclj zatajuje, kdo križ zatajevanja bolje nosi in kdo bolje za Jezusom hodi, če ne ta, ki si prizadeva nikoli po svoji, vselej po Božji

volji ravnati? Sv. pismo pravi na nekem drugem kraji: „Kdor se Boga drži, z Bogom enega duha ima.“ Vprašam toraj: Kdor se Boga bolj drži, kakor, kdor vselej le Božjo voljo in nikoli svojo ne spolnuje? Ki nič drugzega noče, kakor kar Bog hoče? O kako lahko sredstvo je to, da si že tukaj na zemlji veliki zaklad milosti pridobimo!

Kolika sreča pa tudi za kristijana! Le pretresajte njegove svete misli, ki njegovo življenje presunjajo — in blagoslov Božji, ki ga povsod spremlja, karkoli stori! Čisto se je Bogu prepustil, le od Boga se da voditi — povsod in v vseh rečeh, tako, da sme s prerokom reči: *Tenuisti manum dexteram meam et in voluntate tua deduxisti me*“. Bog ga, rekel bi, s svojo desnico drži, in ker se popolnoma tudi od Božje roke voditi da, se lahko vidi, kako je miren jutre, pojutranjem, cel teden, celo leto, celo življenje. Čisto je na Boga navezan, vanj zaljubljen, toraj tudi sladkost in blagor, katerega je njegov duh poln, drugim deli. Primerjajte ga s takim, ki le po svojem nagnenju ravna, bote videli, da je njegovo zadržanje razsvetljeno, polno sadu. Opazujte njegovo osebo, vedno napreduje, v svojih besedah ima moč, njegove dela Bog s svojim blagoslovom spremlja, še njegove namene in svetovanje, ki ga drugim deli, Bog blagoslavlja; njegove dela so le v spodbudo.

Nasproti pa so osebe, ki le po svojih željah in natornem gnanju ravnaajo, posvetne. Njih misli so posvetne, njih govorjenje strankarsko, njih dela so mrtve. Od kod tak razloček? Od tod, ker le-ti so na stvarjene reči navezani, uni se jim odtegujejo. V teh nizkih, po zemlji lazijočih dušah natora vse dela, v unih pa, ki se k Bogu povzdigujejo, in le njegovo voljo spolnujejo, dela milost.“

Obširnejši razlagan se nahaja ta nauk v konferenci dne 7. sušca 1659, v kateri kaže nagibe, zakaj se moramo o tej čednosti vaditi; pripomočke, katerih se je poslužiti, da si jo pridobimo in vadbo, kako se je v posameznih slučajih ravnati. Po tem načrtu, katerega Vincencij „majhno metodo“ (la pétite methode) imenuje, je vse svoje govore in konference osnoval.

a) Nagibi.

1. Vadba vselej Božjo voljo spolnovati je med vsemi najizvrstnejša; ona obsega enakoveljavnost, čisti namen, in vse pobožnosti popolnosti. Komu so vse reči bolj enakoveljavne, kakor temu, ki v vsem Božjo voljo spolnuje, ki nikjer samega sebe ne išče, ki še celo za dovoljene reči ne mara kakor le zato, ker jih Bog hoče? Je-li kdo v duhu bolj prost, bolj popolnoma, zamore še kdo čistejši

namen imeti? — 2. Gotovo je, da dela, ki se človeško, čisto mehanično opravljajo, ki nimajo visokega namena, Božjo voljo spolnovati, so mrtve dela. Premišljevat (faire l' oraison) pridigovati (prêcher) delati, (travailler), pri Božji službi biti brez vsega obzira na Boga, so dejanja brez duše; podobna so denarju, ki nima vrednosti, ker je brez cesarjeve podobe. Bogu so naše dela le všeč, ako se samega v njih vidi, ako so zanj storjene. Naš oče Adam je bil v raj, kakor prosto drevo, ki je iz nature že dober, Bogu dopadljiv sad rodil; ko je pa greh njegovo voljo od Božje volje ločil, ni bil več zmožen dela storiti, ki bi se Bogu dopadlo; tudi mi, človeško govorim, ki iz tega spridenega debela rastemo, smo ravno tako nezmožni. — Učeniki duhovnega življenja pravijo, da je vse, kar se ne stori za Boga, greh; vendar, če tudi ni vse greh, je saj brez vse veljave, brez vrednosti. 3. Naš Božji Izveličar je, ne le učil, ampak tudi spolnoval je v vseh rečeh Božjo voljo. O Izveličar, kakošen blišč in odsvit se je razprostiral iz tvojih čednosti! Kralj veličastva si, vendar si prišel na ta svet, da bi spolnoval voljo tega, ki te je poslal! S temi mislimi je bil navdušen: „Cibus meus est, je rekel, ut faciam voluntatem ejus, qui misit me.“ O moj Izveličar! le to tedaj je tvoja vadba? Sv. Janez je imel nalogo pokoro oznanovati, hrepenel

je sam po pokori, pa je tudi druge s tem navdušil; zato je na svet prišel. In ti Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ, prišel si, z gorečim hrepenenjem le voljo svojega Očeta spolnovati in nas učiti, da bi jo tudi mi spolnovali. Elija je bil zelo goreč za čast svojega Boga; njegove besede so bile ogenj in švigajoč plamen, ki so ljubezen in strah do Boga v človeških srcih vnemale, in ti moj Izveličar, ti pa si bil vnet za to, da bi se od vseh stvari volja Božja spolnovala. Zato si tudi v Očenaš besede postavil: „Fiat voluntas tua“. Kaj si hotel, da bi vsi ljudje storili in želeli? Voljo nebeškega Očeta. Kje? na zemlji — ravno tako kakor v nebesih. Pa kako? Kakor jo angeli in svetniki spolnujejo: hitro, popolnoma, stanovitno — in ljubeznjivo.

Prepričan sem, da ga ni med nami, ki bi ne bil danes kake dela opravil, ki so same na sebi dobre — svete; vendar pa se je morda zgodilo, da jih je Bog zavrgel, ker so se iz lastne volje, iz natornega nagiba storile. Ne meni li prerok ravno to, ki na povelje Božje tako pravi: „Jaz nočem vašega posta, s katerim me častiti hočete, mi pa le nečast delate, ker pri vašem postu svojo voljo spolnujete ter s svojo lastno voljo vničujete in pokvarjate vaš post.“ Iz. 53. Ravno to smemo od vseh dobrih del reči, v katere

se lastna volja vriva ter našo pobožnost, naše dela, naše pokorjenje pokvarja in vničuje. Že 20 let berem te besede, katere je sv. Cerkev iz Izaija posnela in za berilo pri sv. maši odločila, pa vselej me pretresejo.

Kaj nam je toraj storiti, da ne zgubimo časa in truda? Ne delajmo nikoli po natornem gnanju do dobička, ne iz lastnega nagnenja, iz čmernosti ali iz domišljije — pa v vseh, in ne le v nekaterih rečeh, kajti le tako bomo Bogu prijetni mi in naša dela.

Marsikateri bodo rekli, kakor pravi Jezus Kristus: „Gospod, Gospod, nismo-li v tvojem imenu prerokovali, hudiče izganjali in druge čudeže delali? Nikoli vas nisem poznal, jim bo odgovoril, poberite se spred mene, vi, ki ste hudo delali. Pa, Gospod, imenuješ li prerokovanje in čudeže, ki smo jih delali, hudo? Poberite se spred mene, zavrženi, jim bo rekel, jaz vas ne poznam.“ Kdo pa bo v nebesa prišel? Ti, ki Božjo voljo spolnujejo. O Izveličar, daj nam milost, da bomo polni takih misli, in da ne bomo divjega sadu rodili, ampak da bodo vse naše dela za te in s teboj storjene in dopadljive očem tvojega Očeta.

b) Kako se spolnuje Božja volja?

Naše dejanja so ali zapovedane ali prepovedane, in take, ki niso ne zapovedane ne

prepovedane. Ozir prepovedanih hoče Bog, da se jih zdržujemo, ozir zapovedanih pa, da jih izvršujemo. Kako spolnuje otrok voljo svojega očeta in podložen voljo svojega kralja? S tem, da izvršijo, kar oče ali kralj ukaže, tega pa se ogibajo, kar je prepovedal. Tako bomo tudi mi Božjo voljo spolnovali, ako storimo, kar zapoveduje, in se ogibamo, kar prepoveduje; tako bomo imeli namen tega čudnega Očeta častiti in kralja ljubezni ljubeznivo ubogati. Ubogati ga moramo, bodisi, da nam sam ali po svoji cerkvi zapoveduje, kajti cerkev je njegova nevesta, on pa je hišni gospodar, ki hoče, da otroci svojo mater ravno tako ubogajo, kakor njega samega. — So pa tudi dejanja, ki niso ne zapovedane, ne prepovedane; ene izmed njih so natori prijetne, nekatere niso ne prijetne, ne neprijetne. Izmed dveh reči, ki niste ne zapovedani ne prepovedani, katerih ena pa je natori prijetna, ena neprijetna, si moram zadnjo izvoliti, da ne bom po mesu ravnal. Je treba postavim dve osebi obiskati, izmed katerih mi je ena všeč, druga ne, moram po tem pravilu, drugi predstvo dati; izvzamem pa ta slučaj, v katerem tako obiskanje ni moji volji pripuščeno, postavim, ako sem zavezan tje iti, kamor me nagnenje vleče; kajti tako mi dolžnost kaže Božjo voljo, in tu moram Božjo in ne svojo voljo spolniti.

Ozir dejanj, ki niso ne prijetne, ne neprijetne, postavim sedeti ali stati, po tem ali onem potu iti, take dejanja tako rekoč le slučajno opravljam in dozdeva se, da nimam pri tem nobenega zasluženja; vendar se dajo tudi v zaslužljive dejanja spremeniti, ako se Bogu darujejo in se, kakor nam sv. Pavel veleva, v Gospodovem imenu izvršijo.

Četrta pot, po kateri Božjo voljo spoznamo, je notranje razsvetljenje; kajti Bog razsvetljuje naš um in nagiba voljo; vendar je tu treba velike previdnosti, da se ne gojlufamo. Med brezštevilnimi mislimi in čutili se nam marsikatero dobre dozdevajo, ki pa niso od Boga in mu tudi niso všeč. Take je treba v molitvi pretresati, vzroke „za“ in „proti“ tehtati ter pregledati, kam merijo; jih modrim možem v pretres predlagati, se pri spovednikih, ki nam zaklade Božje modrosti shranjujejo, sveta iskati; in ako storimo, kar ti svetujejo, tudi Božjo voljo spolnujemo. — Božjo voljo spolnujemo pa tudi, ako po zdravi pameti ravnamo po besedah cerkvene molitve: „Praesta, qaesumus, omnipotens Deus, ut semper nationabilia meditantés, quae tibi sunt placita, dictis exequamur et factis.“ Delo izvršiti, ki ga z zdravo pametjo za dobro spoznamo, se pravi Božjo voljo spolniti. Pa tudi v tem slučaju je treba poprej vse na tehtnici krščanske modrosti

pretehtati, in se po nasvetu svojih spovednikov ravnati. Lahko se zgodi, da delo, ki je po naši pameti dobro, po okolščinah časa, kraja in načina nikakor ni dobro.

Ako po teh navedenih načinih Božjo voljo spolnujemo, jo v dejanju spolnujemo. Na trpivni način jo spolnujemo, ako mirno sprejemamo, kar Bog z nami dela, postavim, nepričakovane dogodke. Nepričakovana tolažba nas doleti, ali kaka novica, da se je tista znamenita oseba ali vsa dežela spreobrnila; ali, da je Bog po tistih osebah, katere ljubimo, kaj posebnega storil; ali spravo med dvema družinama so napravili; ali dva vladarja, ki sta se sovražila in vsemu svetu v spodtıkljej bila, sta se spravila. Take reči moramo, kakor iz Božje roke sprejemati in se v duhu veseliti, kakor je Božji Izveličar storil, ki je nebeškega Očeta hvalil, da je priprostim svoje skrivnosti razodel. Nas pa kaj bridkega zadene, bolezen, zguba, obreko-
vanje, moramo tudi to iz Božje roke sprejeti, kajti njemu je vseč, da nas tako skuša, in on je, ki nam take bridkosti pošilja. „Non est malum in civitate, quod non fecerit Dominus.“ Ko je naš Izveličar na oljski gori trpljenje premišljeval, ki ga ima prevzeti, ga je imenoval Božjo voljo; ravno tako moramo tudi mi reči: „Gospod, ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.“

c) *Pripomočki.*

1. Prvi pripomoček Božjo voljo spolnovati najdemo v molitvi: Očenaš: Fiat voluntas tua (zgodi se tvoja volja). Ker je naš Gospod te besede v našo vsakdanjo molitev postavil, hoče, da ga vsaki dan prosimo za milost, njegovo voljo tako spolnovati, kakor se v nebesih spolnuje, — neprenehoma in popolnoma, t. j., da priprosto in nespremenljivo svojo voljo Božji volji enačimo.

2. Navadimo se te besede ne le izgovarjati, ampak je tudi v dejanju spolnovati. Začnimo s tem jutre, precej v tej uri, in recimo Bogu: „O Gospod, k tvoji časti hočem vse storiti in poslušati, kar mi boš naznanil.“

3. Ponavljajmo večkrat dobri namen in naša volja naj se tudi v dejanju poskuša. — Porečeš mi: jaz vselej na to pozabim; pretečejo ure, preteče pol dneva, da še ne mislim svoje dela Bogu darovati. Se vé zaradi tega se je treba prav ponižati in žalovati, da se toliko zasluženja zgubi. Bog bi se bil veselil, ako bi se mu bilo delo darovalo, tako pa je to zaostalo. — Da se tak pregrešek popravi, naj vsak že zjutraj vse svoje dela celega dneva Bogu daruje in ta namen 2 ali 3krat predpoludnem in ravno tolikokrat popoldne ponovi, rekoč: o moj Bog, naj ti bodo vsi udarci mojega srca in vsi gibi mojega telesa

všeč, napeljuj jih k sebi, tebi jih darujem z vsemi svojimi deli in z vsem trpljenjem. Večkrat, ko to storimo, večjo urnost si pridobimo v dobrem; to zbuja v nas ljubezen, ljubezen pa bo storila, da bomo v tej navadi napredovali in stanovitni ostali. Oh, koliko jih je celo med svetom, ki nikoli ne zgubijo Boga spred oči. Zadnjič sem z neko osebo govoril, ki si je v greh štela, ker je 3krat na dan na Boga pozabila. Zares taki bodo lahko naši sodniki sodnji dan, in pred Bogom nagib k pogubljenju nam, ki smo na Boga pozabili, nam pravim, ki nimamo drugih dolžnosti, kakor Boga ljubiti, in mu svojo ljubezen s tem razodevati, da se mu darujemo in mu služimo. Zatoraj prosimo Gospoda, naj nam milost podeli, da, kakor On, tudi mi rečemo: „Cibus meus est, ut faciam, voluntatem ejus, qui misit me.“ Tvoje veselje, oh Odrešenik svetá, tvoja ambrozija, tvoj nektar sta bila: voljo tvojega Očeta spolnovati. Mi smo tvoji otroci, v tvoje naročje pribežimo, da tvoj izgled posnemamo; dodeli nam to milost, ker je nimamo sami od sebe, je od tebe prosimo, od tebe jo upamo dobiti, polni zaupanja in želni tebe posnemati.“

Brez vsega pogoja prepuščati se vodstvu Božje volje, je več vredno, pravi sv. Vincencij, kakor sto tisoč posvetnih vspehov, bodisi da, dogodki naravnost od Božje volje dohajajo

bodisi, da jih Bog le pripušča. Vincencij je hotel, da se moramo Božjim naredbam vdati in trpeti, kar, kolikor in kako dolgo mu bo všeč. „To je, pravi sv. Vincencij, veliki nauk Božjega Sina, toraj so tisti, ki ga s podučljivim srcem sprejmejo in si ga globoko v srce vtisnejo, v šoli Božjega učenika najvišej prišli. Saj meni ni znana nobena popolnost, ki bi svetejša in večja bila, kakor ta vseskozna vdanost; ona stori, da se človek odtrga samemu sebi, ona ga tako vravna, da mu razun greha vse enako velja. Držimo se toraj tega in prosimo Boga za pomoč, da v tej enakoveljavnosti tudi trdno stojimo.“

6. Ostanki.

„O gospod, je rekel Vincencij nekomu, kakošen kinč za misijonarja je sveta enakoveljavnost (l' indifference), ker nas Bogu tako všeče dela, da pred vsemi drugimi delavci na tiste najbolj gleda. v katerih to čednost ozir svojih namenov vidi. Smo se od svoje lastne volje ločili, bomo lahko Božjo voljo spolnovali, v kateri angeli ves svoj blagor in ljudje vso svojo srečo najdejo. — Drugemu je pisal: „Z neizrekljivo hvaležnostjo hvalim Boga za milost, da ste pripravljeni, v ptuje dežele iti, ako se vam ukaže, in doma ostati, ako se vam ukaže. Sveta enakoveljavnost ozir vsa-

kega opravila je stan popolnih, vaša pa mi daje upanje, da se bo Bog po vas in v vas povelical, za kar ga iz vsega srca prosim, kakor tudi vas prosim, molite, naj nam milost da, da se popolnoma njegovemu vodstvu prepustimo.“

Ne kakor bi sami radi, ampak kakor je njemu všeč, mu moramo služiti; ne zbirajmo si toraj kraja in opravila po svojih željah. Saj smo čisto v Božjih rokah, saj nam bo dal tako dobre misli, katere tisti njegovi otroci imeti morajo, ki se imenujejo služabniki evangelija in po katerih naš Izveličar svoje spoznanje in čast širiti hoče. Kaj je mar, kako in na katerem kraju se to godi, če se le zgodi? Gotovo pa bo tako, ako ga pustimo ravnati.“

7. Še dve konferenci.

a) V lepšem, nepretrganem redu je Vincencij svoje misli o enakoveljavnosti razvijal v konferencah do hčer krščanske ljubezni in do misijonarjev. Prvim je 14. grudna 1659. leta rekel: „Stan enakoveljavnosti je angelski stan, kajti angeli so pripravljeni Božjo voljo spolnovati bodisi v nebesih ali na zemlji — na prvo znamenje, ki ga Bog dá; ne gledajo na to, kakošno delo je opraviti, ampak le eno željo imajo, da spolnejo, kar je Bog zapovedal. Tako ravna duša, ki ne gleda na

unanjo vrednost stvari, ampak na to, kar Bog hoče. Tudi v tem je angelom podobna, da nikoli Boga spred oči ne zgubi; naj se ji delo izroči kakoršno koli, zmiraj le na Boga gleda. V vseh opravilih gleda le na Božjo voljo, je zmiraj zadovoljna, kamorkoli se pošlje, enaka angelom, ki so zadovoljni, če morajo dobrim ali hudobnim varhi biti; svojo zadovoljnost stavijo le v spolnovanje Božje volje. Duša, kateri vse enako velja, je v trojnem obziru angelom podobna: 1. v tem, da ima vedno Boga pred očmi, 2. da je vedno pripravljena, njegovo voljo spolnovati, brez pomislika kako, 3. da je zadovoljnejša z nizkimi opravi, kakor s takimi, ki so imenitne. Nasproti pa je duša, kateri manjka enakoveljavnost, ki je navezana bolj na eno, kakor na drugo delo, in kateri ne ugaja vsak kraj, hudiču podobna. Kajti ona nikoli po Božji, ampak po svoji volji ravna, tako ravnati pa se pravi po hudobovo ravnati. Res je, da jo tudi v peklu spolnuje in da je Božjo voljo spolnoval, ko je na Jezusovo besedo v svinje moral, pa to je storil prisiljen in zoper svojo voljo. In kakor hudoba, rekel bi, s seboj svoj pekel nosi, tudi kedar v obsedenem prebiva, tako tudi duša, ki ima tisuč želj ter zdaj to, zdaj uno službo hoče, nima pravega miru, ampak pekel.

b) Poslušajmo še konferenco, v kateri je govoril do misijonarjev 16. maja 1659. —

„Enakoveljavnost je tak dušni stan, v katerem se človek loči od stvarjenih reči, da bi se s Stvarnikom zedinil. Ona ni le čednost, stan je, v katerem čednost dela, v katerem se srce loči od stvari, ki so ga zvezanega imele. Na kaj misli ljubeče srce? Na to, kar ljubi. Toraj je naše srce tam vjeto, kjer so naše najljubše misli, in od ondod se ne more ločiti, se ne more viši vzdigniti, ne more ne na desno, ne na levo se premakniti — navezano je. Kjer lakomnež svoj zaklad ima, tam je njegovo srce. To pa, kar je najbolj obžalovati, je, da so stvari, ki nas tako na-se vežejo, navadno le prav nevredne, zaničljive stvari. Ni to res? Malovredna reč, domišljija, trda beseda, ki nas je zadela, neprijazen sprejem, majhna nam odbita prošnja, ta sama misel, da ne marajo veliko za-me, vse to nas rani, nam skali mir srca tako, da si ne moremo pomagati, da se ne moremo iz sužnosti izkopati, da smo, z eno besedo, vjeti, zvezani. Enakoveljavnost ima toraj še to posebno lastnost, da nam odjemlje vsako nevoljo, željo, in stori, da odmrjemo samim sebi, ter se ločimo od stvarjenih reči. To je njena naloga, to srečo nam prinese, ako ona v nas živi, v nas dela, in zakaj ne? Prizadevati si moramo, da se spoznamo, vprašati se moramo in reči: „Moja duša, kam meri tvoje nagnjenje? V kaj si

zamišljena? Na kaj si navezana? Smo-li prosti otroci Božji, ali smo navezani na svoje blago, na prijetnost, na čast? Res, presojevati se moramo, da spoznamo vezi in jih raztrgamo.

S tem, da je Bog svojega Sina na svet poslal, da bi nas odrešil, nas je storil svoje otroke. Malosrčen in v duhu len človek toraj, ki se da od stvarjenih reči vezati, se sužnjega stori, zgubi prostost Božjih otrok ter s svojim ravnanjem kaže, kakor da bi hotel Boga preklinjati; ali ni res? ali ne razodeva njegovo dejanje, da Bog ni njegov oče, in da ni tolike ljubezni vreden, kakor tiste stvari, na katere je navezan, in veselice, katere tako ljubi? Kako pa je ravnal Božji Sin? To vemo, da je bil v voljo svojega Očeta vdan. Primerja se živinčetu, ki se le po volji svojega gospodarja ravna. Ker se je brez vsega pogoja v Božjo voljo vdal, nam kaže udanost živinčeta, ki ne ve si zbirati, ne željeti; sme se z njim ravnati, kakor se hoče, pripravljeno je iti, sedlo ali breme nositi, se dati pred oralo vpreči, pa tudi v hlevu stati, vse mu enako velja; voljno se da voditi, nima posebnega nagnjenja do hleva, tudi ne želi bolj na levo kakor na desno, na nobeno reč ni navezano. Niste memogrede včasih videli pred vratmi mule stati? Pet, po šest jih čaka, dokler njih vodnik pride; ko je prišel, grejo z

njim, se zasuknejo zdaj na levo, zdaj na desno, kakor on hoče, in obstojijo, kadar jim ukaže. Nimajo nobene svoje volje, „ut jumentum factus sum.“ Tako sem jaz, pravi naš Božji Izveličar, in nam hoče pokazati, da se je vsigdar v to vdal, kar je Bog hotel od njega. O kolika pokorščina! kolika udanost! In iz take pokorščine je sledilo? „Et ego semper tecum“, Bog je bil vedno z njim.

Kaj stori, kdor se popolnoma naredbam Božje previdnosti vda? Tako ravna, kakor živinče, ki se vsemu prepusti, kaj in kako z njim ravnati hočejo. In kaj storim jaz, ako se tako prepustim? Boga nase potegnem, ker nimam več svoje volje. „Tenuisti manum meam et in voluntate tua deduxisti me.“ Za roko si me držal in si me peljal, kamor si hotel. Sem kaj dobrega storil, se imam zahvaliti le tvojemu vodstvu; na najmanjši migljej tvoje volje sem se dal voditi, zavoljo tebe sem kakor živinče postal; prepustil sem se zaničevanju, trpljenju in vsem naredbam tvoje volje ter sem se k temu le tistih reči poslužil, katere so tebi, o Gospod, všeč bile. In kdo ima srečnejši uspeh, kakor ti, ki v taki enakoveljavnosti živijo? Držijo se le Boga, Bog pa jih vodi. Vidimo jih v miru jutre, cel teden, celo leto, celo življenje, — vedno goreče in v nepretrganem nagnjenju do Boga; žar Božjih milosti, katere vedno od Boga do-

bivajo, se odsvita tudi na duše drugih. — Primerjamo tega, kateremu vse enako velja s tistim, ki te čednosti nima, in našli bomo, da je njegovo življenje, rekel bi, bleskeče, rodovito, vedno v dobrem raste, njegove besede imajo moč, njegove dela pa blagoslov Božji; njegov svēt je poln milosti Božje, njegove opravila kakor dišeč balzam, „Et in voluntate tua deduxisti me.“ Ti, o Gospod, si me peljal po potih svoje volje.

O moj Bog, pravi marsikateri, vidim, da je to vse prav in lepo, hrepenim tudi tako ravnati, vendar vjet sem. Kako težko mi je ločiti se od tiste reči, do katere nagnjenje imam; oh, kako me srce boli, da ne morem pridigovati, da se me tu in tam ne poslužijo, da mi ne storijo po moji volji, — da me ne častijo; — raznim osebam moram pokoren biti, oh, kolika težava, — vendar, moj Bog, hočem s tvojo gnado vse storiti. Ne želim biti tako, kakor apostol, le tega te prosim, daj mi voljno udanost, kakor jo živinče ima, srčnost v trpljenji, katero vojakom daješ, da se trdno držim vojaškega reda. — O bratje moji, sramota nas naj obide, kadar se spomnimo, da nas v tem priprosti vojaki, celo neumna žival prekosi, nas pravim, ki bi morali reči spolnovati, katere so Bogu tolikanj všeč, da jih je njegov sin osebno hotel izvrševati.

O veliki sv. Peter, po pravici si smel reči, da si vse zapustil; pokazal si tudi, ko si svojega učenika na bregu morja ugledal in od ljubljenega učenca slišal besedo: „Dominus est“, Gospod je, v valove si se zagnal, da bi k njemu prišel. Nisi prašal po svojem čelnu, ne po svojem plajšču, ni te skrbelo življenje, tvoje edine želje so bile Izveličar, ki je bil tvoje vse. — In ti sveti Pavel, veliki apostol, ti si s čednostjo enakoveljavnosti bil presunjen po posebni milosti Božji, ki ti je bila podeljena v trenutku tvojega spreobrnjenja, ker si rekel: „Domine, quid me vis facere?“ Gospod, kaj hočeš, da naj storim? Te besede kažejo čudno spremembo njegovih misli in popolnoma ločitev od samega sebe, ki se je dala vzročiti le z žarki Božje milosti. Kajti v tem trenutku se je ločil od svoje postave, od svojega poslanstva, od svojih napačnih nazorov in od svojih tako priljubljenih misli, ter je bil prenešen v tak stan popolnosti, da je bil pripravljen za vse, in vse mu je enako veljalo, karkoli bo Bog od njega zahteval. — Če so pa ti veliki Svetniki čednost enakoveljavnosti tolikanj čislali, se v njej vadili, jih moramo mi posnemati, za njimi hoditi, kajti misijonarji niso sami svoji, ampak Jezusa Kristusa, ki jih hoče rabiti, da storijo, kar je on storil, in trpijo po njegovem izgledu. Kakor je Oče mene poslal,

tako tudi pošljem jaz vas, in kakor so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali.“

Ti nauki nas živo učijo, da naše srce ne sme nobenega družega nagnjenja imeti, kakor da želimo z Jezusom Kristusom enolični biti, in nobene druge volje imeti kakor pokorščino. Kakor se mi dozdeva, vidim, da ste vsi za to pripravljeni, in upam, da nam bo Bog tudi svojo milost dal. Res, moj Bog, to upam najprej jaz za se, jaz je tolikanj potrebujem, ker sem še tako reven in navezan, da se ne morem ločiti in mi je skoraj nemogoče, tako, da v svoji starosti z Davidom reči moram: „O Gospod, usmili se me!“ Kako vas bo zbudilo, dragi moji bratje, ako vam povem, da so tukaj med nami slabi starčki, ki so prosili k Indijancem poslani biti, res, ti so prosili, tako stari in slabotni ko tudi so. Od kod taka srčnost? Njih srce je prosto. Radi in z hrepenenjem grejo na vse kraje, kjer hoče Bog spoznan in moljen biti in nič jih tukaj ne pridržuje. In ko bi mi ne bili zamotani v marsikatero nesrečno trnje, bi ne rekli tudi mi: „O Bog, tebi se prepustim, da grem na kraje, kamorkoli me bodo moji predniki poslali, da tvoje ime oznanujem; in če tudi tam umrjem, se hočem vendar pripraviti na pot, ker vem, da je moje izveličanje v pokorščini, in pokorščina v Božji volji. Tisti pa, ki nimajo ne namena ne take

volje, naj se prašajo, katera reč je, ki jih vleče bolj na eno kakor na drugo stran; naj se vedno zatajujejo zunanje in notranje, da zadobijo z Božjo pomočjo prostost Božjih otrok, t. j. da dosežejo sveto enakoveljavnost.

Sklep.

Nekega dne je hotel svojim o zgubi misijonarjev poročati, katere je kuga pomorila, pripravljaj jih je na to tako-le:

„O kako resnično je, gospodje in bratje moji, da se moramo popolnoma v Božje roke vdati, in se prepričati, da vse, kar Božja previdnost stori ali pripusti, le v naš prid obrača. Res, kar nam Bog da ali vzame, je dobro za nas, ker je po njegovi sv. volji, in njegova sv. volja je za nas rast v dobrem — in naša sreča. Na te besede se naslanjam, ko vam naznanim žalostno novico — najžalostnejšo, ki nas zamore najti, namreč, da smo glavno podporo in najvažnejšo moč naše naselitve v Genovi zgubili: gospod Blatiron, superior ondotne družine, je umrl. Pa to še ni vse, tudi gospod Dupont, ki je s tolikim veseljem z okuženimi občeval, ki je junaško ljubezen do bližnjega kazal in tako gorečnost za izveličanje neumrjočih duš, je umrl. — Tudi gospod Vincent, katerega ste poznali, je umrl. Izmed osem misijonarjev jih je sedem kuga vzela, le gospod Le-Juge še živi. O Iz-

veličar, o Jezus, kolika zguba, zdaj imamo priložnost, popolnoma se vdati v Božjo voljo.

Če smo pa nekoliko žalovali, moramo tudi Boga hvaliti in častiti, ker zgubo trpimo le po Božji volji. Pa kaj? ali se sme reči, da smo zgubili tiste, katere je Bog pred nami k sebi poklical? Ne, ne, nisimo jih zgubili, misliti moramo, da bo pepel teh misijonarjev seme, iz katerega nam bo Bog druge obudil. Bodimo prepričani, da Bog tej družbi ne bo milosti odvzel, katero ji je izročil, to pa vedimo, da jo bo tistim dal, ki so vneti in goreči tiste prostore izpolniti, katere so ranjki misijonarji izpraznili.“

Za **premišljevanje** pri letnih in mesečnih duhovnih vajah naj ti služijo naslednje

III. Resnice Božje v spremembo.

1. Ne za ta svet — za nebesa je človek vstvarjen.

Po poti pravičnosti hoditi, da srečno umrjemo.

Prvi del.

Pot pravičnosti je življenje po vseh zapovedih, ker brez spolnovanja zapovedi ni pravičnosti. Pot pravičnosti ni lahka, in ni

nemogočna, in kdor s pomočjo milosti ljubi Boga, zamore premagovati vse zapeljivosti in vse težkosti. Pot, katera pelje v zveličanje, je res težavna, pa ona le mehke duše straši, katere so po spačeni ljubezni do stvari omamljene. Kdor se s pomočjo milosti resnično podvrže zapovedim in njih jarm nosi, se poti pravičnosti privadi, ter lahko in veselo živi po vsej volji božji. Sv. Peter pravi: „da bote rastle po njem v zveličanje; ako ste le že pokusili, kako sladak je Gospod.“ I. Pet. 2, 3.

Ljubi moj! če je tvoja pamet zadržana, in ne umeš, kar je božjega, ampak kar počutki želé, si grozno nesrečen, ker ne veš dušnega veselja, katero pravičnost daje, in zaničuješ nje, kateri po poti pravičnosti hodijo. Sv. Pavel pravi: „(Smo) kakor žalostni, vendar pa vselej veseli.“ II. Kor. 6, 10. To je, neumnim se zdi, da smo žalostni in nesrečni, ker veliko trpimo, pa ni res, ampak smo zmiraj veseli v vseh nadlogah. Omamljene in posvetne duše tega ne razumejo, ti pa jim ne bodi enak, služi Bogu, in boš duhovnega veselja poln in srečno umrl. Če se razuzdano veseliš, bo tvoje grešno veselje z žalostjo namešano, in bo tvoje kratko veselje v večno žalost prevrnjeno; če se pa pokoriš in premaguješ svoje hude želje, boš v duhu vesel, in bo tvoje kratko trpljenje v večno

veselje preobrnjeno. Grešnik, ko se smrt bliža, je čedalje nepokojnejši, ti pa, ako Bogu zvesto služiš, boš čedalje mirnejši, ker upaš, da bo smrt konec trpljenja in vrata v večno veselje.

Ako bi tudi po poti pravičnosti veliko trpel, je tvoje trpljenje majhno in kratko memo velicega in večnega plačila, katero Bog svojim zvestim služabnikom daje. Porečeš: Kdo ve, če bom srečno umrl, akoravno si prizadevam po poti pravičnosti hoditi? Neumnež! zakaj to praviš? Če hudobno živiš in hudobe ne opustiš, boš gotovo pogubljen: če si pa prizadevaš pravično živeti, trdno upaj, da boš srečno umrl in v nebesa šel, ker Bog te ne bo zapustil. Modri pravi: „Kdo je v njegovih zapovedih ostal in je zapuščen bil?“ Sir. 2, 12.

Zdihljeji.

Moj ljubi Jezus! vem, da prava pot pravičnosti v večno zveličanje je ona le, katero si ti z izgledom in besedo učil, in vem tudi, da, če po drugi poti hodim, bom zašel in v večno pogubljenje prišel. Vem vse to, pa hudega vendar ne opustim, in dobrega ne storim: kakošna bo tedaj z menoj, ko se bo moja duša odločila, in pred tebe, pravičnega

sodnika, prišla? Usmili se me, dobrotljivi Gospod, in daj mi milost, pravično živeti, da ti dopadem in srečno umrjem. Tebi, svojemu Odrešeniku, podvržem vso svojo voljo, tvoj sveti evangelij bo moje premišljevanje in moj vodnik, da ne zajdem, ampak po poti pravičnosti hodim in srečno umrjem. Amen.

Drugi del.

Po poti pravičnosti hoditi je potrebno, da srečno umrjemo, in pravično živeti je s pomočjo milosti božje mogoče. Kdor premisli vse dolžnosti, katere je spolnovati dolžen, in svojo veliko spačenost in nezmožnost, skoraj obupa, kar ni prav. Zapovedi je veliko, človek je slab, nevednost, poželjenje, hude priložnosti, pohujšanje in drugo hudo je človeku vedna skušnjava in priložnost v grehe: človek lahko greši, da ne ve kdaj, in tudi kadar misli prav storiti; kdo bo tedaj (pravijo) služil Bogu po vsej njegovi volji, in kdo bo izveličan?

Ljubi moj! ne obupaj zavoľjo tega. Učenci Jezusovi, ko so njegove oĳstre nauke poslušali, so prestrašeni zavpili: „Kdo za more zveličan biti?“ Jezus jim je odgovoril: „Kar je ljudem nemogoče, je Bogu mogoče“. Luk. 18, 26 — 27. Ravno to je tebi rečeno, da ne obupaš, ampak da prosiš Boga milosti,

in da si z njo prizadevaš po poti pravičnosti hoditi, da boš izveličan. Če obupaš, je znamenje, da si besednik svojega hudega poželjenja; katerega moč povišuješ, da bi mu slepo služil in svoje grehe izgovoril; ali je znamenje, da si malovernega srca, ali da nisi nikoli služil Bogu, in zato misliš, da je njegova služba nemogočna.

Res je, da sam iz svoje moči ne zmoreš, z Bogom pa lahko, in toraj prosi njega, da ti pomaga, in pomagal ti bo, ker je usmiljen in zvest. Sv. Pavel je silno veliko dolžnosti in opravkov imel, in je vendar djal: „Vse zamorem v njem (v Bogu), kateri me močnega stori.“ Filip. 4, 13. Porečeš: „Imam tolikanj skušnjav, zmot, skrbi in opravkov, da me zadržuje po poti pravičnosti hoditi, in kako bom zveličan?“ Če je to res, stori, kar ti zdaj povem. Vse nepotrebne zmote in opravke opusti, in delaj le, k čemur tebe vera in dolžnosti tvojega stanu vežejo. Če veliko skušnjav imaš, obilno moli, čuj nad seboj, varuj se hudih priložnosti, vojskuj se srčno, in boš premagavec.

Trdno skleni, da se hočeš k smrti pripravljati, in resnično se pripravljaj, da srečno umrješ. Da v tem dobrem sklepu ne pešaš, premišluj smrt, sodbo in večnost, in vse svoje dela obračaj v to, da srečno umrješ. Če zvesto delaš, kar ti rečem, boš veliko

manj skušnjav imel, in jih boš lahko premagoval; tvoja duša bo močna, se ne bo nad hudobniki pohujšala, tudi ne zaničevavcev bala, in so bo srečno ločila.

Zdihljeji.

O moj Bog! kako bom srečno umrl, ker je moje življenje polno grehov, in pokore ni? Zapoveduješ mi po vseh zapovedih živeti; Jezus mi kaže pravo pot v zveličanje, in svetniki so po njej hodili in hodijo; jaz pa po poti pogubljenja hodim, ker svoje hude želje poslušam in kakošna bo z menoj? Če premislim svoje velike in mnoge dolžnosti, nastave nevarnih skušnjav, spačenost svoje duše in poželenje svojega telesa, pravim: Kako bom zveličan? O Gospod! ti si moje upanje, moja bramba in pomoč: vpijem k tebi, prosim te, in po tvoji milosti čakam pomoči. Reši me, kakor si Daniela od srditih levov rešil, dajaj mi milost, da po poti pravičnosti hodim, in v tvoji milosti umrjem. Amen.

Tretji del.

Da vsak kristijan po poti pravičnosti hodi in se pripravlja srečno umreti, naj trdno misli, da bo kmalu umrl; tako bo hitel dobro zasluženje spravljati v nebesih. Smrt je morda

daleč, in morda pa že blizo; če je pa ravno smrt daleč, je vendar blizo, ker človeško življenje je kratko, in ker naša leta hitro tekó.

Ljubi moj! če te slaba misel skuša in zapeljati hoče, da bi boljšanje odlašal do starosti, v kateri bi bile skušnjave manj nadležne, ne verjemi ji, in ne poslušaj je. Mladost je res nevarnejša, če se pa v mladosti ne navadiš Bogu služiti, boš težko pravičnosti pot našel. Salomon pravi: „Kar se mladenč navadi, od tega star ne odstopi.“ Prip. 22, 6. Starost prinese sicer natorno modrost, ne prinese pa krščanske pravičnosti, ker ta je iz milosti svetega Duha. Ako bi ravno res bilo, kar praviš, je nevarno odlašati, ker morda kmalu umrješ, in če v grehu umrješ, boš pogubljen vekomaj.

Če se ti pretežko zdi, ves čas svojega življenja v pokorjenji in zatajevanji biti, da bi ne smel nikoli po svoji hudi volji storiti, misli, da kmalu umrješ, in tako boš premagal skušnjavo. Reci: Morda kmalu umrjem in se hočem pripravljati, da v milosti božji umrjem. Trdno skleni, da boš po vsej volji božji živel, premaguj vse želje zoper zapovedi; obilno môli, popravi vso krivico, bodi usmiljen, spolnuj dolžnosti svojega stanu, kar ti po božji milosti zasluži srečno smrt. Potrebno je to, pa je težko tvoji slabosti, in da v duhu ne opešaš, premisli, da si kristijan in da si

dolžan za križanem Jezusom hoditi. „Kateri so Kristusovi, so svoje meso križali, z grehi in z željami vred.“ Gal, 5, 24. Da ložeje premaguješ skušnjave, premisli veliko in večno plačilo, katerega boš vžival. Ne ustraši se tedaj, ampak srčen bodi: če se premaguješ, se boš čedalje ložej premagoval, jarma Jesu-sovega se boš privadil in vesel živel. Ako bi bil veliko let v pokorjenji in zatajevanji, ni preveč, ampak malo, ker boš vso večnost vžival, kar si zdaj zaslužiš.

Zdihljeji.

Gospod! silno nespameten sem, da se poti pravičnosti bojim, in da se branim po tvojih svetih zapovedih živeti, dasiravno verujem, da me večno plačilo čaka. Sveti mučeniki so veselo pretrpeli ropanje svojega premoženja, bolečine in smrt: puščavniki so v vednem pokorjenji in v vednih družih dobrih delih bili; drugi zvesti služabniki božji so tudi veliko dobrega storili in veliko pretrpeli, da bi srečno umrli; jaz pa hočem v lenobi živeti in vendar v nebesa priti? Vem, da moje sedanje življenje ni pot v nebesa, in toraj obljubim, da si bom s tvojo pomočjo prizadjal, po poti pravičnosti hoditi; morda bom kmalu umrl, in čeravno dolgo živim, bom zmiraj v dobrih delih, ker tudi to je

malo memo vrednosti nebeškega kraljestva. Pomagaj mi, o Gospod, da zdaj in zmiraj pravično živim, da srečno umrjem. Amen.

Varuj se, da duše ne pogubiš.

Prvi del.

Dušo izveličati, je najpotrebnejše, in kaj človeku pomaga, da vse ima in svojim počutkom streže, ako svojo dušo pogubi? Neverniki, ki so v temi živeli, in niso gotovo vedeli neumrjivosti duše in prihodnjega življenja, so nekoliko izgovorjeni; kristijani pa niso izgovorjeni, ker po naukah Jezusovih vedo, da z mehkim življenjem ne pridejo v nebesa, ampak da mehko življenje je pot v večno pogubljenje. Kristijani vedo to, in vendar jih je veliko, da vse njih življenje je praznota, mehkoba, norost, ples, igra, ostudnost in drugo tako, in za dušo ne skrbe. Kaj jim bo vse to pomagalo? Sveti Pavel odgovori: „Ako bote po mesu živeli, bote umrli (bote pogubljeni).“ Riml. 8, 13. Kdor se noče zavoljo svojega slabega telesa grešnega veselja zdržati, pogubi svojo dušo, in tudi telo bo potlej nesrečno.

Ljubi moj! hočeš tedaj nekatere dni po svoji hudi volji živeti in svojo dušo pogubiti? Premisli, kaj Job pravi: „Grešnik (v peklu)

bo plačeval za vse, kar je (hudega) storil, in vendar ga konca ne bo.“ 20, 18. Kaj ti pomaga tedaj grešno veselje, krivica, ptuje blago in vse drugo, če svojo dušo pogubiš? Veš in si skušal morde, da posvetne veselja napolnijo srce z grizenjem vesti in da naglo zginejo; ako bi ravno one z žalostjo namešane ne bile, in bi jih veliko let užival, bo vendar čas prišel, da ti bo gorje, ker Bog je pravičen sodnik. „Nadloga in bridkost čaka dušo vsacega, kateri hudo dela.“ Riml. 2, 9.

Kader koli tedaj te telesno ali drugo poželenje v greh napeljuje, premišluj smrt, pravično sodbo, lepe nebesa in strašni pekel, da se premaguješ in premagaš, Boga ne razžališ in duše svoje ne pogubiš.

Zdihljeji.

Ljubi Odrešenik! ti od rojstva do smrti vedno trpiš, jaz pa grešnega veselja vedno iščem? Hudobni kristijan sem, ki živim, kakor da bi le teló imel, in kakor da bi tebe, nebeškega učenika, ne bil nikdar poslušal. Moja nespamet je brez vsega izgovora, ker če tudi vem, da si ti moj učenik, in da pred menoj s težkim križem hodiš in mene za seboj vabiš, jaz vendar po telesnem poželenji oslepljen, se skoraj poživinim. O Gospod! odpri moje dušne oči, da vidijo grehe in jo-

kajo nad njimi: daj mi veselje do čeznatornega veselja, da po tebi hrepenim; daj mi močno in delavno voljo, da po tvoji sveti volji zmiraj živim in svojo dušo izveličam. Amen.

Drugi del.

Dušo izveličati je najpotrebnejše, in kaj bogastvo človeku pomaga, če svojo dušo pogubi? Lakomnost blaga je splošna bolezen, in ljudje skrbé obogateti na tem nestanovitnem svetu, ker svoje telo neumno ljubijo. Modri pravi: „Pekel in brezen ne bota nikoli polna; tako tudi človekove oči ne bodo nikdar site.“ Prip. 27, 20. Hudo in škodljivo poželenje je to, ker je zoprno Bogu, človeka zadržuje, da božjega ne misli in dušo pogubi. Lakomniku je smrt silno grenka; ko pa umrje, vse svoje premoženje zapusti drugim, dušo in Boga zgubi vekomaj.

Ljubi moj! vse reči pravično premisli in presodi, časno in večno, teló in dušo, blago in nebeško kraljestvo, in ne bodi ne-spameten. Ako bi vse zaklade morja in zemlje imel, ako bi v tvoji oblasti bilo, kar koli poželeti zamoreš, dušo svojo pa bi pogubil; kaj bi ti pomagalo? Ravno to Jezus reče: „Kaj pomaga človeku, ako ves svet dobi, svojo dušo pa pogubi? Kakošno menjo bo človek

dal za svojo dušo?“ Mat. 16, 26. Kaj ti bo vse bogastvo pomagalo v peklu? Kakošno veselje imajo pogubljeni bogatini, kateri so neumno ljubili, kar je svetá? Sv. Avguštín prav govórí: „Premisli živega in premisli mrtvega bogatina: koliko je s seboj vzel v večnost?“

Ti čisti in resnični nauki te lahko prepričajo, da bi bil slep in norec, ako bi svojo edino in neumrjočo dušo za ves svet pogubil; ti pa morda škoduješ svoji duši za malo nevrednega blaga, katero boš kmalu zapustil. Judež Iškarijot je prodal Jezusa Kristusa, svojega učenika, za trideset srebernikov, srebernike je kmalu vrgel tje in svojo dušo pogubil; on je lakomnikov podoba, ki za malo blaga dajo nebesa, blago hitro zgubé in pa tudi dušo. Ti morda hrepeniš po posvetnem blagu, kakor pijavka hrepení po človeški krvi; imaš sladko dopadajenje, če kaj pridobiš, bodi si pravično ali nepravično; ne plačáš in ne povrneš, kar si svojemu bližnjemu dolžen ali kar si njemu odvzel; če je to res, kakošna bo s tvojo dušo v večnosti? David pravi: „Oni so zaspali (so umrli), in vsi bogati možje niso nič v svojih rokah našli.“ Ps. 75, 6. Ravno taka bo s teboj, če te lakomnost gospoduje; imej, kolikor želiš, nič ne boš v večnost nesel, ker smrt te bo obropala, in tvoja duša bo nesrečna veko-

maj zavoljo blaga, katero boš drugim ljudem zapustil.

Zdihljeji.

Ljubi Jezus, ki si ubog rojen bil, si ubožno živel, ubožno umrl in ubožstvo v duhu zapovedal, reši me vseh lakomnih želj; razsvetli mojo dušo, da se v nevrednih rečeh ne zgubi, in da nesrečna ne bo zavolj blaga, katerega ne bo v večnosti potrebovala. Bolji je malo po pravici, ko veliko po krivici; ubožstvo me veliko grehov obvaruje, bogastvo pa me silno lahko zapelje; krivično blago tlači mojo dušo v pogubljenje, zapustil ga bom, in trpel vekomaj zavoljo svoje krivice. Gospod! pomagaj mi, da svoje krivične in lakomne želje premagujem, da skrbim svojo dušo obogatiti, da po nebeškem bogastvu hrepenim in da se pri tebi v obilnosti vsega dobrega veseljujem vekomaj. Amen.

Tretji del.

Dušo izveličati je najpotrebnejše, in vsa posvetna čast ne pomaga nič, če je duša pogubljena. Skušnjavc je naše prve stariše zmotil in rekel, da bodo kakor bogovi, ako bodo prepovedan sad jedli; iz napuha so božjo zapoved prestopili, in so zavoljo svoje ne-

zvestobe v veliko nesrečo padli. Mi vsi smo nesrečni otroci nesrečnih starišev, smo polni grehov, skušnjav, nadlog in družega hudega, in se vendar poviševati hočemo? Sv. Janez Krizostom pravi: „Napuh je vsega človeštva bolezen, in vsega hudega izvir.“

Ljubi moj! zaničuj vso posvetno čast, ker je človeku nevarna in ga lahko zapelje; če si pa po božjem sklepu povišan, ostani ponižen, in prizadevaj si po vseh zapovedih natanko živeti, da boš velik pri Bogu, in da te bo Bog povišal v nebesih. Premisli, da vsi umrjemo, kralji in podložni, bogati in reveži, in vseh trupla bodo vržene v zemljo in bodo gnjusoba: kakošna bo pa z dušo? Pri Bogu ne bo razločka po večem ali manjem premoženji, temuč po dobrem in hudem zasluženji, in zato pravim, skrbi, da boš velik pri Bogu in ne pri ljudeh, da, ko umrješ, pojdeš v večno čast. Če se tukaj iz napuha povišuješ, boš zavržen in pahnjen v pekel; če se pa ponižuješ, boš povišan v nebesih. Jezus pravi: „Slednji, kateri sebe ponižuje, bo povišan, in kdor sebe povišuje, bo ponižan.“ Luk 14, 11.

Kristijan! visoko čast si dosegel, da si po božji podobi vstvarjen, da si po Jezusu Kristusu otrok božji, in v nebeško kraljestvo namenjen, da boš v sveti družbi angelov in svetnikov hvalil Boga vekomaj; v tem bodi

vesel in hvaležen, ohranjuj pa čast svojega visocega stanu s svetim življenjem, da, ko umrješ, namenjeno čast nebeškega kraljestva dosežeš. Če hudobno živiš, nesrečno umrješ in boš ostudnim hudobcem enak; če po krščansko živiš, boš srečno umrl in boš čistih duhov tovariš. Ne pogubi tedaj svoje edine neumrjoče duše, in prizadevaj si po vseh zapovedih živeti, da jo izveličaš.

Zdihljeji.

Zahvalim se ti, ljubi Izveličar, da si mi pravo pot pokazal, po kateri se pride v nebeško kraljestvo in da si ga meni s svojim krvavim križem odprl; peče me, da sem tvoji neskončni dobroti nehvaležen in da namesti skrbeti, svojo dušo zveličati in v večno čast priti, iščem zadostovati svojim nepokornim počutkom in hrepenim po strohljivem blagu in po prazni časti nestanovitnega sveta. Usmiljeni Gospod! prepričaj me s svojo milostjo, da je vse prazno na svetu in da je edino potrebno tebi služiti in svojo dušo izveličati. Svojo edino neumrjočo dušo hočem tedaj izveličati, da se v tebi veseljuje tukaj in v nebesih vekomaj. Amen.

Koliko je sedANJI čas vreden.

Prvi del.

Čas je soseben dar božji in je veliko vreden, ker če ga prav obračamo, zamoremo doseči in dosežemo večno izveličanje. Čas je kratek, in ravno zato je tudi veliko vreden, in ga napraviti ne smemo. Čas je veliko vreden tudi zato, ker, če preteče, se ne povrne več. Koliko da je čas vreden, sv. Bernardin Sijenčan pove: „Človek z majhnim časom zamore milost božjo in nebeško kraljestvo zadobiti, ako ga prav obrača.“

Ljubi moj! ker je čas veliko vreden in pa tudi kratek, stori, kar Bog po sv. Pavlu zapoveduje, rekoč: „Dokler čas imamo, delajmo dobro.“ Gal, 6. 10. Premisli, da le na tem svetu čas imaš; dokler živiš, ti je čas, po smrti pa ne boš časa imel. Zdaj šteješ leta, mesece, tedne, dneve in ure; po smrti boš v večnosti, kjer nobenega števila ni; v večnosti se čas ne začinja in ne preteče, ker v večnosti ni več časa, ampak neskončno zdaj. Ako bi pogubljene duše čas imele, katerega mi imamo, da bi svoje zmote popravile in zadolženje zbrisale, bi se najsrečnejše štele. ali časa nimajo več, ker so v večnosti, in bodo trpele vekomaj, ker so čas napravile, katerega so po božji milosti prejele. Sveti

Lavrencij Justinijan prav pravi: „Vrednost časa vedó oni, kateri ga nimajo.“

Premisli tedaj, kako sedanji čas obračaš, če se ga v svoje zveličanje ali v svoje pogubljenje poslužiš. Lenoba sama je greh in se z njo zadolžuješ pri Bogu, ker ne smeš časa zapraviti v nevrednih rečeh. Ravno zato je gospodar vinograda svaril tiste, ki so na trgu brez dela stali, rekoč: „Kaj tukaj brez dela ves dan stojite?“ Mat. 20, 6. Ko čas v nepridnih pogovorih ali v slabi družbi ali v norostih zapravljaš, imenuješ to kratek čas, vedil boš pa potlej, kako huda in škodljiva je tvoja zapravljivost. Zanašaš se v prihodnji čas, kateri ni v tvoji oblasti, in zdaj čas zapravljaš, katerega ti Bog daje v zveličanje in si zavoljo tega silno neumen. Sv. Bernard pravi: „Pretečen čas je minul, prihodnji čas je v božji oblasti; zakaj tedaj predrzno upaš, da boš čas imel?“ Ne stori več tako, ampakboljšaj se, žaluj in prosi:

Zdihljeji.

Moj Bog! zahvalim te zavolj sosebne potrpežljivosti, ki jo z menoj, nepridnim hlapcem, imaš. Veliko let živim, koliko sem jih pa v tvojo službo in v svoje izveličanje obračal? Šram me je, pa povedati vendar moram, da namesti tebi služiti, sem te žalil in

sem živel v svoje pogubljenje. Ljubi Gospod! zapuščenja in pogubljenja sem vreden, po tvoji veliki milosti pa živim in tudi upam po njej, da mi boš pomagal posihmal živeti v tvojo čast. Ne bom dalje časa zapravljaj, ampak ga hočem v tvojo službo in v svoje izveličanje obračati, da odpuščanje grehov in večno življenje dosežem. Amen.

Drugi del.

Čas, katerega sedaj imamo, je soseben dar božji, veliko ljudi pa njegove vrednosti ne vé, in tudi veliko kristijanov dragi čas malopridno zapravlja. Sv. Bernard prav govori: „Najdražji pa najbolj zaničevan je čas. Dnevi zveličanja pretekó, in kdo pomisli, da, ko dan mine, ga ni več nazaj, in da bo za prazen dan odgovor pri sodbi?“ Veliko je kristijanov, katerih edina skrb je izmišljevati si, kako bi čas zapravljali; zmiraj kaj mislijo, govoré in delajo, kar ni v prid, in ravno to je čas zapravljati. Igralec ves dan, in včasi vso noč pri slabi družbi sedi in pravi, da si čas krajša; postopač se okoli vlačí, ko metulj, več ur zaporedoma nepotrebno, ali hudo govori in pravi, da si čas krajša; drugi drugače zapravljajo čas, in videti nočejo, da je to grešna lenoba.

Kristijan! ne bodi jim enak, ampak pridno delaj v svoje izveličanje; če ne, boš svojo nemarnost morda prepozno obžaloval. Čas bo kmalu prišel, da tebi več časa ne bo delati za svoje zveličanje; čas bo kmalu prišel, da bi veliko dal za čas, katerega zdaj neumno zapravljaš, in ga ne boš dosegel, ker boš, bodi pripravljen ali nepripravljen, v večnost šel. Sveti Lavrencij Justinijan pravi: „Vse svoje premoženje bi rad dal, da bi smrt majhen čas odložil, da bi se bolj pripravil v v večnost, pa ga ne boš dosegel.“ Slabosti in bolečine tvojega telesa, domači in duhoven ti bodo rekli: „Čas je prišel, da pojdeš iz sveta v večnost.“ Grenko oznanilo bo to, ako sedaj čas zapravljaš; zdaj nočeš, takrat pa tebi časa ne bo.

Če sedaj čas zapravljaš in nočeš po poti pravičnosti hoditi, boš popotniku enak, kateri je ves dan po krivi poti hodil, in ko se je nočilo, zve svojo zmoto: po dnevu ni po pravi poti hodil, kako bo pa po noči? Jezus pravi: „Noč pride, kader nihče delati ne more.“ Jan. 9, 4. Ko noč pride, to je, ko boš blizo smrti, te bo vest strašno pekla, da si tolikanj časa zapravil, in da tebi časa ne bo, se pripraviti v večnost, kjer boš ve-komaj, in nikdar popravil ne boš, kar sedaj nemarno opuščáš. Kadar ne bo več olja v sve-tilu, to je, kader boš svoje dni sklenil, te bo

praznота tvojega življenja s skrbjo in grenkobo napolnila in se boš grozno bal pred pravičnega sodnika iti in zaslišati: „Nepridnega hlapca vrzite v vnanje teme; tam bo jok in škripanje zob.“ Mat. 25, 30. Da si te velike nesreče ne nakoplješ, bodi priden, ter čas obračaj v božjo službo in v svoje izveličanje.

Zdihljeji.

Ljubi Jezus! ti si ves čas svojega življenja v moje izveličanje obračal, in ni bilo ure vsega tvojega življenja, da bi ne bil za me delal; kaj sem pa jaz do sedaj storil tebi v čast in svoji duši v izveličanje? Hudega sem veliko, dobrega malo storil, in tudi kar sem vidnega dobrega storil, ni bilo morda iz ljubezni do tebe, in je toraj prazno bilo. Usmiljeni Izveličar! daj mi čas in voljo vse popraviti, in odpusti mi mojo grešno lenobo; hočem tebi s tvojo pomočjo vse dni svojega življenja pridno služiti in storiti vse iz ljubezni do tebe, da bodo vsi moji prihodnji dnevi dobrih del in dobrega zasluženja polni, ker meni to zapoveš, da po tvoji veliki milosti in po zasluženji tvoje smrti večno plačilo prejmem. Amen.

Tretji del.

Potrebno je, sedanji čas dobro obračati, ker nihče ne vé, koliko časa bo živel, ker v sedanji bolezni ni priložno, in po smrti ni mogoče tega popraviti. Sedaj se moramo pripraviti k smrti z dobrimi deli, sedaj je prijetni čas in so dnevi izveličanja; in kdor odlaša, bo morda nepripravljen umrl, če pa nepripravljen umrje, bo nesrečno umrl in ne bo svoje zmote popravil vekomaj. Jezus pravi: „Pripravljeni bodite; zakaj sin človekov bo prišel ob uri, katere ne veste.“ Mat. 24, 44. Jezus ne pravi: Pripravite se, ko se smrt bliža, ampak pripravljeni bodite, ker ne veste, kdaj bote umrli. Sedanja bolezen je človeku nadležna, je polna britkosti, nadlog in zmotnjav, in v njej ni priložno pripraviti se v večnost. Resnično je pa tudi, da kdor do zadnjega odlaša, pripraviti se v večnost, je milosti nevreden in jo bo težko dosegel.

Porečeš: Mlad in močen sem, kaj se mudi pripravljati se k smrti, ker je še deleč? Neumnež! kako in od kod veš, da je smrt deleč in da je še čas, ker lahko ta dan umrješ? Modri pravi: „Pomni, da smrt se ne mudi.“ Sir. 14, 12. Smrt se ne mudi, in ona velikokrat pride ko tat, in gorje ti bo, če se takrat v velikem grehu iznajdeš. Jezus tebe in vse ljudi opominja rekoč: „Čujte, ker ne

veste ne dneva, ne ure (svoje smrti). Mat. 25, 13. Misliš morda, da si pripravljen srečno umreti, ker se tebi zdi, da pravično živiš, pa boš drugače mislil, kadar se bo smrt bližala. Dokler upaš, da je smrt daleč, predrzno govoriš, ko bo pa smrt blizo, te bo velik strah obšel, in videl boš svojo lažnjivo pravičnost in slabo pripravo; ravno za tega voljo pripravljaj se sedaj in zmiraj, da ne boš potem zastonj zdihoval.

Če se izgovarjaš: imam veliko opravkov in ne morem veliko časa obračati v svoje izveličanje, je to prazen izgovor, ker če imaš veliko opravkov za svoje telo, ali smeš za tega voljo svojo dušo v nemar puščati? Sv. Bernard pravi: „Če premisliš, koliko časa zapravljaš v nepotrebnih pogovorih, v slabi družbi in v družih nečimurnih rečeh, lahko veš, da je tvoj izgovor prazen, in da te ne bo izgovoril pri sodbi.

Ljubi moj! če si čas zapravljaj in ga v božjo razžaljenje obračal, obžaluj svojo hudobijo in posihmal živi, da bodo tvoji dnevi dobrih del in dobrega zasluženja polni. Stori, kar sv. Pavel vsem lenim dušam zapové: „Odkupljuje čas.“ Efes. 5, 16. Stori, kar so pozno najeti delavci storili: pozneje od vseh so v vinograd prišli, pa so tako pridno delali, da so popolnoma plačilo prejeli, in ravno to pomenijo besede sv. Pavla: „Odkupljuje čas.“

Zdihljeji.

Bog! ti si me vstvaril, da v tvoje kraljestvo pridem, zapoveš pa, da delam vso tvojo sveto voljo, ker le pridnim delavcem daješ svoje kraljestvo. Vedel sem to in sem vendar v lenobi živel, in čas zapravljaj, katerega si mi dal v izveličanje. Zahvalim te, da me nisi ko nerodovitno drevo izsekal in v večni ogenj vrgel; zahvalim te, da me nisi ko nerodovitno figovo drevo preklel, ampak me pretrpel do sedaj. Tvoja velika potrpežljivost mi je upanje in znamenje, da me pogubiti nočeš, in obilniši upam, ker me sedaj s svojo milostjo opomniš, da bi z dobrimi deli zbrisal, kar sem se z grešno lenobo zadolžil pri tebi. Gospod! hočem posihmal v tvojo čast živeti, da, ko me bo smrt presečila v večnost, v večno plačilo pridem. Amen.

Ničemurnost in praznota svetá.

Prvi del.

Vse je prazno in ničemurno na svetu, ker je nestanovitno, malo vredno in ni namen našega vstvarjenja. Bere se, da neki modrijan se je po morji vozil, vihar je vstal, ladijo razbil, vse njegovo premoženje je v globo-

čino šlo in on je komaj življenje otel. Zgubil je vse, samo modrosti ni zgubil, in ker je moder bil, je kmalu veliko več pridobil, ko je prej imel. Morje je podoba nestanovitnega svetá; če je ravno tihota na morji, ni nikoli popolnoma mirno, in po tihoti vihar vstane, da ladije strašno goni in včasi razbije, blago pa in ljudje gredo v globočino. Ravno taka je na svetu, kjer je nepokoj, zapeljivi mir in kmalu zopet britkost in nazadnje smrt, katera odvzame vse. Salomon dopové, kaj je nestanovitni svet, rekoč: V svojem srcu sem sklenil, kar se pod solncem godi, modro iskati in pregledovati. Vse sem videl, in lej, vse je ničemurnost in teža duha.“ Prid. 1. 13 — 14. Vse je ničemurno in nestanovitno na svetu, in kdor ga bolj ljubi, več britkosti najde; moder je tedaj, kateri hiti obogateti pri Bogu, ker njegovega bogastva ne more smrt odvzeti.

Kristijan! bodi moder, da zapeljivega svetá čast, veselje, bogastvo in drugo po veri ceniš, in v te prazne dobrote ne upaš, ker če imaš vse, boš vendar v kratkem vse zgubil in šel prazen v večnost, kjer so le dobre dela potrebne. Sveti Ambrozij prav govori: „Kar je na svetu, ni naše, ker moramo vse to zapustiti; pravičnost sama nas ne zapusti, temuč z nami gre, in ostane v večnosti.“ Premisli, da je svet priliznjen izdajavec in

veden lažnik: obeta in ne dá; če pa dá, srce ostane nepokojno, in ako bi ravno srce zadovoljno bilo, hitro izgine, kar ga veseli, in kaj vse to pomaga v večnosti? Kateri kralj je majhno znamenje svoje velike oblasti in časti nesel v večnost? Kdo izmed bogatinov je le enega hlapca s seboj vzel, da bi mu stregel? Kateri izmed lakomnikov je le en denar vzel, ko se je v večnost preselil. Ko človek umrje, ga oblečejo sicer po stanu, ali to ni njemu v prid, ampak z njegovim truplom vred v zemlji strohni. Ako bi toliko bogat in srečen bil, ko Salomon, čemu bi ti bilo? Rekel bi potlej, kar je on: „Vsega, kar so moje oči zaželele, jim nisem odrekel — in sem nad vsem videl ničemurnost in težo duhá.“ Prid. 2, 10 — 11. Kar boš potlej primoran brez vsega prida misliti, misli zdaj, in nestanovitnega ne ljubi, temuč posluževaj se ga za potrebe voljo, ko popotnik v drugo mesto namenjen. Če to storiš, boš resnično rekel s sv. Pavlom: „Meni je svet križan, in jaz njemu.“ Gal. 6, 14.

Zdihljeji.

Moj Bog! zahvalim te, da s svojo svetlobo pokažeš mojo nespamet, iz katere sem strohljive dobrote ljubil, in tebe, večno dobroto, zapustil. Kar sem za svet storil, je

prazno, in zapustil bom vse, kader bom umrl. Skrb, nepokoj in žalost je sad moje neumne ljubezni do sveta, in če za svojo dušo ne skrbim, bom nesrečen v večnosti. Vem, o Gospod, da sem neumen bil, in boljšati se hočem, ker si ti moj razsvetljevavec in pomočnik. Preženi iz mojega srca vso neumno poželjenje do vidnih reči, in ozdravi mojo bolno dušo, da počutne dobrote zaničuje in nevidnih dobrot tvojega kraljestva išče. Služil bom ti iz vsega srca, ker si večna in nespremenljiva dobrota; živel bom tebi, da tebe dosežem in vživam vekomaj. Amen

Drugi del.

Dobrote sveta niso naše ljubezni vredne, ker so, ne le nestanovitne, ampak tudi zapeljive in s žalostjo namešane. Sladnosti in dobrote sveta niso našega vstvarjenja namen in konec, ker so lažnjive dobrote, in ker hitro preidejo. Sveti Hieronim pravi: „Kar je na svetu, na svetu ostane, in po smrti kaj bo?“ Posvetne dobrote so zmota, imajo veliko moč, ker počutkom dopadejo, in so zato neumnim kristijanom všeč. Če ima kedo veliko premoženja, trdno zdravje in vse, kar poželi, je vendar revež, ker vse to ga srečnega ne stori, in ker bo kmalu zgubil vse, kar ima. Sveti Avguštin prav lepo govori:

„Kdor posvetne dobrote vživa, je enak dre-motnemu beraču, kateremu se sanja, da je velik gospod; ko se pa zavé, vidi, da ni res.“

Ljubi moj! ne veseli se nad svojim blagom, in bogatinu ne bodi nevoščljiv, am-pak premisli, kaj boš ti, in kaj bodo drugi s seboj vzeli v večnost. Kar imaš, drugim za-pustiš, tvoj spomin bo malo časa na svetu, in če si ubog pri Bogu, boš po smrti trpel vekomaj. Če si bogatim ljudem nevoščljiv, si neumen in si škodo vošiš; skrbiš, da bi ve-liko premoženje imel in si nepokojen; ako bi ga ravno dosegel, bi srečen ne bil, ker bo-gastvo nakoplje nepokojne skrbi, in bo smrt grenkeji, ker človek nerad zapusti, kar ne-umno ljubi. Oslepljeni ljudje, ki svet maliku-jejo, bodo rekli: „Kaj nam je prevzetnost po-magala? in bahanje z blagom kaj nam je prineslo? Vse to je ko senca prešlo in kakor memo tekoč tekcar.“ Modr. 5, 8 — 9. Ako se ne boš zmodril, boš njim enako govoril. Naj-mogočnejši in oblastnejši ljudje so v zadnji bolezni videli praznoto sveta. Papež Leo XI. je malo pred smrtjo rekel: „Bolje bi meni bilo, ako bi bil svojega samostana vratar.“ Filip II. Španjski kralj je v zadnji bolezni svojemu sinu Filipu jokaje rekel: „Vidiš, moj sin, kako kralji umrjo, in kaj imajo iz vse posvetne časti? Tako mislijo in govoré mo-gočni sveta, ko se jim smrt bliža, in srečni

so oni, kateri prej zaničujejo svet, kakor ga je sveti Pavel zaničeval in rekel: „Vse (kar je na svetu) čislam ko blato, da Kristusa pridobim.“ Filip 3, 8.

Premisli, da boš sicer v zadnji bolezni prav mislil, pa morda bo prepozno, in da bi prepozno ne bilo, odtrgaj sedaj svoje srce od ljubezni do sveta. Sv. Terezija je djala: „Kar nam smrt odvzame, je naše ljubezni nevredno; veliko je vredno to, da pravično živimo in srečno umrjemo.“ Svetost in pobožnost, je veliko vredna, ker to je bogastvo, katerega tatje ne vzamejo, katerega smrt ne konča, katero človek s seboj vzame v večnost in ga vživa vekomaj.

Zdihljeji.

Ljubi Jezus! ti si tolikanj uboštva, preganjanja, britkosti in bolečin meni v izgled in izveličanje pretrpel, jaz pa družega ne želim in ne iščem, ko veseljevati se na svetu in počutnih dobrot vživati; kazal si mi kraljestvo, po katerem hrepeneti sem dolžen in jaz ga pozabim in le za svet skrbim. Vem, da, ako bi ves svet v svoji oblasti imel, in ako bi dosegel, karkoli moje spačeno srce želi, mi nič ne pomaga, ker nič tega ne bom potreboval v večnosti; zato prosim tebe, usmiljenega Gospoda, stori me svojega

zvestega učenca, odtrgaj mojo dušo od neumne ljubezni do vidnih stvari, povzdiguje moje misli do dobrot nebeškega kraljestva, in daj mi krščansko živeti, da bom izveličan. Amen.

Tretji del.

Vse je prazno in nestanovitno na svetu, in kar se na njem godi, je praznim sanjem enako ali podobno. Če se človeku kaj čudnega, ali veselega ali strašnega sanja, duša, dasi zadržana, vendar kaj veselja ali žalosti ali strahu občuti; ko se pa človek zbudi, vé, da je vse to prazno. Če se človeku sanja, da je kralj ali berač, ali ranjen ali obropan, ali drugo, nič tega ni, le zdelo se mu je, ni pa res, in ostane, kar je bil. Ravno taka je človeku na svetu: „Kakor sanje, kader se kdo zbudi, zginejo.“ Ps. 72, 20.

Premisli to, kristijan, in lahko veš, da si neumen, ako v svet upaš, če ga ljubiš, in če ga v namen imaš svojega nepokojnega prizadjanja. Če si kmet in veliko lastnine imaš, bo to tvoje morda do smrti, potem ne boš telesnega kruha lačen; ako bi kralj bil, te bo smrt drugim ljudem enacega storila: če se veseljuješ ali trpiš, vse to hitro mine. Na svetu se ravno tako godi kakor v gledališči: igralci se preoblečejo v podobo

kralja ali vojakov, ali bogatinov ali revežev, ko pa njih igranje mine, vsak ostane, kar je bil. Prav tedaj sveti Pavel govori: „Čas je kratek ... kateri jokajo, naj bodo, kakor bi ne jokali, in kateri se veselé, kakor bi se ne veselili, in kateri kupujejo, kakor bi ne imeli, in kateri svet uživajo, kakor bi ga ne uživali, zakaj podoba sveta preide. I. Kor. 7, 29 — 31.

Dolžnost je, vso neumno ljubezen do sveta odpraviti, ker je resnično, kar sv. Janez pravi: „Ne ljubite svetá, tudi ne tega, kar je na svetu. Ako kdo svet ljubi, ljubezni do Očeta (nebeškega) v njem ni.“ I. Jan. 2, 15. Premisli, koliko da je ta zapoved ojstra: izveličan ne moreš biti, ako svet neumno ljubiš. Sv. Avguštin pravi: „Če te svet neumno veseli, je gotovo, da nebeško kraljestvo zaničuješ.“ Svet je puščava, po kateri popotujemo, da pridemo v obljubljeno deželo; zakaj bi pa to revno puščavo ljubili? Potrebni živež in potrebno oblačilo si pravično služi, svoje premoženje pametno ohranjuj, uživaj zmerno, kar tvoje telo potrebuje, ne pusti pa, da bi neumna ljubezen do svetá tvojo dušo gospodovala. Stori tedaj, kar sveti Gregorij papež pravi: „Premišljuj večne dobrote nebeškega kraljestva, da posvetne sladnosti zaničuješ in da zdržno uživaš, kar potrebuješ v svoje ohranjenje.“ Vedno skrbi povzdigovati

svoje misli do nebeških dobrot, velikokrat premisli smrt, in kam te bo smrt preselila, da je tvoja duša prosta, pripravna in vneta služiti Bogu.

Zdihljeji.

Gospod Jezus! enak sem jaz norcu, kateri se je nad svojim obilnim blagom neumno veselil in upal, da se bo veliko časa veseljeval; Bog pa mu je rekel: „Norec! to noč bojo tirjali tvojo dušo, in kar si pripravil, čiga bo? Obilnost posvetnega blaga in počutnega veselja mi je bila silno všeč in sem nad tem veliko dopadajenje imel, dobrot pa tvojega kraljestva nisem željen bil. Neumnež! kaj mi pomaga, če ves svet imam in vse njegove dobrote uživam, če pa svojo dušo pogubim? Daj mi, Gospod, veliko veselje do čeznatornih dobrot, da vem praznoto, nestanovitnost, nevrednost in ničemurnost svetá. Obogati me s svojo milostjo, napolni me z darovi svetega Duha, stori me in ohrani svojega prijatelja, da bogastvo tvojega kraljestva uživam vekomaj. Amen.

2. Greh.

Hudo in nevarno je se božji milosti ustavljati.

Prvi del.

Duša, katera se milosti božji ustavlja, je božjega srda vredna. Bog ni dolžan svoje milosti dati, ampak človek je dolžan njega ponižno prositi milosti; razsvetljenje, pomoč, opravičenje in vse je iz božje milosti in se ravno za tega voljo milost imenuje. Sv. Pavel pričuje: „Ako po milosti (prejemamo gnado), tedaj ne po delih, zakaj sicer bi milost ne bila milost.“ Riml. 11, 6. Če Bog dá človeku svojo milost, človek ostane prostovoljen, in se zamore milosti božji vstaviti; huda nepokorščina je to. Če Bog hoče najhudobnejšega in trdovratnejšega grešnika spreobrniti, ga s svojo mogočno milostjo lahko spreobrne, navadno pa ne stori tako, ampak mu toliko pomaga, da se boljšati zamore, ako si prizade; mu dobrotljivo pomaga, da skrbi, trpi, si prizadeva in se boljša, ako se boljšati hoče.

Pomoč milosti božje je neizrečeno veliko vredna, ker je nezaslužen dar božji in ker nje namen je posvečenje in večno zveličanje. Če se tedaj milosti božji vstaviš, hudo žališ Boga, usmiljenega darovavca, in ravno zato sv. Pavel pravi: „Opominjam vas, da

zastonj milosti božje ne prejmete. II. Kor. 6, 1. Gorečnost, katero včasih čutiš, ali jo imaš, da bi dobro storil; želje po izgledu pobožnih ljudi živeti, ki se v tebi obudujejo, in drugo tako je iz milosti božje, katero ti usmiljeni Bog zovoljo Jezusa daje, in hudoben si, če ostaneš trdovraten.

Ljubi moj! kaj bi slušniku rekel, ki bi ne hotel poslušati dobrotljivega človeka, ki ga rešiti hoče in zamore? Kaj bi rekel bolniku, kateri bi ne hotel storiti, kar gotovo ve, da ga bo ozdravilo? Rekel bi, da sta neumna in sebi nevoščljiva; neumniši in hudobniši bi ti bil, ako bi se nebeški pomoči milosti božje vstavljal. Lahko veš, da nisi božje pomoči vreden, in da ti Bog iz zgolj usmiljenja pomaga in se braniš? Kar ti rečem, je Jezus Samarijanki rekel: „Ako bi dar božji vedela, bi ga bila morda prosila.“ Jan. 4, 10. Ako bi vedel potrebo in vrednost osebnega daru milosti božje, in ako bi te ljubezen do greha ne motila, bi iz srca prosil Boga, ti obilno milost dati po Jezusu Kristusu, in bi bil prijeti milosti pokoren. Če si božji milosti nepokoren, zaničuješ neskončno milost božjo, in si božji srd nakoplješ.

Vedel boš v zadnji uri in še bolj pri sodbi, koliko da je to Bogu zoperno, da si njegovi milosti nepokoren, katero je tebi usmiljeni Jezus na trdem lesu svetega križa

zaslužil. Tebe zadeva, kar je sveti Štefan Judom rekel: „Vi trdovratni in neobrezani v srcih in ušesih, se vedno sv. Duhu vstavljate.“ Djan ap. 7, 51. Obžaluj svojo trdobo, ponižuj se in prosi:

Zdihljeji.

Gospod! pravičen je tvoj srd nad menoj, ker sem zaničeval tvojo milost, katere vreden nisem, in mi jo vendar dobrotljivo ponujaš, da z njeno pomočjo greh opustim in pravično živim. Ljubi Jezus! ki si na zasramljivem križu smrtne bolečine pretrpel, da bi meni in drugim milost svetega Duha zaslužil, odpusti mi mojo veliko pregreho in daj mi pokorno dušo, da se tvoji milosti vdá. Zgolj dobrota si ti, ker meni, nevrednemu grešniku, milost ponujaš, jaz pa sem zgolj hudoba, ker sem tvoji veliki milosti grdo nehvaležen; posihmal pa hočem tvoj glas poslušati in po tvoji volji živeti, da sem in bom tebi pokoren, da s tvojo pomočjo po poti pravičnosti hodim in pridem v tvoje kraljestvo. Amen.

Drugi del.

Navadno je, da Bog zapusti duše, katere se njegovi milosti vstavljajo. Bog ni nobenemu nič dolžan, in iz nezaslužene milosti

pomaga človeku, da se z njegovo milostjo spreobrne, po zapovedih živi in večno zveličanje zadobi; če pa človek čeznatorno pomoč milosti božje nehvaležno zaničuje in se ji vstavlja, da bi po svoji hudi volji živel, Gospoda razsrdi in je njegovega zapuščenja vreden. Mojzes v Gospodovem imenu pravi: „Ti si Boga zapustil, kateri ti je življenje dal. Gospod je to videl, in se je razsrdil in je rekel: Hočem jim svoje obličje skriti. Mojz. 32, 18 — 20.

To strašno žuganje je velikokrat ponovljeno v svetem pismu, in godilo se je, kakor je Bog po Mojzesu in prerokih govoril. V svetem evangeliji tudi najdemo, da, ko je Jezus trdovratne Jude učil, jim je rekel: „Še majhen čas je luč pri vas. Hodite, dokler imate luč, da vas tema ne obide.“ Oni ga niso poslušali, in ravno zato je šel in se jim skril.“ Jan. 12, 35 — 36. Jezus se jim je skril in jim je še sedaj skrit, ker so njegove nauke in milosti zaničevali.

Ljubi kristijan! boj se božjega zapuščenja; če se ga ne bojiš, je znamenje, da si že zapuščen; če se pa božjega zapuščenja bojiš, ne bodi dalje nepokoren Bogu, ker iz nepokorščine je zapuščenje, nesrečna smrt in pogubljenje. „Moje ljudstvo (pravi Gospod) mojega glasu ni poslušalo. Zato sem jih željam njih srca izdal; bodo po svoji volji

živeli.“ Ps. 80, 12—13. Človek, katerega Bog zavolj njegove nepokorščine zapusti, je služnik svoje hude volje; iz tega je veliko grehov, nesrečna smrt in večno pogubljenje.

Če po sveti veri sodiš, veš, da najhuja šiba božja je to, kadar je ne čutiš, si svoje duhovne revščine zadovoljen, si v svoji veliki nesreči miren in boš morde svoje dušne oči odprl le takrat, ko prideš v pogubljenje. Znamenje te strašne dušne slepote vidiš nad nekaterimi trdovratnimi grešniki, ki so z velikimi grehi preobloženi, in se vendar veseljujejo in se smejajo, kakor da bi jim razodeto bilo, da bodo gotovo izveličani. Salomon od njih govori: „Hodobneži so, kateri so brez skrbi, kakor da bi pravičnikov (dobre) dela imeli.“ Prip. 8, 14. In zopet pravi: „Ena pot je, katera se (hudobnemu) človeku prava zdi; nje poslednje pa v smrt (v pogubljenje) pelje. Prip. 14, 12. Zbudi se tedaj, o grešnik! in jokaje prosi, rekoč:

Zdihljeji.

O Bog! oče vsega usmiljenja, potrpežljivosti in dolgega zanašanja, ne zapusti me, nepokornega hlapca, in me ne izdaj željam mojega spačenega srca. Te strašne šibe sem jaz resnično vreden, prosim te pa po zasluženji Jezusove smrti, da me ne zapustiš. Usmiljeni, iz ljubezni do grešnikov križani Jezus naj meni, hudobnemu grešniku, pri tebi

milost sprosi, da me s svojo milostjo zbudiš in mi pomagaš, da na pot pokore in pravičnosti pridem, in da zavržen ne bom. Razodeni nad menoj, ljubeznjivi Gospod, bogastvo svoje neskončne milosti, in jaz bom tebi dopadljivo služil, da, ko me bo smrt iz sveta vzela, me združi s teboj. Amen.

Tretji del.

Kdor se milosti božji trdovratno ustavlja, si lahko nakoplje težko pokorjenje. Sv. pismo stare in nove zaveze pričuje, da je to resnično. Bog po svojem preroku Izaiju v priiliki govori, rekoč: „Pokazal vam bom, kaj bom svojemu vinogradu storil (kateri ni grozdja rodil): njegov plot bom proč vzel, da bo obropan; njegovo kamnato ograjo bom podrl, da bo potaptan.“ Is. 5, 5. Človek, kateri noče zapovedanih dobrih del opravljati, bo zapuščen in sovražnikom v oblast izdan; ker ni hotel pod usmiljeno oblastjo božjo biti, bo pod oblastjo peklenskih duhov, kateri ga bodo pokorili vekomaj.

Kar se je nepokornemu kralju Savlu zgodilo, kaže, koliko da je hudo, se božjemu glasu ustavljati. Bog ga je izvolil in povikšal, in kadar mu je zapovedal hudobne Amalečane in njih premoženje pokončati, ni božjega ukaza popolnoma dopolnil, in ravno zato mu je prerok Samuel rekel: „Ker si ti

Gospodovo besedo zavrgel, je tudi Gospod tebe zavrgel.“ I. Kral. 15. Kmalu potlej je Šavel po sovražnikih premagan bil in je nesrečne smrti umrl. Taka se hudobnežem godi, kateri so božjemu poklicu nepokorni.

Premisli tudi, kaj Jezus trdovratnemu Jeruzalemu hudega napové. Velikokrat je njegove prebivalce ljubeznjivo učil in opominjal; med njimi je tudi velike čudeže delal in storil, kar koli bi lahko njih hudo srce omečilo in boljšalo; oni pa, namesti spreobrniti se in va-nj verovati, so ga sovražili, preganjali in križali. Ravno tako so njegove apostole in verne sovražili in preganjali, da bi njegovo sveto vero pokončali. Jezus je vse to prevedel in jim malo pred svojo smrtjo težko pokorjenje napovedal, rekoč: „Razdjali bodo tebe (Jeruzalem) in tvoje otroke, kateri so v tebi in ne bodo pustili kamna na kamnu, zato, ker nisi spoznalo časa svojega obiskovanja.“ Luk. 19, 44. Odstopili niso od svoje trdovratne nehvaležnosti in so njih vse napovedane šibe zadele. To je vsem trdovratnim grešnikom v razgled, in če si ti eden izmed njih, boj se, in hiti popraviti, kar žali Boga; če ne, te bo on srditim sovražnikom v oblast dal. Sv. Avguštin pravi: „Bog je vselej resničen in zvest; daje, kar obljubi. če mu je kristijan zvest in z napovedano nadlogo tepe trdovratnega grešnika.“

Ljubi moj! bodi živ ali mrtev, si v božji oblasti: če se pa Bogu s svojo hudo voljo vstavljaš in mu nisi iz ljubezni pokoren, gorje ti bo! Da srečno umrješ in v večno življenje pojdeš, sprejemaj milostljivo obiskovanje milosti božje, zavoljo nje bodi hvaležen in ji bodi pokoren, da boš zveličan.

Zdihljeji.

Ljubi Gospod! kdo sem jaz, da se me spomniš, da me kličeš in mi pomagaš k sebi, da bi večno prebivališče pri tebi imel? Prečudna je tvoja milost in prečudna je moja trdoba, da se tvoji veliki milosti ne vdam. Veliko jih je pogubljenih, ker so predrzno zaničevali tvojo milost, in tudi jaz sem te grozne nesreče vreden, po tvoji neskončni milosti pa še živim in upam, da bom s pomočjo tvoje milosti popravil in zbrisal, kar je tebe žalilo in meni večno pogubljenje zaslužilo. O Gospod! ne gledaj mojega hudega zasluženja, ampak gledaj zasluženje svojega edino-rojenega Sina in mojega Odrešenika, da si meni zdaj in v smrti in potlej milostljiv. Amen.

Hudobno in nevarno je grešiti iz upanja božje milosti.

Prvi del.

Hudobno je v božjo milost grešiti. Gorjé človeku, ki v božjo milost ne upa, in gorjé človeku, ki v božjo milost predrzno greši: greh v svetega Duha je to. Bog je milostljiv, njegova velika milost pa vabi grešnike spokoriti se, ne pa predrzno grešiti. Sv. Avguštin pravi: „Kdor greši, ker je Bog milostljiv, povišuje božjo milost v svoje pogubljenje.“

Ljubi moj! ne greši, ker je Bog milostljiv, in po grehu ne obupaj, ker je Bog pravičen; če grešiš, ker je on milostljiv, si njegove milosti nevreden; zakaj če božjo milost zaničuješ, kam boš pribežal, da odpuščanje grehov zadobiš? Modri te opominja, rekoč: „Ne reci: Usmiljenje božje je veliko (da bi iz tega upanja grešil) in on se bo usmilil nad obilnostjo mojih grehov. Zakaj njegovi srd se tako hitro približa, ko njegovo usmiljenje, in na grešnika se njegov srd ozira. Sir. 5, 6—7.

Ne bodi tedaj slepim grešnikom enak, kateri Boga le usmiljenega, ne pa pravičnega mislijo, zakaj tako bi Boga žalil. Sveti Bazilij ravno to pove: „Usmiljen je Gospod in pa tudi pravičen. Ako bi on pregledal jim, ki ga predrzno žalijo, bi pravičen ne

bil.“ Bog je usmiljen tistim, kateri se njega bojé in k njegovi milosti pribežé s pravo pokoro.

Varuj se tedaj poslušati hudiča ali svoje hudo poželjenje, da bi grešil ali v grehih ostal iz upanja v božjo milost. Sv. Avguštin tako govori: „Povedati ni mogoče, koliko da jih je pogubljenih zavoljo tega predrznega upanja.“ Kralj Manases je hudo grešil zoper Gospoda; spokoril se je potlej in milost dosegel. Amon, njegov sin, ko je videl, da je Bog njegovemu očetu rad odpustil, je iz upanja v božjo milost grešil; Bog pa mu ni prizanesel, ampak ga je težko pokoril. Če iz slabosti grešiš in po grehu upaš v Boga in ga prosiš, da ti pomaga k pokori, prav upaš; upanje pa, katero te v greh napeljuje, je Gospodu gnjusoba.

Zdihljeji.

Moj Bog! tvoja milost nad menoj je neizrečena in moja hudoba v tebe je nezapopadljiva, ker sem predrzno grešil, grehe namnožil in v njih živel, ker sem se v tvojo milost zanašal. Zahvalim te, da me nisi po mojem zasluženju pogubil, in čudim se, da še živim. Tvoja neskončna potrpežljivost z menoj mi pričuje, da me boš še čakal in mi tudi pomagal, spokoriti se. Ker si mi neizrečeno usmiljen, ne bom pokore odlašal, ampak

hitel k tebi, zakaj tvoja velika milost me primora tebe iz vse duše ljubiti, svoje grehe sovražiti in opustiti in tebi stanovitno služiti. Dodeli mi svojo milost, o Gospod, da vse to spolnujem in da pridem v tvoje kraljestvo tvojo milost hvalit vekomaj. Amen.

Drugi del.

Nevarno je v božjo milost grešiti iz upanja prihodnjega odpuščenja. Sveti Pavel potrdi to, rekoč: „Zaničuješ bogastvo njegove (božje) dobrote, potrpežljivosti in dolgo-zanašanja? ne veš, da te božja dobrota v pokoro napeljuje? Pri svoji trdovratnosti si jezo nakoplješ v dan jeze in razodenja pravične sodbe božje. Riml. 2, 4 — 5. Eni so skusili, da jim je Bog prizanesljiv, in upajo, da jim bo še milostljiv; ker to upajo, ne jenjajo grešiti in greše iz upanja v božjo milost; to je pa silno hudobno in nevarno, ker Bog do svojega časa potrpi, potlej udari in se nihče oteti ne zamore iz njegove vsemogočne oblasti.

Ljubi moj! ako bi ravno vedel, da te bo Bog milostljivo čakal, si hudoben, če njega, neskončno svetost in dobroto, žališ; ker pa ne veš, da boš milost dosegel, si tudi sebi hudoben. Hiti tedaj spokoriti se, da te njegov srd ne zadene in ne pogubi; zakaj če trdovraten ostaneš, bo po velikosti božjega pri-

zanašanja tvoje obsojenje težje. Če božjo potrpežljivost utrudiš, si boš vrata božje milosti zaprl in boš v svojih grehih umrl. Bog po svojem preroku pravi: „Zavoljo treh pregreh Juda (bom pregledal), zavoljo štirih mu ne bom zanesel, ker je Gospodovo postavo zavrgel.“ Amos 2, 4. Zapisano ni to, da bi Bog le tri grehe odpustil, ampak da je pri Bogu odločeno število grehov in da po tem številu ne boš milosti dosegel.

Boj se božjega zapuščenja, ker najhuja nesreča je to, zakaj po božjem zapuščenju bo nesrečna smrt in večno pogubljenje. Če te Bog z dušno slepoto zavoljo tvoje trdovratnosti udari, svojega velicega zadolženja in svoje velike nesreče ne veš in mirno živiš, kar je silno hudo. „Hudobnež, kader v globočino (grehov) pride, zaničuje.“ Prip. 18, 3. Boj se tedaj miru grešnikov in boj se tudi, kar te v zapeljivi mir napeljuje, to je ljubezni do greha, hude navade in predrznega upanja. Sveti Bernard je tako prosil: „Gospod! tega miru nočem, ker ta mir je znamenje tvojega strašnega srda. Visokoučeni Belarmin pravi: „Najhujša kazen božja je to, kader je grešnik iz predrznega upanja v svojih grehih miren.“ David je prej pravil, koliko da je ta mir strašen, rekoč: „Pusti nje (predrzne grešnike) iz pregrehe v pregreho, in oni naj ne pridejo v tvojo pravico.“ Ps. 68, 28.

Če si svojemu hudemu poželjenju pokoren, grešiš; ko si grešil, ložej potlej grešiš; ko grehe ponavljaš, si hudo navado storiš, to pa povišuje ljubezen do greha, oslepi tvojo dušo, in te vodi v pogubljenje. Premisli vse to in zdihuj v Boga, rekoč:

Zdihljeji.

Moj Bog! vem, da sem tvojega zapuščenja vreden, ker sem malo ali nič ljubil tebe, neskončno svetost in večno dobroto; prosim pa, da ne odtegneš od mene, svojega nevrednega hlapca, svojega svetega Duha, in da me ne zapustiš, ker bi v lažnjivem miru in v dušni slepoti po svoji hudi volji živel. Gospod! bodi usmiljen z menoj, razsvetli me s svojo milostjo, tepi me z usmiljeno šibo časnega pokorjenja, da spregledam, se spokorim in da zavržen ne bom. Po pomoči tvoje milosti čutim veliko grizenje vesti zavoljo vseh svojih grehov in močno voljo, vse grehe in grehov priložnosti opustiti; pokoren sem tvojemu usmiljenemu poklicu in resnično obljubim tebi služiti, da tvojo neskončno milost neprenehoma hvalim v tvojem kraljestvu. Amen.

Tretji del.

Huda in nevarna zmota je to, grešiti v Boga iz upanja, da bo potlej pokora in od-

puščenje. Kdo se vrže v globoko in derečo vodo iz upanja, da bo svoje življenje otél? kdo vrže tje svoje blago iz upanja, da ga bo potlej našel? kdo nalaš zboli iz upanja, da bo po zdravilih zopet dosegel zdravje. Neumniši in hudobniši je kristijan, ki prostovoljno greši iz upanja, da se bo spokoril in odpuščenje grehov po božji milosti dosegel.

Ljubi moj! kaj porečeš k temu? Odgovoriš: „Mislim, da se ni treba bati, ker Bog je obljubil grešniku odpustiti, kadar koli se spreobrne. Če to misliš, si resnično neumen, ker po veri ne misliš in predrzno upaš. Res je, da Bog grešniku odpusti, kadar koli se spreobrne, pa je tudi res, da se grešnik ne spreobrne in odpuščanja ne zadobi, ako mu Bog milosti ne dá in da Bog ni dolžan njemu milosti dati. Jeremiju je Bog rekel: „Ko si me spreobrnil, sem se spokoril.“ 31. 19. Jezus je rekel: „Nihče ne more k meni priti, ako njega Oče ne vleče.“ Jan. 6, 44.

Odgovoriš: „Če je to res, kje je tedaj božje usmiljenje? O slepi človek! zakaj to misliš? Ali je tedaj usmiljenje božje, da bi delal hudo, kolikor hočeš, in da bi vendar v nebesa prišel? Ako bi res bilo, da bi ti po svojem hudem poželenji predrzno živel in da bi se spreobrnil, kader hočeš, bi bil Bog hlapec svojih hlapcev, ne pa svojih darov gospodar. Upanje v božjo milost ti je potrebno,

pa moraš prav upati, ker je zapisano: „Kateri se Gospoda bojite, upajte va-nj; in usmiljenje vam bo veselo prišlo.“ Sir. 2, 9. Boj se Gospoda, upaj va-nj, prosi ga, da ti pomaga, spokori se s pomočjo njegove milosti, stanoviten bodi v dobrem, in tako boš dosegel, kar upaš.

Da si tega prepričan, premisli: Kaj bi rekel človeku, kateri pravi, da hoče obogateti in svoje premoženje zapravlja? da si voši zdravje in sebe prostovoljno rani? da hoče veselo živeti in da si sam nadloge nakopluje? Rekel bi, da je norec in bi prav govoril; pa bi neumniši bil, ako bi grešil, in zraven rekel, da hočeš svojo dušo izveličati. Kadar grešiš in praviš, da se izveličati hočeš, lažeš, ker si svoje duše sovražnik. Premisli, kaj sv. Pavel pravi: „Ne motite se: z Bogom se ne norčuje. Zakaj, kar bo človek sejal, to bo tudi žel.“ Gal. 6, 7 — 8. Bog je neskončno usmiljen, pa tudi neskončno pravičen; služi njemu, upaj va-nj in boš njegove milosti deležen.

Zdihljeji.

Nesrečen človek sem, o Gospod, da se pustim po grešni ljubezni zmotiti in zapeljati. Vreden sem bil, da bi me bil brž po prvem grehu pogubil, ker sem bil tebi, svo-

jemu vsegamogočnemu gospodu nepokoren; hujšega obsojenja sem potem vreden bil, ker namesti spokoriti se, sem čedalje huje grešil, in to iz upanja v tvojo milost in potrpežljivost. Ker si ti dober, sem hudoben bil, in če si meni prizanesljiviši bil, hudobniši sem živel. Usmiljeni Gospod! še prizanesi mi, svojemu hudobnemu hlapcu, daj mi zavoljo Jezusa Kristusa obilno milost, da ti zvesto služim in v tvoji službi ostanem stanoviten. Raji hočem umreti, ko tebe, večno dobroto, razžaliti, ker tvoje veliko usmiljenje presune moje srce in ga primora resnično žalovati. Ti si meni dobrotljiv in jaz sem tebi nehvaležen. to bo vedno stiskalo moje srce, da bo zmiraj žalovalo in da boš meni zdaj in vekomaj milostljiv. Amen.

Grehe množiti je silno nevarno.

Prvi del.

Ako bi Bog vsacega človeka brž po grehu primerjeno pokoril, bi ga ljudje ne žalili in ne zaničevali, kakor se vidi; ker je pa on usmiljen in potrpežljiv, so ljudje predrzni in živé, kakor da bi pravične sodbe in pravičnega povrnjenja ne bilo. Modri ravno to pravi: „Ker hudobnežev obsojenje ni kmalu

oznanjeno, človekovi otroci brez strahu hudo delajo.“ Prip. 8, 11.

Ljubi moj! prosim te, da božje potrpežljivosti ne obračaš v svoje pogubljenje, in da tega ne storiš, vedi in veruj, da je Bog ne le prizanesljiv, ampak tudi pravičen; on čaka grešnika k pokori, ne čaka pa zmiraj, čaka do svojega časa, da izpeljuje svoje skrivne sodbe, in ko je število grehov dopolnjeno, udari in ni več milosti. Sv. Avguštin potrdi to rekoč: „Vedeti je potrebno, da Bog grešnika potrpežljivo čaka, in ko njegov čas pride, ni več milosti grešniku“ Sv. Evzebij Cezarejčan ravno tako govori: Bog čaka do nekega števila grehov, in potlej zapusti ali pogubi grešnika.“

Ne misli kristijan, da je to tebi v strah izmišljeno, temuč vedi, da je to po razodeti božji besedi. Bog je Abrahamu razodel, da bodo njegovi otroci v last dobili Kanaansko deželo, pa ne brž: „Zakaj hudobije Amorejcev do zdaj niso spolnjene.“ I. Gen. 15. Ko so bile pregrehe prebivalcev Kanaanske dežele spolnjene, to je, kadar je bilo njih grehov število spolnjeno, so Izraelci pod vojvodom Jozuetom v njih deželo prišli, jih morili in se njih dežele polastili. Sveto pismo pravi, da je Bog vse odraščene Izraelce obsodil v puščavi umreti, ker so ga bili desetkrat hudo razžalili. IV. Mojz. 13, 22 — 23. Hlapec, ka-

terega je gospodar zavoljo velicega dolga prodati ukazal, je odpuščenje dosegel, ko ga je ponižno prosil; ker je pa z neusmiljenjem v svojega sohlapca zopet grešil ni več usmiljenja dosegel. Mat. 19. Ravno zato Modri pravi: „Zavoljo odpuščenega greha ne bodi brez strahu.“ Sir. 5, 5. Če ti je greh odpuščen, zvesteji služi Bogu zavoljo prejete milosti; če pa po prejetem odpuščenju grešiš, je tvoja nezvestoba hujši, in ti morda odpuščenja ne bo.

Boj se tedaj skrivnih sodeb božjih, in predrzno ne greši iz upanja v božjo milost, ker vedeti ne moreš, koliko grehov ti bo odpuščenih, to je, vedeti ne moreš, če boš milost prave pokore dosegel.

Zdihljeji.

Moj Bog, zahvalim te, da si me do zdaj ohranil in varoval mojo grešno dušo večnega pogubljenja. Ako bi bil prejel, kar sem si zaslužil, zdavnej bi bil pogubljen v peklu, kjer ni odpuščenja grehov, in ni upanja ve-komaj; po tvoji nezasluženi milosti pa še živim in upam, da mi je mogoče doseči večno izveličanje, ako se hočem s pomočjo tvoje milosti spokoriti. Nebeški Oče, ne glej velikosti in števila mojih grehov, ampak glej svojega edinorojenega Sina Jezusa Kristusa

na križi pribitega zavoljo grešnikov in usmili se moje duše zavoljo neskončnega zasluženja njegove grenke smrti. Hočem in obljubim s pomočjo tvoje milosti sovražiti in opustiti vse svoje grehe, pobožno živeti, in tebi, svojemu Gospodu, stanovitno služiti, da odpuščanje grehov in večno izveličanje po tvoji neskončni milosti zadobim. Amen.

Drugi del.

Grehe množiti je silno hudo in nevarno, ker nihče ne ve, koliko časa ga bo Bog pretrpel, in tudi se ne ve, koliko grehov bo slehernemu grešniko odpustil. Kralj Manazes je silno hudo delal vpričo Gospoda, spokoril se je in milost dosegel; Amon, njegov sin, je tudi hudobno živel in ni milosti dosegel. Kralj Savel je nepokoren bil Bogu in je zavržen bil, dasi je prerok Samuel za nj prosil. David je tudi hudo grešil, pa se je spokoril in odpuščanje dosegel. Sv. Peter je svojega učenika Jezusa s prisego zatajil in je potlej z veliko žalostjo zbrisal svojo pregreho. Judež Iškarijot je Jezusa prodal in je v svojem grehu nesrečno umrl. Sv. Pavel je bil najsrdejši sovražnik Jezusove vere in je čudno spreobrnjen bil; veliko Judov, manj hudobnih od njega, je v slepoti ostalo. Desni razbojnik je bil le eno uro po Jesusovi volji;

njegov tovariš je na križi umrl kakor on, in vendar obeh smrt ni bila enaka Vemo, da je Bog milostljiv in pravičen, njegove sodbe pa nam so nezvedljive, Sv. Pavel ravno zato pravi: „O visokost bogastva božje modrosti in božjega znanja! kako nezapopadljive so njegove sodbe in nezvedljive njegove poti! Kdo je misel Gospodovo spoznal ali kdo je njegov svetovavec bil?“ Riml 11, 33 — 34.

Kristijan! to te uči v strahu živeti, da si zapuščenja ne nakoplješ. Porečeš: Velikokrat sem grešil, Bog mi je vendar odpustil, in upam, da mi bo še odpuščal. Odgovorim, da so tvoje besede nespametne. Od kod veš, da ti je Bog grehe odpustil? Tega ne veš, in brez božjega razodenja vedeti ni mogoče; in tvoje predrzno upanje kaže, da nisi svojih grehov žalosten in da je lažnjivi mir v tvojem srcu. Ako bi ravno resnično bilo, kar upaš in praviš, od kod veš, da ti bo Bog še odpuščal? Bog odpusti prejšnje grehe zavolj resnične pokore, kje je pa obljubil odpuščenje prihodnih grehov? Ne upaj predrzno, ampak v strahu živi in varuj se grehov, ker Modri pravi: „Najviši je potrpežljiv maščevavec.“ Sir. 5, 4. Bog čaka, in potrpi do svojega časa, potlej udari grešnika, in mu je gorje vekomaj, in je v peklu po meri velike hožje potrpežljivosti huje pokorjen, kakor sv. Gregorij papež pravi: „Bog huje pokori tiste, katere

je potrpežljivši čakal in ljubeznivši vabil k pokori. — Premisli te nauke, ponižuj se in prosi:

Zdihljeji.

O Jezus! neizrečeno velikokrat sem te žalil, tvojo pravico in milost zaničeval, in nisem odpuščenja, ampak pogubljenja vreden. Vem to, pa upam vendar v neskončno zaslužnje tvoje smrti, objamem tvoj krvavi križ, poljubujem tvoje globoke rane, sovražim in obžalujem vse svoje grehe, in prosim te, da me ne zapustiš, ampak da dokončaš v meni, kar si s svojo gnado začel, delo mojega spreobrnjenja. O Gospod! želim, hočem in obljubim svoje življenje boljšati, in ko me bodo skušnjave nadleževale, bom klical tebe v pomoč, da jih premagam. Moja bramba, trdnost in upanje si ti, ljubi Izveličar! ne zapusti me, daj mi gnado prave pokore, stori me svojega zvestega služabnika, in vzemi me v svoje kraljestvo. Amen.

Tretji del.

Kdor grehe množi iz upanja v božjo milost, bo težko dosegel milost. Bog je neskončno usmiljen in dobrotljiv, pa jih je vendar neizrečeno veliko pogubljenih ravno zato, ker ljudje predrzno upajo v njegovo

milost. Modri v Gospodovem imenu opominja, rekoč: „Sin, si grešil? ne stori več, ampak tudi odpuščenja poprejšnih (grehov) prosi. Sir. 21, 1. Kdor se je pri Bogu zadolžil, naj se grehov skrbno varuje, in naj si prizadene zbrisovati poprejšno zadolženje; ako tega ne stori, je sam svojega pogubljenja kriv.

Ljubi moj! namesto da bi te tvoji grehi predrznega storili, se boj zavoljo njih, zadostuj Bogu, in varuj se žaliti Boga, ker če spolniš število svojih grehov, boš zapuščen in gorjé ti bo. Kadar si skušan, da bi v greh dovolil, misli: „Če zopet grešim, mi morda več odpuščenja ne bo.“ Spominjaj se božje pričejočnosti, večnega veselja nebeškega kraljestva in večnega pokorjenja strašnega pekla, in vrednosti svoje edine duše, da ne grešiš.

Odgovoriš: „Če grešim, se bom potem spovedal in odpuščenje dosegel.“ Prijatel, kakošna spoved bo tvoja, zavoljo katere grešiš? Če to misliš, je gotovo znamenje, da se slabo spoveduješ in da tvoje spovedi niso tebi v odpuščenje grehov, ker boljšanja, sovraštva v grehe in družega zapovedanega ni. Sv. Matevž pravi: „Bili so Judje krščeni po Janezu, ker so se obtožili svojih grehov.“ 3, 6 Obtožili so se svojih grehov, in vendar so v svoji trdovratnosti ostali; in ravno to je reči od tebe, če iz upanja prihodnje spovedi grešiš. Veš, da pokora in odpuščenje grehov

ni v tvoji oblasti, in hudoben si, če iz tega upanja razžališ Boga. Če predrzno upaš in božjega razžaljenja ne čislaš, boš morda v zadnji uri obupal, in po smrti prišel v mesto, kjer upanja nikdar več ne bo.

Zdihljeji.

Gospod, pred tvojim veličastvom klečim jaz, hudobni grešnik, ki sem tvojo milost zapravil iz upanja, da jo bom zopet dosegel in sem svojo dušo hudobi prodal iz upanja, da jo bom rešil. Hvalim in zahvalim tvojo neskončno milost, da me nisi po zasluženji zapustil in pogubil; tvoja velika potrpežljivost z menoj kaže, da me pogubiti nočeš in da bom izveličan, ako se s pomočjo tvoje milosti spokorim. Ljubi Jezus! tvoja neskončna dobrota, iz katere si na trdem lesu svetega križa za-me umrl, podpira moje prestrašeno srce in te upljivo prosim, da mi daš milost prave pokore in srčne stanovitnosti, da obžalujem svojo hudobijo in nikoli več ne želim tebe, svojega usmiljenega Odrešenika. V tem sklepu hočem ostati, da ko bo smrt prišla, me s teboj združi, da bom pri tebi vekomaj. Amen.

Grešnikova norost.

Prvi del.

Kdor ni po sveti veri razsvetljen in ne vé, kaj Bog zapoveduje in prepoveduje ter iz nevednosti nepravilno živi, je nekoliko izgovora vreden; kdor pa v pravi veri živi, božjo voljo vé in je ne spolnuje, je puntar in nima izgovora za svoje grehe. Pobožni učenik Janez Avilan pravi: „Vsega sveta grešnike bi (ako bi mogoče bilo), v dve prostorne ječe zaprl; v eno slepe, to je, neverce in krivoverce; v drugo hudobne norce, to je, pravovernike, ki po zapovedih živeti nočejo. Neverci in krivoverci, ki svetlobe nimajo, so rojenim norcem podobni; pravoverniki, ki hudobno živé, so radovoljno norci, ker svetlobo sovražijo, odpovedo se lepim nebesam in si strašno pogubljenje izvolijo. Veliko je pravovernikov, ki hudobno živé in se vendar modre mislijo ter zaničujejo modre, kateri služijo Bogu.

Premisli, da če vidnih reči res ne čislaš in le po nebeških dobrotah hrepeniš; če svoje hude želje in nepokorne počutke pod pokorščino devaš; če vse nadloge, zaničevanje raji pretrpiš, ko grešiti; če vedno misliš, kaj je volja božja, in si skrbno prizadevaš po njej storiti, si resnično moder; če pa svet mali-

kuješ, svojim počutkom zoper zapovedi vse dovoliš, če zavoljo dobička ali strahu ali nadležnosti grešiš, si norec; neumniši bi bil, ako bi milost božjo, dušo in nebesa dal za kratko veselje ali drugo nevredno reč.

Ko prostovoljno grešiš, zgubiš milost, Boga, notranji mir in vse, ali ni to tedaj hudobna norost? Da bi se nad svojim sovražnikom maščeval ali kaki drugi grešni želji zadostil, bi ne dal prsta svoje roke odsekati; zakaj pa hočeš svojo dušo dati? Ako bi dal vse svoje premoženje in tudi svoje življenje raji, ko grešiti, bi svojo dušo ohranil; če pa grešiš, dušo in telo obsodiš v večno pogubljenje in si toraj hudoben norec. Če zdaj Boga ne poslušáš, boš morda v število zavrženih in prokletih norcev prišel in z njimi prepozno rekel: „Zgrešili smo tedaj resnice pot, pravice luč nam ni svetila; po poti krivice in pogubljenja smo se utrudili.“ Modr. 5, 6 — 7. Če božjega glasu poslušati nočeš in se božji milosti trdovratno vstavljaš, boš v peklu obupno in srdito vpil: Zmotil sem se, ker sem zmote ljubil in nesrečen bom vekomaj, ker sem po poti pogubljenja radovoljno hodil. Da se to ne zgodi, zmodri se zdaj, žaluj in prosi iz srca:

Zdihljeji.

O Bog! kako bi bilo z menoj, ako bi ti tolikanj usmiljen ne bil? V večnem pogubljenji zavržen in preklet med družimi hudobnimi norci bi bil, kateri so ko jaz za nevredne reči dali milost in Boga. Zahvalim te, Gospod, zavoljo tvoje velike milosti z menoj, in prosim te, da mi pomagaš vedeti in popraviti hudo norost, da jo resnično opustim in milo obžalujem. Usmiljeni Oče si, ki ljubeznjivo objemaš otroke, ki žalostni k tebi pridejo, pa ravno za to obilniši jokam, ker sem tebe, neskončno dobroto, razžalil. Klečé pred sedežem tvoje milosti trdno obljubim, da s pomočjo tvoje milosti ne bom več tebe zapustil, ampak ti hočem stanovitno služiti, da v tvoji milosti umrjem in v tvoje kraljestvo pridem. Amen.

Drugi del.

Grešni verni so res norci, ker nalaš pozabijo, da so ljudje in kristijani, da bi po živinsko živeli. Sv. Janez Krizostom pravi: „Človek je umna stvar, tega imena je pa le vreden, če po zdravem umu živi.“ Kristijan je človek in vernik; njemu je tedaj premalo po natornem umu živeti, temuč je dolžen svoje življenje ravnati po sveti veri, katera

njegovi um razsvetljuje. Kdor le dobrote sveta ceni in ljubi, in po svojem hudem poželjenji živi, je bolj živini, kakor vernemu človeku podoben, in je norec, ker se zavoljo živinskega veselja odpové Bogu in njegovemu kraljestvu. David od onih pravi: „Ker je človek v časti bil, ni razumel; poživil se je in sebe neumni živini enakega storil.“ Ps. 48, 13.

Premisli, če so tvoje misli, besede in dela po razsvetljenem umu in če v večnega zveličanja namen to delaš. Če po sveti veri živiš, da bi v prihodnjem življenji srečen bil vekomaj, si dober človek in pravi kristijan; če le sedanje vidiš in neizmerno vživaš stvari, kakor da bi dobrega in hudega plačila po smrti ne bilo, si neumnež, in ti bo gorje vekomaj, ker je resnično, kar sv. Pavel pravi: „Če bote po mesu živeli, bote umrli (bote pogubljeni). Riml. 8, 13.

Bog te ni vstvaril, da ko živina zado-
stuješ svojim počutkom, ampak da pravično živiš in da bi bil izveličan; svojemu telesu v njegovih potrebah strezi, kolikor ti je pri-
puščeno, ne živi pa, kakor bi le teló imel; pridno delaj, namen pa tvojih del bodi izve-
ličanje tvoje duše. Ne pozabi nikoli, kar je Jezus dobri Marti rekel: „Edino je potrebno.“
Skrbi tedaj svojo edino neumrjočo dušo iz-
veličati; zakaj če vse drugo znaš in delaš, tega pa ne, hitiš v pogubljenje. Ura pride,

in morde kmalu, da pojdeš v večnost; kaj ti vse drugo pomaga, če svojo dušo pogubiš? Da se zmodriš, premisli, kaj bodo obsojeni v peklu rekli: „Kaj nam je prevzetnost pomagala? in bahanje z blagom kaj nam je prineslo? Vse to je ko senca, prešlo. Modr. 5, 8 — 9.

Zdihljeji.

Usmiljeni Stvarnik! dal si mi razum in vero, da bi tebi služil; jaz pa sem ko neumna živina po svojem hudem poželenji slepo živel; kar je mojim počutkom dopadlo, sem ljubil in delal, tvoje svete zapovedi pa sem v nemar puščal. Veliko let v tej hudi zmoti živim, in kaj imam iz grešnega veselja, katerega sem vžival? Grešno veselje je prešlo, ostane mi pa grizenje vesti in večno pogubljenje. O Gospod! ne obsodi me po svoji pravici, ampak obišči me s svojo milostjo po svoji veliki milosti. Ljubi Jezus! po zasluženji svoje grenke smrti na križi sprejmi me, nepokorno ovco, ki k tebi silim, svojemu dobremu pastirju. Marija, usmiljena mati in mogočna pomočnica, prosi za-me Boga po svojem Sinu, da usmiljenje zadobim. Amen.

Tretji del.

Najpotrebniša učenost je to, spoznati Boga, in najpotrebniša modrost je to, po izgledu Je-

zusa Kristusa živeti. Kdor ni daru prave vere prejel in poti izveličanja ne vé, je nesrečen; tisti je pa hudoben, kateri veruje vse resnice, in po zapovedih, katere je prejel, ne živi. Kdor prav veruje, iz vere prav upa ter iz vere in upanja ljubi, on je resnično moder, in kdor tega ne stori, je resnično norec. Prave modrosti delivec je Bog, in kdor njega modrosti prosi, jo dobi. „Kateri modrost ljubijo, jo lahko vidijo, in kateri je iščejo, jo najdejo.“ Modr. 6, 13.

Kristijan, premisli veliko število grešnikov, napuhnežev, bahačev, lakomnikov, pijancev, nečistnikov in družih, kakošno plačilo imajo za svoje razuzdano življenje? Večno pogubljenje. Premisli tudi svetnike in svetnice božje, kateri so po zapovedih skrbno živeli, se pokorili in veliko pretrpeli? kakošno plačilo imajo oni? Večno izveličanje. To te prepriča, da grešniki so norci, pobožni pa modri. Premisli zdaj, izmed katerih si ti? Sv. Janez Krizostom pravi: „Svetnike, ki z Bogom kraljujejo, šteješ srečne, zakaj pa po njih izgledu ne živiš? preklete duše, ki se v peklju pokoré, misliš nesrečne; zakaj se pa po njih ravnaš?“ Hvališ svetnike in pogubljene posnemaš, kako boš med izvoljene prišel? Če pa resnično hočeš med božje svetnike priti, živi po krščansko, ljubi Boga iz vsega srca in bližnega kakor sebe zavoľjo Boga, opusti grehe in gre-

hov priložnosti, obilno moli in druge krščanske dolžnosti spolnuj.

Da pravo modrost dobiš, pogosto premišluj smrt in kar bo potlej Premisli, da teló, za katerega voljo tolikanj skrbiš in grešiš, je nazadnje malo smrdljive prsti. Čast, bogastvo, oblast, lepota in drugo mine kakor senca; kje bo pa duša vekomaj? Premišluj neskončno večnost, v katero pojdeš, da norost grešnikov opustiš in svetnikov modrost dobiš.

Zdihljeji.

O Bog! oče vsega usmiljenja, glej moje velike dušne nadloge in usmili se me, da ne prejmem, kar si zaslužim. Daj mi obilno razsvetljenje, da svojo hudo norost spoznam, daj mi močno voljo in gorečo ljubezen, da tebi samemu služim in da bom izveličan. Usmiljeni Jezus! ki si me s svojo sveto krvjo v svetem Duhu opral in posvetil, ne dopusti, da bi svojim sovražnikom v oblast prišel. Odpovem se svoji hudi volji, vsem grešnim željam in rečem in te jokaje prosim: Odpusti mi vse moje grehe, očisti me vsega hudega zadolženja, ohranuj me v svoji milosti in me priklenjenega imej z vrvmi močne ljubezni, da tvoje ljubezni, jetnik živim in umrjem. Amen.

Grešniku je hudo, naj živi nemirno ali mirno.

Prvi del.

Grešniku je hudo, če ga vest peče zavoljo njegovih grehov, ker nemirno živi in je sam zoper sebe v težavo in britkost. Neverni Cicero je prav rekel: „Grizenje vesti je prva kazen greha.“ Če nekdo ima sovražnika, se ga ogiblje ali pa ga tolaži; če pa človeka vest nadleguje, se samega sebe ogibati ne zamore, in toraj nemirno živi. Modri pravi: „Hudobno srce je z bolečinami napolnjeno.“ Sir. 3, 29. Srca bolečine so grešniku nadležne, ker je resnično, kar nedolžni Job govori: „Kdo se je Bogu vstavil in je mir imel?“ 9, 4.

Grešnik! premisli svoje nepokojne srce. in vprašaj se z Davidom: „Duša moja! zakaj si žalostna, zakaj me težiš?“ Ps. 42, 5. Veš lahko, da si nepokojin zavolj grehov, in prerok Jeremija tudi to pričuje, rekoč: „Tvoja hudobija te bo tožila in tvoje odvrnjenje od mene (od Boga) se bo zoper tebe vzdignilo. Vedi in vidi, kako hudo in grenko je za-te, da si zapustil Gospoda, svojega Boga.“ Is. 2, 19.

Prepričan bodi, da ti ni pravega miru, če se ne spokoriš in svojemu Gospodu ne služiš. Če nisi še popolnoma slep, in če še kaj vere imaš, ne moreš biti mirnega in po-

kojnega srca, ker si razžalil vsegamogočnega in pravičnega Boga, katerega oblasti in pravici oditi ne zamoreš. Če greha hudobijo in ostudnost le malo veš, veš vendar, da veliki greh stori človeka sovražnika božjega in otroka večnega pogubljenja. Če tedaj po veri misliš in vest tebi pričuje, da si v veliki greh dovolil, ti je nemogoče pokojno živeti, ker si Boga, izvir pravice in veselja, razžalil in zapustil. Ne le po smrti, ampak tudi zdaj se resnično godi, kar je sv. Pavel Rimljanom pisal: „Nadloga in britkost (čaka) dušo slehernega človeka, kateri hudo stori. 2, 9. Griženje vesti te opominja, da si hudo storil in da pravega miru nimaš, ako ne greš k Bogu; pojdi tedaj k njemu, izviru miru in veselja. Prosi ga, rekoč:

Zdihljeji.

O moj Bog! neizrečeno hudo sem storil, ko sem grešil, tebe, vsegamogočnega, usmiljenega, svetega in pravičnega Gospoda, razžalil, sebi pa mir odvil in si pogubljenje nakopal. Miru nimam, ker me vest peče in mi mojo hudobijo očita, to pa je glas tvoje milosti, kateri me prepriča, da sem grešil in da ni miru v meni, če se k tebi ne vrnem. Usmiljeni Gospod! pomagaj mi, da se spokorim in da ne bom dalje tebi nepokoren in

sebi nadležen. O Jezus! dodeli mi milost pravičnega življenja in resničnega miru zavoljo smrtnih bolečin, katere si za-me in za druge grešnike pretrpel. Amen.

Drugi del.

Grešniku, katerega vest peče zavoljo grehov, je hudo, ker ga vera straši in ker vstvarjene reči ne zamorejo njegovega nepokojnega srca tolažiti. David od grešnikov pravi: „Na njih potih ni družega kakor potrenje in nesreča, in poti miru niso poznali.“ Ps. 13, 3 Oni hodijo po krivih potih, iščejo miru v stvarjenih rečeh, povsod najdejo zadržge in nadloge in jim njih srce vedno pravi: „Kje je tvoj Bog?“ Ps. 41, 4.

Ljubi grešnik! svoje življenje po zapovedih premisli in lahko zveš, da se ti hudo godi in da si nepokojne duše, ker si svojega Boga zapustil. Prepričan si, da si grešnik in večnega pogubljenja vreden, in da boš med zavržene duhove prišel, ako se ne spokoriš, pokora pa ni v tvoji, temuč v božji oblasti. Veš, da si milosti božje nevreden, morda jo boš dosegel, morda boš pa v svojih grehih umrl, in toraj v strahu živiš. Tvoje srce je boleče in boječe tudi zato, ker je smrt zmiraj bližej, pravične sodbe se bojiš, neskončna večnost te straši in skušaš resnico besede

božje, katera pravi: „Gorje vam, vi hudobniki, kateri ste Najvišjega postavo zapustili.“ Sir. 41, 11.

Čutiš in veš svojo hudo nadlogo in svoj nepokoj, da bi pa polajšal svoje stiskano srce, iščeš tolažbe pri stvarjenih rečeh, katere so tebi zmota, ne pa zdravilo. Ker se z Bogom ne veseljuješ in veselja nimaš do molitve, premišljevanja in družih krščanskih dolžnosti, iščeš razuzdane družbe, igre, muzike, plesa in kaj tacega, da svoje meseno srce nasituješ, svojo revno dušo motiš in revščino svojega duha pozabiš; ni pa res, kar misliš, ker hitro prejde vse to, kmalu se žalost povrne in te vest huje peče ko prej. Eden si tistih, od katerih David priča: „Poti miru niso spoznali.“ Ps. 13, 3.

Če mirnega srca nisi, si enak hudodelniku v ječi zaprtemu, kateri se sicer potolaži, ko s svojimi tovariši govori, ali tudi z družimi rečmi, med tem pa ali potem se strah obuduje v njem, ker se sodnika za voljo svojih hudih del boji. Verjemi, da v stvarjenih rečeh ne boš pravega miru našel, ker svet ti ne more miru dati. Premisli, kakor cerkev prosi: „O Bog! daj svojim služabnikom mir, katerega svet ne more dati.“ Bog in svet svoj mir dajeta, pa le Bog pravega daje in pri Bogu ga išči s pravo pokoro, s pobožnim življenjem in z stanovitno pokor-

ščino, da boš pokojno živel, mirno umrl in v večni mir šel.

Zdihljeji.

Moj Bog! vem, spoznam in obžalujem vse svoje hude zmote in tebe samega iščem, ker mene prejiščeš s svojo milostjo, da mir najdem in ga uživam v tebi. Utrudil sem se po hudih potih, in trpel sem veliko za svet, da bi pokoj našel, in ga nisem, ker ga nisem iskal pri tebi. Grizenje vesti je moje prvo pokorjenje tvoje pravice, je pa tudi glas in znamenje tvoje milosti, da me kliče, da v grehah ne ostanem in ne umrjem v njih. Hvalim tvojo veliko milost, iz katere si me pretrpel do zdaj in me kličeš k sebi, da se spokorim in tebi pokojno služim. Nebeški Oče! daj mi svojega svetega Duha zavoljo zasluženja Jezusa Kristusa, da se posihmal ne motim, ampak tvojo sveto voljo vem in spolnujem, da pod tvojo usmiljeno oblastjo mirno živim in v večni mir pridem. Amen.

Tretji del.

Silno hudo je grešniku, ki nemirno živi v svojih grehah; to grizenje pa je tudi dobro, ker je opominjanje k Bogu iti, kateri je edini zdravnik naših duš. Kdor grizenje svoje vesti

in opominjanja milosti božje poslušati noče, si bo lahko nakopal zapuščanje božje in slepoto, da bo potem mirno živel v grehih in nesrečno umrl. Preroku Izaiju je Gospod rekel: „Pojdi in reci temu ljudstvu: Poslušajoči poslušajte in nikar ne razumejte; pogledajte, kar kažem, in ne spoznajte.“ Iz. 6, 9. Ravno taki so grešniki, ki v svojih grehih mirno živé, slišijo resnico, pa resnica do njih srca ne pride in se ne poboljšajo.

Kristijan premisli, če v svojih grehih mirno živiš. Če je to res, si najnesrečnejši človek in boš morda svoje dušne oči odprl, kader boš svoje telesne oči zaprl, in lahko da boš le pri božji sodbi videl in prepozno obžaloval svojo radovoljno hudobo v peklu. Modri prav govori: „Hudobnik se sam v svoje hudobije vjame.“ Prip. 5, 22. Kar grešno ljubiš, rad izgovarjaš in opravičuješ, in to je tebi zadrgo, v katero se radovoljno vjameš, ker verjeti nočeš, da je greh, kar tvojim slabim počutkom dopade.

Če slepo živiš po svojih hudih željah, če se nad hudobniki rad pohujšuješ, če božje besede poslušati nočeš ali razlagaš zapovedi po svojem spačenem umu, povej, koliko časa bo ta zmota? Navadno je, da do prve nevarne bolezni ostane. Kader boš nevarno zbolel, bo tvoje hudo poželjenje vtihnilo, ker bo tvoje telo z bolečinami napolnjeno in bo

tvoja duša v velikem strahu; takrat boš videl ničemurnost sveta, praznoto lakomnih skrbi, hudobo grešnega veselja, vrednost svoje duše, pravično sodbo božjo in neskončno večnost. Vedel boš takrat, kar sedaj vedeti nočeš; bal se boš takrat, kar sedaj zaničuješ; vedel boš, da je tvoje življenje hudobno, posvetno, nekrščansko in pogubno, kader boš pri vratih neskončne večnosti. Zdaj verjeti nočeš, da je tvoje življenje nekrščansko, da bi po poti pogubljenja predrzno hodil; zdaj verjeti nočeš, da so tvoje spovedi brez poboljšanja opravljene, nevredne, pa verjel boš potlej, kader bo smrtna bolezen tebe hudodelnika gnala pred pravičnega božjega sodnika Jezusa Kristusa, kateri te bo, ne po tvojih spačenih mislih sodil, ampak po svojem svetem evangeliji, katerega poslušati nočeš. Zvedel boš pri njem, če prej ne verjameš, „da si bil v obilnosti svoje nespameti zapeljan.“ Prip. 5, 23.

Upam, da nisi toliko hudoben, trdovraten in slep, in da če čutiš grizenje svoje vesti, in da želiš svoje življenjeboljšati, prosi tedaj iz srca:

Zdihljeji.

Usmiljeni Odrešenik! hudobno sem živel in v tebe velikokrat grešil, in sem toraj vre-

den, da bi me popolnoma zapustil in želim
 mojega srca izdal, da bi v smrtni senci ležal,
 nesrečno umrl in pokopan bil v peklu. Čudim
 se, Gospod, nad tvojo neskončno milostjo in
 jo visoko hvalim, iz katere me nisi z dušno
 slepoto udaril in pogubil. Ravno ta tvoja
 velika milost je podpora mojega prestrašenega
 duha, da ne obupam in da te upljivo prosim,
 mi dati svetlobo, moč, stanovitnost in vse,
 kar v izveličanje potrebujem. Stori me svo-
 jega zvestega služabnika, da ti zavoljo tebe
 zvesto služim in pridem v večno luč. Amen.

Od hude navade.

Prvi del.

Huda navada iz pogostnega ponavljenja
 grehov izvira; silno huda je, ker oslepi greš-
 nika, da svoje kudobe in nevarnosti ne čisla
 in prostovoljno hiti v pogubljenje, če ga so-
 sebna milost božja ne spreobrne. Huda na-
 vada in nesrečna smrt ste skoraj eno, ker se
 hudega navajen grešnik silno težko boljša, in
 je toraj navadno, da nesrečno umrje.

Vsak človek je h grehu nagnjen, ker
 hudo poželjenje v njem tiči, katero ni greh
 sicer, pa v greh napeljuje: strup je to, po
 prvem grehu v naše srce vlit. Sv. Pavel, da

si je s sešobno milostjo napolnjen bil, je to veliko nadlogo čutil in obžaloval, rekoč: „Ču-tim drugo postavo v svojih udih, katêra je postavi mojega duha nasproti in me vjetega drži v postavi greha. Jaz nesrečni človek! kdo me bo rešil?“ Riml. 7, 23 — 24. Ta ve-lika slabost je primorala vse božje prijatelje mило jokati, goreče prositi, pokoriti se, in va-rovati se priložnosti v greh, da bi nesrečno ne umrli.

Ljubi moj! premisli, če si svoje velike slabosti prepričan in žalosten, če se ji vstav-ljaš, ali če si ji pokoren. Če se svojemu hu-demu poželjenju vstavljaš, ga boš čedalje ložej premagoval; če si mu pa pokoren, boš služ-nik greha, ker se ga boš navadil in privadil, ga boš ljubil in gorjé ti bo. Modri pravi: „Hudobija je nje (grešnike) oslepila.“ Modr. 2, 21. Vsak greh nekoliko slepote prinese; če grehe ponavljaš, lahko da vest vtihne, potem pa v globičino temote padeš. Ko si tako daleč zašel, ljubiš tovariše, ki ti v greh pomagajo, misliš, govoriš in delaš hudo brez vsega pre-mislíka in grízenja, in živiš, kakor bi duše ne imel, kakor bi Boga, sodbe, nebes in pekla ne bilo, kakor je zapisano: „Hudobnež, ko v globočino grehov pride, zaničuje.“ Prip. 18. 3.

Resnično je, da, dokler je strah božji v človeku, se vojskuje zoper skušnjave, in ko je prvič dovolil v veliki greh, ga je grozno

peklo, poniževal se je in skrbel ga odpraviti s pokoro; ker je pa potem premalo čuječ bil, je zopet grešil in tolikokrat ponavljal greh, da mu je dopadel; skušnjav je iskal in grešil, dasi skušan ni bil. Sveti Janez Krizostom pravi: „Huda reč je navada. ker se v natoro spreobrne, in skoraj primora v greh.“ Resnično je to, in kdor ima hudo navado, greši, da skoraj ne vé kedaj, skušnjava naproti gre s svojim spridenim srcem, in njegovih padcev ni konca.

Če si v kaki hudi navadi, boj se, vendar pa ne obupaj, ker se z božjo pomočjo in z svojo resnično voljoboljšati zamoreš.

Zdihljeji.

Ljubeznjivi Izveličar! ki si prišel grešnikov k pokori iskati, išči mene s svojo močno milostjo, katere nisem sicer vreden, potreben sem je pa bolj od vseh družih grešnikov; dodeli mi jo po svoji veliki milosti, da v svojih grehih ne umrjem. Velik grešnik sem, ti pa si vsegamogočen in usmiljen in toraj zamoreš in hočeš mene ozdraviti. Zavaljo neskončnega zasluženja svoje grenke smrti na trdem lesu svetega križa pomagaj mi, da hudobo greha sovražim, opustim in več ne grešim. Ljuba devica Marija, prosi za-me, hudobnega grešnika pri Jezusu, da

dosežem, kar iz srca želim, duha prave pokore, odpuščenje grehov in večno izveličanje Amen.

Drugi del.

Huda navada stori srce nečutno, nepokorno in trdovratno, da se milosti božji vstavlja in božje zapuščanje nakoplje grešniku, kateri se iz dušne slepote spokoriti brani. Sv. Pavel apostol pravi: „On (Bog) se usmili, katerih se hoče.“ Riml. 8, 18. Sv. Avgustin te besede razlaga tako: „Bog grešnika v hudem ne otrdi, temuč mu milosti ne dá, ker je bil njegovi milosti nehvaležen in nepokoren.“ Kakošen je grešnik tedaj, kateri pomoči milosti božje nima? Mrzel je v dušnih opravkih, ni svojih dušnih nadlog žalosten in iz srca ne prosi, ker je svoje velike nesreče skoraj vesel. Oslepljen grešnik sliši od hudobe greha, trpljenja Jezusovega, pravične sodbe božje, nebes in pekla brez vsega občutenja, kakor da bi vse to prazno bilo.

Kristijan! vidiš, koliko hudega grešna navada stori. Hudega navajen grešnik je nepokornemu Jonu enak, kateri je v ladiji spal; velik vihar je zavoljo njegove nepokorščine vstal na morji, vsi brodniki so skrbeli, upili in molili, on je pa trdo spal. Ravno tak je grešnik, kateri se je hudega navadil in pri-

vadil, ne vé, ne vidi in ne sliši, kar drugi manji grešniki od njega vedo, vidijo in slišijo; drugi verni so v skrbi zavoljo svojih grehov in nevarnosti svoje duše, on se pa smeja, vse to zaničuje in norčuje. Sv. Avguštin prav govori: „Huda navada stori, da so strašni grehi trdovratnemu grešniku majhni in skoraj nič.“ Da je to resnično, vidiš nad razujzdanimi grešniki, kateri se svojih velicih grehov ne sramujejo, svojim tovarišem pravijo, kaj so hudega storili, se smeja in so svoje nesreče veseli. Podobni so nečednim živalim, katere se radi valjajo po smrdljivem blatu, ker njegovega smradu ne čutijo.

Bog naj obvaruje tvojo dušo te velike nesreče, da bi se hudega navadil; nesreča je to čez vse nesreče, ker iz hude navade je veči del slepota, trdovratnost in pogubljenje. Sv. Tomaž Vilanovljan ravno to pravi: „Huda navada oslepi grešnika, in to je znamenje, da bo pogubljen.“ Upam, da nisi tako globoko zašel, in dasiravno grešnik, želiš svoje grehe opustiti in svoje življenje poboljšati. Če te vest grize zavoljo grehov, je to znamenje, da te ni Bog še zapustil; prosi ga tedaj, rekoč:

Zdihljeji.

Gospod! nemogoče mi je, tebe zahvaliti po velikosti tvoje milosti, iz katere me nisi

zapustil, čeravno sem se tvoji milosti hudobno ustavljal. Namesto da bi tebi, svojemu Gospodu, iz vse duše služil, sem grešil in grehe v tebe ponavljal. Silno velika je moja hudobija; nočem pa posihmal tvoji potrpežljivosti nehvaležen biti, temuč hočem te ljubiti in tebi služiti. O Bog! daj mi milost prave pokore, ne zavoljo mojega dobrega zasluženja, katerega nimam, ampak zavoljo neskončnega zasluženja svojega edinorojenega Sina, Jezusa Kristusa. Odvračaj, kar me zapeljuje, omeči moje srce, daj moč moji volji, da iz ljubezni do tebe vso tvojo voljo spolnujem, pravično živim in srečno umrjem. Amen.

Tretji del.

Če je zavoljo hude navade srce trdovratno in duša slepa, kako bo z grešnikom, ko ga smrt od tega sveta odloči? Modri odgovori: „Trdovratnemu srcu bo na zadnje hudo.“ Sir. 3. 27. Grešnik, hudega navajen, je sploh trdovraten in oslepljen in se poboljšati noče, ker je svoje slepote zadovoljen. Prerok Jeremija od hudega navajenih grešnikov v prilikah govori tako: „Če zamore Etijopec svojo (črno) kožo (v belo) spreobrniti ali leopard svoje pike (odpraviti), bote tudi vi zamogli dobro storiti, ko ste se hudega navadili.“ 13, 23. Dušna bolezen je vsa dru-

gačna ko telesna; telesna bolezen napravi bolečine in je človeku občutno nadležna, tako da se bolnik ravno za tega voljo prizadene jo odpraviti in rad jemlje zdravila, da se ozdravi, dušna bolezen je pa slabim počutkom vseč in lahko oslepi grešnika; in če je bolj bolan, bolj mu bolezen dopade in se potrebnih zdravil brani, ker se zdravlja skoraj boji.

Ljubi moj, da v to veliko nesrečo ne prideš in pogubljen ne boš, varuj se greha in greha priložnosti, dokler se Boga in greha bojiš, zakaj, dokler se Boga in greha bojiš, je še milost božja v tebi, milost božja pa in tvoja skrb te ohranite nedolžnega; če pa strah božji zgubiš, je tudi božja pomoč daleč od tebe, rad dovoliš v grehe, se jih navadiš, in ti bo gorjé. Bog po Modrem pravi: „Kar se mladeneč navadi, od tega tudi starec ne odstopi.“ Prip. 26, 6. Resnično je, da če se hudega navadiš, strah božji, sramožljivost in vse dobro zgine, in tudi ko boš star, boš v grešni mrzloti in lenobi tičal.

Da se ne spridiš in hudega ne navadiš, ne imej nepotrebne zaveze z hudobniki, ker to je silno nevarno in zapeljivo. Veliko se jih je po hudobni družbi spačilo in pogubilo, ker so se pri njih po nevedoma navzeli hudobije, in so potem radi hodili po poti pogubljenja. Zapisano je v svetem pismu: „Kdor nevarnost ljubi, bo v njej poginil.“ Sir. 3, 27.

Vedno pomni pravično sodbo božjo in da te bo pravični sodnik Jezus po zapovedih in po svetem evangeliji sodil in se ne boš nad hudobniki pohujšal. Če vidiš nesramožljive grešnike, in če te poželenje vabi po njih zgledu živeti, misli, da je Bog vsega hudega pravični maščevalec.

Goreče in stanovitno prosi Boga, da naj te varuje skušnjave in grehov, in tudi ti se varuj. Po izgledu Modrega bodi, kateri je rekel: „Dokler sem še mlad bil in preden sem v zmote zabredel, sem modrosti s svojo molitvijo iskal.“ Sir. 51, 18. Če vse to delaš, se boš vsaj velicih padcev varoval in se ne boš hudega navadil. Če nisi tega storil, ponižuj se in prosi:

Zdihljeji.

Gospod! sveta vera, katero si mi razodel, me uči, in skušnja me prepriča, da sem slab in grehu podvržen; vedel sem to in sem vendar malo in mlačno prosil in skrbel, da bi si pomoči sprosil in s pomočjo premagoval nadležne skušnjave, zavoljo katerih sem velikokrat grešil. Hvala bodi tvoji neskončni milosti, da me nisi popolnoma zapustil in v pekel obsodil. Usmiljeni Oče nebeški! daj mi milost svetega Duha po svojem Sinu, Jezusu Kristusu, da v novo življenje vstanem, živim

po tvoji sveti volji in več ne grešim. Mogočna in usmiljena pomočnica Marija, prosí za-me, hudobnega grešnika, da milost zadobim pri Bogu. Amen.

3. Smrt.

Kakošno je truplo po dušni ločitvi.

Prvi del.

Premisli, o človek, da tvoje teló je iz zemlje in da se bo kmalu v zemljo povrnilo. Obsojenje je to po prvem grehu zasluženó, po katerem je Bog Adamu in njegovemu zrodu rekel: „V prst se povrneš, iz katere si vzet.“ Mojz. 3. 19. Tvoje in vseh ljudi truplo je obsojeno v zemlji strohneti; v globoko jamo ga bodo djali in s prstjo zasuli, da živih ljudi ne osmradi; to je mogočnim in nizkim, oblastnikom in podložnim odločeno. Kader boš svojo dušo izdihnil, pojde ona v neskončno večnost, truplo pa ostane v zemlji in se v zemljo povrne; počivalo bo v zemlji do vstajenja.

Premisli mrtvo truplo, od katerega se je duša ločila. Glej, ni več človek, ampak truplo mrtvega človeka; njegova glava je nagnjena, njegove oči so vdrte, njegov obraz

moker po smrtnem potu, ustnice so premenjene in vse truplo nečutno, mrzlo, težko in strašno. Groza obide človeka, ki ga vidi in premisli, pa je živim dober učenik, da vedó, kakošni da bodo, in morda kmalu. Strah je človeka pri mrliču biti, in ko malo časa preteče, se zoperni duh čuti, ali bolje reči, že smrdi; to ljudi primora, okna odpreti in hišo kaditi, da se ta smrad ložej pretrpi. Če je truplo kakega bogatina, ki je v sladnosti živel, ali kakega požrešnika, ki je obilno nasitoval svoje teló, je večkrat še nadležnejši duh po njem, in obilniši gnjusobe bo.

Premisli še, kakošno je truplo, iz katerega je duša šla. Čeravno je bil človek napuhnen ali zgovoren, ali lep ali drugačen, vendar njegovo truplo ostane brez čutnosti in brez gibanja; ima usta, in ne govori; ima oči, in ne vidi; ima ušesa, in ne sliši; ima roké, in ne dela; ima noge, in ne hodi. Domači skrbé, da se kmalu pokoplje; kakor hitro je mogoče, ga iz hiše pošljejo in plačajo noseče, da ga v jamo neso, da vse hiše in soseske z nadležnim smradom ne okuži.

Brž, ko se njegova smrt razglasi in zvonovi oznanujejo, da je umrl, ljudje veliko govoré od njega, ga hvalijo ali pa opravljajo po svojih mislih; eni so žalostni, eni veseli, da je umrl, kakor jim je njegova smrt v škodo ali dobiček, Bog pa ga je že sodil, in njegova

sodba je pravična. Ljudje veliko govore, ko kdo umrje, kmalu pa utihnejo, njegov spomin preide in prihodnji rodovi ne bodo vedeli, da je bil na svetu, njegova duša pa bo v hudem ali dobrem vekomaj.

Premisli, da kar ti govoriš in storiš po smrti svojih znancev, prijateljev ali domačih, tako bodo drugi tebi. Eni pridejo na svet in eni gredó iz sveta; živi nastopijo v premoženje mrtvih, potlej tudi oni umrjo in njih premoženje drugi dobé; tako gre rod za rod in potem bomo vsi v neskončni večnosti.

Ravno v tej hiši, kjer so tvoji stariši ali bratje, ali sestre umrli, se ti zdaj veseliš, ješ, piješ in noriš, ker ne premisliš, da kmalu boš umrl, in da potem boš iz svoje hiše v jamo nesen. Tvoji domači bodo hitro pozabili tvojo smrt, in ondi, kjer si umiral in umrl, se bodo smejali, jedli, pili, igrali in noreli, in kmalu pojdejo za teboj. Vidiš tedaj, koliko da je nespametno in škodljivo tolikanj za svet skrbeti; kar je posvetnega, tukaj ostane, in s tvojo dušo kakošno bo?

Zdihljeji.

O Jezus, moj ljubi Izveličar! žal mi je, da sem bolj za svoje telo, ko za svojo dušo skrbel, da sem bolj svetu, ko tebi služil, in te zahvalim, da me nisi v pekel vrgel, ampak

mi čas pustiš spokoriti se. Ako bi me bil s smrtjo tje poklical, kakošna bi bila z mojo neumrjočo dušo? Dobrotljivi Gospod, nočem se več tvoji milosti ustavljati, sicer bi bil tvojega zapuščenja in večnega pogubljenja vreden. Pred seboj imaš hudobnega in nehvaležnega hlapca; odpusti mi po velikem zasluženju svoje grenke smrti na križi in s pomočjo tvoje milosti obljubim v vednih solzah biti, da, ko pred tvoj sodnji stol pridem, te milostljivega najdem. Amen.

Drugi del.

Da bi ti, o človek, bolj vedel, kakošno je tvoje teló, zavoljo katerega tolikanj delaš, se trudiš in velikokrat grešiš, ubogaj svetega Janeza Krizostoma, rekočega: „Pojdi v grob, premisli gnjusobo, črve in pepel, da boš zdihoval.“ Zdaj prebivaš v prostorni hiši, hodiš okoli, greš in prideš, kakor hočeš; kader boš pa mrtev, te bodo v majhno leseno hišico, to je, v trugo potlačili in trdno zabili; potem te bodo nesli v globoko jamo in te s prstjo zakrili, da te nihče ne bo videl in da se boš v prst povrnil.

Premisli tedaj, kakošna bo s tvojim truplom. Kmalu, ko je pokopano, bo vse črno, potem rujavo in strašno premenjeno. V njegovi gnjusobi se neizrečeno veliko črvov

zaredi in se iz tvojega smrdljivega mesa žive; če je več mesá, več gnjusobe in črvov bo. Vsi udje tvojega trupla bodo polni črvov, lazili bodo po osrčji, po ustih in povsod, ker te bodo popolnoma gospodarili, kakor hočejo; ko bodo pa vse tvoje meso, čeva, oči, možgane in drugo požrli in še tvoje kosti lizali, bodo poginili. Črne, smrdljive in prazne kosti bodo strašni ostanek tvojega prej lepega in gibčnega telesa; one razpadejo, se drobé in se sčasoma v prst povrnejo. Tako našim očem mine truplo in ga ni družega, ko malo in skoraj nič smrdljivega prahu. Taka bo s telesom, misli pa, kje bo duša vekomaj?

Zdaj vidiš, kako nespameten si, ki nepotrebno skrbiš za svoje strohljivo telo, ga napuhnjeno lepotičiš, mu vse dovoliš, karkoli želi, in zavoljo njega žališ Boga. Premisli imenitnega gospoda, kateri nikoli zadosti strežbe nima, tako da je komaj pri obilni mizi zadovoljen, da mu veliko služabnikov natanko streže, in da vse posvetne sladnosti lačno vživa, kaj bo iz vsega tega imel? Gnjusobo in smrdljivo prst. Zavolj telesa je morda duša pogubljena in po vstajanji bota oba nesrečna vekomaj.

Če to premisliš, veš, da zvesti služabniki božji so resnično modri, ki svoje umrljivo telo sovražijo, ga v služnost devajo, ga po-

koré in skrbé, da bi bilo z dušo vred srečno vekomaj. Njih trupla bodo sicer v prst povrnjene, častitljivo pa bodo vstale in bodo sreče svoje duše deležne vekomaj. Stori tedaj, kar te vera uči, da je prav, brzday hude želje svojega nepokornega telesa, in boš srečen.

Zdihljeji.

Ponižam se vpričo tebe, vsegamogočni Bog! in ne želim drugega, kakor, da se moje telo v prst povrne, ker sem tebe zavolj njega velikokrat razžalil. To me grize in bom zmiraj obžaloval, da sem hudemu poželjenju svojega spačenega telesa bolj pokoren bil, ko tebi, vsegamogočnemu Gospodu; vendar ne obupam zavoljo svojega strašnega zadolženja, ampak upam v tvojo neskončno milost, ker me vera uči, da nočeš pogubljenja grešnikovega, temuč da se spreobrne in živi. O Jezus! ti si zavolj mojega in vsega sveta izveličanja neizrečene bolečine pretrpel, in jaz hočem zavoljo tebe telo pokoriti, da ne grešim več. Hočem, obljubim in si bom s pomočjo tvoje milesti prizadjal, svojo dušo in svoje telo tebi podvreči, da, ko se bo moja duša od telesa ločila, pojde v tvoje kraljestvo in da moje telo častitljivo vstane, da bota oba v tvojem kraljestvu vekomaj. Amen.

Tretji del.

Ljubi brat, ljuba sestra v Gospodu Jezusu, premisli, kaj je in kaj bode tvoje telo; slabo meso je s kožo obdano; prah je in se bo v prah povrnilo. Sedaj živiš, vživaš stvari, si uren in močen, in smrt rad pozabljuješ; ne bo pa veliko let preteklo, morda v kratkem času boš umrl, boš gnjusoba, in gnjusoba tvojega telesa bo črvom za jed, in potem malo smrdljive prsti. Vse mine na svetu, zdravje, moč, čast, bogastvo, veselje in drugo; človek hitro zgine, ko droben prah pred močnim vetrom in ko memo letajoča postonja, katera k jedi hiti, in če je duša pogubljena, bo pogubljena vekomaj.

Sv. Lavrencij Justinijan pravi: „Premisli, da boš umrl in premisli sebe mrtvega.“ Kader boš blizo smrti, bi ves svet dal za milost prave pokore, da bi v milosti božji umrl; spokori se tedaj in ne odlašaj, ker ne veš, kedaj boš umrl, in gorje ti bo, če boš nesrečno umrl. Delaj zdaj, kar boš v boleznih želel, in varuj se zdaj, kar te bo v zadnji boleznih peklo, ker, če umrješ nesrečno, ne bo ne poprave, ne upanja vekomaj. Kakoršen boš v smrti, tak ostaneš in boš vekomaj: če si v milosti, v milosti boš vtrjen; če si v velikem grehu, v njem boš vtrjen; kar si zdaj zaslužiš, boš vžival ali pa trpel vekomaj.

Če premisliš, najdeš, da so skoraj vsi tvoji grehi storjeni zavoljo poželjivosti telesa, seosebno pa lakomnost, krivica, nečistost, jeza, sovražstvo, lenoba in drugo. Blagor tebi, ako bi z močjo svojega duha premagoval poželjenje svojega spačenega telesa. Sveti Kamil Lelis, ko je bil pri kakem pogrebu, je djal: „Ako bi ta mrlič zdaj vstal, kaj bi storil, in koliko bi skrbel za svoje zveličanje? Jaz imam čas in priložnost Bogu služiti, in tako malo skrbim? Sv. Kamil je bil zapovedanih dobrih del rodoviten, ti pa morda si nerodoviten, in tako malo skrbiš? Za svoje umrjoče telo preveč in za svojo neumrjočo dušo premalo skrbiš in brez strahu živiš? Ljubi moj! umiraj zdaj vsemu svojemu hudemu poželjenju, in mrtev bodi nestanovitnemu svetu, da ko umrje telo, bo tvoja duša v milosti znajdena.

Zdihljeji.

Lej, moj Bog! jaz sem res do zdaj bil nerodovitno in škodljivo drevo; vreden sem, da me posekaš in v večni ogenj vržeš; vendar pa usmiljen bodi z menoj, da se spokorim. Če premislim grehe svoje mladosti in nevednosti, me groza obide; velika lenoba, opušča zapovedanih dobrih del, malopridno spolnovanje krščanskih dolžnosti, pohujšljivo govor-

jenje, ptuji grehi, ter nevredno prejemanje svetih zakramentov je moje veliko in strašno zadolženje pri tebi: kar pa ti veš, je veliko huje. O Gospod! vem, da sem večnega pogubljenja vreden, vendar ne obupam, ampak prosim te mi obilno milost dati, da bi se resnično spokoril. O Jezus! ki si dobrotljivo umrl za grešnike, ne glej mojega velikega zadolženja, ampak glej neskončno zasluženje svoje grenke smrti na križi, da boš meni in vsem grešnikom usmiljen zdaj in vekomaj. Amen.

Smrt človeku pokonča vse posvetno.

Prvi del.

Posvetnjaki in mehkužni ljudje srečne mislijo tiste, kateri imajo veliko premoženja na svetu, kateri svetá dobrote uživajo, gospodujejo in se povišujejo; te zmotene misli so v njih, ker premalo žive vere imajo, ker so po počutkih zapeljani, ker vedo in ljubijo, kar je na tem nestanovitnem svetu. V zadnji uri bodo pa videli svojo škodljivo zmoto, smrt jih bo od sveta ločila, smrt jim bo konec vsega posvetnega in vrata v neskončno večnost. Kaj je sedanje življenje? Sv Jakob odgovori: „Dim je, kateri se majhen čas pokaže in zgine.“ 4, 15. Naše življenje in naša

visokost je enaka megli, katera se iz zemlje vzdigne, katero potem solnce obsije, da se malo časa sveti in naglo zgine.

Ljubi moj! tudi ti si morde zadržanega uma, da posvetne reči visoko ceniš, srečne šteješ tiste, ki jih uživajo in nesrečne tiste, ki ubožno živé? Premisli smrt, da se preučiš in poravnaš svoje neumne misli. Glej, in premisli preskrbnega človeka; on skrbi, da pridobiva in se povišuje; povišanje mu obroduje obilniši skrbi, in potem? Če obilniši ima in če bolj ljubi stvari, grenkejši mu je smrt, in kar je spravil, mu je zadržek v nebeško kraljestvo; odgovor bo dajal Bogu za svoje premoženje; karkoli ima, ostane na svetu, in če ni bogat pri Bogu, kaj bo?

Premisli in ne pozabi tedaj, da smrt obropa človeka in da mu vse vzame. Popotnik, kateri je iz Jeruzalema v Jeriho šel in med roparje zašel, je bil obropan in ranjen, pa je vendar živ ostal; smrt pa obropa človeka, da mu vzame vse njegovo premoženje in tudi življenje. Premisli bogatina in imenitnega človeka smrt, da se zmodriš. Silno težko se loči od sveta, katerega ljubi, vendar pa mora iti v večnost; ko je umrl, pokrivajo njegovo truplo s kakim zavrženim oblačilom, ga denejo in zabijejo v trugo in ga v jamo nesejo, da do sodnega dneva počiva. Kaj ima iz vsega svojega obilnega

premoženja? Denar, oblačila, živino, hišo, lastnino in kar je imel, drugi dobé, on pa v jami leži; hlapci, ki so mu prej skrbno stregli in se mu globoko vklanjali, niso več njegovi; prijatelji, ki so se njemu prilizovali, so ga zapustili in ga bodo kmalu pozabili. Glej in premisli mrtvaške kosti, in ne veš, čiga so, ker kralj in ubogi sta enaka po smrti. Sv. Bazilij prav govori: „Glej in ogleduj mrtvaške ostanke in ne veš, če so imenitnega gospoda ali nevrednega hlapca.“ Lep nauk je to, kateri modrost uči; premisli to in moli:

Zdihljeji.

O moj Bog! ker me učiš in mi dopoveduješ, da je vse prazno, nestanovitno in ničurno na svetu, daj mi svojo mogočno milost, da se z njeno pomočjo s srcem odločim od svetá, preden me smrt s silo odtrga. Nesrečen sem bil, da sem neumno ljubil, kar prave sreče dati ne zamore, in da sem hrepenel po rečeh, katere so mi branile, tebi iz vse duše služiti. O Jezus! usmili se moje slepe in bolne duše, in ti, nebeški zdravnik, ozdravi me, da strohljivemu svetu odmrjem in tebi živim, da pri tebi vekomaj živim. Pogubljenja sem vreden, in vendar me nisi zapustil in pogubil, ker si neskončno usmiljen. Upam tudi, da dobre misli, katere zdaj

imam in čutim, so iz tvoje milosti, in so znamenje, da me ljubiš in me izveličati želiš. Vem, o Gospod! da vsega sveta dobrote, sladnosti in bogastvo nič ne pomagajo, če tvoje prijaznosti nimam. Ne zapusti me tedaj, ampak popolnoma ozdravi mojo bolno dušo, da bo po nebeških dobrotah hrepenela; stori me krščanske pravičnosti bogatega, da bom bogastva tvojega kraljestva deležen vekomaj. Amen.

Drugi del.

Premisli še, ljubi kristijan, kaj ti bo od vsega posvetnega premoženja ostalo, ko boš umrl? Nič, ker boš zapustil vse, in vse te bo zapustilo. Ko je Filip II., španjski kralj, blizu smrti bil, je svojega starišega sina poklical, in ko je bil prišel, se je prsi odkril, mu pokazal rane, po katerih so črvi lazili in mu je milo rekel: „Sin! vidiš, kako kralji umrjo, in kako vsa posvetna čast mine? pobožen bodi in spravljalj si bogastvo v nebesih, katerega smrt ne odvzame.“ Potrebno je to, ali se skoraj vsak prepozno zmodri, in velika nesreča je to. David pravi: „Kader (bogatin) umrje, ne bo nič s seboj vzel: tudi njegova čast ne pojde za njim.“ Ps. 48, 18. Aleksander je mogočen kralj, srčen vojšak in najsrečniji premagavec bil; njega so se vsi kralji bali, veliko dežel je dobil in svoje kraljestvo silno

razširil; kaj je pa iz vsega tega imel, ko je umrl? Nič. Ravno tako bo vsem ljudem; če malo imajo, malo zapusté; če veliko imajo, veliko zapusté; vsak zapusti vse, ker smrt vsacega človeka popolnoma obropa.

Kdor to premisli, je prepričan, da blagor človeku, kateri nestanovitnega sveta neumno ne ljubi in hiti bogastvo spravljati v nebesih, kjer odvzeto ne bo. Veliko srečnejši je bil sveti Pavel puščavnik, kateri je devetdeset let v puščavi revno živel, kakor Neron, kateri je v velikem Rimskem mestu gospodoval. Veliko srečnejši so pravi služabniki božji, ki so ubogi v duhu in nebeškega kraljestva iščejo, ko posvetnjaki, ki vidne reči malikujejo in nevidnih dobrot ne iščejo. Blagor tebi, o kristijan, če strohljivemu svetu živ odmrješ, ker boš v nebesih živel vekomaj; če pa svetu ne odmrješ, boš po smrti vekomaj umiral v peklu.

Premisli, kako strašna je smrt tistim, ki svet neumno ljubijo, in ravno zavoljo tega Bogu ne služijo. Vse svoje misli imajo v svet; razžaljeni so, če od smrti govoriš; in čeravno vedó, da bodo umrli, radi pozabijo, da bodo umrli. Kaj misliš, kakošna bo njih smrt? Silno grenka in lahko da nesrečna. Oni, ko bodo blizu smrti, bodo enaki raztepenemu in ranjenemu človeku, katerega s silo slečejo in mu boleče rane ponové; to ga silno boli in

skoraj misli, da ga živega derejo. Podoba je umirajočega človeka, ki svet neumno ljubi in ga zapustiti mora ravno takrat, ko je poln visocih misel, katere grenka smrt prekosi in podere. Vidiš tedaj, koliko je ljubezen do sveta škodljiva, in kako veliko bridkost nakoplje. Premisli, če si v njej zapopaden, in če si, prosi:

Zdihljeji.

O Gospod! koliko noči sem malo ali nič spal, ker posvetni opravki in posvetne skrbi so me nepokojnega storile; če me pa ni kaj posvetnega skrbelo, sem bil mirnega srca, čeravno v grehah in v nevarnosti večnega pogubljenja. Čedalje bolj obogateti na svetu sem neprenehoma skrbel, da bi pa bogat bil pri tebi, mi ni bilo mar. Če se mi je kaka škoda prigodila, je moje srce pobito bilo; ko sem kaj posvetnega pridobil, je moje srce poskakovalo; za dušno škodo ali dušni dobiček mi pa ni bilo mar, ker sem ves slep bil. Kakošna bo tedaj moja smrt, o Gospod? Če pravično ravnaš z menoj, svojim hudobnim hlapcem, bo gotovo nesrečna; ali prosim te, ne ravnaj z menoj po moji hudobiji, ampak po svojem neskončnem usmiljenji in ne zavrzi duše moje, katero si dobrotljivo vstvaril in bodi meni zavoljo Jezusa usmiljen,

da, ko me bo smrt od sveta ločila, v tvoje kraljestvo pridem. Amen.

Tretji del.

Premisli, da grešnikov sreča, bogastvo, veselje in drugo je prazno in zgine ko senca. David pravi: „Oni bodo zavoljo svoje krivice poginili. Kakor sanje zbudivšega se človeka zginejo. Ps. 72. 19 — 20. Če se človeku sanja, da je bogat gospod ali kralj, je malo časa v tej zmoti; če se pa brž zbudi, hitreje mine; naj pa človek dolgo ali malo časa spi, ni dolgo v zmoti, in kmalu zvé, da so bile njegove misli zmotene. Ravno tako je naše sedanje življenje; človek naj dolgo ali malo živi, naj bo mogočen ali oblastnik ali bogatin, vse to hitro prejde, in gorjé njemu, če ni bogat pri Gospodu. Premisli, kaj mrlič živemu pravi: „Spomni se moje sodbe; zakaj tako bo tudi tvoja: včeraj meni, danes tebi.“ Sir. 38, 23.

Sv. Frančišek Borgija je bil srečen, ker je praznoto in nestanovitnost vsega posvetnega zgodaj spoznal, se s srcem od tega ločil in služil Bogu. Mrtvo cesarico Izabelo je v mesto Granado na pokopališče spremil; pred pogrebom so odprli trugo, in nje truplo je bilo tako strašno spremenjeno in je tako hudo dišalo, da so vsi odstopili; sv. Fran-

čišek pa ni odstopil, ampak je premišljeval njeno truplo in praznoto vse posvetne časti in tudi trdno sklenil Bogu služiti, kar je res storil. Cesarica Izabela, katero je v grob spremil, je bila lepa, mogočna in častena; ko so jo pa vidili po smrti strašno premenjeno, so odstopili, in sicer ravno tisti, ki so jo prej častili in se ji vklanjali. Taka je na svetu; vse hitro mine in ko prazne sanje zginje; blagor človeku pravičnemu pri Bogu, ker pravičnost ne umrje, ampak ostane ve-
komaj.

Ljubi moj! če smrt premišluješ, ne moreš nestanovitnega svetá neumno ljubiti; če pa svet neumno ljubiš, je znamenje, da svojo smrt pozabljuješ in da se ne priprav-
ljaš srečno umreti. Zakaj ima nestanovitni svet toliko slepih malikovavcev? Zato, ker ne premislijo, da bodo umrli, in tudi ne, ka-
košna da bo po smrti. David jih svari, rekoč: „Človeški otroci! zakaj nečimurnost ljubite?“ Ps. 4. 3. Premisli, če si ti unih eden, zmodri se, odloči se s srcem od sveta; če ne, te bo smrt odločila, in pojdeš brez zasluženja prazen v večnost. Če Boga ljubiš in svet zavoljo njega zaničuješ, boš lahko umrl, ker ljubiš in iščeš Boga. Če te je pa neumna lju-
bezen gospodarila, žalosten bodi, ponižaj se in prosí:

Zdihljeji.

Usmiljeni Gospod! zahvalim te, da si me do zdaj potrpežljivo čakal in da me nisi zapustil v oblasti neumne ljubezni. Tvojo veliko milost nad menoj bom zmiraj hvalil in se ji ne bom več ustavljal, ampak vdal se bom tebi, moj Bog, da ti stanovitno služim. Neumnež sem bil, da sem svet, in kar je na njem neumno ljubil, in da nisem skrbel obogateti pri tebi. Hrepenel sem po dobrotah, katere mi bo smrt kmalu odvzela, ne pa po dobrotah, katerih mi smrt odvzeti ne more. Pomagaj mi, o Gospod, po svoji veliki milosti in po zasluženji Jezusa Kristusa, svojega Sina, in daj mi milost, da te iz vse duše ljubim, da bom tvoje ljubezni deležen vekomaj. Amen.

Človeško življenje je kratko.

Prvi del.

Premisli, o človek, da tvoje in vseh ljudi življenje je kratko, da kmalu umrješ in pojdeš v neskončno večnost. Tvoje življenje je podobno praznemu oblaku, katerega močni veter goni in hitro zgine; enako je urnemu

tekarju, ki hitro teče v namenjeno mesto in ga ni nazaj; enako je poljskim rožam, katere so zjutraj lepe, zvečer pa zvenejo; enako je zeleni travi, katera zjutraj stoji, kmalu je pa z oestro koso pokošena in hitro vsahne. Tako je tvoje in vseh ljudi življenje. Gospod je Izaiju zapovedal: „Vpij: Vse meso je trava, in vsa njegova čast je ko cvet na polji. Trava se je vsušila, in cvet je odpadel.“ Is 4, 6 — 7. Človek je travi enak; danes je živ, jutre mrtev; zvečer je zdrav, ponoči pa umira in umrje; kader misli rasti, naglo odpade cvet njegove moči, časti vsega posvetnega.

Ljubi moj! ne pozabi, da boš kmalu umrl in da si z dobrim ali hudobnim življenjem srečno ali nesrečno večnost zaslužiš. Veš, kar vsi drugi vedo, da umrl boš, pa upaš, da boš dolgo živel, in po tem upanju zapeljan živiš, ko bi gotovo vedel, da ne boš nikoli nmrl. Nekrščansko živiš iz upanja, da boš dolgo živel, ne pripravljáš se z dobrimi deli srečno umreti, in lahko da boš nesrečno umrl. Akoravno bi živel, kolikor sam misliš, je tvoje upanje slabo, ker človeško življenje je kratko, in če se s krščanskim življenjem in s pravo pokoro ne pripravljáš k smrti, boš naglo umrl, dasi visoke starosti dočakaš. Job pravi: „Človek, iz žene rojen, malo časa živi.“ 14, 1. Job od vsega človeštva, ne pa od kakega sosebnega človeka govori, ker vsi

malo časa živimo in kmalu umrjemo, zakaj človeško življenje je resnično kratko. Premisli pretečene leta, in povej, kakošne se ti zdé? Naglo so prešle in zdaj nič niso; ravno to bo tebi, dasi dolgo živiš, čas naglo preteče in pojdeš v neskončno večnost, katera ne mine nikoli. Premisli to in moli:

Zdihljeji.

Ljubi gospod Jezus Kristus! ti si tri in trideset let živel zavoljo mene na tem svetu, da bi meni in vsem nebesa odprl: jaz pa sem do zdaj živel, da bi si nebesa zaprl; to pa iz upanja, da bom dolgo živel, dasi sem vedel, da sem dolžan zmiraj tebi živeti. Sram me je pred tvoje božje obličje priti in ti svojo hudobijo povedati, ker sem tebe, večno dobroto, zapustil zavoljo majhnega dobička. ali sem te zavoljo ostudnega veselja ali družega nevrednega dobička razžalil in zapustil. Lej, o Gospod, moji dnevi so silno kratki, ura moje smrti je čedalje bliže in bom morda kmalu umrl; kako bom pred tvoj sodnji sedež prišel? kakošno plačilo bom prejel? Pogubljenja sem vreden, in pogubljen bom, če se mene ne usmiliš. Daj mi, o Jezus, da se spreobrnem in tebi živim, in to je resnična želja moje žalostne duše. Ljubiti te hočem iz vsega srca; moje ljubezni nisi ti potreben,

ljubiti pa te hočem vse dni svojega življenja. Pomagaj mi, povišaj mojo ljubezen in me stanovitnega ohrani v njej, da se ne ločim nikdar od tebe. Amen.

Drugi del.

Kristijan! še premisli, kar je bilo prej rečeno, da je človeško življenje kratko in da kmalo umrješ. Ako bi tvoje življenje tako dolgo bilo, kakor je bilo življenje ljudi, ki so pred potopom živeli, boš vendar le umrl in na koncu svojega življenja boš mislil, da so tvoji dnevi hitro prešli, in da je bilo tvoje življenje kratko. Adam, prvi oče vseh ljudi, je devetsto in trideset let živel in potem umrl. Enos je živel devetsto in pet let, in je umrl. Kainan je živel devetsto in deset let, in je umrl. Malaleel je živel osemsto in devetdeset let, in je umrl. Matusala je živel devetsto devet in šestdeset let in je umrl. Silno dolgo so ti in drugi ljudje pred potopom živeli, pa se vendar pri vsakem reče: „In je umrl“, ker so res vsi pomrli. Ako bi upal toliko časa živeti, kolikor so uni živeli, bi vendar na zadnje z Jobom rekel: „Moji dnevi so hitreje ko tekar bili; prešli so in niso nič dobrega imeli.“ 9, 25.

Po potopu se je čas človeškega življenja krajšal, vsaki rod je skoraj slaběji, in kdo

pomisli, da bo kmalu umrl? Nekateri poprej umrje, kakor je rojen; nekateri umrje brž po rojstvu, preden ve, da živi; nekateri umrje mlad, in ko najbolj misli, da bo sveta sladnosti vžival; nekateri doživi sivo starost, in vendar kmalu umrje, ker človeško življenje je kratko. Človeško življenje je dereči vodi enako, katera iz visocega hriba v morje hiti. „Vsi umrjemo in se raztečemo kakor voda v zemljo, katera se ne vrne.“ II. Kralj. 14, 14. Vodi smo enaki, katera po pesku teče, se zmiraj manjša, potem razgubi; ravno to je naše življenje, dan za dnevom mine, čedalje bolj slabi smo, in umiramo.

Premisli, pomni in ne pozabi, da tvoje življenje je kratko, in da smrt je čedalje bliže. Človek je brodniku enak, ki je v ladiji in se po morji vozi; naj jé, ali pije, ali igra, ali dela, ali govori, ali sedi, ali dremlje, zmiraj se premiče. Ravno tako vsaki človek, naj počiva, ali dela, naj misli ali ne misli, gre smrti naproti; smrt je čedalje bližej, in hitro pride. Srečen je ki se skrbno pripravlja k smrti, ker jo ima zmiraj pred očmi in pripravlja se srečno večnost doseči. „Blagor hlapcem, katere gospod, kader pride, čuječe najde.“ Luk. 12, 47. Premisli svoje življenje, ponižaj se, žaluj in prosi:

Zdihljeji.

O Bog! stvarnik nebes in zemlje, ohranjik, vodnik in oče svojih stvari, ti si neskončno usmiljen z menoj in z vsemi ljudmi; čas, ki si ga meni dal, sem zapravil in ga v svoje pogubljenje obrnil, ti pa si me dobrotljivo čakal, opominjal in mi pomagal spokoriti se. Hvaljena bodi tvoja neskončna milost in trdno sklenem, ne več tebe žaliti. Pomagaj mi s svojo milostjo, da hočem in storim, kar ti hočeš in zapoveduješ. Kakor jelen po dolgem teku po mrzli vodi hrepeni, tako moja duša hrepeni po tebi, o ljubeznjivi Gospod! Obžalujem svojo veliko hudobijo, prosim te mi vse grehe odpustiti, in služil ti bom iz vse svoje duše. Daj mi milost, da vse to spolnujem; tvoje milosti res vreden nisem, pa daj mi jo po svojem velikem usmiljenji in po zasluženji Jezusove smrti, da pridem v tvoje kraljestvo te hvalit vekomaj. Amen.

Tretji del.

Kralj Ezekija, ko je bolan bil, je Bogu jokaje rekel: „Moje življenje je ko po tkavcu odrezano; komaj sem začel, me je odrezal: od jutra do večera boš mene končal.“ Iz. 38. 12. Tkavec osnuje, svoje delo dokončati hiti in odreže platno, in ravno tako kratko je

moje življenje, pravi Ecekija, komaj sem živetil začel, umrjem. Kar je on žalostno in jokaje rekel, boš ti, o kristijan, v svoji zadnji bolezni govoril: O kako hitro so moji dnevi pretekli! Ko sem visoke in mnoge misli v srcu osnoval, da bi si polajšal življenje in se povišal na svetu, umrjem in pojdem pred božjega sodnika, mu od vsega odgovor dajat in prejeti zaslužen plačilo.

Resnično je to, človeško življenje je kratko, in je toraj največja norost po grešnem veselji hrepeneti, v ničemurnih rečeh zapravljati čas, katerega ti Bog daje, da svojo edino neumrjočo dušo izveličaš. Umrli boš kmalu, morda naglo, in tvoja dela pojdejo s teboj, da boš vžival dobro, ali trpel hudo vekomaj po svojem dobrem ali hudem zasluženju. Neumnež! če se zdaj bahaš, hinavšuješ, noriš, veseliš se in živiš po svojem hudem poželenju, koliko časa bo tako? Malo, zakaj smrt hiti, tvoje truplo bo črvom v jed, svoje premoženje drugim zapustiš, in s tvojo dušo kakršna bo? Modri reče: „Ne hvali se zavoljo jutrajšnjega dneva.“ Prip. 17, 1. Zakaj? Zato, ker ne veš, če boš jutre živ. Premisli tedaj: „Če danes umrjem, kam pojdem?“ Hiti popraviti, kar ti dobra vest očita; stori, kar boš želel v zadnji uri, in bodi zmiraj pripravljen, pred božjega sodnika iti.

Ljubi moj! prosim te z Modrim: „Sin! čas dobro obračaj in varuj se hudega.“ Sir. 4, 23. Kratek nauk je to, pa velike modrosti poln, in srečen boš, če po njem storiš. Ne bodi len v božji službi, in služi Gospodu zvesto vse dni svojega življenja, da ko smrt pride, te v milosti božji najde. Zmiraj bodi, kakoršen biti želiš pri sodbi; odpovej se tedaj hudobiji ter vsem grešnim željam in delam, varuj se vsega, kar v greh napeljuje, premaguj hudo poželenje, moli iz srca, čuj vedno in stanoviten bodi, ker po smrti ni odpuščenja velicega greha, ampak boš v dobrem vtrjen ali v tem ostaneš vekomaj.

Zdihljeji.

Usmiljeni Bog! premišlujem tvoje neskončne dobrote in svoje velike grehe, in trepečem. Vstvaril si me, da bi te poznal in ti služil, jaz pa sem sebi živel. Rešil si me po dragi krvi svojega edinega Sina, Jezusa Kristusa, in sem tudi to veliko milost zaničeval. Hitel sem v večno pogubljenje, samopašno sem živel, in ti si me klical, tudi zdaj me kličeš, da bi se k tebi spreobrnil in živel. Nočem več, o Gospod, tebi nepokoren živeti, ampak hočem tebi služiti. Peče me, da sem dragi čas zapravil, in obljubim posihmal jarm tvojih svetih zapovedi nositi. Kolikor je meni mo-

goče, hočem dobre dela opravljati, da, kader me smrt od sveta loči, me s teboj združi in da ne bom od tebe, večna dobrota in lepota, nikdar odločen. Amen.

Smrt bo gotova.

Prvi del.

Vsak človek mora umreti, ker vsak človek je greha in obsojenja v grob v Adamu deležen. Sveti Avguštin pravi: „Vse prihodne reči, dobre in hude so nam skrite, le smrt bo gotova.“ In zopet pravi: „Mogočni kralji premagujejo trdnjave, močne mesta in veliko družega storé, smrti pa premagati ne zmorejo.“ Imeniten kralj je v svoji zadnji bolezni rekel: „Z vso svojo oblastjo storiti ne zmorem, da bi le eno uro svojo smrt odložil.“ Kader namenjena ura pride, je treba umreti, in nihče se smrti ne ubrani.

Kristijan, premisli to, ponižuj se in skrbno se pripravljaj k smrti. Ako bi, kolikor želiš in upaš, dolgo živel, bo vendar zadnji dan ter zadnja ura prišla in boš umrl. Za me, ki sem to pisal, in za te, ki to bereš, bo zadnja ura odbila; meni, tebi in vsem bo treba umreti. „Kateri človek je, da živi, in ne bo umrl?“ Ps. 88, 49. Bog je vse ljudi

obsodil v grob, in kdo se bo njemu vstavil? Kar je bilo ljudi pred nami, jih je pomrlo, kar jih zdaj živi, jih bo pomrlo; vsak naj se tedaj pripravlja, da srečno umrje.

Vsak človek umrje, duša pa ne umrje; prazne kosti in smrdljiva prst so ostanki mrličev, duša pa gre, kamor si zasluži, in norec je tisti, ki za-njo ne skrbi. Kristijan! če si bolj za umrjoče telo, ko za neumrjočo dušo skrbel, žaluj, boljšaj svoje življenje in prosi:

Zdihljeji.

O, jaz nehvaležni kristijan! ki toliko časa živim in sem živel, kakor da bi mi ne bilo umreti treba. Veliko let je preteklo mojega življenja, smrt je zmiraj bližej, umrl bom in pripravljen nisem srečno umreti. Moj Bog in gospod! hudobni norec sem, ker namesto dobrega zasluženja sem se z hudim življenjem zadolžil pri tebi in si nesrečno smrt zaslužil. Ne več tako, ampak ker vem, da naj hočem ali nočem, mi je umreti, želim in obljubim pripravljati se k smrti s pravo pokoro, da ne umrjem nesrečno. O Jezus, moj ljubeznjivi odrešenik! ne bom ti dalje nehvaležen in ne bom tvoji milosti dalje nepokoren, ampak ti bom z vso dušo in spolno voljo služil, da srečno umrjem. Upam v ne-

skončno zasluženje tvoje grenke smrti na križi, da mi boš s svojo inilostjo pomagal pobožno živeti in srečno umreti, da v tebi umrjem in pri tebi živim vekomaj. Amen.

Drugi del.

Sklenjeno je, da vsak človek umrje, ker smo vsi obsojeni v smrt in vsi umrjemo. Ljubi kristijan! kakor si v krstnih bukvah zapisan, tako boš tudi v mrtvaških zapisan. Kakor ti zdaj govoriš od svojih mrtvih, od očeta ali matere, ali strica ali družih, tako bodo drugi od tebe govorili, da si bil na svetu in kako da si živel. Slišiš, da zvonovi oznanujejo smrt družih, tako bodo drugi slišali zvonove tvojo smrt oznaniti. Vsi bomo umrli in ni človeka tolikanj trdnega ali oblastnega, da bi se smrti vstavil, da bi zmiraj živel in ne umrl.

Veš to, zakaj tedaj mlačno in slabo živiš? Kaj bi mislil in rekel, ako bi obsojen človek k smrti peljan bil in bi ga videl smejati se, ali ga slišal veselo govoriti od norosti sveta? Rekel bi, da je neumen in norec, in prav; ti si pa morda njemu enak, in ne pomisliš. K smrti si resnično obsojen, smrt je zmiraj bližej, umrl boš, in nič ne skrbiš? Hudodelnik se prestraši, ko vidi tovariša svojega na vislicah ali gavgah mrtvega; zakaj pa ti

brez vse skrbi živiš, ki hodiš po grobeh svojih znancev ali pa nje mrtve vidiš? Oni tebi rečejo: „Včeraj meni, danes tebi.“ Sir. 38, 23. Resnično je to, da kmalu pojdeš za njimi.

Največja norost je to: veš, da boš gotovo umrl, da boš po sedanjem dobrem ali hudem življenji srečno ali nesrečno večnost dosegel in nič ne skrbiš! Če boš v milosti božji umrl, boš v njej vtrjen in boš srečen vekomaj; če pa v velikem grehu umrješ, boš v njem vtrjen in boš nesrečen vekomaj; to veš in vendar v grehu živiš! Sovraži in opusti svojo hudobno norost, in prosi rekoč:

Zdihljeji.

O Jezus! jaz bi se ne predrznil pred tvoje obličje priti, ako bi te ne veroval zavoljo grešnikov križanega. Velika je moja hudobija, veliko večja pa tvoja milost; veliko je moje zadolženje, veliko večje pa zasluženje tvoje smrti, in zato upam v tebe. Tvoja velika ljubezen do mene je vir mojega upanja do tebe, in trdno upam, da mi boš vse grehe odpustil, ako se spokorim. Prosim te, da mi s svojo milostjo pomagaš, da bi se z njo spokoril, pravično živel in srečno umrl. Ker si mene, pogubljenja vrednega grešnika, veliko časa potrpežljivo čakal k pokori, upam, da mi boš tudi posihmal milostljiv, ker ti

zadostiti želim. Ljuba mati in mogočna pomočnica Marija! prosi Jezusa za me, nevrednega grešnika zdaj, in sosebno, ko se bo moja duša odločila, da pojde v večno izveličanje. Amen.

Tretji del.

Smrt bo gotova, in ravno za tega voljo je tvoja nespamet velika, ker živiš, kakor da bi gotovo vedel, da ne boš umrl, ali kakor da bi pekla in nebes ne bilo. Veruješ, da po smrti pojdeš v pekel ali v nebesa in da, kamor pojdeš, boš tam vekomaj. in te vendar tako malo skrbi? Ljubi brat, ljuba sestra v Kristusu! premišluj smrt, da pravično živiš in srečno umrješ. Če vse svoje dela vpričo smrti ravnaš, bodo pravične; in če se v skušnjavah svoje gotove smrti spomniš, jih premagaš. Ravno zato ti Modri reče: „V vseh svojih delih spomni se svojih poslednjih reči in ne boš nikdar grešil.“ Sir. 7, 40.

Vsi pravi prijatelji božji so pogosto premišljevali smrt. Sveti Siloe, sveti Hilarijon, sveti Hieronim, sveti Karol Boromej in drugi Svetniki so vedno premišljevali smrt, in ta spomin je nje spodbadal pravično živeti, da bi srečno umrli. Neki puščavnik, ko je blizu smrti bil, se je veselil in je okoli njega stoječim svoje veselje razodel, rekoč: „Ves čas

svojega življenja sem smrt premišljeval, zdaj pa se je ne bojim.“

Če smrti ne premišljuješ, slabo ali mlačno živiš, in ko boš umrl, boš nesrečno umrl. O kako strašna je smrt človeku, kateri je ne premišluje in jo skoraj nalašč pozabi! Porečeš: „Če smrt premišlujem, sem zmiraj žalosten in moje življenje ne bo nikoli veselo.“ Res je, da, če smrt premišljuješ, si žalosten. Žalosten si pa po volji božji in v številu tistih, katerim Jezus reče: „Blagor žalostnim! oni bodo oveseljeni.“ Mat. 5, 5. Če si žalosten po volji božji in pravično živiš, bo tvoja žalost v veselje preobrnjena. Če smrt pogosto premišljuješ, te ne bo grešno veselje zape-ljalo, boš svoje grešno poželjenje pod zapo-vedi deval in boš srečen. Ne pozabi tedaj nikoli, da boš gotovo umrl in opravljal dobre dela, ker dobrih del ne bo smrt odvzela.

Zdihljeji.

Vem, o Gospod! da bom gotovo umrl, da bom zapustil vse, in da pri tebi mi ne bo nič družega pomagalo, kakor to, kar do-brega storim iz ljubezni do tebe. O moj Bog! kako bo z menoj? Vse me bo zapustilo, in jaz bom vse zapustil, ko bom umrl, in vendar leno živim? Za svet skrbim, kakor da bi ne umrl nikoli, in za svojo dušo sem

len, da-si vem, da bom gotovo umrl. Ako bi me smrt zdaj ločila od sveta, bi bil morda nesrečen, vekomaj. in se vendar ne pripravljam srečno umreti? Usmiljeni Oče! grize me vse to, in tudi popraviti želim; kar sem bližnjemu krivice storil, bom povrnil, hude priložnosti opustiti hočem, pogosto moliti, v pokori živeti in storiti vse, kar mi po tvoji milosti zasluži srečno smrt. Amen.

Ure svoje smrti nihče ne ve.

Prvi del.

Gotovo je, da bomo umrli, nihče pa ne ve, kdaj bo umrl. Vsak umrje, kader Bog hoče, on sam ve dan in uro smrti slehernega človeka; mi pa ne vemo, kdaj se bomo iz tega sveta preselili v večnost. To nas priganja neprenehoma skrbeti, da pravično živimo, in da se, ako smo grešili, brž in resnično spokorimo; zakaj gorje nam, ako nas smrt v velikem grehu najde. Sveti Hieronim pravi: „Kristijan, ki ne živi, da bi srečno umrl, ako bi njega nagla smrt zadela, ni krščanskega imena vreden.“

Jezus Kristus, naš učenik, da bi mi zmiraj pripravljeni bili srečno umreti, nam pravi: „Čujte, ker ne veste ne dneva ne

ure.“ Mat. 25, 13. Kar Jezus pravi, nas pri-
ganja zmiraj biti v njegovi milosti, ker ne
vemo, kdaj bomo umrli. On zopet pravi:
„Pripravljeni bodite, zakaj sin človekov bo
prišel ob uri, katere ne veste. Mat. 24, 44.
Jezus nam ne reče, da se pripravljajmo, am-
pak da pripravljeni bodimo; ker, če želimo
ali obetamo pripraviti se k smrti, in ko pride,
pripravljeni nismo, bomo nesrečno umrli. Ve-
liko je ljudi pogubljenih, ker je smrt njih
pokoro prehitela, in so šli nespokorjeni v
večnost.

Ljubi moj! veš, da boš umrl in ne
veš, kdaj boš umrl, pa se vendar ne priprav-
ljaš, ker upaš, da boš dolgo živel. Če si ravno
mlad in močan, lahko kmalu umrješ, in ve-
liko njih je mladih in močnih umrlo, kader
jim je zdravo telo dolgo življenje obetalo.
Večkrat slišiš od kake nagle smrti; bojiš se
takrat, in kmalu spet to pozabiš, ker smrtni
spomin ti je bodeč in grenak. Pripravljen
zmiraj bodi, ker lahko naglo umrješ, in če
v milosti božji ne umrješ, boš nesrečen ve-
komaj. Sv. Gregorij papež pravi: „Skrita je
ura smrti, da bi bili zmiraj pripravljeni srečno
umreti.“ Kader te hudoba skuša grešiti iz
upanja dolzega življenja, misli in reci: „Če to
storim in naglo umrjem, kakošna bo z mojo
dušo?“ Ponižaj se in reci:

Zdihljeji.

Gospod! v peklu bi že bil, ako bi tvoje usmiljenje neskončno ne bilo z menoj. Vreden sem bil nagle smrti umreti, ali tvoja milost me je ohranila in čakala, ker nočeš mojega pogubljenja, temuč da se spokorim in da bi bil izveličan. Moj Bog in Gospod! k tebi se obrnem, usmili se me in mi ne povrni po moji hudobiji. Spoznam svoje veliko zadolženje v te, vsegamogočnega Gospoda; živim in umrjem, kakor ti hočeš, živ ali mrtev sem v tvoji oblasti, in sem vendar tebe hudobno razžalil? Odpusti mi, in varuj me nagle smrti. O Gospod! ker pa vem, da mi je umreti, in ne vem, kdaj bom umrl, hočem tebi s pomočjo tvoje milosti vselej služiti, da bom pripravljen srečno umreti. Amen.

Drugi del.

Ako bi ti, kristijan, pri mizi v veseli družbi bil, nad tvojo glavo bi pa ojster meč mehko privezan bil, kako bi se gostoval? Gotovo bi ne jedel in ne pil zavoljo strahu, in bi skrbel nevarnosti oditi. Resnično je to, zakaj pa v grehu neskrbno živiš, dasi veš, da vsako uro lahko umrješ? Gospodar je svojega obdolženega hišnika poklical in mu rekel: „Odgovor daj od svojega hiševanja“,

in mu je odlog dal izgovoriti se; tebi je tudi napovedano odgovor dati od vseh darov, katere si prejel; Bog pa odlaša te pred se poklicati, da se pripravljáš in da bi bil pripravljen, ker ne veš, kdaj boš umrl. Koliko bi v zadnji uri dal, da bi ti eno leto pridjano bilo? zakaj pa zdaj trdovraten ostajaš, opominjanje božje zaničuješ in se ne pripravljáš srčno umreti, ker ure svoje smrti ne veš?

Če ti, o kristijan, dolžnika imaš, ki ti je veliko dolžan, hočeš, da ti dolžno pismo dá, dasi veš, da je zvest in premožen. Zakaj to? Zato, praviš, da če naglo umrje, svojega ne zgubiš. Pametno je; zakaj pa nisi vsaj enako pameten v izveličanje svoje duše? zakaj v se upaš, da boš dolgo živel, in iz tega upanja odlašaš zadostiti Bogu? kaj pa bo, če v nepokori umrješ? Ubogaj tedaj Modrega, po katerem Bog govori, rekoč: „Ne odlašaj se k Gospodu spreobrniti in ne odkladaj od dneva do dneva.“ Sir. 5, 8. Svojo neumnost spoznaj in prosi:

Zdihljeji.

Moj ljubi Izveličar! ti si vso svojo sveto kri prelil in svoje drago življenje dal za izveličanje moje duše, jaz pa sem te velikokrat razžalil in svojo dušo ranil, akoravno sem vsako uro v nevarnosti umreti. Hudobno je

to, da sem v tebe grešil, hudobnejše pa, da sem v nepokori ostal, dasi sem vedel, da me k sodbi pokličeš, kader hočeš. Ti, dobrotljivi Gospod, si moje obsojenje odložil, da bi se spokoril, jaz sem pa tvoje veliko prizanašanje v tvoje razžaljenje obračal. Vem, milosti sem nevreden, pa upam vendar, ker mi to zapoveš in tvoja dosedanja milost povišuje moje upanje. Prosim te, da me toliko časa živeti pustiš, da se spokorim in po moči zadostim. Daj mi milost prave pokore in stanovitnosti v njej, da, ko umrjem, milost dosežem. Amen.

Tretji del.

Kdor živi, bo umrl, in nihče ne ve, kdaj bo umrl. Ljubi bralec! v nevednosti ure svoje smrti si in bodi tedaj pripravljen, da te Gospod, kader pride, v dobrih delih najde. „Srečen je hlapec, katerega bo njegov gospod, kader pride, našel, da tako stori.“ Mat. 24, 26. Ni majhno plačilo zvestim in ni majhno pokorjenje nezvestim napovedano, ampak večno izveličanje ali pa večno pogubljenje, kakor si zaslužijo.

Premisli, če si res pripravljen, srečno umreti, in če nisi pripravljen, hiti pripravljati se, ker ne veš, kdaj boš umrl. Premišljuj s pomočjo milosti božje, in sodi se pravično po

naukih Jezusovih, da se ne zapelješ. Premisli, če kako hudo poželjenje gospoduje v tebi in ga izženi iz srca, sicer ne boš sebe pravično sodil. Ne po tem, kakor ti misliš po svojem majhnem umu, tudi ne po življenji družih ljudi te bo Jezus sodil, temuč po naukih, katere je učil, kakor je on sam pravil: „Beseda, katero sem govoril, bo njega (človeka) poslednji dan sodila.“ Jan. 12, 48. Sedaj morde zaničuješ ali malo čislaš, kar te bo zadnjo uro silno grizlo; in toraj premisli in sodi se, kakor da bi blizo smrti bil. Čeravno nagle smrti ne umrješ, je nevarno odlašati spreobrnjenje; navadno je, da trdovratni grešniki nesrečno umrjo, čeravno prejmejo zakramente.

Ljubi moj! vtisni si globoko v srce to katoliško resnico, da po dobri ali hudi smrti bo srečna ali nesrečna večnost, in da nikdar ne skrbiš preveč za svoje izveličanje. Sveti Pavel opominja: „S strahom in trepetom delajte delo svojega izveličanja.“ Fil. 2, 12. Dobri in zvesti služabniki božji nikoli niso bili, in zdaj niso brez strahu; zakaj pa bi ti bil?

Zdihljeji.

O Bog! kdo me je ljubil in me ljubi kolikor ti, Oče vsega usmiljenja? Zakaj sem te pa jaz tako hudo razžalil? Moje življenje je v

tvoji oblasti in me iz števila živih zbrišeš, kader hočeš, in vendar tebi pokoren nisem! Usmiljeni Oče! ne gledaj moje velike nehvaležnosti in velicega zadolženja, ampak neskončno zasluženje gledaj svojega edinorojenega Sina Jezusa Kristusa zavoljo mene in družih grešnikov križanega, da mi zavoljo njega moje grehe milostljivo odpustiš. Daj mi milost spoznati in sovražiti svoje grehe, vso hudobo in hude priložnosti opustiti, vse zapovedane dobre dela zvesto opravljati in v tvoji službi stanovitnemu biti, da se k smrti pripravljam in me smrt pripravljenega najde. Čista devica in usmiljena mati Marija! prosi za-me svojega ljubeznjivega Sina Jezusa, da mi dá milost srečno umreti. Amen.

Smrt trdovratnega grešnika.

Prvi del.

Trdovratni grešniki nočejo premisliti svoje smrti, ker jim je smrtni spomin grenak; radi pozabijo smrt, da bi mirno živeli v grehah, ker se jim dopadljivo zdi v lažnjivem miru ali v slepoti duha živeti. Koliko časa bo njih zmota? Do prve nevarne bolezni bo, in takrat jih bo vest strašno pekla. Salomon pravi: „On bo umrl (bo pogubljen), ker ni

svarjenja prejel in bo v obilnosti svoje ne-spameti zapeljan.“ Prip. 5, 22—23. Ko grešnik čuti, da je smrt blizo, in ve, da mora zapustiti vse, pred pravičnega sodnika iti in mu odgovor dati od vsega svojega življenja, se prestraši in ga silno skrbi. Kdo more zapopasti mnoge in strašne viharje njegovega stiskanega duha? Hudega je veliko storil, dobrega storiti ni hotel, zapustiti mora vse in v neskončno večnost iti; zato trepeče.

Lažnjivo upanje dela trdovratne grešnike zdaj predrzne; ko bodo pa nevarno zboleli, se bo njih upanje v velik strah spreobrnilo. Abraham je veliko zasluženje imel pri Bogu, ker je upal, da mu bo Bog po sinu Izaku, katerega mu darovati je bil zapovedal, velik zarod dal. Sveti Pavel Abrahama hvali, rekoč: „Zoper vse upanje je upal.“ Riml. 4, 18. Trdovratni grešniki zoper krščansko upanje upajo, da jim bodo grehi odpuščeni, če se ravno spokoriti nočejo in grešiti ne jenjajo. Huda zmota je to, katera jim bo ogrenila zadnjo uro, ker zgodilo se bo nad njimi, kar Salomon pravi: „Hudobnik se sam v svoje hudobije vjame.“ Prip. 5, 22.

Kaj porečeš, grešnik? Odgovoriš: „Božja beseda pričuje, da Bog grešniku odpusti, kader koli se spreobrne; zakaj tedaj bi ne upal? Ljubi moj! če to misliš zato, da bi sebe priganjal k pokori, prav misliš; če pa

to misliš, da bi v grehah živel, si hudoben in boš lahko v številu tistih, od katerih David pravi: „Grešnikov smrt bo prav huda.“ Ps. 33, 22. Veruješ, da Bog odpusti grešniku, kader koli se spreobrne, zakaj pa ne veruješ, da se brez pomoči milosti spreobrniti ne zmoreš in da Bog ni dolžan tebi milosti dati? Če nagle smrti umrješ, ko bi ravno čas imel svete zakramente prejeti, kaj ti zakramenti pomagajo, če greha ne sovražiš s pomočjo milosti Božje? Grevenga, katero trdovratni grešnik ima, ko vidi smrt blizo, je enaka strahu, ki ga nekdo ima, ko sovražnik nad njim stoji in ga umoriti hoče; joka, prosi in se ponižuje samo zato, ker je njegovo življenje v nevarnosti. Spreobrnjenje pravo je le iz milosti božje, ker je resnično, kar Jezus pravi: „Nihče ne pride k meni, če ga (nebeški) Oče ne vleče.“ Jan. 5, 44. Kader te Bog kliče in ti pomaga, spreobrne se, da ne boš po navadi trdovratnih grešnikov nesrečno umrl. Prosi:

Zdihljeji.

O Jezus! kako bo z menoj, če se k tebi ne spreobrnem? Ako glas tvoje milosti zaničujem, sem zapuščenja in pogubljenja vreden. Moji veliki grehi niso odpuščenja vredni, pa upam vendar v neskončno

zasluženje tvojih smrtnih bolečin, da me ne boš pogubil, temuč mi s svojo milostjo pomagaj spokoriti se. Ljubi Odrešenik! ne pri-pusti, da bi te posihmal žalil, ampak po-magaj mi pravično živeti. Želim in obljubim s pomočjo tvoje milosti ti zvesto služiti; od-vrni moje srce od vseh grešnih reči, daj mi želeti, kar je v nebesih, varuj me slepote in trdobe duha, da tebe samega iz vse duše ljubim, in zavoljo tebe ljubim sebe in svojega bližnjega, da milost najdem pri tebi, in da te hvalim vekomaj v nebeškem kraljestvu. Amen.

Drugi del.

Veliko nadlog bo trdovratnega grešnika obsulo, ki je do nevarne bolezni pokoro od-lašal. Hudoba, vsega dobrega sovražnik, ka-teremu je trdovratni grešnik zoper obljube svetega krsta služil, ga bo strašno skušal in si prizadeval, da bi predrzno upal, ali da bi obupal in da bi v grehu umrl. Trdovratnemu grešniku bodo tudi telesne bolečine hudo nadležne, ker ni navajen zavoljo Boga trpeti in svojega telesa pokoriti, temuč je navajen v mehko bi živeti. Tudi grehi ga bodo silno grizli, ker je velikokrat grešil, se ptujih gre-hov vdeležil in pokore ni delal. Večnost, v katero pojde, ga grozno straši, ker se silno

boji pogubljenja, in ne vé, kako bi mu odšel. Zakramente, katere je v ljubezni do greha prejemal, so mu velika teža, ker vé, da njih prejemanje njegovo zadolženje pri Bogu povišuje. V teh hudih in mnogih britkosti bo trdovratni grešnik spregledal in bo videl, da je resnično, kar je Bog po Modrem govoril: „Gorjé vam, vi hudobni ljudje, kateri ste Najvišjega zapovedi zapustili; kader umrjete, bo kletev vaš delež.“ Sir. 41, 11—12. Kakor močni in mnogi vetrovi majhno ladijo po morji sem in tje gonijo, ravno tako bodo notranji viharji gonili grešnika, kateri se ni hotel prej spokoriti; toliko misel ga bo obsulo, da sam ne bo skoraj vedel, kaj misli.

Grešnik, uči se modrosti, in zdaj se spokori, da pogubljen ne boš. Če zdaj poslušati nočeš usmiljenega Boga, kateri te dobrotljivo kliče, boš tudi ti v smrtni nevarnosti va-nj klical, in uslišan ne boš. Sveto pismo pravi: „Kader vas (trdovratne grešnike) bo nadloga naglo obšla, in bo pogubljenje ko vihar pridrlo; bote v me klicali in vas ne bom uslišala“ (pravi modrost božja). Prip. 1, 27—28. Velikokrat si slišal, da bo „trdovratnemu srcu na zadnje hudo; in kdor nevarnost ljubi, bo v njej poginil.“ Sir. 3, 27. Če se tega ne bojiš, si še slep in trdovraten; če se pa bojiš, prosi Boga milosti, hiti k njemu in ostani pri njem. Če tega ne storiš,

lahko da boš v svojih grehah nesrečno umrl. Bog po svojem preroku reče: „Meni so (grešniki) hrbet obrnili in ne obličja; v času svoje britkosti poreko: Vstani, reši nas!“ On pa jim bo odgovoril: „Kje so tvoji bogovi? naj vstanejo in te rešijo.“ Is. 2, 27—28. Če si svojega Boga zapustil in stvari malikuješ, od kod bo tvoja pomoč? Premisli, kaj sv. Hieronim pravi: „To vem in me skušnja uči, da dobrega konca tistemu ne bo, katerega življenje je zmiraj hudo bilo.“ Če hudobno živiš in se nesrečne smrti ne bojiš, si popačene vere in si norec. Upam, da nisi tako daleč zašel; prosi tedaj iz srca rekoč:

Zdihljeji.

Ljubi Odrešenik! pomagaj mi in ne zapusti me, velicega grešnika. Vem, da je moja duša z grehi preobložena, da me skušnjave premagujejo, da me hude navade v služnosti držé, pa ravno zato pred teboj klečé prosim in vpijem: usmili se me in reši me, da ne bo tvoja sveta kri zgubljena nad menoj. Gospod! žal mi je, da sem te razžalil in se poboljšati obljubim, ker ti hočeš, mi zapoveš in mi pomagaš spokoriti se. O Jezus! sprejmi me, hudobnega puntarja, zavoljo zasluženja svoje grenke smrti in ne pogubi duše, zavoljo katere si smrtne britkosti prestal. Stori me

svoje ljubezni ljubeznjivega jetnika, da ti zvesto služim, stanoviten ostanem v tvoji službi in da bom tvojim izvoljenim prištet. Amen.

Tretji del.

Čudno je, da se grešniki, dasiravno slabi ljudje, vsegamogočnega Boga in večnega pogubljenja malo bojé. Trdovratni grešniki so resnično taki, ki stvari malikujejo in so njih grešni ljubezni služni. Kar je Jezus trdovratnim Judom rekel, je vsem trdovratnim grešnikom rečeno: „Iskali me bote in v svojem grehu umrli.“ Jan. 8, 21. Te besede so iz ust večne resnice, Sinu božjega, kateri vso oblast ima v nebesih in na zemlji in so vendar brez strahu? Oni vedo, da bo lju- lika vržena v ogenj, in tudi lahko vedo, da so v velikem grehu; po ljubezni do greha oslepljeni ne pomislijo, koliko hudega jih čaka. Od kod je njih zmota? Iz tega je, ker upajo, da bodo v zadnji bolezni milost dosegli. Kaj bi pa bilo, ako bi naglo umrli? Če pa ravno ne bodo naglo umrli, ali je mar pokora v njih oblasti? Sv. Bernard prav go- vori: „Hudobno življenje in srečna smrt je velik čudež.“

Kristijan! prepričan bodi, da je silno nevarno odlašati spreobrnjenje, ker grešnik

je čedalje hudobnejši, čedalje božje milosti ne-
vrednejši in mogočne milosti potrebnejši, in
hudobnejši si, če se zdaj božji milosti ne vdaš.
Res je, da desni razbojnik je v zadnji uri
svojega življenja dosegel odpuščenje, ne po-
zabi pa levega, kateri je zraven Kristusa v
svojih grehih umrl. Desni razbojnik ni Jezusa
prej poznal, ti ga pa paznaš, va-nj veruješ od
svoje mladosti in si mu vendar prostovoljno
nepokoren.

O grešnik! premisli, kaj Modri pravi: „Ne
odlašaj od dneva do dneva se h Gospodu
spreobrniti, zakaj njegova jeza bo naglo prišla
in v času maščevanja te bo razdjal.“ Sir. 5,
8 — 9. Če hudobno živiš in upaš srečno
umreti, poslušaj svetega Avguština, ki pravi:
„Bolnikova pokora je bolna kakor on.“ Ponižuje
se grešnik, ko smrt blizo vidi, ker ga strah
tlači, malo pa je upati, da bi se resnično
spokoril. Poslušaj tudi sv. Hieronima: „Izmed
deset tavžentov, katerih življenje je do zad-
njega hudobno bilo, komaj eden zadobi od-
puščenje.“ Sv. Pavel tebe in vse ljudi opo-
minja, rekoč: „Ne motite se, z Bogom se ne
norčuje; kar človek seje, to bo žel.“ Gal. 6,
7 — 8. Kakoršno je tvoje sedanje življenje,
taka bo smrt; navadno je to, in toraj vse
svoje dni živi Bogu, da nesrečen ne boš; in
če nisi tega storil, ponižaj se, žaluj,boljšaj
se in prosi:

Zdihljeji.

Moj Bog! tvoje pravične sodbe me strašijo, in bojim se tebe zgubiti vekomaj; za tega voljo ne bom dalje tvoji milosti nepokoren in nehvaležen. Tvoja potrpežljivost z menoj je neizrečeno velika, in ravno zavoljo nje je moja dosedanja nepokorščina hudobnejši. Pozabil sem te, o Gospod, in vreden sem, da mene pozabiš; daj mi vendar svojo usmiljeno pomoč po zasluženji Jezusa Kristusa, da svoje življenje boljšam in ti stano vitno služim, da, ko konec mojega življenja pride, v tvoji milosti umrjem. Amen.

Grešnik naj se boji, da bo nesrečno umrl.

Prvi del.

Mogoče je, in nihče ne ugovarja, da grešnik lahko nesrečno umrje. Nevarnost, da zamo remo nesrečno umreti, mora vsacega človeka s strahom napolniti, ker nesrečna smrt je strašna nesreča; veliko bolj se mora grešnik bati, ker je te velike nesreče vreden. Kuga, vojska, lakota, preganjanje, bolezen, in kar je družega strašnega na svetu, je memo nesrečne smrti malo ali nič, ker nas telesne nadloge ne ločijo od Boga; nesrečna smrt pa

loči grešnika od Boga in mu večno kletev nakoplje. Ravno zato Jezus pravi: „Čujte, ker ne veste, ob kateri uri vaš gospod pride.“ Mat. 24, 42. Nemogoče je skoraj zapopasti in verjeti, kako zamorejo grešniki veseli biti, ker vedo, da jih nagla smrt lahko zadene in da bodo pogubljeni vekomaj, ako umrjo v grehu. Čudna slepota je to, in še bolj čudno, da je tolikanj slepih grešnikov, dasiravno verujejo v pravičnega Boga, maščevavca hudega. Te slepe duše Bog sam opominja po Modrem, rekoč: „Ne hitite v (večno) smrt s svojim zmote polnim življenjem, in ne vrzite se z deli svojih rok v pogubljenje.“ Modr. 1, 12.

Grešnik, kaj praviš? Odgovoriš: „Vem, da me nagla smrt zadeti zamore, ta nevarnost pa ni bližna, ampak daljna.“ Bodi si, kakor praviš, tvoja nespamet je vendar velika; zakaj, če v grehu umrješ, ni več poprave, ni več odpuščenja vekomaj. Bi ti pustil svoje najbolje blago, kjer ga tat lahko vzame, ker upaš, da ga ne bo morda vzel? Bi hotel po potu iti, kjer veš, da so roparji, iz upanja, da boš nevarnosti odšel? Tega bi ne storil in ne storiš, ker ljubiš svoje blago in še bolje svoje življenje; zakaj svoje duše vsaj enako ne ljubiš in za-njo enako ne skrbiš? Premisli, kar Jezus pravi: „Kaj pomaga človeku, če ves svet dobi, svojo dušo pa po-

gubi?“ Mat. 16, 26. Za svojo dušo nisi preveč varen; zmodri se tedaj, odpravi vso hudo iz svojega srca, boj se vsake nevarnosti in vedno prosi Boga, da ti s svojo milostjo pomaga.

Zdihljeji.

O Bog! čudim se nad svojo veliko nespetetjo, da sem neskrbno in veselo živel, dasiravno sem vedel, da sem v grehu in v nevarnosti pogubiti se: čudim se tudi nad tvojo veliko potrpežljivostjo in milostjo, iz katere sem namesti zasluženega pogubljenja veliko dobrot prejel in iz nje tudi sedanjo svetlobo in voljo boljšati se prejmem. Gospod! nagle in nesrečne smrti sem vreden; ni njih malo v peklu, da te niso tako hudo žalili ko jaz, mene pa si ohranil in me zdaj ohraniš, in mi tudi pomagaš spokoriti se, da po resnični pokori zasluženemu pogubljenju odidem. Hvaljeno bodi tvoje neskončno usmiljenje, in da mu nehvaležen ne bom, hočem s pomočjo tvoje milosti tebi zvesto služiti, da tvojo voljo storim in srečno umrjem. Amen.

Drugi del.

Kdor koli je v velikem grehu, je vreden v njem umreti, ker je s svojim dovoljenjem v greh sebe podvrgel večnemu pogubljenju,

katerega je velik greh po božji besedi vreden. Najhujša nadloga, s katero Bog predrznega človeka pokori, je ta, da ga iz sveta pokliče, preden se spokori, ker nesrečna smrt je pot v večno pogubljenje; te velike nesreče je pa grešnik vreden, ker je svojemu Bogu nepokoren. „Plačilo greha je (večna) smrt.“ Riml. 6, 23.

Kdor po veri premisli vsegamogočnost, svetost, pravico, milost, vsegavednost in druge lastnosti božje, katere grešnik predrzno zaničuje, lahko ve hudobo svojega greha. Zraven tega, če premisli trpljenje in ljubezen Jezusovo, prejete milosti, svete zakramente in drugo, lahko vé, da je nesrečne smrti in večnega pogubljenja vreden. Grešiti v Boga in puntati se va-nj; grešiti in zaničevati Jezusovo kri je enako, in ravno zato je grešnik božjega srda vreden. Sveti Hieronim slehernemu grešniku pravi: „Kader si grešil, si se spuntal v Boga, odpovedal si se zasluženju Jezusove smrti in si se večnemu pogubljenju prostovoljno podvrgeš.“

Ker je to resnično, vprašam te, o grešnik! kako ti je mogoče mirno živeti v grehu, ker veš, da, če umrješ v njem, boš pogubljen vekomaj? Kajn je hudo razžalil Boga, ko je svojega nedolžnega brata Abelna umoril, vest pa ga je strašno pekla in je zmiraj pričakoval zasluženost, naglo smrt, kakor

je sam djal: „Kateri koli me bo našel, me bo ubil.“ I. Mojz. 4, 14. Ravno tako bi se ti mogel nagle smrti bati, ker si res nagle in nesrečne smrti vreden. Judež Iškarijot, ki je Jezusa v smrt prodal, je bil po strašnem grizenji svoje vesti toliko gnan, da je ni prestatati mogel in se je obesil; ti pa mirno živiš in se ne bojiš? Odgovoriš, da se v božjo milost zanašaš, ker Bog ne vračuje po naših hudobijah. Vem, da božja milost je neskončno velika, nihče pa ne ve, koliko časa bo Bog grešnika čakal. Modri pravi: „Ne reci: Grešil sem, in kaj žalega se mi je zgodilo? zakaj Najvišji je potrpežljiv maščevavec.“ Sir. 5, 4.

Zdihljeji.

Gospod! ne bom tvoje milosti utrudil, ampak se ji hočem popolnoma podvreči. Vem, da sem nagle in nesrečne smrti vreden, in da vendar po tvoji veliki milosti živim, živim pa, da se spokorim in se spokoriti hočem. Ker si mi tolikanj dober, da me po zasluženji v pekel ne vržeš, upam v te in te ponižno prosim po vrednosti Jezusove smrti, po zasluženji device Marije in vseh svetnikov, da mi daš milost prave pokore in da me pustiš tako dolgo živeti, da se resnično spokorim. Nesrečni človek sem, ker sem tebe večno dobroto, velikokrat razžalil, srečen, sem

pa, ker me še čakaš k pokori, in srečnejši bom, če tebi s pravo pokoro zadostim, kar bom s pomočjo tvoje milosti storil, da te hvalim v nebesih vekomaj. Amen.

Tretji del.

Zgodi se lahko, da grešnik v svojem grehu umrje. Grešnikov je silno veliko, spokornikov pa malo, ker grešniki po svojem hudem poželenji zadržani in po lažnjivem upanji zapeljani odlašajo pokoro, ker trdno mislijo, da ne bodo nesrečno umrli. Če Bog kakega človeka z naglo smrtjo pokliče v večnost, se grešniki prestrašijo, kmalu pa njih strah mine, ker upajo, da njih ne bo enaka nesreča zadela; tako dolgo odlašajo pokoro in božjo milost zaničujejo, da umrjo v nepokori. Grešnikov navada je, da božjemu opominjanju ne verjamejo, navadno je pa tudi, da nesrečno umrjó. Preroki so Izraelcem nepridno osnovali pokoro; Ahab kralj je mislil, da ga prerok Miheja sovraži, ki mu je smrt napovedal; Jezus je Jeruzalemčanom zastonj pravil, da bodo zapuščeni in pokorjeni, ako se ne spokoré; tudi zdaj se grešnikom brez sadu oznanuje, da bodo nesrečni, če se spokoriti nočejo. Vsem grešnikom gre, kar je sv. Štefan Judom rekel: „Vi trdovratni in neobrezani v srcih in ušesih, se sv. Duhu vedno ustavljate.“ Djan. ap. 7, 51.

Praviš: „Nagle smrti so redke, in upam, da bom v zadnji bolezni popravil vse, zakramente prejel in opravičenje zadobil.“ Odgovorim, da, čeravno v svojih grehah naglo ne umrješ, lahko nesrečno umrješ, ker navadno je, da, kdor odlaša pokoro, milosti prave pokore ne doseže. Kaj ti pomaga dolgo živeti, če hudobno živiš? Če dolgo in hudobno živiš, se čedalje huje zadolžuješ pri Bogu in te huji obsojenje čaka. Če se v zadnji bolezni svojih grehov izpoveš in prejmeš zakramente katoliške cerkve, je malo upanje, da bi odpuščenje dosegel, če si do tistega časa odlašal pokoro. Božja modrost pravi: „Ker ste ves moj svet zavrgli in moje svarjenje v nemar pustili, se bom tudi jaz k vašemu pogubljenju smejala.“ Prip. 1, 25 — 26.

Ljubi moj! če se greha ne bojiš, grešiš in v svojih grehah živiš, prostovoljno hočeš nesrečno umreti. Sv. Pavel pravi: „Ne veš, da te božja milost k pokori vabi? če je poslušati nočeš, po svoji trdovratnosti in po svojem nepokornem srcu sebi jezo nakoplješ v dan pravične sodbe božje.“ Riml. 2, 4 — 5.

Zdihljeji.

O Jezus! ki si za-me in za vse grešnike na trdem lesu svetega križa dobrotljivo umrl, prosim te, da mi ne povrneš, kakor sem

vreden, ampak da mi po svojem velikem usmiljenji daš čas in milost spokoriti se. Ne bom pokore odlašal, ampak zdaj pridem k tebi, svojemu Gospodu, s polno voljo, in upam, da bom tvoje milosti deležen. Odpovem se hudiču, njegovemu napuhu in njegovim delom, pokoril bom svoje telo in premagoval svoje hude želje, da te ne žalim, temuč ti zvesto služim. O ljubi Jezus! objamem tvoj sveti križ, poljubujem tvoje svete rane, in prosim, da moje duše ne pogubiš. Ako bi me pogubil, bi jaz po svojem zasluženji prejel, in tvoj sovražnik bi bil vekomaj. Strah in groza me obide, ko to mislim, in toraj iz ljubezni tvoje se boljšati hočem, da te, usmiljenega Odrešenika, do smrti in po smrti hvalim, ker si ti moje in vseh ljudi, sedanje in večne hvale vreden. Amen.

Vsak naj se boji nesrečne smrti.

Prvi del.

Preveč ni rečeno, da naj se vsak boji nesrečno umreti, ker nobenemu ni razodeto, da bo srečno umrl. Bog bi lahko razodel, kakošna smrt slehernega človeka čaka; noče pa, da si vsak prizadene in v strahu živi. Vsak se mora bati nesrečno umreti, grešnik,

ki je v velikem grehu, spokornik, ki žaluje in zadostuje Bogu, in pravičnik, ki milosti božje ni zgubil; vsi naj bodo v skrbi, ker vsi so slabi, grehu podvrženi in nestanovitni. Po velikosti grehov, po nadležnosti skušnjav in po prizadjanji bodi strah in upanje večji ali manji, brez vsega strahu pa nihče ne bodi.

Kristijan! premisli te besede in jih po veri presodi: „Mogoče je, da nesrečno umrješ; če pa nesrečno umreš, boš pogubljen vekomaj.“ Napuh ali lakomnost ali kako drugo poželenje te lahko skrivno spridi in zapelje, da si hudobnik pri Bogu, če si ravno svojim očem pravičnik; če pa greh oslepi tvojo dušo, kako boš popravil, kar ne veš? gotovo si brez vsega izgovora, če te hudobija oslepi. Ravno zavoljo tega je zapisano: „Kdo zamore reči: Moje srce je čisto?“ Prip. 20, 9. Ker tega nihče ne ve, tudi vedeti ne more, če je ljubezni in zveličanja ali srda in pogubljenja vreden. Premisli, kaj sv. Pavel pravi: „Nič sicer nimam na vesti; ali nisem že zato opravičen; kateri me pa sodi, je Gospod. I. Kor. 4, 4. Če sv. Pavel, razsvetljen apostol, ni vedel, kakošen je pri Bogu, kako boš pa ti vedel?

Sv. Pavel je bil Jezusu pokoren, označeval je Judom in nevercem njegov sv. evangelij, in je neizrečeno trpel za razširjenje katoliške vere, vendar ni brez vsega strahu bil.

Sam pravi, rekoč: „Tarem svoje telo in ga v služnost devam, da morda, ko drugim oznanujem (evangelij), sam zavržen ne bodem.“ I. Kor. 9, 27. Ako bi tako zvesto služil Bogu, kakor mu je sv. Pavel služil, bodi ponižen in v strahu, ker ne veš, če boš stanovit. Premisli sv. Petra, ki je Jezusa resnično ljubil in je pripravljen bil, za-nj umreti in ga je vendar kmalu potem s prisego zatajil. Spokoril se je, pa ne iz svoje moči, temuč ker mu je dobrotljivi Jezus svojo milost dal. Judež Iškarijot je bil tudi Jezusov učenec, pa odstopil je, obupal in v svojem grehu nesrečno umrl. V svetem pismu je veliko enakih razgledov, da naj vsi živé v ponižnosti in strahu, ker ne vedó, če bodo srečno ali nesrečno umrli.

Zdihljeji.

Gospod! vem, da lahko nesrečno umrjem in pogubim se, ker moja popačena natora je polna slabosti in temè, obroduje skušnjave, sili v grehe in v večno pogubljenje, in neumnež bi bil, ako bi se ne bal. Resnično je to, da sem v vedni nevarnosti, grešiti in pogubiti se; upam pa v tvojo neskončno milost, da me ne boš zapustil, in prosim te, razsvetli moj um, da bom vedel zadrge, ki mi jih hudo poželjenje nastavlja; stori močno

mojo voljo, da vse skušnjave premaguje. Usmiljeni Gospod! daj mi živeti pravično in daj mi stanovitnost v dobrem, da srečno umrjem. Amen.

Drugi del.

Ni jih malo izmed pravovernikov, da nesrečno umrjó in se mora vsak bati, da bi ne bil v številu zavrženih in prekletih. Modri pravi: „Nespametnih število je neskončno veliko.“ Prip. 1, 15. Če modrega, pravičnega in pobožnega človeka potrebujemo in iščemo, ga komaj najdemo; vsak pa misli, da je moder in pravičen. Če mi, ki le unanje vidimo, in še ne vsega, srca pa viditi ne moremo, veliko malovrednih ljudi vemo, kaj pa Bog, ki vse ve? Da jih je le malo dobrih in veliko hudih, učenik Jezus priča, rekoč: „Pot je prostorna, katera pelje v pogubljenje, in veliko jih je, kateri po njej hodijo“ Mat. 7, 13.

Ljubi moj! tudi ti morda hodiš po poti pogubljenja, in tega ne veš, ker vedeti nočeš. Lej, koliko je razuzdanih mladenčev, neskrbnih starišev, nepokornih otrók, lakomnikov, krivičnikov, obrekovavcev, pijancev, lenih, preklinjavcev in družih grešnikov; po kateri poti hodijo oni? Če slehernega njih vprašaš, se skoraj vsak opraviči in se nedolžnega šteje; če pa po svetem evangeliji sodiš njih

življenje, si primoran misliti, da po poti pogubljenja hodijo. Kakor se lažnjivo opravičujejo, se morda tudi ti; in toraj dolžnost tvoja je skrbno premisliti se, da se ne zapelješ. Ker veliko jih je, da hudo živé, veliko jih bo tedaj pogubljenih. Odgovoriš: Če kristijani grešé, se pa tudi spovedujejo. Res, da se spovedujejo, kakošne so pa spovedi, ako poboljšanja ni? Bolj in bolj skrbi tedaj se spoznati in po krščansko živeti, da nesrečno ne umrješ.

Sv. Efrem je pogosto premišljeval srečno in nesrečno smrt in je djal: „Ako bi vedel, da en sam človek bo v velikem grehu umrl in bo pogubljen, bi vedno v strahu živel, da bi morda mene ne zadela ta velika nesreča.“ Zakaj pa ti, kristijan, neskrbno živiš, dasiravno veš, da je veliko poklicanih, malo pa izvoljenih? Kadar je Jezus svojim učencem rekel: „Resnično, resnično vam povem, da eden izmed vas me bo izdal“, ga je vsak skrbno vprašal: „Gospod, ali sem jaz?“ Vedeli so, da tega ne mislijo, vendar so skrbeli, ker človek je nestanovitni. Kako boš ti izvedel, da si nezvest Bogu? Prosi ga goreče in stanovitno, da ti um razsvetli, s prejetjo svetlobo premisli sveti evangelij, in po svetem evangeliji pravično presodi svoje življenje, da izveš in poboljšaš, kar te v večno nesrečo sili.

Zdihljeji.

Vsega sveta nebeški učenik, Jezus Kristus, ko premislim tvoje svete nauke in svoje življenje, me grozen strah obide, ker se bojim, da po poti pogubljenja hodim, po kateri velika množica družih grešnikov hodi. V svoji mladosti sem velicih grehov kriv bil, spovedoval sem se, vendar ne vem, kakošen sem pri tebi. in moje sedanje mlačno življenje me straši, da je morde moja pokora slaba. Izvedel bom to, ko pred tvoj sodnji sedež pridem, takrat pa bo prepozno popraviti in ne bo pokore v odpuščenje velicega greha. Ljubi in usmiljeni Gospod, pomagaj mi s svojo milostjo, da se zdaj resnično spokorim in da bom med tvoje izvoljene prištet. Amen.

Tretji del.

Vsak naj se boji nesrečno umreti, ker tudi izmed pravovernikov bo malo izveličanih. To je bilo prej rečeno in dokazano, potrebno je pa to ponavljati, ker je veliko predrznih kristijanov. Jezus pravi: „Pojdite skozi ozke vrata; zakaj vrata so široke in pot je prostorna, katera pelje v pogubljenje, in veliko jih je, kateri po njej hodijo.“ Mat. 7, 13. Če so ozke vrata v izveličanje in široke v pogubljenje, tedaj bo veliko pogubljenih, več

jih bo pogubljenih, kakor izveličanih, in je resnično, da jih veliko hudobnih živi.

Da ti, kristijan, v vednem strahu živiš, premisli, kaj sv. Gregorij, papež, pravi: „Njih veliko prav veruje, malo jih je pa, da bi prišli v nebeško kraljestvo. Sveti Anzelm je večkrat premislil mlačno in slabo življenje pravovernih kristijanov, in je djal: „Malo jih bo izveličanih.“ Sveti Pavel apostol je od pravovernikov rekel: „Veliko jih je, kateri žive, ko sovražniki križa Kristusovega, katerih konec je pogubljenje.“ Filip. 3, 18.

Če hočeš, o kristijan, v milosti božji umreti in v nebesa iti, živi, ne kakor kristijani sploh živé, ampak kakor pravi služabniki božji živé, kateri za učenikom Jezusom hodijo, pokoré svoje telo, križajo svoje hude želje in jarm božjih zapoved nosijo. Kar ti po božji besedi ukažem, tvoji sprideni natori ne dopade; boljše ti pa je, da tukaj malo časa trpiš, kakor da bi nesrečno umrl in trpel v peklu vekomaj. Ne živi tedaj, kakor neumna druhal živi, ampak živi po Kristusovem izgledu, upaj v njegovo neskončno milost, boj se zmiraj zavoljo svoje slabosti, stano vitno delaj dobro, in tako boš srečno umrl.

Zdihljeji.

Pravični Gospod! kako bo z menoj? Živel sem do zdaj, kakor veliko neumnežev

živi, njih hudo življenje me je pohujšalo, ker tvojih svetih zapovedi nisem premislil, me ni skrbelo, in vesel sem bil v svoji grešni slepoti. Zdaj po tvoji svetlobi vem, da grehi družih ljudi mojih grehov ne zbrišejo, ker bom po tvojih zapovedih sojen, in ravno zato zopet vprašam: Kako bo z menoj? O Jezus! gledal bom posihmal le v te, in po tvojem izgledu tebi živel, da srečno umrjem. Ti si pot, resnica in življenje; daj mi milost, da po poti resnice hodim in pridem v večno življenje. Amen.

Srečno umreti je najpotrebnejši.

Prvi del.

Vsak človek naj se skrbno pripravlja k smrti, ker srečno umreti je najpotrebnejši. Verna resnica je to, kdo pa to premisli in za to skrbi? Kdor hudobno živi in se k smrti ne pripravlja, kaže, da ima malo ali nič vere; ker pa grešniki verujejo neumrjčnost duše in pravično sodbo božjo, to je, večno plačilo dobrih in vedno pokorjenje hudih, in se vendar neboljšajo, tega ni umeti.

Smrt preseli dušo iz sveta v večnost; ona pojde v srečno ali nesrečno večnost, kakor se v milosti ali v velikem grehu odloči; bo v nebesih pri Bogu v večnem veselji, ali

bo pri hudičih v večnem trpljenji; če je srečna, ne bo zadobljene sreče izgubila nikdar, in če je nesrečna, ne bo nikdar rešena. Vsak kristijan to veruje, in vendar jih je veliko lenih, nepokornih in hudobnih. Sv. Klemen Anciran prav pové: „Ljubi otroci! premislite, da sedanje življenje je kratko, smrt bo gotova in večnost neskončna. Večno in veselo življenje je v nebesih, večno in bitko življenje je v peklu, kamor pa pojdemo, tam bomo vekomaj. V nebesih smrti ni, in to je izvoljenim v neskončno veselje; smrti ni tudi v peklu, in to je zavrženim v neskončno žalost.

Kristijan! povej, koliko skrbiš in se pripravljaj, da srečno umrješ in da boš srečen vekomaj? Jezus je Marti rekel: „Edino je potrebno“; svojo dušo izveličati je potrebno, vse drugo bodi v to edino obrnjeno, da ti bodo vse reči služile v izveličanje. Če imaš vse, kar tvoji počutki žele, nič nimaš, ako milosti božje nimaš, ker izgubil boš vse, če dušo pogubiš. Neskončna večnost te čaka, in se v nevrednih rečeh zgubiš? malo časa boš tukaj živel, in ne skrbiš, da bi veselo živel vekomaj? Pripravljaj se tedaj srečno umreti, ker srečno umreti je najpotrebnejši in edino opravilo.

Zdihljeji.

O Jezus! ti me učiš, koliko je moja duša vredna, in koliko da moram za-njo skrbeti, da jo izveličam, ker si ti zavoljo nje tri in trideset let na svetu bil in vso svojo sveto kri za-njo prelil. O jaz neumnež! vem, da bom tukaj malo časa in da bo treba zapustiti vse, pa se ne pripravljam k smrti, in nočem svoje duše izveličati. Zavoljo smrtnih bolečin, katere si ti iz ljubezni do mene trpel, te prosim, o ljubeznjivi Gospod! odpri moje dušne oči, da vidim svoje slabosti, da obžalujem svoje grehe in da ti zvesto služim, da, ko umrjem, me v dobrih delih najdeš. Amen.

Drugi del.

Pripravljati se k smrti je najpotrebnejši, ker je po človeški slabosti lahko umreti nesrečno. Ni jih malo, ki so dobro začeli in nesrečno umrli, ker so zapustili pravičnost in so nepokorjeni ostali: veliko več jih je, ki so nesrečno umrli, ker so več let hudega življenja ali trdovratni v hudem bili. Kdor koli ljubi Boga in svojo dušo, skrbno služi Bogu in je vedno v skrbi, ker človeška natura je slaba, lahko odstopi od dobrega in nesrečno umrje. Sveti Avgustin je večkrat

trepetaje rekel: „Gorje meni, slabemu človeku, ki v deželi temé prebivam in ne vem konca svojega življenja.“ Sv. Gregorij, papež, je djal: „Gorjé nam, revnim človekom, ki ne vemo, če bomo srečno ali nesrečno umrli.“ Vsi zvesti služabniki božji so se bali in se bojé nesrečno umreti, ker so vedeli in vedó, da človek je slab in nestanoviten; ker so se pa oni bali nesrečno umreti, so skrbno služili Bogu in so srečno umrli.

Ljubi bralec! koliko se bojiš nesrečno umreti? Leno morde živiš in upaš srečno umreti. Od kod je pa tvoje upanje? ali morda sveteje živiš, kakor so božji služabniki živeli in živé? Odgovoriš: Upam v neskončno milost božjo, da bom srečno umrl. Prav, da upaš, ker upanje je potrebno, pa imej krščansko upanje, to je, upaj in prizadevaj si z dobrimi deli zaslužiti in zadobiti po božji milosti, kar upaš. Sv. Bernard je vse dni svojega življenja sveto živel v samoti, v molitvah, v postih in v družih dobrih delih in je vendar pogosto jokal in jokaje djal: „Kdo bo meni v dan potrebe (v dan smrti) pomagal? kdo me bo iz moči srditih sovražnikov rešil?“ Bal se je nesrečno umreti, si vedno prizadjal srečno umreti, in ravno zato je srečno umrl. Kaj pa ti storiš, da bi si po milosti božji srečno smrt zaslužil? Misliš morda, da bo zadosti

v zadnji bolezni klicati v Boga, v Jezusa, v Marijo, in prejeti svete zakramente? Če se prej ne pripravljáš k smrti, slabo upaš in lahko da nesrečno umrješ. Stori tedaj, kar Modri pravi: „Opravičuj svojo dušo. Pred smrtjo delaj pravico“ Sir. 14, 16 — 17. Če nisi tega storil, ponižaj se, prosi:

Zdihljeji.

Vem, o Gospod, da srečna smrt je svetega življenja plačilo, in da slab človek lahko umrje nesrečno, če mu ti ne pristopiš s svojo mogočno milostjo; od kod je pa moje upanje, da bom srečno umrl, ki sem malo ali nič pripravljen srečno umreti? Dovolim rad v skušnjave, tvojim sovražnikom se rad podvržem, in kako bo z menoj, če me iz njih moči ne rešiš? O Jezus, ki si na križi umrl, da bi jaz nesrečno ne umrl, ne zapusti me, svojega nevrednega hlapca, ampak po zasluženji svoje grenke smrti mi daj milost prave pokore, me stanovitnega ohrani in varuj me, da ne umrjem nesrečno. Amen.

Tretji del.

Pripravljati se k smrti je najpotrebnejši, ker, če nesrečno umerjemo, ni potem popraviti. Kdor premisli človekovo slabost, dušno

nevednost, moč dušnih sovražnikov in drugo tako, lahko vé, da mora v strahu živeti, ker nihče ne vé, če bo srečno umrl; in ker gotovo vé, da ni več poprave, ako nesrečno umrje. Bog je neskončno usmiljen, iz usmiljenja čaka grešnika, pomaga mu k pokori in mu rad odpusti, ako se resnično spreobrne; če pa grešnik noče božjega glasu poslušati in v grehu umrje, ni več milosti za-nj, ni več pokore v odpuščanje grehov in ni več upanja, ampak ostane v grehu vekomaj. Modri v priliki pravi: „Kamor koli bo (posekano drevo) padlo, tam bo obležalo.“ Prid. 11, 3. Nesreče svetá so človeku boleče, pa se popraviti zamorejo, in če to ni mogoče, vsaj večne niso; ako pa nesrečno umrjemo, ostane ta nesreča vekomaj in vekomaj.

Premisli, kristijan, ne pozabi in zmiraj pomni to resnico, da, če nesrečno umrješ, si nesrečen vekomaj; ako se tedaj k smrti ne pripravljaš, si hudoben norec. Ako bi bila tebi telesna nesreča napovedana, in tudi pokazano, kako bi ji odšel, bi pač skrbel, in si prizadjal, napovedani nesreči oditi; zakaj pa ne skrbiš nesrečni smrti oditi? Če se boš pogubil, boš pogubljen vekomaj, rešenja ne bo, trpel boš zmiraj, večno se pokoril in nikoli zadostil Bogu, ker boš v grehu vtrjen, in on bo nad teboj vekomaj. Zdaj preveč skrbiš za svet, svet pa ti ne bo pomagal; zdaj po-

slušaš svoje hudo poželjenje, spridene svetovavce in hudobne tovariše, pa boš sebe in nje vekomaj preklinjal. Odpri tedaj svoje dušne oči, premisli svojo nevarnost, kliči v Jezusa, premaguj svoje hude želje, živi v pokorjenji in poravnaj vse, kar ti nesrečno večnost zasluži; kar ti rečem, ne pozabi, ampak stori, da se izveličaš; ako pa nočeš, se boš pogubil in pogubljen boš vekomaj.

Zdihljeji.

O moj Bog! vem, da bom umrl, da bom le enkrat umrl, in če enkrat nesrečno umrjem, ni več pokore, ni več milosti za me vekomaj. Verujem to, in vendar v lenobi živim! o jaz neumni in hudobni človek! Ako bi izvoljeni kaj želeti zamogli, bi želeli še več dobrega storiti; ako bi preklete duše zamogle spet priti na svet, pokoriti se in Bogu zadočiti, koliko dobrega bi storile? jaz pa tako malo skrbim in se vedno zadolžujem pri tebi! O Gospod! pomagaj mi po svoji milosti, razsvetli moj um in daj moč moji volji, da se resnično boljšam in tebi dopadljivo služim, da po smrti pridem v naročje tvoje milosti in jo hvalim vekomaj. Amen.

Včasí je smrt srečna videti, dasi ni.

Prvi del.

Ako bi vsi grešniki, ki v nepokorščini hudobno živé, svoje grešno življenje sklenili kakor Judež Iškarijot, kateri je obupal in se obesil; ali kakor nepokorni Šavel, kateri je sovražnega človeka prosil, ga umoriti; ali kakor cesar Julijan, kateri je malo pred smrtjo nebo preklinjal; ali kakor nekateri drugi, kateri so skazali, da nesrečno umrjo, bi se vsak bal v grehu živeti; ker pa vidijo, da tudi tisti, ki so silno hudobno živeli, kažejo žalost, se ponižujejo in prejmejo zakramente v zadnji bolezni, mislijo, da srečno umrjo, in oni tudi predrzno živé v grehah.

Ljubi moj! da se nad družimi ne pohujšaš in da iz upanja srečne smrti hudobno ne živiš, ne pozabi, kar Bog po Davidu reče: „Grešnikov smrt je prav huda.“ Ps. 33, 22. Ni gotovo, da grešnik srečno umerje, ker se v nevarni bolezni ponižuje, se podvrže Bogu in mirno umrje, ker unanje znamenja so lahko iz zgolj strahu, in ni vsak mir iz milosti svetega Duha, ampak je tudi mir iz slepote ali iz lažnjivega upanja. Grešnega človeka, ki spokorne znamenja kaže, ne obsodi, rekoč: „Hudo je živel in nesrečno umrl“,

ker Bog sam je vsegavedni in pravični sodnik; varuj se vendar hudo živeti iz upanja, da boš srečno umrl, zakaj tako upanje je njih veliko motilo in zapeljalo, ker navadno je, da, kdor hudobno živi, nesrečno umrje, kakor Bog po Modrem reče: „Trdovratnemu srcu bo na zadnje hudo.“ Sir. 3, 27. Če hočeš srečen biti, upaj trdno in živi pravično; in boš po božji milosti srečno umrl.

Zdihljeji.

Vem, o Gospod, da srečna smrt je pravičnega življenja plačilo, katero si po svoji milosti obljubil in ga boš svojim pokornim otrokom dal. Želim v tvoji milosti srečno skleniti svoje življenje, ker vera me uči, da je to najvišji; ne živim pa, kakor mi zapoveš, da bi dar srečne smrti po tvoji milosti prejel, in zanašam se v prihodno pokoro, dasi vem, da čas in milost nista v moji oblasti. Kaj mi bo pomagalo v zadnji bolezni zakramente prejeti, če jih bom nepripravljen prejel? Zdaj se hočem boljšati in tebi služiti in v tvoji službi stanoviten ostati; da ne bom v svojih grehih umrl, ampak da v tebi umrjem in da me smrt preseli v tvoje kraljestvo. Amen.

Drugi del.

Veliko kristijanov se zanaša, da se bodo v zadnji bolezni prav spovedali in odpuščenje vseh svojih grehov dosegli. Ako bi se ravno vseh svojih grehov spovedali, ni vendar sama spoved zadosti v odpuščenje grehov, ker sovrastvo v grehe mora biti iz ljubezni do Boga, to pa ni v grešnikovi oblasti. Če pravičnik naglo umrje, če vtoni ali je v vojski ubit, ali ga strela ubije in zakramentov ne prejme, vendar srečno umrje; hudobnež pa, ki je pokoro odlašal, se boljšati ni hotel in je v nepokorščini do Boga trdovraten bil, težko zadobi usmiljenje, če se ravno vidi, da se ponižuje in žaluje. Sveti Pavel pravi: „Nadloga in britkost (čaka) dušo vsakega človeka, kateri hudo dela“. Riml. 2, 9.

Premisli, o kristijan, kako zamore bolnik vse svoje reči poravnati. Njegovo telo, katero je polno bolečin, moti dušo, katera tudi veliko britkost trpi in je nepripravna skrbeti za svoje izveličanje. Dokler je zdrav bil, se je leno pripravljaj k spovedi; malokrat se je izpovedoval, in takrat morda na videz zadovoljo ljudi; kako se je izpovedoval, ki je zmiraj v navadnih velicah grehah bil? Če je bil slabe vesti, zvijačnega srca, zapeljivega govorjenja in pohujšljivega življenja, kako more vse to vedeti, povedati in poravnati?

Služnik je bil grde ljubezni, pohujševal je svojega bližnjega, krivičen je bil v kupčiji, hudobnim je zoper nedolžne pomagal in se drugače ptujih grehov vdeležil; kako more vse to in druge potrebne okoliščine povedati in kako vse poravnati, ker je zmoten in malo časa ima? Grešnik, ki je v lenobi živel, je malo in slabo molil, s samim telesom pri sveti maši bil, iz navade zakramente prejemal, in ima veliko družih težkih reči na vesti, in kako jih more v bolezni popraviti in vse svoje grehe iz ljubezni do Boga sovražiti? Težko, in dasiravno mirno umrje, je vendar malo upati; zakaj pokoj, ki ga hudobnež ima, kaže njegovo slepoto, katera ga v večnost spremlje. Neumnež si tedaj, če iz tega upanja predrzno živiš in se prej ne spokoriš. Premisli, kaj Bog po Davidu reče: „Oni (hudobniki) se vedno v srcu motijo in ne poznajo mojih potov; zato sem v svojem srdi prisegel, da ne pojdejo v moj pokoj.“ Ps. 94, 10 — 11.

Zdihljeji.

O Jezus! ti veš, jaz pa gotovo ne vem, kakošne so bile moje dosedanje spovedi in obhajila; bojim se in me vest peče, ker sem premalo skrbel sebe poznati in boljšati. Kako bo z menoj, če sem v temi živel, če

sem se slabo spovedal, brez potrebne priprave odvezo prejemal in toraj nepravičen ostal? Pomagaj mi, ljubi Izveličar! da vem, kaj in koliko sem tebi dolžan, da ti s pravo pokoro zadostim in da ne bom pokore do zadnje bolezni odlašal, zakaj takrat, po bolezni in skrbah zmoten, bom silno težko pokoro delal in bom še bolj tvoje milosti nevreden. Zdaj si hočem prav prizadevati, svoje življenje boljšati, pohujšanje in krivico popraviti in po krščansko živeti, da ko me zadnja bolezen potlači, prejmem zakramente v svoje izveličanje in da bom izveličan. Amen.

Tretji del.

Čeravno grešnik, kateri je trdovratno nepokoren bil Bogu, v zadnji bolezni kaže veliko žalost nad svojimi grehi, se jih izpové, prejme sv. zakramente, zdihuje v Boga, poljubljuje križanega Jezusa, in drugače kaže, da je spreobrnjen; ni vselej upati, da bi srečno umrl. Včasih se nad velicim grešnikom, ki je skoraj ves čas svojega življenja hudobno živel, obilniše znamenja pokore vidijo, ko nad drugim kristijanom, kateri je vedno služil Bogu, zakaj spomin razuzdanega življenja tlači hudobneža, pravičnik pa ima mirno vest, in čeravno se nekoliko boji, se bolj zanaša v božjo milost. Kdor je pogosto premišljeval smrt in

pripravljaj se srečno umreti, naj se ne prestraši, ko se smrt bliža, in naj z Davidom upljivo reče: „Bog bo mojo dušo peklen-ske oblasti rešil, kader bo mene (iz sveta) vzel.“ Ps. 48, 16. Hudobnež se silno ponižuje in žaluje iz zgolj strahu, ker pojde pred pravičnega sodnika in se zasluženega obsojenja boji.

Ljubi moj! ne vidna žalost ali očitno poniževanje, ampak pravično življenje je gotovo znamenje srečne smrti. Premisli hudobnega kralja Antijoha, in glej njegove očitne znamenja pokore, katere ga niso pred večnim pogubljenjem obvarovale. Veliko hudega je storil in ko ga je pravični Bog z nevarno boleznijo udaril, je spoznal, da se mora Bogu podvreči; ker je Jude zavoljo vere preganjal, jim je potem prijazno pisal; ker je tempelj božji obropal, je obljubil, da mu hoče prejšno čast povrniti; ker si je hudobno prizadjal, pravo vero pokončati, je obljubil, da bo sam pravo vero oznanoval. Kaj bi bil Antijoh dolžan več storiti? Vse to ni nič pomagalo, ker ni bilo iz ljubezni do Boga, ampak iz zgolj strahu, da bi se boleznijo iznebil, katera ga je silno nadleževala. Da so bile vse njegove znamenja pokore prazne in vsi njegovi obeti zastonj, sveto pismo pričuje, ki pravi: „Prosil je ta hudobnež Gospoda, po katerem ni milosti dosegel.“ II. Mah 9. Vidiš tedaj,

da le skazovati žalost in pokoro, ali le iz strahu žalovati ni zadosti, ker se grešnik le po milosti svetega Duha spreobrne in opravičenje zadobi. Brodnik, kateri zmeče svoje ljubo blago v morje, da ladijo polajša in smrti odide, primoran to stori; in ravno tak je grešnik, ki se hoče svojih grehov iznebiti, kader je smrt blizo.

Da je pokora bolnikova slaba in da so njegovi obeti prazni, kaže tudi to, da, če se hudobneži, ki so znamenja pokore v nevarni bolezni kazali, ozdravijo, se mnogokrat spet vrnejo v prejšnje grehe, in živé, kakor so prej živeli. Ljubi moj! skrbi in prizadeni si zdaj opustiti grehe in hude priložnosti, in stori vse, kar ti pri usmiljenem Bogu odpuščanje zadobi; če se poboljšaš in spokoriš, dokler si močen in zdrav, in v tem stanoviten ostaneš, trdno upaj, da ti je Bog vse tvoje grehe odpustil; ako pa pokoro do nevarne bolezni odlašáš, lahko da boš ko hudobni Antijoh nesrečno umrl.

Zdihljeji.

Usmiljeni in pravični Gospod! ne zapusti me, ampak pomagaj mi s svojo mogočno milostjo, da hočem in storim, kar potrebujem v izveličanje; da sovražim in se varujem, kar mi pomore v nesrečno smrt. Zdaj in

zmiraj hočem iz ljubezni do tebe žalovati in pravično živeti, da pogosto in vredno prejemam svete zakramente in da ne bom v zadnji bolezni zastonj žaloval. Daj mi veliko ljubezen do tebe, da iz ljubezni sovražim in opustim grehe in grehov priložnosti, da pravično živim in se čedalje bolj posvečujem, da, ko bo zadnja ura prišla, z zaupanjem stegujem svoje roke k tebi in pridem v naročje tvoje milosti, da bi jo hvalil vekomaj v nebesih. Čista devica in mogočna pomočnica Marija, prosi Jezusa za-me, da vse to dosežem. Amen.

Pravičnika smrt.

Prvi del.

Smrt je človeku grenka, grešniku je strašna, pravičniku pa ne, ker upa, da v boljše življenje pojde. Sv. Bernard pravi: „Smrt je pravičnim konec trpljenja in vrata v srečno življenje“. Sedanje življenje je polno nadlog, strahu, skušnjav in nevarnosti, in kdor želi dolgo živeti, želi dolgo trpeti; posvetnjaki želé dolgo živeti in bi ne hotli nikoli umreti, ker so v vidne stvari zaljubljeni. Včasih tudi pravični želé dolgo živeti, da bi zamogli Bogu v čast obilniši delati, vedo pa, da sedanje življenje je vedna skušnjava in se iz srca

radi podvržejo Bogu, kadar jih iz sveta pokliče. Smrt je pravičnim vrata v večno plačilo, in radi umrjejo, ker vedo, da drugače ni mogoče v nebesa priti. „Blagor mrtvim, kateri v Gospodu umrjo. Od zdaj že reče (sveti) Duh: Naj počivajo od svojega truda, zakaj njih dela gredo za njimi.“ Skriv. raz. 14, 13.

Služi Bogu iz vse duše in boš rad umrl. Svet boš lahko zapustil, če ga zdaj neumno ne ljubiš; če po nebeškem kraljestvu hrepeniš, so ti vse posvetne dobrote in sladnosti zoprne, in se boš rad ločil od sveta; telesne bolečine, katere te bodo ločile od sveta, boš lahko pretrpel, če si zdaj potrpežljiv in če svoje telo rad pokoriš; če zdaj Bogu v čast živiš, boš svojo bolezen, trpljenje in življenje veselo daroval Bogu. Salomon pravi: „Pravičnih duše so v božji oblasti, in smrtno trpljenje jih ne bo doseglo.“ Modr. 3, 1. Dasi pravično živiš, boš smrtne britkosti čutil, tvoja duša pa, božje moči polna, bo veselo trpela, kakor da bi tvoje telo bolečin ne čutilo in boš mirno zaspal v Gospodu.

Zdihljeji.

Ljubeznjivi Jezus! ki si mi s svojo smrtjo zaslužil milost, da bi z njo lahko sveto živel in srečno umrl, daj mi, da tebe,

svojega odrešenika in sodnika, prijaznega najdem. Kaj bom takrat iz tvojih ust slišal, sodbo v večno življenje ali sodbo v večno smrt? O Gospod! hočem si, kolikor mi je mogoče, s pomočjo tvoje milosti prizadevati, pravično živeti, da po tvoji milosti mirno in srečno umrjem. Odpusti mi vse grehe, združi me s seboj z zavezo velike ljubezni, da te iz vse duše ljubim in tebi s polno voljo služim; ohrani me potlej v svoji milosti, da ko pred te pridem, slišim iz tvojih ust: „Pridi z menoj v nebeško kraljestvo“. Amen.

Drugi del.

Sedajno življenje je vedno vojskovanje z dušnimi sovražniki, kateri nas zalezujejo, da bi pogubljeni bili. Svet je mesto trpljenja in nepokoja, kjer ni popolnoma miru, in vse reči so slabemu človeku v skušnjavo in v nesrečno smrt. Blagor kristijanu, kateri nadloge voljno pretrpi, se srčno vojskuje in srečno premaga, ker „Bog bo obrisal solze njegovih oči, in smrti ne bo več, tudi ne žalovanja, ker je prvo minulo.“ Skriv. raz. 21, 4. Srečen in srečen vekomaj bo hlapec, katerega gospod zvestega najde, ker mirno in srečno umrje in pojde v nebesa, kjer ni skušnjav, ne nevarnosti, ne greha, ampak večni mir in večno veselje.

Ne rečem, da so tudi pravični v skrbi, dokler so na svetu, njih upanje pa v božjo milost je veliko, in mirno umrjo. Sv. Katarina Sijenčanka je malo pred svojo smrtjo okoli nje postelje stoječim rekla: „Veselite se z menoj, ker iz trpljenja grem v mir.“ Sv. Terezija je žalovala, ker je smrt odlašala priti, ker je želela iti k Bogu, in je djala: „O neusmiljena smrt! ki moriš tiste, kateri bi radi še živeli, in pustiš mene, ki bi rada umrla.“ Sv. Pavel apostol je jokaje rekel: „Kdo me bo rešil?“ Riml. 7, 24. Sv. Pavel je želel umreti, da bi se iz zapeljivega sveta rešil in pri Kristusu bil; zato je rekel: „Kristus je meni življenje in smrt dobiček.“ Filip. 1, 21.

Ljubi kristijan! največja sreča je, če tako živiš, da srečno umrješ, to je, da si v milosti, kader te Bog iz sveta pokliče. Nesreča ni, če mlad umrješ, ker po smrti boljše življenje zadobiš; nesreča je velika, če v velikem grehu umrješ; da pa ne umrješ nesrečno, ampak srečno, bodi zmiraj združen z Bogom; ker pa ni skoraj mogoče brez vsega madeža in pregreška živeti, bodi zavoljo vseh grehov in tudi majhnih žalosten, in skrbno sbrisuj z dobrimi deli, kar se iz človeške slabosti zadolžuješ pri Bogu, da, ko umrješ, pojdeš v večni mir, katerega je usmiljeni Bog svojim zvestim služabnikom ob-

ljubil. Gospod je rekel: „Veseli se, dobri in zvesti hlapec! pojdi v veselje svojega Gospoda.“ Mat. 25, 21.

Zdihljeji.

Gospod Jezus! tvojo neskončno milost zahvalim, ki mi s svojo smrtjo upanje daješ srečno umreti. Hvalim in zahvalim te, dobrotljivega odrešenika, da me nisi zapustil, ko sem zapuščenja in pogubljenja vreden bil. Želim tebe iz vse duše ljubiti in brez vsega greha živeti, da, ko umrjem, me smrt pred tvoje obličje preseli in da bom v tvoji milosti vtrjen. Gospod! ti vse veš, in ako bi te posihmal razžalil z velikim grehom, vzemi me prej iz tega sveta, ker raji umrjem, ko tebe, večno dobroto, razžaliti. V tvojo neskončno milost izročim svojo dušo, ohrani jo brez greha, da te zdaj in vekomaj hvali. Amen.

Tretji del.

Pravičnih smrt ni le trpljenja in skušnjav konec, ampak tudi vrata v veselje in večni mir. Vsak človek mora umreti, ker, če ne umrje, zasluženega plačila ne doseže, katero je Bog dobrim in hudim delom obljubil. Hudobnež se boji umreti, ker se pogubljenja boji; pravičnik rad umrje, da gre v večno

veselje. Sv. Hieronim je smrti rekel: „Ljuba moja! odpri mi vrata v srečno večnost. Sv. Karol Boromej je nekemu rokodelcu ukazal, podobno smrti z zlatim ključem v desni roki mu narediti, ker smrt pravičnim ljudem odpre vrata v nebeško kraljestvo. David je Boga prosil, rekoč: „Izpelji mojo dušo iz ječe (iz ječe mojega telesa). Ps. 241, 8. Pravični Simeon, ko je Jezusa v svoje naročje vzel, je želel umreti in je iz srca rekel: „Sedaj pusti, o Gospod, svojega hlapca v miru.“ Sv. Pavel je resnično rekel: „Želim razvezan in s Kristusom biti.“ Fil. 1, 23.

Ljubi moj! to so želje gorečih služabnikov božjih, ki so neradi na svetu, in umreti hrepené, ker svoje misli v nebesih imajo, kjer Bog svojo čast razodeva. Kdor hudobno živi in ljubi svet, se boji umreti, ker je božjega sodnika hudo razžalil in dobrega plačila ne upa. Če pravično živiš, misliš in rečeš po izgledu sv. Avgušтина: „O sladka smrt! hudega si konec in vrata v večni mir.“ Bere se v cerkvenih zgodovinah, da, ko so neverniki nekega kristijana na morišče gnali, da bi ga zavoljo vere umorili, je neizrečeno vesel bil. Vprašali so ga: „Kako zamoreš vesel biti, ki greš v smrt?“ Odgovoril jim je: „Motite se, ker ne grem k smrti, ampak v večno življenje.“ Kristijan! živi tudi ti pravično, da, ko bo smrt blizo, upljivo misliš, da pojdeš

v večno življenje. Če po Jezusovih naukih zvesto živiš, ti smrt ne bo življenja odvzela, ampak ga bo v boljše spremenila, ker pojdeš v nebеса, kjer se ne boš ne dušne ne telesne smrti bal vekomaj.

Zdihljeji.

O Bog! malo ali nič nisem premislil, da je srečna tvojih služabnikov smrt. O nespalet! ljubil sem, kar me je gnalo v večno smrt in opuščal, kar bi mi večno življenje zaslužilо. Vem, da, če sem ali nisem pripravlen, če se bojim ali se branim, mi je umreti; če pa pravičen nisem, ko umrjem, ne bom nikdar pravičen, ampak nesrečen, nesrečen vekomaj; prosim te tedaj, o Gospod! da mi daš milost, po tvoji sveti volji živeti, da, ko umrjem, pridem v tvoj pokoj. Živel bom po tvojih zapovedih, to pa iz ljubezni do tebe, da pridem v tvoje kraljestvo, v kraljestvo večne ljubezni. Amen.

Pravičnega smrt je mirna.

Prvi del.

Pravičnih duše so na svetu z Bogom združene, in se rade ločijo od svetá, da bi

pri Bogu bile. Ker ta resnica povzdiguje srce, je dobro, da je še enkrat ponovljena.

Zvesti služabniki božji se mirno ločijo od sveta in pojdejo v večni mir. Sovražniki našega izveličanja želé in si prizadevajo umirajočega pravičnika zmotiti, Bog pa tega ne pripusti, ker je vseh svojih služabnikov zvesti in vsegamogočni pomočnik. Ko so Sirski vojščaki mesto Dotan oblegli, da bi preroka Elizeja vjeli, se je prerokov hlapec, ko je njih trume ugledal, prestrašil in je rekel: „Joj, joj, joj, moj gospod, kaj bomo počeli?“ Elizej mu je odgovoril: „Ne boj se, zakaj z nami jih je več, kakor z njimi.“ IV. Kral. 6. Ravno to je umirajočemu pravičniku misliti: Marija, njegov angel varh, in veliko družih pomočnikov bo varovalo njega, zvestega božjega služabnika, da premagan ne bo. Bog je po svetem Mihaelu premagal Luciferja in njegove tovariše, in ravno tako bo po svojih služabnikih premagal sovražnike, kateri želé pravičnega pogubiti. Sv. Ambrozij pravi: „Kjer je večja nevarnost, ondi je pomoč obilniša.“ Sv. Pavel priča: „Bog je zvest, kateri ne bo pustil skušati več, kakor premorete.“ I Kor. 10, 13.

Kristijan! zvesto služi Gospodu, in trdno upaj v njegovo pomoč, s katero boš pravično živel in mirno umrl. Praviš: „Kako bom mirno umrl, ker nekateri zvesti služabniki božji so se bali umreti? Odgovorim, da, če

zvesto služiš Bogu, te ne bo zapustil. Sveti Bernard se je nekoliko bal, pa je premislil rane Jezusove in upljivo rekel: „Tvoje rane, o Jezus, so moje upanje“, in je mirno umrl. Sveti Hilarijon se je tudi nekoliko bal, strah pa se je hitro v upanje prevrnil in je rekel: „Duša moja loči se; sedemdeset let služiš Bogu in se bojiš?“

Porečeš: „Grešnik sem, in se za tega voljo bojim.“ Pravično je to, da se bojiš, ker si grešnik, ni pa še zamujeno, in popraviti zamoreš; prosi Boga milosti, opusti grehe in grehov priložnosti, sovraži vse svoje slabosti iz ljubezni do Boga, stanoviten bodi, in usmiljeni Bog ti bo dal odpuščenje grehov, mirno in srečno smrt, ker je zapisano: „Če se krivičnik spokori, bo gotovo živel, in ne bo umrl.“ Ez. 18, 21.

Zdihljeji.

Jezus moj! kdaj bo čas prišel, da bom rekel: „Tvoj sem, in tvoj bom vekomaj! Dokler živim, sem v nevarnosti grešiti, tebe izgubiti in se pogubiti; prosim te, ljubega gospoda in usmiljenega Odrešenika, da me ne zapustiš. Vem, da te nisem ljubil iz vse duše, da sem tebi nezvest bil in te hudo razžalil; sedaj pa po tvoji ljubeznjivi pomoči resnično voljo čutim, te iz vsega

srca ljubiti in tebi zvesto služiti. Povišaj v meni ljubezen, katero do tebe imam, da te čedalje bolj in bolj ljubim, da ljubezen v meni gospoduje, da več ne grešim in da nad svojimi grehi stanovitno jokam. To sosebno milost po tvoji neskončni milosti upam, da potlej mirno umrjem, k tebi pridem in pri tebi ostanem vekomaj. Amen.

Drugi del.

Pravičniki in grešniki čutijo smrtne težave, preden se duša odloči, pravičnikov bolečine pa so z notranjim veseljem polajšane. Grešniki, preden gredo v pogubljenje, prečutijo težave, ker jih vest hudo peče in strah prevzame; pravičniki, preden v nebesa pridejo, prečutijo nekoliko dobrot nebeškega kraljestva, ker jih vest veseli. „Pravičnih duše so v božji roki in smrtno trpljenje jih ne bo doseglo.“ Modr. 3, 1. Neki duhoven je malo pred smrtjo rekel: „Vedel nisem, da je smrt tako sladka.“ Ko je kardinal Baronij že umiral, je rekel svojemu zdravniku: „Ne bojim se smrti, ampak jo želim.“ Sv. Ignacij, mučenik, kateri je bil zverinam zavoljo vere obsojen, je prosil, da bi mu zveri ne prizanesle, kakor sicer družim mučenikom, ker je želel umreti.

Ljubi moj! da se smrti ne boš bal, umiraj in vedno pripravljen bodi pred božjega sodnika iti. Umirati zmiraj se pravi vsemu hudemu poželenju vstavljati se, strohljivemu svetu odmreti, da ne ljubiš, kar vidiš, ampak da ljubiš nevidnega Boga in da hrepeniš po dobrotah njegovega kraljestva. Vedno umirati se pravi, da ne misliš, ne sodiš in ne živiš po željah svojih počutkov, ampak po naukih Jezusovih; bodi tako rekoč, živ mrtev, da pri Bogu živiš vekomaj. Sv. Pavel ravno to v Gospodovem imenu zapoveduje, rekoč: „Grehu ste odmrli, živite Bogu v Kristusu Jezusu.“ Riml. 6, 11. Če tako živiš, imaš znamenje nad seboj, da boš srečno umrl in da boš v število izvoljenih prišel. Sveti Pavel priča: „Katere je (Bog) previdel (da bodo izveličani), je tudi prej odločil, da bi podobi njegovega Sina enaki bili.“ Riml. 8, 29. Če po Jezusovem izgledu živiš, se ne boš smrti bal, in če te bo ravno strah obšel, bo Bog tvoja pomoč in boš v njem umrl, ker on svojih služabnikov ne zapusti.

Zdihljeji.

O večna dobrota, moj Bog in Gospod! zakaj sem te zapustil in svojo dušo silil v večno pogubljenje? Nesrečne smrti in večnega pogubljenja sem prostovoljno kriv, ker

sem v te hudo grešil; zdaj se k tebi vrnem in hočem tebi samemu služiti. Moj dober sklep je iz tebe, in upam toraj, da ga boš srečno izpeljal. Usmiljeni Bog! kar si v meni s tvojo milostjo začel, dokončaj, da se popolnoma spreobrnem in tebi samemu služim, da, ko umrjem, me vest veseli, da v tebi zaspim in pri tebi živim vekomaj. Daj mi, ljubeznjivi Gospod! kar želim in prosim, po zasluženji svojega edinorojenega Sina, Jezusa Kristusa, mojega in vseh ljudi dobrotljivega Odrešenika. Amen.

Tretji del.

Kdor pravično živi, mirno umrje, ker je njegovo življenje vedno pripravljeno k srečni smrti. Sveti Tomaž Vilanovljan pravi: „Če smrt najde človeka spijočega, ga sleče, umori in vrže v brezdno; če pa smrt najde človeka čuječega, mu veselo oznanilo prinese: Pridi k ženitnini svojega Gospoda v nebeško kraljestvo.“ Resnično je, da, če smrt pride lenemu kristijanu ko tat, ga umori in mu odvzame vse, to je, čas se spokoriti, blago in drugo in ga vrže v večno pogubljenje, kjer ni upanja vekomaj; če smrt pride pravičnemu kristijanu ko tat, ga pripravljenega najde, njegovo življenje premeni v boljše življenje, in on upljivo pojde pred božjega sodnika in po sodbi v nebeško kraljestvo.

Kdo ve, porečeš, če bom jaz tako srečen? Odgovorim: Premisli svoje življenje, in spoznaš lahko, če boš ali ne boš srečen; premisli in presodi svoje življenje po naukih Jezusovih. Če goreče in stanovitno moliš in hrepeniš po milosti božji; če skrbno poslušáš, ohranjuješ in premišljuješ božjo besedo, in po njej živiš; če čuješ in premaguješ svoje hude želje; če vedno gledáš po učeniku Jezusu, živiš Bogu v čast in vse svoje dela obračáš v izveličanje; če si zmiraj žalosten svojih grehov in si vedno prizadevaš čedalje bolj posvečevati svojo dušo, boš srečen, ker boš v milosti božji umrl in boš v milosti vtrjen vekomaj. Če nisi tega storil, stori, ponižaj se in prosi:

Zdihljeji.

O Jezus! premagaj in primoraj moje trdo in mrzlo srce z mogočo sladnostjo svoje milosti, da ga odtrgam od neumne ljubezni do stvari, in tebe, večno dobroto in lepoto, čez vse drugo ljubim, da ne bom, kakoršen sem bil, nezvest in nehvaležen tebi, svojemu dobremu Gospodu. Moja popačena in hudobna natora se brani k tebi, o Gospod, ker hrepeni po prepovedanih rečeh, in jarm tvojih zapovedi sovraži, ker po nesrečni teži hudega poželjenja sili v greh in v večno pogubljenje.

Vsegamogočni zdravnik! ozdravi me in me zdravega ohranuj, da sovražim hudo in se ga varujem, da ljubim dobro in se ga držim, da te ne bom posihmal žalil, ampak tebi služil in v tebi umrl. Amen.

Bolezen v svoje izveličanje obračati.

Prvi del.

Da bolezen služi v izveličanje, je potrebno brž v začetku Boga iskati s žalostnim srcem, to je, prositi Boga milosti prave pokore in srčne potrpežljivosti, premisliti svoje pretečeno življenje, sovražiti vse svoje grehe, popraviti vse krivice, in tako pripravljati se svete zakramente vredno prejeti. Bolezen nas opominja, da smo umrjoči, in da naj se pripravimo v večnost, kjer je naše stanovitno prebivanje. Bog nam pošilja bolezen, da nas ponižuje, da telo pokorí in da bolno teló napelje dušo iskati Boga. Sveti Bazilij potrdi to, rekoč: „Telo je po bolezni udarjeno, da se duša ponižuje in da je ozdravljena.“ Če se tako zgodi, je resnično, da je telesna bolezen duši v izveličanje.

Ljubi moj! ne odlašaj do zadnjega svoje duše pripraviti in zakramentov prejeti. Vedi, da ti bo bolezen veliko lažej, če tvoja duša

moč dobiva po krščanskem pripravljanji in po svetih zakramentih. Zdravnik, domači in prijatelji skrbé, te z ljubeznjivim opominovanjem podpirati, njih besede ti pa ne pridejo do srca, ako te vest peče; potrebno je tedaj, da se sprijazniš z Begom, in da duhovne pomoči iščeš pri njem.

Čeravno ni tvoja bolezen brž nevarna, je lahka potem, in toraj predrzno ne upaj v svojo moč. Akoravno si dolgo bolan, te bo vendar morde nagla smrt zadela, če odlašáš zakramente prejeti, ker smrt je nagla, ako nepripravljen umrješ. Če le za svoje telo skrbiš in odlašáš svojo dušo s svetimi zakramenti oskrbeti, boš morda nezaveden ali zmoten ali brez priprave prejel zakramente, ali pa brez njih umrl. Zmiraj bodi čiste vesti in v milosti božji; ker pa ni popolnoma čistega človeka, stori v bolezni, in brž ko zboliš, kar je prerok Izaija kralju Ecekiju rekel: „Oskrbi svojo hišo, ker boš umrl.“ Is. 38, 1. Oskrbi svojo dušo, ko bi gotovo vedel, da se ozdravil ne boš.

Zdihljeji.

O moj Bog! življenje moje je kratko in smrt kakor tat pride, ker nje časa in ure ne vem; neznano mi je tudi, če bom dolgo ali malo časa bolan; prosim tedaj, da mi daš

milost, dokler sem zdrav, spokoriti se, da odpuščenje grehov po tvoji veliki milosti zadobim. S pomočjo tvoje milosti trdno obljubim, da bom svojo dušo zmiraj pripravljeno imel, da pred te, pravičnega sodnika, nepripravljen ne pridem. Obljubim tudi, da se bom brž, ko me boš z boleznijo obiskal, skrbno pripravil in svete zakramente prejel, da me očistiš in izveličaš. Odpusti mi, usmiljeni Gospod! mojo prejšnjo lenobo, daj mi gorečnost, potrebno pripravo k svetim zakramentom in vse, kar potrebujem, da zdaj in v zadnji bolezni vredno prejmem Jezusa v zastavo večnega izveličanja. Amen.

Drugi del.

Da bolezen služi v izveličanje, je potrpežljivost potrebna. Bog jo zapoveduje po Modrem, rekoč: „Vse, kar se tebi prigodi, sprejemaj; pretrpi bolečine in v svojem poniževanju bodi potrpežljiv.“ Sir. 2, 4. Nepotrpežljivost je huji od hude bolezni, ker bolezen škoduje telesu, nepotrpežljivost pa škoduje duši in tudi telesu. Nepotrpežljivost je škodljiva duši, ker jo stori nepokojno in ji odvzame zasluženje pri Bogu; ona je tudi telesu škodljiva, ker množi težo njegovega trpljenja.

Kristijan! neumnež bi bil, ako bi svoje bolezni ne pretrpel voljno, ker si z nepotrpežljivostjo ne pomagaš, temuč si škoduješ, ker svojo dušo in svoje telo huje trpinčiš in se zadolžiš pri Bogu. Sv. Pavel opominja: „Potrpežljivost vam je potrebna, da božjo voljo storite in obljubo (večnega izveličanja) dosežete.“ Hebr. 11, 36. Potrpežljivost je vsem ljudem, sosebn pa bolniku potrebna, ker, če je nepokoren Bogu, kako zamore svete zakramente vredno prejeti in srečno umreti?

Da boš vselej, in sosebn v bolezni potrpežljiv, vedi, da te usmiljeni in pravični Bog zavoljo tvojih grehov pokori in trpinči, da se tvoja duša ozdravi. Ne pozabi tedaj, da ti je Bog bolezen poslal, ker je usmiljen in pravičen, da njega iščeš, se odpoveš svetu, njemu zadostuješ in se pripravljaš srečno umreti. Bog pokori tvoje telo, ker si ga neumno ljubil in zavoljo njega velikokrat grešil: voši tedaj svojemu telesu zaslužen pokorjenje, ker je telo duše skušnjavec in je grešnega veselja deležno bilo.

Da boš zdaj, in sosebn v bolezni potrpežljiv, svoje grehe premisli, zavoljo katerih si hujšega pokorjenja vreden. Premisli tudi neskončne bolečine svojega, zavoljo tebe križanega Odrešenika. Glej trdo posteljo, na kateri on pribit visi, in ne godrnjaj, če tudi nekoliko trpiš. Vse tvoje bolečine so majhne

memo Jezusovih bolečin, in se potožiš, da preveliko trpiš? Premisli težave device Marije, bolečine svetih mučenikov in trpljenje družih svetih, da se voljno podvržeš Bogu. Če si dolgo ali malo časa bolan, če malo ali veliko trpiš; pretrpi voljno, da storiš, kar ti Bog po Modrem zapové, rekoč: „Moj sin! ne zavrzi Gospodovega svarjenja (pokorjenja) in ne obupaj.“ Prid. 3, 11. V potrpežljivosti bodi stanoviten, in ne obupaj, čeravno veliko ali dolgo trpiš, ker Bog ljubi tvojo dušo in vé, kakošnega trpljenja si vreden in potreben.

Zdihljeji.

Usmiljeni Jezus! kako bo z menoj v boleznih, ki sem zdaj v vsakdanjih majhnih nadlogah nepotrpežljiv? Po tebi, svojem nebeškem učniku in križanem Odrešeniku, se jaz kristijan imenujem, in branim se po poti tvojega težkega križa hoditi? Hodiš ti, kralj in poglavar mučenikov, pred menoj s težkim križem obložen, in krvave stopinje za seboj puščaš, jaz pa trpeti nočem? Ti, nedolžni Gospod, si smrtne britkosti prestal na križi iz ljubezni do mene, in jaz, veliki grešnik, sovražim trpljenje? Odpusti mi, Gospod, greh moje nepotrpežljivosti, in daj mi milolost, vse križe in težave voljno pretrpeti, da se trpljenja privadim in da bom v prihodnji bo-

lezni in tudi v smrtnih britkostih potrpežljiv zavoljo tebe, da bom vselej tvoji sveti volji pokoren, in prejmem potrpežljivim obljubljeno plačilo. Amen.

Tretji del.

Da bolezen služi v zasluženje in izveličanje, je pokorščina potrebna, to je, da se bolnik podvrže Bogu, in sprejme, kar mu on dati hoče, zdravje ali smrt. Modri pravi: „Življenje in smrt je iz Boga“. Sir. 11. 14. Res je to, življenje in smrt je v božji oblasti, ne pa v človekovi, in nihče se ne more njegovi volji vstaviti. Kdor po življenji hrepeni, se ne bo zavoljo tega ozdravil, ampak če mu Bog zdravje dá; in kdor se umreti boji, ne bo zavoljo tega smrti odšel, ako je božja volja, da umrje.

Ljubi moj! bodi temu potrebnemu nauku pokoren, da si voljen živeti ali umreti, kakor Bog hoče, ker, čeravno zoper njegovo voljo misliš, se bo vendar zgodilo, kar Bog hoče; ti se pa s svojo nepokorščino zadolžiš pri njem. Še eno je tebi potrebno, da se ne naveličaš trpeti in si ne vošiš smrti, ker ti je dolga bolezen nadležna.

Dasi li ne smeš nepokorno hrepeneti po zdravji, ti je vendar pripuščeno, dobre in potrebne zdravila jemati. „Spoštuj zdravnika

za potrebe voljo, zakaj Najvišji ga je vstvaril.“ Sir. 38, 1. Najvišji je iz zemlje zdravila vstvaril, in razumen človek se jih ne brani.“ Sir. 38 4. Ko zdravila jemlješ, in prosiš Boga te ozdraviti, podvrzi se mu in reci: „Zgodi se meni, o Bog, kar ti hočeš in kar veš, da mi bo v izveličanje.“ Ti ne veš, kaj je tvoji duši bolji, ali živeti ali umreti; Bog pa ve, in on je tvoj usmiljeni oče, zanesi se tedaj v njegovo milost.

Kadar te bolezen obišče, stori vse, kakor da bi vedel, da boš gotovo umrl; oskrbi svojo hišo, svoje otroke in domače; če si komu dolžen ali so drugi tebi dolžni; če imaš na vesti kako krivico ali kaj družega, poravnaj vse, da po tvoji smrti zmešnjav ne bo, in da v večnosti ne trpiš. Sosebno se pa pripravi, svete zakramente prejeti, in stori vse, da mirno in srečo umrješ.

Zdihljeji.

Vsegamogočni Bog! v tvoji oblasti sem, če hočem ali nočem, če sem živ ali mrtev, ker godí se tvoja vsegamogočna volja v nebesih in na zemlji, in se ji nihče vstaviti ne zamore; če se pa tvoji sveti volji vstavim, grešim. Ker sem te resnice prepričan, hočem tvojo sveto voljo v vsem spolnovati; v sreči in nesreči, v življenji in smrti bom tvoji

sveti volji podvržen. To mislim, ali moja natura je popačena in moja volja nestanovitna; zato prosim, o Gospod, podvrzi svoji sveti volji mojo hudobno voljo, da ji bom vselej pokoren, da se pokorščine privadim, in da bom tudi v boleznih tebi podvržen, in da bo, kar bom trpel, v moje izveličanje. Amen.

Kako se pripravljati k smrti.

Prvi del.

Da je potrebno se k smrti pripravljati, vsak vernik ve; ker veruje, da bo po smrti pravična sodba, da duša ne umrje nikoli in da bo duša po srečni ali nesrečni smrti srečna ali nesrečna vekomaj. Veliko kristijanov nekrščansko živi, ker pozabijo smrt in kar bo potem, to je, pravično sodbo in zaslužen plačilo. Dovoljenje v greh je iz pozabljenosti napovedane smrti, po dovoljenju v greh je lahko nesrečna smrt, in po nesrečni smrti bo nesrečna večnost.

Eni hudobno živé, ker upajo v zadnjo bolezen izpovedati se, odvezo dobiti in popraviti vse; to misliti je silno nevarno, ker zadnja bolezen je čas nadloge, nepokoja in strahu. „Opravičuj svojo dušo. Pred smrtjo

delaj pravico.“ Sir. 14, 16 — 17. Vsak naj se prej pripravi srečno umreti, pripravi naj se z vsemi zapovedanimi dobrimi deli, da bo po smrti v srečno večnost šel.

Kristijan! pripravljaj se k smrti s svetim življenjem; pripravljaj se resnično, in ne obe-taj le, ker nerodovitne želje in prazni obeti te ne bodo nesrečne smrti rešili. Gospod je device nespametne imenoval, katere so šle olja za svoje svetila iskat, ko je ženin prišel. Kader so nazaj prišle, so našle vrata zaprte; trkale so in prosile: „Gospod, gospod! odpri nam.“ Odgovoril jim je: „Resnično vam povem, ne poznam vas.“ Mat. 24. Taka se godi tudi tistim, kateri odlašajo pripravljati se k smrti s zapovedanimi dobrimi deli; varuj se te velike nesreče.

Bojiš se nesrečne smrti, ker ti vera spriča, da je to največja nesreča, pa se ne pripravlaš srečno umreti. Veš, da so svetniki božji modri bili, ki so se zmiraj pripravljali k smrti; zakaj pa ti enako ne storiš? Stori tedaj, kar boš v zadnji uri želel, in kar boš pri sodbi potreboval, da boš srečen vekomaj.

Zdihljeji.

O Bog! ako bi bil prej umrl, ker sem v grehah in v hudih priložnostih živel, kje bi bil? V peklu bi bil, kjer je vse hudo ve-

komaj. Zahvalim te, da si me prizanesljivo čakal, in prosim te, da mi daš svitlobo, po kateri vem svojo veliko hudobo v te, vsega-mogočnega in usmiljenega Gospoda. O Jezus! ki si zame na zaničljivem križu umrl, da bi jaz ne umrl vekomaj; odpusti mi, hudobnemu in nehvaležnemu kristijanu in ne pripusti, da bi moja duša pogubljena bila, za katero si vso svojo sveto kri dal. Po zasluženji svoje grenke smrti mi daj ljubezen do tebe, sovražstvo v grehe, odpuščanje mojega velicega zadolženja, stanovitnost v dobrem in večno življenje. Amen.

Drugi del.

Ker je vsem ljudem umreti, in ker bo po smrti pravična sodba in večno plačilo, ni prav v grehu živeti, in je nevarno odlašati pokoro, ampak potrebno je pripravljati se k smrti. Blagor kristijanu, katerega smrt v milosti božji najde, ker pojde v nebeško kraljestvo; gorje človeku, katerega smrt najde v velicem grehu, ker bo vržen v pekel, in bo preklet vekomaj.

Ljubi moj! kleče pred križanim Odrešenikom ponižno prosi milosti, da njega in sebe spoznaš; s pomočjo milosti sovraži vse grehe svojega življenja in boljšaj se. Premisli vse leta svojega življenja po naukih Jezu-

sovih, in skrbno se pripravi, vse svoje spovedi ponoviti in popraviti, ako ti tvoje grešno življenje spriča, da si morda nevredno sprejel svete zakramente. Vprašaj in ubogaj svojega navadnega spovednika, in ne pozabi, da se moraš pravično presoditi, ker veš, da boš vsegavednemu in pravičnemu sodniku odgovor dajal. Izženi iz srca vso ljubezen do greha in do hudih priložnosti, vso jezo, sovražstvo, nevošljivost, lakomnost, in kar je drugega hudega; če si bil bližnjemu škodljiv s tatvino ali krivico, z opravljanjem ali obrekovanjem, s pohujšanjem ali drugače, sovraži in popravi vse to, kolikor ti je mogoče. Če v tem kako težavo ali težkost najdeš, prosi Boga pomoči in srčno stori, kar si dolžan, in ne odlašaj; če ne, ne boš morda tega popravil nikoli, in tvoja hudobija bo morda ostala nad teboj vekomaj. Premisli, kaj sveti Gregorij papež pravi: „Kdor se spokoriti noče, kader mu Bog milost ponuja, bo potlej zastonj prosil.

Skleni tudi, da se boš vseh pripomočkov poslužil, kateri so ti v izveličanje potrebni. Rad hodi k sv. maši, da Jezusa nebeškemu Očetu daruješ, in da ti je milostljiv zavolj njega; željno poslušaj besedo božjo, da čedalje bolj veš svoje krščanske dolžnosti in da veš, kaj si Bogu, sebi in bližnjemu dolžan; stanovitno moli, da božjo pomoč čedalje obil-

niši dobivaš; priporočuj se mogočni in usmiljeni pomočnici devici Mariji; priporočaj se tudi drugim svetnikom; čuj nad seboj, da te kaka huda želja ne zmoti, in varuj se hudih priložnosti, da stanoviten ostaneš v dobrem; vse pa v ljubezni stori, ker „spolnovanje zapovedi je ljubezen.“ Riml. 13, 10.

Če to storiš, je nad teboj znamenje, da se resnično pripravljaš k smrti in da boš srečno umrl. Ne ustraši se trpljenja, katerega najdeš v božji službi, ker ti bo čedalje lažje; skušal boš, kako sladek je Gospod in boš veliko plačilo prejel. Veliki mir, ki ga boš v božji službi užival, ti bo slajši od vseh počutnih dobrot, in ko se bo smrt bližala, boš poln velicega sladkega upanja ter boš srečno umrl.

Zdihljeji.

Gospod! zahvalim te zavoljo svetlobe, katero mi dobrotljivo daš in dasiravno sem nesrečen zavoljo svojega velicega zadolženja pri tebi, upam vendar, da bom srečen, ker želim poravnati vse, kar te je žalilo in ker si ti neskončno usmiljen z mano. Slep sem bil in sem slepo hodil po poti pogubljenja, hočem pa s tvojo pomočjo po poti izveličanja hoditi, katero mi Jezus z izgledom in z besedo kaže. Ker mi to dobro misel daš,

upam, da me ne boš zapustil, ampak da mi boš pomagal; to pa napolni moje srce z velikim veseljem, in upanje v tvojo milost me priganja spokoriti se, da se k smrti pripravljam, in da bom, ko ona pride, pripravljen. Želim tebe čedalje bolj ljubiti, o Gospod! in svoje grehe iz ljubezni do tebe čedalje bolj sovražiti hočem, da po tvoji milosti srečno smrt dosežem. Amen.

Tretji del.

Da se vsak kristijan k smrti pripravlja, naj stori vse, kar je bilo rečeno, in če je nekrščansko živel, naj ponavlja vse svoje spovedi, da zadobi odpuščenje vseh svojih grehov in da potlej stanovitno živi po vsej dopadljivosti božji.

Ljubi moj! ponovljenje svojih že opravljenih spovedi ti je potrebno, če si bil v poglavitnih resnicah katoliške vere in v dolžnostih svojega stanu prostovoljno neveden; če si bil v hudih navadah ali v hudih priložnostih dolgo časa, ni mogoče verjeti, da bi se bil prav spovedal; če si več časa bil v sovraštvu zoper bližnjega ali brez ljubezni do Boga; če si pogosto smrtno grešil ali svoje grehe prostovoljno zamolčal, ali po navadah neumnega sveta živel, je gotovo, da se nisi prav spovedal, ker si v ljubezni do

greha svete zakramente prejemal. Sv. Ambrozij pravi: „Nekateri kristijani z opravljeno spovedjo veselé hudiča“. Resnično je to, ako je spoved brez poboljšanja in grevenge opravljena; in huje je še, če je več spovedi ne vredno opravljenih.

Ker veš, da boš božjemu sodniku od vsega svojega življenja odgovor dati moral, ponavljaj vse slabo opravljene spovedi; popravi pa svoje spovedi ne le z besedo, ampak veliko bolj s skrbnim premišljevanjem, s gorečimi prošnjami, z velikim sovraštvom v grehe zavoljo Boga, z stanovitnim poboljšanjem, z vednim pokorjenjem. Če se skrbno sprašaš in se svojih grehov na tanko spoveš, družega pa ne storiš, ostaneš, kar si bil, grešnik, in večega pogubljenja vreden. Sveti Gregorij papež prav pové: „Kaj grešniku pomaga, da svoje grehe odkrito pove, ako spokorjen ni?“ Kateri bolnik se je ozdravil le zato, ker je svojo bolezen povedal ali svojo rano pokazal? Ravno to je grešnikom reči, katerih pokora je v golih besedah.

Da se boš k smrti in k pravični sodbi božji pripravljaj, opusti vse hudo, in stori vse dobro po svetih naukih Jezusovih; da si pa ne razlagaš zapovedi po svojem poželenji, izvoli si modrega spovednika in ga zvesto bogaj, da po krščansko živiš in se k smrti pripravljaš, in da si, ko ona pride, resnično pripravljen.

Zdihljeji.

O Jezus! vsegavedni in pravični sodnik! obsojenja sem vreden, ker nisem po tvojem svetem evangeliji živel; da pa mene, hudobnega hlapca, po zasluženji ne obsodiš, daj mi po svojem velikem usmiljenji milost prave pokore. Milosti nisem vreden, ali ne povrni mi po mojem zasluženji in ne obsodi duše, za katero si smrtne bridkosti pretrpel. Malo časa bom živel in nočem po svojem poželjenji ali po navadah sveta živeti, ampak po tvojih svetih naukih. Žal mi je, da te nisem ljubil, temuč te razžalil; hočem pa majhen čas svojega življenja tebi živeti, da pri tebi živim vekomaj v nebeškem kraljestvu. Amen.

4. Človek v večnosti.

Poslednja sodba.

Prvi del.

Jezus Kristus je vse ljubezni, službe in časti vreden, veliko kristijanov pa ga poslušati in mu služiti noče. Res, veliko je kristijanov, kateri se bolj slabega človeka, ko Jezusa bojé; varujejo se človeka razžaliti, da se nad njimi ne maščuje, Jezusa, vsegamo-

gočnega gospoda pa razžalijo, kakor da bi mu nobene moči in oblasti ne bilo. Job resnico govori: „Hudobni grešniki so si (hudo) domišljevali, kakor da bi Vsegamogočni nič storiti ne zamogel.“ 22, 17. Res je to, prišel bo pa dan srda in maščevanja nad grešnike, da bodo vsi zaničevavci Gospodovi strašno ponižani in bodo primorani njega moliti. Jezus je višemu duhovnu Kajfu in družim svojim zaničevavcem rekel: „Videli bote sinu človekovega pričujočega v oblakih neba.“ Mat. 26, 64. Oni niso verjeli, in hudobni kristijani zdaj živé tako, kakor bi ne verovali, da je Jezus sodnik živih in mrtvih, videli ga pa bodo z veliko častjo priti, in trepetali bodo, kakor je David pravil: „Njegovi sovražniki bodo zemljo lizali.“ Ps. 71, 9.

Preden bo poslednja sodba, bo končanje sveta, da bodo vse stvari pokončane, vsi ljudje pomrli in zopet vstali. Sv. Peter strašno končanje sveta živo popisuje, rekoč: „Prišel bo dan Gospodov kakor tat, v katerem bodo nebesa z velikim pokanjem prešle, in elementi se bodo po vročini raztopili, zemlja pa in stvari, katere so na njej, bodo zgorele.“ II 3, 10. Strašni ogenj pojde pred Gospodom, drevesa, hiše, vasi, mesta in vse bo pokončano, da bo zemlja, po naših grehih ognjusena, z ognjem očistena. Po tem „bo trobenta zabučala, in mrtvi bodo nestrohljivi vstali.“ I.

Kor. 15, 52. Svitle duše iz nebes in ostudne duše iz pekla bodo prišle in se vsaka s svojim telesom združile, da z njim zaslužen plačilo prejmejo, kakor so z njim Bogu ali hudiču služile; zaslužen plačilo pa bo Jezus, pravični sodnik, dal.

Premisli te razodete resnice, in dokler živiš, mōli in ljubi Jezusa in mu služi, da ga ne boš sodnji dan prisiljen molil. Pokori zdaj svoje nepokorno telo in ga pod pokorščino drži, da častitljivo ostaneš; če pa v njegove grešne želje dovoliš, boš sicer vstal, pa zato, da bota oba, duša in teló, nesrečna vekomaj.

Zdihljeji.

O Jezus, moj izveličar! vem in verujem, da si moj gospod in sodnik, da me boš brž po smrti in po končanju sveta sodil, pa sem vendar tebe neizrečeno velikokrat razžalil. O Gospod! preden tje pridem, hočem sebe pravično soditi, po moči pokoriti in se v vsemboljšati. K tebi s žalostnim duhom pridem; hudoben in nepokoren sem ti do zdaj bil, vendar ne obupam, ker me vera uči, da tvoja milost je večja od moje hudobije. Neskončno usmiljen si, in si se radvoljno podvrgel k smrti, da bi me ne obsodil v večno smrt; zato v te upam. Pomagaj mi s svojo milostjo,

da ti dopadljivo služim, v tvoji milosti umrjem in milostljivo sodbo zaslišim. Amen.

Drugi del.

Kadar bodo vsi mrtvi po vsegamogočnosti božji obudeni in v odkazano mesto prišli, kjer jih bo Jezus oblastno in pravično sodil, „bodo angeli prišli in ločili hudobne od pravičnih.“ Mat. 13, 49. Pravični bodo na desni v znamenje, da so božjega sodnika prijatelji; hudobni bodo na levi v znamenje, da bodo obsojeni. Ločitev bo vsa drugačna, kakor se na svetu godi; angeli ne bodo ločili bogatih izmed ubogih, ali oblastnikov izmed podložnih, ali učenih izmed nevednih, ampak ločili bodo pravične izmed nepravičnih. Vseh časov, jezikov, narodov in stanov grešniki bodo na levi; oče bo odločen od otrok, otroci od očeta ali matere, mož od žene, žena od moža, prijatelj od prijatelja, sosed od soseda, če niso enacega življenja bili; ločitev pa ostane vekomaj. Pravičniki pa bodo očitne sodbe neizrečeno veselili, hudobniki bodo trepetaje čakali sodnika, ker vedo, da bodo osramoteni in obsojeni.

Kadar bodo pravičniki na desni in hudobneži na levi po angelih zvrsteni, se bodo nebesa odprle in „takrat se bo prikazalo znamenje sinu človeškega na nebu; videli

bodo sina človekovega pridijočega v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom. Mat. 24, 30. Marija, angeli, apostoli, in vsi drugi sveti stare in nove zaveze, bodo spremili Jezusa, njemu v čast peli in pri njem ostali, njegovi puntarji pa bodo v pekel obsojeni. Jezusova pričejočnost bo vse svete z velikim veseljem in vse grešnike z velikim strahom napolnila; sveti križ, na katerem je umrl, bo pred vsemi stal; on in rane Jezusove bodo svetlejše kakor solnce, pravičnim v veselje, hudobnim v strah. Pravični bodo hvalili usmiljenega Jezusa, hudobni pa bodo rekli goram: „Padite na nas in skrite nas pred obličjem sedečega na sedeži in pred jezo Jagnjetovo.“ Skriv. raz. 6, 16.

Ljubi kristijan, povej, pri katerih boš ti? pri Mariji, angelih in svetnikih na desni ali pri hudičih in njegovih tovariših na levi? Premisli svoje življenje, pretečeno in sedajno, in nekoliko veš, pri katerih boš. V Jezusa veruješ, opran si bil v njegovi krvi, in posvečen z njegovimi svetimi zakramenti, premisli pa, da te huje zaničevanje in težje obsojenje čaka, ako živiš kakor sovražnik križa Kristusovega v mehkobi, v nečistosti ali v družih grehih. „Bog bo vsakemu po njegovih delih povrnil.“ Riml. 2, 6. Če nekrščansko živiš ali ljubiš hudobne tovariše ali druge napeljuješ v greh, ali hudobnim dovoliš, boš pri njih na

levi pri sodbi, in med njimi boš v peklu ve-
komaj. Bodi tedaj Jezusu, usmiljenemu in
pravičnemu gospodu podložen, živi po iz-
gledih Marije in svetnikov, da boš pri njih
na desni, da očitno hvalo iz Jezusovih ust
slišiš in da večno plačilo prejmeš. „Čast,
hvala in (večni) mir (čaka) vsakega človeka,
kateri dobro dela.“ Riml. 2, 10.

Zdihljeji.

O usmiljeno jagnje božje, in ljubi izve-
ličar Jezus! ki si na svetu bil, da bi greš-
nikov iskal, jim grehe odpuščal in nje izve-
ličal, hiti meni s svojo mogočno milostjo na-
proti in me spreobrne, preden me boš iz sveta
poklical, da v tvoji prijaznosti umrjem, da
ne bom na levi, preklet, zavržen in pogub-
ljen. Hitel bom s pomočjo tvoje milosti spo-
koriti se; odpovem se hudiču, tvojemu so-
vražniku; nočem po izgledu hudobnih ljudi
živeti, ampak bom po tvojih naukih in po
izgledih tvojih prijateljev živel, da bom pri
sodbi od družbe hudobnežev ločen in v družbi
tvojih svetih hvalil tvojo neskončno milost.
Amen.

Tretji del.

Kadar bodo vsi rodovi zemlje pred ve-
ličastvom božjega sodnika Jezusa, bo on vse

njih dobre dela razodel, da bo iz tega vsak vedel, kakošna sodba ga čaka. Sedaj hudobnež pravi: „Kdo me vidi? okoli mene je temno, stene me zakrivajo in nihče me ne ogleduje; koga se bom bal?“ Sir. 23, 26. Gospod mu po svojem preroku odgovori: „Lej, jaz pridem nad te in bom v pričo tvojega obličja odkril tvojo sramoto in bom pokazal ljudstvam tvojo nagoto.“ Nahum. 3, 5. Hinavci skrivajo svoje velike grehe, nesramniki delajo, kar je povedati grdo, in veliko je pravičnih pri ljudeh, kateri so veliki grešniki pri Bogu, vse to pa bo razodeto; odpuščeni grehi le bodo skriti ostali. Razodeto bo tudi, kar se je hudega izhajalo iz grešnega govorjenja ali pohujšljivega djanja. Razodete bodo tudi skrivnosti božje pravice in milosti, to je, kako je Bog ves svet pravično, milostljivo in modro vladal, da vsi vedo, da je on pravičen z vsemi ljudmi.

Premisli, o kristijan! da, če pravično ne živiš pri Bogu, bodo vsi tvoji grehi razodeti in pokorjeni nad teboj. Če zvijačno in skrbno skrivaš svoje grehe, kaj ti bo pomagalo? Če se sramuješ svojemu spovedniku razodeti, kar si hudega in ostudnega storil; če se svojih grehov obtožiš in jih ne sovražiš; če iz hinavščine pristopaš k božji mizi, ali si družih skritih grehov kriv, vse to bo vpričo vseh ljudi razodeto, in obsojen boš, ker Bog ve

vse. „Bog odkriva globoke in zakrite reči, in ve to, kar je v temi, ker luč je z njim. Dan. 2, 22. Če se zdaj zvijačno izgovarjaš ali pa praviš, da ni greh, kar je resnično greh, da bi sebe ali druge zapeljal, ti bo gorjé pri sodbi, ker je zapisano: „Gorjé vam, ki hudo dobro, in dobro hudo imenujete.“ Is. 5, 20. Razodeto in pokorjeno bo tudi, kar se je hudega iz tvojega pohujšanja izhajalo. Če si svoje brate ali sestre pohujšal, takrat si pridobil služnike hudobi in sebi težje obsojenje nakopal. Če so oni, po tebi pohujšani, pohujšali druge, in se je to pohujšanje razširjalo, bo vse to tebi na glavo padlo. Hiti popraviti tedaj in izbrisati svoje zadolženje, da ti ne bo sodnji dan in vekomaj gorjé.

Premisli tudi, kako bo Jezus pravično sodbo sklenil. Jezus bo očitno hvalil svoje zveste služabnike in jim rekel: „Pridite, vi blagoslovljeni mojega Očeta, uživajte kraljestvo, katero je vam pripravljeno od začetka sveta.“ Mat. 15, 41. Kaj boš ti zaslišal? Pridi za menoj v mojo čast, uživati dobrot nebeškega kraljestva? ali: Pojdi spred me v večni ogenj? Če te ne skrbi, je znamenje, da vere nimaš; če te pa skrbi, pripravljaj se k sodbi z dobrimi deli.

Premisli tudi, da obsojene duše ne bodo nobenega pomočnika in nobenega prijatelja imele. Marija, angeli in vsi svetniki bodo

glasno ponavljali obsojenje zavrženih; tudi njih dušni očetje, stariši, otroci, bratje, sestre in drugi bodo zoper nje, in vsi bodo hvalili Jezusa, kateri je svoje sovražnike pravično obsodil in pogubil. Nebo se bo odprlo, pravični se bodo kviško za Jezusom vzdignili in šli v lepe nebesa; hudobni bodo njih veliko srečo in čast videli ali vdrli se bodo v strašno brezdno peklenško, kjer bodo ostali pri hudičih v neugasljivem ognju vekomaj. — Vidiš, kaj greh zasluži? opusti ga in služi Jezusu in prosi:

Zdihljeji.

Moj ljubi Izveličar! če sem ti nezvest in hudobi služim, me bodo angeli odločili in med hudobne na levo stran pahnili, da bom ondi med tvojimi sovražniki čakal, da bom očitno zasramovan, zapuščen, preklet in obsojen vekomaj. Ako bi me zdaj iz sveta poklical in sodil, kako bi bilo z mojo dušo? Gospod, vem, da sem večne kletve vreden, ker sem tebe, večno dobroto, razžalil, želim pa te iz vse duše ljubiti, ker si ti mene ljubil in me ljubiš in si iz te ljubezni umrl na križi. Spreobrne me, svojega nezvestega služabnika, da s pravo pokoro tebi dopadem ter tvojemu srdu in večnemu ognju odidem. Dodeli mi zopet svojo prijaznost in me v

njej ohranuj, da v tvoji milosti umrjem in da pri sodbi iz tvojih ljubeznjivih ust zaslišim: „Pojdi za menoj v nebeško kraljestvo.“ Amen.

Vest strašno peče pogubljeno dušo.

Prvi del.

Vest strašno peče pogubljeno dušo, ker zmiraj misli, da bi bila lahko izveličana, in da si je iz prostovoljne hudobe izvolila večno pogubljenje. Ko je bil Ezav po lakoti primoran, svojemu bratu Jakobu za nevredno jed svoje prvenstvo prodati, ni premislil, kaj je storil, je to jed požrešno snedel in šel proč (I. Mojz. 26. 34); kedar je pa prvenstvo resnično zgubil, je glasno vpil ter ves prestrašen in prepaden bil. I. Mojz. 27. 34. Ravno tako je grešniku, kedar po grešnem poželjenji zmoten, prepovedanega veselja vživa, svoje velike nespameti ne premisli, in vedeti noče, da vse svoje duhovno bogastvo prodá, ali ga malo skrbi, ker upa, da bo svojo nesrečo popravil s pokoro; ko pa v pekel pride, kjer je veliko in večno trpljenje, ga vest strašno peče in obupljivo preklinja svojo hudobno slepoto. Če se prigodi, da igralec vse svoje premoženje zaigra in da mu je odvzeto vse zavoljo njegove nespametne predrznosti,

se togoti, mu ni miru, ne spi, nima pokoja in kolne sebe in tovariše; veliko huje bo pogubljeni duši, ker je prodala nebesa in si nakopala pogubljenje, ker je hotela malo časa po svoji volji živeti.

Ljubi moj, premisli reči, zavoljo katerih grešiš, in premisli nadloge, katere si s svojimi grehi nakoplješ. Kar ti Bog zapoveduje, da si s svojo pokorščino nebesa zaslužiš, je malo, in lahko storiš s pomočjo njegove milosti. Koliko časa bi tukaj za Jezusom hodil? Malo časa; in, ako bi ravno petdeset ali šestdeset let trpel v njegovi službi, kaj je to memo večnosti? večno plačilo te čaka. Če služiš Bogu, te vest veseli, lahko živiš, srečno umrješ in prideš v nebesa; če pa hudobi služiš, te potlej vest peče in te bo potem še huje pekla v večnem pogubljenji. Stori tedaj, kar Bog po Modrem pravi: „Ne hitite v smrt s svojim zmote polnim življenjem in ne vrzite se z deli svojih rok v pogubljenje. Modr. 1, 12. Misliš, da nič ne trpiš v hudobovi službi?“ Veliko. Kaj boš potem za to prejel? Večno pogubljenje. Kaj se ti bo zdelo v peklu, da si tukaj veselo, nesramno in razuzdano živel? Vest te bo strašno pekla vekomaj, da si zavoljo svoje norosti v večni ogenj prišel. Živi tedaj po naukih Jezusovih in po dobri vesti, da te ne bo vest pokorila vekomaj.

Zdihljeji.

Gospod! slep, neumen in hudoben sem, ker zoper svojo vest iščem prepovedanega veselja, katero v hipu preide in izgine; katerega zadolženja ne bom sto tavžent milijonov let zbrisal, če v velikem grehu umrjem. Oče svetlobe! razsvetli moj um, da vem, in daj moč moji volji, da storim, kar hočeš. Vem sicer, da trpljenje in veselje sedanjega življenja hitro mineta, in da za kratko trpljenje ali kratko veselje bo večno plačilo, moja slabost me vendar napeljuje v greh in grešim; ozdravi me tedaj s svojo mogočno milostjo; daj mi milost, da grehe sovražim, da milo jokam nad njimi iz ljubezni do tebe, da po tvoji neskončni milosti pridem v večno veselje. Amen.

Drugi del.

Vest strašno grize pogubljeno dušo, ker zmiraj misli, da je iz prostovoljne in rado-voljne hudobije v pekel prišla. Kdor bi bil lahko srečen in je prostovoljno nesrečen, silno žaluje; če je izgubljena sreča in zaslužena nesreča večja, večji je tudi njegovo grizenje; ker pa večno izveličanje je največja sreča in večno pogubljenje največja nesreča, je pogubljene duše žalost največja žalost, ker

trpela bo veliko in večno. Sveti Avguštín pravi: „Pogubljena duša strašno grizenje čuti, ker bi bila lahko izveličana in je prostovoljno prišla v večni ogenj.“

Kristijan! veliko se trudiš za živež in oblačilo, da svoje telo v tem kratkem življenji oskrbiš, zakaj pa ne skrbiš za svojo dušo, da bi veselo večno življenje dosegel? Premisli sosebne pomočke, katere ti usmiljeni Bog daje, čiste nauke, svete zakramente, darove sv. Duha, opominjevanje božjih namestnikov in veliko družega, da po krščansko živiš; zakaj tedaj trdovraten ostaneš? Resnično je, kar je Mojzes govoril: „Najvišji oblastnik, Gospod in Bog, je usmiljen, potrpežljiv in velicega usmiljenja.“ II. Mojz. 34, 6. Usmiljen je Bog, da ti pomaga; potrpežljiv je, in čaka te k pokori, da pogubljen ne boš in se mu ustavljaš? Če Boga poslušati nočes in njegove dobrote zametuješ, kaj boš mislil v peklú? Pomnil boš zmiraj, in vest te bo pekla vekomaj, da si bil katoliške vere in da si živel kakor ajd; da nisi hotel izveličavnih naukov poslušati, ampak da si poslušal svoje pregrešne želje in hudobne ljudi; da si nerad, redko, mlačno in nevredno prejemal svete zakramente, po katerih bi bil lahko dobival obilnost milosti in svetosti. Vse to te bo strašno grizlo, če si zdaj nepokoren.

Tvoja vest te bo še huje pekla, ker Sin Božji se je zavoljo tebe včlovečil in dobrotljivo umrl na križi, da bi ti izveličan bil, in nisi hotel. Jezusova sveta kri ti je zaslužila milost svetega Duha, ti si jo pa ognjusil in zaničeval; Jezusova rešnja kri bo nad teboj, ko nad Judi v huje obsojenje, če se je ne poslužiš v večno izveličanje. Tvoje vesti grizenje bo povišal vedni spomin velike pomoči, katero prejemaš po ljubeznjivi devici Mariji, in spomin svojega angela varha, svetnikov in pobožnih ljudi, ker po njih izgledu živi nočeš. Zdaj lahko popraviš svoje zmote, v peklu pa ne boš zamogel, ker ondi ne bo pokore v odpuščenje grehov, ampak večno pokorjenje zavoljo neodpušenih grehov, grehi pa in pokorjenje ostanejo vekomaj. Vest te bo strašno pekla, da si veliko več trpel za svoje pogubljenje, kakor bi ti bilo treba trpeti za svoje izveličanje. Pomnil in rekel boš: Koliko noči nisem spal, da bi hodil v grešne priložnosti; prestal sem očitane svoje vesti, svarjenje svojih starišev in duhovnov, zaničevanje ljudi in veliko družega, da bi si pogubljenje zaslužil: Oh! oh! oh! zdaj pa popraviti ni mogoče! Resnično je, da v peklu ni poprave: „Angel je (v Gospodovem imenu) prisegel: Ne bo več časa.“ Skriv. raz. 10, 9 — 10.

Zdihljeji.

Usmiljeni Bog! čudim se, da še živim, da me kličeš in mi pomagaš k sebi, da večno izveličanje dosežem. Neizrečeno veliko je pogubljenih in bodo v peklenskem ognju ve-
komaj, jaz pa še živim in se s tvojo milostjo spokoriti zamorem. Hvaljena bodi tvoja neskončna milost nad menoj, in da ji dalje nehvaležen nisem, trdno obljubim spokoriti se, in tebi samemu živeti. Ako bi pogubljen bil, bi trpel veliko in večno, trpeti raji hočem v tvoji službi, dokler živim, da ne trpim ve-
komaj in pri tebi živim zmiraj. Dobrotljivi Jezus! stori me deležnega svoje velike žalosti na vrtu Getsemani, da milo obžalujem svoje grehe in milost najdem pri tebi. Amen.

Tretji del.

Vest strašno grize pogubljeno dušo, ker je prostovoljno izgubila Boga, veselo družbo device Marije, angelov in vseh svetih in prostovoljno prišla v večni ogenj med hudobe in obsojene duše. Sveti Janez Krizostom pravi: „Pogubljeni so bolj žalostni izgubljenih nebes, kakor zasluženega pogubljenja“. Oboje jih hudo grize, ker so vse dobro izgubili in si vse hudo zaslužili. Ako bi v nebesih nič družega dobrega ne bilo, ko svete družbe Marije, ange-

lov in svetnikov, bi pogubljena duša neizrečeno žalovala; ako bi v peklu drugzega hudega ne bilo, ko sovražne množice hudičev in pogubljenih duš, bi pogubljena duša nezapopadljivo žalostna bila.

Če jo spomin svete družbe nebeškega kraljestva, kateri se je pogubljena duša prostovoljno odpovedala, in pričejočnost proklete družbe, med katero je prostovoljno prišla, toliko grize, kaj pa vedni spomin, da je izgubila Boga, izvira vsega dobrega? Kdor je popolnejši tukaj bil, obilniši spoznanje božje ima v nebesih, da Boga obilniši ljubi in veseli se v njem; najmanji svetnik toliko spozna Boga, da se nezapopadljivo veseljuje. Kdor je na svetu hudobniši bil, obilniši spoznanje božje doseže po smrti, da obilniši žaluje v peklu; najmanji hudodelnik ima manj božjega spoznanja v peklu, toliko vendar žaluje, da nam ljudem zapopasti ni mogoče.

Ljubi moj! če si do zdaj nespameten bil, če si božjo čast in lepoto malo cenil, če premislil nisi, kako je veselo Boga uživati, v družbi Marije, angelov in svetnikov biti, in kako da je strašno pri ostudnih hudobah in prokletih dušah prebivati, premisli zdaj in zmodri se, da ne boš zastonj žaloval ve-komaj. Večkrat premišljuj lepe nebesa in strašni pekel, da nebes ne izgubiš in v pekel ne prideš; če pa trdovraten ostaneš, te bo

vest strašno pekla in boš z družimi obsojenimi obupljivo rekel: „Mi neumni smo njih (izvoljenih) življenje nespamet šteli; lejte, kako so zdaj prišteti med božje otroke in njih del je med svetniki. Zgrešili smo tedaj resnice pot... na poti krivice in pogubljenja smo se utrudili. Modr. 5. 4 — 7. Svojo nespamet zdaj sovraži in opusti, dokler imaš čas, da ne boš potlej žaloval vekomaj.

Zdihljeji.

Ljubeznjivi Gospod! daj mi zavoljo Jezusa nekoliko spoznanja svoje neskončne lepote, da se mi vse zapeljivo počutno veselje gnjusi, tebi dopadljivo in všečno živim in tebe dosežem. Devica Marija, grešnikov pomočnica ne jenjaj za-me prositi svojega ljubega Sina Jezusa, da me zgubljenega otroka išče in popelje v hišo Očetovo. Angeli in vsi svetniki prosite za me in mi po Jezusu sprositi duha pokore, da razžaljenemu Bogu zadostim in med vas pridem. Vpričo nebes in zemlje sklenem in obljubim z božjo pomočjo po poti izveličanja hoditi; prizadjeti si hočem poravnati vse, kar je žalilo Boga, in bližnjega pohujšalo, in v vedni pokori živeti, da usmiljenje dosežem pri Bogu, pogubljenju odidem in v izveličanje pridem. Amen.

Kaj večnost uči.

Prvi del.

Večnost uči, da je pekel silno strašen, ker njegovega trpljenja ne bo konca. Bolečina, ki hitro mine, ni prehudo strašna; majhno trpljenje, ako je dolgo, je človeku silno hudo; posvetno veselje, ako je predolgo, je tudi tistim, ki ga iščejo, nadležno; kaj pa je še le v peklu, kjer so velike in večne boleeine? Jezus bo hudobnim rekel: „Pojdite spred me, vi prekleti v večni ogenj“. Mat. 25, 41. Ne pošlje jih le v ogenj, ampak v večni ogenj. „Trpeli bodo noč in dan vse večne čase.“ Skriv. raz. 20. 10. V večnosti je dobro ali hudo večno, je neprenehoma dobro ali neprenehoma hudo; kar je, bo zmiraj; kar je, bo neskončno, vse večne čase.

Ljubi kristijan! ako bi se z dovoljenjem v velik greh obsodil v temno jamo dvajset let, bi ne bil grozno nespameten? Zakaj se pa pekla tako malo bojiš, da svojo dušo za kratko veselje ali drugo majhno reč obsodiš, kjer boš trpel vekomaj? Da ne grešiš, vedno pomni, da pekel je večen, in da ti rešenja ne bo, ako va-nj padeš; va-nj prideš lahko, iz njega pa ne prideš nikdar. Ako bi se vsaj zapeljati zamogli pogubljeni z lažnjivim upanjem, da bodo rešeni, bi ložej trpeli; v peklu pa ni ne

resničnega ne lažnjivega upanja. „Ko hudobnež umrje, mu ni nobenega upanja več.“ Prip. 11, 7. Trpel bo, in ve, da bo trpel zmiraj, vekomaj, in tako ga bo strašna, neskončna večnost s svojo neskončno težo zmiraj tlačila in stiskala. Če po krščansko ne živiš in v svojih grehih umrješ, si v njih in v hudi volji vtrjen, in nisi več zasluženja Jezusove smrti deležen; ravno zato v neodpuščenih grehih ostaneš zmiraj in trpel boš vekomaj.

Premisli tudi, da pogubljeni vedno umirajo in ne umrjo nikoli. David pravi: „Oni bodo v peklu ležali, kakor ovce; smrt jih bo glodala.“ Ps. 48, 15. Smrt je na svetu najstrašnejši in ravno zato velike hudodelnike v smrt obsodijo; v peklu pa bi bila smrt sosebna dobrota, je pa ne bodo imeli nikoli; zmiraj umirali bodo in nikoli ne umrli. Smrti bodo iskali, in je ne bodo našli in bodo želeli umreti in smrt bo od njih bežala. Skriv. raz. 6, 9. Premisli to, in trepetaje prosi:

Zdihljeji.

Oče vsega usmiljenja in vse potrpežljivosti! nepokorni otrok, in večnega pogubljenja vreden sem, in bom pogubljen, če mi mojih grehov ne odpustiš in me drugih grehov ne varuješ. Nebeški Oče! glej globoke rane in grenko smrt svojega edinorojenega

Sina, mojega Izveličarja, da mi dobrotljivo pomagaš spokoriti se, da v strašno ječo večnega ognja ne pridem, kjer bi ti sovražil mene in jaz tebe vekomaj. Reši me, o Gospod, iz grehov, in varuj me pogubljenja, da pridem v tvoje kraljestvo hvalit tvojo milost in uživat tvojo čast vekomaj. Amen.

Drugi del.

Večnost uči, da nebeško kraljestvo je neskončno veliko vredno, ker so v njem velike in večne dobrote. Pobožnega življenja in resnične božje službe plačilo je večno, ker Bog, usmiljeni in resnični Gospod je to obljubil. David je ravno zato rekel: „Srečni so tisti, kateri v tvoji hiši, o Gospod, prebivajo! oni te bodo hvalili vekomaj.“ Ps. 83, 5. Če se duša v milosti božji odloči, je v milosti božji vtrjena, grešiti potlej ne more in bo torej pri Bogu vekomaj.

Izvoljena duša ima neizrečeno veselje, ko pride v nebeško kraljestvo; vidi nezapopadljivo čast božjo, neskončno svetlobo božjega mesta, neizmerjeno število angelov in svetnikov, tudi druge velike dobrote Gospodove hiše in veselo pravi: „Tukaj bom vekomaj!“ Kader se je bil Jezus na visoki gori vpričo svojih učencev, Petra, Janeza in Jakoba spremenil, in jim je bil nekoliko časti svoje božje

natore razodel, so se zavzeli, in Peter je v imenu vseh rekel: „Učenik! dobro nam je tukaj biti; naredimo tedaj tri šotore, enega tebi, in enega Mojzesu, in enega Eliju.“ Luk. 9. Učenci so bili silno veseli na pustih gori, da so si malo časa videli nekoliko božje časti in so želeli ondi biti zmiraj; kaj pa bo v nebesih, kjer duša je v Gospodovi časti, in gotovo ve, da bo pri Bogu vekomaj? Kdo zamore njeno veselje zapopasti?

Velika dobrota, ki naglo preide, je malo vredna, dobrota pa velika in dolga, je veliko vredna; velika in večna dobrota je nezapopadljivo veliko vredna; dobrote in sreče take ni, da bi bila neskončni sreči izveličane duše primerjena, ker vživa Boga, nezapopadljivo dobroto in lepoto, in bo pri njem vekomaj. Izveličana duša bo v nebesih vekomaj in se ne bo nikdar božje časti naveličala, ker Bog je večna in nova lepota. Duša je z nezapopadljivim veseljem napolnjena, ker vživa Boga, in vesela je sosebo zato, ker ve, da ga bo vživala vekomaj. „Bog bo nje (izvoljene) s potopom svojega (večnega) veselja napajal.“ Ps. 35, 9.

Bog je večna in nezapopadljiva lepota in njega nobena stvar ne spozna popolnoma; duša po prejetem razsvetljenji vidi in premišljuje svojega Stvarnika, Odrešenika in Posvečevavca, in je božjih lastnosti silno vesela;

ker pa božjih skrivnosti in lastnosti razumeti ne more, je zmiraj željna, da si je zmiraj nasitena, in ravno to stori, da ji večnost povišuje dobrote, katerih v nebesih vživa.

O kristijan! namenjen si v večne dobrote nebeškega kraljestva in iščeš ostudnega kratkega veselja? Zakaj te počutki zapeljujejo in vera tako malo moči ima v tebi? Zato, ker velicih in večnih dobrot nebeških ne premisliš. Stori tedaj, kar sv. Pavel vsem zapové: „Iščite, kar je tam gori, kjer je Kristus, in sedi na desni božji; umejte, kar je zgoraj, ne pa, kar je na zemlji.“ Kolos. 3, 1—2.

Zdihljeji.

Nebeški Oče! ti si mi po svojem Sinu Jezusu razodel, da moje večno prebivališče je v nebesih in po svetem Duhu pomagaš moji slabosti, da v večne dobrote pridem, jaz pa sem tvoji neskončni milosti nehvaležen in zgubim se v nevrednih, grešnih in kratkih dobrotah te revne zemlje. Povzdigni, o Gospod, moje misli k nebeškim dobrotam, da pozemeljske zaničujem, svojo neumnost obžalujem, tebe iščem in najdem, in več ne izgubim, da te v družbi angelov in svetnikov vživam, ljubim in hvalim vekomaj. Amen.

Tretji del.

Večnost nas uči pravično živeti. Večnost je pogubljenim dušam silno strašna, ker

jim rešenja ne bo: izveličanim dušam je silno vesela, ker ne bodo Boga zgubile nikoli; večnost nas uči pravično živeti, da pogubljenju odidemo in v večno veselje pridemo. „Kdo je, kateri si (večno) življenje voši in dobre dni videti želi? Varuj se hudega in stori dobro; išči miru in hiti za njim.“ Ps. 33, 13 — 15.

Krščanska duša, po božji podobi vstvarjena, s sveto krvjo Jezusovo odrešena, po sv. Duhu posvečena in v nebesa namenjena, premišluj te dve kratke besede „Nikdar — Vselej“. Večnost ne bo minila nikdar, bo vselej. Tvoja duša je neumrjoča, združila se bo sodnji dan s prejšnjim telesom; oba bota v peklu ali v nebesih vekomaj. Večnost se ni nikoli začela in ne bo nehala nikoli; večnost zmiraj teče, nikoli ne preteče in po veliko tavžentov milijonov let je enaka, ker konca nima. Pravični Abel je več ko pet tavžent let v večnosti, in bo vse večne čase vžival plačilo svoje pravičnosti. Kajn, njegov hudobni brat, je več kakor pet tavžent let pogubljen, nič ni pomanjšal svojega zadolženja in bo vse večne čase trpel. Skrbi tedaj za svojo edino neumrjočo dušo, ker blago, čast, veselje in drugo mine, večnost pa ne mine nikoli; če vse znaš, veš, imaš in vživaš, ne pomaga nič, če svoje duše ne izveličaš. Besed Jezusovih ne pozabi: „Kaj pomaga človeku,

ako ves svet dobi, svojo dušo pa pogubi?“
Mat. 16, 26.

Večnost te uči premagovati grešno veselje, katero ti hudo poželjenje ponuja, in če premišljuješ neskončno večnost, je ona brzda tvojih hudih želj. Misli in reci: „Mladost hitro zgine, tovarši me bodo zapustili, in trpel bom vekomaj, če ne služim Bogu. Kaj mi bo veselje pomagalo? Če premagujem skušnjave, bom vžival Boga v nebesih vekomaj.“

Večnost te uči premagovati lakomnost in ubog v duhu biti, ker boš zapustil vse in boš v večnosti le milosti božje potreben. Modri pravi: „Bolje je malo s pravico, kakor veliko blaga s krivico.“ Prip. 16, 8. Čeravno krivice ne storiš, so ti preobilne skrbi škodljive, ker težko služiš Bogu ter reven in brez dobrih del pojdeš v večnost.

Večnost te uči vse nadloge voljno prenašati. Če si ubog, bolan, zapuščen in z mnogimi križi obložen, ne pozabi večnosti in boš srčen v svojem trpljenji, ker tvoji križi bodo hitro minili, plačilo tvoje srčne potrpežljivosti pa ostane vekomaj. Sv. Pavel pravi: „Naša sedanja prav kratka in lahka nadloga nam prinese večno in čez mero visoko čast, katera vse preseže.“ II. Kor. 4, 17.

Večnost te uči vse soditi in presoditi po naukih Jezusovih in po dobri vesti, in če večnost premišljuješ, te ne bo nobena reč,

ne zapeljiva ne strašna zmotila, da bi zoper božjo voljo mislil, govoril, storil ali kaj opustil. Kar koli se tebi prigodi, premisli, če ti bo škodovalo ali pomagalo v večnosti, da se srčno braniš in srčno storiš, kar veš, da bo tvoji duši škodovalo ali pomagalo, in tako bo tvoji edini neumrjoči duši dobro vekomaj. Zmiraj pomni, kako bo Jezus svojo sodbo sklenil: „Pridite v moje kraljestvo. Pojdite v večni ogenj.“ Mat. 25. Kar ti bo on rekel, ostane vekomaj.

Zdihljeji.

Gospod! ves trepečem, ko premislim pekel, nebesa in večnost, ker bojim se nebes zgrešiti in v pekel priti, kjer rešenja ne bo. Moja popačena natora sili v pogubljenje, v sebi nobene pomoči nimam, in pogubljen bom vekomaj, če mi ne pomagaš s svojo milostjo. Prosim te tedaj po zasluženji Jezusa Kristusa, da me rešiš iz grehov in večnega pogubljenja; vsigamogočen in usmiljen si in v te vse svoje upanje imam. Obljubim tudi, da si bom prizadjal tvojo sveto voljo storiti, da v tvoje kraljestvo pridem, kjer bom tebi, Očetu stvarniku, Sinu odrešeniku in sv. Duhu posvečevavcu v družbi Marije, angelov in svetnikov hvalo dajal vekomaj. Amen.

Dodatek.

Sveta maša. *)

Priprava.

Gospod, vsegamogočni Bog! Pred tebe poklekнем, da bi v imenu vseh stvari potolažil in počastil tvoje Božje veličastvo. Pa kako mi bo to mogoče, ko sem sam ubog grešnik? In vendar mogoče mi je, in hočem to storiti. Vem namreč, da se veseliš, ker te imenujemo Očeta usmiljenja. Iz ljubezni do nas si dal svojega edinorojenega Sina, kateri se je na svetem križu za nas daroval in se še vedno daruje na naših altarjih. K tebi tedaj pridem, grešnik sicer, pa skesan grešnik, ubog sicer, pa bogat v Kristusu Jezusu, ter ti v zvezi s plamtečo ljubeznijo angelov in svetnikov in s čutili brezmadežnega srca

*) Erkerjeve »Sv. molitve« z dovoljenjem gospoda pisatelja.

preblašene Device, v imenu vseh stvari darujem vse svete maše, ki se zdaj darujejo, z vsemi svetimi daritvami, katere so bile že opravljene in se bodo še opravljale do konca sveta. Želim tudi vsak trenutek tega dneva in vsega svojega življenja to darovanje ponoviti v namen, da bi tvojemu Božjemu veličastvu vredno čast in slavo skazal, tvojo nevoljo potolažil in tvoji pravici za naše mnoge in velike grehe zadostil; da bi se ti za tvoje dobrote primerno zahvalil, in tvoje usmiljenje sprosila za vse grešnike, za vse verne kristijane žive in mrtve, za vso Cerkev, posebno za njenega vidnega poglavarja, sv. Očeta v Rimu, in slednjič tudi za vse nesrečne razkolnike, krivoverce in nevernike, da bi se spreobrnili in izveličali. Amen.

Odpustek treh let enkrat na dan, ako se moli precej zjutraj; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli vsako jutro cel mesec, med sveto mašo pa vsaki dan: »Večni Oče . . .« (glej darovanje str. 671.)

Začetek.

V imenu Boga † Očeta, in † Sina, in svetega † Duha. Amen.

Odpustek kakor pri jutranji molitvi.

Pomagaj nam, o Izveličar, naš Bog! in reši nas zavoljo slave svojega imena, ter

bodi milostljiv našim grehom zavoljo svojega imena.

Psalm 53: Reši me v svojem imenu, o Bog, in v svoji moči prisodi mi pravico! Bog usliši mojo molitev, poslušaj besede mojih ust! Zakaj ptujci (dušni sovražniki) so se vzdignili zoper mene, in močni iščejo moje duše, ter nimajo Boga pred svojimi očmi. Zakaj, glej! Bog mi pomaga in Bog sprejme mojo dušo. Obrni hudo na moje (dušne) sovražnike in v svoji resnici jih pokončaj! Radovoljno ti bom daroval, o Gospod! in častil tvoje ime, ker to je dobro. Zakaj iz slednje stiske si me rešil; in tje čez moje sovražnike je gledalo moje oko. Čast bodi...

V. Zavoljo slave svojega imena reši nas!

Od. In bodi milostljiv našim grehom zavoljo svojega imena!

M o l i m o.

Prosim te, o Gospod! usliši milostno prošnje svojega ljudstva. Pravično kazni sicer trpimo zavoljo svojih grehov, vendar v slavo svojega imena reši nas milostno po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Tebe tedaj prosimo, pomagaj svojim služabnikom, katere si s svojo predrago krvjo odrešil.

100 dni odpustka vsakikrat. Pij IX. 8. listop. 1849.

Glorija ali slava.

Češčen bodi Bog! Češčeno bodi njegovo sveto ime! Češčen bodi Jezus Kristus, pravi Bog in pravi človek! Češčeno bodi ime Jezus! Češčen bodi Jezus v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa! Češčena bodi prevzvišena in presveta Mati Božja Marija! Češčeno bodi njeno presveto in brezmadežno spočetje! Češčeno bodi ime Device in Matere Marije! Češčen bodi Bog v svojih angelih in svetnikih.

365 dni odpustka vsakikrat; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsak dan. Pij VII. 23. mal. srp. 1802 in Pij IX. 8. vel. srpana 1847.

Molitve.

Sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog! Zavoljo radodarnosti svoje in svojega Sina, kateri je za-me trpel in umrl, in zavoljo prav posebne svetosti njegove Matere, kakor tudi zavoljo zaslug sv. Frančiška in vseh svetnikov, dodeli meni vseh tvojih dobrot nevrednemu grešniku; da le tebe ljubim, vedno po tvoji ljubezni hrepenim, dobroto britkega trpljenja (tvojega Sina) zmirom v srcu imam, svojo revščino spoznam, od vseh z nogami poteptan in zaničevan biti želim, in da me nobena druga reč ne žali, kakor le greh. Amen.

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 11. mal. travna 1874.

List.

Večni Bog, stvarnik vseh reči! Spomni se duš nevernikov, ki si jih vstvaril in po svoji podobi in podobnosti naredil. Glej, o Gospod! tebi v nečast se z njimi napolnuje pekel. Spomni se, da je za njih zveličanje tvoj Sin Jezus pretrpel najgrozovitnejšo smrt. Nikar ne dovoli, prosim te, o Gospod! da bi neverniki še dalje zaničevali tvojega Sina, temuč daj se utolažiti po prošnjah svetih mož in svete Cerkve, neveste tvojega presvetega Sina. Spomni se svojega usmiljenja, pozabi njih malikovanje in nevero, in stori, da bi tudi te duše vendar enkrat spoznale Njega, katerega si poslal, Gospoda Jezusa Kristusa, kateri je naše izveličanje, življenje in vstajenje, po katerem smo bili izveličani in rešeni, kateremu bodi slava vekomaj. Amen.

300 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 24. vel. travna 1847.

Evangelij.

Molimo tudi za nesrečne zamorce v srednji Afriki, da bi vsegamogočni Bog vendar enkrat od njihovih src kletev Kamovo in jim dodelil blagoslov, kateri se najde le v Jezusu Kristusu, Gospodu in Bogu našem. Gospod Jezus Kristus, ti edini Izveličar

vsega človeškega rodu! ki že gospoduješ od morja do morja in od reke do meje zemlje, odpri milostljivo svoje presveto Srce tudi nesrečnim dušam v srednji Afriki, ki še sedijo v temi (neverstva) in v smrtni senci, da na priprošnjo predobrotljive Device Marije, tvoje brezmadežne Matere in njenega prečastitega ženina, sv. Jožefa, zamorci malikovanju se odpovejo, pred teboj na kolena padejo, in tvoji sveti Cerkvi se pridružijo, kateri živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha, Bog vekomaj. Amen.

Oče naš ... Češčena si Marija ... Čast bodi ...

300 dni odpustka vsakikrat; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsak dan. Pij IX. 2. vinotoka 1873.

Kredo ali vera.

Presladki Jezus, naš Božji učenik! ki si hudobne naklepe, s katerimi so te farizeji večkrat preganjali, vselej osramotil; uniči osnove hudobnih in vseh, kateri si v malopridnosti duha prizadevajo, v svoje zapeljive zvijske zaplesti ter oslepiti tvoje ljudstvo. Razsvetli nas, svoje učence, z lučjo svoje milosti, da ne bomo zapeljani po zvijski posvetnih modrijanov, ki povsod razširjajo svoje pogubljive in krive nauke, da bi tudi nas

zapeljali v svoje zmote. Dodeli nam tako močno luč vere, da spoznamo zalezovanja hudobnih, trdno verujemo nauke naše svete Cerkve in stanovitno od sebe odvrčamo zmote sovražnikov resnice. Amen.

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 22. vinotoka 1866.

Darovanje.

Večni Oče! Tvoj ljubljeni Sin Jezus se ti je sam daroval na svetem križu, in se ti zdaj zopet daruje na tem altarju. Tudi mi ti darujemo ta dar v imenu vseh stvari z vsemi mašami vred, ki so se že darovale in se bodo še v prihodnje darovale po vsem svetu. Želimo pa s tem tebe moliti, primerno čast ti skazati, za brezštevilne nam dodeljene dobrote dolžno zahvalo ti izreči, jezo tvojo nad našimi mnogimi in velikimi grehi potolažiti, vredno zadostenje ti prinesiti in tvoje usmiljenje sprostiti za-se, za sveto Cerkev, za vesoljni svet in za verne duše v vicah.

Odpustek treh let enkrat na dan, ako se moli med sv. mašo; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se cel mesec vsak dan tako moli, vsako jutro pa: Gospod, vsegamogočni Bog . . . kakor se nahaja v pripravi za sv. mašo na 665. strani. Pij IX. 11. mal. travna 1860.

Tihe molitve.

Presveta Devica, Mati včlovečene Besede, zakladnica Božjih milosti, pribežališče naše in vseh ubogih grešnikov! K tvoji materni ljubezni se obrnemo z živo vero in te prosimo, zadobi nam milost, da vedno spolnujemo Božjo in tvojo voljo. O presveta Mati! v tvoje roke izročimo svoje srce in te prosimo za dušni in telesni blagor. Trdno zaupamo, da nas boš uslišala, o naša preljubeznjiva mati, in zato kličemo z živo vero: Češčena si Marija . . . (trikrat).

Prosimo, o Gospod! varuj na prošnjo blažene Marije, vselej Device, vsake bolezni svoje služabnike, ki se iz vsega srca pred teboj ponižajo, in brani jih milostno pred zalezovanjem hudobnega duha, po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

100 dni odpustka enkrat na dan. Leon XII. 11. vel. srpana 1824.

Predglasje in sanktus ali svet.

Večni Oče! Združen z vsem nebeškim dvorom in z najsvetejšim Srcem Jezusa in Marije storim namen: od vekomaj sèm in zanaprej skoz vso večnost tebi darovati predrago kri Jezusa Kristusa, njegove in svete Cerkve neskončne zasluge, v zadostenje za

grehe naše in vsega sveta, in v rešenje duš v vica. Zahvalim se ti za vse dobrote, milosti in usmiljenja, katere so v tvojo večo čast in v večje posvečenje vseh duš v sedanjih britkostih; zahvalim se ti za-nje, kakor da bi jih bil nam in vsem ljudem vsega sveta, zdaj živečim in prihodnjim, že res skazal, akoravno smo zaslužili le tvoje božje šibe, in kakor da bi bil na vsem svetu že en hlev in en pastir, da na zemlji živeči v veri, v upanju in v ljubezni našega Gospoda Jezusa Kristusa, vsi v nebesa pridemo, kjer bomo tvoje Božje usmiljenje popevali vekomaj. Amen.

Odpustek 7 let in 7 kvadragen, t. j. skupaj 2835 dni vsakikrat; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji brez obiskanja cerkve, ako se moli cel mesec vsak dan. Pij IX. 6. mal. trav. 1848.

Svet, svet, svet si ti, Gospod, Bog vojskinih trum. Polna je zemlja tvoje slave. Slava Očetu, slava Sinu, slava sv. Duhu!

100 dni odpustka enkrat na dan, trikrat pa ob nedeljah, v praznik presv. Trojice in vsak dan v osmini tega praznika.

Pred povzdigovanjem.

Pridi, o Jezus, ki živiš v Mariji, in živi tudi v svojih služabnikih! Živi v njih s svojim Duhom svetosti, z vso svojo obilno

močjo, z vso resnico svojih čednosti! Daj, da popolnoma nasledvajo tvoje pota in se vdeležujejo tvojih skrivnosti! Ukroti s svojim Duhom vsako sovražno moč v čast Boga Očeta! Amen.

30 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 14. vinotoka 1850.

Molimo za našega papeža I. Gospod naj ga ohrani in poživi in srečnega stori na zemlji in naj ga ne izroči v oblast njegovim sovražnikom. Oče naš . . . Češčena si Marija . . . Čast bodi . . .

300 dni odpustka enkrat na dan; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsak dan. Pij IX. 26. listop. 1870.

Povzdigovanje.

Hvaljeno, moljeno in s hvaležnim duhom ljubljeno bodi Srce Jezusovo v presvetem zakramentu vsak trenutek časa v vseh tabernakelnih sveta do konca vekov! Amen.

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 29. svečana 1868.

Večni Oče! Darujem ti predrago kri Jezusa Kristusa v zadostenje za svoje grehe in za potrebe sv. Cerkve.

100 dni odp. vsakikrat. Pij VII. 22. kim. 1817.

Po povzdigovanju.

Ozri se, o Gospod! iz svojega svetišča in s svojega visokega nebeškega stanovanja, in poglej na ta presveti dar, katerega ti daruje naš veliki duhoven, tvoj sveti Sin, Gospod Jezus, za grehe svojih bratov; in daj se potolažiti nad obilnostjo naših hudobij! Glej, glas krvi našega brata Jezusa kliče k tebi s križa: Usliši, o Gospod! potolaži svoj srd, o Gospod! poglej in spolni! Zavoljo samega sebe nikar ne odlašaj (nam odpustiti), o moj Bog! Zakaj tvoje ime smo klicali na pomoč za le-to mesto in za tvoje ljudstvo. Ravnaj z nami po svoji milosti! Amen.

Da to mesto (ta kraj) braniš, umiriš, varuješ, ohraniš in blagosloviš, prosimo te, usliši nas!

100 dni odpustka enkrat na dan, ako se moli pred sv. Rešnjim Telesom. Pij IX. 4. sveč. 1877.

Pater noster ali Oče naš.

Oče naš, kateri si v nebesih! posvečeno bodi tvoje ime; pridi k nam tvoje kraljestvo; zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji; daj nam danes naš vsakdanji kruh, in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom; in nas ne vpelji v skušnjava, temuč reši nas hudega. Amen.

Češčena si Marija, milosti polna, Gospod je s teboj, žegnana si med ženami, in žegnan je sad tvojega telesa, Jezus. Sveta Marija, Mati Božja, prosi za nas grešnike zdaj in našo smrtno uro! Amen. Čast bodi...

100 dni odpustka enkrat na dan, ako nosiš škapulir presvetega Jezusovega Srca. Pij IX. 28. vinot. 1872.

Agnus Dei ali Jagnje Božje.

Dodeli mir, o Gospod, v naših dnevih, ker nihče se ne vojskuje za nas, kakor ti naš Bog.

V. Bodi mir v tvoji moči!

Od. In obilnost v tvojih stolpih.

Molimo.

O Bog, od katerega pridejo svete želje, pravične misli in dobre dela; daj svojim služabnikom tisti mir, ki ga svet ne more dati, da bodo naše srca tvojim zapovedim vdane in časi, brez strahu pred sovražniki, v tvojem varstvu mirni, po Gospodu našem Jezusu Kristusu. Amen.

100 dni odpustka vsakikrat; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsak dan. Pij IX. 18. vel. travna 1848.

Obhajilo.

O predraga kri večnega življenja, odkupnina in odrešenje vesoljnega sveta, pijača,

kopel naših duš! Ti neprenehoma zagovarjaš ljudi pred sedežem milosti Božje. Oh, ponižno te molim in želim po svoji moči popraviti krivice in zasramovanja, ki ti jih delajo ljudje, zlasti tisti, kateri se drznejo še preklinjati zoper tebe. Kdo ne bi poveličeval te krvi neizmerne vrednosti? Kdo ne bi gorel ljubezni do Jezusa, kateri jo je prelil? Kaj bi bilo iz mene samega, ko bi me ne bila odkupila ta Božja kri? In kdo jo je do zadnje kapljice privabil iz žil mojega Gospoda? Oh res, bila je sama ljubezen, ki nam je dala ta balzam izveličanja! O neprecenljivi balzam, izvirajoč iz neizmerne ljubezni! Prosim te, daj, da bodo vse srca in vsi jeziki zmožni te hvaliti, te poveličevati in se ti zahvaljevati zdaj in vselej in vekomaj. Amen.

V. Odrešil si nas s svojo krvjo, o Gospod.

Od. In storil si nas kraljestvo našemu Bogu.

M o l i m o.

Vsegamogočni večni Bog, kateri si svojega edinorojenega Sina postavil Izveličarja sveta in po njegovi krvi hotel potolažen biti; dodeli nam, prosimo, da odkupnino svojega izveličanja (presveto kri) tako častimo na zemlji in z njeno močjo tako se obvarujemo vsega hudega v sedanjem življenju, da se

bomo tudi sadu večno veselili v nebesih, kateri s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha Bog vekomaj. Amen.

300 dni odpustka enkrat na dan. Pij VII. 18. vinotoka 1815.

Poslednje molitve.

Premili Jezus! Ti edini si naše izveličanje, življenje in vstajenje. Prosimo te zatoraj, nikar nas ne zapusti v naših potrebah in nadlogah, temuč zavoljo smrtnih težav svojega Božjega Srca in zavoljo bolečin svoje brezmadežne Matere pomagaj svojim služabnikom, katere si s svojo drago krvjo odrešil.

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 6. vinotoka 1870.

Blagoslov in sklep.

Večni Oče! Darujem ti predrago kri, ki jo je Jezus Kristus s toliko ljubeznijo in s toliko bolečinami iz rane svoje desne roke za nas prelil. Po zaslugah in po moči te krvi prosimo tvoje Božje veličastvo, dodeli nam svoj blagoslov, da bomo obvarovani pred svojimi sovražniki in rešeni vsega hudega. Zato kličemo: „Blagoslov vsega-mogočnega Boga Očeta in svetega Duha pridi na nas in bodi vselej nad nami! Amen.“

Oče naš . . . Češčena si Marija . . . Čast bodi . . . v čast presvete Trojice in v zahvalo za vse od nje prejete dobrote.

100 dni odpustka vsakikrat; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji brez obiskanja cerkve, ako se moli cel mesec vsak dan. Leon XII. 25. vinotoka 1823.

Zahvala.

Ako se ti ne muči domu, pojdi še k sv. Rešnjemu Telesu in se nekoliko zahvali Jezusu za prejete milosti. Moli ondi Oče naš . . . Češčena si Marija . . . Čast bodi . . . , vsako šestkrat, zadnjikrat na papežev namen.

300 dni odpustka vsakikrat. Pij IX. 15. kim. 1876.

Sv. križev pot.

(Kakor se navadno v Rimu moli.)

Da se obilnih odpustkov svetega križevega pota vdeležiš, je potrebno: 1) da greš od postaje do postaje, ali pa, če zavoljo bolehnosti, prenapolnjene cerkve itd. tega ne moreš storiti, da se vsaj nekoliko premakneš, t. j. ali vstaneš in zopet poklekneš, ali glavo proti dotični postaji obrneš; 2) da pri vsaki postaji nekoliko premišljuješ trpljenje Jezusovo,

ali, če ne znaš premišljevati, da vsaj pobožno in skesano misliš na to ali uno skrivnost Jezusovega trpljenja. Odpustki sv. križevega pota se zamorejo dušam v vicah v prid obrniti.

Uvod.

Oh, pridite stvari,
Kaj, glejte se godi!
On, ki nas vse živi,
Strašno za nas trpi!

Razbičan, zapljuvan,
In kronan, zasram'van,
Pred sodbo je peljan,
Nedolžno v smrt izdan.

I. postaja.

Jezusa k smrti obsodijo.

V. Molimo te, o Gospod Jezus Kristus, in te hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

O moj Jezus! Po tisti krivični sodbi, katero sem s svojimi grehi že tolikrat podpisal, prosim te, reši me sodbe večne smrti, katero sem že tolikrat zaslužil. Oče naš ... Češčena si Marija ...

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

Glej, križ mu naložé
Na ranjene ramé,
Oh, jagnje Božje gre
In nese vse dolgé!

II. postaja.

Jezus vzame križ na-se.

V. Molimo te, o Gospod Jezus Kristus, in te hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

O moj Jezus! ki si voljno na-se vzel težki križ, katerega sem ti jaz pripravil s svojimi grehi; daj, da spoznam velikost teh grehov in jih objokujem ves čas svojega življenja. Oče naš ... Češčena si Marija ...

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

Opešal je v močeh,
Podre ga križ, naš greh;
Vtopljen v sveta dolgéh,
Leži potrt na tléh.

III. postaja.

Jezus pade prvič pod križem.

V. Molimo te, o Gospod Jezus Kristus in te hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

Teža mojih prevelikih grehov, o Jezus, te je pod križem na tla potrla. Mrzi se mi

nad grehi in jih sovražim zlasti zdaj. Odpusti mi jih, prosim te; s pomočjo tvoje milosti sklenem nič več ne grešiti. Oče naš... Češčena si Marija...

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

Oh žalosten spomin,
Ker sreča Mater Sin!
Ji gre meč bolečin
Do srca globočin.

IV. postaja.

Jezus sreča svojo žalostno Mater.

V. Molimo te, o Gospod Jezus Kristus, in te hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

O prežalostni Jezus! o prežalostna Mati! Ako sem vama do zdaj toliko žalost delal s svojimi grehi, se to v prihodnje nič več ne sme zgoditi. Z Božjo pomočjo vaju hočem ljubiti in vama do smrti zvest biti. Oče naš... Češčena si Marija...

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

Omagal Jezus je
Od teže križeve:
O Simon prosim te,
Ne brani križa se.

V. postaja.

Simon pomaga Jezusu križ nesti.

V. Molimo te, o Gospod Jezus Kristus, in te hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

O moj Jezus, kako srečen je Simon, da ti zamore pomagati križ nesti! Kako srečen bi bil tudi jaz, ko bi tehi odslej pomagal križ nositi z voljno potrpežljivostjo v vseh nadlogah, katere mi ti, o Jezus, iz same ljubezni pošiljaš. O Jezus, daj mi v ta namen vedno svojo milost. Oče naš . . . Češčena si Marija . . .

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

Zdaj s prtom Jezusa
Otré Veronika;
V spomin obraz ji da
Trpljenja bridkega.

VI. postaja.

Jezus prejme od Veronike potni prt.

V. Molimo te, o Gospod Jezus Kristus, in te hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

O moj predobrotljivi Jezus! kateri si se tolikanj ponižal, da si vtisnil svoj presveti obraz Veroniki v potni prt; prosim te, vtisni globoko tudi v mojo dušo hvaležen spomin

svojega britkega trpljenja in svoje grenke smrti. Oče naš ... Češčena si Marija ...

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

Slabosti ves prevzet
Pod križem pade spet;
O jenjaj grešni svet
Ponavljat greh preklet.

VII. postaja.

Jezus drugič pade pod križem.

V. Molimo te, o Gospod Jezus Kristus, in te hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

Moji večkrat storjeni grehi so krivi, da ti, o preljubeznjivi Jezus, zopet padeš pod težkim križem. Daj mi, o Jezus, pomoč, da se ne povrnem več v greh, in se v ta namen poslužujem vseh potrebnih pripomočkov. Oče naš ... Češčena si Marija ...

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

Usmiljene žene
Ne jokajte za mé,
Točite zase le
Spokornih src solzé.

VIII. postaja.

Jezus tolaži Jeruzalemske žene.

V. Molimo te, o Gospod Jezus Kristus, in te hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

Ti, o Jezus, tolažiš Jeruzalemske žene, ki žalujejo nad tvojim trpljenjem. Tolaži s svojim usmiljenjem tudi mojo dušo, ki žaluje zavoljo svojih grehov, in duše tistih, ki ravno zdaj zdihujejo in morda že skoraj obupujejo v britkostih in nadlogah. Prosim te, usmili se tudi mene, ker si usmiljen. Oče naš ... Češčena si Marija ...

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

Oh, Jezus omedli,
Pod križem spet leži;
Naj vendar se zbudi,
Kdor še v pregrehah spi.

IX. postaja.

Jezus tretjič pade pod križem.

V. Molimo te, o Gospod Jezus Kristas, in te hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

Od prevelicega trpljenja, ki si ga že prestal, o moj Jezus, tretjič padeš pod težkim križem. O predobrotljivi Jezus! prosim te, varuj mene in vse, za katere prosim, da se več ne povrnemo v poprejšnje grehe in tako tebi nove sramote in bolečine ne napravimo. Oče naš ... Češčena si Marija ...

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

Ko pride na goró,
Ga slečejo grdó.
Pijačo mu dajo
Ostudno in grenko.

X. postaja.

Jezusa slečejo in mu želča piti dajo.

V. Molimo te, o Gospod Jezus Kristus, in te hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

O moj Jezus! ki so te slekli in ti želča piti dali, reši me vendar vsega nagnjenja do časnih reči, in stori, da vse zaničujem, kar je posvetnega ali kar me v greh napeljuje. — O Jezus! ki so ti oblačila od telesa odtrgali, da so se komaj zaceljene rane vnovič predrle in zopet začele krvaveti; prosim te, ne daj, da bi tvojemu ljubijočemu Srcu, katero sem že tolikrat ranil s svojimi grehi, sekal nove rane. Oh, varuj me novega ožaljenja tvojega neskončno dobrega Srca! Oče naš ... Češčena Marija ...

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

Na križ ga položé,
Razpnó roke, noge,
In žebli mu nové,
Še rane naredé.

XI. postaja.

Jezusa na križ pribijejo.

V. Molimo te, o Gospod Jezus Kristus, in te hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

Po tistih grozovitih bolečinah, katere si občutil, ko so tvoje svete roke in noge z žebli prebodli in na križ pribili, prosim te, o preljubi Jezus! daj meni in vsem, kateri te ljubijo, milost, da svoje meso iz ljubezni do tebe križamo s krščanskim zatajevanjem. Oče naš . . . Češčena si Marija . . .

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

Na križu tam visi,
Oh, sveta teče kri;
Za grehe vseh ljudi
Zveličar smrt stori.

XII. postaja.

Jezus umrje na križu.

V. Molimo te, o Gospod Jezus Kristus, in te hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

O moj preljubi Jezus! ki si na križu umrl, potem ko si tri ure v najbitkejših smrtnih težavah na njem visel; o ne daj, da bi bile vse te grozovitne bolečine za-me,

za . . . in za vse uboge grešnike zastonj; o
daj, da ne bo za nas zgubljen sad tvojega
prebritkega trpljenja. Oče naš . . . Češčena si
Marija . . .

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

Marija, k teb' hitim,
Tvoj'ga Sinu častim;
Z vama, dokler živim,
Rad jokam in trpim.

XIII. postaja

**Jezusa s križa snamejo in Mariji v naročje
položijo.**

V. Molimo te, o Gospod Jezus Kristus, in te
hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

O prežalostna Mati Marija! Kak meč
bolečin je pač presunil tvojo dušo, ko si svo-
jega ljubega Jezusa mrtvega in vsega raz-
mesarjenega imela v naročju! Oh, sprosi
meni in vsem svojim otrokom od svojega
Božjega Sina milost, da zavoljo njegovih in
tvojih bolečin vedno sovražimo greh, ki je
bil kriv njegove smrti in vsega njegovega
trpljenja, da v prihodnje po njegovem iz-
gledu živimo in v njegovem in tvojem naročju
enkrat srečno umrjemo. Oče naš . . . Češčena
si Marija . . .

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

Za nas umrlega
Molimo Jezusa.
In položimo ga
V grob svojega srca.

XIV. postaja.

Jezusa v grob položé.

V. Molimo te, o Gospod Jezus Kristus, in te hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

O moj Jezus! Vsemu svetu, sploh vsemu, kar je zunaj tebe, hočem odmreti in odsihmal le s teboj živeti. Blagovoli, premili Jezus, počivati v mojem revnem in ubogem srcu, ter ostani z menoj in v meni. Daj, o preljubi! da te nikdar več z nobenim grehom ne izženem iz svojega srca, ampak s teboj sklenjen ostanem, dokler boš ves in za vselej moj v nebesih, kjer te bom vžival vekomaj. Amen. Oče naš . . . Češčena si Marija . . .

O Jezus, hvala zdaj.
In vedno bodi naj;
Skoz svojo smrt nam daj
Te ljubiti vekomaj.

Molimo.

O Bog, kateri si s predrago krvjo svojega edinorojenega Sina hotel les izveličav-

nega križa posvetiti; prosimo te, dodeli, da, ki se v češčenju svetega križa veselimo, tudi tvojega varstva povsod deležni postanemo po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen. Oče naš . . . Češčena si Marija . . . Čast bodi . . .

Prošnja za vreden prejem sv. obhajila.

(Naj se moli pred sv. Rešnjim Telesom.)

V. Molimo te, o Kristus, in te hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

Večni Oče! Molim te in se ti zahvaljujem za neskončno ljubezen, s katero si blagovolil svojega edinorojenega Sina poslati, da bi me odrešil in postal moja dušna hrana. Darujem ti vse djanja češčenja in hvaležnosti, katere ti skazujejo angeli in svetniki v nebesih in pravične duše na zemlji. Častim, ljubim in hvalim te z vsem češčenjem, z vso ljubeznijo in vso hvaležnostjo, s katero te tvoj lastni v zakramentu pričujoči Sin časti, ljubi in hvali. Dodeli, prosim, da bi ga vsi spoznali, ljubili, častili, se mu zahvaljevali in vredno ga prejemali v tem božjem zakramentu. Oče naš . . . Češčena si Marija . . . Čast bodi . . .

Večni Sin! Molim te in se ti zahvaljujem za neskončno ljubezen, s katero si za-me

se včlovečil in v hlevu se rodil; s katero si zrastel v delavnici, glad in žejo, vročino in mrzloto, trpljenje in britkosti, zaničevanje, preganjanje, bičanje, trnje, žeblje in naposled smrt pretrpel na trdem križu. Hvalim te z vso vojskujočo se in zmagonosno Cerkvijo za neskončno ljubezen, s katero si postavil presveti zakrament kot hrano moji duši. Molim te v vseh posvečenih hostijah sveta in se ti zahvaljujem tudi v imenu tistih, ki te ne poznajo in se ti ne zahvaljujejo. Rad bi svoje življenje dal, da bi te le vsi spoznali, ljubili in častili v tem zakramentu ljubezni in da bi se odvrnile vse zasramovanja in vsi božji ropi, ki se godijo. Ljubim te, o Jezus! in želim te ljubiti in prejeti z ljubeznijo, čistostjo in s čutili tvoje presvete Matere in z ljubeznijo in popolnomastjo tvojega prečistega Srca. O preljubeznjivi ženin moje duše! daj, da se bojo vsled tvojega prihoda v moje srce pokazali tisti nasledki v moji duši, katere ti sam pričakuješ, in pusti me rajši umreti, kakor nevredno te prejeti. Oče naš... Češčena si Marija... Čast bodi...

Večni Duh! Molim te in se ti zahvaljujem za neskončno ljubezen, s katero si pripomogel k neizrekljivi skrivnosti včlovečenja in za tisto neskončno ljubezen, s katero si iz najčistejše krvi Device Marije naredil najsvetejše telo Jezusovo, katero je po-

tem moja dušna hrana postala v najsvetejšem zakramentu. Prosim, razsvetli moj um in očisti moje srce in srca vseh ljudi, da vsi to veliko dobroto tvoje ljubezni spoznajo in najsvetejši zakrament vredno prejmejo. Oče naš ... Češčena si Marija ... Čast bodi ...

Ker skrivnost je tukaj taka,
V prahu človek naj kleči;
In podoba stara vsaka
Pred resnico naj beži.
Vera naša, skali enaka,
Priča naj, kar čut taji.

Čast in slava razodeva
Naj se Očetu večnemu;
Čast in slava naj odmeva
Sinu Njega ljubemu;
Čast in slava naj se peva
Duhu trikrat svetemu!

V. Kruh z nebes si jim dodelil.
Od Ki ima vso sladkost v sebi.

Molimo.

O Bog, kateri si nam v prečudnem zakramentu spomin svojega trpljenja zapustil, daj nam, te prosimo, svete skrivnosti tvojega telesa in tvoje krvi tako častiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi čutimo, kateri

živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha Bog vekomaj. Amen.

100 dni odpustka enkrat na dan; popolnoma odpustek prvi četrtek vsacega meseca. če se opravi po sv. obhajilu in nekoliko moli na papežev namen; 7 let in 7 kvadragén; t. j. skupaj 2835 dni odpustka vsak četrtek z istimi pogoji. Pij VI. 17. vinotoka 1796.

Zdihljeja k Jezusu.

Jezus, moj Bog, ljubim te čez vse!

50 dni odpustka vsakikrat. Pij IX. 7. velikega travna 1854.

Ljubljeno bodi povsod presveto Srce Jezusovo!

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 23. kimovca 1860.

Molitve po sv. obhajilu.

Zahvala.

(Naj se moli pred sv. Rešnjim Telesom.)

Brez konca in kraja naj ti bo hvala in zahvala, o ljubljeni, v presvetem zakramentu pričujoči Jezus! O Ljubezen, vredna vse nebeške in zemeljske ljubezni! O Ljubezen, ki si iz preobilne ljubezni do mene nehvaležnega grešnika se včlovečila, v grozovitnih bolečinah bičana bila, svojo kri prelila in na

sramotnem križu za večno izveličanje vseh umrla! Zdaj, ko smo razsvetljeni od žive vere, te ponižno z vso vdanostjo svoje duše po neskončnih zaslugah tvojega britkega trpljenja prosimo, daj nam moč in srčnost, da vse hude strasti svojega srca zateremo, v svojih največjih britkostih tebe hvalimo, z natančnim spolnovanjem svojih dolžnosti te častimo, vsak greh popolnoma sovražimo, sebe samega pa posvetimo. Amen.

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 1. prosenca 1866.

Prisrčne prošnje.

Duša Kristusova, posveti me! Telo Kristusovo, odreši me! Kri Kristusova, napoji me! Voda strani Kristusove, operi me! Trpljenje Kristusovo, potrdi me! O dobri Jezus, usliši me! V svoje rane skrij me! Od tebe ločiti se ne pusti me! Pred hudim sovražnikom brani me! V smrtni uri kliči me! In k tebi priti pusti me! Da s svetniki tvojimi hvalim te na vekov veke vse. Amen.

300 dni odpustka vsakikrat; 7 let in 7 kvadragén, t. j. skupaj 2835 dni odpustka po sv. obhajilu; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji ako se moli cel mesec vsak dan. Pij XI. 9. pros. 1854.

KAZALO

za drugo knjigo.

	Stran
Načrt za mesečne duhovne vaje	329
Druga knjiga. I. Mesečne duhovne vaje	329
II. Izbrane čednosti sv. Vincencija Pavljanskega	331

Prvo poglavje.

1. Vera sv. Vincencija	331
2. Njegovi izreki o veri	334
3. Vincencij brani verske resnice	335
4. Nezaupnost v Božjo previdnost izhaja iz po- mankljive vere	336
5. Kdo najbolj napreduje in največ koristi?	336
6. Vincencij ni gledal na zunanjo veljavo	337

Drugo poglavje.

1. Upanje sv. Vincencija	338
2. Vincencij prične svoje delo še le, ko spozna, da je po Božji volji	339
3. Vincencij trdno stoji in se ne da preplašiti	339
4. Vincencij ne gleda na neugodni izid, ampak na Božjo voljo	340
5. Junaško zaupanje	341
6. Vincencijevi izreki in nauki o upanji	342
7. Kako Vincencij malosrčne tolaži	343
8. Še nekaj o tolažbi malosrčnih	343
9. Kako Vincencij v preganjanji upa	345

10. Kaj je storiti, ako nas grehi strašijo	346
11. Dobrotljivost Božja je podslomba našega zaupanja	347
12. Znamenje premalega zaupanja	349
13. Abraham živ izgled zaupanja	350
14. Rehabiti ali Jonadab in njegovi sinovi	351
15. Besede sv. pisma	354
16. Le predniki morajo za časno skrbeti	354
17. Ptuj in stranske ravno tako uči	356
18. Ali zamore kedaj zaupanje preveliko biti	357
19. Kako Vincencij ve črne megle razgnati	357
20. Vincencij misijonarje in hčere krščanske ljubezni uči	359

Tretje poglavje.

1. Vincencijeva ljubezen do Boga	362
2. Besede iz tako ognjenega srca morajo tudi druge vneti	363
II. Vincencijevi izreki in nauki o ljubezni	355
1. Veliko stori, kdor vse iz ljubezni do Boga stori	365
2. Kaj naše dobre dela žlahni	367
3. Kedaj je ljubezen čez mero	368

Četrto poglavje.

I. Vincencijeva ponižnost	372
2. Prava ponižnost nikoli ne govori v svojo hvalo	374
3. Ponižnost o sebi slabo misli	377
4. Junaške daritve v srcu	377
5. Prava krščanska baharija	379
6. Še nekaj o krščanski bahariji	382
7. Kmečki stan srečen stan	383
8. Drobtinice	385
9. Vincencij dvorni svetovalec v duhovskih zadevah	388
10. Vincencijeva obleka	390
11. Še nekatere črtice iz Vincencijeve ponižnosti	391
II. Vincencijevi izreki o ponižnosti	402

2. Ne le posamezni udje, vsa družba skupno mora ponižna biti	408
3. Zadnje mesto — za misijonarje primerno mesto	409
4. Kako se ponižnost vlaga?	410
5. Kako škodljivo je se z veseljem po svojih delih pasti	411
6. Brez ponižnosti naše čednosti pred Bogom nič ne veljajo	413
7. Vincencij natančneje razlaga dejanja ponižnosti	414
8. Jezus na križu najlepša slika ponižnosti	418
9. Le če bomo ponižni, bomo od Boga milosti dobivali	420
10. Misijonska družba se ne sme hvaliti	421
11. Ne pri ljudeh časti iskati	422
12. Kakoršno je drevo, takošen je sad	424
13. Brez dovoljenja se ne sme nič tiskati dati	428
14. Ljubezen je duša vseh čednosti, ponižnost pa jih vzgoja	429

Peto poglavje.

I. Vincencijeva enovoljnost z Božjo voljo	432
2. Vincencijeva enakoveljavnost	434
3. Kako Vincencij prenačljenje kroti	435
II. Vincencijevi izreki	437
2. Vincencijevo pismo v tej zadevi	439
3. Še nekatera pisma	440
4. Pravi vzrok bolezni	442
5. Vincencijeve konference	443
6. Ostanki	455
7. Še dve konferenci	456
Sklep	464
III. Resnice Božje v spremembo	465
1. Ne za ta svet — za nebesa je človek vstvarjen	465
Po poti pravičnosti hoditi, da srečno umrjemo	465
Varuj se, da duše ne pogubiš	473
Koliko je sedanji čas vreden	480

	Stran
Ničemurnost in praznota svetá	487
2. Greh	496
Hudo in nevarno je se božji milosti ustavljati	496
Hudobno in nevarno je grešiti iz upanja božje milosti	504
Grehe množiti je silno nevarno	511
Grešnikova norost	519
Grešniku je hudo, naj živi nemirno ali mirno	526
Od hude navade	533
3. Smrt. — Kakošno je truplo po dušni ločitvi	541
Smrt človeku pokonča vse posvetno	549
Človeško življenje je kratko	557
Smrt bo gotova	565
Ure svoje smrti nihče ne ve	571
Smrt trdovratnega grešnika	577
Grešnik naj se boji, da bo nesrečno umrl	585
Vsak naj se boji nesrečne smrti	592
Srečno umreti je najpotrebnejši „	599
Včasi je smrt srečna videti, dasi ni	606
Pravičnika smrt	613
Pravičnega smrt je mirna	619
Bolezen v svoje izveličanje obračati	626
Kako se pripravljati k smrti	633
4. Človek v večnosti. Poslednja sodba	640
Vest strašno peče pogubljeno dušo	649
Kaj večnost uči	657
Molitve pri sv. maši	665
Sv. križev pot	679
Prošnja za vreden prejem sv. obhajila	690
Molitve po sv. obhajilu	693

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS #

00000320632

